

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

DÖRT DÖRTLÜK

KONU PEKİŞTİRME TESTLERİ

Tüm YKS Konuları

Her Konudan 4 Test

Video Çözümlü Sorular

*Çözümlü ve Çoktan
Seçmeli Sorular*

AYT
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

DÖRT

DÖRTLÜK

KONU PEKİŞTİRME TESTLERİ

Tüm YKS Konuları

Her Konudan 4 Test

Video Çözümlü Sorular

*Çözümlü ve Çoktan
Seçmeli Sorular*

AYT
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI • 9088
YARDIMCI KAYNAK EĞİTİM MATERİYALİ • 2841

DÖRT DÖRTLÜK KONU PEKİŞTİRME TESTLERİ
AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Basım Adedi 720.115

ISBN 978-975-11-7261-7

Yazar KOMİSYON

Baskı Yeri:

Sertifika No:

Bu yayın Millî Eğitim Bakanlığı tarafından üniversite sınavına hazırlanan öğrencilere destek olmak amacıyla hazırlanmıştır. Yayında yer alan soruların tamamı özgündür. Yayında yer alan soruların geliştirmesine dair yapılan çalışmalara UNICEF Türkiye Temsilciliği katkıda bulunmuştur.

Millî Eğitim Bakanlığı
Atatürk Bulvarı No: 98 Bakanlıklar / ANKARA
Tel: 0312 4132680
0312 4132681
0312 4131838
www.meb.gov.tr

| her çocuk için

Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu - UNICEF
Turan Güneş Bulvarı No.106 Kat: 7 06550
Çankaya / ANKARA
Tel: +90 312 545 10 00
www.unicef.org.tr
©UNICEF Türkiye Temsilciliği 2023
Her hakkı saklıdır. Bu yayında yer alan ifadeler
UNICEF'in resmi görüşlerini temsil etmez.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbin âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Uluslararası! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdemi, dursun bu hayâsizca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastiğin yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yaziktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fişkîracak toprağı sıksan, şüheda!
Câni, cânâni, bütün varımı alsin da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, sudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman veç ile bin secede eder -varsı- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fişkîrî ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

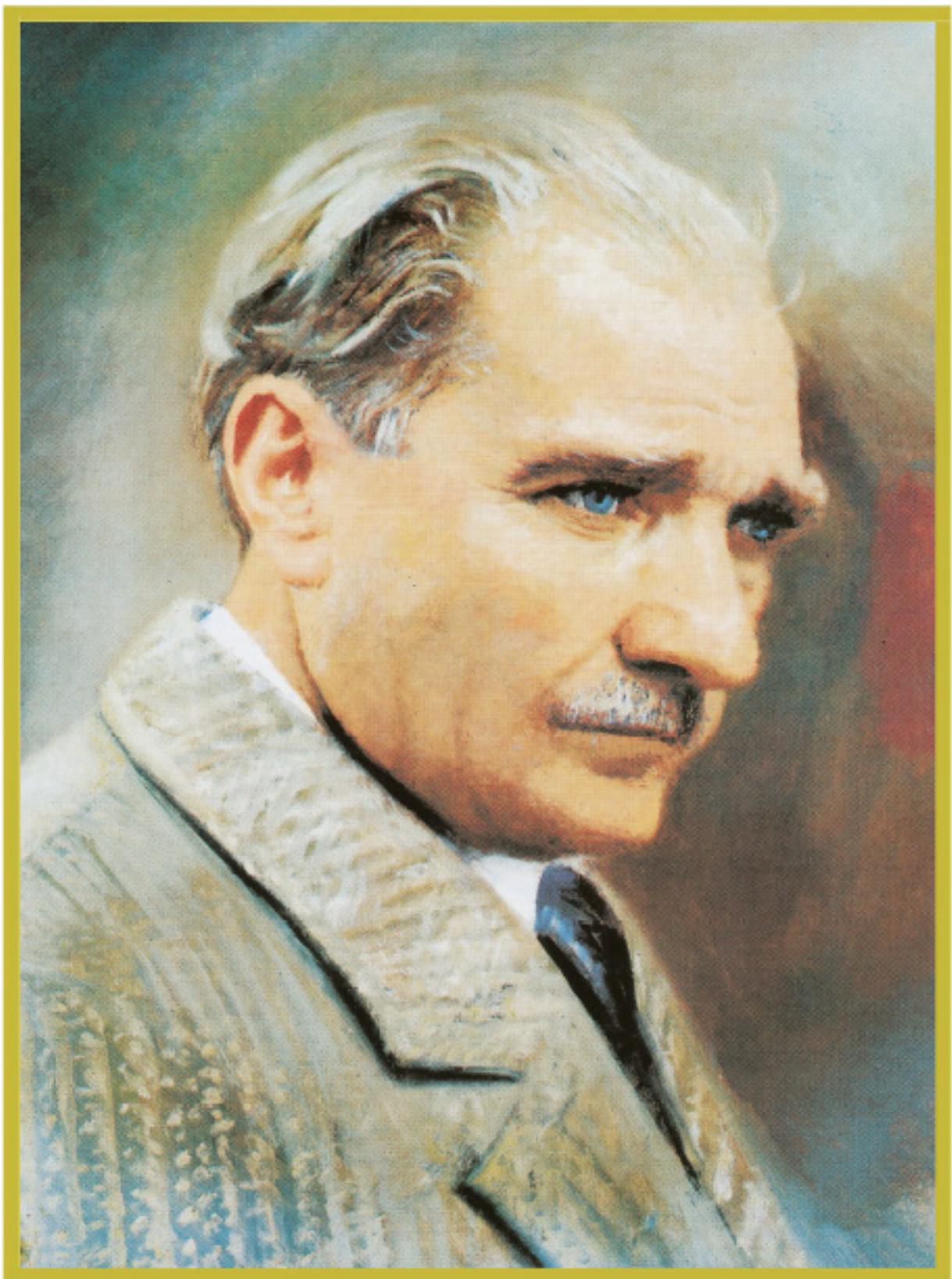
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazineşin. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hriyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdi! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarınızdaki asıl kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

Giriş	11
Şiir Bilgisi	29
İslamiyet Öncesi Türk Şiiri - Geçiş Dönemi Eserleri	63
Halk Şiiri	75
Divan Şiiri	97
Tanzimat Dönemi Şiiri	109
Servetfünun Dönemi Şiiri	121
Fecriati Dönemi Şiiri ve Millî Edebiyat Şiiri	133
Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Şiir, Türkiye Dışında Çağdaş Türk Şiiri	145
Cumhuriyet Dönemi'nde Saf Şiir, Cumhuriyet Dönemi'nde Toplumcu Şiir	157
Millî Edebiyat Anlayışını Yansitan Şiir, Garip Hareketi, II. Yeni Şiiri	169
Dinî Değerleri, Geleneğe Duyarlılığı ve Metafizik Anlayışı Öne Çıkaran Şiir, 1960 Sonrası Toplumcu Eğilimleri Yansitan Şiir	181
1980 Sonrası Türk Şiiri, Cumhuriyet Sonrası Halk Şiiri	193
Masal - Fabl	205
Destan - Efsane	217
Hikâye	229
Dede Korkut Hikâyeleri, Halk Hikâyesi, Cenkname, Mesnevi	253
Tanzimat, Servetfünun, Fecriati Dönemi Hikâye, Millî Edebiyat Dönemi Hikâye	263
Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye (1923-1940 ve 1940-1960)	275
1960 Sonrası Hikâye ve Küçürek Hikâye	287
Roman	297
Tanzimat, Servetfünun, Millî Edebiyat Dönemi'nde Roman, Dünya Edebiyatında Roman	321
Cumhuriyet Dönemi'nde Roman (1923-1950)	343
1950 Sonrası Toplumcu Gerçekçi, Millî-Dinî Duyarlılıklar Yansitan, Bireyin İç Dünyasını Esas Alan, Modernist ve Postmodern Roman	355
Tiyatro	367
Geleneksel Türk Tiyatrosu, Tanzimat, Servetfünun, Fecriati, Millî Edebiyat Dönemi Tiyatro	379
Cumhuriyet Dönemi'nde Tiyatro (1923-1950)	391
1950 Sonrası Türk Tiyatrosu	403
Öğretici Metinler	415
Edebî Akımlar	453
CEVAP ANAHTARI	465
GÖRSEL KAYNAKÇA	471

ÖN SÖZ

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından eğitimde fırsat eşitliği prensibiyle yürütülen çalışmalar kapsamında sınava hazırlık gruplarına yönelik yardımcı kaynak destegine devam edilmektedir.

Yardımcı kaynaklarla ilgili yapılan çalışmalara yönelik öğretmen, öğrenci ve veli dönütlerinin olumlu olduğu görülmektedir. Bu bağlamda ortaöğretim düzeyinde Türk dili ve edebiyatı, matematik, fizik, kimya, biyoloji, coğrafya, felsefe, tarih derslerinden AYT'ye yönelik çoktan seçmeli soruları ve bu sorulardan bazlarına ait örnek çözümleri içeren yardımcı kaynaklar oluşturulmuştur.

“AYT'ye Yönelik Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri” adıyla sunulan bu yardımcı kaynak setiyle sınava hazırlanan öğrencilere üniversite yolunda destek olmak amaçlanmıştır.

Kitapta her konuya yönelik çözümü sorular ile çoktan seçmeli soruları içeren 4 test bulunmaktadır. Öğrenciler, çözümü sorularla konuların önemli noktalarını öğrenirken çoktan seçmeli testlerle öğrendiklerini pekiştirme olanağı bulacaktır. Bu yardımcı kaynakta bulunan çoktan seçmeli testler, konuların özellikleri ve tüm öğrenci düzeyleri göz önünde bulundurularak kurgulanmıştır. 1 ve 2. testlerdeki sorularda konu ile ilgili tanımlara, kavramlara ve konunun temel özelliklerine yer verilmiştir. 3 ve 4. testlerdeki sorularda ise kavramlar arasındaki ilişkilere, uygulamalara yer verilmiş ve öğrencinin konu ile ilgili analiz yapmasına olanak tanınmıştır.

“AYT'ye Yönelik Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri” içinde yer alan tüm sorular özgündür ve alanında uzman öğretmenler tarafından hazırlanmıştır. Bu kaynakta yer alan tüm soruların video çözümleri yapılmış, çözüm videoları öğrencilerin karekodla ulaşabileceği hâle getirilmiştir.

Bu yardımcı kaynağı tüm öğretmen ve öğrencilerimize faydalı olması dileğiyle...

AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI SORU DAĞILIM TABLOSU

KONU	ÇÖZÜMLÜ SORULAR	1. TEST	2. TEST	3. TEST	4. TEST	TOPLAM
Giriş	32	12	12	10	8	74
Şîir Bilgisi	34	37	32	30	28	161
İslamiyet Öncesi Türk Şiiri - Geçiş Dönemi Eserleri	10	13	9	6	11	49
Halk Şiiri	20	30	23	20	24	117
Divan Şiiri	10	14	12	9	11	56
Tanzimat Dönemi Şiiri	11	13	10	11	10	55
Servetfünun Dönemi Şiiri	11	11	10	10	11	53
Fecriati Dönemi Şiiri ve Millî Edebiyat Şiiri	10	11	10	10	10	51
Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Şiir, Türkiye Dışında Çağdaş Türk Şiiri	10	12	10	12	10	54
Cumhuriyet Dönemi'nde Saf Şiir, Cumhuriyet Dönemi'nde Toplumcu Şiir	10	10	9	10	8	47
Millî Edebiyat Anlayışını Yansitan Şiir, Garip Hareketi, II. Yeni Şiiri	10	11	10	10	10	51
Dinî Değerleri, Geleneğe Duyarlığı ve Metafizik Anlayışı Öne Çıkaran Şiir, 1960 Sonrası Toplumcu Eğilimleri Yansitan Şiir	9	10	11	9	9	48
1980 Sonrası Türk Şiiri, Cumhuriyet Sonrası Halk Şiiri	11	10	10	8	8	47
Masal - Fabl	10	13	12	11	9	55
Destan - Efsane	12	15	11	11	9	58
Hikâye	18	24	23	17	23	105
<i>Dede Korkut Hikâyeleri</i> , Halk Hikâyesi, Cenksname, Mesnevi	9	13	13	11	10	56
Tanzimat, Servetfünun, Fecriati Dönemi Hikâye, Millî Edebiyat Dönemi Hikâye	12	12	11	10	11	56
Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye (1923-1940 ve 1940-1960)	10	12	11	10	11	54
1960 Sonrası Hikâye ve Küçürek Hikâye	7	10	10	9	9	45
Roman	22	25	24	18	14	103
Tanzimat, Servetfünun, Millî Edebiyat Dönemi'nde Roman, Dünya Edebiyatında Roman	19	24	20	19	19	101
Cumhuriyet Dönemi'nde Roman (1923-1950)	13	11	13	13	11	61
1950 Sonrası Toplumcu Gerçekçi, Millî-Dinî Duyarlılıklar Yansitan, Bireyin İç Dünyasını Esas Alan, Modernist ve Postmodern Roman	12	8	9	8	8	45
Tiyatro	11	11	10	8	10	50
Geleneksel Türk Tiyatrosu, Tanzimat, Servetfünun, Fecriati, Millî Edebiyat Dönemi Tiyatro	10	16	12	10	10	58
Cumhuriyet Dönemi'nde Tiyatro (1923-1950)	11	11	10	9	10	51
1950 Sonrası Türk Tiyatrosu	12	13	11	12	12	60
Öğretici Metinler	99	12	9	9	8	137
Edebî Akımlar	10	9	9	10	10	48
TOPLAM	516	423	388	350	352	2006

1. Edebiyat hiçbir maddi malzemeye, alete, mekâna bağlı olmayan, tamamiyla zihni bir sanattır. Duygu, düşünce ve hayalleri diğer sanatların yorumu bağlı sembollerle ifade etmesine karşılık edebiyat maddi dünya izlenimlerinden şuur, şuuraltı, mistik ve metafizik boyutlara kadar insanı olan her şeyi apaçık veya alegorik-simbolik şekilde ifadeye muktedirdir.

Bu parçaya göre edebiyatın malzemesi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Kalem
- B) Kâğıt
- C) Dil
- D) Kitap
- E) Alfabe

Çözüm:

Kalem, kâğıt, kitap ve alfabe maddi malzemelerdir. C seçeneğindeki dil, edebiyatın malzemesidir.

Cevap: C

2. • Kurtuluş Savaşı yıllarında halkın fedakârlığını anlatmaktadır.
• Anadolu gezilerindeki gözlemlere dayanılarak yazılmıştır.
• Ana kahramanın zaman içinde geçirdiği ruhsal evrimi anlatmaktadır.
• Geleneklere dayalı toplumsal yaşamın yansımmasını ele almaktadır.

Aşağıdaki bilim dallarından hangisi verilen roman konularından biriyle ilişkilendirilemez?

- A) Psikoloji
- B) Tarih
- C) Sosyoloji
- D) Teknoloji
- E) Coğrafya

Çözüm:

- Kurtuluş Savaşı yıllarında halkın fedakârlığını anlatmaktadır. (Tarih)
- Anadolu gezilerindeki gözlemlere dayanılarak yazılmıştır. (Coğrafya)
- Ana kahramanın zaman içinde geçirdiği ruhsal evrimi anlatmaktadır. (Psikoloji)
- Geleneklere dayalı toplumsal yaşamın yansımmasını ele almaktadır. (Sosyoloji)

D seçeneğindeki teknolojiyle ilgili bir roman konusu verilmemiştir.

Cevap: D

3. Aşağıdakilerden hangisi öğretmenin amaçlarından biri değildir?

- A) Tanıtmak
- B) Uyarmak
- C) Kanıları değiştirmek
- D) Hissettirmek
- E) Yönlendirmek

Çözüm:

Tanıtmak, uyarmak, kanıları değiştirmek ve yönlendirmek öğretmeni metinlerin amaçlarındanandır. D seçeneğindeki hissettirmek edebî metinlerin amaçlarındanandır.

Cevap: D

4. I. Manzum hikâye - Kişisel hayatı konu alan öğretmeni metin
II. Orta oyunu - Göstermeye bağlı sanat metni
III. Mesnevi - Anlatmaya bağlı sanat metni
IV. Sohbet - Gazete çevresinde gelişen öğretmeni metin
V. Şiir - Coşku ve heyecanı dile getiren sanat metni

Numaralanmış eşleştirme hangisi yanlışdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

A seçeneğindeki manzum hikâye, anlatmaya bağlı sanat metnidir.

Cevap: A

5. Gazete çevresinde gelişen öğretmeni metinler; makale, deneme, sohbet, ----, ----, ---- ve haber yazılarıdır.

Bu cümledeki boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisi getirilemez?

- A) mülakat
- B) biyografi
- C) röportaj
- D) eleştiri
- E) fıkra

Çözüm:

B seçeneğindeki biyografi kişisel hayatı konu alan öğretmeni metinlerdir.

Cevap: B

6. • Azerbaycan Türkçesinde “yeşil” yerine “yaşıl” sözcüğünün kullanılması
 • “Bilmiyorum” sözcüğünün farklı yörelerde “bilmiyom, bilmirem, bilmiiim” şeklinde söylemesi
 • Bilgisayar öğretmeninin öğrencilerine format atmayı öğretmesi
 • Tuhafta gelen bir durum için “alengirli” sözcüğünün kullanılması

Bu ifadeler aşağıdaki terimlerden hangisiyle eşleştirilemez?

- A) Argo
 B) Jargon
 C) Lehçe
 D) Şive
 E) Ağız

Çözüm:

- Azerbaycan Türkçesinde “yeşil” yerine “yaşıl” sözcüğünün kullanılması şivedir.
- “Bilmiyorum” sözcüğünün farklı yörelerde “bilmiyom, bilmirem, bilmiiim” şeklinde söylemesi ağızdır.
- Bilgisayar öğretmeninin öğrencilerine format atmayı öğretmesi ifadesinde yer alan “format atmak” mesleki bir jargondur.
- Tuhafta gelen bir durum için “alengirli” sözcüğünün kullanılması argodur.

Cevap: C

7. **Aşağıdaki açıklamalardan hangisi parantez () içindeki terimle uyuşmamaktadır?**

- A) Bir dili toplum olarak konuşan ve yazanların hep birlikte uydukları, ağız özelliklerinden arındırılmış, belirli ölçü ve kurallara bağlı ortak dildir. (konuşma dili)
 B) Aynı meslek veya topluluktaki insanların ortak dilden ayrı olarak kullandıkları özel dil veya söz dağarcığıdır. (jargon)
 C) Bir dilin izlenebilen tarihî dönemlerinde ayrılmış kolidür. (şive)
 D) Aynı dil içinde ses, şekil, söz dizimi ve anlamca farklılıklar gösterebilen, belli yerleşim bölgelerine veya sınıflara özgü olan konuşma dilidir. (ağız)
 E) Bir dilin, tarihî gelişimi içinde yazılı kaynaklarla izlenemeyen dönemlerinde ayrılmış kollarıdır. (lehçe)

Çözüm:

Bir dili toplum olarak konuşan ve yazanların hep birlikte uydukları, ağız özelliklerinden arındırılmış, belirli ölçü ve kurallara bağlı ortak dili; konuşma dili değil yazı diliidir.

Cevap: A

8. **Aşağıdakilerin hangisinde konuşma dili ve yazı dili ile ilgili verilen bilgi yanlışır?**

- A) Bir ülkede bir yazı dili varken birden fazla konuşma dili vardır.
 B) Bir ülkede yazı dili de konuşma dili de resmî nitelik taşır.
 C) Yazı dilinde kurallar varken konuşma dilinde yoktur.
 D) Yazı dilinin kullanım sahası konuşma diline göre daha genişir.
 E) Yazı dili ortak özelliklere, konuşma dili bölgesel özelliklere sahiptir.

Çözüm:

Bir ülkede sadece yazı dili resmî nitelik taşır. B seçenekindeki “Bir ülkede yazı dili de konuşma dili de resmî nitelik taşır.” yargısı yanlıştır.

Cevap: B

8. **Aşağıdaki eşleştirmelerin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Edebiyat - Dramatik sanatlar
 B) Resim - Görsel sanatlar
 C) Tiyatro - Ritmik sanatlar
 D) Opera - Dramatik sanatlar
 E) Mimari - Görsel sanatlar

Çözüm:

Edebiyat dramatik sanatlardan biri değil, fonetik (işitsel) sanatlardan biridir.

Cevap: A

- 9. Bir roman yazarı eserini oluştururken aşağıdaki bilimlerden hangisinden diğerlerine göre daha az yararlanır?**

- A) Sosyoloji
- B) Psikoloji
- C) Teoloji
- D) Biyoloji
- E) Antropoloji

Çözüm:

Edebiyat, tarih, sosyoloji, psikoloji, tarih, teoloji başta olmak üzere sosyal bilimlerden tamamen bağımsız değildir. Edebiyat en çok sosyal bilimlerden yararlanır. Bir fen bilimi olan biyolojiden ve diğer fen bilimi kaynaklarından diğerlerine göre daha az yararlanır.

Cevap: D

- 10. Aşağıdakilerden hangisi edebiyat tarihi için söylenemez?**

- A) Bir toplumun edebiyatındaki ilerlemeleri, bu ilerlemelerin ne yönde olduğunu ve yaşadığı dönemleri edebiyat tarihi ortaya koyar.
- B) Önceki devirlerde yaşayan sanatçılardan duygu, düşünceleri ve sanat anlayışları hakkında bilgi verir.
- C) Bir milletin başlangıcından günümüze kadarki edebî eserlerini incelerken o dönemin kültür ve sanat anlayışını da yansıtır.
- D) Edebî türlerin doğusunu, gelişimini, gelişiminde nasıl bir yol izlediğini, dil ve teknik özelliklerini de ortaya koyar.
- E) Geçmiş dönemdeki olayları, savaşları, uygarlıklarını belgelere dayanarak inceleyen bilim dalıdır.

Çözüm:

A, B, C ve D seçenekleri edebiyat tarihi için söylenebilir. Ancak geçmiş dönemdeki olayları, savaşları, uygarlıkları belgelere dayanarak inceleyen bilim dalı tarihtir.

Cevap: E

- 11. Eskiden Türk cenazelerinde ölü, bir çadırda yatırılırdı. Ölüğe at, sığır ve koyun kurban edilirdi. Daha sonra çadırın etrafında dokuz kez dolaşılır, ezbili şiirler okunurdu. Böylece ölüünün ruhunun gökyüzüne çıkacağına inanılırdı. Ölü gömüldükten sonra mezarının başına öldürdüğü insan kadar taş dikilirdi.**

Bu parçada edebiyatın hangi bilimle ilişkisi vurgulanmaktadır?

- A) Antropoloji
- B) Sosyoloji
- C) Din
- D) Teoloji
- E) Psikoloji

Çözüm:

Parçada Türklerin cenaze töreni olan yug töreninden bahsedilmiştir. Bu törenler sırasında ilk Türk şairleri olarak kabul edebileceğimiz sagular okunmuştur. Sagular şaman adı verilen din adamları tarafından dinî konularda okunmuştur. Bu da bize edebiyatın din ile ilişkisi olduğunu göstermektedir.

Cevap: C

- 12. Kurtuluş Savaşı yıllarında Anadolu halkın yaşadığı sıkıntılardan ve verdiği mücadele konusunu temel alarak bir şiir, hikâye ya da roman yazmak isteyen bir sanatçının yararlanacağı ilk kaynak, tarihî metinlerdir. O dönemde neler olup bittiğini, olayların nasıl geliştiğini tam anlamıyla bilmeyen bir sanatçının ortaya koyacağı eser gerçekliği yansıtamaz. Gerçekliği yansıtmayan bir edebî eser ilgi görmez. Mehmet Akif Ersoy'un Çanakkale Şehitlerine şiirinin sevilmesinin nedeni, tarihte yaşanmış, acılarla dolu bir savaşın sahnelerini duyguya yüklü bir üslupla ve gerçeğe çok yakın bir şekilde yansıtmasıdır.**

Bu parçaya göre edebiyatın tarih biliminden yararlanmasının asıl nedeni nedir?

- A) Şair ve yazarların geçmiş dönemlerdeki savaşları, uygarlıklarını anlatmak istemesi
- B) Gelecek nesillere bırakılacak eserlerin gerçekle uyum içinde olması
- C) Edebî eserlerin ses getirebilmesi için gerçeği yansıtması gerekliliği
- D) Yaşanan olayların yazarın hayal dünyasını geliştirmesi
- E) İyi bir edebiyat eserinin gerçeği sezdirecek ipuçlarını barındırmaması

Çözüm:

Parçada sanatçı ne kadar gerçeğe hâkim olursa yazdığı esere de bu gerçekliği o kadar yansıtır ve yazdığı eser de o kadar sevildir vurgusu yapılmaktadır.

Cevap: C

13. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet etkisindeki Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasında etkili olmuşmuştur?

- A) Yerleşik hayat
- B) İran ve Arap kültürü
- C) Bozkır kültürü
- D) İslamiyet
- E) Yabancı dillerin etkisi

Çözüm:

C seçenekindeki bozkır kültürü göçebe hayat döneminde etkili olmuştur. İslamiyet kabul edildiğinde Türkler yerleşik hayatı geçtiğinden bozkır kültürünün bu dönemde etkisinden söz edilemez.

Cevap: C

14. Aşağıdaki eserlerden hangisi Kıpçak Türkçesi Dönemi'ne aittir?

- A) *Gülistan Tercümesi*
- B) *Muhâkemetü'l Lûgatayn*
- C) *Atabetü'l Hakâyık*
- D) *Irk Bitig*
- E) *Şecere-i Türkî*

Çözüm:

Gülistan Tercümesi - Kıpçak Türkçesi

Muhâkemetü'l Lûgatayn - Çağatay Türkçesi

Atabetü'l Hakâyık - Karahanlı Türkçesi

Irk Bitig - Uygur Türkçesi

Şecere-i Türkî - Çağatay Türkçesi

Cevap: A

15. Türkçenin farklı tarihî dönemlerinde verilen edebî eserlerle ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Karahanlı Türkçesi eserleri İslamiyet'in etkisiyle verilmiş Geçiş Dönemi eserleridir.
- B) Uygur Dönemi eserlerinde Maniheizm ve Budizm etkisi hâkimdir.
- C) *Göktürk Kitabeleri*; Bilge Kağan, Tonyukuk, Kültigin tarafından yazılmıştır.
- D) Gülsahri'nin *Mantiku't Tayr*, Eski Anadolu Türkçesinin kullanıldığı dönemde yazılan önemli eserlerindendir.
- E) Çağatay Türkçesi Dönemi eserlerinde bazı dillerin kıyaslaması yapılmıştır.

Çözüm:

Bilge Kağan ve Kültigin Anıtları'nın yazarı Yolluq Tigin'dir. *Tonyukuk Anıtı* ise Bilge Tonyukuk tarafından yazılmıştır.

Cevap: C

16. Görüp ahkâm-ı asrı münharif sîdk u selâmetten

Çekildik izzet ü ikbâl ile bâb-ı Hükûmet'ten

Usanmaz kendini insan bilenler halka hizmetten
Mürüvvet-mend olan mazlûma el çekmez iânetten

Hakir olduysa millet, şanına noksan gelir sanma
Yere düşmekle cevher sâkit olmaz kadr ü kıymetten

Vücûdun kim hamîr-i mâyesi hâk-ı vatandandır
Ne gam râh-ı vatanda hâk olursa cevr ü mihnetten
...

Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu şiir parçasının aşağıdaki edebiyat dönemlerinden hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Tanzimat Edebiyatı
- B) Sözlü edebiyat
- C) Servetîfünûn Edebiyatı
- D) Divan edebiyatı
- E) Fecriati Edebiyatı

Çözüm:

Şîirde nazım birimi olarak beyit, ölçü olarak aruz ölçü-sü kullanılmıştır. Konu olarak vatan, millet kavramları işlenmiştir. Tanzimat Dönemi'nin başlarında divan edebiyatı nazım şekilleri kullanılmış ancak içerik olarak vatan, millet ve hürriyet gibi toplumsal konular işlenmiştir. Verilen şiir parçası da bu özelliği taşıdığı için Tanzimat Edebiyatı'na aittir.

Cevap: A

17. Aşağıdakilerden hangisi Sözlü Edebiyat Dönemi'ne ait özelliklerden biri değildir?

- A) Eserlerde geçen kelime sayısı azdır.
- B) En önemli tür doğal destanlardır.
- C) Şiirlerde tam uyak kullanılmıştır.
- D) Aşk, kahramanlık konuları işlenmiştir.
- E) Millî ölçümüz olan hece ölçüsü kullanılmıştır.

Çözüm:

Sözlü Edebiyat Dönemi için A, B, D ve E seçeneklerini söyleyebiliriz. Sözlü Edebiyat Dönemi'nde ahengi sağlamak için yarım kafiye ve redif kullanılmıştır.

Cevap: C

18. Aşağıdakilerden hangisi Sözlü Edebiyat Dönemi eserlerinin bir özelliği değildir?

- A) Cenaze törenlerinde söyledikleri şiirleri günümüze ulaşmamıştır.
- B) Bilgelerin sözleri halk tarafından benimsenmiş, edebî bir tür olarak var olmuştur.
- C) Bazı ürünler doğal oluşum sürecini gerçekleştirerek ortaya çıkmıştır.
- D) Günlük konular bu dönemde de şiirin temel konularından olmuştur.
- E) Yabancı dillerin etkisinden tamamen uzak eserler verilmiştir.

Çözüm:

B seçeneğinde savın özelliği, C seçeneğinde doğal destanların özelliği, D seçeneğinde koşuklarda işlenen konulara ve E seçeneğinde tüm bu eserlerde kullanılan dilin özellikleri hakkında bilgi verilmiştir. A seçeneğinde sagdan bahsedilmiştir. Günümüze ulaşan sagu örnekleridir.

Cevap: A

19. Aşağıdakilerden hangisi Türk edebiyatında Şamanizm, Maniheizm ve Budizm etkilerinin görüldüğü dönemlere ait özelliklerden biri değildir?

- A) Bu dönemde yaşayan topluluklar kendi alfabelerini kullanmışlardır.
- B) Türkçenin en saf hâliyle eserlerin verildiği dönemlerdir.
- C) Bazı eserler yazıldığı dönemden daha sonra yazıya geçirilmiştir.
- D) Bu döneme ait bilgi edinebileceğimiz yazılı kaynak bulunmamaktadır.
- E) Dinî ve din dışı eserlerin kaleme alındığı bir dönem olmuştur.

Çözüm:

Soru kökünde anlatılan dönem “İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatı Dönemi”dir. Bu dönemlerde Göktürk ve Uygurlar kendi alfabelerini kullanmışlardır, dil yabancı etkilerden tamamen uzaktır. Sözlü Edebiyat Dönemi'nde yazılan eserler sonradan yazıya geçirilmiştir. Dinî ve din dışı eserler verilmiştir. Bu nedenle A, B, C ve E seçeneklerini bu dönemde söyleyebiliriz. Bu döneme ait Kaşgarlı Mahmut *Divânu Lugâti't Türk* adlı eserinde bilgiler vermiştir. .

Cevap: D

20. Orda kötü kişi şöyle öğretiyormuş: Uzak ise kötü mal verir, yakın ise iyi mal verir deyip öyle öğretiyormuş. Bilgi bilmez kişi o sözu alıp, yakına gidip, çok insan öldürün! O yere doğru gidersen, Türk milleti, öleceksin! Ötüken yerinde oturup kervan, kafile gönderirsen hiçbir sıkıntın yoktur. Ötüken ormanında oturursan ebediye il tutarak oturacaksın.

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Göktürklerin tarihine ışık tatar.
- B) Didaktik öğelere yer verilmiştir.
- C) Yabancı kelimelere yer verilmemiştir.
- D) Devrik cümle yapısı hâkimdir.
- E) Emir cümlelerinden faydalانılmıştır.

Çözüm:

Parça *Göktürk Yazıtları*'ndan alınmıştır. *Göktürk Yazıtları* Doğu Göktürk Devleti'nin tarihine ışık tatar. *Kültigin Anıt*'ndan alınan bu metinde Türk milletine Çin'e yaklaşmaması konusunda uyarıda bulunulmuştur. Bu nedenle metin didaktiktir. *Göktürk Yazıtları* sade ve akıcı bir dille yazılmıştır. Parçaya bakıldığına göre cümle yapısı kurallıdır ve emir cümleleri kullanılmıştır. Devrik cümle kullanılmıştır.

Cevap: D

- 21. Aşağıdakilerden hangisi Türklerin tarih boyunca kullandığı alfabelerden biri değildir?**

- A) Kiril
- B) Arap
- C) Gürcü
- D) Uygur
- E) Göktürk

Çözüm:

Türkler tarih boyunca Göktürk, Uygur, Arap, Latin ve Kiril alfabelerini kullanmışlardır.

Cevap: C

- 22. Otuz içip kıralım**

Yoklar kopup sekrelim
Aslanlayu kökrelim
Ketçi sakınç sevenelim

Aşağıdaki seçeneklerden hangisi bu şiirin Sözlü Edebiyat Dönemi'ne ait olduğunu ispatlar nitelikte değildir?

- A) Dil, duru ve sadedir.
- B) Sığır töreninde söylenmiştir.
- C) Konusunu doğadan almıştır.
- D) Yarım kafiye kullanılmıştır.
- E) 11. yüzyılda yazılmıştır.

Çözüm:

Sözlü Edebiyat Dönemi'nde dil duru ve sadedir. Eserler sığır, şolen, yuğ gibi törenlerden sonra söylenmiştir. Konusunu aşk, doğa, kahramanlık ve ölüm gibi konulardan almıştır. Redif ve yarım kafiye kullanılmıştır. Bu nedenle A, B, C ve D seçeneklerini söyleyebiliriz. 8. yüzyılda Yazılı Edebiyat Dönemi'ne geçilmiştir. Bu nedenle E seçeneği bu eserin Sözlü Edebiyat Dönemi'ne ait olduğunu ispatlamaz.

Cevap: E

- 23. Bir eşek var idi zâif ü nizâr
Yük elinden katı şikeste vü zâr**

Gâh odunda vü gâh suda idi
Dün ü gün kahr ile kısuda idi

Ol kadar çeker idi yükler ağır
Ki teninde tü komamışdı yağır

...

Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu beyitlerin aşağıdaki alfabelerden hangisiyle yazıldığı söylenebilir?

- A) Kiril
- B) Latin
- C) Arap
- D) Uygur
- E) Göktürk

Çözüm:

Beyitler Şeyhî'nin *Harnâme* adlı eserinden alınmıştır. Bu eser Eski Anadolu Türkçesi döneminde kaleme alınmıştır. Bu dönemde kullanılan alfabe Arap alfabetesidir.

Cevap: C

- 24. I. 734 yılında dikilmiştir.**

- II. Esere sonradan eklenen bölümler vardır.
- III. Farklı kişiler tarafından yazılmıştır.

Numaralanmış bilgilerden hangileri *Kültigin Anıtı* için söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Çözüm:

II ve III numaralı cümle *Kültigin Anıtı* için söylenebilir. 734 yılında dikilen *Bilge Kağan Anıtı*'dır. *Kültigin Anıtı* 732 yılında dikilmiştir.

Cevap: D

25. Edebiyat; bir etkinlik olarak insan varoluşunu aydınlatabilecek önemli ipuçları vererek bir bakıma insanları birbirine daha yakından tanıtmaya görevi üstlenir. Bu sebeple edebî ürünler bireylerin birbirlerinin varoluşuna tanıklık etme ve varoluşsal deneyimlerini paylaşabilme imkânı buldukları ürünlerdir. Sevgi, nefret, umut, umutsuzluk, aşk, ızdırap gibi insan varoluşunun farklı yönleri edebiyat yoluyla daha anlaşılır ve tanındık hâle gelir. İnsan edebî eser yoluyla duygulanırken ya da düşünürken kendi kendisiyle ve insanla yüzleşerek varoluşa katılabilmekte; dünyadaki ve evrendeki yerini, varoluşunun sebeplerini tayin etmek konusunda daha fazla imkân bulabilmektedir.

Bu parçadan hareketle edebiyatın aşağıdaki alanlardan hangisiyle ilişkisi olduğu söylenebilir?

- A) Tarih
- B) Ekonomi
- C) Sosyoloji
- D) Coğrafya
- E) Felsefe

Çözüm:

Parçada insanın, edebiyat sayesinde varoluşuya karşı karşıya geldiği ele alınmıştır. Varoluş, felsefenin inceleme alanında yer alan kavamlardandır ve felsefenin başlangıcından bu yana felsefi tartışmaların merkezinde yer almıştır.

Cevap: E

26. Kemalettin Kamu'nun hayat hikâyesine bakıldığından gurbet olgunluğun yaşamının merkezinde yer aldığı anlaşılmaktadır. Şairin daha çocuk denebilecek yaşlarında ailevi sebeplerle başlayan gurbet serüveni olgunluk çağında yalnızlığı, yuvasızlığı, iş ve eğitim hayatı gereği yaptığı seyahatlerle daha da derinleşir. Bir başka deyişle Kemalettin Kamu, bir gurbet şairidir. Gurbet, onun şahsiyetini ve yapıtlarını anlamak için en uygun kavramlardan biridir. Çünkü o; gurbeti, hasreti, kimsesizliği bütün boyutları ve renkleriyle yaşamıştır. *Gurbet* şiirindeki "Gurbet o kadar acı / Ki ne varsa içimde / Hepsi bana yabancısı, / Hepsi başka biçimde" dizeleri, şairin içinde bulunduğu durumu çarpıcı bir biçimde ortaya koymaktadır.

Bu parçaya göre Kemalettin Kamu'nun yaşamının, şiri üzerindeki etkisini araştırmak isteyen bir kişi aşağıdaki hangi bilim dalından yararlanmalıdır?

- A) Tarih
- B) Psikoloji
- C) Sosyoloji
- D) Felsefe
- E) Filoloji

Çözüm:

Parçada verilen açıklamalar ve dizeler şairin yaşadıklarının ve iç dünyasının, yapıtları üzerinde etkili olduğunu gözler önüne sermektedir. Psikoloji, "Duyum, heyecan, düşünme vb. olguları ve bunların yasalarını inceleyen bilim" olarak tanımlanmaktadır. Bir edebiyat terimi olarak "Herhangi bir edebiyat ürününde, kişilerin kişiliklerini belirleyen duyuş, düşünüş, davranış biçimleri" şeklinde tanımlanmaktadır. Buradan hareketle Kemalettin Kamu hakkında araştırma yapacak bir kişi psikoloji biliminden yararlanmalıdır.

Cevap: B

27. İdeal bir toplum düzeni isteği insanoğlu için hep vazgeçilmez olmuştur. Mevcut sistemin aksayan yönlerini eleştiren ve ideal hayat tarzını anlatan bu hayalî "toplumsal projelere" ütopya adı verilir. Bu türün ilk örneği Platon'un, *Devlet* adlı eseridir. Engin Kılıç, ütopyayı, "Şimdi ve buradan farklı bir zamanda veya yerde geçen, mevcut düzene açık ya da örtük eleştirel bir bakış içeren, ana teması bu düzene alternatif bir ideal toplumu zihinde canlandırmaya yetecek kadar ayrıntılandırılmış kurmaca anlatı." olarak tanımlar. Türk edebiyatında Peyami Safa'nın, *Yalnızız* romanında oluşturduğu ütopik mekân Simeranya, Türk edebiyatında ender görülen ütopya örneklerinden birini teşkil eder.

Bu parçadan hareketle Peyami Safa'nın *Yalnızız* romanında aşağıdakilerden hangisinden yararlandığı söylenebilir?

- A) Felsefe
- B) Din
- C) Coğrafya
- D) Tarih
- E) Psikoloji

Çözüm:

Parçaya göre ütopyalar "alternatif bir ideal toplum" oluşturma amacı taşımaktadır. Sosyologlar, dünya üzerinde var olan gerçek toplumsal yapıları incelerken filozoflar, aydınlar ve yazarlar insan doğasına en uygun toplumsal koşulları ortaya koymak amacıyla hayalî toplumlar meydana getirdikleri eserlerde felsefeden yararlanmıştır.

Cevap: A

- 28.** Oğuz Atay, kahramanlarının bilinçaltına büyük önem veren bir yazardır. Döneminde pek de popüler olmayan bireye ve bireyin bilinç dışına yönelmesi onu diğerlerinden ayıran önemli bir özelligidir. Bilinçaltı; insanınbastırıldığı ve hatırlamak istemediği bazı yaşıntıları, çocukluğunda yaşadığı çatışmaları, saplantılarını sakladığı yerdir. Atay, özellikle *Tutunamayanlar*'dan başlayarak birçok eserinde bireyin bilinçaltındaki yalnızlık, yabançılılaşma, iççilik, dışlanılmışlık, yürütülmüşlük taraflarını inceler. Romanları, bilincin en karanlık noktalarına ışık tutarak ---- bir derinliğe erişir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) psikolojik
- B) sosyolojik
- C) tarihî
- D) felsefi
- E) ekonomik

Çözüm:

Parçada, roman kahramanlarının bilinçaltına ışık tutıldığı ve iç dünyalarının gözler önüne serildiğinden söz edilmektedir. Bilinçaltı ve iç dünya, psikolojinin ilgi alanına girdiği için “psikolojik” sözcüğü boşluğa getirilecek en uygun sözcüktür.

Cevap: A

- 29.** İnternet terimlerinin İngilizceden dilimize olduğu gibi girmesi, Türkçenin son yıllarda yaşadığı sorunlardan biridir. Dilimize yabancı dillerden, özellikle de İngilizceden, yoğun bir sözcük ve terim akışı olduğu bilinen bir gerçek. Bu akış, Türkçeyi söz varlığının yanı sıra ses bilgisi, şekil bilgisi ve söz dizimi özellikleri bakımından da olumsuz yönde etkiledi. Gönüllü kuruluşlar, Türkçe konusunda çok büyük bir duyarlılık göstererek yabancı terimlere Türkçe karşılıklar bulmaya çalışılar. Bu konudaki çalışmaları takdirle karşılamak gerekdir. Bugün kullandığımız bilgisayar, yazılım, donanım, bellek, yazıcı, sürüm gibi Türkçe kökenli terimler bu çabaların sonucunda dilimize kazandırılmıştır.

Bu parçada dilin değişimini etkileyen sebeplerden hangisine degenilmiştir?

- A) Din değişimleri
- B) Kültür değişimleri
- C) Teknolojik gelişmeler
- D) Coğrafi değişimler
- E) Siyasi değişimler

Çözüm:

Parçada, internet kullanımıyla Türkçeye giren terimlerin Türkçeyi ses bilgisi, şekil bilgisi ve söz dizimi özellikleri açısından da kötü etkilediği anlatılmıştır. İnternet, teknolojik kaynaklı bir iletişim ağıdır.

Cevap: C

- 30. Aşağıdakilerin hangisi genel sözlüklerin özelliklerinden biri değildir?**

- A) Kelimeler, bütün anlamları ile ortaya konur.
- B) Kelimelerin hangi dile ait oldukları belirtilir.
- C) Dilde var olan sözcüklere yer verilir.
- D) Kelimelerin örnek kullanımlarına yer verilir.
- E) Kelimelerin zaman içindeki değişimi açıklanır.

Çözüm:

A, B, C ve D şıklarında verilen bilgiler genel sözlüklerin özelligidir. Fakat kelimelerin zaman içindeki değişimlerini ortaya koymak, etimoloji kapsamına girmektedir.

Cevap: E

31. Dil değişikliğinin iç sebeplerini belirleyen pek çok dış etmen vardır: Savaş ve istilalar, başka bir medeniyetin ilkelerinin ya da inancın benimsenmesi, iktisadi ilerlemeler, iletişim imkânlarının gelişmesi, dilin dolaşım hızını artıran yeni haberleşme aygıtları... Dil, tüm bu etmenlerin toplumsal yapıya, dolayısıyla kendisine dayattığı zorunlulukları belli oranda bertaraf etme gayretini gösterir. Fakat bazen akiş, dil dizgesinin kendi imkânlarıyla başa çıkamayacağı denli yoğundur. İşte dilin bu zafiyet noktasından itibaren değişimden ziyade yozlaşmaya benzeyen bir hâlle yüz yüze kalması söz konusudur.

Bu parçada dilin değişimini etkileyen sebeplerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Din değişimleri
- B) Coğrafi değişimler
- C) Ekonomik gelişmeler
- D) Kültür değişimleri
- E) Siyasi değişimler

Çözüm:

Parçada geçen ikinci cümlede dil değişimine neden olan etmenler sayılmıştır. Savaş ve istilalar siyasi olaylardır, bunlarla E seçeneğine degeinilmiştir. Başka bir medeniyetin ilkelerinin benimsenmesi kültürel bir olaydır, buna D seçeneğinde degeinilmiştir. Başka bir inancın benimsenmesi dinî bir değişimdir, bununla A seçeneğine degeinilmiştir. İktisadi ilerlemeler ekonomik olaylardır, bununla C seçeneğine degeinilmiştir. Fakat parçada toplumların yaşadıkları coğrafayı bırakıp başka bir coğrafaya geçtikleri için dil değişikliğinden söz edilmemiştir.

Cevap: B

32. Etimolojik sözlük olarak da adlandırılan köken bilgisi sözlükleri, sözcüklerin kökenlerini açıklamalı ve yapılarını çözümleyebilmelidir. Sözcükleri, görüldükleri en eski metinden başlayarak kronolojik sırayla göstermelidir. Alıntı sözcükleri de değerlendirmeli; alındıkları dilleri ve dönemi, giriş yollarını belirtmelidir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerin hangisi, etimolojik bir sözlükten alınmış olabilir?

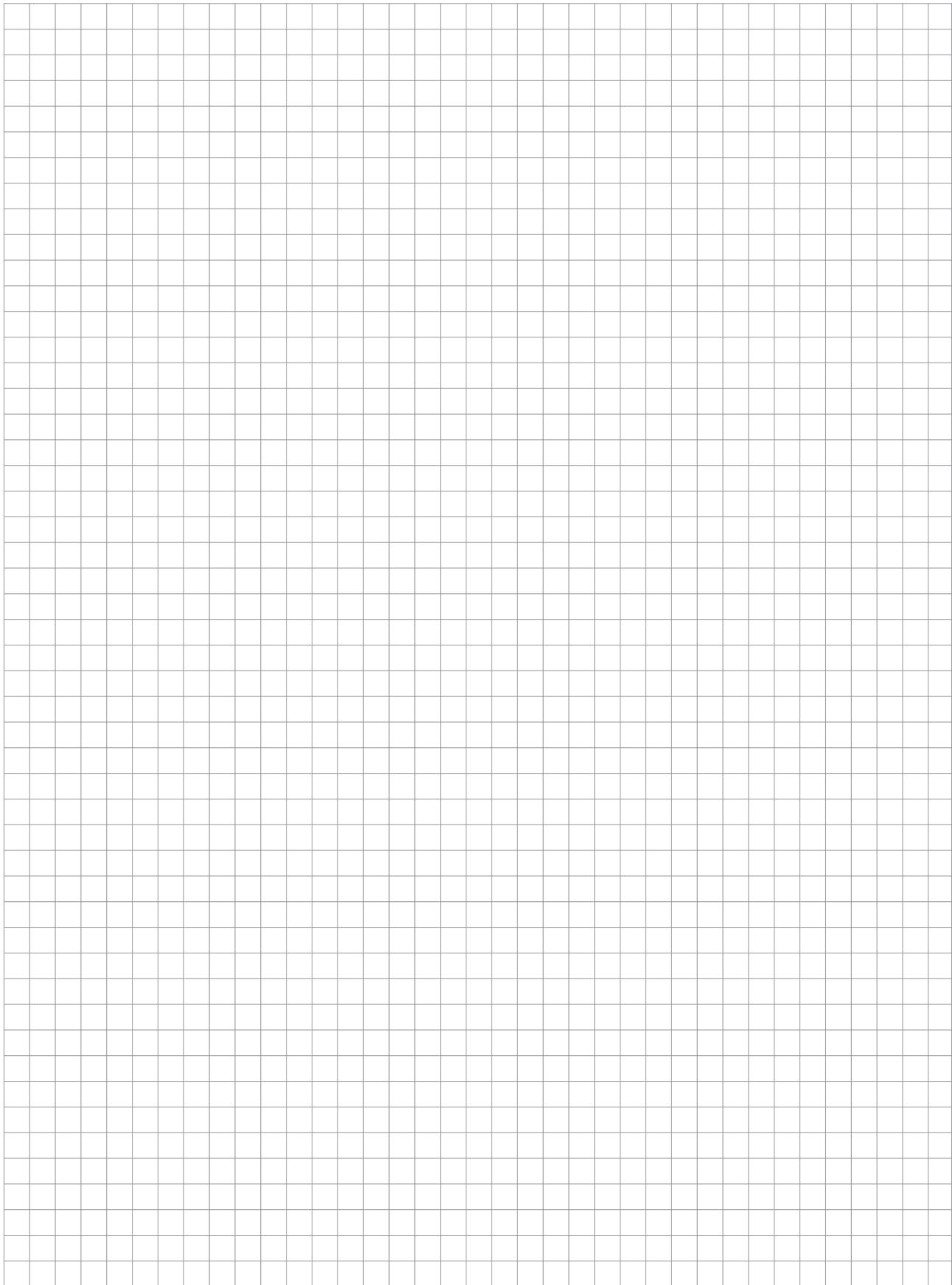
- A) **mecburen** - (أُرْجُحَم) zf. (Ar. mecbûr'un tenvinli şekli mecbûren)
- 1. Zoraki, zorlanarak, mecbur olarak: "Mecbûren kabul ettim."
- 2. eski. Gönlü alınmış, hatırlı hoş edilmiş olarak: Bâb-i merâhim-meâbına âmed ü şûd eden mağmunlar mesrûren avdet ve meksurlar mecbûren ric'at ettiğinden... (Râşîd Târihi'nden).
- B) **kritik**, -gi - Fransızca critique
 1. sıfat Ciddi.
 2. isim Eleştiri:
"Ressam, boyacının kritiğini doğru bulmuş ve pırıltıları düzeltmiş." - Nâzım Hikmet
- C) **gör[mek]**
Eski Türkçe kör- "görmek" fiilinden evrilmiştir.
Eski Türkçe köz > Türkiye Türkçesi göz adında ve gözet-, gözük-, göster- gibi türevlerde görülen z seenin kaynağı muğlaktır.
Eski Türkçe: [Orhun Yazılıları, 735] Körir közüm körmez teg bilir biligim bilmez teg boldı
- D) **manzarayı çakmak** - d.(ar.-Türk.)
Durumu anlamak, bir ortam, bir hâl ya da olayın aslini esasını kavramak: "O Sadi bey de boş değil, değil ya, çakamadım onun manzarasını daha!" (Orhan Kemal, *Evlerden Bir*)
- E) **carı:** Bu kelime canlı, becerikli, eli çabuk, çabuk anımlarında Anadolu ağızlarında kullanılmaktadır. Kelime aynı anımlıyla Kayseri tüccar dilinde de yer almaktadır. Fakat Kayseri tüccar dilinde, peşin para ile yapılan iş anlamındadır.

Çözüm:

C seçeneğinde "görmek" fiilinin kökeni, zaman içindeki değişimi açıklanmış; görüldüğü metinlerden örnek verilmiştir.

Cevap: C

Notlarım

1. İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı
Önce hafiften bir rüzgâr esiyor;
Yavaş yavaş sallanıyor
Yapraklar, ağaçlarda;
Uzaklarda, çok uzaklarda,
Sucuların hiç durmayan çingirakları
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.

Metinlerin sınıflandırılmalarına göre bu dizeler aşağıdakilerin hangisinde yer alır?

- A) Coşku ve heyecanı dile getiren metinler
- B) Olay çevresinde gelişen metinler
- C) Anlatmaya bağlı metinler
- D) Göstermeye bağlı metinler
- E) Felsefi metinler

2. Bir dilin ülke sınırları içindeki farklı yerleşim bölgelerinde ses, şekil, söz dizimi ve anlamca farklılaşan konuşma biçimine ---- denir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Lehçe
- B) Şive
- C) Ağız
- D) Jargon
- E) Ölçünlü dil

3. Konsültasyon sonuçlarına göre hastanın durumuna karar verilecek.

Bu cümledeki altı çizili sözcük dilin kullanım türlerine göre aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Ağız
- B) Jargon
- C) Argo
- D) Ölçünlü dil
- E) Şive

4. I. Argo
II. Lehçe
III. Ağız
IV. Şive

Numaralanmış terimler aşağıdakilerin hangisiyle ilişkilendirilemez?

- A) Yakutça
- B) Kırgızca
- C) Karadenizlinin sözcükleri farklı kullanması
- D) Zokayı yutmak
- E) Doktorun kardiyak sözcüğünü kullanması

5. (I) Edebiyat; duyu, düşünce, hayal ve isteklerin söyle ya da yazıyla en güzel şekilde ifade edilmesi sanatıdır. (II) Edebiyat sözcüğü Arapça "edeb" sözcüğünden gelmektedir. (III) Edebiyat sözcüğü, Tanzimat Dönemi'nde ilk defa Nâmid Kemal tarafından kullanılmıştır. (IV) Edebiyat tarihi; bir milletin tarih içinde yetiştirdiği şahsiyetleri ve onların eserlerini, tarihî süreç içerisinde ve bir sistem dâhilinde inceleyen bilim dalıdır. (V) Türk edebiyatının dönemlere ayrılmamasında kültürel değişim, dinî değişim, coğrafi değişim ile lehçe ve şive ayrılıkları etkili olmuştur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlığı yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. **Aşağıdakilerden hangisi sanat metinlerinin amaçlarından biri değildir?**

- A) Heyecan uyandırmak
- B) Estetik zevk vermek
- C) Hissettirmek
- D) Duyguları harekete geçirmek
- E) Kanıları değiştirmek

7. Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasında;

- I. kültürel değişim,
- II. dinî değişim,
- III. coğrafi değişim,
- IV. lehçe ve şive ayrılıkları

ifadelerinden hangileri etkilidir?

- A) I ve II B) II ve III C) I, II ve IV
 D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

8. Aşağıdakilerden hangisi gazete çevresinde gelişen öğretici metinlerden biri değildir?

- A) Makale
 B) Gezi yazıları
 C) Sohbet
 D) Fıkra
 E) Deneme

9. Aşağıdakilerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Edebiyatın ve bilimin konusu insandır.
 B) Edebiyat ve bilimde gözlem önemlidir.
 C) Edebiyat öznel, bilim nesneldir.
 D) Edebiyatta duyu ve izlenimler, bilimde kuram ve yasalar etkilidir.
 E) Bilim, edebiyatı etkiler ancak edebiyat, bilimi etkilemez.

10. I. Hoyrattır bu akşamüstüler daima.

Gün sultanıyla gitti mi bir defa
 Yalnızlığımızla doldurup her yeri
 Bir renk çığlığı içinde bahçemizden,
 Bir el çıkarmaya başlar bohçamızdan
 Lavanta çiçeği kokan kederler;
 Hoyrattır bu akşamüstüler daima.

II. Konfュçüs (MÖ 551-479), Çinlilerin başlıca dini olan Konfュçüsçülüğün kurucusudur. O kendisinin, eski bilgelerin hikmetli sözlerini tekrarlamak suretiyle barış ve iyi idareye katkıda bulunma misyonuna sahip olduğuna inanmıştır. Fakat onun yönetimle ilgili düşünceleri yönetici prensleri fazla cezbedmemiştir. Böylece o, kendisini araştırma ve eğitime vermiştir. Konfュçüsçülük, Çin klasiklerine dayandırılan ve Konfュçüs'ün ismiyle ilişkilendirilen -dinî ve ahlaki, sosyal, politik ve ekonomik- inanç ve uygulamalar bütünüdür.

Numaralanmış parçalar ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenenmez?

- A) I. parça duyguları iletmek, II. parça bilgi vermek amaçlanmıştır.
 B) I. parça öğretici metinden, II. parça sanatsal metinden alınmıştır.
 C) I. parça çağrımlara, II. parça somut gerçekliğe dayalıdır.
 D) I. parça dil şırsel işlevde, II. parça dil göndergesel işlevde kullanılmıştır.
 E) I. parça öznel anlatım, II. parça nesnel anlatım vardır.

11. Ortak dilden ayrı olarak belirli toplulukların ses, yapı, söz dizimi ve anlam bakımından farklılık gösteren dile veya kelime dağarcığına ---- denir.**Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?**

- A) Şive B) Ağız C) Jargon
 D) Argo E) Lehçe

12. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) Sanat metinlerinde sözcükler genellikle gerçek anlamının dışında kullanılır.
 B) Öğretici metinlerde dil, göndergesel işlevde kullanılır.
 C) Öğretici metinlerden her okuyan farklı anımlar çıkarır.
 D) Sanat metinleri imge ve çağrıma dayanır.
 E) Öğretici metinlerde kişi, mekân ve zaman unsurları değiştirilemez.

1. Biz şairane bir sanat anlayışına sahibiz. Şiir zaten basit olamaz, zengin benzetmelerle ona anlam derinliği katmamız lazım. Gerçek şiir hiçbir açıklamaya gerek olmaksızın okuyucuya ulaşır. Bunun için imla kurallarına da ihtiyaç yoktur.

Bu sözleri söyleyen bir sanatçı Türk edebiyatının devirlere ayrılmamasında nasıl etkili olmuştur?

- A) Getirdiği yeniliklerle
- B) Dil anlayışıyla
- C) Kültürel farklılıkla
- D) Edebi anlayışıyla
- E) Sanat akımlarıyla

2. **Aşağıdakilerden hangisi güzel sanatların özelliklerinden biri olamaz?**

- A) Yaratıcılığa dayanması
- B) Bilme ihtiyacından doğması
- C) Estetik bir değer taşıması
- D) Çok anlamlı olması
- E) Sanatçının yorumuyla oluşması

3. **Aşağıdakilerden hangisi parantez içinde verilen dönemde ilişkili değildir?**

- A) Hece ölçüsünün kullanımı ön plana çıkmıştır.
(Fecriati Edebiyatı)
- B) İçe kapanık ruh hâliyle bireysel konular işlenmiştir.
(Servetifünun Edebiyatı)
- C) 13-19. yüzyıllar arası etkili olmuştur.
(Divan edebiyatı)
- D) İlk yazılı eserler bu dönemden kalmıştır.
(Yazılı edebiyat)
- E) İslamiyet öncesi Türk edebiyatının devamı niteliğindedir.
(Halk edebiyatı)

4. I. Mâni
II. Kaside
III. Sagu
IV. Destan
V. Hikâyé

Numaralanmış türler dönemlerine göre ikişerli eşleştiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. **Aşağıdakilerden hangisi parantez içinde verilen dönemde ilişkili değildir?**

- A) İlk yazılı edebî ürünlerin verildiği dönemdir.
(Yazılı edebiyat)
- B) Edebiyatımız bu dönemde birçok yeni tür ile tanışmıştır.
(Tanzimat Edebiyatı)
- C) Edebiyatımızda Tekke edebiyatı olarak da bilinir.
(Dini-Tasavvufi edebiyatı)
- D) Sanatın kişisel ve saygıdeğer olduğu fikriyle ortaya çıkmışlardır.
(Servetifünun Edebiyatı)
- E) Sav, sagu, koşuk, destan dışında eser verilmemiştir.
(Sözlü edebiyat)

6. I. Bu dönem şirlerini şaman, kam, baksi gibi adlar ve rilen din adamları kopuz eşliğinde söylemiştir.

- II. 13 ve 19. yüzyıllar arasında etkili olmuş, İslamiyet'in etkisiyle olmuş bir edebiyattır.
- III. 1860 yılında ilk özel gazete olan *Tercüman-ı Ahval* bu dönemde çıkarılmıştır.
- IV. Türkçe bilim ve sanat dili hâline getirme, dil bilinci oluşturma, millîleşme gibi hareketler görülmüştür.

Numaralanmış cümlelerde aşağıdaki edebiyat dönemlerinden hangisine ait bir özellik yoktur?

- A) Millî Edebiyat
- B) Sözlü edebiyat
- C) Yüksek zümre edebiyatı
- D) Tanzimat Edebiyatı
- E) Cumhuriyet Edebiyatı

7. Aşağıda verilen bilgilerin hangisinde bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) *Danışmentnâme*, *Saltuknâme*, *Battalnâme* İslamiyet etkisi ile verilen, kahramanlık konularını işleyen destanlardır.
- B) Makale, eleştiri, tiyatro gibi türler Batı edebiyatının etkisiyle Tanzimat Dönemi'nde edebiyatımıza girmiştir.
- C) Cumhuriyet'in ilk yıllarda Anadolu, Atatürk ilke ve inkılaplari, yanlış Batılılaşma gibi konular işlenmiştir.
- D) Halk edebiyatında sade bir Türkçe kullanılmış ancak az da olsa Arapça ve Farsça kelimelelere yer verilmiştir.
- E) Divan edebiyatı 13. yüzyılda Hoca Dehhânî ile başlamış ve 20. yüzyılın ikinci yarısına kadar devam etmiştir.

8. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) *Oğuz Kağan Destanı* İlk Türkçe Dönemi'nde oluşturulmuştur.
- B) Kuzey Türkçesi, Kıpçak Türkçesi ya da Tatar Türkçesi olarak da bilinir.
- C) Eski Türkçe; Göktürk, Uygur ve Karahanlı devirlerini içine alır.
- D) 18. yüzyılda Osmanlı Türkçesinde sadeleşme görülür.
- E) Orta Türkçe döneminde Arap, Latin ve Kiril alfabesi kullanılmıştır.

9. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde bir bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) İnsanın yaşam serüveninin peşinden koşan edebiyat ve tarih, gerçekliği anlatış biçimleri bakımından birbirinden ayrırlılar.
- B) Şairlerin dünya ve ahiret inançları, Allah aşkı, peygamber sevgisi, toplumda dinî kaidelerin öğrenilmemesi edebiyat için bir kaynak oluşturmuştur.
- C) Edebiyat, tarihin aksine gerçeği yeniden kurgulayarak aktarır ve gerçeği olduğu gibi aktarma çabası içine girmez.
- D) Sözlü Dönem'de dinî törenlerde yapılan ritüeller Türk edebiyatının ilk ürünleri üzerinde pek fazla etkili olmamıştır.
- E) Edebiyat ve tarih zamanla iç içe geçerek edebiyat tarihi anlayışının doğmasını sağlamıştır.

- 10. Türk Tanrısı ve kutsal yer, su söyle yapmışlar şüphesiz ki: Türk halkı yok olmasın diye, halk olsun diye, babam İlteriş Hakanı, annem İlbilge Hatun'u gögün tepesinde tutup yukarı kaldırıldılar şüphesiz. Babam on yedi erle baş kaldırılmış. "Baş kaldırıyor." diye haber alıp şehirdekiler dağa çıkmış, dağdakiler şehrə inmiş, derlenip toplanıp yetmiş kişi olmuşlar. Tanrı güç verdiği için baba'mın askerleri kurt gibi imiş, düşmanları koyun gibi imiş. Doğuya ve batıya sefer edip derlemiş toplanmış. Hepsi yedi yüz kişi olmuşlar.**

Göktürk Yazılıları'ndan alınan bu parçanın aşağıdakilerden hangileriyle ilişkili olduğu söylenebilir?

- A) Sosyoloji - Siyaset
- B) Psikoloji - Din
- C) Antropoloji - Felsefe
- D) Teoloji - Siyaset
- E) Sosyoloji - Tarih

11. I. Gerçeklikle ilişkileri

- II. Hedef kitleleri
- III. Anlatım biçim ve teknikleri
- IV. Yazılış amaçları

Numaralanmış ifadelerin hangileri metinlerin sınıflandırılmasında etkilidir?

- A) I ve II
- B) II ve IV
- C) III ve IV
- D) I, II ve IV
- E) I, II, III ve IV

- 12. Bu edebiyat dönemine Destan Dönemi edebiyatı da denilebilir. Sözlü ve yazılı olmak üzere iki döneme ayrılır. Sözlü eserler "kopuz" adı verilen saz eşliğinde söylenir. Bu dönem ürünler sagu, sav, destan ve koşuktur. Dil yabancı etkilerden uzaktır.**

Bu parçada söz edilen Türk edebiyatı dönemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Batı etkisinde gelişen Türk edebiyatı
- B) İslamiyet etkisinde gelişen Türk edebiyatı
- C) İslamiyet öncesi Türk edebiyatı
- D) Divan edebiyatı
- E) Tanzimat Edebiyatı

1. Dostoyevski'nin hakikate ulaşması için gönlünde savasıp duran karşıtlıkları birleştirmesi, yani yaradılışlarında görülen ve hem kendisini hem de kahramanlarını tehdit eden karşıtlıkları bağıdaştırması gerekiyordu. Nitekim Dostoyevski, şair ve kurtarıcı rolü oynamayı da bu anlaşış içinde kabul etmiş ve öz benliğine karşı duyduğu sevgiyi sınırlamak konusunda çaba göstermiştir. Kahramanlarının hepsini, özseverliklerini, gösterişe düşkünlüklerini körükleyerek hayatın en son sınırlarına kadar sürmüş ve üzerine en büyük kötülükleri yağıdırarak insan tabiatının sınırları içine yeniden döndürmüştür. Bu açıdan o, kahramanlarını ---- açıdan en umutsuz noktalarına kadar yansitmaktan kaçınmamıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) felsefi
- B) sosyolojik
- C) antropolojik
- D) psikolojik
- E) tarihî

2. (I) Güzel sanatların en önemli dallarından biri olan edebiyat; psikoloji, sosyoloji, tarih gibi alanlarla olduğu kadar felsefeye de etkileşim içerisindeidir. (II) Edebî ve felsefi eserlerde ne anlatıldılarından daha çok nasıl anlatıldığı önemlidir. (III) Edebiyat hedefine doğru ilerlerken düşünüceden çok duygusal ve sezgileri önde plana alır, felsefede ise düşünce onceşlik taşır. (IV) Edebiyatın amacı okuyucuda güzellik duygusu uyandırmak, felsefenin amacı ise varlık, evren, doğa, bilgi gibi konularda sistematik bir düşünce ortaya koymaktır. (V) Edebî eserlerde imgelerle kurulmuş kapalı bir anlatım kullanılabilir, felsefede ise genellikle dil ve anlatım olabildiğince açık ve açıklayıcıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

3. **Aşağıdakilerden hangisi edebiyat ile psikoloji arasındaki ilişkiyi açıklamaz?**

- A) Metin-okur ilişkisi
- B) Metin-yazar ilişkisi
- C) Metnin biçim Özellikleri
- D) Metnin kahramanları
- E) Metindeki diyaloglar

4. Felsefenin “ne olduğu” geçmişten günümüze tartışılmalıdır. Ancak onun ne olduğu çerçevesindeki tanım denemeleri filozoftan filozofa, dönemden döneme değiştiği için felsefenin ne olduğunu kavrayabilmek, onun amaç ve muhtevasını saptayabilmek için yapılması gereken şey, felsefeye ilişkin bir tanım denemesinde bulunmactansa felsefeyi felsefe yapan tavır, tutum ya da düşünme tarzına dikkat çekmektir. Felsefi düşünce; araştırmaya, sorgulamaya ve eleştirel bir tavra dayanan bir düşüncedir. Nakilci ve ezberci yaklaşımın aksine merak etme, sorgulama, araştırma, anlama, problemleme çok boyutlu olarak görebilme esasına dayanan felsefi tavır, sorular soran ve kritik eden bir zihnin tavridir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisinde felsefi bir tavır söz konusudur?

- A) Ahmet Hâşim'in, çocukluk günlerine ve annesine duyduğu özlemi gözler önüne sermesi
- B) Orhan Veli'nin; sıradan insanın günlük sıkıntılarını, üzüntülerini, sevinçlerini yansıtması
- C) Abdülhak Hâmit'in; hayat, kader ve insan iradesinin anlamı üzerine eğilmeye çalışması
- D) Halit Ziya'nın; hayatları kırlan, bozulan ve sarsılan fertlerin hayal kırıklıklarına odaklanması
- E) Zeki Ömer Defne'nin; vatan coğrafyasının farklı güzelliklerini pastoral biçimde ele alması

5. *Divanü Lugâti't-Türk* ve *Terceman* gibi ilk devirlerde yazılmış lügatlerden sonra Türkçe kelimeleri esas alan ilk Türkçe sözlüğüdür. 1725-1732 yılları arasında hazırlanıp Sultan I. Mahmud'a sunulan eser 1795'te, 851 büyük sayfa hâlinde İstanbul'da basılmıştır. Sözlüğe madde başı olarak sadece Türkçe veya Türkçeleşmiş kelimeler alınmıştır. İlk bakışta Türkçeden Arapça ve Farsçaya bir sözlük gibi görünmekteyse de madde başı olan kelimelerin yer yer Türkçe açıklamalarının da yapılmış olması esere aynı zamanda Türkçeden Türkçe sözlük niteliğini kazandırmaktadır. Mehmed Esad Efendi eseri hazırlarken kendinden önceki müelliflerden ayrı bir yol tutarak gerek Arapça ve Farsça gerekse Türkçe kelimeleri telaffuza dayalı bir imla ile yazmıştır.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Kamus-i Türki*
- B) *Lehçe-i Osmanî*
- C) *Müntahabat-i Türkiye*
- D) *Lehcetü'l-Lugat*
- E) *Şecere-i Türkî*

6. Dil sosyal bir varlık olduğu için insan düşüncesinde, toplumda meydana gelen her türlü değişim dili de etkiler. Siyasi, topumsal, kültürel, dinî, ekonomik, coğrafi değişim ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak dil de değişir. Uzun Türk tarihi boyunca Türkçe, birçok olayla birlikte büyük değişimler yaşamıştır. Birinci Kavimler Göçü, Manihaizm'in kabul edilmesi, Osmanlı Devleti'ndeki Batılılaşma ve yenileşme hareketleri, Cumhuriyet'in ilanı gibi olaylar; hayatımıza değiştirdiği gibi konuşulan ve yazılan Türkçeyi de etkilemiştir.

Bu parçada Türkçenin değişimiyle ilgili aşağıdakilerden hangisine örnek verilmemiştir?

- A) Siyasi değişikliğe
- B) Lehçe değişikliğine
- C) Kültür değişikliğine
- D) Coğrafi değişikliğe
- E) Din değişikliğine

7. Sözlük yazarlığının zorluğunu gösteren örneklerden biri de bugüne kadar yazılan birçok sözlükten pek azının önemini koruyabilmesidir. Bugünün ortamında, Türkçenin kendini kabul ettirmiş temel başvuru sözlüklerinden biri şüphesiz, TDK'nın *Türkçe Sözlük*'üdür. İlk baskısı 1945'te yapılan ve 25.574 madde başı, 6.530 madde içi olmak üzere toplam 37.104 sözden oluşan *Türkçe Sözlük*, üzerinde onlarca uzman ve akademisyen dilcinin 70 yıldan beri verdiği emekle 11. baskında, söz, terim, deyim ve anlam olarak 122.423 söz varlığına erişmiştir. 77.005 madde başı 15.287 madde içi olmak üzere toplam 92.292 sözü içermesine karşın hâlâ eksikliklerinin bulunması, işin güçlüğünü gösteren en ilginç taraflardan birisidir. Bu eksiklikler zaman içinde giderilmeseydi TDK Sözlük de kısa bir süre içinde işlevini yerine getiremez duruma düşerdi.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) TDK'nın hazırladığı sözlükte, Türkçenin gelişimiyle uyumlu sözcük sayısı artmıştır.
- B) TDK'nın sözlüğünde bulunan sözcük sayısı, 11. baskiya kadar sürekli artış göstermiştir.
- C) Sözlük çalışmaları dil üzerinde uzmanlaşmış kişiler tarafından yürütülen bir etkinliktir.
- D) TDK Sözlük'ün 11. baskısında yer alan sözcük sayısı yüz binin üstündedir.
- E) Sözlüklerin kalıcı olması için dilin bütün söz varlığını içermesi gerekmektedir.

8. ----, birçok makalesinde o dönemde yazılan sözlüklerin madde başlarının seçimi konusunu ele almıştır. O dönemde kadar yazılan sözlüklerin madde başı listesini, Türkçede hiç kullanılmayan Farsça ve Arapça sözcüklerin doldurmasını eleştirmiştir. Sözlüklerde madde başlarının sadece Türkçe asılı veya yabancı dillerden geçip Türkçede kullanılan sözcükler olması gerektiğini savunmuştur. Onun yenilikçi anlayışı sadece Türkçeden Türkçeye sözlükler konusunda değil, Arapçadan Türkçeye sözlüklerde de görülmektedir. Bu sözlüklerde sistemsellik ve erişilebilirlik özelliklerinin olması gerektiğini dile getirmiştir ve bu anlayışı Kamus-ı Arabî'de uygulamıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ahmet Vefik Paşa
- B) Kaşgarlı Mahmut
- C) Şemsettin Sami
- D) İbrahim Şinasi
- E) Namık Kemal

9. Ben onların ülkelerini ve bozkırlarını inceledim; Türk, Türkmen, Oğuz, Çigil, Yağıma ve Kırgızların lehçelerini ve kafiyelerini öğrendim. Zaten ben onların, dilde en doğruya bilenlerinden, anlatımda en açık olanlarından, akılca en yetkinlerinden, soyca en köklülerinden, mızrakta en iyi atıcılarındanım. Böylece her boyun dili bende en mükemmel şeklini buldu. Sonra bu kitabı en iyi şekilde düzenleyerek yazdım. (...) Kitabı sözlük harfleri sırasına göre düzenledim. Zorlukları yumuşasın, derinlikleri ve en dipteki noktaları açıklasın diye hikmetler, seciler, atasözleri, şiirler, recezler ve nesirlerle süsledim.

Bu parça aşağıdakı eserlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) *Divanü Lugâti't-Türk*
- B) *Lehçe-i Osmanî*
- C) *Lugat-i Naci*
- D) *Kâmûs-ı Türkî*
- E) *Ahterî Sözlüğü*

10. **Aşağıdakilerin hangisi dildeki değişimin dış sebeplerinden biri değildir?**

- A) Kültür değişiklikleri
- B) Savaş ve istilalar
- C) Ses değişiklikleri
- D) Din değişiklikleri
- E) Teknolojik yenilikler

1. Sanatçı bir filozof olarak değerlendirilen ve edebî-felsefi diye nitelendirebileceğimiz tarzda eserler veren Albert Camus'ye göre sanat için sanat, yani bir sanatçının yalnız kendi kendini eğlendirmesi, sahte ve soyut bir toplumun sanatıdır. Mantıki sonucu, salon edebiyatıdır bunun; güzel lakırtılar ve soyut fikirlerdir. Sanat, sanat içindir görüşünü, sanatçının kendi kendisiyle bir konuşması olarak değerlendiren Camus, sanatın toplumla olan ilgisine dikkati çeker ama sırif toplumla iç içe olunacak diye de sanatın bir ideolojinin propagandasını yapmasını kabul etmez. Öyleyse sanat ya da sanatçının amacı ne olmalıdır? Ona göre sanatın amacı, anlamaktır.

Aşağıdakilerden hangisi parçada anlatılanları destekler niteliktir?

- A) Kalemini topluma adayan bir sanatçı, sorumluluğunu yerine getirmiyor demektir.
- B) Gerçeği yakalamak isteyen sanatçı, kendini ifade ederken evrenselli de ifade etmelidir.
- C) Bir sanatçı bireysel konular ve toplumsal konular arasında bir denge sağlamalıdır.
- D) Sanatçının temel amacı, toplumu anlamak ve toplumsal sorunlara çözümler üretmektir.
- E) Sadece estetiğe indirgenen sanat, toplumun sorunlarından uzak kalmak durumundadır.

2. Kültürü oluşturan unsurlardan birisi olarak dil, çevresel faktörlerin değişmesine uygun bir ahenk içindedir. Şu an yeryüzünde görülen dillerin hiçbirisi, birkaç yüz yıl önceki hâllerini korumamaktadır. Değişim zorunluluğu ya dilin kendi iç yapısı ya da o dili konuşanların bazen amaçlı bazen amaçsız müdahaleleri sonucuyadır. Dildeki değişim; dil bilgisi, kelime hazinesi ve üslup düzeyinde olabilir. Yazım, ses uyumları, ekler bakımından dilin kendini sürekli yenilediği gözlemlenmektedir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Dilin dış faktörlerle uyumlu bir biçimde değişime uğradığına
- B) Günümüzde var olan bütün dillerin zaman içinde değiştiğine
- C) Bir dildeki değişimin farklı birçok seviyede gerçekleşebileceğine
- D) Kendini yenilemeyen bir dilin zaman içinde yok olabileceğine
- E) Dilin doğal yollar ya da müdahaleler ile değişim gösterdiğine

3. Türkçenin gelişimi ve değişimiyle ilgili aşağıdaki yargılarından hangisi yanlıştır?+

- A) İlk Türkçe Dönemi'nden bugüne birtakım ses değişiklikleri olmuştur.
- B) Osmanlı Türkçesinde, Arapça ve Farsçanın yoğun biçimde etkisi görülür.
- C) Türkçe sözcüklerden bazıları, zaman içinde anlam değişikliğine uğramıştır.
- D) İslamiyet'in etkisinde yazılan ilk eserler Karahanlı Türkçesiyle yazılmıştır.
- E) Yeni Lisan hareketi, Batı kökenli kelimeleri dilden atmayı amaçlamıştır.

4. Dil yaşayan bir varlık olarak değişimeye muhtaçtır. Bir dil iç ve dış sebeplere bağlı olarak tarihî süreç içerisinde değişir. Bu değişimin en belirgin göstergelerinden biri kelimelerin zaman içinde ugradıkları ses değişiklikleridir. Dilde görülen değişimler sadece biçimle sınırlı değildir, anlamsal değişimler de dil değişimine neden olur. Bu değişimlerin birçoğunda, çeşitli aktarmalar etkili olmuştur. İnsanın vücut bölümlerinin, organlarının adlarıyla doğadaki nesneler arasında ilişki kurulması, doğadaki nesnelerin ve onların niteliklerinin insanlar için kullanılması, duyular arasındaki aktarmalar ve ad aktarmaları anlam değişimisinin örneklerindendir.

Bu parçada söz edilen anlam değişimlerinden birine, aşağıdakilerden hangisi örnek olarak gösterilemez?

- A) Onu her seferinde heyecanlandıran buluşmalardan sonra kırık bir kalple geri dönüyordu.
- B) Vasıf'ı hem arkadaş canlısı bir insan hem de gayet pişkin bir iş adamı olarak tanıydum.
- C) Genç ressamın ilk sergisinde en çok eleştirilen yönü, tablolarda kullandığı çiğ renklerdi.
- D) Akdeniz'in mavi sularını, iki hafta boyunca birbiriley yarışan beyaz yelkenler süslüyordu.
- E) Ali'nin bütün gün başında çalıştığı makinenin dişleri tebessüm eder gibi tatlı bir ses çickardı.

5. Millî kültüre ve halkın diline duyduğu büyük ilgi, Ahmet Vefik Paşa'yı Türk atasözlerini toplamaya sevk etmiştir. Ahmed Vefik'in Türk halk dilinin ifade zenginliğini ve mecaz kabiliyetini aksettiren eseri, memleketimizde kendisininkine kadar yapılan atasözü derlemelerinin en zengini olmuş; daha sonra bu sahadaki çalışmalarla devamlı ve kolay kolay tüketilemez bir kaynak olma hizmeti görmüştür. Ahmet Vefik, kitabında yalnız atasözleriyle yetinmeyeip her çeşit halk deyimini bir araya getirmeye çalışmıştır. Böylece sayısı 5000'e varan bir malzeme tespit etmiş bulunmaktadır.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Türkî Durûb-i Emsâl*
- B) *Lehçe-i Osmanî*
- C) *Durûb-i Emsâl-i Osmaniyye*
- D) *Şemsü'l-Lugat*
- E) *Kâmûs-i Osmânî*

7. Her dilde -şu ya da bu ölçüde- başka dillerden alınma sözcüklerin bulunduğu, başka toplumların kavramlarının var olduğu görülür. Çünkü başka dillerle hiç ilişkisi olmamak demek, bir toplumun başka toplumla hiç ilişkisi bulunmaması demektir; böyle bir durumun da hele günümüzde olanaksız olduğunu söyleyebiliriz. Türkçede ---- etkisiyle ---- ve ---- birçok sözcüğe, 11 ve 12. yüzyılda yazılan eserlerde rastlamak mümkündür. 19. yılının ikinci yarısında ise ---- değişimin etkisiyle dilimizde ---- kökenli sözcük sayısını giderek artar.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Manihaizm'in - Çince - Japonca - bilimsel - İngilizce
- B) kültürün - Fransızca - İngilizce - dinî - Arapça
- C) İslamiyet'in - Arapça - Farsça - kültürel - Batı
- D) coğrafyanın - Fransızca - İngilizce - siyasi - Doğu
- E) göçlerin - Hititçe - Sümerce - siyasi - yabancı

6. Türk dilinin sadeleşmesi ve kurallarının belirlenerek bir gramerinin yazılması konusundaki bilinçli tartışmalar ve bu yoldaki girişimler Tanzimat Dönemi'nde başlar. Daha önceleri münferit girişimler yapılmışsa da dilin kurallarının belirlenmesi, tam olarak adının konması ve sadeleşmesi konuları hep ihmali edilmiştir. Tanzimat Dönemi içerisinde önemli konumları olan aydınlarımızın Türk dilinin sadeleşmesi, İslahi, gramerinin ve sözlüğünün oluşturulması yönünde önemli çalışmaları olmuştur.

Aşağıdaki sözlüklerden hangisi Tanzimat Dönemi sanatçılarından birine ait değildir?

- A) *Kamus-i Türkî*
- B) *Lehçe-i Osmanî*
- C) *Lugat-i Ebuzziyâ*
- D) *Lehçetü'l-Lugat*
- E) *Lugat-i Nâcî*

8. Onu yaşadığı çağda ve sonrasında önemli bir şahsiyet kılan en mühim tarafı, kendisine kadar hiç ele alınmadır ana dilinin söz servetini ve onu yöneten kurallarını meydana çıkarıp tespit etmesidir. Bu uğurda içine girdiği büyük çalışmanın yanı sıra Türkçenin üstünlüğüne ve İslam âlemi için evrenselliğine inancını cesaretle ortaya koymasıdır. Önünde daha önceleri yapılmış bir deneme, hazır bir örnek olmaksızın ana dilinin geniş bir coğrafi yayılım içindeki kol ve şubelerinden derlediği ve mukayeseli bir şekilde işlediği malzemeyle yarattığı eseri, ona Türk dilinin bilinen ilk sözlüğünün müellifi ve en eski Türk dili araştırmacısı payesini verir.

Bu parçada sözü edilen dil bilgini aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Vefik Paşa
- B) İbrahim Şinasi
- C) Yusuf Has Hacip
- D) Muallim Naci
- E) Kaşgarlı Mahmud

1. Aşağıdakilerin hangisinde şiir ile düzyazının farklılığı ile ilgili bilgi yanlışlığını yapılmıştır?

- A) Şiir dizelerle düzyazı paragraflar hâlinde yazılır.
- B) Şiir az kelimeyle çok anlam içerir, düzyazı uzun ve doğaldır.
- C) Şiirde sözün nasıl söylendiği önemlidir, düz yazında neyin söylendiği önemlidir.
- D) Şiirde semboller kullanılırken düzyazında kelimeler genellikle gerçek anlamında kullanılır.
- E) Şiirde anlatım açık ve düzgün, düzyazıya göre çok daha kolay anlaşılır.

Çözüm:

Düzyazılarda anlatım şireye göre çok daha açık ve düzgün, bu nedenle şireye göre çok daha kolay anlaşılır.

Cevap: E

2. Aşağıdaki nazım biçimlerinden hangisinin nazım birimi diğerlerinden farklıdır?

- A) Tuyuğ
- B) Rubai
- C) Gazel
- D) Murabba
- E) Şarkı

Çözüm:

Tuyuğ, rubai, murabba ve şarkı nazım biçimlerinin nazım birimleri benttir. Gazelin nazım birimi ise beyittir.

Cevap: C

3. Aşağıdakilerin hangisi şirin özelliklerinden biri değildir?

- A) Düş gücüne ve imgeye dayanır.
- B) İnsanda coşku uyandırır.
- C) Çağrışım ve sezgi önemli yer tutar.
- D) Gerçeklerin kavranmasını sağlar.
- E) Ahenkli ve etkili söyleyiş söz konusudur.

Çözüm:

Şir insanın duygusal dünyasına seslenir. Gerçeklerin kavranmasını sağlamak gibi bir amaç şir için geçerli değildir.

Cevap: D

- 4. "Gerçek şiir nedir, nasıldır?" diye sorulursa bir tek yanıt olacaktır: yüzyillara dayanan şiir. Bir şiirin yüzyillere dayanması için de önce insanı anlatması, insana değişik bir açıdan bakması ve sağlam bir dile dayanması önemlidir. Yoksa yalnızca yenilik olsun diye yapılan zorlamalar kısa bir zamanda yenilik olmaktan çıkar, eski olur, bayağı olur. Okuyan için de herkesin bildiği bir fikranın anlatılmasından öte bir etki yaratmaz.**

Bu parçadaki yazara göre "gerçek şiir" aşağıdakilerden hangisi ile ilgili değildir?

- A) İnsanı farklı bakış açılarıyla yansıtması
- B) İnsanın yaşamından izler taşıması
- C) Anlatımının güçlü olması
- D) Yeni akımlara açık olması
- E) Bir geleneğe bağlı olması

Çözüm:

Parçada insana "değişik bir açıdan bakması" A seçeneğine, "önce insanı vermesi" B seçeneğine, "sağlam bir dile dayanması" C seçeneğine, "yüzyillere dayanan şir" E seçeneğine ait ifadelerdir. Parçada "yeni akımlara açık olması" ile ilgili bir ifade yoktur.

Cevap: D

5. Varım yoğum bir Veysel'ím

Peşinden tutuşmuş elim
Ey benim nazlı güzelim
Eşin yoktur bulamadım

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerin hangisi yanlıştır?

- A) Tapşırmaya örnek verilmiştir.
- B) Nazım birimi dörtlükür.
- C) Aşk teması işlenmiştir.
- D) Sade bir dil kullanılmıştır.
- E) Manzumeye örnektir.

Çözüm:

"Veysel" adının söylenmesi tapşırmaya örnektir. Sade bir dil, nazım birimi olarak dörtlük, tema olarak aşk kullanılmıştır. Manzumede sözcükler genellikle gerçek anamlarıyla kullanılırken şirde çoğunlukla meczalı bir söyleyiş, imgeleme ve çok anlamlılık söz konusudur. "Peşinden tutuşmuş elim" ifadesi meczalı söyleyiş olduğundan ve olaya dayalı bir anlatım olmadığından bu parçaya manzume diymeyiz.

Cevap: E

6. Şiirin nazım biçimini belirlenirken ----, ----, ---- gibi şekil özellikler; nazım türü belirlenirken içerik ile ilgili ----, ---- esas alınır.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisi getirilemez?

- A) nazım birimi
- B) edebî sanatlar
- C) ölçü
- D) tema
- E) kafije düzeni

Çözüm:

Şiirin nazım biçimini belirlenirken nazım birimi, kafije düzeni, ölçü gibi şekil özellikler; nazım türü belirlenirken içerik ile ilgili konu, tema esas alınır. Edebî sanatlar nazım biçimini ve nazım türü belirlenirken esas alınmaz.

Cevap: B

7. Aşağıdakilerin hangisinde nazım birimine göre nazım biçimini parantez () içinde yanlış verilmiştir?

- A) Şeb-i hicrân yanar cânûm töker kan çeşm-i giryânûm
Uyadur halkı efgânûm kara bahtum uyanmaz mı
(tuyuğ)
- B) Seni aramaktan dünyanın başı dertte;
Zengine def göründüğün yok, fakire de;
Sen konuşursun da biz sağır mıyız yoksa,
Hep kör müyüz, sen varsın da görünürde.
(rubai)
- C) Bir safâ bahşedelim gel şu dil-i nâ-şâde
Gidelim serv-i revânîm yürü Sa'dâbâd'e
İşte üç çifte kayık iskelede âmâde
Gidelim serv-i revânîm yürü Sa'dâbâd'e
(şarkı)
- D) Döşedi mihr-i felek yolları dîbâlar ile
Etdi teşrif çemen mülkini sultân-ı bahâr
(kaside)
- E) Kudretin izhâr edüp hem ol Celil
Birliğine bunları kıldı delil
(mesnevi)

Çözüm:

Rubai, şarki ve tuyuğ bentlerle, kaside ve mesnevi beyitlerle yazılır. A seçeneğindeki şiirde beyit nazım birimi kullanıldığı için nazım biçimini tuyuğ olamaz.

Cevap: A

8. I. Ortak zevk ve dil anlayışına sahip şairlerin ortak şekil özelliklerini, ahenk unsurlarını, imge ve temaları kullanarak oluşturduğu şiir anlayışıdır.

II. Duygu, düşünce ve hayallerin genellikle ölçülü, uyaklı dizeler hâlinde anlatılan şeklidir.

III. Şiirin bütünü oluşturan dizelerin kümeleniş biçimidir.

IV. Bir şiirin işlediği konuya göre aldığı isimdir.

Numaralanmış açıklamalardan hangisi aşağıdakilerden biriyle eşleştirilemez?

- A) Şiir
- B) Nazım biçimi
- C) Nazım türü
- D) Şiir geleneği
- E) Nazım birimi

Çözüm:

I: Şiir geleneği II: Şiir III: Nazım birimi IV: Nazım türü
Nazım biçimile ilgili bir açıklama yapılmamıştır.

Cevap: B

9. I. Gönül gurbet ele varma

Ya gelinir ya gelinmez

Her dilbere meyil verme

Ya sevilir ya sevilmez

- II. Dudağı sarkmış u düşmüş enek

Yorulur arkasına konsa sinek

Numaralanmış dizelerle ilgili aşağıdakilerin hangisi söyleyenebilir?

- A) Nazım biçimleri aynıdır.
- B) Nazım birimleri aynıdır.
- C) Farklı geleneğin şiirleridir.
- D) Nazım türleri aynıdır.
- E) Alındıkları şiirin son bölümleridir.

Çözüm:

I. şiirin nazım birimi dörtlük, II. şiirin nazım birimi beyittir. Nazım birimleri farklı olduğu için bu şiirlerin nazım biçimleri de farklıdır. Nazım türü olarak I. şiir halk edebiyatı, II. şiir divan edebiyatı nazım türüdür. Şairlerin takma isimlerine yer verilmediği için bu şiirler, alındıkları şiirlerin son bölümleri değildir. Kullanılan dil ve nazım birimlerinden hareketle bu şiirler, farklı geleneklere ait şiirlerdir.

Cevap: C

10. Âşıklar kültürel değerlerden, dinî inanışlardan, gelenek ve göreneklerden, günlük yaşamdan beslenerek şiirlerini meydana getirmiştir. Bu kaynakların yönlendirmesi ile halkın zevkini, beğenisini, sevincini ve acısını misralarında dile getirmiştir. Bunun yanında toplumda karşılaşlıklarını aksaklıklar ve sorunlar da şiirlerinde yer bulmuştur. Âşıkların bu şekilde bir kimseyi yermek ya da toplumun bozuk yönlerini eleştirmek amacıyla yazdığı şiirlere taşlama, konusuna göre de satırık şiir denir.

Bu parçada sözü edilen şiir türünün örneği aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Bir vakte erdi ki bizim günümüz,
Yığıt belli değil, mert belli değil
Herkes yarasına derman arıyor,
Deva belli değil, dert belli değil.
- B) Yürün aslanlarım savaş edelim
Buna kavga derler bey ne paşa ne
Haykırıp haykırıp kelle keselim
Seyreleyin el ayağı şasana
- C) Kömür gözlüm ne salının karşımda,
Gündüz hayalimde, gece düşümde.
Bir güzelin sevdası var başımda,
Yâr sevdası çetin olur yaradan.
- D) Mecliste arif ol kelamı dinle
El iki söylese, sen birin söyle
Elinden geldikçe sen eylik eyle
Hatıra dokunup yıkıcı olma
- E) Adım at ileri, geriye bakma,
Bir sağlam iş tut da elden bırakma,
Saçma sapan sözler hep delip takma
Allah'ın yardımı çalışanlara.

Çözüm:

A seçeneğinde eleştiri olduğundan satırık şiir, B seçeneğinde savaştan söz edildiğinden epik şiir, C seçeneğinde aşktan söz edildiğinden lirik şiir, D ve E seçeneklerinde öğüt verildiğinden didaktik şiirdir.

Cevap: A

11. I. Dize sonlarındaki yazılışları ve okunuşları aynı, anımları ve görevleri farklı kelimelerin, eklerin benzerliğine denir.

- II. Şiirde dizelerde aynı sessiz harfin tekrarlanmasıdır.
- III. Şiirin vurgu ve tonlamaya uygun okunmasıdır.

Numaralanmış ahenk unsurları ile ilgili açıklamalar sırasıyla aşağıdakilerin hangisine aittir?

- A) Nakarat - asonans - sözcük tekrarı
- B) Nakarat - aliterasyon - ses akışı
- C) Kafije - asonans - sözcük tekrarı
- D) Kafije - aliterasyon - ses akışı
- E) Redif - aliterasyon - ses akışı

Çözüm:

I: Kafije II: aliterasyon III: ses akışı

Cevap: D

12. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde redife yer verilmiştir?**

- A) Vefasız Aslı'ya yol gösteren bu,
Kerem'in sazına cevap veren bu
- B) Leyla gelin oldu, Mecnun mezarda,
Bir susuz yolcu yok şimdi dağlarda,
- C) Ne şair yaş döker, ne âşık ağlar,
Tarihe karşıtı eski sevdalar.
- D) Mermeri oyardı, taşı delerde.
Kaç yanık yolcuya soğuk su verdi.
- E) Neden sonra sarsıldı altımda demir yaylor,
Gözlerimin önünden geçti kervansaraylar...

Çözüm:

A seçeneğinde “-en” ek (sifat-fil) redifi, “bu” kelime redidir. B seçeneğinde “-da” ek (bulunma durumu) redidir. D seçeneğinde “-di” ek (görülen geçmiş zaman) redidir. E seçeneğinde “-lar” ek (çokluk eki) redidir. C seçeneğinde “-r” geniş zaman eki, “-lar” çokluk ekipidir. Aynı görevde kullanılan ek ve aynı anlamlı sözcük olmadığından bu dizelerde redif kullanılmamıştır.

Cevap: C

13. Ömrümün hasretle geçen her günü
Bilmezsin gün müdürü, hafta mı, ay mı?
Günlerce görmeden güzel yüzünü,
Bu gizli sevdayı çekmek kolay mı?

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Aşk teması işlenmiştir.
- B) Satırık şiir nitelikleri taşımaktadır.
- C) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- D) Çapraz uyak düzeni kullanılmıştır.
- E) Zengin uyak kullanılmıştır.

Çözüm:

Bu dizelerde “gül yüzünü, sevdayı çekmek” ifadelarından hareketle aşk teması işlenmiş, bu dizeler 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır. Uyak düzeni “abab” şeklinde olduğundan çapraz uyak düzeni kullanılmıştır. Birinci dizedeki “günü” sözcüğünde “-ü” üçüncü tekil iyelik eki, üçüncü dizedeki “yüzünü” sözcüğü ikinci tekil iyelik ve belirtme eki almıştır. Aynı görevde kullanılan ek olmadığı için bu dizelerde redif yoktur, zengin uyak vardır. İkinci ve dördüncü dizelerde “mı” redif, “-ay” tam uyaktır. Aşk temali bu şiirde duygular dile getirildiğinden ve coşkulu bir anlatım kullanıldığından lirik şiir nitelikleri taşımaktadır. Duygular dile getirildiğinden lirik şiirdir.

Cevap: B

14. Ben bu gurbet ile düştüm düşeli,
Her gün biraz daha süzülmekteyim.
Her gece, içinde mermer döşeli,
Bir soğuk yataktak bütünlüğe im.

Bu dizelerde aşağıdaki ahenk unsurlarından hangisi yoktur?

- A) Vezin
- B) Redif
- C) Tam uyak
- D) Zengin uyak
- E) Yarım uyak

Çözüm:

Bu dizelerde 11'li hece ölçüsü kullanılmıştır. Birinci dizedeki “düşeli” sözcüğündeki “-eli” eki zarf-fil, üçüncü dizedeki “döşeli” sözcüğündeki “-li” yapım eki olduğundan “-seli” zengin uyaktır. İkinci dizedeki “süzülmekteyim” sözcüğünde “-ülmekteyim” sırasıyla yapım eki, şimdiki zaman eki ve şahıs ekidir. Kökteki “-üz” tam uyaktır. Bu dizelerde yarım uyak yoktur.

Cevap: E

15. I. Benim her derdime ortak sen oldun
Ağlasam ağladın, gülersem güldün
Sazım bu sesleri turnadan m'aldın
Pençe vurup sarı teli sızlatma

II. Nice güzellere bağlandım kaldım
Ne bir vefa gördüm ne fayda buldum
Her türlü isteğim topraktan aldım
Benim sadık yarım kara topraktır

Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış bu dörtlüklerin ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) 11'li hece ölçüsünün kullanılması
- B) Aynı uyak düzeninin kullanılması
- C) Redife yer verilmesi
- D) Tunç uyağa yer verilmesi
- E) Aynı şiir türünde yazılmaları

Çözüm:

İki dörtlükte de 11'li hece ölçüsü kullanılmıştır. “aaab” düz uyak düzeni ikisinde de vardır. I. dörtlükte “-dun / -dün / - dın” görülen geçmiş zaman ve şahıs eki olduğundan redif, II. dörtlükte “-dım / -dum / - dım” görülen geçmiş zaman ve şahıs eki olduğundan rediftir. I. dörtlükte “-l” yarım uyak, II. dörtlükte “-l” yarım uyak ayrıca “kaldım / aldım” sözcükleri tunç uyaktır. İkisinde de duygular coşkun bir şekilde dile getirildiğinden lirik şiir türü kullanılmıştır.

Cevap: D

16. Cömertlik ve yardım etmede, akarsu gibi ol.
Şefkat ve merhamette, güneş gibi ol.
Başkalarının kusurunu örtmede, gece gibi ol.
Hiddet ve asabyiette, ölü gibi ol.
Tevazu ve alçak gönüllülükte, toprak gibi ol.
Hoşgörülüükte, deniz gibi ol.
Ya olduğun gibi görün ya da göründüğün gibi ol.

Bu dizeler aşağıdaki şiir türlerinden hangisine örnek verilebilir?

- A) Didaktik
- B) Lirik
- C) Epik
- D) Pastoral
- E) Satirik

Çözüm:

Bu dizelerde öğüt verildiğinden didaktik şiirdir.

Cevap: A

17. **Aşağıdaki dizelerin konusuna göre türleri ikişerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?**

- A) Yerin seni çektiği kadar ağırsın,
Kanatların çarpındığı kadar hafif...
Kalbinin attığı kadar canlısan,
Gözlerinin uzağı gördüğü kadar genç...
- B) Gümüş bir dumanla kapandı her yer;
Yer ve gök bu akşam yayla dumani;
Sürüler, çimenler, sarı çiçekler,
Beyaz kar, yeşil çam yayla dumani!
- C) Bizdik o hücumun aşkıyla kanatlı
Bizdik o sabah ilk atılan safta yüz atlı
Uçtuk Mohaç ufkunda görünmek hevesiyle
Canlandı o meşhur ova at kişnemesiyle
- D) o kadar da önemli değildir bırakıp gitmeler,
arkalarında doldurulması mümkün olmayan boşluklar bırakılmamasıydı eğer.
utanılacak bir şey değildir ağlamak,
yükreken süzülüp geliyorsa gözyası eğer...
- E) Gökte kandiller delikanlı Mehmed Han'ın
Yedi tebessümlü dilbere başlık borcu
Süzülür yıldızlar mazgallardan
Avuçlayıp rum ateşlerini bir bir
Güneş diye burca dikilir
Sağdıçı bu düğünde Ulubatlı Hasan

Çözüm:

A: lirik şiir, B: pastoral şiir, C: epik şiir, D: lirik şiir, E: epik şiir

Cevap: B

18. Aşağıdakilerin hangisinde tam uyak, çapraz uyak düzeni ve hece ölçüsü kullanılmıştır?

- A) Bu kapıdan kol ve kanat kırılmadan geçilmez;
Eşten, dosttan, sevgiliden ayrılmadan geçilmez.
İçeride bir has oda, yeri samur döşeli;
Bu odadan gelsin diye çağrıldan geçilmez.
- B) Ben vurdum sevilere belli değil miydi
Bin yıl seni açtım işte yalnızlığında.
Ne zaman aydınlığında adım geçti miydi
Bir aşk demekti bu dünyada.
- C) Sevgileri yarınlara bırakınız
Çekingen, tutuk, saygılı.
Bütün yakınlarınız
Sizi yanlış tanıdı.
- D) Seni bulmaktan önce aramak isterim
Seni sevmekten önce anlamak isterim
Seni bir yaşam boyu bitirmek değil de
Sana hep hep yeniden başlamak isterim...
- E) Mona Rosa. Siyah güller, ak güller.
Geyve'nin gülleri ve beyaz yatak.
Kanadı kırık kuş merhamet ister.
Ah senin yüzünden kana batacak.
Mona Rosa. Siyah güller, ak güller.

Çözüm:

A seçeneğinde “aaba” mâni tipi uyak düzeni vardır. “geçilmez” kelime redifi, “-ilmadan” yapım eki -ünlü düşmesiyle- ve zarf-fil ekiyle ek redif, “-r” yarı uyak ve 15’li hece ölçüsü kullanılmıştır. B seçeneğinde “abab” çapraz uyak düzeni vardır. “miydi” redif, “-da” rediftir. Benzer ses olmadığından uyak yoktur. Dizelerde hece denkliği olmadığından hece ölçüsü kullanılmamıştır. C seçeneğinde “abab” çapraz uyak düzeni, “bıraktınız” sözcüğünde görülen geçmiş zaman ve ikinci çoğul şahıs eki kullanılmıştır. Üçüncü dizedeki “yakınlarınız” sözcüğünde çokluk ve ikinci çoğul kişi iyelik eki vardır. Aynı görevli ek olmadığından redif yoktur, “-iniz” zengin uyaktır. İkinci dizedeki “saygılı” sözcüğünde yapım ekleri, dördüncü dizedeki “tanıdı” sözcüğünde görülen geçmiş zaman eki kullanıldığından redif yoktur, tek ses benzerliğiyle yarı uyak vardır. Dizelerde hece denkliği olmadığından hece ölçüsü kullanılmamıştır. D seçeneğinde “aaba” mâni uyak tipi, “-mak isterim” isim-fil ve sözcük tekrarıyla rediftir. Bu dizelerde 13’lü hece ölçüsü kullanılmıştır. E seçeneğinde “ababa” çapraz uyak düzeni vardır. “Güller” sözcüğünde “-ler” çokluk eki, “-ister” sözcüğünde “-r” geniş zaman eki olduğundan redif yoktur, “-er” ses benzerliğiyle tam uyak kullanılmıştır.

İkinci dizedeki “yatak” sözcüğü yapım eki, dördüncü dizedeki “batacak” sözcüğü gelecek zaman eki aldığından redif yoktur, “-ak” ses benzerliğiyle tam uyak kullanılmıştır. Bu dizelerde 11’li hece ölçüsü kullanılmıştır.

Cevap: E

- 19. I. Bu kaçını bayram vatandan uzak,
Saya saya usandım ben biktim ben.
Umutlar karlı dağ hayaller kızak
Kaya kaya usandım ben biktim ben.**

- II. Başımdan bir kova sevda döküldü
Islanmadım, üzümedim, yandım oy!
İplik iplik damarları söküldü
Kurşun yemiş güvercine döndüm oy!**

Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış dörtlüklerin ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) Uyak düzeni
- B) Zengin uyak
- C) Aynı kalıplı ölçü
- D) Ek ve sözcük redifi
- E) Konusuna göre şiir türü

Çözüm:

A: I ve II. dörtlük “abab” çapraz uyak düzeni vardır.

B ve D: I. dörtlük “uzak / kızak” sözcüklerinde “-zak” zengin uyak; “saya usandım ben biktim ben / kaya usandım ben biktim ben” sözcük grubunda “usandım ben biktim ben” sözcük redifi, “-a” zarf-fil eki olduğundan ek redifi, “-ay” tam uyak kullanılmıştır.

II. dörtlük “döküldü / söküldü” sözcüklerinde “-üldü” yapım eki ve görülen geçmiş zaman eki olduğundan ek redifi, “-ök” tam uyak; “yandım oy / döndüm oy” sözcüklerinde “oy” sözcük redifi, “-dım / -düm” görülen geçmiş zaman ve şahıs eki olduğundan ek redifi, “-n” yarı uyak kullanılmıştır.

C: İki dörtlükte de 11’li kalıpla hece ölçüsü kullanılmıştır.

E: I. dörtlükte gurbet, II. dörtlükte aşk teması işlenmiştir. Bu temalar lirik şiirin yazıldığı temalardır.

B seçeneğindeki zengin uyak I. dörtlükte vardır, II. dörtlükte yoktur.

Cevap: B

20. I. Redif, dize sonlarında aynı görevli eklerin ya da aynı anlamlı sözcüklerin tekrar edilmesidir.

II. Yarım uyak, mısra sonundaki tek ses benzerliğidir.

III. Cinaslı uyak, anlamdaş sözcüklerin tekrar edilmesidir.

IV. Zengin uyak, mısra sonundaki üç ve daha fazla sesin benzerliğidir.

V. Tunç uyak, dize sonundaki bir kelimenin başka bir dize sonundaki bir kelime içinde yer almıştır.

Numaralanmış açıklamaların hangisinde bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Cözüm:

Cinaslı uyak; sesteş (eş sesli) sözcüklerin tekrar edilmemesidir.

Gevap: G

- 22.** Yeşil pencereden bir gül at bana,
Işıklarla dolsun kalbimin içi.
Geldim işte mevsim gibi kapına
Gözlerimde bulut, saçlarında çıkış.

Bu dizelerde aşağıdaki uyak türlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Yarım uyak
 - B) Tam uyak
 - C) Zengin uyak
 - D) Tunç uyak
 - E) Cinaslı uyak

Cözüm:

Bu dizelerde “bana / kapına” sözcüklerinde “-a” yönelme eki olduğundan redif. “-n” yarım uvaktır.

Cevap: A

- 23.** Ritim, şiiri nesirden ayıran en önemli özelliklerindendir. Ritim aslında müziğin ana unsurudur. Çocukluğun doğasında ritim vardır. Çocuk ritim ile büyür. Şarkılarda, ninnilerde ve tekerlemelerde ritim çok açık gözlenir. Şiirin de kendine özgü bir ritimi vardır ve ritim çocukların en çok aradığı ve sevdiği özelliktir. Şiirde sesi nasıl kulanlığımız, hangi kelimeyi veya heceyi vurguladığımız, nasıl bir ses tonu ile okuduğumuz, uzun-kısa, kalın-ince ses özelliklerini nasıl kullandığımız, nasıl bir hece ölçüse seçtiğimiz ve ses benzerliğini nasıl sağladığımız şiirin ritmine yönelikir.

Bu parçaya göre şíiri nesírden ayíran asıl özelliğí
asaídakilerin hangisiídır?

- A) Uyak
 - B) Tema
 - C) Vurgu ve tonlama
 - D) Ahenk
 - E) Ölçü

Satirik şiir; toplumunveyakışilerin beğenilmeyen yönlerini
I
açık ya da kapalı bir şekilde eleştiren, onların gülünç yön-
leriyle alan eden şiirlere denir. Bu şire divan edebiyatın-
da yergi, halk edebiyatında taşlama, günümüzde hiciv adı
II III IV
verilir. Didaktik şiir; bir düşünceyi aktarmak veya belli bir
V
konuda öğüt, bilgi, ders vermek amacıyla öğretici nitelikte
vazırlan şiir türüdür.

Bu parçadaki bilgi yanlışının giderilebilmesi için numaralanmış terimlerden hangileri yer değiştirme-lidir?

- A) I ve V B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

Cözüm:

Satirik şire divan edebiyatında hiciv, günümüzde yergi adı verilir.

Cevap: C

Çözüm:

Parçada uyak, ölçü, vurgu ve tonlamadan söz edilmektir. Soruda asıl vurgu istenmektedir. Bütün bu özelilikleri kapsayan sözcük ahenktir.

Cevap: D

24. İmge; bir varlığı, kavramı, durumu daha canlı ve daha duygulu anlatmak için onu başka varlık, kavram veya durumların çizgileri ve şekilleri içinde tasarlayıstır.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde imgeye yer verilmemiştir?

- A) Tarif edilmez güllerin yankısı gözlerin
Gözlerin kaç kişinin gözlerinde gezinir
- B) Ve gündün rengârenk yağmurlar yağıdı
İnsanı ağılatan yağmurlar yağıdı
- C) Hatırasız ve geleceksiz bir iç deniz gibi
Aşka veda etmiş topraklarda durmuşsun
- D) Evlerinin içi gurur döşeli
Benim aşkım binbir köşeli ah binbir köşeli
- E) Biz seni işte böyle seviyoruz Leyla
O gitti bize ağlamak kaldı kala kala

Çözüm:

A: "güllerin yankısı", "Gözlerin kaç kişinin gözlerinde gezinir" B: "rengârenk yağmurlar" C: "Hatırasız ve geleceksiz bir iç deniz gibi", "Aşka veda etmiş topraklarda" D: "Evlerinin içi gurur döşeli", "Benim aşkım binbir köşeli" ifadeleri bu dizelerdeki imgelerdir. Bu ifadelerde sözcüklerde hayal ve düşüncelerin dile getirilmesi için sözcüklere yeni anamlar yüklenmiştir. E seçenekinde yeni anlam yüklenmiş sözcük yoktur.

Cevap: E

25. Hayatım rüzgâr gibi akıp geçiyor,
Uğultulu bir rüzgâr gibi akıp geçiyor hayatım...

Bu dörtlükte aşağıdaki söz sanatlarından hangisi kullanılmıştır?

- A) Telmih
- B) Tezat
- C) İstiare
- D) Teşbih
- E) Hüsnütalıl

Çözüm:

Aralarında benzerlik ilgisi kurulan varlık veya kavramlardan nitelikçe zayıf olanın, kuvvetli olana benzetilerek anlatılmasına teşbih denir.

Benzeyen: hayat

Kendisine benzetilen: rüzgâr

Benzetme yönü: akıp geçmek, uğultu

Benzetme edatı: gibi

Cevap: D

26. Gece gemileri
onlar suya herkes uyudu mu inerler
seyir defterleri ve kaptanları yoktur.
kıyılara hiç uğramaz, açık denizleri özler
ve yolcu kabul etmezler.
gece gemileri yalnızca gölgeleri taşırlar.
sahipsiz, sakat gölgeleri

Bu dizelerde yararlanılan edebî sanat aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Gezinen bir gölgедir hayat, gariban bir aktör
Sahnede bir ileri bir geri saatini doldurur
- B) Düşünme mevsimi inleten rengi
Elemdir mest etsin ruhunu
- C) Pır pır yıldızlanırdı kanatları kahkaha kuşlarının
Ne meseller söylerdi mercan köz nargileler
- D) Bir yağmur başlar ya inceden ince
Bak o zaman topraktaki sevince
- E) Yıllar bir gözyaşı olup da kaymış
Nurlu ihtiyanın yanaklarında.

Çözüm:

Bu dizelerde gece gemilerine insana ait özellikler ve rildiğinden teşhis (KİŞİLEŞTİRME) sanatı yapılmıştır. Kişileştirme sanatının olduğu ifadelerde kapalı istiare sanatı da vardır. A seçeneğinde hayat gezinen gölge ifadesiyle kişileştirilmiş, B seçeneğinde mevsim inleme özellikleyle kişileştirilmiş, C seçeneğinde nargileler mesel söyleme özellikleyle kişileştirilmiş, D seçeneğinde toprak sevinme ifadesiyle kişileştirilmişdir. E seçeneğindeki dizelerde kişileştirme ve istiare sanatı yapılmamış "yıllar" yüzden kayma özellikleyle gözyasına benzetilmiştir.

Cevap: E

27. Yağmurlu bir günde doğdum anamdan
Gökler ağlıyormuş ben doğdum diye

Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangisine yer verilmiştir?

- A) Mübalağa
- B) Hüsnütalıl
- C) Tecahüllüarif
- D) Tariz
- E) Tezat

Çözüm:

Bir olayı gerçek nedeninin dışında daha güzel bir nedenle bağlama sanatına hüsnütalıl denir. Göklerin ağlaması yağmur anlamadır. Göklerin ağlamasıyla kişileştirme sanatı yapılmıştır ancak seçeneklerde kişileştirme sanatı yoktur. Bu dizelerde yağmurun yağma nedeni şairin doğuşuna bağlılığından hüsnütalıl sanatı yapılmıştır.

Cevap: B

28. Aşağıdaki dizelerin hangisinde, ayraç içinde verilen edebî sanat yoktur?

- A) Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik

Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik

(Teşbih)

- B) Zihnim bu şehirden, bu devirden çok uzakta,

Tanbûri Cemil Bey çalışıyor eski plâkta.

(Mecazımürsel)

- C) Deli eder insanı bu dünya

Bu gece, bu yıldızlar, bu koku

Bu tepeden tırnağa çiçek açmış ağaçlar

(Tenasüp)

- D) Dedim dilber yanakların kızarmış

Dedi çiçek takımı gül yarasıdır

(İntak)

- E) Alet işler, el övünür

Derler, her söze kanmayın

(İrsalimesel)

Çözüm:

A: bin atlı (benzeyen), çocuklar (kendisine benzeten), şendik (benzetme yönü), gibi (benzetme edatı) teşbih sanatı vardır.

B: Tanbûri Cemil Bey'in şarkıları çalmaktadır. Sanatçı - eser ilişkisi bakımından mecazımürsel sanatı vardır.

C: "yıldız, gece, dünya" ve "çiçek, ağaç, koku" birbirini hatırlatan sözcüklerdir. Tenasüp sanatı vardır.

D: Bu dizelerde konuşma vardır ancak konuşan şiir söyleyicisi ve karşısındaki kişidir. İnsan dışında bir varlık konuşulmadığından intak sanatı yoktur.

E: "Alet işler, el övünür" bir atasözüdür. Dizelerde atasözüne yer verildiğinden ırsalimesel sanatı vardır.

Cevap: D

29. Aşağıdakilerin hangisinde açık istiare sanatı yoktur?

- A) Karadutum, çatal karam, çingenem

Nar tanem, nur tanem, bir tanem

- B) Bir med zamânı, gökyüzü kurşunla örtülü,

Gördüm deniz dedikleri bin başlı ejderi;

- C) Can kafeste durmaz uçar

Dünya bir han, konan göçer

- D) Havada bir dost eli okşuyor derimizi;

Boynu büük adalar tanıyor sanki bizi...

- E) Yaslı gelin gibi mahzun mu bilmem,

Yüce dağ başında siyah tül vardır.

Çözüm:

Açık istiare, benzetme öğelerinden benzeyenin belirtilemeyeip kendisine benzetenin belirtilmesi sanatına denir.

A: Benzeyen: sevgili (belirtilmemiş) Kendisine benzeten: karadutum, çatal karam, çingenem (belirtilmiş)

B: Benzeyen: bulut (belirtilmemiş) Kendisine benzeten: kurşun (belirtilmiş)

C: Benzeyen: can (belirtilmiş) Kendisine benzeten: kuş (belirtilmemiş)

D: Benzeyen: rüzgâr (belirtilmemiş) Kendisine benzeten: bir dost eli (belirtilmiş)

E: Benzeyen: bulut (belirtilmemiş) Kendisine benzeten: siyah tül (belirtilmiş)

Cevap: C

30. Mecazımürsel; bir sözün, benzetme amacı güdülmeden başka bir sözün yerine kullanılması sanatıdır.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde mecazımürsel sanatına yer verilmemiştir?

- A) Hep iki şömine yandı yüreğimde
Birinde ateşti diğerinde kül
- B) Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
- C) Ey sevgili sen bu ilden gideli
Yaprak döktü ağaçlar, coştu gökyüzü
- D) Dünya hem kahr olur hem onu gömer
Yıldızlar kandildir semalar kemer
- E) Koparıp öpmek için, basacağı toprağı
Bütün şehir bekliyor onu dizler üzerinde.

Çözüm:

Mecazımürselde parça-bütün, neden-sonuç, özel-genel, eser-sanatçı, iç-dış, yer-insan, soyut-somut, yön-uygarlık, araç-kullanıcı gibi anlam ilgileri bulunur.

- A: Bu dizelerde şömine söylenilip odun kastedilerek mecazımürsel sanatı yapılmıştır.
- B: Hilal sözüyle, bayrak kastedilerek mecazımürsel sanatı yapılmıştır.
- C: Bu dizelerde ağaçların yapraklarını dökmesi ve gökyüzünün coşma nedeni sevgilinin ilden gitmesine bağlılığından hüsnütlilik sanatı yapılmıştır.
- D: Cihan sözüyle dünyadaki insanlar kastedilerek mecazımürsel sanatı yapılmıştır.
- E: Şehir sözüyle şehirdeki insanlar kastedilerek mecazımürsel sanatı yapılmıştır.

Cevap: C

31. Kalbim: Ebemkuşağı; günde bin kere
Senin için yeni baştan can kesilecek.
Ne güzel seni bulmak bütün yüzlerde
Sonra seni kaybetmek hemen her yerde

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangisi yoktur?

- A) Tecahülüarif
- B) Hüsnütlilik
- C) Teşbihibeliğ
- D) Mecazımürsel
- E) Mübalağa

Çözüm:

Benzeyen ve kendisine benzetilenle yapılan benzetme türüne teşbihibeliğ (güzel benzetme, yalın teşbih) denir. "Kalbim: Ebemkuşağı" ifadesinde benzetme yönü ve benzetme edatı kullanılmadığından teşbihibeliğ sanatı yapılmıştır. Bir olayı gerçek nedeninin dışında daha güzel bir nedene bağlama sanatına hüsnütlilik denir. Ebemkuşağının (gökkuşağının) çıkışının nedeni sevgiliye bağlılığından hüsnütlilik sanatı yapılmıştır. Bir sözün, benzetme amacı güdülmeden başka bir sözün yerine kullanılmasına mecazımürsel sanatı denir. Mecazımürselde parça-bütün, neden-sonuç, özel-genel, eser-sanatçı, iç-dış, yer-insan, soyut-somut, yön-uygarlık, araç-kullanıcı gibi anlam ilgileri bulunur. "Ne güzel seni bulmak bütün yüzlerde" ifadesinde "yüz" insanın bir parçası olup insan yerine kullanıldığından mecazımürsel sanatı vardır. Sözün gücünü ve etkisini artırmak amacıyla bir durum, olay ya da varlığın olduğundan büyük veya küçük, çok ya da az gösterilerek anlatılması sanatına mübalağa (abartma) denir. Ebemkuşağının günde bin kere çıkışması mübalağa sanatıdır. Tecahülüarif sanatına bu dizelerde yer verilmemiştir.

Cevap: A

32. Ne kadar kötülük, pislik varsa;
Sen her şeyi tertemiz öğren.
Eğer yüzüne gözyaşı yağarsa;
Seni garip sanır her gören.

Bu dörtlükte

- I. Teşbih
- II. Tezat
- III. İstiare
- IV. Teşhis

edebî sanatlarından hangisine başvurulmuştur?

- A) Yalnız II B) Yalnız IV C) II ve III
D) III ve IV E) I, II ve III

Çözüm:

Birbirine karşıt duyu, düşünce, hayal ve durumları ifade eden kavramları bir arada kullanma sanatına tezat denir. Bu dörtlükte “pislik / tertemiz” sözcükleriyle tezat sanatı yapılmıştır. Benzetmenin asıl unsurları olan benzeyen ya da kendisine benzetilenin yalnız birinin kullanılmasıyla yapılan edebî sanata istiare denir. Bu dörtlükte “gözyaşı yağarsa” “sözüyle gözyaşı yağmura benzetilmiş ancak yağmur söylememiştir. Teşbih ve teşhis sanatlarıyla ilgili bir kullanıma bu dörtlükte yer verilmemiştir.

Cevap: C

33. Aşağıdaki açıklamaların hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) İnsan dışındaki bir varlığa insan özellikleri verilmesi sanatına teşhis denir.
B) Aynı varlığın, olayın, durumun birbirine zit iki yönünün bir arada kullanılması sanatına tezat denir.
C) Sözün etkisini güçlendirmek için sözcük ya da söz grubunu yineleme şeklinde yapılan söz sanatına tekrir denir.
D) Bildiği bir şeyi bilmez görünme, bilmezlikten gelme sanatına hüsnütalil denir.
E) Gerçek anlamı da düşünüleBILECEK bir sözu gerçek anlamının dışında (mecaz anlamıyla) kullanma sanatına kinaye denir.

Çözüm:

Bildiği bir şeyi bilmez görünme, bilmezlikten gelme sanatına tecahülürif denir.

Cevap: D

34. Şu yalnızlık çıkmazında önumde niye sen varsın
Niye her şey bir anda kayıyor sen kayıyorsun
Kalbim niçin bu kadar yabancı sen niye yoksun
Bir sam yüklü geceleri içimden atamıyorum
Niye bunları bir anda unutamıyorum
Hadi tut elimden gök gibi ölü kadar yalnızım.

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangisine yer verilmemiştir?

- A) Tecahülürif
B) Mecazımürsel
C) Teşbih
D) Hüsnütalil
E) İstiare

Çözüm:

Bildiği bir şeyi bilmez görünme, bilmezlikten gelme sanatına tecahülürif sanatı denir. Bu dizelerde sorular yoluyla bildiği şeyler bilinmezlikten gelindiği için tecahülürif sanatı vardır. Bir sözün, benzetme amacıyla güdüldeden başka bir sözün yerine kullanılmasına mecazımürsel sanatı denir. Kalbim sözcüğünde duygular kastedilerek mecazımürsel sanatı yapılmıştır. Aralarında benzerlik ilgisi kurulan varlık veya kavramlardan nitelikçe zayıf olanın, kuvvetli olana benzetilerek anlatılmasına teşbih sanatı denir. “Hadi tut elimden gök gibi ölü kadar yalnızım” dizesinde şair kendini ölüye ve göge yalnızlığı yönyle “kadar” edatını kullanarak benzettiğinden teşbih sanatından yararlanılmıştır. İstiare, benzetmenin asıl unsurları olan benzeyen ya da kendisine benzetilenin yalnız birinin kullanılmasıyla yapılan edebî sanattır. Bu dizelerde “yalnızlık” çıkmaz bir şeye benzetilip benzetilen (yol, sokak vb.) söylemeden istiare sanatı yapılmıştır. Bu dizelerde hüsnütalil sanatına yer verilmemiştir.

Cevap: D

1. Duygu, düşünce ve hayallerin genellikle ölçüülü, uyaklı dizeler hâlinde anlatılan şekline ---- denir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Düzyazı
- B) Nesir
- C) Mensur
- D) İnşa
- E) Nazım

4. Şiirin nazım birimi, ölçüsü ve uyak örgüsüne göre kazandığı biçimsel özelliklerin genel adına ---- denir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Nazım biçimi
- B) Tema
- C) Üslup
- D) Konu
- E) Ahenk

2. Aşağıdaki yargılardan hangisi şiir ile ilgili değildir?

- A) İnsanın duygusal dünyasına seslenir.
- B) Ahenk ve etkileyicilik ön plandadır.
- C) Düş gücüne ve imgeye dayanır.
- D) Oluştugu dönemden izler taşımaz.
- E) Çağrışım ve sezgi önemli bir yer tutar.

5. I. Söyleyici; şiirde konuşan, şairin sesini ve söyleyişini emanet ettiği kişi / varlıklıtr.

II. Mahlas, divan şairlerinin şiirlerinde kullandığı takma addır.

III. Divan şairleri mahlaslarını genellikle ilk nazım biriminde söyler.

IV. Tapşırma; halk şiirinde aşıkların mahlas almalarına, adlarını veya mahlaslarını kullanmalarına verilen addır.

V. Halk ozanları, genellikle son dörtlükte adlarını veya mahlaslarını kullanır.

Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlıvardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi parantez () içindeki terimle yuşmamaktadır?

- A) Şiirdeki en küçük nazım birimidir.
(dize)
- B) Şiirde iki dizeden oluşan ve anlam bütünlüğü taşıyan bölümlerdir.
(beyit)
- C) Şiirde dört dizeden oluşan ve anlam bütünlüğü taşıyan bölümlerdir.
(dörtlük)
- D) Şiirde en az dört dizeden oluşan ve anlam bütünlüğü taşıyan bölümlerdir.
(bent)
- E) Şiirin bütünü oluşturan dizelerin kümeleniş biçimidir.
(nazım birimi)

6. Aşağıdakilerin hangisi manzumenin özelliklerinden biri değildir?

- A) Sözcükler genellikle mecaz anımlarıyla kullanılır.
- B) Tarihî bir olay veya hikâye anlatılabilir.
- C) Toplumsal yönü güçlü metinlerdir.
- D) Ölçülü, uyaklı dizelerle yazılan metinlerdir.
- E) Nasihat içeren bir konu işlenebilir.

7. Şiir daha doğusunda bir yıkımla ortaya çıkıyor. Olağan söz kurallarını yıkıyor. Sözcükler gerçek anlamının dışına çıcip birer simge, birer düş oluyor. Daha sonra gelen her şair; ustasından aldığı bir ölçüde koruyarak, bir ölçüde de ters yüz ederek sürdürüyor şiri. Şiir zaman zaman yazı diline, zaman zaman konuşma diline yaklaşır; insan kılığına girmiş bir peri dolaşır gibidir başka insanlar arasında. Ama yalnızca bir kılık değiştirmedir bu. Masallarda insan kılığına giren o periyen nasıl dokunamazsanız, birdenbire karşınızda nasıl görünmez olursa şiir de öyledir.

Bu parçada şiirin hangi unsuru ile ilgili bilgi verilmektedir?

- A) Konu
- B) Üslup
- C) Ahenk
- D) Tema
- E) Çatışma

8. Divan şiirinde ----, ----, ----, ---- beyitlerle kurulan nazım biçimlerindendir.

Bu cümledeki boşluklara aşağıdakilerin hangisi getirilemez?

- A) mesnevi
- B) kaside
- C) terkibent
- D) gazel
- E) müstezat

9. **Aşağıdakilerin hangisi âşık tarzı halk şiirü nazım türlerinden biri değildir?**

- A) Güzelleme
- B) Koçaklıma
- C) Taşlama
- D) Ağıt
- E) İlahi

10. **Aşağıdakilerin hangisi divan şiiri nazım türlerinden biri değildir?**

- A) Tevhit
- B) Sagu
- C) Münacat
- D) Naat
- E) Mersiye

11. **Şiirlerin işlediği konularına göre çeşitlerini karşılayan terim aşağıdakilerin hangisidir?**

- A) Nazım biçimi
- B) Nazım türü
- C) Uyak örgüsü
- D) Ahenk unsurları
- E) Gelenek

12. **Aşağıdakilerin hangisi Batı etkisindeki Türk şiirinin nazım biçimlerinden biri değildir?**

- A) Tuyuğ
- B) Sone
- C) Terzarima
- D) Triyole
- E) Serbest nazım

13. Divan edebiyatında en çok ---- nazım birimi, halk edebiyatında en çok ---- nazım birimi kullanılır.

Bu parçadaki boşluklara aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Bent - beyit
- B) Beyit - bent
- C) Beyit - dörtlük
- D) Dörtlük - beyit
- E) Dörtlük - dörtlük

14. Biçimsel kurallara uyularak yazılan ve dizelerden oluşan metinlere ---- denir. Bu metinlerin sanatsal değeri taşıyan estetik zevk ve ahenkle bütünleşmiş olanlarına ---- denir.

Bu parçadaki boşluklara aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) manzume - nazım
- B) düzyazı - manzume
- C) şiir - manzume
- D) nesir - nazım
- E) nazım - inşa

1. Aşağıdakilerden hangisinde bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) Türk şiirinde hece ölçüsü, aruz ölçüsü, serbest ölçü kullanılmıştır.
- B) Dizelerdeki hece sayılarının denkliğine dayanan ölçü hece ölçüsüdür.
- C) Hece ölçüsüyle yazılmış şiirlerde dizelerdeki durma yerlerine durak denir.
- D) Türk şiirinde en eski devirlerden beri kullanılagelen millî ölçü aruz ölçüsüdür.
- E) Dizelerdeki hecelerin açık ve kapalılığına dayanan ölçü aruz ölçüsüdür.

4. (I) İslami Dönem Türk edebiyatından önce, Türk milletinin yüzüyollar boyu kullandığı nazım şekli ve şiir ölçüsü vardı. (II) Bu zamana kadar Türkçe şiirler, dörtlükler hâlinde ve hece sayısına dayanan millî bir nazım ölçüsüne göre söyleniyordu. (III) XI. yüzyıldan başlayarak İslam kültür ve edebiyatı, İran kültür ve edebiyatını etkilediği gibi Türk edebiyatını da etkisi altına almaya başladı. (IV) Bu dönemde, Türkçe şiirlerde İslam öncesi Türk edebiyatı nazım birimi olan dörtlük ve hece ölçüsü kullanılmaya devam edilmiştir. (V) Aynı dönemde İran'da uzun denemeler sonunda gelişip yerleşen beyit nazım birimi ve aruz ölçüsü de halkın şiirinde yoğun bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

2. Aşağıdakilerin hangisinde kafije düzeni ile ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) Sarmal: abca
- B) Örüşük: aba bcb
- C) Düz: aaaa(b)
- D) Mâni tipi: aaba
- E) Çapraz: abab

5. Şiirde dize sonlarındaki ses benzerlikleri uyak (kafije) olarak adlandırılır. Redif dize sonlarındaki aynı görevli eklerin ve eş sesli sözcüklerin tekrar etmesidir. Dize sonlarındaki tek ses benzerliği yarım uyak, iki ses benzerliği tam uyak, üç ve üçten fazla sesin benzerliği zengin uyaktır. Uyakların diziliş özelliğine uyak düzeni denir.

Bu cümlede uyak ile ilgili numaralanmış ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

3. I. Asonans, dizelerde aynı ünlülerin ahenk sağlayacak şekilde sıkça tekrarlanmasıdır.

II. Aliterasyon, dizelerde aynı eklerin ahenk sağlayacak şekilde sıkça tekrarlanmasıdır.

III. Nakarat, şiiri oluşturan bölümlerin her birinin sonunda aynen tekrarlanan dizelerdir.

IV. Şiirde ahengi sağlayan unsurlardan biri de bazı kelimelerin ve kelime gruplarının tekrarlanmasıdır.

V. Ses akışı, şiir okunurken seslerin içeriği yansıtılacak şekilde vurgu ve tonlama yapılarak çıkarılmasıdır.

Numaralanmış açıklamaların hangisinde bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Şiirde ---- için dilin yarattığı musiki denilebilir. Şiiri oluşturan kelimelerin okuyucuda anlamsal olduğu kadar sessel karşılaşıkları da bulunmaktadır. Güzelin peşinde koşan şair için ne söylediğinin kadar nasıl söylediğinin önemini olduğundan şiirin temel yapı malzemesi olan kelimelerin gerek tek başlarına gerekse bir bütün dâhilinde meydana getirdikleri sesin uyumu çok önemlidir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) tema
- B) ahenk
- C) anlam
- D) ilham
- E) kelime

7. İç kafiye, mısra ortalarında bulunan ve mısra sonlarının daki sözcükle uyumlu ses benzerliği oluşturulmasına denir.

Buna göre aşağıdaki dizelerin hangisinde iç kafiye kullanılmıştır?

- A) Haddeden geçmiş nezâket yâl ü bâl olmuş sana
Mey szülmüş şîşeden ruhsâr-ı âl olmuş sana
- B) Kâse-i deryûzeye tebdil olur cam-ı murâd
Biz bu bezmin Nâbiyâ çok bâde-hârin görmüşüz
- C) Bâkî çemende hayli perîşân imiş varak
Benzer ki bir sıkâyeti var rûzgârdan
- D) Yahyâ'nın olup sözleri hep sırr-ı mahabbet
Yarân işidüb söyleme yabane disünler
- E) Şeb-i hicran yanar cânim döker kan çeşm-i giryânim
Uyarır halkı efgânım kara bahtım uyanmaz mı

8. (I) Pastoral şiir; doğa güzelliklerini, orman, yayla, dağ, köy ve çoban yaşamını ve bunlara karşı duyulan özlilikleri anlatan şiir türündür. (II) Sade, süssüz ve içtenlik taşıyan bir dille yazılır. (III) Doğrudan doğruya doğa manzaralarını monolog biçiminde anlatan pastoral şiirlere "eglog" denir. (IV) Konuşma biçiminde yazınlara ise "idlî" denir. (V) Abdülhak Hâmid Tarhan'ın ünlü eseri "Sahra" edebiyatımızda pastoral şiir örneklerindendir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) Yalnız III
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) IV ve V
- E) I, III ve V

9. I. Lirik - aşk
II. Pastoral - tabiat
III. Epik - eleştiri
IV. Didaktik - öğüt
V. Satirik - savaş

Numaralanmış eşleştirmeların hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) Yalnız III
- B) Yalnız IV
- C) I ve III
- D) III ve V
- E) IV ve V

10. ----; belli bir düşünceyi aşılamak ya da bir konuda öğüt, bilgi vermek, ahlaki bir ders çıkarmak amacıyla öğretici nitelikte yazılan, duygusal zayıf şiir türündür.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Epik şiir
- B) Pastoral şiir
- C) Didaktik şiir
- D) Satirik şiir
- E) Lirik şiir

11. Raks ortasında bir durup oynar, yürüür gibi;

Bir baş çevirmesiyle bakar öldürür gibi...

Bu dizelerde aşağıdaki uyak türlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Yarım
- B) Tam
- C) Zengin
- D) Tunç
- E) Cinaslı

12. Karac'oğlan dermanım var demim var

Yar yitirdim düşüncem var gamım var

Bu dizelerin kafiye ve redif özelliği açısından özdeş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Senin âşıkların gülmez dediler,
Ağlayıp yaşını silmez dediler
- B) Bir zaman âlem-i ikbâlde sultan olduk
Cami-i âlem idik şimdî perişan olduk
- C) Bu akşam bilmemişim bir âlem içindeyim,
Ya rüyada bir seyyah ya semavi Çin'deyim,
- D) Gönül küsüverse ince kıl gibi
Seherde açılmış gonca gül gibi
- E) Saksıda incilendi yapraklar senin için,
Söylendi gelmez diye uzaklar senin için...

1. Resim, hayal, zihindeki görsel canlandırma, hayal gücünün yarattığı temsil, duyularla algılanan şeylerin zihindeki izi, herhangi bir şeyin genel izlenimi, nesnenin zihinde dönüştürülmesi, yeniden üretilmesidir. Kavram olarak edebiyatın yanı sıra psikoloji, sosyoloji, estetik, güzel sanatlar alanlarında da kullanılmaktadır.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisi ile ilgili bilgi verilmektedir?

- A) Stil
- B) Üslup
- C) İmge
- D) Akım
- E) Ekol

2. Başlangıçta bir şaire özgü olan imge, zamanla başka şairler tarafından da kullanılarak kalıplaşırsa ---- olur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) mecaz
- B) teşbih
- C) nazire
- D) mazmun
- E) divan

3. “İnsan bu, su misali, kıvrım kıvrım akar ya”

Bu dizede insan akma yönyle suya benzetilmiştir. Aralarında türlü yönlerden benzerlik ilgisi bulunan iki şeyden zayıf olanı, nitelikçe daha güçlü olana benzetme sanatına ---- denir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) teşhis
- B) teşbih
- C) hüsnütalil
- D) kinaye
- E) tevriye

4. Kişileştirme sanatı, insan dışındaki varlık ve kavramlara insana ait duyuş ve davranış özellikleri yükleme sanatıdır.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde teşhis (kişileştirme) sanatına yer verilmemiştir?

- A) Fırat kenarının ince dumanı
Dağlara yayılır seher zamanı
- B) Bir bahar sabahının karanlığında issız,
Gökte diz çökmüş iki titrek ışıklı yıldız.
- C) Yeller tuttu kollarımdan
Dağlar geçit vermedi bana
- D) Tarihin dilinden düşmez bu destan
Nehirler gazidir, dağlar kahraman
- E) Bütün kusurumu toprak gizliyor,
Merhem çalıp yaralarım düzüyor.

5. **Aşağıdaki açıklamaların hangisi parantez içindeki edebî sanata ait değildir?**

- A) Anlatımı güclü ve çarpıcı kılmak için aralarında ilişki bulunan iki varlıktan zayıf olanı güclü olana benzetme sanatıdır.
(teşbih)
- B) Bir sözün, benzetme amacı güdülmeden başka bir sözün yerine kullanılmasıdır.
(istiare)
- C) Bir olayı gerçek nedeninin dışında daha güzel bir nedene bağlama sanatıdır.
(hüsüntüalil)
- D) Anlamca birbirile ilgili kelimelerin bir arada kullanılması sanatıdır.
(tenasüp)
- E) Hemen herkes bilinen bir olaya veya kişiye gönderme yaparak o olayı veya kişiyi hatırlatma sanatıdır.
(telmih)

6. Aşağıdakilerin hangisinde mecazímürsel (ad aktarması) yoktur?

- A) Attila İlhan'ı severek okurum.
- B) Dedem her akşam kitap okur.
- C) Bahar aylarında rahmet düşmezse ürün iyi olmaz.
- D) O, evine her zaman bağlı bir adamdı.
- E) İstanbul dün gece yine coştu.

7. Benzetme ögelerinden benzeyen ve kendisine benzetilenle yapılan sanata teşbihibeliğ sanatı denir.

- Aşağıdakilerin hangisinde teşbihibeliğ sanatı vardır?**
- A) Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
 - B) Kükremiş sel gibiym; bendimi çiğner, aşarım;
 - C) Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl;
 - D) Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
 - E) Fışkırır rûh-i mücerred gibi yerden na'sım;

8. Albatros seslendi buluta:

Senden öteye yol var mı?
Bulut kalktı ayağa:
Benden ötesi var mı?

Bu dörtlükte aşağıdaki söz sanatlarından hangilerine başvurulmuştur?

- A) Teşbih - istiare
- B) İntak - mecazímüresel
- C) Teşhis - intak
- D) Mecazímürsel - teşhis
- E) Teşbih - hüsnütlil

**9. Ne görsem, ötesinde hasret çektiğim diyar;
Kavuşmak nasıl olmaz, mademki ayrılık var?**

Bu dizelerde altı çizili sözcüklerde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi vardır?

- A) Teşbih
- B) Teşhis
- C) Mecazímürsel
- D) Tecahülüarif
- E) Tezat

**10. Karnında yaşıyordum kâfiydi saadetim
Anne istemiyordum ne tacı ne sarayı
Anne karnında fazla yaramazlık mı ettim?
Anne sana kim dedi yavrusunu doğurmayı**

Bu dörtlükte aşağıdaki söz sanatlarından hangisi kullanılmıştır?

- A) Tezat
- B) Teşbih
- C) Telmih
- D) Mübalağa
- E) Tenasüp

11. Teşbihin ögelerinden “benzeyen” özellikle zayıf olandır.

Eviniz kutu gibi küçükük bir evdi
Sarmaşıklarla balkonu örtük bir evdi
Güneşin batmasına yakın saatlerde
Yıkandırı gölgesi kuytu bir derede

Bu dörtlükte benzeyen öge aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Kutu
- B) Balkon
- C) Saat
- D) Dere
- E) Ev

- 1. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi parantez () içindeki terimle uyuşmamaktadır?**
- A) Şiirde sesi duyulan, varlığı hissedilen kurmaca bir kişilik ve yalnızca şiir bağlamında değerlendirilmesi gereken bir kavramdır.
(söyleyici)
- B) Divan şairlerinin şiirlerinde kullandığı takma addır.
(mahlas)
- C) Halk şairlerinin şiirlerinde kullandıkları takma addır.
(tapşırma)
- D) Şiirin merkezinde yer alan temel duygusu ve düşüncedir.
(tema)
- E) Şiirde somutlaştırılan temaya denir.
(üslup)
- 3. Aşağıda verilen bilgilerin hangisi yanlıştır?**
- A) Anlamlı dört dizeden oluşan nazım birimlerine dörtlük denir.
- B) Anlamlı iki dizeden oluşan nazım birimlerine beyit denir.
- C) İkiiden fazla dizeyle kurulan nazım birimine bent denir.
- D) Şiirin anlamlı en küçük birimi dizedir.
- E) Halk edebiyatında en çok kullanılan nazım birimi benttir.
- 4. Aşağıdakilerden hangisi aruz ölçüyle yazılan halk şìiri nazım biçimlerinden biri değildir?**
- A) Divan
- B) Satranç
- C) Semai
- D) Şarkı
- E) Selis
- 5.**
- I. Rubai
- II. Terciibent
- III. Müstezat
- IV. Muhammes
- Numaralanmış nazım biçimlerinden bentlerle kuranlar aşağıdakilerin hangileridir?**
- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
- D) II ve IV E) I, II ve IV
- 6. Aşağıdaki açıklamalardan hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?**
- A) Varsağı ve şarkı, aşık tarzı halk şìiri nazım biçimlerindendir.
- B) Koşma ve destan, dörtlük nazım birimiyle kurulan nazım biçimlerindendir.
- C) Sone ve terzarima, Batı etkisindeki Türk şìiri nazım biçimlerindendir.
- D) Gazel ve mesnevi, beyit nazım birimiyle kurulan nazım biçimlerindendir.
- E) Kalenderi ve semai, aruz ölçüyle yazılan halk şìiri nazım biçimlerindendir.

7. Serbest nazım biçiminin bağlı olduğu gelenek aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Anonim halk şiri
- B) Âşık tarzı halk şiri
- C) Batı etkisindeki Türk şiri
- D) Bentlerle kurulan divan şiri
- E) Aruz ölçüsüyle yazılan halk şiri

8. Bir şiirin nazım biçimini belirlenirken aşağıdakilerin hangisine başvurulmaz?

- A) Nazım birimi
- B) Tema
- C) Uyak örgüsü
- D) Dize sayısı
- E) Ölçü

9. I. Hicviye
II. Koçaklama
III. Koşuk

Numaralanmış nazım türlerinin dönemleri sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) İslamiyet öncesi Türk şiri - halk şiri - divan şiri
- B) Divan şiri - İslamiyet öncesi Türk şiri - halk şiri
- C) Divan şiri - halk şiri - İslamiyet öncesi Türk şiri
- D) İslamiyet öncesi Türk şiri - divan şiri - halk şiri
- E) Halk şiri - İslamiyet öncesi Türk şiri - divan şiri

10. Şiir "Kulağa, hayal dünyasına ve en önemlisi ruhun derinliklerine dokunur." Şiir bu gücü ile her yaşa hitap eder. Şiirde derinliği bulmak kolaydır. Şiir bazen okurken daldığımız, durup şöyle bir düşündüğümüz ya da gözümüzü kapatıp da içimizde hissettiğimizdir. Bazen şiirler bize yalnız olmadığımızı gösterir. Şiir kendimiz ve şair arasında kurulan bir köprüdür. Bizi dinler, kalbimizi ve düşüncelerimizi keşfetmemizi sağlar. Şiir her alanda öğrenme ile köprüler kurar.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Şairin çağrısına verdiği değere
- B) Şiirin okuyucu kitlesine
- C) Şiirin, duygular üzerindeki etkisine
- D) Şiirin öğretici yönüne
- E) Şair ile şiir okuyan arasındaki bağı

11. Aşağıdaki nazım biçimlerinden hangisinin diğerlerinden farklı bir şiir geleneğine ait olduğu söylenebilir?

- A) Varsağı
- B) Tuyuğ
- C) Şarkı
- D) Kit'a
- E) Rubai

12. I. Tevhit, münacat ve naat divan şiri nazım türlerindendir.

- II. Sagu ve koşuk divan şiri nazım türlerindendir.
- III. Ninni ve ağıt anonim halk şiri nazım türlerindendir.
- IV. İlahi ve nefes İslamiyet öncesi Türk şiri nazım türlerindendir.

Numaralanmış yargılaraın hangilerinde yanlışlık yapılmamıştır?

A) I ve II	B) I ve III	C) II ve IV
D) III ve IV	E) IV ve V	

- 1. Aşağıdaki dizelerin hangisinde parantez () içindeki ölçü kullanılmamıştır?**

A) Gün açar,

Karin verir yağmurlu toprak.

İncesu Deresi, merhaba.

Saçakta serçeler daha çılgındır,

Bulutlarda kartal,

Daha çalımlı.

(serbest)

B) Rıhtımda uyuyan gemi,

Hatırladın mı engini

Sert dalgaları, yosunu,

Suların uğultusunu...

(hece)

C) Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;

Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.

O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;

O benimdir, o benim milletimindir ancak.

(aruz)

D) Çingıraksız, rehbersiz deve kervanı nasıl

İpekli mallarını kimseye göstermeden

Sonu gelmez kumlara uzanırsa muttasıl

Ömrüm öyle esrarlı geçecek ses vermeden

(hece)

E) Desem ki vakitlerden bir nisan akşamıdır,

Rüzgârların en ferahlatıcısı senden esiyor,

Sende seyrediyorum denizlerin en mavisini.

Ormanların en kuyutusunu sende görmekteyim,

(hece)

- 2. I. Servetîfün Döneni şiirinde konunun yapısına uygun, aruzun değişik kalıpları kullanılır.**
- II. Tanzimat Dönemi sanatçıları edebiyatın amacının “halkı eğitmek” olduğunu savunurlar.**
- III. İkinci Yeni şairleri; bireyin yalnızlığı, sıkıntıları, çevreye uyumsuzlukları gibi temaları sıkılıkla işlediler.**
- IV. II. Tanzimat Dönemi'ne kadar göz için kafiye anlayışı benimsenirken II. Dönem Tanzimat şairleri kulak için kafiye anlayışını benimsemişlerdir.**

Numaralanmış açıklamalardan hangileri şiirin ahenk özellikleriyle ilgilidir?

A) Yalnız I

B) Yalnız III

C) I ve IV

D) II ve III

E) III ve IV

3. Durak, hece ölçüsüyle yazılmış şiirlerde ölçü kalıpları içindeki durma yerleridir. Dizelerdeki duraklarda ahenk gereği kısa bir süre durulur. Duraklara dikkat edilmeksiz okunan şiir, beklenen etkiyi uyandırmaz. Her şiirin duraklı olması gibi bir zorunluluk yoktur.

Bu parçadaki açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde durak yoktur?

A) Selam verdim almadın sen

Özüm için alam seni

Selam kadrin bilmedin sen

Aç yüzünü görem seni

B) Ben yürürem yâne yâne

Aşk boyadı beni kane

Ne âkilem ne divane

Gel gör beni aşk neyledi

C) Sallanı sallanı gelen sevgilim

Söyle kömür gözlüm kimin yârisin

Kız senin derdinle derbeder oldum

Söyle ince bellim kimin yârisin

D) Bir düşünsen yarıyı geçti ömrüm

Gençlik böyledir işte gelir gider;

Ve kırılır sonra kolun kanadın;

Koşarsın pencereden pencereye

E) İndim geldim Cerid Afşar iline

İlleri var bizim ile benzemez

Heves oldum sohbetine diline

Dilleri var bizim dile benzemez

- 4. Köroğlu'ym medhim merde yeğine
Koç yiğit değişmez cengi düzgüne
Sere serpe gider düşman önüne
Ölümü karşılardan meydan içinde**

Bu dörtlük aşağıdaki şiir türlerinden hangisine örnek verilebilir?

A) Epik

B) Didaktik

C) Lirik

D) Pastoral

E) Satirik

- 5. Aşağıdaki şiir parçalarının hangisinde ayraç içindeki ahenk unsuru yoktur?**

A) Komşuda dülger mi var

Geliyor keser sesi

Ustalar konuşunca

Çıraklar keser sesi

(cinas)

B) Yalnız senin gezdiğin bahçede açmaz çiçek,

Bizim diyarımızda bin bir baharı saklar!

Kolumuzdan tutarak sen istersen bizi çek

İncinir düz caddede dağda gezen ayaklar

(redif)

C) Neysen sen, nefes sen, neylersin neyi

Neyzensen, nefessen, neylersin neyi

(asonans)

D) Kim o deme boşuna benim ben

Öyle bir ben ki gelen kapına baştan başa sen

(sözcük tekrarı)

E) Tara da zülfünü gerdana bırak

Görüşmek isterim yollarım İrak

(tunç uyak)

- 6. I. Başka sanat bilmeyiz karşımızda dururken**

Yazılmamış bir destan gibi Anadolu'muz

Arkadaş, biz bu yolda türküler tuttururken

Sana uğurlar olsun... ayrılıyor yolumuz

- II. Denize vuran balıkçı**

bir aynadan döner bize

yüreği rüzgâra göre

mintanı yamalı

ayakları çıplak

elleri güzel

- III. Gözler kamaştıran şala, meftûn eden güle,**

Her kalbi dolduran zile, her sîneden: Ole!

Numaralanmış dizelerde kullanılan ölçülerin sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

A) Hece - serbest - aruz

B) Hece - serbest - serbest

C) Aruz - aruz - serbest

D) Aruz - hece - hece

E) Serbest - serbest - aruz

- 7. Aşağıdaki dörtlüklerin hangisinde diğerlerinden farklı uyak düzeni kullanılmıştır?**

A) Senden boşalan bağırla gözyaşları dolmuş

Gördüm ki yazın bastığımız otları solmuş

Son demde bu mevsim gibi benzim de kül olmuş

Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden

B) Yüzü benziyordu bahar ayına,

Kaşları can yakan aşıkın yayına,

Hasretle kapanıp hâk-i pâyına,

Yüzümü, gözümü süresim geldi!

C) Gönül gurbet ele varma

Ya gelinir ya gelinmez

Her dilbere meyil verme

Ya sevılır ya sevilmez

D) Ölürsem yazıklar sana kanmadan,

Kolların boynumda halkalanmadan,

Bir günüm geçmiyor seni anmadan.

Derdine katlandım hiç usanmadan...

E) Üstümüze gece gündüz kol geren,

Bize güzel iyi günler gösteren,

Türk iline yeni baştan can veren

Kimdir diye sorarlarsa: Atatürk.

- 8. Yanık bir kaval sesi geliyordu uzaktan
Derdi dağlardan aşıkın ak abalı bir çobandan
Önünde sürüleri ardında sürüleri
İniyordu yemyeşil, dumanlı bir yamaçtan**

Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Yarım uyak kullanılmıştır.

B) Asonansa yer verilmiştir.

C) Redife yer verilmiştir.

D) Pastoral bir şirinden alınmıştır.

E) Mâni tipi uyak düzeni kullanılmıştır.

1. Aşağıdakilerin hangisinde tenasüp sanatı kullanılmıştır?

- A) Her sabah başka bahar olsa da ben uslandım
Uğramam bahçelerin semtine gülden yandım
- B) Yüce dağlar birbirine göz eder,
Rüzgâr ile mektuplaşır, naz eder,
- C) Deli eder insanı bu dünya,
Bu gece, bu yıldızlar, bu koku,
Bu tepeden tırnağa çiçek açmış ağaç.
- D) Artık demir almak günü gelmişse zamandan,
Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan.
- E) Mâzi yosunla örtülü bir göl ki yok gibi
Mevsim serin ve bahçede yaprak yığın yığın

**2. Tutuştum yüreğim kül oldu gitti
Gözlerimin yaşı sel oldu gitti**

İkinci dizede edebî sanat aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Ne olmuş, çiçek mi açmış ağaçlar?
Nereye gitmiş bu kadar hayvan?
- B) Bu gece yine kar yağmış, ne güzel!
Bembeyaz oluvermiş bahçeler yollar.
- C) Derdimi döksem derin dereye
Doldurur dereyi diz olur gider
- D) Toprakta bir telâş, bir telâş
Karıncalar öteden beri dostum.
- E) İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı
Önce hafiften bir rüzgar esiyor;

**3. Eylül mü sen misin büken boynumu
Uçuşan yapraklar göçen kuşlar mı
Sildirmez gözümden ömür sonumu
Ey bahar bir daha çağın başlar mı**

Bu dörtlükte aşağıdakilerin hangisinde söz sanatlarından vardır?

- A) Tecahülerîf
B) Hüsnütâlîl
C) Mübâlağâ
D) Tezât
E) Teşbih

**4. Çağır Karac'oğlan çağrı
Taş düştüğü yerde ağır**

Yığıt sevdigidinden soğur
Sarılmayı sarılmayı

Bu dizelerde altı çizili sözcük grubunda aşağıdakilerin hangisinde söz sanatlarından vardır?

- A) İrsalimesel
B) İstiare
C) Mecazîmûrsel
D) Tecahülerîf
E) Teşbih

**5. Gözlerinde aksi bir derin hiçin,
Kanadın yayılmış, çırpınmak için;
Bu kişi yolculuk var, diyorsa için,
Beni de beraber al anneciğim!..**

Bu dörtlükte altı çizili sözde aşağıdakilerin hangisinde söz sanatlarından vardır?

- A) Tevriye
B) Açık istiare
C) Teşhis
D) Mübâlağâ
E) Kapalı istiare

6. Aşağıdakilerin hangisinde telmih sanatından yararlanılmıştır?

- A) Ne büyüsün ki kanın kurtarıyor Tevhîd'i...
Bedr'in arslanları ancak, bu kadar şanlı idi...
- B) Kılıç Arslan gibi içlâline ettin hayran...
Sen ki, İslâm'ı kuşatmış, boğuyorken hüsran
- C) Sen ki, son ehl-i salîbin kırarak savletini,
Şarkın en sevgili sultânı Salâhaddîn'i,
- D) Bir ufuk ki, ne Mecnun varabildi, ne Ferhad;
Bir ufuk ki, ilâhî sırrı bekleyen serhad...
- E) Kustu Mehmetçığın aylarca durup karşısına;
Döktü karnındaki esrârı hayâsızcasına.

7. Haftalar ellerimde ufalanıyor

Ne yapsam ne tutsam nereye gitsem
Ben sana mecburum sen yoksun.

Bu dizelerde altı çizili sözde aşağıdaki edebî sanatlardan hangisine başvurulmuştur?

- A) Teşhis
- B) Teşbih
- C) Mübalağa
- D) İstiare
- E) Tezat

8. Üç parmak noksan ölç, ölçersen kile

Tatlı söz konuşma bir kimse ile
Dört kuruşa sekiz kuruş et hile
Hilekârlık hoş sanattır usanma

Bu dörtlüğün genelinde aşağıdaki edebî sanatlardan hangisine yer verilmiştir?

- A) Teşbih
- B) Tariz
- C) Tezat
- D) Hüsnütalil
- E) Teşhis

9. Çöp gibi bir oğlan, ipince

Hayırsızın biriydi fikrimce
Ne vakit karşılımda görsem
Öldüreceğimden korkardım
Felaketim olurdu, ağlardım
Ne vakit Maçka'dan geçsem
Limanda hep gemiler olurdu
Ağaçlar kuş gibi güllerdi

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangileri kullanılmıştır?

- A) Kinaye
- B) Telmih
- C) Tecahülürif
- D) Teşbih
- E) Hüsnütalil

10. Ve gündün rengârenk yağmurlar yağıdı

İnsanı ağlatan yağmurlar yağıdı
Yaralı bir ceylan gözleri kadar sıcak
Yaralı bir ceylan kalbi gibi içli bir sesinvardı

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangilerine yer verilmiştir?

- A) Teşbih - hüsnütalil
- B) Tenasüp - tezat
- C) Telmih - tecahülürif
- D) Hüsnütalil - tevriye
- E) Teşbih - tecahülürif

11. Saçların omuzlarından aksın

Mermer üzerinden geçen su gibi

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangisi kullanılmıştır?

- A) Teşbih
- B) Tezat
- C) Mübalağa
- D) Hüsnütalil
- E) Teşhis

12. Kan tükürsün adını candan anan dudaklar,

Sana benim gözümle bakan gözler kör olsun!

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangisi kullanılmıştır?

- A) Hüsnütalil
- B) Tevriye
- C) Tariz
- D) Mecazımürsel
- E) Teşhis

1. Şiir her konuyu aktarabilir. Şiirin konu yelpazesi hemen hemen her alanı içerebilir. Şiirde ciddi konuları da hayattan kesintileri de mizahı da en basit duyguyu da bulmak mümkündür. Dünyanın farklı yerlerindeki kişiler tarafından aynı konuda yazılısa da her şiir emsalsizdir çünkü yazan sadece kendine ait olan duygusunu, yaşıtlısını ve bilgisini aktarmıştır şiirine. Şiirin yazana has özelliklerini, bakış açısını, kelimelerini ve sesi kullanış biçimini de şiirde belirgin bir şekilde görebiliriz.

Bu parçada şiir ile ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Üslubuna
 - B) İçeriğine
 - C) Etki alanına
 - D) Evrenselliğine
 - E) Özgünlüğüne
2. Âvâzeyi bu âleme Davûd gibi sal
Bâkî kalan bu kubbede bir hoş sadâ imiş

Bu dizelerdeki nazım birimi aşağıdakilerin hangisiyle aynıdır?

- A) Bak gün balkonlarından geçmiş seneler
Eski zaman esvaplarıyla eğilmişler;
Hüzün yükseliyor, güler yüze, sularдан.
- B) Benden selam olsun Bolu Bey'i ne
Çıkıp şu dağlara yaslanmalıdır.
Ok gıcırtısından kalkan sesinden
Dağlar seda verip seslenmelidir.
- C) Sevdigim cânim yolunda hâke yeksân olduğum
İyddir çok nâz ile seyrâna kurbân olduğum
Ey benim aşkında bûlbûl gibi nâlân olduğum
İyddir çok nâz ile seyrâna kurbân olduğum
- D) Mende Mecnûn'dan fûzûn âşıklık isti'dâdî var
Âşık-i sâdîk menem Mecnûn'un ancak adı var
- E) Yeşil kurbağalar öter göllerde
Kırıldı kanadım kaldım çöllerde
Anasızbabasız gurbet ellerde

Ya ben ağlamayın kimler ağlasın
Şu mahzun gönlümü kimler eğlesin

- I. Taşlama
- II. Hicviye
- III. Ağit
- IV. Sagu
- V. Mersiye

Numaralanmış nazım türleri ait oldukları geleneklerine göre ikişerli eşleştirildiğinde aşağıdakilerin hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Aşağıdaki bilgilerin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) Türkü anonim halk şiirı nazım biçimidir.
- B) Muhammes bentlerle kurulan divan şiiri nazım biçimidir.
- C) Murabba beyitlerle kurulan divan şiiri nazım biçimidir.
- D) Semai aruz ölçüyle yazılan halk şiirı nazım biçimidir.
- E) Balad Batı etkisindeki Türk şiiri nazım biçimidir.

5. Aşağıdaki eşleştirmelerin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) Müstezat - Beyitle kurulan divan şiiri nazım biçimi
- B) Tevhit - Beyitle kurulan divan şiiri nazım biçimi
- C) Nefes - Halk şiiri nazım türü
- D) Koşuk - İslamiyet öncesi Türk şiiri nazım türü
- E) Vezniahar - Aruzla yazılan halk şiiri nazım biçimi

6. (I) Şiir incelemelerinde, incelenecek şiir iki yönden ele alınır: biçim (şekil) ve tür. (II) Biçim, şiirin dış yapı özellikleridir. (III) Biçimi nazım birimi, ölçü, uyak (kafije) ve hacim (mîsra, beyit ya da dörtlük sayısı) oluşturur. (IV) Halk şiirinin asıl nazım biçimleri beyitlerle kurulur. (V) Nazım türlerinden aşk, ayrılık, gurbet ve doğa gibi temalarla söylemiş halk şiirlerine "güzelleme", yergi amacıyla söylemiş halk şiirlerine "taşlama", ölüm ve benzeri açıklı olayları konu edinen halk şiirlerine "ağit"; kahramanlık, yığıtlık, yurt sevgisi, savaş gibi konuları içeren halk şiirlerine de "koçaklama" denir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7.

Anonim halk şiri	I
II	Varsağı
Aruz ölçüsüyle yazılan halk şiri	III
IV	Terzarima

Nazım biçimlerine göre verilen tabloda numaralandırılmış yerlere aşağıdakilerin hangisi sırasıyla getirilebilir?

- A) Türkü - Âşık tarzı halk şiri - Divan - Batı etkisindeki Türk şiri
- B) Mâni - Divan şiri - Satranç - Batı etkisindeki Türk şiri
- C) Ninni - Divan şiri - Varsağı - Divan şiri
- D) Semai - Anonim halk şiri - Kalenderi - Divan şiri
- E) Destan - Âşık tarzı halk şiri - Koşma - Âşık tarzı halk şiri

8. Aşağıdaki yargılardan hangisi şiir ve manzumenin farklarıyla ilgili bilgi yanlışlığını yapmıştır?

- A) Şiir düzyaziya çevrilemez, manzume çevrilebilir.
- B) Şiirde olay anlatımı belirgin değildir, manzumede olay anlatımı belirgindir.
- C) Şiirde anlam tek yönlüdür, manzumede anlam çok yönlüdür.
- D) Şiirde amaç hissettirme ve sezdirme, manzumede amaç anlatma ve göstermedir.
- E) Şiirde bireysel duygular ön plandadır, manzumenin toplumsal yönü güçlündür.

9. I. Varsağı aruz ölçüsüyle yazılan nazım biçimlerindendir.
II. Selis divan edebiyatı nazım biçimlerindendir.
III. Triyole Batı etkisindeki Türk şiri nazım biçimlerindendir.
IV. Kit'a halk şiri nazım biçimlerindendir.
V. Şarkı bentlerle kurulan divan şiri nazım biçimlerindendir.

Numaralanmış açıklamaların hangilerinde bilgi yanlışlığı yapılmamıştır?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve V
- D) IV ve V
- E) I, II ve IV

10. I. Güzel yüzün görülmeydi

**Bu aşk bende dirilmezdi
Güle kıymet verilmeydi
Âşık ve maşuk olmasa**

II. Ruhsatî'm eyledim senin de mehdin

**Al yanaktan bir buse ver himmetin
Yüz bin sarraf gelse bilmez kıymetin
Âhirî dünyaya değer gözlerin**

Aşağıdakilerin hangisi numaralandırılmış dörtlüklerin ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) Uyak şeması
- B) Şiirde bulunduğu bölüm
- C) Nazım birimi
- D) Ölçü
- E) Şiir geleneği

11. I. Cemâlün iy büt-i Çînî cihâni dutdî ser-tâ-ser

Nite kim Rûm ilin şîriyle bugün dutdî Dehhânî

**II. Karac'oğlan der ki kondum göçülmez
Acıdır ecel şerbeti içilmez
Üç derdim var birbirinden seçilmez
Bir ayrılık, bir yoksulluk, bir ölüm**

Numaralanmış dizelerle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylelenebilir?

- A) Aynı geleneğe ait şiirlerden alındıkları
- B) Aynı nazım birimiyle yazıldıkları
- C) Nazım biçimlerinin aynı olduğu
- D) Uyak şemalarının aynı olduğu
- E) Alındıkları şiirlerin son bölümü olduğu

1. Bu şiir söylemeden hareketle anlam kazanır, söylemiyle şiir olma şansını yakalar. Dış ahenk yerini iç ahenge bırakmıştır.

Bu parçada sözü edilen şireye aşağıdakilerden hangisi örnek olabilir?

- A) Karanlığın insanı delirten bir ihtişamı vardır
Yıldızlar aydınlık fikirler gibi havada salkım salkım
Bu gece dağ başları kadar yalnızım
Çiçekler damlıyor gecenin parmaklarından
- B) Yine aklımda bugün sen varsın,
Yine derdinle hayalim hasta.
Bürüsün kalbimi derdin sarsın;
Bir ümit var bu tükenmez yasta.
- C) Geniş, siyah gölgesi hayatı kaplayan,
Tepemde kanat germiş bir kartaldır yalnızlık.
Kalp çarpıntılarıyla günleri hesaplayan
Bir benim, benim olan bir masaldır yalnızlık.
- D) Ruhumun dünyasından eser tahayyülerim
Rüya rüzgârlarında bir yaprak yalnızlığım
Düşüncem bir neydir ki ürperir perde perde
Belki bu mısralarım esecek gönüllerde
- E) Kardır yağan üstümüze geceden,
Yağmurlu, karanlık bir düşünceden,
Ormanın uğultusuyla birlikte
Ve dörtnala dümdüz bir mavilikte

3. Bir ineğinvardı suya gitmezdi
Ahırdan çıkmaya dizi tutmazdı
Bu yokşulluk seni heç unutmazdı
Ne ey oldu gardaş öldün kurtuldun

Bu dizelerle ilgili,

- I. Hecenin 6+5 kalıbıyla yazılmıştır.
II. Ek hâlinde redif kullanılmıştır.
III. Yarım kafiye kullanılmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

4. Uyu! Gözlerinde renksiz bir perde,
Bir parça uzaklaş kederlerinden.
Bir ruh gülümşüyor gibi derinden,
Mehtabın ördüğü saatler nerde?

Bu dizelerde aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Ek hâlinde redif
B) Zengin uyak
C) Hece ölçüsü
D) Satirik şiir özelliği
E) Sarmal uyak düzeni

5. Yağış atlar kişnedi, meşin kirbaç şakladı,
Bir dakika araba yerinde duraklıdı.

Bu dizelerin kafiye bakımından özdeşi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nihayetsiz bir ova ağarttı benzimizi.
Yollar bir şerit gibi ufka bağladı bizi.
B) Serpilmeye başladı bir yağmur ince ince.
Son yokuş noktasından düzlige çevrilince
C) Bir deva bulmak için bağındaki yaraya
Toplanmıştı garipler şimdi kervansaraya.
D) Bulutların ardında gün yanmadan sönüyor,
Höyükler bir dağ gibi uzaktan görünüyor...
E) Bir kitabe kokusu duyuluyor yazında,
Korkarım yaya kaldın bu gurbet çıkışında.

2. Aşağıdaki şiir parçalarının hangisinde redif yoktur?

- A) Aşkımın temeli sen bir âlemsin
Sevgi muhabbetin dilde kelâmsın
B) Her nereye baksam sen varsın orda
Kalbimde gizlerim muhabbetini
Koymam yabancıyı sen varsın orda
C) Çeşitli çiçekler yeşil yapraklar
Renklerin içinde nakşını saklar
D) Kürekmiş dalgalar coşar denizler
Güneş doğar perdelenir yıldızlar
E) Beserek'te lale sümbül yürüdü
Güldede'yi çayır çimen bürüdü

6. Anlayarak, bir usta, kitap gibi
Bir sevda şarkısı gibi
Bir çocuk gibi şaşarak yaşamak...
Yaşamak birer birer ve hep beraber
İpekli bir kumaş dokur gibi
Hep bir ağızdan sevinçli sevinçli bir destan okur gibi

Bu dizelerin tema bakımından özdeşi aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Yanında sevdigün olunca,
İnsan sevinir,
Sabah güneş doğunca.
Yaşamı sev ki,
Dünya yüzüne gülsün,
Sevincini göster ki,
Kıskananlar üzülsün.
- B) Bugün uzanıyorsam,
Bir ağaç gölgesinde,
Oltamı atıyorsam denize,
Yaşamak güzel demektir.
- C) Ömrüm diyorum şimdi ömrüm
Üzgün bir çocuksun sen ve yalnız
Öyle kal çunkü bu dünyada
Sana en çok mutsuzluk yakışıyor
- D) Öyle sabah uyanır uyanmaz yataktan fırlama
Yarım saat erkene kurulsun saatin.
Kedi gibi gerin, ohh ne güzel yine uyandım diye sevin...
Pencereni aç, yağmur da olsa fırtına da olsa
Nefes al derin derin...
- E) Bütün insanlar kardeş olmalı,
Kalp kırmak büyük günah.
Güneş bir başka doğmalı,
Çiçekler yeniden açmalı her sabah.

7. Hep musiki, biraz daha musiki
Havalanan bir şey olmalı misra
Deli bir gönülden kalkıp gitmeli
Başka göklere, başka sevdalara.

Bu dörtlükte aşağıdakilerin hangisine vurgu yapılmıştır?

- A) Tema
B) Ahenk
C) Gerçeklik
D) Düşünce
E) Gelenek

8. Yaşamaz ölümü göze almayan
Zafer, göz yummadan koşana gider.
Bayrağa kanının alı çalmayan
Gözyaşı boşana boşana gider!

Bu dörtlük ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kelime hâlinde redife yer verilmiştir.
B) Çapraz kafiye düzeni ile oluşturulmuştur.
C) 11'li hece ölçüsü kullanılmıştır.
D) Epik şireye uygun tema kullanılmıştır.
E) İki ve dördüncü dizelerde tam kafiye vardır.

9. Biliyorum gölgede senin uyuduğunu

.....
Nazların aleminde yumulmuş kirpiklerin
.....

Dizeleriyle

- I. bu ağır öğle sonu
II. bir deniz mağarası kadar
III. kuytu ve serin
IV. yüzünde bir tebessüm

sözlerinin tümü kullanılarak sarmal uyak düzende anlamlı bir dörtlük oluşturulmak istense doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) II - IV
III - I
B) III - IV
I - II
C) I - II
IV - III
D) I - III
IV - II
E) II - III
IV - I

1. Bir buse mi bir gül mü verirsin dedi gönlüm
Bir nim tebessümle o afet gülü verdi.

Bu parçanın ikinci dizesindeki edebî sanat aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Sen gittin, yaslara büründü cihan
B) Seda verip seslendin mi yaylalar
C) Kar değil, gökyüzünden yağan beyaz ölümdü
D) Gözüm yaşı dejirmeni yürütür
E) Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,

2. Zülfünün yay gibi kuvvetli çelik tellerine
Takılan gönlüm asırlarca peşinden gidecek.
Sen bir ahu gibi dağdan dağa kaçsan da yine
Seni aşkım canavarlar gibi takip edecek.

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangilerine başvurulmuştur?

- A) Teşbih - mübalağa
B) Telmih - teşbih
C) Teşbih - tezat
D) Telmih - mübalağa
E) Mübalağa - teşhis

3. Sen de bir deniz gibi yerleştir onu istersen
Sevdayı
Ve köpüklendir
Ve yaşlandır ki işte kederi anlamasın
Ama dur, her deniz yaşıdır zaten
Öğrenmez ama öğretir mutluluğu
Bizim sevdamız da öyledir, iyi şirler gibi
Biraz da herkes içindir.

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangileri kullanılmıştır?

- A) Teşhis - mübalağa - tecahüleraf
B) Teşbih - telmih - tariz
C) Hüsnütalıl - teşhis - ırsalimesel
D) İstiare - tecahüleraf - mübalağa
E) Teşbih - teşhis - istiare

4. ve ben seni sevdığım zaman
bu şehrde yağmurlar yağdı
yani ben seni sevdığım zaman
ayrılık kurşun kadar ağır
gülüşün kadar felaketiyydi yaşamamın

Bu dizelerde,

- I. İstifham
II. Teşbih
III. Hüsnütalıl
IV. Teşhis
V. Tevriye

söz sanatlarından hangilerine yer verilmiştir?

- A) I ve IV B) II ve III C) III ve V
D) I, II ve III E) II, III ve V

5. I. Gökyüzü bir sonsuz rüya denizi
Besleyen onlardır düşlerimizi
II. Birkaç zaman da öyle güzâr etti günleri;
Dönmüştü bir mezâra evin gerçi her yeri,
III. Mühür gözlüm seni elden sakınırim, kıskanırim
Uçan kuştan, esen yelden sakınırim, kıskanırim
IV. Zeytin gözlüm sana meylim nedendir,
Bu sevmenin kabahati kimdedir,

Numaralanmış dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi ortaktır?

- A) Teşbih
B) Kinaye
C) Açık istiare
D) Kapalı istiare
E) Mübalağa

6. I. Uçuyor rüzgâr gibi altımdaki küheylan
Ne kadar dizginlesem yavaşlayacak değil
(mübalağa)
- II. Gördüğüm şeyi asla sezemem
Korku bilmem hiç yalnız gezemem
İcap etse kendi adım yazamam
Kâtiplikte gayet iştiharım var
(tariz)
- III. Yeni bir ülkede yem vermek için atlarına
Nice bin atlı kapılmıştı fetih rüzgârına
(teşbih)
- IV. Âvâzeyi bu âleme Dâvûd gibi sal
Bâkî kalan bu kubbede hoş bir sadâ imiş
(tevriye)
- V. Küçük bir çeşmeyim yurdumun
Unutulmuş bir dağında
Hiç kesilmeyecek suyum
Yıldızların aydınlığında
(intak)
- Numaralanmış dizelerin hangisinde parantez içindeki edebî sanat yoktur?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V
7. Çiçeğimi ansızın meyva yapan yazların,
Dallarımı koparan kişilerin içindedin.

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangileri kullanılmıştır?
- A) Teşbih - istiare
B) Kinaye - tezat
C) Mübalağa - teşbih
D) Tezat - istiare
E) Teşhis - mübalağa

8. Aşk derdiyle hôşem el çek ilâcumdan tabîb
Kılma dermân kim helâküm zehri dermânundadur

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangileri kullanılmıştır?
- A) Tecahüllerif - teşhis
B) Teşhis - mübalağa
C) Tenasüp - teşbih
D) Hüsnütalil - tezat
E) Tezat - tenasüp
9. Bulamadım dünyada gönlüme mekân
Nerde bir gül bitse etrafı diken

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangisi kullanılmıştır?
- A) Hüsnütalil
B) İrsalimesel
C) Kinaye
D) Tariz
E) Tevriye
10. sisler bulvari'nda seni kaybettim
sokak lambaları öksürüyordu
yukarıda bulutlar yürüyordu
terk edilmiş bir çocuk gibiydim
dokunsanız ağlayacaktım
yenikapı'da bir tren vardı

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangileri kullanılmıştır?
- A) Teşhis - teşbih
B) Telmih - istiare
C) Mecazímürsel - tezat
D) Tevriye - tezat
E) Teşbih - hüsnütalil

1. I. Grup

- Âşık tarzı halk şiirı
- Dinî-Tasavvufi halk şiirı
- Anonim halk şiiri
- Divan şiiri
- İslamiyet öncesi Türk şiirı

II. Grup

- Sagu
- Tevhit
- Ağıt
- Ninni

4. I. Şairler, mahlaslarını genellikle son beyitte söyler.

- II. Türk şiirinin en çok kullanılan nazım birimidir.
- III. Şiirin en küçük nazım birimidir.
- IV. Toplumun veya kişilerin aksayan yönlerini eleştiren şiirlerdir.

Aşağıdakilerin hangisinde numaralanmış açıklamalarla örnek olabilecek bir kullanım yoktur?

- A) Dilberde her şeb eyler iken ayış u işteri
Şîrîn-sâz-ı kâmi iken şehd-i sohbeti
Sahbâ-yı vasla sonra katip zehr-i fîrkâtı
Aşk olsun ana kim çeka câm-ı melâmeti
Hem-reng-i la'l-i yâr bile hûn-ı hasreti
- B) Aslında neslinde giymemiş hare
İş gelmez elinden gitmez bir kare
Sandığı gömleksiz duran mekkare
Bedestene gelir kaftan beğenmez.
- C) İy Âşık sen ömrünü Hak işkına sarf eylegil
Tâ iresin hazrete bir göz yumup açmış gibi
- D) Artık demir almak günü gelmişse zamandan
- E) Nerede kaldı vatanım Ruhsatî,
Takatim kesildi dermanım bitti
Kederimden canım ağzıma geldi
Yar yanına gelene kadar ölmem

2.

İslamiyet öncesi Türk şiirı	I
II	Deme
Divan şiiri	III
IV	Naat

Nazım türlerine göre verilen tabloda numaralanmış yerlere aşağıdakilerin hangileri sırasıyla getirilebilir?

- A) Sagu - Divan şiiri - Methiye - Divan şiiri
- B) Destan - Anonim halk şiiri - Mersiye - Dinî / Tasavvufi halk şiiri
- C) Tevhit - Âşık tarzı halk şiiri - Hicviye - Dinî / Tasavvufi halk şiiri
- D) Koşuk - Dinî / Tasavvufi halk şiiri - Mersiye - Divan şiiri
- E) Koşuk - Dinî / Tasavvufi halk şiiri - Ağıt - Divan şiiri

**5. Veled yohsuldı sensüz bu cihânda
Sini buldu bu kezden beg ü baydur**

Bu dizelerle ilgili,

- I. Nazım birimi beyittir.
- II. Divan şiiri geleneğinde yazılmıştır.
- III. Şiirin ilk bölümünden alınmıştır.
- IV. Tapşırmaya örnek verilebilir.

yargılarından hangisine ulaşılamaz?

- A) Yalnız III
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I, II ve III
- E) II, III ve IV

3. Aşağıdaki açıklamaların hangisinde bilgi yanlışlığını göstermiştir?

- A) Divan ve kalenderi divan şiiri nazım biçimleridir.
- B) Tevhit ve naat divan şiiri nazım türlerindendir.
- C) Sagu ve koşuk İslamiyet öncesi Türk şiiri nazım türleridir.
- D) Türkü ve mâni anonim halk şiiri nazım biçimleridir.
- E) Şathiye ve devriye dinî-tasavvufi halk şiiri nazım türleridir.

6. Anlam ve anlatımın bir bütün olduğu şiirde şairin sesini ve sözünü emanet ettiği kişidir. Anlatma esasına bağlı kurmaca metinlerde yer alan anlatıcının şiirdeki karşılığı olan ----, şiirin öznesidir ve kurmaca bir kişilikdir. Şair tarafından kurgulanır ve her şiirde farklı bir kimlikle karşımıza çıkar. Okura yansittığı ruh durumuyla şiirin anlamına, okuma tonuna ve biçimine etki eder.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Karakter
- B) Tip
- C) Kahraman
- D) Anlatıcı
- E) Söyleyici

7. Yeni zevke ancak yeni yollarla, yeni vasıtalarla varılır. Birtakım ideolojilerin söylediklerini, bilinen kalıplar içine sıkıştırmakta hiçbir sanatkârane hamle yoktur. Yapıyı temelinden değiştirmek lazımdır. Biz, senelerden beri zevkimize, seviyemeye, irademe hükmetmiş; onları tayin etmiş, onlara şekil vermiş olan edebiyatların sıkıcı, bunaltıcı tesirinden kurtulabilmek için o edebiyatların bize öğretmiş olduğu her şeyi atmak mecburiyetindeyiz. O ruhu atmak, o seviyeyi kaybetmek, o zevki unutmak mecburiyetindeyiz. Sade güzel telakkimiz değil, bütün telakkilerimiz değişmeli. Yeni unsurlar, yeni malzemerler, yeni söyleyiş tarzları bulmalıyız.

Bu parçadaki şiir ile ilgili eleştiri aşağıdakilerin hangisi-ne yöneltir?

- A) Ahenk
- B) Gelenek
- C) Söyleyici
- D) Konu
- E) Tema

8. **Aşağıdakilerin hangisinde manzume ve şiir karşılaştırması ile ilgili bilgi yanlışlığını yapılmıştır?**

- A) Manzumede anlatılanlar düzüzyazıyla ifade edilebilirken şiirde anlatılanlar düzüzyazıyla ifade edilemez.
- B) Manzumelerde bir olay örgüsü varken şiirlerde olay örgüsü yoktur.
- C) Manzumeler şirlere göre çağrışim yönünden daha zengindir.
- D) Manzumelerde sözcükler genelde gerçek anlamda kullanılırken şiirde çok anlamlılık vardır.
- E) Manzumelerde diyaloga yer verilirken şiirde diyaloga yer verilmez.

9. **Aşağıdakilerin hangisinde nazım birimine göre nazım biçimini parantez () içinde yanlış verilmiştir?**

- A) Geçti cânânen firâkı cânâma
Tîr-i çevri gibi girdi kanıma
Nâleden bir kimse gelmez yanına
Söyle ey bâd-ı sabâ cânânimâ

(murabba)

- B) Hakka şükür koçların devrânıdır.
Cümle âlem bu demün hayrânıdır.
Gün batardan gün toğan yire deðün.
Îşk erinün bir nefes seyrânıdır.

(tuyuğ)

- C) Dün elin yumuş dilerdi kim rakîb
Yaş eliyle duta zülfün dilberin

Âh edip eydür uzaktan Hâtîf
Dutma bir zaman kurusun ellerin

(kit'a)

- D) Ey şûh-ı kerem-pîşe dil-i zâr senindir
Yok minnetin aslâ
V'ey kân-ı güher anda ne kim var senindir
Pinhân ü hüveydâ

(müstezat)

- E) Hep halkın etvârı pesendîde vü makbul
Derler ki biraz dilberi bi-mîhr ü vefadır

(muhammes)

10. Fuzûlî rind-i şeydâdur hemîše halka rûsvâdur
Sorun kim bu ne sevdâdur bu sevdâdan usanmaz mı

Bu beytin şiirde bulunduğu bölüm aşağıdakilerden hangisiyle aynı değildir?

- A) Seni sevmez mi yohsa Şeyyad Hamza
Denînün biridür bu kaltabâni
- B) Cemâlün iy büt-i Çînî cihânî dutdî ser-tâ-ser
Nite kim Rûm ilin şîriyle bugün dutdî Dehhâñî
- C) Çerâğım şem'im ü nûrum ziyâim yıldızım şemsim
Hezârim bûlbûlüm verdim Nesîmî-i hoş-elhâñîm
- D) Senünle bu fenâ dünyâ bugün Firdevs-i a'lîdûr
Veger sensüz ola yarın gerekmez hûr u Rîzvâni
- E) Anunçün Ahmedî heves ider lebüne kim
Dil-hastedür ana şeker-i nâr-dan gerek

1.
 - Çapraz uyak düzeni
 - Tunç uyak
 - Hece ölçüsü

Bu unsurların tamamının yer aldığı dizeler aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bülbül ne yatarsın bahar erişi
Ulu sular bulandığı zamandır
Kat kat oldu, gül yaprağa karıştı
Gene bülbül kul olduğu zamandır
- B) Gel gönül gurbete varma
Ya gelinir ya gelinmez
Her güzele meyil verme
Ya sevilir ya sevilmez
- C) Ulu sular gibi çeşmim çağlayan
Mahrum kalmaz özün Hakk'a bağlayan
Yâr yitirmiş yana yana ağlayan
Akibet başıma geldi ne'yleyim
- D) Mecnûn ki cism-i zerdini ber-bâd kıldı âh
Gûyâ ki hîrmen-i gam-ı Leylîde kâh idi

Mecnûna kamet ü ruh-i Leylîsüz Emriyâ
Bâğ-i cihânda serv ile gül şekl-i âh idi
- E) Mahkeme meclisi icat olduğu
Çeşme-i rüşvetin akmaklıından
Kaza belâ ile âlem dolduğu
Kazların kadiya uçmaklılarından

2. I. Nihayet damlarda leylekler göründü
Upuzun gagalarını takırdan
Vefasız sandığımız turnalar döndü
Geçen yıl gittikleri meçhul diyardan

- II. Girdim aşıkın denizine bahrılayın yüzər oldum
Geştediben denizleri Hızır'layın gezer oldum

Cemalini gördüm düste çok aradım yazda kışta
Bulamadım dağda taştı denizleri süzer oldum

Numaranmış dizeler ahenk özellikleri bakımından karşılaştırıldığında aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Uyak düzenleri aynıdır.
B) Zengin uyak kullanılmıştır.
C) Redife yer verilmiştir.
D) Nazım birimleri aynıdır.
E) Aynı tema işlenmiştir.

3. Yalancı dünyaya konup göçenler
Ne söyleller ne bir haber verirler
Üzerinde türlü otlar bitenler
Ne söyleller ne bir haber verirler

Bu dizelerle ilgili,

- I. Hecenin 6+5 kalıbıyla yazılmıştır.
- II. Ek hâlinde redif kullanılmıştır.
- III. Tam kafiye kullanılmıştır.
- IV. Konusuna göre satirik şiirdir.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) I ve IV B) II ve III C) III ve IV
D) I, III ve IV E) II, III ve IV

4. Şu Boğaz Harbi nedir? Var mı dünyada eşi?

En kesif orduların yükleniyor dördü beşi,

Bu dizelerin kafiye ve redif özelliği açısından özdeşti aşağıdakilerden hangisi değildir?

- A) Top tüfekten daha sık, gülle yağan mermiler...
Kahraman orduyu seyret ki bu tehdide güler!
B) Tüllenmiş mağribi, akşamları sarsam yarana...
Yine bir şey yapabildim diyemem hatırlana
C) Sen bu âvizenin altında, bürünmüş kanına;
Uzanırken, gece mehtâbi getirsem yanına,
D) Vurulmuş tertemiz alnından, uzanmış yatıyor,
Bir hilâl uğruna, yâ Rab, ne güneşler batıyor!
E) Saçıyor zırha bürünmüş de o nâmerd eller,
Yıldırırm yayılımı tûfanlar, alevden seller.

5. Sarışın bugdayı rüyâlarımızın,
Seni bağırmızda eker, biçeriz,
Açılır kardeşim, teselli kızın,
Zengin parıltıyla dolar gecemiz.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Redife yer verilmiştir.
B) Yarım uyak kullanılmıştır.
C) Konusuna göre pastoral şiirdir.
D) Zengin uyak kullanılmıştır.
E) Sarmal uyak düzeni vardır.

6. I. Kırlarda koyun, kuzu sesiyle,
Dağlarda yankılanan köpek sesiyle,
Kuş sesiyle, börtü böcek sesiyle,
Havasıyla, suyuyla köyüm nerede?

II. Ben sana mecburum bilemezsin
Adını mıh gibi akımda tutuyorum
Büyüdüçe büyüyor gözlerin
Ben sana mecburum bilemezsin
İçimi seninle ısıtıyorum.

Numaralanmış dizelerin ortak özellikleri ile ilgili

- I. Sözcük tekrarı vardır.
- II. Konusuna göre şiir türleri aynıdır.
- III. Ek hâlinde redife yer verilmiştir.
- IV. Sözcük hâlinde redife yer verilmiştir.
- V. Tam kafiye kullanılmıştır.

yargılardan hangilerine ulaşılamaz?

- A) I ve III B) II ve V C) III ve IV
 D) I, II ve IV E) II, III ve V

8. I. Yaşamak güzel şey doğrusu
üstelik hava da güzelse
hele gücün kuvvetin yerindeyse

II. güzdü sonsuz bir çole takılan bakışımız,
ilk yaz derken -kış gözden kaçırın
yüzlerce eller yukarı, saygı duruşlarımız
en güçsüz kollarla-

III. Neden gülmesin gül gibi yüzler;
Niçin ağlasın o güzel gözler;
Niye sevgiye sevimsiz sözler,
Söylenir diye şaşar ağlarım.

IV. Gel sevelim sevileni seveni
Sevgisiz suratlar gülmüyör canım
Nice gördüm dizlerini döveni
Giden ömrü geri gelmiyor canım

V. ağustos birkaç yerinden güneş alıyor
gözlerin yağmur haritalarının tuzağında
yolculuğa çıkışmış bir bulut olmanı isterdim
saçlarının altın ipeğine doğru bir gezgin

Numaralanmış dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. dize grubunda redif vardır, kafiye ve ölçü yoktur.
 B) II. dize grubunda redif, kafiye vardır, ölçü yoktur.
 C) III. dize grubunda redif, kafiye ve ölçü vardır.
 D) IV. dize grubunda redif, kafiye ve ölçü vardır.
 E) V. dize grubunda ne redif ne kafiye ne de ölçü vardır.

7. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ek hâlinde redif ve tam kafiye yoktur?

- A) Ruhumu eritip de kalıpta dondurmuşlar;
Onu İstanbul diye toprağa kondurmuşlar.

B) Çiçeği altın yıldız, suyu telli pulludur;
Ay ve güneş ezden iki İstanbulludur.

C) Yedi tepe üstünde zaman bir gergef işler!
Yedi renk, yedi sesten sayısız belirişler...

D) İstanbul benim canım;
Vatanım da vatanım...

E) Her şafak Hisarlarda oklar çıkar yayından
Hâlâ çınlıklar gelir Topkapı Sarayı'ndan.

9. I. Bir günde doğup can veren altın kelebekler,
Bizden daha genç bir şair öldü diyecekler!

- II. Ebedî âşığın dönüşünü bekler
Yalan yeminlerin tanığı çiçekler

Numaralanmış dizelerle ilgili

- I. Temaları aynıdır.
- II. Uyak çeşitleri aynıdır.
- III. Konusuna göre şiir türü aynıdır.
- IV. Ölçü kalımı aynıdır.

yargılardan hangileri çıkarılamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve IV
 D) II ve III E) III ve IV

1. Aşağıdaki dizelerin hangisinde, parantez içinde verilen edebî sanat **yoktur**?

- A) Onlar ki bu güller tutuşan bahçedelerdir,
Bir gün nereden, hangi tesadüfle gelirler?
(Kapalı istiare)
- B) Uçmaka, kommadan, kıyısız bir denizde rûh;
Benzer mi böyle bir kuşa Tufan içinde Nuh?
(Telmih)
- C) Mâzî yosunla örtülü bir göl ki yok dibi,
Mevsim serin ve bahçede yaprak yığın yığın.
(Tenasüp)
- D) Belki yüzlerce şehir sesleniyor birbirine.
Çok yakından mı bu sesler, çok uzaklardan mı?
(İntak)
- E) Güller kızarır utancından o gonca gül gülünce,
Sümbül bükülür kıskancından kakül bükülünce.
(Hüsнütalil)

3. Hasreti denizlerin
Denizler kadar derin
Ve o kadar bucaksız

Bu dizelerde

- I. Teşhis
II. Teşbihibeliğ
III. Tesbih
IV. Mübalağa
V. Hüsnütalil

edebî sanatlarından hangileri yoktur?

- A) I ve III B) II ve IV C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

2. Yıldızlı perçemlerin ıslandıkça uzuyor

Yalnızlık damla damla şakağından sızıyor

Bu dizelerde kullanılan edebî sanat aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Kara gökler kül rengi bulutlarla kapanık
Evlerin bacasını kolluyor yıldırımlar
- B) Körfez düşünür Kanlıca mahzundur uzakta
Mavisi gibi sislenmiş Emirgan Çınaraltı
- C) Çamlar hüzünlü, yollara düşmüş söğüt, çınar,
Yaprak döküp huzura kapanmıştı sonbahar.
- D) Denizde bir bulutun öldürüdüğü
Japon balıkçısı genç bir adamdı.
- E) Dostlarından dinledim bu türküyü
Pasifik'te sapsarı bir akşamdı.

4. Hoyrottır bu akşamüstüler daima.

Gün sultanatıyla gitti mi bir defa
Yalnızlığımızla doldurup her yeri
Bir renk çığlığı içinde bahçemizden,
Bir el çıkarmaya başlar bohçamızdan
Lavanta çiçeği kokan kederleri;
Hoyrottır bu akşamüstüler daima.

Bu dizelerde birden çok kullanılmış edebî sanat aşağıdakilerin hangileridir?

- A) Mecazímürsel - mübalağa
B) İstiare - teşhis
C) Teşbih - teşhis
D) Tezat - istiare
E) Mübalağa - teşbih

5. Sen gecenin gündüzün dışında
 Sen kalbin atışında kanın akışında
 Sen Şehrazat bir lamba bir hükümdar bakışında
 Bir ölüm kuşunun feryadını duyarsın

Sen bir rüya geceleyin gündüzün
 Sen bir yağmur ince hazin
 Sen şarkılarda büyük üzüm
 Sen yolunu kaybeden yolcuların üstüne
 Bir ömür boyu yağan bir ömür boyu karsın

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangisine yer verilmemiştir?

- A) Tezat
- B) Teşbihibeliğ
- C) Mübalağa
- D) Tevriye
- E) Telmih

6. I. Gülücküler öpüşler sunuyor bana

Kırık bir kapıdan odama sızan akşam

- II. Kentin kapısını bulduğu sabah

Yorgun bir atlı gibi düşer gece

- III. memleketimin şarkıları ve tüteni gibi.

Memleketim:

Bedreddin, Sinan, Yunus Emre ve Sakarya,

kurşun kubbeler ve fabrika bacaları

- IV. Karıştır çayını zaman erisin;

Köpük köpük, duman duman erisin!

Numaralanmış dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangisine yer verilmemiştir?

- A) Telmih
- B) Teşhis
- C) Teşbih
- D) İstiare
- E) Hüsnütalil

7. Seni günlere böldüm, seni aylara
 Daha yıllara, yüzyıllara böleceğim
 Ve her zaman söyleyeceğim ki beni anla
 Böyle eskitilmiş de olsa bu kalbi
 Minesi çatlamış bir diş gibi durduracağım karşısında.

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangilerine yer verilmiştir?

- A) İstiare - kinaye
- B) Teşbih - teşhis
- C) İstiare - teşbih
- D) Mecazımürsel - tezat
- E) Mecazımürsel - hüsnütalil

8. Şimdi gemiler geçer uzaklardan
 Gönlüm güvertede sereserpedit.
 Işıklı geceler, saz sesleri, peynir ekmek
 Ne biletim ne param ne dostum var
 Pır pır eder yüreğim bakındıkça...

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangisine yer verilmiştir?

- A) Kinaye
- B) Hüsnütalil
- C) Tezat
- D) İstiare
- E) Tariz

9. I. Ne zaman seni düşünsem
 Bir ceylan su içmeye iner
 Çayırları büyürken görürüm.
 II. Gelip geçen her yüzden gizli bir akış kalmış,
 Küflü aynalarında, küflü aynalarında.
 III. Bir gülle bağlandı, yandım hep yandım
 Onun acısına onca yıl katıldım
 IV. Bizimkiler ışığa gem vurur da binerler
 V. Bu ırmaklar coştu yine
 Bahar müjdecisi yâr geçti diye

Numaralanmış dizelerdeki edebî sanatlar ikişerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

1. I. Türkçe-Arapça bir sözlüktür.
II. Türk boyalarının dilleri tanıtılmıştır.
III. Pek çok bilim dalına kaynaklık eder.

Numaralanmış cümlelerde özellikleri verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Kutadgu Bılıg*
- B) *Divân-ı Hikmet*
- C) *Dîvânü Lugâti't-Türk*
- D) *Atabetü'l Hakâyık*
- E) *Mantiku't Tayr*

Çözüm:

Numaralı cümleler Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılan *Dîvânü Lugâti't-Türk* adlı esere aittir.

Cevap: C

3. Aşağıdakilerden hangisi *Atabetü'l Hakâyık'ta* işlenen konulardan biri değildir?
 - A) Bilginin yararı cahilliğin zararı
 - B) Cömertliğin övgüsü
 - C) Sosyal düzen
 - D) Dünyanın geçiciliği
 - E) Kibirliliğin kötülüğü

Çözüm:

A, B, D ve E seçenekleri *Atabetü'l Hakâyık'ta* işlenen konulardandır. Sosyal düzen aynı dönem yazılan *Kutadgu Bılıg* adlı eserde işlenmiştir.

Cevap: C

2. Aşağıdakilerden hangisi *Atabetü'l-Hakâyık* için söylenemez?
 - A) Ahmed Yesevî tarafından yazılmıştır.
 - B) Asıl bölümlerde dörtlük kullanılmıştır.
 - C) Dünyanın geçiciliği konusu işlenmiştir.
 - D) İslam inançları telkin edilir.
 - E) Arapça, Farsça birçok kelime kullanılmıştır.

Çözüm:

B, C, D ve E seçenekleri *Atabetü'l-Hakâyık* için söylenebilir. *Atabetü'l-Hakâyık* Edip Ahmet Yüknekî tarafından yazılmıştır.

Cevap: A

4. *Kutadgu Bılıg'de* dört sembolik kişi vardır. Eserin kahramanlarından Kün Togdı hükümdاردır ve adaleti temsil eder, Ay Toldı vezirdir ve saadeti temsil eder, Ögdülmüş vezirin oğludur ve aklı temsil eder, Odgurmış vezirin kardeşi ve akibeti temsil eder.

Bu parçada *Kutadgu Bılıg* hakkında asıl söylemek istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Siyasetname özelliği taşıdığı
- B) Didaktik türde yazılmış bir eser olduğu
- C) Alegorik tarzda yazılmış bir eser olduğu
- D) Mesnevi nazım biçimyle yazılmış olduğu
- E) Nasihatname özelliği gösterdiği

Çözüm:

Bir düşünceyi, davranışını ya da eylemi, daha kolay kavratılmamak için onun yerini tutabilecek simgelerle, simgesel sözlerle, benzetmelerle göz önünde canlandırmasına alegori denir. Türk edebiyatının ilk alegorik eseri *Kutadgu Bılıg*'dır. Öncülde de sembolik kişilerin yer alması, bu kişilerin temsil ettiği kavamlar hakkında bilgi verilmesi eserin alegorik yönünü vurgulamaktadır.

Cevap: C

5. on birimde rahmet-deryâ tolup taşıtı
 allah didim şeytân mindin yırak kaçtı
 hây u heves mâ vü menlik turmay köcti
 on ikide bu sırlarını kördüm muna
 on üçümde nefs hevâni kolga aldım
 nefس başığa yüz ming belâ karmap saldım
 tekebbürni yirge urup basıp aldım
 on törtümde tofrak-sıfat boldum muna
 (...)

Geçiş Dönemi eserlerinden alınan bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez ?

- A) Dinî zihniyet hakkında bilgi verir.
- B) İslamiyet öncesi dil özellikleri görülür.
- C) 12'li duraksız hece ölçüsü ile yazılmıştır.
- D) *Divân-ı Hikmet*'ten alınmıştır.
- E) Dünya zevklerinden arınma anlatılmıştır.

Çözüm:

"Allah" kelimesi ile dönemin dinî zihniyeti hakkında bilgi ediniriz. "köcti, kördüm" İslamiyet öncesine ait dil özellikleridir. Geçiş Dönemi eseri olması, tasavvuf konusu işlenmesi, konusu incelendiğinde *Divan-ı Hikmet*'ten alındığını söyleyebiliriz. "on birimde, on ikide, on üçümde, on törtümde" ifadeleri şiirin tamamıyla birleştiğinde aşamalı olarak nefsin terbiye edilmesini anlatır. Bu nedenlerle A, B, D ve E seçeneklerini söylemek mümkündür. Şiirde 12'li duraklı hece ölçüsü kullanılmıştır.

Cevap: C

6. Bir olan Allah adıyla söze başladım
 Yaratın, yetiştiren, göçüren Allah'ım
 Binlerce övgüyle senalar ona
 Son yok ulu, bir Allah'ıma
 ...
 Diledi, yarattı tüm varlıklar
 Bir kez ol dedi, oldu hepsi
 Tüm yaratılmışların onunla işi
 İhtiyacı yok, yok onun eşi
 ...

Bu dizeler Yusuf Has Hacip tarafından kaleme alınan *Kutadgu Bılıg'*den alınmıştır. Dizelerde Allah'ın birliği ve yüceliği anlatılmıştır.

Buna göre dizelerin nazım türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Naat
- B) Methiye
- C) Tevhit
- D) Hikmet
- E) İlahi

Çözüm:

Devlet büyüklerini övmek için yazılan şırlere methiye, Hz. Muhammet'i övmek amacıyla yazılan şırlere naat denir. Yesevilik tarikatına ait şırlere ve Ahmet Yesevi'nin şırlarına hikmet adı verilir. Allah'ı övmek ona olan sevgiyi dile getirmek için veya peygamber sevgisini anlatmak için yazılan ve ezbili olarak söylenen tekke edebiyatı nazım türüne ilahi denir. Verilen beyitler Allah'ın birliği ve yüceliğini anlatmak amacıyla yazıldığı için münacat bölümünden alınmıştır.

Cevap: C

7.	<p>Yagmur yağıp saçıldı Türlüğ çecek suçuldu Yinçü kapı açıldı Çindan yipar yugurşur (Günümüz Türkçesiyle) <i>(Yağmur yağıdı ve sular saçıldı Türlü türlü çiçekler açtı Sanki bir inci açıldı Sandal ve misk kokuları birbirine karıştı)</i></p>
	<p>Çukurova bayramlığın giyerken Çıplaklığın üzerinden soyarken Şubat ayı kişi yelini boğarken Cennet dense sana yakışır dağlar Karacaoglan Yilda bir kere çıldırır ağaçlar sevincinden Rabbim ne güzel çıldırır Yilda bir kere uzatır avuçlarını yaprak Sevincinden titreyerek Yilda bir kere yarıılır bahçeler hazdan Rabbim ne güzel yanılır Bedri Rahmi Eyüboğlu</p>

Farklı edebî dönemlere ait şiirlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ölçü
- B) Tema
- C) Kafiye
- D) Nazım şekli
- E) Zihniyet

Çözüm:

Türk şiirinin farklı dönemlerinden alınan dizelere baktığımızda üç parçada da bahar mevsiminin gelişiyile doğada meydana gelen değişim anlatılmıştır. Bu yüzden üç şiir parçası için ortak olan temadır.

Cevap: B

8. I.

Alp Er Tunga öldi mü

İssiz ajun kaldı mu

Ödlek için aldı mu

Emdi yürek yırtılı

II.

Ecel tuzağını açamaz misin

Açıp da içinden kaçamaz misin

Azat eyleseler uçamaz misin

Kırık mı kanadın kolların hani

Kağızmanlı Hifzi

III.

Tıflı nazeninim unutmam seni

Aylar günler değil geçse de yıllar

Telh-kam eyledi firakın beni

Çıkar mı hatırlan o tatlı diller

Akif Paşa

Verilen dizeler Türk edebiyatının farklı dönemlerinde ölüm temasını işleyen şiirlerden alınmıştır.

Buna göre numaralanmış yerlere yazılmalıdır?

- A) Yuğ - ağıt - mersiye
- B) Kargış - sagu - ağıt
- C) Sagu - ağıt - kargış
- D) Sagu - ağıt - mersiye
- E) Sığır - ağıt - şehrengiz

Çözüm:

Türk şiirinde ölüm temasını işleyen şiirler her dönem farklı adlarla anılmıştır. İslamiyet'in kabulünden önceki Türk edebiyatına ait olan ve Alper Tunga'nın ölümünü anlatan dizeler "sagu" aşık edebiyatı döneminde söylenen dizeler "ağıt" divan şiiri etkisinde söylenen dizeler ise "mersiye" adını almıştır.

Cevap: D

9.

I. METİN	II. METİN
Keldi esin esneyü	Begler atın urgurup
Kadka tükel osnayı	Kadgu anı turgurup
Kirdi bodun kasnayı	Mengzi yüzü sargarup
Kara bulut kükreşür	Korkum angar törtülür.
<i>Rüzgâr eserek geldi</i>	<i>Beyler atlarını yorarak geldiler</i>
<i>Kar tipisine benziyordu</i>	<i>Kaygı onları durdurdu</i>
<i>Halk soğuktan (evine) girdi</i>	<i>Benizleri yüzleri sarardı (ki)</i>
<i>Kara bulutlar gürlüyor</i>	<i>(Sanki) onlara safran sürülmüş-tü (sanırsınız)</i>

İslamiyet öncesi Türk edebiyatına ait bu metinler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Her iki dörtlüğün kafiye örgüsü aynıdır.
- B) Birinci dörtlüğün halk şiirindeki karşılığı koşma, ikinci dörtlüğün karşılığı ise ağıttır.
- C) Dörtlüklerde kullanılan dil, yabancı etkilerden uzak öz Türkcedir.
- D) Birinci dörtlük s Agu, ikinci dörtlük sav örnekidir.
- E) Dörtlüklerde 7'li hece vezni kullanılmıştır.

Çözüm:

İslamiyet Öncesi Türk şiiri örneği olan dörtlüklerle bakıldığından şunlar söylenebilir: A seçeneği, dörtlüklerin aaab şeklinde kafiyelendiği görülür. B seçeneği, İslamiyet öncesi dönemde doğayı, tabiat sevgisini işleyen şiirlere koşuk denir. Koşukların aşık edebiyatındaki karşılığı koşmadır. İslamiyet öncesi Türk şiirinde ölüm temali şiirlere s Agu denir. Saguların halk edebiyatındaki karşılığı ise ağıttır. Dörtlükler İslamiyet öncesi Türk şiirinden alınmış olduğu için yabancı etkilerden uzak öz Türkcedir. Dörtlükler, 7'li hece vezni ile oluşturulmuş; kafiye ve redifle ahenk sağlanmıştır. Agu ölüm temali şiirlerdir. Savlar ise günümüzdeki atasözlerinin İslamiyet öncesi dönemdeki karşılığıdır.

Cevap: D

10.

KOŞMA (ÂŞIK EDEBİYATI) Bir garip kuş idim bakın halime Yavru şahin vurdur sinem yareli Varamadım mekanıma elime Yavru şahin vurdur sinem yareli Dosta gider iken yolum döndürdü Suya verdi alçaklara endirdi Kolumn kırkı kanatlarım sindirdi Yavru şahin vurdur sinem yareli GEVHERİ	GAZEL (DİVAN EDEBİYATI) Meni candan usandırdı cefâdan yâr Felekler yarındı âhimden muradım şe Kamu bîmârina cânân devâ-yî derd Niçin kılmaz mana derman meni bîn GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİ İLE Sevgili, cefası ile beni canımdan us- etmekten kendisi usanmaz mı? Âhimin ateşinden gökler yandı; mur- yanmaz mı? Sevgili, bütün aşk hastalarının derdi halde bana niçin derman etmiyor, beni hasta (aşık) sanmaz mı?
KOŞUK (İSLAMIYET ÖNCESİ TÜRK EDEBİYATI) Kaklarkamug kölerdi Taglarbaşı ilerdi Ajun tını yıldı Tütü çeçek cerkeşür Etil suyu aka turur Kaya tübi kaka turur Balık telim baka turur Kölün takı küşerür	GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİ İLE Kuru yerler hep gülerdi Dağ başları göründü Dünyanın soluğu alındı Türülü çeçekler sıralandı İtil suyu akar durur Kaya dibini oyadurur Bütün balıklar baka durur Gölü bile taşırlırlar

Türk edebiyatının farklı dönemlerine ait bu şiir parçaları için hangisi söylenemez?

- A) Şiriller, ele alınan konular bakımından koşuğun devamı niteliğindedir.
- B) Koşma örneğinde yarım kafiye ve redif kullanılmıştır.
- C) Koşmada 11'li hece vezni koşukta 7'li hece vezni kullanılmıştır.
- D) Gazel örneğinde kullanılan şiir dili diğer ürünlerdeki dilden daha ağırdır.
- E) Verilen örneklerde sevgilinin vefasızlığından şikayet işlenmiştir.

Çözüm:

A seçeneği: Türk edebiyatının farklı dönemlerinden alınmış olan şiirler ele alındığında şiirlerin İslamiyet öncesi Türk şiirinin nazım şekli koşuğun diğer dönemlerdeki yansımaları olduğu görülmür. B seçeneği: Koşmada I. dörtlükte "l" ünsüzü II. dörtlükte ise "n" ünsüzü yarım kafiye olşturmuştur, ekler ise rediftir. Koşmanın 11'li hece ile koşuğun ise 7'li hece ile söyleendiği görülmür. Divan şiirinden alınmış olan gazel örneğinde Arapça ve Farsça etkisi ile dilin diğer ürünlerdeki dilden ağır olduğu görülmür. Koşma ve gazelde sevgilinin vefasızlığı ele alınsa da koşukta doğa konusu ele alınmıştır.

Cevap: E

- 1. Aşağıdakilerin hangisi koşukların özelliklerinden değildir?**
- A) Kafije örgüsü abcb - cccb - dddb... biçiminde olabilir.
B) Divan edebiyatındaki gazellere benzetilebilir.
C) 7'li ve 8'li hece ölçüsü ile yazılır.
D) Aşk, tabiat ve güzellik konuları işlenir.
E) Yazanı ve söyleyenin bellidir.
- 2. Aşağıdakilerden hangisi Sözlü Dönem'e ait ürünlerden biri değildir?**
- A) Sav B) Ağıt C) Koşuk
D) Destan E) Sagu
- 3. Dörtlük nazım biriminin kullanıldığı ----, 7'li hece ölçüsuyle oluşturulur. Yuğ adı verilen cenaze törenlerinde ölen bir kişinin ardından duyulan acayı, onun yiğitliklerini anlatmak için söylenir.**
- Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?**
- A) merskiye B) sav C) ağıt
D) sagu E) koşuk
- 4. Koşuk; söyleyiş biçimi, söyleme ortamı, zamanı ve şekil özellikleri bakımından, aşık edebiyatı nazım şekillerinden ---- ile divan edebiyatı nazım şekillerinden ---- benzerlik göstermektedir.**
- Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerin hangileri getirilmelidir?**
- A) koşma - merskiye
B) mâni - gazel
C) koşma - ağıt
D) mâni - merskiye
E) koşma - gazel
- 5. Aşağıdakilerin hangisi koşuk ve s Agu arasındaki benzerliklerden biri değildir?**
- A) Kafije şemaları "aaab"dir.
B) 7'li hece ölçüsuyle söylenilir.
C) Aşk ve doğa konuları işlenir.
D) Yazıldıkları döneme ait bilgi verirler.
E) Dörtlük nazım birimi ile söylenilir.
- 6. Aşağıdakilerin hangisi Sözlü Dönem'e ait şiirlerin özelliklerinden değildir?**
- A) Şairler din adamları tarafından söylemiştir.
B) Yabancı etkilerden uzak bir dil kullanılmıştır.
C) Daha çok soyut konular işlenmiştir.
D) Hece ölçüsü ve yarım kafije kullanılmıştır.
E) Şairler ulusal karakter taşırlar.
- 7. Aşağıdakilerin hangisinde Sözlü Dönem'e ait ürünler derlenerek bir araya getirilmiştir?**
- A) *Kutadgu Bilig*
B) *Atabetül Hakâyik*
C) *Divânü Lugâti't-Türk*
D) *Risaletü'n Nushiyye*
E) *Divân-ı Hikmet*
- 8. Aşağıdakilerin hangisi Karahanlı Dönemi eseri değildir?**
- A) *Kutadgu Bilig*
B) *Divân-ı Hikmet*
C) *Divânu Lugati't Türk*
D) *Atabetü'l Hakâyik*
E) *Mantiku't Tayr*
- 9. Türk edebiyatının ilk mesnevisi aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) *Kutadgu Bilig*
B) *Divân-ı Hikmet*
C) *Divânu Lugati't Türk*
D) *Atabetü'l Hakâyik*
E) *Mantiku't Tayr*

10. Aşağıdakilerden hangisi *Kutadgu Bilig* için söylenemez?

- A) Tabgaç Buğra Han'a sunulmuştur.
 B) Beyit ve dörtlükle yazılmıştır.
 C) Geçiş Dönemi'nin ilk örneğidir.
 D) Aruz ölçüsü yerine hece ölçüsü tercih edilmiştir.
 E) Ay Toldı saadeti temsil eder.

12. Aşağıda verilen bilgilerden hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) Ahmet Yesevi, şiirlerinde işlediği konularla tasavvuf edebiyatının öncüsüdür.
 B) İslamiyet öncesi Türk şiirine ait ürünleri Kaşgarlı Mahmut derlemiştir.
 C) *Kutadgu Bilig*, aruz ölçüsü ile yazılan ilk eserimizdir.
 D) *Kutadgu Bilig*, dönemin sultانı Tabgaç Buğra Han'a sunulmuştur.
 E) *Divânu Lugâti't Türk* içerisinde yer alan örnekler Arapçadır.

11.

<u>I. METİN</u>	<u>II. METİN</u>
Bu ay toldı aydı söz asğı elim	Dad Sipehsalar beg üçün bu kitip
Kalı sözleyü bilse uş tilim	Çıkardım acunda atı kalsu tip
Yava söz bilgisiz tilindin çıkar	Kitabımını körgen eşitgen kişi
Bilgisiz kişig bilge yıkları atar	Şahımnı dua birle yad kilsu tip
Kara kılık tengsiz yava sözlegen	Anıng vuddı birle köngüller tolıp
Yava söz turur bu kara baş yigen	Anıng yadı birle acun tolsu tip

Tabloda verilen metinler sırasıyla aşağıdaki eserlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) *Kutadgu Bilig*, *Atabetü'l Hakayık*
 B) *Divan-ı Hikmet*, *Atabetü'l Hakayık*
 C) *Divânu Lugâti't Türk*, *Kutadgu Bilig*
 D) *Atabetü'l Hakayık*, *Kutadgu Bilig*
 E) *Kutadgu Bilig*, *Divânu Lugâti't Türk*

13. Süngekke yilig teg erenke bilig
 Eren körki akl ol süngekning yilig
 Biligsiz yiligsiz süngek teg hali
 Yiligsiz süngekke sunulmaz elig
 (Kemik için ilik ne ise insan için bilgi odur.
 İnsanın ziynetî akıldır, kemiğinki ise iliktir.
 Bilgisiz (kimse), iliksiz kemik gibi boştur.
 İliksiz kemiğe kimse el uzatmaz.)

Bu dörtlüğün yer aldığı eserle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Didaktik bir üslupla oluşturulmuştur.
 B) Teşbih (benzetme) sanatı yapılmıştır.
 C) Anonim olup sonradan yazıya geçirilmiştir.
 D) Hece ölçüsünün 11'li kalıbı kullanılmıştır.
 E) Karahanlı Türkçesi ile meydana getirilmiştir.

1. Balasagunlu Yusuf Has Hacip'in yazdığı Türk edebiyatının köşe taşı eserlerinden olan *Kutadgu Bilig*, XII. yüzyıldan günümüze gelen İslami Türk edebiyatının ilk ürünlerinden biridir. Bu kıymetli eser, yalnızca Türk edebiyatı tarihi bakımından değil, Türk sosyolojisi, Türk kültür tarihi ve Türk devlet felsefesi açısından da ele alınıp incelenmesi gereken önemli bir kaynaktır. *Kutadgu Bilig*, baş tarafına sonradan ilave edilen manzum ve mensur metinlerden de anlaşılacağı üzere, bir idare ve siyaset kitabıdır. Yusuf Has Hacip IV eserde, çeşitli konu ve meseleler hakkında felsefi ve sosyolojik fikir ve düşünceler ileri sürüp öğütler vermektedir. V

Bu parçada numaralandırılmış ifadelerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. 12. yüzyıl mutsavvıflarından Hoca Ahmet Yesevi tarafından yazılan *Divanı Hikmet* (Hikmetler Divanı), Hakaniye Lehçesi ile yazılmıştır. İlahi aşıkın konu edildiği 144 şiir ve bir münacattan oluşan eser canlı, lirik bir III IV eserdir. Halk şiirinin geleneksel dörtlükleriyle yazılan şiirlerde yarıml kafiye ve redif kullanılmıştır. Şiirlerin çoğu 7'li ve 12'li hece ölçüsü ile oluşturulmuştur. V

Divanı Hikmet'le ilgili altı çizili ifadelerin hangisinde verilen bilgi yanlışdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ESKİ TÜRKÇEYLE Öpkem kelip ogradım Arslanlayı kökredim Alplar başın togradım Emdi meni kim tutar	Öfkelenip dışarı çıktım Arslan gibi kukredim Yiğitler başını doğradım Şimdi beni kim tutarmış
---	--

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylemez?

- A) Nazım birimi dörtlüktür.
 B) 7'li hece vezni ile söylemiştir.
 C) Âşık edebiyatındaki karşılığı koşmadır.
 D) Redif kullanılmıştır.
 E) İslamiyet etkisi görülmektedir.

ESKİ TÜRKÇEYLE Karvan eger köcer bolsa azuk alur Sud u ziyan olduğunu orda bilir Azuksızın yolga kirgen yolda kalır Yükün yüklep yolga kiren kalmas imiş	Kervan göger iken yolluk alır Kâri ve zararı orada bilir Yolluksuz yola çıkan yolda kalır Hazırlıklı yola giren yolda kalmazmış.
---	---

Divanı Hikmet'ten alınmış olan bu dörtlükle ilgili hangisi söylemeyecek?

- A) Koşma tipi uyakla kafiyelenmiştir.
 B) Dönemine göre ağır bir dili vardır.
 C) Ahiretin hazırlığını yapmanın önemi anlatılmıştır.
 D) Yarım uyak ve redif kullanılmıştır.
 E) 12'li hece ölçüsü ile söylemiştir.

5. (I) XII. yüzyılda Hakaniye Türkçesi ile yazılmış olan eser, "Hakikatlerin Eşiği" anlamına gelmektedir. (II) Eser, *Kutadgu Bılıq*'de olduğu gibi Allah'a yakarışla ve peygamber övgü ile başlamaktadır. (III) Eserde ayet ve hadisler de yer almıştır. (IV) Mesnevi şeklinde yazılan kitapta Türk şiirinde en çok tercih edilen tam kafiye ve rediften faydalananlar ahenk yaratılmıştır. (V) Eser; bilgi, cömertlik, kibir, hırs, alçak gönüllülük, dünyanın faniliği gibi konuları didaktik bir üslupla işlemektedir.

Bu parçada yer alan numaralanmış cümlelerin hangisinde *Atabetü'l Hakâyık*'la ilgili bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. (...) Ölen kişilerin ardından duyulan üzüntüyü dile getiren şirlerdir. (Sagu)

(...) Aşk, yiğitlik, tabiat güzelliği gibi konuların işlendiği şirlerdir. (Şolen)

(...) Uzun manzum hikâyelerin dörtlükler hâlinde yazıldığı şirlerdir. (Sav)

(...) Eski Türklerde toplu olarak çikitlanan av dönüsü yapılan törenlere verilen addır. (Şiğir)

Bu cümlelerde verilen bilgiler parantez içindeki kavramla eşleştirildiğinde sıralama aşağıdakilerinden hangisi olur?

- A) D - Y - Y - D
 B) D - Y - D - Y
 C) Y - Y - D - Y
 D) Y - D - Y - D
 E) D - D - Y - Y

7. İslamiyet öncesi dönemde Türklerin kendine özgü dinî inanışları ve bu inanç sistemine göre de bir yaşam tarzları vardır. Türkler, İslamiyet öncesinde de öldükten sonra yeni bir hayatın varlığını inanmışlar ve ölülerini buna göre çeşitli törenlerle toprağa vermişlerdir. Türkler ölen kişileri için ---- adı verilen cenaze merasimleri düzenlemişler ve bu törenlerde ölen kişinin yiğitliği, cömertliği, faziletleri, iyiliği ve diğer üstün özelliklerini anlatıkları ---- adı verilen şirler söylemişlerdir. Bu gelenek Türk edebiyatının hemen hemen her döneminde farklı şekillerde devam etmiştir.

Bos bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Şolen - oyun
 B) Yuğ - sagu
 C) Yuğ - ağıt
 D) Sığır - sagu
 E) Sığır - koşuk

8. Ansiklopedik bir sözlük olan *Divanü Lugati't-Türk*, içe-
I
rik olarak bize o dönemdeki Türk boyları ve bu boyla-
rın kullandıkları Türkçe sözcükler hakkında bilgi veren
kapsamlı bir eserdir. *Türk Lehçeleri Divanı anlamını*
II
taşıyan eser, yazarının yaşadığı dönemdeki Türk di-
linin ses, biçim, anlam ve söz varlığı konusunda bilgi
bulacağımız belki de elimizdeki tek çalışmadır. Eser,
hem *Türklere Arapça öğretmek hem de Türkçenin*
III
Arapçadan hiç de geri kalmayan bir dil olduğunu gös-
termek amacıyla meydana getirilmiştir. Eserde *HakanİYE*
IV
Türkçesinin söz varlığı ve yayılma alanları hakkında bil-
gilere yer verilmiştir. Eserin elimize geçmiş *tek yazma*
V
nüshası vardır. Bu nüsha Diyarbakırlı Ali Emir Efendi

tarafından İstanbul'da 1917 yılında bir sahafat tesadüfen bulunmuştur.

Bu parçada numaralanmış ifadelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Türkler, İslamiyet'i kabul etmeden önce Orta Asya ve çevresinde göçebe bir hayat sürdürmüşlerdir. Avcılık ve hayvancılıkla yaşamalarını sürdürmüş oldukları için doğa ile iç içe bir yaşamaları olmuştur. Sözlü edebiyatın daha güçlü olduğu bu dönemde doğa güzelliklerini, baharı, aşkı "şolen" adı verilen eğlence törenlerinde çalğı aleti eşliğinde okudukları şirlerde aktarmışlardır. Türkler ölüleri için "yuğ" adı verilen yas törenleri düzenlemişler ve bu törenlerde ölenin kahramanlığından, iyiliklerinden, cömertliğinden söz edip onu övmüşlerdir. Toplum hayatının düzenebine, töre ve geleneklere büyük önem vermişler; yazılı edebiyatın ilk örneklerinde devlet yönetimi hakkında çok detaylı öğtlere yer vermişlerdir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisiyle ilgili bilgi yoktur?

- A) Koşuk
 B) Destan
 C) Sagu
 D) Kopuz
 E) Göktürk Kitabeleri

1. I.
- Yığıtlar birbirlerini çağırırlar
Yan gözle bakıştılar ve meydan okudular
Bütün silahlarla vuruştular
Kılıç kına zor girdi.
- II.
- Erler kurt gibi uludular
Bağrışip yakalarını yırtılar
İslıklasmış sesle ağıt yaktılar
Göz yaşlarıla örtülüür
- III.
- Yılık yazın at hâline gelir
Otlayarak etlenir
Beğler semiz ata biner
Sevinerek birbirini ısırlırlar
- IV.
- Türlü türlü çiçekler toplandı
Tomurcuklanıp bükündü
Köşeli düğüm gibi dökündü
Açılarak birbirine dolaşır
- V.
- Varlık çün sefer kıldı,
Dost andan bize geldi,
Vîran gönül nur doldu,
Cihânum yağma olsun.
- Bu dörtlüklər Türk edebiyatının farklı dönemlerine ait şirlerden alınmış olup günümüz Türkçesi ile söylenmiştir.
- Buna göre hangisi farklı bir edebiyat geleneği ile söylenmiştir?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V
2. İslamiyet öncesi Sözlü Dönem'deki şiir anlayışı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
- A) Bu dönemde şirler; kam, baksı, ozan, şaman, oyun adı verilen şairlerin kopuzla söyledikleri şirlerden oluşur.
B) Şirlerde göçebe kültürünün bir parçası olan avcılık ve hayvancılığa dair bilgilere rastlanmaktadır.
C) Sözlü dönem şirlerini şiir adı verilen av törenleri ile yüks adı verilen Göktanrı'ya kurban kesme ve zi-yafet törenleri beslemiştir.
D) Yiğitlik, aşk, yurt ve tabiat sevgisi, cesaret, din işlenen başlıca temalardır.
E) Şirlerde nazım birimi olarak dörtlük ölçü olarak da hece vezni kullanılmıştır.
3. Eski Türk inanışlarında totemler önemli bir yere sahipti. Bu totemlerden biri de öküz idi. Yılın belli dönemlerinde Türkler, bu kutsal sayılan öküzleri avlamak için sürekli avına çıkar bunu da dinî bir tören havasında yapardı. Totemleri yaralamak suretiyle öldürmenin uğursuzluk getirebileceğine inanılmadan dolayı bunlar canlı olarak yakalanır. ---- gibi adlarla tanıdığımız şirler, bu törenlerde avlanmanın kutlu geçmesi ve bereketli olması için kopuz eşliğinde dinsel şirler söyler, bu şirle ava katılanları coşturmayı amaçlar, avdan sonra da bu törenlerde yararlılık gösterenlerle ilgili kahramanlık şirleri okurları.
- Bu parça boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygun değildir?**
- A) Kam
B) Baksı
C) Ungun
D) Ozan
E) Oyun

4.

ESKİ TÜRKÇEYLE

Bulnar mini öles köz
 Kara mengiz kızıl yüz
 Andın tamar tükel tuz
 Bulnap yana ol kaçar

Bayın gözle beni avlıyor
 Kara benler, pembe yüz beni tatsak ediyor
 Bütün güzellikler ondan damlıyor
 Tatsak ediyor sonra da kaçıp gitiyor

Bu tabloda verilen "koşuk" örneği ile aşağıdaki dörtlüklerden hangisinin tema benzerliği yoktur?

A) Sürme beni

Çek gözen sürme beni
 Kapında kul olayım
 Ne olur sürme beni

(mâni)

B) Arkım ayıkladı suyum akmıyor

Nazlı yâr darılmış bana bakmıyor
 Çok yuva bekledim yavru çıkmıyor
 Yavrusu alınmış baykuşa döndüm

(türkü)

C) Dosta gider iken yolum döndürdü

Suya verdi alçaklırla endirdi
 Kolum kırdı kanatlarım sindirdi
 Yavru şahin vurdum sinem yareli

(koşma)

D) Yeter ettin bana cevri nihayet yok mu sultanım

Sitemkâr olmadan hergiz feragat yok mu sultanım
 Şah-i mülk-i melahatsın adalet yok mu sultanım
 Cemalin taze bir gül çeşm-i siyahım bana küsme

(semai)

E) Guşanıp gilici geyinin donu

Gavga bulutları sardı her yanı
 Doğdu koç yiğidin nam alma günü
 Can sağ iken yurt vermeyiz düşmana

(koşma)

5.

ESKİ TÜRKÇEYLE

Işk otığa küygen aşık rengi uçar
 Ukba sarı cedel kılıb mundın köcer
 Munda bolgan girihlerni anda açar
 Resul dünya cife dedi koydum mena.

Aşk ateşine yanan âşığın rengi uçar. Ahirete doğru çekip buradan geçer. Burada olan düğümlerini orada açar. Peygamberimiz, "Dünya leştir." dedi bırakıtm ben işte.

Atabetü'l Hakâyık'tan alınan bu dörtlük ile ilgili hangisi söylenemez?

- A) Koşma tipi uyak düzeniyle yazılmıştır.
- B) Verilmek istenen düşünce hadisi şerif ile güçlendirilmiştir.
- C) Yarım kafiye ve redif kullanılmıştır.
- D) Dünyanın geçiciliği ve ahiret hayatının önemi vurgulanmıştır.
- E) 6+5=11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır.

6. Bu ajun ma körmekke körklüğ taşı

Velikin içinde tümen na-hoşî
 Bakıp taş bezekin körüp sen munga
 Köngül bamaking bil hatalar başı

(Bu dünyanın da dıştan görünüşü güzeldir. Fakat içinde binlerce nahoşluk vardır. Bakıp, dış süsünü görerek, senin ona gönül bağlaman, bil ki hataların başıdır.)

Yukarıdaki dörtlük XII. yüzyılda yazılmıştır.

Buna göre bu dörtlük aşağıdaki eserlerin hangisinden alınmıştır?

- A) Mukaddimetü'l Edep
- B) Muhabemetü'l Lügateyn
- C) Divânu Lugâti't Türk
- D) Atabetü'l Hakâyık
- E) Kutadgu Biliq

1. Aşağıdakilerden hangisi koşukları gazellerden ayıran özelliklerden biri değildir?

- A) Yalın bir dilin kullanılması
- B) Lirik bir anlatımın olması
- C) Nazım biriminin dörtlük olması
- D) Yarım kafiyenin kullanılması
- E) Farklı konuların işlenmesi

- 4. Ödlek arığ kevredi
Yunçığ yavuz tovradı
Erdem yeme sevredi
Ajun begi çertilür

Günümüz Türkçesyle:

Devir iyice kötüleşti
Sefil ve kötüler güçlenip kuvvetlendi
Edep ve erdem iyice azaldı;
Çünkü dünyanın beyi yok oldu

Bu şiir parçasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylemenemez?

2. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet'in kabulünden önceki Türk şiirinin özelliklerinden biri değildir?

- A) *Divânu Lugâti't Türk*'ten bu dönemde ilgili bilgilere ulaşabiliriz.
- B) İslamiyet kabul edildikten sonra etkisi kalmamıştır.
- C) Şiirlerde millî ölçümüz kullanılmıştır.
- D) Geleneklerin sanata yansımاسının ürünleridir.
- E) Çoğunlukla din adamları tarafından söylemişlerdir.

A) Mersiye nazım türü ile oluşturulmuştur.

B) *Divan-i Lûgati't Türk*'te nazım şeklinin örneklerine rastlanır.

C) Sözlü Edebiyat Dönemi ürünüdür.

D) Ölümden duyulan acı işlenmiştir.

E) Arı bir Türkçe ile yazılmıştır.

5. Kızıl sarığ arkasııp

Yipkin yaşıl yüzkeşip

Birer kerü yurkeşip

Yalnguk anı tanglaşur

Alın töpü yaşardı

Unit otın yaşırdı

Kölnin suvin küşerdı

Sığır buka möngreşür

...

Aşağıdakilerden hangisi bu şiir için söylemenemez?

3. Birin birin ming bolur, tama tama göl bolur.

(Birler bin olur, damla damla göl olur)

İslamiyet öncesi döneme ait bu dize için aşağıdakilerden hangisi söylemenemez?

- A) Günümüzdeki atasözlerine benzer.
- B) Bir nazım biçimini değildir.
- C) Yazıldığı döneme göre dili sade dir.
- D) 14'lü duraklı hece ölçüsü ile söylemişdir.
- E) Divan edebiyatı döneminde de varlığını korumuştur.

A) Kafiye örgüsü aaab/cccb şeklärindedir.

B) İkinci dörtlükte tapşırma kullanılmıştır.

C) İkinci dörtlükte redif kullanılmıştır.

D) Millî ölçümüze yazılmıştır.

E) Dönemine göre sade bir dille yazılmıştır.

6. Kar buz kamug erişdi

Taglar suvi akışdı

Kökşin bulit ----

Kayguk bolup ----

Sözlü Dönem'e ait bir şiirden alınan bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

A) ---- kasnayu

---- kükreşür

B) ---- açıldı

---- yugruşur

C) ---- özeldi

---- adirişur

D) ---- örüşdi

---- üğrişür

E) ---- ogradım

---- kökredim

7. Aşağıdakilerden hangisi Sözlü Dönem'e ait ürünlerden biriyle ilişkilendirilemez?

A) Mersiye

B) Kaside

C) Darbimesel

D) Koşma

E) Gazel

8. Aşağıdakilerden hangisi Geçiş Dönemi'ne ait özelliklerden biri olamaz?

A) Eserler İslamiyet'i öğretmek amacıyla yazılmıştır.

B) Uygur ve Arap alfabesi kullanılmıştır.

C) İslamiyet öncesi ve sonrası kültür iç içedir.

D) Dil yabancı etkilerden uzaktır.

E) Kullanılan ölçülerde tutarlılık yoktur.

9. Aşağıdakilerden hangisi *Kutadgu Bılıg'*ın Geçiş Dönemi eseri olduğunu tek başına ispatlar niteliktedir?

A) Beyit ve dörtlüklerin bir arada kullanılması

B) Aruz ölçüsü ile yazılması

C) Mesnevi nazım biçiminin kullanılması

D) Arapça ve Farsça sözcüklerin sık kullanılması

E) Hakaniye lehçesi ile yazılmış olması

10. Arap alfabesi kullanılarak Hakaniye lehçesi ile yazılmıştır. Türkçenin Arapça kadar zengin bir dil olduğunu göstermek amacıyla yazılmıştır. Türk edebiyatının ilk sözlüğü ve ilk dil bilgisi kitabıdır. Ayrıca ilk haritadır. Aynı zamanda Türk yer adları, Türk damgaları ve Türk toplulukları ile ilgili bilgiler yer alır. Bu yönyle antoloji olduğunu da söyleyebiliriz.

Bu parçada özellikleri verilen eser kim tarafından yazılmıştır?

A) Yusuf Has Hacip

B) Edip Ahmet Yükneki

C) Kaşgarlı Mahmut

D) Ahmet Yesevi

E) Bağdatlı Ruhî

11. I. Yılan kendü egrisin bilmes, tevi boynun egri tir

II. Biş erngek tüz ernes

III. Yir basruku tag, budun basruku beg

IV. Yığaç ucuga yıl teger, körglüg kişiye söz teger

V. İrig erini yağlıg, ermegü başı kanlıg

Numaralanmış savlar günümüz Türkçesiyle verilen karşılıklarıyla eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi dışta kalır?

A) Becerikli adamın dudağı yaşılı, tembelin başı kanlı...

B) Yılan kendi egrisini bilmez, deve boynun eğri der.

C) Tay yetiştirse at dinlenir; oğul erleşirse baba dinlenir.

D) Toprağın dengesini dağlar, ulusun düzenini beyler sağlar.

E) Beş parmak düz (bir) olmaz.

1. I. Bent ve kavuştak bölümlerinden oluşur.
II. Hece ölçüsünün her kalıbı ile söylenir.
III. Bozlak, hoyrat, kayabaşı gibi isimler alır.

Numaralanmış özellikler aşağıdaki nazım biçimlerinden hangisine aittir?

- A) Mâni
- B) Koşma
- C) Türkü
- D) Şarkı
- E) Ninni

Çözüm:

Türküler ezgilerine göre bozlak, hoyrat, kayabaşı gibi türlere ayrılır. Bent ve kavuştak bölümlerinden oluşur ve hece ölçüüsü ile yazılır. Diğer biçimler bu özelliklere sahip değildir.

Cevap: C

3. Yeşil kurbağalar öter göllerde
Kırıldı kanadım kaldım çöllerde
Anasızbabasız gurbet ellerde

Ya ben ağlamayım kimler ağlasın
Şu mahzun gönlümü kimler eğlesin
(...)

Bu şiirin biçim, içerik ve anlatım özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki nazım biçimlerinden hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) İlahi
- B) Koşma
- C) Varsağı
- D) Mâni
- E) Türkü

Çözüm:

Şiir bir üçlük ve iki dizeden oluşmuştur. Kafiye örgüsü "aaa bb" şeklindedir. 11'li hece ölçüüsü ile söylenmiştir. Öksüzlüğün verdiği acı işlenmiştir. Bu özelliklere yakın seçenekler koşma ve türküdür. Koşmalar dörtlükle yazırlar. Bu nedenle verilen şiir koşma olamaz.

Cevap: E

2. Tek dörtlükten oluşan, aaxa şeklinde kafiyelenen ve ve her dizesi 7'li hece ölçüüsüyle söylenen mânilere --- mâni denir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) yedekli
- B) artık
- C) kesik
- D) düz
- E) cinaslı

Çözüm:

Yedekli ve artık mâni, kesik ve cinaslı mâni aynı anlamda gelmektedir. Öncülde verilen bilgiler ise düz mâniye aittir.

Cevap: D

4. **Aşağıdakilerden hangisi halkın ortak zevkinin ürünü olan edebiyat eserlerine ait özelliklerden biri değildir?**

- A) Nazım, nesir ve nazım-nesir karışık ürünler verilmiştir.
- B) Bazı eserler Anadolu insanının yaştısı hakkında bilgi verir.
- C) Halk arasında yayıldığından yabancı etkilerden tamamen uzaktır.
- D) Mecazlara ve edebî sanatlara yoğun şekilde yer verilmiştir.
- E) Orta oyunu ve Karagöz bu edebiyata ait ürünlerdir.

Çözüm:

Halkın ortak ürünü olan edebiyat eserleri, anonim halk edebiyatı ürünleridir. A, B, C ve E seçenekleri anonim halk edebiyatı için söylenebilir. Halk içinde yayılan ürünler olduğu için mecazlı, süslü söyleşilere yer verilmemiş; edebî sanatlar kullanılmamıştır.

Cevap: D

5. Bülbülün yuvasına

Gül girer rüyasına

Bülbül güle âşiktir

Mecnun da Leyla'sına

Mecnun Leyla der iken

Erişti Mevlâ'sına.

Bu şiir için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Telmih sanatı kullanılmıştır.
- B) Manzumlara yer verilmiştir.
- C) Benzetmelerden yararlanılmıştır.
- D) Yedekli mânî örneğidir.
- E) Devrik cümlelerden yararlanılmıştır.

Çözüm:

Leylâ ve *Mecnûn* eserine atif yapılarak telmih sanatı yapılmıştır. Gül-bülbül manzumuna yer verilmiştir. Sonuna aynı kafiyede iki dize daha eklenerek yedekli mânî oluşturulmuştur. "Gül girer rüyasına, erişti Mevlâ'sına" vb. örneklerle devrik cümle kullanılmıştır. "Bülbül güle âşık" dizesiyle bülbül ve gül ilişkilendirilmiştir. Şiirde benzetme yoktur.

Cevap: C

6.

SARI TAMBURA

Gel benim sarı tamburam,
Sen ne için inilersen?
İçim oyuk, derdim büyük,
Ben anın'çın inilerim

Gögsüme tahta döşerler,
Durmayıp beni okşarlar,
Vurdukça bağım deşerler
Ben anın'çın inilerim.

Sarı tamburadır adım,
Göklere ağar feryadım,
Pîr Sultan'ımdır ustadım,
Ben anın'çın inilerim.

PIR SULTAN ABDAL

DERTLİ DOLAP

Dolap niğün inilersen
Derdim vardır inilerim
Ben Mevla'ya âşık oldum
Anın içün inilerim

Benim adım dertli dolap
Suyum akar yalap yalap
Böyle emreylemiş Çalap
Derdim vardır inilerim

Yunus bunda gelen gülmey
Kişi muradına ermez
Bu fanide kimse kalmaz
Derdim vardır inilerim

YUNUS EMRE

I. Ölçü

II. Dönem

III. Tema

Tabloda verilen şiirlerde belirtilen unsurlardan hangileri ortaktır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Çözüm:

Verilen şiirlerin ikisi de 8'li hece vezni ile yazılmıştır. Tema olarak Allah aşkı "konuşturma" sanatıyla verilmiştir. Yunus Emre'ye ait şiir 13. yüzyıla aittir. Pir Sultan Abdal'a ait şairse 16. yüzyıla aittir.

Cevap: C

7.

Denizin dibi mildir Beni söyleten dildir Pirimizi sorarsan Ferhat ile Şirin'dir	I. Telmih sanatından faydalansmıştır. II. Aşk teması işlenmiştir. III. aaxa şeklinde kafiyelenmiştir. IV. Tunç uyak vardır. V. 7'li hece ölçüsü kullanılmıştır.
--	---

Bu dizelerle ilgili olarak hangisi söylenemez?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Çözüm:

I. Şiirde bilinen bir tarihî olayı, kişiyi hatırlatma (telmih) sanatına Ferhat ve Şirin'in aşkı hatırlatıldığı için yer verilmiştir. II. Dörtlükte aşk teması ele alınmıştır. III. Mânî tipi uyakta 1, 2, ve 4. dizeler birbirile kafiyeli 3. dize serbesttir bu nedenle "aaxa" şeklinde kafiyelenmiştir. V. Dizeler, 7'li hece ile söylenmiştir. IV. Tunç uyak dize sonlarındaki sözcüklerden birinin diğer sözcük içinde aynı şekilde yer almazıdır. Verilen dizelerde bu kullanım söz konusu olmadığı için tunç uyak yoktur.

Cevap: D

8. Kuzu su

Çay kuru çesme kuru

Nerden içsin kuzu su

Beni yakıp kül eden

Bir ananın kuzusu

I. Tenasüp

II. Açık istiare

III. Hüsnütalıl

IV. Teshis

Bu dizelerde verilen söz sanatlarından hangileri vardır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

Çözüm:

Verilen mânide anlamca birbirile ilgili sözcükler (çay-kuzu-su-çeşme-içmek) bir arada kullanılmasından dolayı tenasüp (uygunluk) sanatı vardır. Benzetmenin iki temel ögesinden kendisine benzetilenin kullanılıp benzeyenin kullanılmadığı istiarelerle açık istiare denir. Dizelerde "kuzu" sözcüğü sevgilinin yerini tutacak şekilde kullanılarak açık istiare yapılmıştır.

Cevap: A

9. Aşkın aldı benden beni

Bana seni gerek seni

Ben yanarım dün ü günü

Bana seni gerek seni

Ne varlığa sevinirim

Ne yokluğa yerinirim

Aşkın ile avunurum

Bana seni gerek seni

Yunus durur benim adım

Gün geçtikçe artar oldum

İki cihanda maksudum

Bana seni gerek seni

YUNUS EMRE

Yukarıdaki ilahi ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlışır?

- A) aaaa/bbba/ ccca şeklinde uyaklanmıştır.
- B) Şair son dörtlükte mahlasını söylemiştir.
- C) Sade ve temiz bir Türkçe kullanılmıştır.
- D) Kaybedilen sevgiliye duyulan özlem anlatılmıştır.
- E) 8'li hece vezni ile söylenmiştir.

Çözüm:

A seçeneği: Şiirde koşma tipi kafiye düzeni yani düz uyak kullanılmıştır. B seçeneği: Şair son dörtlükte mahlasını "Yunus" olarak söylemiştir. C seçeneği: Şiirde anlaşılması kolay sade bir Türkçe kullanılmıştır. E seçeneği: Şiirde dizelerin hece sayıları eşit olup 8'dir yani şiir, hece vezniyle söylenmiştir. D seçeneği: Şiir dinî tasavvufi edebiyatın etkisinde yazılmış olduğu için "ilahi aşk" dile getirilmiştir. Somut bir aşktan ve sevgiliden bahsedilmemiştir.

Cevap: D

10.

I. Su gelir akar gider Taşları yıkar gider Dünya bir penceredir Her gelen bakar gider.	Benzetmenin iki temel ögesi olan kendisine benzeyen ve benzetilenin kullanıldığı yardımcı öğelerin bulunmadığı benzetmelere güzel benzetme (teşbihibeliğ) denir.
II. Hesapladım ayları Köyde bir gurbette yüz Ayrılık ağılatırsa Güler mi gurbette yüz	Yazılışları ve söylemişleri aynı, anlamları ayrı olan sözcükleri bir arada kullanma sanatına cinas denir.
III. Halıları naklısı Yolları var yokuşlu Ablası maral gibi Kendi ceylan bakışlı	Anlama güç katmak için, aralarında gerçek ya da mecaz, çeşitli yönlerden ilgi, benzerlik bulunan en az iki varlıktan zayıf olanı nitelik bakımından güçlü olanın özellikleri ile süsleme sanatına benzetme denir.
IV. Köküne su gitmezse Ağaç meyve verir mi Âşıklar ah çekmezse Dağlarda kar erir mi	Herhangi bir olayı gerçek nedeninin dışında daha güzel ve hayatı bir nedenle bağlayarak açıklama sanatına hüsнütalıl denir.
V. Çiçeklerin goncası Fıkırıların incesi Sözünde duruyorsun Kaç gel bayram gecesi	Bir özelliğin ya da durumun olduğundan daha çok gösterilmesine abartma (mübalağa) denir.

Tabloda verilen şiirlerin hangisinde karşısındaki açıklamaya uygun bir söz sanatı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

I. örnekte dünya pencereye benzetilerek teşbihibeliğ, II. örnekte yüz sözcükleri yazılışı aynı anlamları farklı olan sözcükler olduğu için cinas yapılmıştır. III. örnekte abla marala benzetilmiştir. IV. örnekte dağlardaki karın erime sebebi âşıkların ah çekmesine bağlanarak hüsнütalıl sanatı yapılmıştır. V. örnekte dizelerde sevgiliyi gonca çiçeğe benzetme durumu söz konusudur. Açıklamada ise mübalağa sanatının açıklaması vardır.

Cevap: E

11. Aşağıdaki terimlerden hangisi "Şairin son dörtlükte takma adını kullanması geleneğidir." tanımını karşılar?

- A) Varsağı
- B) Tapşırma
- C) Cönk
- D) Mürâcaa
- E) Tecnis

Çözüm:

Tapşırma, âşığın şiirde kullandığı takma addır, divan şiirinde mahlas denir.

Cevap: B

12. Koşmanın sözlü edebiyattaki karşılığı ----, divan edebiyatındaki karşılığı ise ---- dir.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerin hangileri getirilmelidir?

- A) koşuk - gazel
- B) koşuk - mesnevi
- C) sugu - gazel
- D) destan - koşuk
- E) sugu - kaside

Çözüm:

Koşmanın sözlü edebiyattaki karşılığı koşuk, divan edebiyatındaki karşılığı gazeldir.

Cevap: A

13. I.

Behey elâ gözlu dilber
Vaktin geçer demedim mi
Haramî olmuş gözlerin
Beller keser demedim mi

II.

Mendilim yudum arıttım
Gülün dalında kuruttum
Adın ne idi unuttum
Sorulmayı sorulmayı

Bu dörtlüklerin nazım şekilleri hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Koşma - semai
- B) Varsağı - semai
- C) Varsağı - mâni
- D) Koşma - varsağı
- E) Destan - semai

Çözüm:

I. dörtlük " bre, hey, behey" gibi bir seslenme ile başlamış, yiğitçe bir söyleyişe sahip ve 8'li hece ile söylemiş olduğu için varsağı örneğidir. II. dörtlük ise daha kıvrak bir söyleyişe sahip olup genel özellikleri ile koşmaya benzeyen, 8'li hece ölçüsü ile oluşturulmuş bir semaiden alınmıştır.

Cevap: B

14.

I. ŞİİR	II. ŞİİR
Kimse serin bu sevdâya salmamış Hiçbir kimse haktan nişan almamış Şeriatten asla eser kalmamış Hayır belli değil şer belli değil	Seherin tan yeri attı Bülbül elvan elvan öttü Gevherî yükünü tuttu Ne bağ duydı ne bağbancı

Bu dörtlükler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. dörtlük bir taşlama örneğidir.
- B) II. dörtlük bir semai örneğidir.
- C) Her iki dörtlükte yarılm kafiye ve redif vardır.
- D) Dörtlükler 11'li ve 8'li hece ile oluşturulmuştur.
- E) II. dörtlük şiirin son dörtlüğüdür.

Çözüm:

I. şiir 11'li hece ölçüsü ile yazılmış koşma nazım şeklidir. Toplumsal bir aksaklısı eleştirel bir dile aktardığı için nazım türü taşlamadır. II. dörtlük kendine özgü bir ezgi ile söylenen ve 8'li hece ile yazılmış bir semaiden alınmıştır. I. dörtlük 11'li, II. dörtlük 8'li hece ile söylemiştir. II. şiirde şair mahlasını söylediği için son dörtlükdür. I. şiirde -al sesleri ile tam uyak, II. şiirde -t sesi ile yarı uyak kullanılmıştır.

Cevap: C

15.

Âşık edebiyatının en ünlü saz şairlerindendir. Lirizm yüklü koşmaları, semaileri, varsağları; güzelmelemevi vardır. Aşk, sevgi, doğa en fazla işlediği konulardır. Saf, duru, yalın bir dili vardır.	Âşık Ömer	I
Asker ozanlardandır. Yeniçeriler arasında yaşamıştır. Aruzla da şairleri vardır. Divan şiirinden etkilenmiştir. 108 şairden bahsettiği <i>Şairnâme</i> 'si ilk olma özelliğindedir.	Karacaoğlan	II
Taşlamalarıyla ünlüdür. Alayçı destanlar yazmıştır. Divan nazım türlerini ve aruzu kullanmıştır. <i>Sergüzeştnâme</i> adlı bir eseri vardır.	Gevherî	III
18. yüzyılın en önemli âşıklarındandır. Divan şiirinden etkilenmiş hatta divan tertiplemiştir. Bazı şairleri Türk sanat müziği makamlarında bestelenmiştir.	Bayburtlu Zihni	IV
Toroslarda göçebe olarak yaşayan Avşar boyundandır. Yiğitçe bir söyleyişi vardır. Varsağı ve koçaklamalarıyla ünlüdür.	Dadaloğlu	V

Tablodaki bilgilerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I-II / III-IV
 B) II-III / I-V
 C) II-III / I- IV
 D) I-III / II-IV
 E) I-IV / II-V

Çözüm:

I. de verilen bilgiler özellikle sanatçının lirik bir dil kullanması ve divan şiirinden etkilenmemiş olması Karacaoğlan'a aittir. II.de yer alan bilgiler içinde "şairname" yazmış olması Âşık Ömer'in özelliğidir. Buna göre I ile II yer değiştirmelidir. III.de sözü edilen *Sergüzeştnâme* Bayburtlu Zihni'ye aittir. Divan sahibi olacak kadar divan şiirine hâkim olan ve etkilenen ise Gevherîdir. Bu yüzden III ile IV yer değiştirmelidir.

Cevap: A

16. Aşağıdaki dizeler üç dörtlükten oluşan bir semaiye aittir.

Emrah eder Selvi boyun Huri melek midir soyun Sürüden ayrılan koyun Kuzum der de meler gelir	I
Bir yiğit gurbete düşse Gör başına neler gelir Sılası hatırlı düşse Yaş gözüne dolar gelir	II
Bağrıma basayılmış taşlar Didemden akıttım yaşlar Yuvasın terkeden kuşlar Yuvam der de döner gelir	III

Bu dörtlüklerin semainin özelliklerine göre sıralanışı, aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) I - II - III
 B) II - I - III
 C) II - III - I
 D) III - I - II
 E) III - II - I

Çözüm:

Şiirlerde dörtlüklerin sıralanışında dikkat edilecek huluslardan birincisi kafiye şemasıdır. Daha sonra şairin mahlasını kullandığı dörtlüğün belirlenmesi şairin dörtlüklerini sıralamada kolaylık sağlayacaktır. Ayrıca özellikle anlam bütünlüğünün şairin geneline yayılmış olduğu şiirlerde anlam bağlantısı da göz önünde bulundurulmalıdır. Buna göre II. nin abab şeklinde kafiyelenmesi ilk dörtlük; I. de şairin mahlasını kullanması son dörtlük olduğunu göstermektedir.

Cevap: C

17. Aşağıdakilerden hangisi koşmanın özelliklerinden değildir?

- A) 11'li hece ölçüsü kullanılmıştır.
- B) Koşmanın söyleyenin belli değildir.
- C) Son dörtlükte şair takma adını söyler.
- D) Âşık edebiyatının en çok kullanılan nazım şeklidir.
- E) Genelde aşk, sevgi ve tabiat konuları işlenmiştir.

Çözüm:

Koşmalar âşık edebiyatının saz şairleri tarafından oluşturulan şiirlerdir.

Cevap B

18. Aşağıdakilerden hangisi âşık tarzı Türk halk edebiyatı nazım biçimlerinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Semailer besteleri ve ölçülerile koşmalardan ayrırlar.
- B) Varsağilar konularına göre türlere ayrılır.
- C) Ağıt hem anonim halk edebiyatı hem de âşık edebiyatı ürünüdür.
- D) Seyrâni toplumun bozuk yönlerini eleştiren koşmalar yazmıştır.
- E) Destan türünün en güzel örneğini Kayıkçı Kul Mustafa yazmıştır.

Çözüm:

Âşık tarzı Türk halk edebiyatı nazım biçimleri için A, C, D ve E seçeneklerini söylemek mümkündür. Âşık tarzı Türk halk edebiyatında varsağilar değil koşmalar konularına göre güzelleme, ağıt, taşlama ve koçaklama olarak türlere ayrırlar.

Cevap: B

19. Aşağıdakilerden hangisi âşık tarzı Türk halk şiirindeki destanların özelliklerinden biri değildir?

- A) Nazım birimi dörtlüktür.
- B) Genellikle 11'li hece ölçüsü ile yazırlar.
- C) Koşmadan farkı uzun olmasıdır.
- D) Halkın ortak hafızasının ürünüdür.
- E) Şair son dörtlükte takma adını kullanır.

Çözüm:

Âşık tarzı Türk halk şiirindeki destanlar ile milletlerin tarihine ait kahramanlıkları konu edinen destanları karıştırmamak gereklidir. A, B, C ve E seçenekleri âşık tarzı Türk halk edebiyatına ait destanların özellikleridir. D seçeneği destan oluşum aşamalarını geçirmiş, yazanı ve söyleyenin belli olmayan, kulaktan kulağa aktararak günümüze ulaşmış Sözlü Dönem destanlarının özellikleridir. Âşık tarzı Türk halk edebiyatı destanlarının söyleyenin bellidir. Halk tarafından oluşturulmuştur.

Cevap: D

20. 17. yüzyıldan sonra Anadolu'da oluşan, âşık tarzı Türk halk edebiyatının yaygın bir gelenek bırakın, en önde gelen âşıklarındandır. Türk saz şairi denince akla gelen ilk isimlerdir. Sade ve duru bir dili vardır. Yöresel sözcükleri yoğun bir şekilde kullanmıştır. Divan şiirinden aldığı motifleri geleneğe uygun olarak örmüştür. Şiir anlayışı, divan edebiyatının şiir anlayışından farklı özelilik taşırlar. O, tabiatı, insanı ve olayları konuşma rahatlığı içinde özgün imgeleriyle anlaşılmaktır. Tasavvufa ve dini konulara yer vermemiştir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Karacaoğlan
- B) Dadaloğlu
- C) Seyrânî
- D) Âşık Veysel
- E) Gevherî

Çözüm:

17. yüzyılda yaşaması, âşık tarzı Türk halk edebiyatında yaygın bir gelenek bırakması, Türk saz şairi denince akla gelen ilk isim olması parçada anlatılan şair ile ilgili önemli ipuçlarıdır. Bu özelliklere sahip âşık Karacaoğlan'dır.

Cevap: A

1. Aşağıdakilerin hangisi ilahilere ait özelliklerden biri değildir?

- A) Kendine ait bir ezgiyle söylenir.
- B) Aruz ölçüsünün her kalıbı ile yazılır.
- C) Bektaşiler nefes adını verir.
- D) Dörtlük nazım birimi kullanılır.
- E) Dinî konularda yazılır.

2. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi tasavvuf içeriaklı eser vermemiştir?

- A) Yunus Emre
- B) Ahmed Fakih
- C) Şeyh Galip
- D) Fuzûlî
- E) Necati

3. Aşağıdakilerin hangisi dinî tasavvufi halk edebiyatına ait özelliklerden biri değildir?

- A) Tekkeler çevresinde gelişmiş bir edebiyattır.
- B) Öğreticilik yanı ağır basan eserler verilmiştir.
- C) Halkın anlayacağı sade bir dil kullanılmıştır.
- D) Sadece ilahi türünde eserler verilmiştir.
- E) Yunus Emre önemli temsilcilerindendir.

4. I. Gazel

II. Şathiye

III. Kit'a

Numaralanmış nazım biçimlerinden hangileri dörtlüklü nazım birimi ile oluşturulmuştur?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. Duygu ve düşünceleri alegorik bir üslupla anlatan tasavvuf edebiyatı ürünlerindendir. Tasavvuftaki vahdet-i vücut düşüncesi, Alevi-Bektaşî ilkeleri, peygambere övgü gibi konularda sade bir Türkçe ile yazılır.

Bu parçada anlatılan tasavvuf edebiyatına ait ürün aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nutuk
- B) Nefes
- C) Şathiye
- D) İlahi
- E) Devriye

6. Sade ve samimi bir dille ilahiler yazan tasavvuf edebiyatı şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kaygusuz Abdal
- B) Yunus Emre
- C) Pir Sultan Abdal
- D) Hacı Bektaş-ı Veli
- E) Ahmet Yesevi

7. Aşağıdakilerden hangisi Kaygusuz Abdal için söylenemez?

- A) Yunus Emre'den etkilenmiştir.
- B) Hece ölçüsünü kullanmıştır.
- C) Bektaşılığın ileri gelenlerindendir.
- D) Didaktik eserler yazmıştır.
- E) Ağır ve süslü bir dili vardır.

8. I. Halkın ortak malıdır.

II. Sözlü ürünlerdir.

III. Sadece nazım türünde eserler verilmiştir.

Numaralanmış cümlelerin hangileri anonim halk edebiyatına ait özelliklerdir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

- 9. Aşağıdakilerden hangisi anonim halk edebiyatı ürünlerinden biri olamaz?**
- A) Mâni
B) Halk hikâyesi
C) Şarkı
D) Ninni
E) Masal
- 10. Kahve Yemen'den gelir**
Bülbül çimenden gelir
Ak topuk beyaz gerdan
Her gün hamamdan gelir
Bu şiirin nazım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Türkü
B) Mâni
C) Koşma
D) Ninni
E) Şarkı
- 11. (I) Yunus Emre, XIII. yüzyılda Anadolu'da yaşamıştır.
(II) Türkçe şiirin öncüsü olan ünlü tasavvuf ve halk şairidir. (III) Keskin bir gözlem gücü, derin bir hoşgörü anlayışına sahiptir. (IV) Şiirlerinde sadece hece ölçüsünü kullanmıştır. (V) *Divân* ve *Risâletü'n-Nushîyye* adlı iki eseri bulunmaktadır.**
Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?
- A) I B) II C) III D) IV E) V
- 12. Sahibi belli olmayan, yani halkın ortak malı sayılan bütün nazım-nesir tür ve biçimleri içeren halk edebiyatına ---- denir.**
- Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?**
- A) Anonim halk edebiyatı
B) Âşık tarzı halk edebiyatı
C) Dini-tasavvûfî halk edebiyatı
D) Geçiş Dönemi edebiyatı
E) Divan edebiyatı
- 13. Anonim halk edebiyatıyla ilgili bilgilerden hangisi yanlıştır?**
- A) Tek dörtlükten oluşan nazım şekli mânidir.
B) Hece ölçüsü ile şirler söylenenmiştir.
C) Ağıtlarda miyan bölümündür.
D) Söleyeni belli olmayan ürünlerden oluşur.
E) Türküler aşk, ayrılık gibi her konuda yazılabilir.
- 14. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde dinî-tasavvûfî edebiyatın nazım şekilleri doğru olarak verilmiştir?**
- A) İlahi-nutuk-devriye-şathiye
B) Nutuk-ilahi-nefes-mâni
C) Türkü-nefes-deme-ilahi
D) İlahi-nefes-nutuk-koşma
E) İlahi-şathiye-semai-nutuk
- 15. Gökyüzünde İsa ile,
Tur dağında Musa ile,
Elimdeki asa ile,
Çağırayım Mevla seni.**
Bu şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
- A) Nazım birimi dörtlüktür.
B) Âşık tarzı halk edebiyatının ürünüdür.
C) Telmih sanatından yararlanılmıştır.
D) İlahi aşk anlatılmaktadır.
E) Sözcük tekrarlarından yararlanılmıştır.

1. Aşağıdakilerden hangisi hem anonim hem âşık tarzı Türk halk edebiyatında kullanılan nazım türüdür?
- A) Koşma
B) Türkü
C) Mâni
D) Ağır
E) Semai
5. Aşağıdakilerden hangisi âşık edebiyatı nazım biçimlerinden biri değildir?
- A) Semai
B) Varsağı
C) Destan
D) Güzelleme
E) Koşma
2. Aşağıdakilerden hangisi koşmanın bir türü değildir?
- A) Varsağı
B) Güzelleme
C) Koçaklama
D) Taşlama
E) Ağır
6. Âşıklar şiirlerini ---- adı verilen defterlerde toplamışlardır.
Bu cümledeki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?
- A) Cura
B) Çögür
C) Cönk
D) Bozuk
E) Divan
3. Aşağıdakilerden hangisi âşık tarzı Türk halk edebiyatının özelliklerinden değildir?
- A) Âşık adı verilen saz şairlerince oluşturulmuştur.
B) Hece ve aruz ölçüsü kullanılmıştır.
C) Halkın kullandığı sade dil kullanılmıştır.
D) Sadece halk edebiyatı geleneği ile yazılmıştır.
E) Şiirler doğaçlama söylemiştir.
7. Aşağıdaki âşık tarzı Türk halk edebiyatı şairlerinden hangisi 17. yüzyılda eser vermiştir?
- A) Koroğlu
B) Seyrâni
C) Dadaloğlu
D) Karacaoğlan
E) Gevherî
4. Aşağıdakilerden hangisi âşık olma geleneğinin aşamalarından biri değildir?
- A) Çıraklık
B) Mahlas edinme
C) Koşma yazma
D) Saz çalma
E) Bade içme
8. Aşağıdakilerin hangisi taşlama türünün âşık tarzı Türk halk edebiyatındaki temsilcisidir?
- A) Koroğlu
B) Dadaloğlu
C) Karacaoğlan
D) Seyrâni
E) Dertli

- 9.** “Bre, hey, behey” gibi mertçe söyleşilere yer veren **âşık edebiyatı nazım biçimini aşağıdakilerin hangisidir?**
- Koşma
 - Varsağı
 - Destan
 - Semai
 - Koçaklama
- 10. Aşağıdakilerin hangisi taşlamanın özelliklerinden değildir?**
- Âşık edebiyatı nazım türündür.
 - Divan edebiyatındaki hicviyetenin karşılığıdır.
 - Karacaoğlan bu türün temsilcisidir.
 - Günümüzde yergi adıyla bilinir.
 - Hece ölçüsü ile yazılır.
- 11. Aşağıdakilerden hangisi âşık tarzı Türk halk şiri nazım türlerinden biri değildir?**
- Koçaklama
 - Taşlama
 - Güzelleme
 - Ağıt
 - Destan
- 12.** Bahçemizde nar ağacı
Kimi tatlı kimi acı
Gönüldeki dert ilacı
Ya bulunur ya bulunmaz
- Bu dörtlüğün nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?**
- Varsağı
 - Semai
 - Destan
 - Koşma
 - Mâni
- 13. Aşağıdakilerden hangisi âşık tarzı Türk halk şirinin özelliklerinden biri değildir?**
- Nazım birimi olarak dörtlük kullanılmıştır.
 - Şairler yalnızca hece ile şiir yazmışlardır.
 - Şairler son dörtlükte mahlaslarını kullanmışlardır.
 - Şairler eserlerini saz eşliğinde söylemişlerdir.
 - Genellikle koşma nazım şekli kullanılmıştır.
- 14.** Çukurova bayramlığının giyerken,
Çiplaklılığın üzerinden soyarken,
Şubat ayı kiş yelini kovarken,
Cennet dense sana yakışır dağlar.
- Bu dörtlüğün nazım türü aşağıdakilerden hangisidir?**
- Taşlama
 - Koçaklama
 - Ağıt
 - Güzelleme
 - Destan
- 15.** Güzelleme denilince akla gelen, Çukurova güzellerini şiirlerinde anlatan halk ozanıdır. Şiirlerinde sade ve akıcı bir dil kullanmıştır. Yerel ağız ve deyimlere şiirlerinde yer vermiştir. *Ala Gözlerini Sevdigim Dilber, Güzel Ne Güzel Oluşsun* en bilinen şiirleri arasındandır.
- Bu parça söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?**
- Seyranî
 - Gevherî
 - Karacaoğlan
 - Dadaloğlu
 - Ruhsâtî

1. (I) Türk halk edebiyatı; âşık edebiyatı, anonim halk edebiyatı ve dinî-tasavvûf halk edebiyatı olmak üzere üç kolda gelişme göstermiştir. (II) XII. yüzyılda Hoca Ahmet Yesevi ile başlayan tasavvuf hareketi, yüzyıllar içinde yayılarak devam etmiştir. (III) Verilen ürünlerde estetik zevk ve lirizm ön planda tutularak şairler yazılmıştır. (IV) Tasavvufla ilgilenen kimseler için mutasavvîf ve sufi gibi kelimeler ifade edilmiştir. (V) İslam dininin kurallarını ve mensubu oldukları tarikatların görüşlerini halka anlatmayı amaçlayan sanatçılar sade, halkın anlayacağı bir dil kullanmışlardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. I. İnsan-ı Kamil
II. Mürşit
III. Fenâfillah
IV. Nutuk
V. Kavuştak

Numaralanmış kavramların hangisi tasavvufla ilgili değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Bektaşilik tarikatının kurucusu ve önde gelen temsilcisi olan sanatçı, eserini "dört kapı kırk makam" şeklinde böülümlere ayırmıştır. Bu dört kapıyı da "şeirat, tarikat, hakikat, marifet" olarak adlandırmıştır.

Bu parçada sözü edilen eser, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hamzanâme
B) Mantiku't Tayr
C) Makâlât
D) Çarhnâme
E) Rebâbnâme

6.

Geceyi hastadan sor	I
Od yanar kazan bilir	II
Yol hâlin ozan bilir	III
Gurbeti gezen bilir	IV

Mâni nazım şeklinin biçim ve içerik özellikleri dikkate alınarak bir mâni oluşturulmak istense bu dizele rin sıralaması aşağıdakilerin hangisi olur?

- A) I - II - IV - III
B) II - III - I - IV
C) III - I - IV - II
D) III - II - I - IV
E) IV - II - I - III

2. Aşağıdaki cümlelerde yapılan tanımlamaların hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) Tasavvuf inanclarını benimseyerek kendini Allah'a adamış kimselere mutasavvîf denir.
B) Hoca Ahmet Yesevi'nin söylemiş olduğu ve dervîşleri tarafından yazıya aktarıldığı kabul edilen ilahi nitelikli şöirlere "hikmet" adı verilir.
C) Eskiden tarikat mensuplarının toplanıp tören yaptıkları ve İslam dinine ait bilgileri edindikleri yere "tekke" denir.
D) Tasavvufa Allah'tan başka varlığın olmadığı, her şeyin onun tecellisi olduğunu düşünmeye "vahdeti vücûd" adı verilmiştir.
E) Tasavvufa ilgili şöirlər söyleyerek halkı İslamiyet'in değerlerini yaşamaya davet eden gezgin dervişlere "sufi" denir.

3. İlkbahara yaz derler
Şirin söze naz derler
Kime derdim söylesem
Bu dert sana az derler
Kendin ettin kendine
Yana yana gez derler

Bu dizeler hangi mani tipinin örneğidir?

- A) Kesik mani
B) Cinaslı mani
C) Deyişi mani
D) Yedekli mani
E) Düz mani

7. Türk edebiyatında ilahinin ilk örnekleri XII. yüzyılda Hoca Ahmet Yesevi ile verilmeye başlanmıştır. Sonraki dönemde farklı tarikatlarda farklı isimlerle anılmış ve başta Yunus Emre olmak üzere çok başarılı örnekler verilmişdir. İlâhiye Mevlîvî tarikatında âyin, Bektaşî geleneğinde tapuğ, Yesevilerde hikmet, Gülşenîlerde nefes ve Halvetilerde durak adı verilmiştir.

V

Bu parçadaki bilgi yanlışlığının giderilmesi için hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve III B) I ve V C) II ve III
 D) II ve IV E) IV ve V

8. Almadan

Kokun aldım almadan
 Bir de yüzün göreyim
 Tanrı canım almadan

Bu dizeler aşağıdakilerden hangisine örnektir?

- A) Düz mâni
 B) Cinaslı mâni
 C) Yedekli mâni
 D) Artık mâni
 E) Deyiş mâni

9. Bulunmazsam çöl derler

Bazen bana göl derler
 Yeşil kırdan akarsan
 Bir gümüşten yol derler

Bu dizeler aşağıdakilerden hangisine örnektir?

- A) Bilmecə
 B) Türkü
 C) Alkış
 D) Tekerleme
 E) Ninni

- 10.

• <i>Risâletü'n Nushiye</i> • <i>Budalanâme</i> • <i>Makâlât</i> • <i>Marifetnâme</i> • <i>Müzekkin Nûfus</i>	• Erzurumlu İbrahim Hakkı • Kaygusuz Abdal • Yunus Emre • Eşrefoğlu Rumi

Tabloda verilen yazar-eser eşleştirme yapıldığında hangisi dışta kalır?

- A) *Makâlât*
 B) *Risâletü'n Nushiye*
 C) *Budalanâme*
 D) *Marifetnâme*
 E) *Müzekkin Nûfus*

11. Uzaktır seçilmiyor

Gönüldür geçilmiyor
 Gönül bir top ibrişim
 Dolaşmış açılmıyor

Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 7'li hece ölçüsü vardır.
 B) Düz mâni örneğidir.
 C) Uyak düzeni aaxa şeklinde dir.
 D) Anonim üründür.
 E) Tam uyak kullanılmıştır.

12. Gaflet içinden uyan

Edebsiz olma ey cân
 Edebdir asl-ı îmân
 Var edeb öğren edeb

Bu dörtlük dinî-tasavvufi Türk edebiyatı nazım türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) İlahi
 B) Devriye
 C) Şathiye
 D) Nutuk
 E) Nefes

1. Aşağıdakilerden hangisi, koşmaları ile Karacaoğlan'a koçaklamaları ile Körögölü'na benzeyen halk şairidir?

- A) Âşık Ömer
- B) Seyranî
- C) Erzurumlu Emrah
- D) Bayburtlu Zihnî
- E) Dadaloğlu

2. Yeşil ayna takındın mı beline
Gelin kurban olam tatlı diline

Yukarıdaki dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Anonim halk edebiyatı ürünüdür.
- B) Mazmunlara yer verilmiştir.
- C) Redif ve yarım kafiye kullanılmıştır.
- D) Mâni tipi uyakla kafiyelenmiştir.
- E) Tuyuğun vezniyle söylenenmiştir.

3. Mert dayanır nâmert kaçar
Meydan gümbür gümbürlenir
Şahlar şahı divân açar
Divân gümbür gümbürlenir

Bu dörtlügün nazım türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Koşma
- B) Varsağı
- C) Koçaklama
- D) Güzelleme
- E) Semai

4. (I) Âşık edebiyatı, halk edebiyatının kollarından biridir. Türklerin İslam medeniyetiyle tanışmasından sonra âşık adı verilen saz şairleri tarafından oluşturulmuştur. (II) Âşıklar şiirlerini saz eşliğinde ve doğaçlama olarak söylemişlerdir. (III) Âşıklar, usta-çırak ilişkisi ile yetiştirilmiş ve bu geleneğe büyük önem verilmiştir. (IV) Âşıkların söylemiş oldukları şirler divan adı verilen defterlerde toplanmış ve günümüze kadar bu sayede ulaşmıştır. (V) Geleneğe göre âşıkların âşık olduğunu en önemli göstergesi bade içme veya rüya görmedir.

Bu parçadaki cümlelerin hangisinde verilen bilgi yanlışlıştı?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

- 5.

Halk şairleri söyledikleri şiirlerini "siğır dili" adı verilen defterlerde toplamışlardır. Bu defterler divanlar kadar düzenli olmasa da şiirlerin günümüze ulaşmasında önemli rol oynamışlardır.

Cönk

Halk edebiyatında doğa, aşk, ölüm, ayrılık, yiğitlik, toplumsal olaylar gibi konuların işlendiği en sık kullanılan şiir türündür. İslamiyet öncesi Türk edebiyatında karşılığı "koşuk", divan edebiyatında konu bakımından karşılığı "gazel"dir.

Koşma

Dörtlü sayısı sınırlı değildir, âşık edebiyatının en uzun nazım şeklidir. Genellikle hecenin 11'li kalıbıyla yazılır ancak hecenin 8'li kalıbıyla yazılanları da vardır.

Destan

Âşık edebiyatında da divan şiirinde olduğu gibi şairlerin mahlas alma, mahlas kullanma geleneği vardır. Şairlerin son dörtlükte takma adlarını kullanmalarına verilen addır.

Bade içme

İşitilerek öğrenilen şiir anlamına gelir, kimi yönlerden koşmaya benzeyen bir türdür. Halk şiirinde hecenin sekizli ölçüsü ile koşma biçiminde düzenlenir. Özel bir ezgisi vardır. En az 3 en fazla 5 dörtlükten oluşur. Genellikle doğa, güzellik ayrılık gibi duygusal ve lirik temalar işlenir.

Semai

Tabloda verilen kavramların hangisinin açıklaması doğru değildir?

- A) Cönk
- B) Koşma
- C) Destan
- D) Bade içme
- E) Semai

6. I. Özel bir bestesi vardır.
 II. 8'li hece ölçüsü kullanılır.
 III. Doğa, sevgi, güzellik, aşk konularını işler.
 IV. 3-5 dörtlük arasındadır.

Özellikleri verilen halk edebiyatı nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güzelleme
- B) Koşma
- C) Semai
- D) İlahi
- E) Varsağı

7. Boy kürkünü beğenmeyen köçekler
 Babasına akl öğretir çocukların
 Yumurtadan burnu çıkan cüccükler
 Horoz oldum diye çıkış ediyor

Bu dörtlük aşağıdakı şiir türlerinden hangisinin örneğidir?

- A) Satirik şiir
- B) Lirik şiir
- C) Epik şiir
- D) Didaktik şiir
- E) Dramatik şiir

8. Onun gözleri görmüyordu. Ama kalp gözüyle baktığı doğayı, insanı, yurdunu, o kadar hoş, açık, anlaşılır bir şekilde anlattı ki Karacaoğlan'ı, Ömer'i, Emrah'ı aramadı bize. Onlardan ayrılan tek yönü güncel konuları işlemesi ve şiirlerine başlık vermesiydi. Türk edebiyatı araştırmacıları onu âşık edebiyatının en büyüklerinden ve bu edebiyatın son halkası olarak gösterirler.

Bu parçada söz edilen halk şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ercişi Emrah
- B) Âşık Veysel
- C) Âşık Seyranî
- D) Âşık Mahsunî
- E) Köroğlu

9. Kayseri'nin Develi ilçesinde doğan şair, doğduğu ilçeyele anılmaktadır. 19. yy'da yaşayan âşık; dönemin aksaklılarını ve yöneticilerini eleştirmiştir, bunu mizah ve iğneleyici ifadelerle bütünlüğe getirmiştir. Hem hece hem de aruzla şiirler yazmıştır.

Bu parçada söz edilen halk şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bayburtlu Zihنî
- B) Seyranî
- C) Âşık Ömer
- D) Ruhsatî
- E) Dadaloğlu

10. Bağın duvarından aştim
 Kırmızı cennete koştum
 Öptüm sardım helâllaştım
 Ne bağ duydu ne bağbancı

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yarım kafiye ve redif kullanıldığı
- B) İçerisini koşma ile benzerlik taşıdığı
- C) 8'li hece ölçüsü ile kaleme alındığı
- D) Çapraz kafiye düzeniyle yazıldığı
- E) Teşhis sanatına yer verildiği

11. I. Çayırı çimlendirir
 II. Ahrazi dillendirir
 III. Şu kızın kaşı gözü
 IV. Su gelir millendirir

Mâni nazım şeklinin biçim ve içerik özellikleri dikkate alınarak bir mâni oluşturmak istense bu dizeerin sıralaması aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) I-II-III-IV
- B) IV-I-III-II
- C) IV-II-III-I
- D) I-IV-III-II
- E) III-II-I-IV

1. Yâ Rab senin mekânın yok

Yatağıн yok yorganın yok

Hem dinin hem imânın yok

Her bir şeyden münezzehsin

Bu dizeler aşağıdakilerden hangisine örnektir?

- A) Deme
- B) Nefes
- C) Şathiye
- D) Devriye
- E) Nutuk

2. Hendek mendek

Saksajan leylek

Çikolata sümbül melek

Eline verdim bir bebek

Bebek seni sevmiyor

Sokaklarda ağlıyor

Şıktık miktik

Haydi sana dedim

Sen çok sen çok

Bu dizelerle ilgili,

- I. Şiirsel bir anlam oluşturulmaya çalışılmıştır.
- II. Benzer sözcüklerin peş peşe söylenmesi söz konusudur.
- III. Çocuk oyunlarında sayışmak için kullanılır.
- IV. Asıl anlam metnin başındaki dizelerde verilmiştir.

İfadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) I - III
- B) I - II - III
- C) I - II - IV
- D) III - IV
- E) II - III - IV

3. Uykunu haram et uzun gecelerde

Malından zekât ver bu dünyada

Kiyamette verecek sana Hakk orada

Oğul kızın ilim öğreşsin ver üstada

Bu dörtlük aşağıdakı sanatçılardan hangisine ait olamaz?

- A) Yunus Emre
- B) Karacaoğlan
- C) Ahmet Yesevi
- D) Kaygusuz Abdal
- E) Hacı Bektaş Veli

4. I. Mutasavvîf şairler tarafından dinî konularda Allah'ı övmek ve Allah'a yakarışı dile getirmek amacıyla yazılan, özel bir ezgi ile söylenen şiirlerdir.

II. Birçok isim tarafından söylenmiş olsa da edebiyatımızda Yunus Emre ile özdeşleşmiş günümüzde bile dinî törenlerde söylenmektedir.

III. Allah'ı öven ve Allah'a yakarışı anlatan ilahiler bu yönleri ile divan edebiyatındaki tevhid ve münacatlara benzer.

IV. Her tarikatta farklı bir adla bilinen ilahi, Melevilerde ayin, Bektaşilerde tapuğ ve Yesevilerde hikmet adını almıştır.

V. İlahiler hem aruz hem hece vezni ile oluşturulmuş hece ile oluşturulanlar koşma şeklinde aruzla oluşturulular ise gazel şeklinde kafiyelenmiştir.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde ilahiyle ilgili bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. (I) 13. yüzyılın ikinci yarısında ve 14. yüzyılın ilk çeyreğinde Anadolu'da yaşamıştır. (II) Tasavvufi şairin ve ilahi türünün en önemli temsilcisidir. (III) Şiirlerinin hepini 7'li ve 11'li hece ölçüyle ve dörtlükler halinde yazmıştır. (IV) Şiir dili oldukça güzel, temiz ve içten bir halk Türkçesidir. (V) Onda Allah irancı ve insan sevgisi sonsuzdur, bu yüzden de ilahileri yüzyıllarca halk tarafından sevilmiş ve söylenegelmiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde Yunus Emre ile ilgili verilen bilgi yanlışdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Mademki can tendedir
Cümle isyan bendedir
Lutf u ihsan sendedir
Bizi mahrum eyleme

Bencileyin düşküne
Aklım dönmuş şaşkına
Dost Muhammed aşkına
Bizi mahrum eyleme

Bu dörtlüklerin nazım türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Naat
B) Deme
C) Münacat
D) Tevhit
E) Nutuk

7. Lâmekân şehrinden kurbi sultandan
Kün emrinden kenv ü mekâna geldim
Âlemi vahdetten nûri irfandan
Hâlim arz etmeye cânâna geldim.

Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tarikata katılanlara kuralları anlatmak için söylenmiştir.
B) Tam kafiye ve redif vardır.
C) Çapraz uyak düzeni vardır.
D) 11'li hece vezni kullanılmıştır.
E) Devir esasını konu almaktadır.

8. Dağlar kalksın aradan
Mektup gitsin karadan
Yusuf Zeliha gibi
Kavuştursun Yaradan

Bu dizelerle ilgili olarak hangisi söylenemez?

- A) Telmih sanatına yer verilmiştir.
B) aaxa şeklinde uyaklanmıştır.
C) Bir alkış (dua) örneğidir.
D) Asıl anlatılmak istenen ilk dizelerdedir.
E) 7'li hece ölçüyü kullanılmıştır.

9. Âşık demiş iz olsun
Tara zülfün düz olsun
Doksan dokuz yaram var
Bir de sen vur yüz olsun

Bu dizeler ilgili,

- I. Sözcük hâlinde redif vardır.
II. 7'li hece vezni vardır.
III. Kesik mâni örneğidir.
IV. aaxa şeklinde uyaklanmıştır.
V. Tam uyak kullanılmıştır.

yargılarından hangileri yanlışdır?

- A) I-III B) II- IV C) II - V
D) III - IV E) III- V

10. Bülbül ne yatarsın Çukurova'da
Eşin gelir bulmaz seni burada
Kendim gurbet elde gönlüm sılada
Ötme garip bülbül gönlüm şen değil

Coşuyor da deli gönül coşuyor
Çigerçigim kebab oldu pişiyor
Sevdiceğim yüce dağlar aşıyor
Ötme garip bülbül gönlüm şen değil

Aşağıdakilerden hangisi verilen türkî için söylenemez?

- A) Birinci dörtlükte tam kafiye ikincide yarı kafiye vardır.
B) Bent ve kavuştuktan oluşmuştur.
C) 11'li hece ölçüyü ile oluşturulmuştur.
D) aaab/ cccb şeklinde kafiyelenmiştir.
E) Kişileştirme sanatına başvurulmuştur.

1. Aşağıdaki dörtlüklerden hangisi koşmadan alınmıştır?

- A) Nasıl vasfedeyim güzelim seni
Rumeli Bosna'yı değer gözlerin
Dünyaya gelmemiş eşin akranın
İzmir'i Konya'yı değer gözlerin.
- B) Sarı edik geymiş goncu dizinde
Arzumanım kaldı ala gözünde
Böyle güzel m'olur köylü kızında
Emirler'den bir kız indi pınara
- C) Mah cemaline bakılur
Ben kulun yanup yakılır
Söyledikçe bal dökülür
Leblerinden dudağ üzre
- D) Sözün bilmez bazı nâdan elinden
Erkan ağlar, usul ağlar, yol ağlar
Bülbülün feryadı gonca gülünden
Gülşen ağlar, bülbül ağlar, gül ağlar
- E) Alaydım da cura sazım dizime
Çekseydim sùrmeler ala gözüne
Cihan güzel olsa girmez gözüme
Sende bir gümanım var Çiçek Dağı

3. Çağır Karac'oğlan çağrı

Taş düştüğü yerde ağır
Yiğit sevdiginden soğur
Sarılmayı sarılmayı

Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tekrir sanatına başvurulmuştur.
B) 8'li hece ölçüsü kullanılmıştır.
C) İrsali mesel sanatının örneği vardır.
D) Bir koşmanın son dörtlüğüdür.
E) aaab şeklinde kafiyelenmiştir.

4. Bülbülün aşkıdır dalda öttüğü

Çobanın sütedir koyun güttüğü
Toprağın Kabil'i kabul ettiği
Şüphesiz yüzünün yumşaklığından

Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangileri yoktur?

- A) Tevriye
B) Telmih
C) Tenasüp
D) Hüsnütalıl
E) İstiare

2. I. Benden selam olsun Bolu Beyi'ne

Cıkıp şu dağlara yaslanmalıdır
Ok gicirtisinden kalkan sesinden
Dağlar gümbür gümbür seslenmelidir.

- II. Nesini söyleyim canım efendim
Gayrı düzen tutmaz telimiz bizim
Arzuhal eylesem deftere siğmaz
Omuzdan kesilmiş kolumuz bizim
- III. Dinleyin ağalar medhin eyleyim
Elma yanaklımın kara kaşlımın
O gül yüzlerine kurban olayım
Dal gerdanlımın da sırra saçılımın

Bu dizeler sırasıyla hangi nazım türlerinden alınmıştır?

- A) Ağıt - taşlama - koçaklama
B) Koçaklama - güzelleme - ağıt
C) Taşlama - ağıt - güzelleme
D) Güzelleme - ağıt - koçaklama
E) Koçaklama - taşlama - güzelleme

5. Ağam tülbentin ak mıdır

Cihanda mislin yok mudur
Rakiplerim nister benden
Bir dilber sevmek çok mudur?

Bu dörtlüğün nazım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mâni
B) Koşma
C) Semaî
D) Destan
E) Varsağı

6. Bakmaz misin Karac'oğlan haline
Garip bülbül konmuş gülün dalına
Kadrin bilmeyenler alır eline
Onun için eğri biter menevşe

Bu dörtlük için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
B) Güzel nedene bağlama vardır.
C) Yarım kafiye ve redif vardır.
D) Bir koşmanın son dörtlüğüdür.
E) Şiir, semaiye ait özellikler göstermektedir.

7. Vardım ki yurdundan ayağ göçermüş

Yavru gitmiş issız kalmış otağı
Camlar şikest olmuş meyler dökülmüş
Sakiler meclisten çekmiş ayağı

Bu dörtlükle ilgili olarak hangisi yanlıştır?

- A) 11'li hece ölçüsü kullanılmıştır.
B) Uyak düzeni abab şeklindeki.
C) Koşma nazım biçiminde oluşturulmuştur.
D) Redif ve yarım kafiye kullanılmıştır.
E) Ağıt nazım türü ile yazılmıştır.

8. 17. yüzyılda yaşamıştır. Yaşamı hakkında kesin bilgiler yoktur. Medrese eğitimi almış olduğunu bildiğimiz şair divan şairlerine özendiği yıllarda Adlı mahlası ile şiirler yazmıştır. Bu yüzden şiirlerinde kuvvetli bir divan edebiyatı etkisi görülür. Gazel, kaside, naatlar yazsa da asıl şairlik gücünü hece vezni ile yazdığı aşk şiirlerinde sergilemiştir. 105 şairin adının sayıldığı 38 dörtlükten oluşan *Sairname* adlı eseri önemlidir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bayburtlu Zihن
B) Âşık Ömer
C) Levnî
D) Erzurumlu Emrah
E) Gevherî

9. ---- âşık edebiyatında doğa güzelliklerini işleyen, genellikle sevilen varlıkların övülmesi için yazılan lirik şiirlere denir.

---- bir kimseyi yermek veya toplumun bozuk yönlerini iğneleyici bir dille eleştirmek için yazılan şiirlerdir.

---- yiğitlik, kahramanlık konulu şiirlerdir. Coşkun ve yüksek tempolu söyleyiş bu şiirlere hâkimdir.

---- doğal afetler, ölüm, hastalık gibi toplumu etkileyen olayları ve çaresizlikler karşısında korku, heyecan, üzüntü, isyan gibi duyguları ifade eden ezgili ürünlerdir.

Bu cümlelerde boş bırakılan yerlere aşağıdakilere den hangisi yazılamaz?

- A) Destan
B) Taşlama
C) Koçaklama
D) Ağıt
E) Güzelleme

10. I. Toplayıp devşirip derman edelim
II. Açılan yaramı sara bir çiçek
III. Belki derdimize çare bir çiçek
IV. Bahar gelsin şu dağlara gidelim

Yukarıda verilen dizeler, çapraz uyak düzeniyle yazılmış bir şiirin dizeleri olduğuna göre dizelerin dörtlüğü oluşturdukları sıra hangisinde doğru verilmiştir?

- A) I - III - IV - II
B) II - III - I - IV
C) IV - II - III - I
D) IV - III - I - II
E) IV - II - I - III

- 1. Aşağıdaki terimlerden hangisi dinî-tasavvufi Türk şiirinde yer alan kavamlardan biri değildir?**
- A) Sufi
 - B) Fenafillah
 - C) İnsanıkâmil
 - D) Cönk
 - E) Maşuk
- 2. Aşağıdakilerden hangisi dinî-tasavvufi halk şiirinin özelliklerinden biri değildir?**
- A) Tekkeler etrafında geliştiğinden didaktik şiirlerdir.
 - B) Şairlerin bağlı bulundukları tarikatın özelliklerini yansıtır.
 - C) Tasavvuf konulu şiirler yazan şairlere mutasavvif denmiştir.
 - D) Divan edebiyatında kullanılan mazmunlar kullanılmıştır.
 - E) Sade dilin yanı sıra ağır dille yazılmış örnekler de vardır.
- 3. Tasavvuf şiirinde Allah'tan gelip Allah'a dönmeyi konu edinen şırlere ----, tarikata yeni giren birisine tarikat adabını öğretmek için yazılan şırlere ----, iğneleyici ya da alaycı bir dille yazılan şırlere ---- denir.**
- Bu parçadaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?**
- A) devriye - nutuk - şathiye
 - B) nefes - devriye - nutuk
 - C) ilahi - nefes - devriye
 - D) devriye - şathiye - nutuk
 - E) nefes - ilahi - şathiye
- 4. Medrese eğitimi almış mutasavvif bir şairdir. Mürşidi Tapduk Emre'dir. Tasavvufla ilgili düşünceleri özgün, sade ve samimi bir dille anlatmıştır. Halk arasında yaygın olmayan Arapça ve Farsça kelimeleri eserlerinde kullanmamıştır. Hece ölçüsünün yanında aruz ölçüsünü de kullanıp divan edebiyatına da yakın durmuştur.**
- Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerin hangisidir?**
- A) Kaygusuz Abdal
 - B) Yunus Emre
 - C) Pir Sultan Abdal
 - D) Hacı Bayram Veli
 - E) Hacı Bektaşî Veli
- 5. Yunus Emre'den sonra, Tasavvufi Türk edebiyatının en önemli temsilcisi olan ----, Türk dili ve Türk tasavvuf edebiyatı tarihi için son derece önemli olan on beş yakın eserin şairi ve müellifidir. Bektaşî erkânı içinde yetişen şair, aynı zamanda zümre edebiyatı özelliği gösteren Bektaşî edebiyatının da ilk ve en büyük temsilcisidır.**
- Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?**
- A) Kaygusuz Abdal
 - B) Hacı Bektaşî Veli
 - C) Pir Sultan Abdal
 - D) Hacı Bayram Veli
 - E) Hoca Ahmet Yesevi
- 6. Aşkın aldı benden beni
Bana seni gerek seni
Ben yanarım dün ü günü
Bana seni gerek seni**
- Ne varlığa sevinirim
Ne yokluğa yerinirim
Aşkın ile avunurum
Bana seni gerek seni
(...)
- Bu şiir için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) Tekrarlarla anlatım güçlendirilmiştir.
 - B) Allah'a duyulan aşk anlatılmıştır.
 - C) Yabancı kökenli bağlaç kullanılmıştır.
 - D) Koşma şeklinde kafiyelenmiştir.
 - E) İstiare sanatı kullanılmıştır.
- 7. Aşağıdakilerden hangisi tasavvuf edebiyatının bir özelliği değildir?**
- A) Hem divan edebiyatı hem de halk edebiyatı nazım biçimleri kullanılmıştır.
 - B) Anadolu'da 14. yüzyıldan itibaren gelişme göstermiştir.
 - C) Bu döneme ait ilk ürünler *Divan-ı Hikmet*'te yer almaktadır.
 - D) Âşık tarzı Türk edebiyatının izlerini görmek mümkündür.
 - E) Yunus Emre diğer sanatçılara göre sade bir dil kullanmıştır.

8. İslamiyet'in kabulünden sonra yüzlerce, belki binlerce halk şairi eserini ortaya koyduktan bir süre sonra unutulmuş ve adı anılmaz olmuştur. Bu unutulmada rol oynayan önemli sebepler arasında coğrafi şartlar, savaşlar ve esaret, yokluklar, göçler vb. bulunmaktadır. Kendi sanat zevkini, dil ve üslup özelliğini, duygusu ve düşüncesini katarak şiirini veya eserini ortaya koyan sanatçının adının unutulması bu şiirin veya eserin zamanla halkın ortak malı kabul edilmesine yol açmıştır. Bu tür şiirlere halk sahip olmuş, korumuş, değiştirerek ya da çok az değiştirerek nesilden nesile aktara aktara yüzlerce yıl yaşamıştır.

Bu parçada anlatılan edebî dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tasavvuf edebiyatı
- B) Âşık edebiyatı
- C) Anonim edebiyat
- D) Divan edebiyatı
- E) Sözlü edebiyat

9. Gemi geldi durdu mu

İskeleye vurdu mu

Söyle ey seher yeli

Yâr hâlimi sordu mu

Bu şiirde altı çizili bölüme verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tapşırma
- B) Doldurma
- C) Artık dize
- D) Yedek dize
- E) Cinas

10. Yara sizler

Ok dejmiş yara sizler

Yaralının halinden

Ne bilsin yarasızlar

Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Cinaslı kafiye kullanılmıştır.
- B) Artık mâni nazım biçimi kullanılmıştır.
- C) "aaxa" şeklinde kafiyelenmiştir.
- D) 7'li duraksız hece ölçüsü ile yazılmıştır.
- E) Halka mal olmuş bir eserdir.

- 11.

Hacı Bektaşî Velî	<i>Budalanâme</i>
Kaygusuz Abdal	<i>Makâlât</i>
Pir Sultan Abdal	<i>Marifetnâme</i>
Erzurumlu İbrahim Hakkı	<i>Risaletü'n Nushiyye</i>
Yunus Emre	

Tabloda verilen sanatçı-eser eşleştirilmesinde hangisi dışta kalır?

- A) Hacı Bektaşî Velî
- B) Kaygusuz Abdal
- C) Yunus Emre
- D) Erzurumlu İbrahim Hakkı
- E) Pir Sultan Abdal

12. Yüksek yüksek tepelere ev kurmasınlar

Aşrı aşrı memlekete kız vermesinler

Annesinin bir tanesini hor görmesinler

Uçan da kuşlara malum olsun ben annemi özledim
Hem annemi hem babamı ben köyümü özledim

Bu şiirden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Son iki misra kavuştak (bağlama) bölümündür.
- B) İlk üç misra türkünün asıl konusunu içeren bent bölümündür.
- C) Bentlerde tam uyak ve ek halinde redif kullanılmıştır.
- D) Sözcük tekrarlarına yer verilmiştir.
- E) Türk edebiyatının anonim ürünlerindendir.

1. Aşağıdakilerden hangisi âşık tarzı Türk halk edebiyatının özelliklerinden biri değildir?
- A) Âşıklar farklı eğitim seviyelerindeki kişilerdir.
B) XVI. yüzyılda tam olarak şekillenmiştir.
C) Şiirler özel defterlerde toplanmıştır.
D) Kalıplılmış ifadelere yer verilmemiştir.
E) Cumhuriyete kadar varlığını sürdürmüştür.
2. Vara vara yardım ol kara taşa
Hasret ettin beni kavim kardaşa
Sebep ne gözden akan kanlı yaşa
Bir ayrılık bir yoksulluk bir ölüm
- Nice sultanları tahttan indirdi
Nicesinin gül benzini soldurdu
Nicelerin gelmez yola gönderdi
Bir ayrılık bir yoksulluk bir ölüm
(...)
- Bu şiir için aşağıdakilerden hangisi söylenenemez?**
- A) Koşma nazım biçimi ile yazılmıştır.
B) Yönelme durum eki ile redif yapılmıştır.
C) Kafiye örgüsü aaab / cccb şeklindedir.
D) İstifham ve tekrir sanatı kullanılmıştır.
E) 4+4+3 duraklı 11'li hece ölçüsü kullanılmıştır.
3. (...)
- Köroğlu düşer mi yine şanından
Ayırır çوغunu er meydanından
Kirat köpüğünden düşman kanından
Çevrem dolup şalvar ıslanmalıdır
- Bu şiir parçasının nazım türü aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Koşma
B) Güzelleme
C) Varsağı
D) Koçaklama
E) Semai
4. Aşağıdaki âşık tarzı Türk halk edebiyatına ait ürünlerden hangisinde farklı bir ölçü de kullanılmıştır?
- A) Koşma
B) Semai
C) Varsağı
D) Destan
E) Taşlama
5. Aşağıdakilerden hangisi âşık edebiyatında divan edebiyatı etkisinin görülmesinin temel nedenidir?
- A) İslamiyet etkisinde gelişmesi
B) Kalıplılmış benzetmelere yer verilmesi
C) Medrese eğitimli âşıkların olması
D) Mahlas yerine tapşırma kullanılması
E) Gazele benzeyen nazım biçimlerinin yer alması
6. Bre ağalar bre beyler
Ölmeden bir dem sürelim
Gözümüze kara toprak
Dolmadan bir dem sürelim
- Aman hey Allahım aman
Ne aman bilir ne zaman
Üstümüzde çayır çemen
Bitmeden bir dem sürelim
(...)
- Bu şiirin nazım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Koşma
B) Koçaklama
C) Varsağı
D) Taşlama
E) Semai

7. Aşağıdakilerden hangisi âşık tarzı Türk halk şiirinin Sözlü edebiyat geleneğinin devamı olduğunun kanıtı değildir?

- A) Kalılışmış benzetmelere yer verilmesi
- B) Şairlerin enstrüman eşliğinde söylemesi
- C) Koşma nazım biçiminin kullanılması
- D) Destan söyleme geleneğinin devam ettirilmesi
- E) Ozanlık geleneğinin âşıklık olarak devam etmesi

8. I. Karacaoğlan
II. Köroğlu
III. Seyrânî

Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış şairlerin ortak özelliği değildir?

- A) Koşma nazım biçimini kullanmaları
- B) Medrese eğitimi almış olmaları
- C) Âşık edebiyatı şairleri olmaları
- D) Hece ölçüsüyle şiir yazmaları
- E) Koşmanın nazım türlerinin temsilcileri olmaları

9. Karac'oğlan der ki n'olup n'olayım

Akan sularınan ben de geleyim

Sakal seni makkabınan yolayım

Bir kız bana emmi dedi neyleyim

Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir şiirin son dörtlüğüdür.
- B) Hece ölçüsünü sağlamak için sesler atılmıştır.
- C) Halk edebiyatı geleneği ile yazılmıştır.
- D) Düz uyak ile kafiyelenmiştir.
- E) İstiare sanatı kullanılmıştır.

10. Aşağıdakilerden hangisinde âşıklık geleneği ile ilgili bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Şairlerin şiirlerinde kullandıkları tapşırma adı verilen takma adları vardır.
- B) Âşıklar genellikle saza ve söze yeteneği olan kişilerdir.
- C) Âşıklık geleneği ile yetişen şairler şairlerini muamma adı verilen kitaplarda toplamışlardır.
- D) Usta-çırak ilişkisi âşıklık geleneğinde önemli bir yere sahiptir.
- E) Âşıklılığın en önemli göstergesi bade içme ve rüya görmedir.

- 11.**
- Türkülerde asıl konunun işlendiği bölümdür.
 - Halk edebiyatının en küçük nazım biçimidir.
 - Halk şairlerinin şiirlerinin toplandığı defterdir.
 - Âşık tarzı halk şiirinde şairlerin takma adlarını kullanma geleneğine denir.
 - Halk edebiyatında aruzun “mef’ülü / mefâ’lü / mefâ’lı / feûlün” kalıbıyla yazılan ezbisesine göre düz, Acem ve Emrah adlarını alan nazım şeklidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu açıklamalardan herhangi biriyle ilişkilendirilemez?

- A) Bent
- B) Kalenderî
- C) Tapşırma
- D) Cönk
- E) Miyan

12. I. Bozlak

II. Koşma

III. Selis

IV. Satranç

Numaralanmış kavramlarla seçenekler eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Orta Anadolu'ya özgü özel bir eziyiyle söylenen uzun havalardır.
- B) Halk edebiyatında feilâtün (fâilatün) / feilâtün / feilâtün / feilün yazılan şiirlerdir.
- C) Divan edebiyatı sanatçılarından etkilenerek oluşturulan nazım şeklidir.
- D) Divan edebiyatındaki gazelin karşılığı olan nazım şeklidir.
- E) Savaş, yiğitlik, kahramanlık konularındaki nazım türündür.

Divan Şiiri

1. Aşağıdakilerden hangisi divan edebiyatı nazım şekillerinden değildir?

- A) Tuyuğ
- B) Şarkı
- C) Kıt'a
- D) Müstezat
- E) Terzarima

Çözüm:

A, B, C ve D seçenekleri divan edebiyatı nazım biçimleridir. Terzarima Batı etkisiyle gelişen Türk edebiyatına ait bir nazım biçimidir.

Cevap: E

2. Aşağıdakilerin hangisi şarkı nazım biçimi için söylenemez?

- A) Türk şairler divan edebiyatına kazandırmıştır.
- B) Miyan ve nakarat bölümlerinden oluşur.
- C) 14.yüzyıldan sonra yaygınlaşmıştır.
- D) Kafife örgüsü abab, cccb, dddb şeklindedir.
- E) Halk edebiyatındaki "TÜRKÜ" türü ile de benzerdir.

Çözüm:

A, B, D ve E seçenekleri şarkı için söylenebilir. Şarkılar 14. değil, 17. yüzyıldan sonra yaygınlık kazanmaya başlamıştır.

Cevap: C

3. Erzurum'da doğan şair, doğduğu yerin tabiatını diline yansıtmış gibidir. İyi bir medrese eğitimi alan ve aruzu tüm incelikleriyle kullanan şair, divan edebiyatının en büyük övgü ve yergi şairidir. Aşırıya kaçan eleştirileri ölümüne neden olmuştur.

Bu parçada tanıtılan şair, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şeyhî
- B) Nefî
- C) Nedim
- D) Bâkî
- E) Necâtî

Çözüm:

Parçada tanıtılan övgü ve yerginin en büyük şairi Nefî'dir.

Cevap: B

4. I. Sebkihindi akımının temsilcisidir.
II. Divan şiirinin son büyük temsilcisiidir.
III. Mevlevi tarikatına mensuptur.

Özellikleri verilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nâbî
- B) Nedim
- C) Şeyhî
- D) Enderunlu Vasîf
- E) Şeyh Galip

Çözüm:

Divan şiirinde sebkihindi akımından etkilenen, divan şiirinin 18. yüzyılın sonlarında son büyük temsilcisi kabul edilen ve Mevlevilik tarikatına mensup olan sanatçı Şeyh Galip'tir.

Cevap: E

5. 14. yy.da yaşamış olan ---- aynı zamanda iyi bir tıp bilginidir. Çelebi Mehmet'i Ankara'da tedavi etmiş, padişah da bunun üzerine Tokuzlu köyünü kendisine tımar olarak vermiştir. Ancak köylülerin kendisini köyde istemeyip tartaklamaları üzerine ---- adlı eserini yazmıştır. Divan şairinin kurallarını derli toplu kullanan ilk divan şairidir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri gelmelidir?

- A) Şeyhî - *Harnâme*
- B) Fuzûlî - *Şikâyetname*
- C) Şeyh Galip - *Hüsnu Aşk*
- D) Mercimek Ahmet - *Kâbusnâme*
- E) Nâbî - *Hayriye*

Çözüm:

Şeyh Galip, 18. yüzyılda yaşamış, divan şairinin son büyük temsilcisidir. Eseri *Hüsnu Aşk* alegorik bir aşk hikâyesidir. Fuzûlî, 16. yüzyılda yaşamıştır. *Şikâyetname* onun mektup şeklinde yazdığı eseridir. Mercimek Ahmet, eserini mensur şekilde kaleme almıştır. Eseri döneminin sade nesir örneklerindendir. Nâbî 17. yüzyılda yaşamıştır ve didaktik tarzda yazdığı eserleri ile tanınır. Parçada sözü edilen şair Şeyhî ve onun eseri *Harnâme*'dir.

Cevap: A

6. Rûh-bahş oldı Mesîhâ sıfat enfâs-ı bahâr
Açdilar dîdelerin hâb-ı ademden ezhâr

Tâze cân buldu cihân irdi nebâtâta hayat
Ellerinde harekât eyleseler serv ü çenâr

Döşedi yine çemen nat'-ı zümürrüdfâmın
Sîm-i hâm olmuş iken ferş-i harîm-i gül-zâr

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bahar mevsiminde doğanın canlanması betimlenmiştir.
- B) Zengin kafiye kullanılmıştır.
- C) 14'lü hece ölçüsü kullanılmıştır.
- D) Bir kasidenin nesip bölümünden alınmıştır.
- E) Birinci beyitte telmih sanatı vardır.

Çözüm:

Dizelerde bahar mevsiminde doğada meydana gelen değişim anlatılmıştır. Dize sonlarındaki "âr" sesi ile zengin kafiye oluşturulmuştur. Birinci beyitte Hz. İsa'nın ölüleri diriltme mucizesine telmih yapılmıştır. Kasidelerde giriş bölümünde övgüye geçmeden önce bir doğa olayı betimlenebilir. Burada da bahar mevsimi betimlenmiştir. Bu nedenle bir kasidenin giriş bölümünden alınmış beyitlerden oluşmuştur. Şiir divan edebiyatı geleneği ileoluştugu için şiirde aruz vezni kullanılmıştır.

Cevap: C

7. Nedîm'in şiirleri, yaşadıklarının, gördüklerinin, hissettiğlerinin edebî metinlere birer iz düşümüdür sanki. Zira o, yaşadığı şehrin yanı Lale Devri İstanbul'un doğal güzelliklerini, buradaki mekânları, mimari eserleri, şehrin hareketli ve renkli sosyal yaşamını, geleneklerini ve yaşadığı yerdeki dil özelliklerini, halk söyleyişlerini şiirinde ustaca kullanmayı bilmıştır. Klasik Türk şirine İstanbul Türkçesinin incelik ve yalınlığını getiren, halk söyleyişlerine, seviyeli bir argoya, deyim ve atasözlerine başvuran şair, Lale Devri'nin edebî zevkine uygun bir anlatım tarzı oluşturmuştur.

Bu parçada vurgulanan akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sebkihindi
- B) Mahallîleşme
- C) Millîleşme
- D) Türkçülük
- E) Hikemi tarz

Çözümü:

Gelenek ve görenekleri, halk söyleyişlerini, İstanbul Türkçesinin incelğini ve yalınlığını ortaya koyan Nedim'in öncüsü olduğu akım, mahallîleşme akımıdır.

Cevap B

8. Divan edebiyatının en lirik şairlerindendir. Şiirlerini okuyanda duygusal bir iz bırakır. Ne hakkında yazıyorsa mutlaka sonu aşka bağlanır. O edebiyata ve şire aşıkla bağlı, aşkı şiirde en güzel şekilde anlatan bir şairdir. Derin bir hoşgörüsünün olduğunu ve şiirlerinde birden fazla kültürün rol oynadığını da görmekteyiz. Şiirlerinin Arapça, Farsça ve Türkçe olarak üç dille mükemmel yakın yazılmışının nedeni de Bağdat ve çevresinde yetişmiş olmasıdır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Bâkî
- B) Nefî
- C) Şeyh Galip
- D) Şeyhî
- E) Fuzûlî

Çözüm:

Parçada verilen divan edebiyatının en lirik şairi olması, her şiirinin aşka bağlanması ve üç dili ustaca kullanması ayrıntıları Fuzûlî'nin en belirgin özellikleridir.

Cevap: E

9. I. Kafiye şeması tuyuğa benzer ve aaxa şeklinde kafiyelenir.
 II. Türk edebiyatına Fars edebiyatından geçmiştir.
 III. Şairlerin dünya görüşünü, felsefi ve tasavvufi konuları işleyen nazım şeklidir.
 IV. Rubai, aruz vezninin herhangi bir kalıbıyla yazılabilir.
 V. En az iki beyitten meydana gelir.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde rubai ile ilgili bilgi yanlışlıvardır?

- A) I ve IV
- B) I ve V
- C) III ve IV
- D) II ve V
- E) IV ve V

Çözüm:

Türk edebiyatına Fars edebiyatından geçmiş olan rubailerde nazım birimi dörtlük (bent) olup aruzun her kalıbı ile yazılamaz. Özellikle aruzun kendine özgü 24 kalıbıyla yazılır. Bu nedenle IV ve V. cümlelerdeki bilgiler yanlışlıdır.

Cevap: E

10. Türk edebiyatının en çok okunmuş eserlerindendir. Türk ve dünya kütüphanelerinde sayısız nüshası bulunur. Bâkî'nin tek manzum eseridir. Bâkî, şiirlerini ilk olarak Kanuni'nin emri ve ricası ile bir divan tarzında toplayıp tanzim etmiş, daha sonra yeni birçok manzumeler yazmış bulunduğuandan divanını tekrar tertip ve tasnif etmiştir. İçerisinde bulunan Arapça ve Farsça manzume Bâkî'nin üç dilde de şiir yazdığını göstermek amacıyla esere eklenmiştir. Eserde kaside, gazel, kit'a, terciibent, terkibent, muhammes ve tahmis gibi birçok nazım biçimile yazılmış eser bulunur.

Bu parçada söz edilen Bâkî'nin eseri aşağıdakilerin hangisidir?

- A) *Fezâilü'l Cihâd*
- B) *Kanuni Mersîyesi*
- C) *Fezâ'il-i Mekke*
- D) *Dîvân*
- E) *Hadîs-i Erbain Tercümesi*

Çözüm:

Divan edebiyatında şairlerin şiirlerini topladıkları eserler divan adı verilirdi. Son cümlede yer alan içerisinde farklı nazım şekilleriyle yazılmış şiirlerin bulunması bu kitapta Bâkî'nin şiirlerini topladığının göstergesidir. Yine Bâkî'ye ait Türk edebiyatının en çok okunan eseri *Bâkî Divanı*'dır.

Cevap: D

Notlarım

1. Divan edebiyatı aşağıdaki şairlerden hangisiyle başladığı kabul edilir?
- A) Şeyh Galip
 - B) Hoca Dehhânî
 - C) Bâkî
 - D) Fuzûlî
 - E) Nefî
2. Aşağıdakilerden hangisi divan edebiyatının son büyük şairidir?
- A) Enderunlu Vasîf
 - B) Ahmet Paşa
 - C) Nefî
 - D) Şeyh Galip
 - E) Nâbî
3. Aşağıdakilerden hangisi divan edebiyatının bir özelliği değildir?
- A) Arapça, Farsça tamlamalar sık kullanılmıştır.
 - B) Mazmun adı verilen kalıplılmış sözler kullanılmıştır.
 - C) Ağır, sanatlı, süslü söyleyişlere yer verilmiştir.
 - D) Parça güzelliğine önem verilmiştir.
 - E) Koşma, semai gibi nazım biçimleri kullanılmıştır.
4. Gazelin ilk beytine ----, son beytine ---- adı verilir.
- Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?
- A) matla - hüsnümatla
 - B) makta - matla
 - C) hüsnümatla - hüsnümakta
 - D) matla - makta
 - E) hüsnümakta - matla
5. Aşağıdakilerin hangisi konularına göre gazel türlerinden değildir?
- A) Âşıkane gazel
 - B) Rindâne gazel
 - C) Mevlevi gazel
 - D) Şûhâne gazel
 - E) Hikemî gazel
6. Aşağıdakilerin hangisi kasideleriyle ünlü divan şairidir?
- A) Nâbî
 - B) Necâtî
 - C) Fuzûlî
 - D) Nefî
 - E) Nedim
7. Aşağıdakilerden hangisi kasidenin bölümlerinden değildir?
- A) Teşbib
 - B) Dua
 - C) Girizgâh
 - D) Tevhid
 - E) Methiye
8. Aşağıdakilerin hangisi peygambere övgü konusunu işleyen kaside türündür?
- A) Naat
 - B) Tevhid
 - C) Münacaat
 - D) Hicviye
 - E) Fahriye

9. Kasidelerin nesib bölümünde kış anlatılıyorsa ----, bahar anlatılıyorsa ---- adını alır.

Bu cümlede boş bırakılan yerler sırasıyla aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) İydiye - rahsiye
- B) hicviye - fahriye
- C) şitâiyye - bahâriyye
- D) temmuziye - fahriye
- E) tevhid - münacat

10. Aşağıdakilerden hangisi sebkihindi akımının özeliliklerinden biri değildir?

- A) Mübalağa ve tezatlara yer verilir.
- B) İran edebiyatında ortaya çıkmıştır.
- C) Dil oldukça ağır, süslü ve sanatlıdır.
- D) En çok din dışı konular işlenmiştir.
- E) Anlam oldukça kapalıdır.

11. ---- konusuna göre başlık alır. Nazım birimi beyittir. Beyit sayısı 33-99 arasında değişir. İlk beyetine ----, son beyetine ---- denir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Mesnevi - matla - beytü'l gazel
- B) Gazel - beytü'l gazel - matla
- C) Kaside - matla - makta
- D) Gazel - matla - şah beyit
- E) Kaside - makta - taç beyit

12. 17. yüzyıl divan edebiyatı şairlerinden olup kasideleriyle hem kendi dönemindeki şairleri hem de kendinden sonra gelen şairleri etkileyen ----, övgü ve yergi sanatını bir arada ustalıkla kullanmıştır. Hiciv dendögünde akla gelen ilk isimdir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hayâlî
- B) Bâkî
- C) Necâtî
- D) Nedim
- E) Nefî

13. Sözlük anlamı “şarkı söyleme, övme, kapalı, gizli ve cinaslı, imalî söz”dür. Arap ve İran edebiyatlarında olmayan, yalnız Türk edebiyatında kullanılan bir nazım şeklinin adıdır. Başlangıcı, millî Türk nazım şekli olan dörtlüklərdir. Uyak düzeni “aaxa” şeklindedir. Daha çok Çağatay ve Azerbaycan edebiyatlarında görülen nazım şeklinin Türk edebiyatındaki ilk örneklerini Kadi Burhaneddin vermiştir.

Bu parçada söz edilen nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şarkı
- B) Rubai
- C) Tuyuğ
- D) Murabba
- E) Kıt'a

14. Yaşadığı dönemden günümüze adından övgü ve hayranlıkla söz ettiren şair, klasik Türk şiirinin son büyük temsilcisidir. Mevlîvîliği benimsemiş ve divan şiiri geleneğinin kendini tekrarlamaya yüz tuttuğu 18. yüzyılda sebkihindi akımına yönelik şire yeni bir tarz getirmiştir ve çağdaşları tarafından pek çok gazeline nazireler yazılmıştır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nâîlî
- B) Nergîsî
- C) Neşâtî
- D) Şeyh Gâlip
- E) Hayâlî

1. I. Türk edebiyatında ilk şairler tezkiresini o yazmıştır.
II. Çağatay şiirinin en büyük şairlerindendir.
III. Türk edebiyatının ilk anı kitabı *Babürname*'yi yazmıştır.
IV. *Leyla ile Mecnun* mesnevisini en lirik ve sevilen şekilde kaleme alan sanatçıdır.
V. Türkçe ile Farsçayı kıyasladığı *Muhakemetü'l Lügat* teyn önemli eseridir.

Numaralanmış cümlelerde verilen bilgilerden hangileri Ali Şîr Nevâî'ye ait değildir?

- A) I ve III B) I ve V C) II ve IV
D) III ve IV E) III ve V

2. I. Rubai
II. Tuyuğ
III. Gazel
IV. Şarkı

Numaralanmış nazım şekillerinden hangilerini Türkler divan şiirine kazandırmıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) I ve IV E) III ve IV

3. I. Gazel türünde ustalık göstermişlerdir.
II. Aruzu kusursuz kullanmışlardır.
III. Övgü ve yergi şiirlerini sıkça yazmışlardır.
IV. 16. yy.da yetişmiş divan şairleridir.
V. Divan şiirini İran (Fars) şiirinin seviyesine taşımışlardır.

Numaralanmış cümlelerden hangisi Fuzûlî ve Bâkî'nin ortak özellikleri arasında değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. I. Rubainin en büyük temsilcisi İranlı şair Ömer Hayyam'dır.
II. Nâbî divan şiirinin en didaktik şairlerinden biridir.
III. Tuyuğ nazım şeklini Türkler divan şiirine kazandırmışlardır.
IV. Beş mesnevi yazan şair "hamse" sahibidir, Bâkî 16. yüzyılda hamse yazmış bir şairdir.
V. Türklerin divan şiirine kazandırdığı şarkı nazım şeklinin en güzel örneklerini Nedim vermiştir.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde verilen bilgi yanlışdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Aşk, ayrılık, hasret, özlem konularını işleyen duygusal şairlerdir. Okurun duygularına, kalbine seslenir. Eskiden Yunanlılıarda "lir" denen çalğı aleti ile söyleindiğinden bu adı almıştır. Divan edebiyatında gazel, şarkı; halk edebiyatında güzelleme türündeki koşma, semai lirik şire örnektir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi lirik yönü ağır basan bir şair değildir?

- A) Fuzûlî
B) Bâkî
C) Hoca Dehhanî
D) Nedim
E) Nâbî

6. Ey şûh-i kerem-pîşe dil-i zâr senindir
Yok minnetin aslâ
V'ey kân-i güher anda ne kim var senindir
Pinhân ü hüveydâ
Sen kim gelesin meclise bir yer mi bulunmaz
Baş üzre yerin var
Gül goncesisin güše-i destâr senindir
Gel ey gül-i ra'nâ
N'eylersen edip bir iki gün bâr-i cefâya
Sabreyle de sonra
Peymâne senin hâne senin yâr senindir
Ey dil tek ü tenhâ

Bu dizelerin nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Müstezat
B) Kaside
C) Rubai
D) Terkibibend
E) Mesnevi

- 7. Aşağıdakilerden hangisi divan şiir ile aşık tarzı halk şiirinin ortak Özelliğidir?**
- Edebi sanatlara büyük önem verdikleri için mecazlı bir dil kullanılmıştır.
 - Şiirler genellikle saz eşliğinde söylenmiştir.
 - Genellikle tam ve zengin kafije kullanılmıştır.
 - Şairler, şiirlerinin son bölümünde takma adlarını söylemişlerdir.
 - Anlamdan çok biçim güzelliğine önem verilmiş şiirler doğaçlama söylenenmiştir.
- 8. Genellikle "fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün" vezniyle yazılır. Az sayıda da olsa bu vezin dışındaki vezinlerle de yazılmış örnekleri vardır. Daha çok Çağatay ve Azerbaycan edebiyatlarında görülür. Anadolu'da ilk örneklerini Kadi Burhaneddin ve Seyyid Nesimî yazmıştır. Divan şairleri ise bu nazım biçimine pek ilgi göstermemiştirlerdir.**
- Bu parçada söz edilen nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?**
- Rubai
 - Tuyuğ
 - Şarkı
 - Murabba
 - Kit'a
- 9. (I) Divan edebiyatında şairin beş mesnevi yazmasına hamse denir. (II) Ali Şîr Nevâî ilk hamse sahibi şairdir. (III) 17. yüzyılda Nefî hamsesiyle ünlü bir diğer divan şairidir. (IV) Romanın olmadığı dönemde mesneviler romanın görevini üstlenmiştir. (V) Mesneviler beyit nazım birimi ile aruzun uzun kalıplarıyla yazılmıştır.**
- Numaralanmış cümlelerde verilen bilgilerin hangileri yanlışdır?**
- I ve II
 - I ve IV
 - II ve III
 - III ve IV
 - III ve V
- 10. I. Mahallîleşme akımının onde gelen ismidir.
II. Şiirlerinde genellikle aruzu kullanmış ancak türkülein birini hece vezni ile oluşturmuştur.
III. Şiirlerinde özgünlüğü onde tutmuş ve tüm şairlerden farklı olduğunu savunmuştur.**
- Özellikleri verilen divan şairi aşağıdakilerden hangisidir?**
- Şeyh Galip
 - Nedîm
 - Nâbî
 - Bâkî
 - Fuzûlî
- 11. Aşağıdaki beyitlerin hangisi bir gazelin "makta beyti"nden alınmış olabilir?**
- İrmez cemâl-i suret ile sana ey peri
Ger bula hüsn-i hûr ile şekl-i beşer çerağ
 - Gittin ammâ ki kodun hasret ile cânî bile
İstemem sensiz olan sohbet-i yârâni bile
 - Eşcâr-i bâğ hırka-i tecride girdiler
Bâd-i hazân çemende el aldı çenardan
 - Zâhid sözüne germ olup ağlama gözüm kim
Serd olsa hevâ olmaya merdümde der ey dost
 - Bâkî çemende hayli perişân imiş varak
Benzer ki bir şikâyeti var rûzgârdan
- 12. I. Fuzûlî
II. Nâbî
III. Şeyh Gâlip
IV. Nefî**
- Aşağıdaki eserlerden hangisi verilen sanatçılardan birine ait değildir?**
- Sihâm-ı Kazâ
 - Hüsün ü Aşk
 - Rind ü Zahid
 - Hayrâbâd
 - Cemşid ü Hurşid

1. Aşağıdaki verilen bilgilerden hangisi yanlışdır?

- A) Rubai, İran edebiyatından Türk edebiyatına geçmiş bir nazım şekli olup tuyuğ gibi kafiyelenir.
- B) Lale Devri şairi Nedîm'in en büyük temsilcisi olduğu nazım şekli şarkıdır.
- C) Her beyti kendi içinde kafiyelenen ve beyit sınırlaması olmayan nazım şekli mesnevi olup konusuna göre değişik gruplara ayrılmıştır.
- D) 9-10 bentle yazılan, her bendin sonunda vasıta beyti sabit kalan, Bağdatlı Rûhî ve Ziya Paşa tarafından sıkça kullanılmış nazım biçimini terkibibenddir.
- E) aaaa / bbba / ccca... şeklinde uyaklanan, genellikle sayıları 4 - 8 arasında değişen dörtlüklerle yazılan felsefi, dinî, didaktik konuların işlendiği bir nazım biçimi murabbadır.

2. Aşağıdaki beyitlerin hangisinde telmih sanatı yoktur?

- A) Şöyle zerd oldı tenüm derd ile kim altun sanup
Hey begüm yer yuda yazdı bendeni Karun sanup
- B) Âdem alnunda eger görse cemâlün nûrını
Secde emrine inâd itmezdi şeytân-ı racım
- C) Gel gönül Ka'be'sin ziyâret kıl
Kim olupdur makam-ı İbrâhîm
- D) Bin şîvesi vardır bu Züleyhâ-yı cihânuñ
Ey Yûsuf-ı hüsn eyleme zindânı ferâmûş
- E) Seni gelür işidüb bâğa yâsemen cânâ
Çıkup o şevk ile dîvâra reh-güzâra bakar

3.
I. Bağdatlı Rûhî
II. Bâkî
III. Ziya Paşa

Verilen sanatçılar için aşağıdakilerden hangisi söylemenemez?

- A) Bâkî ve Bağdatlı Rûhî divan şiirinin 16. yy.da yaşamış iki önemli şairidir.
- B) Üç şair de terkibibent nazım şekliyle eserler yazmışlardır.
- C) Ziya Paşa, Tanzimat I. Dönem'in onde gelen sanatçılarındanındır.
- D) Bağdatlı Rûhî ve Ziya Paşa mesnevi nazım şeklini kullanmamışlar fakat Bâkî hamse sahibi bir şairdir.
- E) Bâkî ve Bağdatlı Rûhî arzu başarıyla kullanmışlardır.

- 4.** Divan şiiri 16 ve 17. yüzyılda en olgun dönemini yaşamıştır. Her ne kadar Tanzimat'a kadar devam etse de Nâbî'nin ölümünden sonra bir daha büyük şair yetişmemiştir. Dinî tasavvufi konularla birlikte din dışı konular da işlenmiştir. Divan şiiri kültürel değişim'e rağmen biçimsel anlamda Tanzimat şairleri üzerinde etkisini sürdürmüştür.

Bu parçadaki yanlış bilgi aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Divan şiiri 16 ve 17. yy.da değil, 15 ve 18. yy.da zirveye ulaşmıştır.
- B) Divan şiirinde sadece din dışı konular işlenmiştir.
- C) Divan edebiyatı biçim yönünden Tanzimat sanatçılarını etkilememiştir.
- D) Divan şiirinde Nâbî'den sonra da Nedîm, Şeyh Galip gibi büyük şairler yetişmiştir.
- E) Divan edebiyatı Tanzimat'la değil Millî Edebiyat'la sonlanmıştır.

- 5.** Esrârını dil zamân zamân söyler imiş

Hengâme-i gamda dâstân söyler imiş

Aşk ehli olup da mihnet-i hicrâna

Ben sabr iderin diyen yalan söyler imiş

Günümüz Türkçesiyle:

(Gönül sakladığı sırları zaman zaman söylemiş, üzgün zamanlarında ise destan gibi söylemiş, âşık olup da ayrılık çilesine "sabrederim" diyen yalan söylemiş.)

Bu dizelerin biçim ve içerik özelliklerinden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylemenemez?

- A) Mahlas kullanmak esastır.
- B) Nazım birimi dörtlüktür.
- C) Kökeni Fars edebiyatına dayanır.
- D) Kafiye düzeni tuyuğa benzer.
- E) Dinî, felsefi konular ağırlıklı olarak işlenir.

6. I. Söyleyiş > düşünceden
II. Mecazlar > sadelikten
III. Soyut > somuttan

Türk edebiyatı çeşitli etkilerden dolayı farklı dönemlere ve farklı anlayışlara ayrılarak incelenmektedir.

Verilen karşılaştırmada bazı kavramların diğerlerinden fazla önemsendiği bir edebî dönemin özellikleri sıralanmıştır ve bu durum büyük işaret (*>*) ile gösterilmiştir

Bu anlayışın hâkim olduğu dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İslamiyet öncesi Türk edebiyatı
- B) Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatı
- C) Tanzimat I. Dönem edebiyatı
- D) Divan edebiyatı
- E) Halk edebiyatı

7. (I) Çoğunluğunu Azerbaycan Türkçesi ile yazdığı şiirlerinde okuyucuya etkileyen, okuyucunun duygusal dünyası ile bütünlüğen dönemin diline göre yalın ve samimi bir söyleyişi vardır. (II) Arapça, Farsça ve Türkçe olmak üzere üç dilde eserler yazmıştır. (III) Rindane gazelin en büyük temsilcisi olan şair, lirik şiirleri ile tanınmıştır. (IV) Kerbela ve çevresinde yaşayan sanatçı, Kerbela Olay'ını anlatan *Hadikatü's Süeda*'yı yazmıştır. (V) En çok gazel nazım biçimini kullanan şair, şiirlerini yazarken tasavvuftan bolca beslenmiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlışır?

- A) Divan şiirinin nazım şekillerinin hepsi Arap veya Fars şiirinden alınmıştır.
- B) Divan şiirinde bütün güzelliğine değil parça güzelliğine önem verilmiştir.
- C) Divan şiirinde gazel, kaside, mesnevi, kıt'a; beyit nazım birimi ile oluşturulmuş nazım şekilleridir.
- D) Sanat için sanat anlayışının daha ön planda olduğu divan edebiyatına saray edebiyatı da denmiştir.
- E) Şiirlerde betimlenen güzel tipi genellikle idealize edilmiş kusursuz güzellerdir.

- 9.

I	XV. yüzyılda döneminin en büyük şairlerinden biridir. "Şairler Sultanı" ünvanına sahip olan sanatçı nazirecilik geleneğinin kurumsallaşmasında büyük rol oynamıştır. Uğradığı iftira nedeniyle "kerem" redifli kasideyi yazmıştır.	Ahmet Paşa
II	XV. yüzyılın Anadolu sahasındaki en büyük şairidir, İran'da tıp ve tasavvuf bilgisi öğrenmiştir. Çelebi Mehmet'i tedavi ettiği için ödül olarak kendisine tımar verilen köye gitmiş ve buradaki köylüler tarafından darp edilmesi üzerine ünlü mesnevisi <i>Harnâme</i> 'yi yazmıştır.	Ahmedî
III	XIII. yüzyılda yaşamış, asıl mesleği duvar ustalığı olan sanatçı, Anadolu'daki ilk Türkçe mesnevîyi <i>Kur'an-ı Kerîm</i> 'i kaynak olarak yazmıştır. Bu eser, 1529 beyitlik <i>Yusuf ve Züleyha</i> mesnevisidir.	Şeyyad Hamza
IV	Divan sahibi ilk Anadolu şairi olan sanatçı, İran şiirinin konu ve biçimsel özelliklerini divan şiirine kazandırmaya çalışmıştır. Astronomi, fen, matematik ve sosyoloji ile ilgili bilgilerin de yer aldığı <i>İskendernâme</i> , Büyük İskender'in yaşamını ve savaşlarını anlattığı ünlü mesnevisidir.	Seyhî
V	Divan şiirinin en büyük kaside ustası kabul edilen şair Erzurumludur, iyi bir eğitim alan şair, dönemin devlet büyüklerine kaside ve hicivler yazmıştır.	Nefî

Bu tablodaki bilgi yanlışlığının giderilebilmesi için numaralanmış şairlerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
- D) II ve V E) IV ve V

- 1. Aşağıdakilerden hangisi divan edebiyatının bir özelliği değildir?**
- A) Arapça, Farsça, Türkçe kelime ve tamlamalardan oluşan Osmanlı Türkçesi kullanılmıştır.
B) İslami bilimler, İslam tarihi, tasavvuf, kissalar, ayetler, hadisler divan edebiyatına kaynaklık etmiştir.
C) 13. yüzyılda Hoca Dehhâni ile başlamış, 18. yüzyılda son büyük şairi Şeyh Galip'i yetiştirmiştir.
D) Şairlerin hemen hepsi Türkçenin yanında Arapça ve Farsçayı iyi bilen eğitimli kişilerdir.
E) Gazel, kaside, şarkı, rubai gibi Arap ve Fars edebiyatından alınan nazım şekilleri kullanılmıştır.
- 2. Aşağıdaki divan şairlerinden hangisi farklı bir yüzyılda yaşamıştır?**
- A) Fuzûlî
B) Bâkî
C) Necâtî
D) Taşlıcalı Yahya
E) Hayâlî Bey
- 3. Aşağıdakilerden hangisi divan edebiyatı ve halk edebiyatı geleneğinin ortak özelliklerinden değildir?**
- A) Aynı zaman dilimi içinde gelişmiş olmaları
B) Eserlere başlık konulmaması
C) İslami inanç sisteminden etkilenmeleri
D) Şairlerin eğitimli olmaları
E) Daha çok şiir alanında gelişmeleri
- 4. Hâsilim yok ser-i kûyunda belâdan gayrı
Garazım yok reh-i aşkında fenâdan gayrı**
- Ney-i bezm-i gamem ey mâh ne bulsan yele ver
Oda yanmış kuru cisminde hevâdan gayrı
- Perde çek çehreme hicran günü ey kanlı sırış
Ki gözüm görmeye ol mâhlikadan gayrı
(...)
- Bu parçanın nazım biçimi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) Beyit sayısı 5-15 arasında değişebilir.
B) Matla beyti herhangi bir yerde tekrarlanabilir.
C) Divan şairlerinin en çok kullandığı nazım biçimidir.
D) İşlediği konulara göre farklı isimler alır.
E) Sözlü edebiyat ürünlerile benzerlik gösterir.
- 5. I. Âşıkâne
II. Şûhâne
III. Rindâne
IV. Hikemî**
- Numaralanmış gazel türlerine aşağıdaki şairlerin hangisi öncülük etmemiştir?**
- A) Necâtî
B) Fuzûlî
C) Bâkî
D) Nedîm
E) Nâbî
- 6. Gazeller konu bakımından sözlü edebiyattaki koşuklara, halk edebiyatındaki koşmalara benzer. Koşmalar da gazeller gibi işledikleri konulara göre isimler alırlar. Örneğin aşk, hasret, ayrılık, doğa sevgisi gibi lirik konuları işleyen koşma türü güzelmedir. Gazeller de buna en yakın tür ---- gazel adını alır.**
- Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?**
- A) rindâne
B) âşıkâne
C) şûhâne
D) hikemî
E) beytulgazel

7. I. Kasidenin bağımsız bölümdür.
 II. Kasidede övgünün yön değiştirdiği bölümdür.
 III. Kasidenin yazılmama nedeninin söylendiği bölümdür.
 IV. Kasidede doğa tasvirlerinin yapıldığı bölümdür.
- Numaralanmış cümlelerle aşağıdaki sözcükler eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?**
- A) Nesib
 B) Girizgâh
 C) Tegazzül
 D) Fahriye
 E) Methiye
8. Aşağıdakilerden hangisi koşma, gazel ve kasidenin ortak özelliklerinden biri değildir?
- A) İslamiyet öncesi Türk şiirinden etkilenmeleri
 B) Şairlerin takma adlarının yer alması
 C) İşledikleri konulara göre farklı adlar almaları
 D) Yazıldıkları biçimin başlık olarak kullanılması
 E) Türk edebiyatının aynı dönemine ait ürünler olmaları
9. Aşağıdaki nazım biçimlerinin hangisi farklı bir nazım birimiyle yazılır?
- A) Rubai
 B) Kır'ा
 C) Tuyuğ
 D) Şarkı
 E) Murabba

10. Bir safa bahşedelim gel şu dil-i nâ-şâde
 Gidelim serv-i revânım yürü Sa'dâbâd'e
İşte üç çifte kayık iskelede âmâde
 Gidelim serv-i revânım yürü Sa'dâbâd'e
- Gülelim oynayalım kâm alalım dünyâdan
 Mâ'-i Tesnîm içelim Çeşme-i Nev-peydâdan
Görelim âb-ı hayatı akdiğiñ ejderhâdan
 Gidelim serv-i revânım yürü Sa'dâbâd'e
 (...)
- Bu şiirde altı çizili bölümlerin adı nedir?**
- A) Nakarat
 B) Şitâiyye
 C) Miyan
 D) Dua
 E) Hüsnümatla
11. Çarhacılar çıktı meydâna yine
 Nîzeler irgürdiler birbirine
 Kimi nîzeyle kimisi gürz ile
 Şöyle ceng oldu ki hiç gelmez dile
 Durmadı alay içinde merd olan
 Çıktı meydâna olanlar pehlûvân
- Birim ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu betitlerin aşağıdaki türlerin hangisinden alındığı söylenebilir?**
- A) Surname
 B) Pendname
 C) Kiyafetname
 D) Seyahatname
 E) Gazavatname

1. Tanzimat Fermanı'nın ilanından (1839) sonra siyasi ve sosyal alanda görülen Batı kaynaklı gelişmeler şirede yansır. Şinâsi'nin 1859'da Fransızcadan çevirdiği şiirleri yayınladığı ---- adlı eserini, sonraki yıllarda özellikle Fransız şairlerden yapılan çeviriler izler.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki eserlerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Hürriyet Kasidesi*
- B) *Tercüme-i Manzume*
- C) *Tercüme-i Telemâk*
- D) *Tahrib-i Harâbât*
- E) *Terkib-i Bent*

Çözüm:

Bu parçadaki boşluğa ilklerin adamı olarak tanınan İbrahim Şinâsi'nin *Tercüme-i Manzume* adlı eseri getirilmelidir.

Cevap: B

2. Aşağıdaki dizelerden hangisi Tanzimat I. Dönem şirine örnek gösterilemez?

- A) Milliyeti nisyan ederek her işimizde
Efkar-ı frenge tebaiyyet yeni çıktı
- B) Ölürsem görmeden millette ümmîd ettiğim feyzi
Yazılısnsın seng-i kabrimde vatan mahzûn ben mahzûn
- C) Erişti nevbahar eyyamı, açıldı gül-i gülşen
Çerağan vakti geldi, lalezarın didesi ruşen
- D) Âmâlimiz efkarımız ikbâl-i vatandır,
Serhaddimize kal'a bizim hâk-i bedendir
- E) Vücûdun kim hamîr-i mayesi hâk-i vatandandır
Ne gam râh-i vatanda hâk olursa cevr ü mihnetten

Çözüm:

A-B-D-E seçeneklerinde toplumsal konular işlenmiştir. Milliyet, millet, vatan sözcükleri ilk defa Tanzimat şirinde görülmeye başlar. C seçeneğinde Nedîm'in gazelinde verilen beyit divan edebiyatı özelliklerini taşımaktadır.

Cevap: C

3. (I) *Tahrib-i Harâbât*, Nâmîk Kemâl'in Magosa'da iken kaleme aldığı bir eserdir. (II) *Tahrib-i Harâbât*, ilk olarak mektup şeklinde İstanbul'a gönderilmiştir. (III) Eser daha sonra *Mecmua-i Ebuzziya*'da tefrika edilmiştir. (IV) *Tahrib-i Harâbât*, *Harâbât'a* ve *Şinâsi*'ye karşı ciddi tenkitler içermektedir. (V) Bu eserde Namîk Kemal şiirlerin ve şairlerin seçilme kriterlerini eleştirmiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlışlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Çözüm:

D seçeneği yani IV. cümlede bilgi yanlışlışı vardır. *Tahrib-i Hârabât*, *Şinâsi*'ye değil, *Harâbât'a* ve Ziya Paşa'ya karşı ciddi tenkitler içermektedir.

Cevap: D

4. Aşağıdakilerin hangisinde Türk edebiyatında yazılmış ilk kafiyesiz şiir ve şairi bir arada verilmiştir?

- A) *Validem* - Abdülhak Hamit Tarhan
- B) *On Dokuzuncu Asır* - Sadullah Paşa
- C) *Nağme-i Seher* - Recaiçade Mahmut Ekrem
- D) *Rüyâ* - Ziya Paşa
- E) *Füruzân* - Muallim Naci

Çözüm:

İlk kafiyesiz yazılan şiir A seçeneğindeki *Validem* şiridir ve Abdülhak Hâmit Tarhan tarafından yazılmıştır.

Cevap: A

5. Tanzimat Dönemi şiiri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hece ölçüsü az kullanılmıştır.
- B) Aruz ölçüsü kullanılmıştır.
- C) Başarılı bir şekilde sade ve açık anlatım kullanılmıştır.
- D) Batılılaşmanın ilk şiirleri bu dönemde yazılmıştır.
- E) Beyit nazım birimi kullanılmıştır.

Çözüm:

Tanzimat Dönemi şiirinde aruz ölçüsü ve beyit nazım birimi kullanılmıştır. Batılılaşmanın ilk şiirleri Tanzimat Dönemi'nde yazılmış, sade ve herkesin anlayacağı bir dilde eser yazmak hedeflenmiş fakat bunda başarılı olunamadığı için doğru cevap C seçeneğidir.

Cevap: C

6. Ziyâ Paşa'nın ---- adlı eseri, *Şiir ve İnşâ* makalesinde öne sürdüğü edebî fikirleriyle çelişmektedir.

Boş bırakılan yere aşağıdaki eserlerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Terkib-i Bent*
- B) *Terci-i Bent*
- C) *Rüyâ*
- D) *Harâbât*
- E) *Eşâr-i Ziyâ*

Çözüm:

Ziyâ Paşa'nın *Harâbât* adlı antolojisi, *Şiir ve İnşâ* makalesinde öne sürdüğü fikirleriyle çelişkiye düşüğü eserdir.

Cevap: D

7. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat şiirinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Ağırlıklı olarak Batı edebiyatı nazım şekilleri kullanılmaya başlanmıştır.
- B) Yoğun olarak aruz ölçüsü, az da olsa hece ölçüsü ile şiirler yazılmıştır.
- C) Şiirin bütün dizeleri arasında bir anlam bağı kurulmaya çalışılmıştır.
- D) Dönemin başlarında bireysel konulardan ziyade, toplumsal konulara yer verilmiştir.
- E) Kulak için kafîye anlayışı ön plana çıkarılmıştır.

Çözüm:

Batı edebiyatı nazım şekilleri ilk defa Servetîfün Dönemi'nde kullanılmaya başlanmıştır. Tanzimat Dönemi'nde kullanılmamıştır. A seçeneğinde bilgi yanlısı vardır.

Cevap: A

8. Aşağıdaki dizelerden hangisinin Tanzimat Dönemi şiirinin özelliklerini yansıtmadır?

- A) Az eyleme inayetini ehl-i dertten
Yani ki çoh belâlara kıl müptelâ beni
- B) Usanmaz kendini insan bilenler halka hizmetten
Mürûvvet-mend olan mazluma el çekmez iânetten
- C) Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz
Şahsin görünür, rütbe-i akli eserinde
- D) Eriştî evc-i kemâlâtâ nûr-i idrâkât
Yetişti rütbe-i imkâna kîsm-i mümteinat
- E) Dehrin ne safâ var acaba sîm ü zerinde
İnsan bırakır hepsini hîn-i seferinde

Çözüm:

A seçeneğinde verilen beyit divan edebiyatının özeliliklerini taşımaktadır. Konu bireyseldir. Sanat için sanat anlayışıyla yazılmıştır. B, C, D, E seçeneklerinde verilen beyitler toplumsal konulara deðinmektedir. Bu beyitler; hak, adalet, millet,vatan konularının ilk defa şire konu edildiği Tanzimat Dönemi'nin özelliklerini taþımaktadır.

Cevap: A

9. Aşağıdaki eserlerden hangisi türü yönünden diğerlerinden farklıdır?

- A) *Divaneliklerim yahut Belde*
- B) *Garam*
- C) *Hacle*
- D) *Bâlâdan Bir Ses*
- E) *Sabr u Sebat*

Çözüm:

A, B, C, D seçeneklerinde verilen eserler şiir türündedir. E seçeneğinde verilen eserin türü tiyatrodur.

Cevap: E

**10. Civân-merdân-ı milletle hazer gavgâdan ey bî-dâd
Erir şemşîr-i zulmün âteş-i hûn-ı hamiyetten**

(Günümüz Türkçesi)

Ey adaletsiz, milletin yiğitleriyle kavga etmekten sakın!
Senin zulmünün kılıcı hamiyet ateşinin karşısında erir.

Tanzimat şairlerinden Nâmık Kemâl'in bu dizelerinden hareketle şiirin bütünüyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Gazelden alınmıştır.
- B) Hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- C) Beyitlerle yazılmıştır.
- D) Adalet konusu işlenmiştir.
- E) Sade ve açık bir dil kullanılmıştır.

Çözüm:

Verilen beyit sosyal konulara değinmiş dolayısıyla gazel nazım türünden alınmamıştır. Hece ölçüsüyle değil aruz ölçüsüyle yazılmıştır. Adalet konusunun işlendiği söylenemez. Beyitte kullanılan yabancı sözcükler ve tamlamalar sade ve açık bir dile engeldir. Beyit iki dizelik nazım birimidir. Dolayısıyla doğru cevap C seçeneğidir.

Cevap: C

11. I. Şiirin konusu değişmiş; eşitlik, özgürlük, adalet, hukuk gibi toplumsal konulara önem verilmiştir.

II. Anlamın beyit içinde bitmesi anlayışı kırılarak anlaşılmıştır.

III. Şiir geleneğimizde daha önce olmayan, şire başlık koyma gibi bir gelenek bu dönemde oluşmuştur.

Numaralanmış cümlelerden hangileri Tanzimat Dönemi şiirile gelen yeniliklerden biri değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Çözüm:

I ve III. öncüllerde verilen ifadeler Tanzimat Dönemi şiirile ortaya çıkan yeniliklerdir. II. öncülde ifade edilen bilgi Tanzimat şiirile değil Servetifünun şiirile ilgilidir.

Cevap: B

Notlarım

- 1. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi Tanzimat Edebiyatı şairlerinden biri değildir?**
- A) Nâmid Kemâl
 - B) Ziyâ Paşa
 - C) Ahmet Mithat Efendi
 - D) İbrahim Şinâsi
 - E) Abdülhak Hâmit Tarhan
- 2. Aşağıdakilerden hangisi *Hürriyet Kasidesi*'nin şairidir?**
- A) Abdülhak Hamit Tarhan
 - B) Namîd Kemâl
 - C) Süleyman Nazif
 - D) Ziya Paşa
 - E) Muallim Naci
- 3. Tanzimat I. Dönem şairlerinin şiir anlayışı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?**
- A) Sanat için sanat anlayışı
 - B) Toplum için sanat anlayışı
 - C) Sanat şahsi ve muhteremdir anlayışı
 - D) Şiir dilini üstün tutan anlayış
 - E) Gerçekçi şiir anlayışı
- 4. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat Dönemi şairlerinin kullandığı nazım şekillerinden biri değildir?**
- A) Gazel
 - B) Kaside
 - C) Terkibent
 - D) Serbest müstezat
 - E) Murabba
- 5. Tanzimat Dönemi şiirinde kullanılan nazım biçimleri aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?**
- A) Terkibent - şarkı - kaside - gazel
 - B) Koşma - müstezat - mesnevi - ilahi
 - C) Tuyuğ - semai - sone - gazel
 - D) Serbest müstezat - mâni - koşma - gazel
 - E) Semai - tuyuğ - terkibent - destan
- 6. Düşünceleriyle yenilikçi, eserleri ve yaştısıyla eskiye bağlı sanatçılardaki tezat ve ikilik tüm hayatına yansımıştır. Şair; biçim, hayal ve duyuş tarzı bakımından divan şiirine bağlıdır. Divan şiiri nazım biçimlerini kullanır. Lirik sayılabilen gazelleri vardır. Sade bir dili savunmuş fakat eserlerinde Arapça, Farsça tamlamalarla yüklü bir dil kullanmıştır. Hece ölçüyle yazdığı birkaç türkü dışında bütün şiirlerini aruz ölçüyle yazmıştır. Divan şiiri, mahallîleşme etkisi, Batı etkisi, âşık tarzı onun eserlerinde birlikte görülür. Türk edebiyatında terciibent ve terkibent türlerinin en önemli şairlerindendir.**
- Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Şemsettin Sami
 - B) Ahmet Mithat Efendi
 - C) Direktör Âli Bey
 - D) Ziya Paşa
 - E) İbrahim Şinâsi
- 7. Aşağıdaki eser - yazar eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?**
- A) *Zemzeme* - Muallim Nâci
 - B) *Tercüme-i Manzume* - Ziyâ Paşa
 - C) *Müntehâbât-i Eş'ar* - Şinâsi
 - D) *Sahra* - Recâizâde Mahmut Ekrem
 - E) *Ateşpare* - Abdülhak Hâmit Tarhan

8. Kimin aşkıyla nâlânsın
 Kimin hicriyle sûzansın
 Neden böyle perişansın
 Gönül derdin nedir söyle

nâlân: inleyen
 sûzan: yanan

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangisi kullanılmıştır?

- A) Teşhis
- B) Teşbih
- C) Mübalağa
- D) Hüsnütalıl
- E) Tezat

9. Ne gam pür-âteş-i hevl olsa da gavgâ-yı hürriyet
 Kaçar mı merd olan bir cân için meydân-ı gayretden

Bu dizelerin dil ve içerik özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki dönemlerden hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Tanzimat Edebiyatı
- B) Millî Edebiyat
- C) Servetifünun Edebiyatı
- D) Cumhuriyet Edebiyatı
- E) Fecriati Edebiyatı

10. Aşağıdaki hangisi edebiyatımızda yazılmış ilk pastoral şiirin şairidir?

- A) Süleyman Nazif
- B) Cenap Şahabettin
- C) Recâizâde Mahmut Ekrem
- D) Tevfik Fikret
- E) Abdülhak Hâmit Tarhan

11. Git vatan! Kâbe'de siyaha bürün
 Bir kolun Ravza-i Nebi'ye uzat
 Birini Kerbela'da Meşhed'e at
 Kâinatta o hey'etinle görün!
 (...)
 Açı vatan göğsünü İlah'ına aç!
 Şühedanı çıkar da ortaya saç!

Namık Kemal'in *Vaveyla* adlı şiirinden alınan bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yalın bir dil kullanılmıştır.
- B) Vatan temasında yazılmıştır.
- C) İlk dört dize çaprak uyak şeklinde yazılmıştır.
- D) İntikam sanatına başvurulmuştur.
- E) Didaktik özellikler taşımaktadır.

12. İbrahim Şinasi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) *Müntehabat-ı Eş'ar* adlı eserinde kendi şiirlerinden yaptığı seçkileri yayımlamıştır.
- B) *Durub-ı Emsal-i Osmaniye* adında atasözlerini derlediği bir çalışması bulunur.
- C) *Tercüme-i Manzume* adlı eserinde Fransız sanatçıların şiirlerini Türkçeye çevirmiştir.
- D) İlk yerli romanın yazarıdır.
- E) Edebiyatımızda yayımlanan ilk makaleyi yazmıştır.

13. Aşağıdaki eser - yazar eşleştirmelarından hangisi yanlışdır?

- A) *Sahra* - Abdülhak Hamit Tarhan
- B) *Terci-i Bent* - Ziya Paşa
- C) *Makber* - Namık Kemal
- D) *Pejmürde* - Recaiçade Mahmut Ekrem
- E) *Ateşpare* - Muallim Naci

1. • *İlhâm-ı Vatan*
• *Bâlâdan Bir Ses*

Bu eserler aşağıdaki şairlerden hangisine aittir?

- A) Nâmîk Kemâl
- B) Muallim Nâci
- C) Abdülhak Hâmit Tarhan
- D) İbrahim Şinasi
- E) Ziyâ Paşa

2. Modern şiirimizin öncülerindendir. "Şair-i Azam" olarak bilinir. Edebi türlerden sadece şiir ve tiyatro yazmıştır. Tezatlar şairi olarak da bilinir. Şiirlerinde ölçü, kafife ve dile önem vermemiş; karışık ve sanatlı bir dil kullanmıştır. Çoğunlukla aruz ölçüsünü kullanmış, az da olsa durak kullanmadan hece ölçüsüyle şiir denemeleri yapmıştır. Batılı şiir türlerini edebiyatımızda ilk kez o kullanmış Doğu ve Batı edebiyatı arasında bu yönyle köprü olmuştur.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Abdülhak Hâmit Tarhan
- B) Recâizâde Mahmut Ekrem
- C) Ahmet Mithat Efendi
- D) Muallim Nâci
- E) Nâmîk Kemâl

3. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat Dönemi şiirinin özelliklerindendir?

- A) Dil ve üslupta Arapça ve Farsça bırakılmış, yalın bir Türkçe esas alınmıştır.
- B) Hece ölçüsü de aruz ölçüsü de yoğun olarak kullanılmıştır.
- C) Nazım biçimini bakımından halk şiirinden yararlanılmıştır.
- D) Parça güzelliği yerine bütün güzelliği anlayışı benimsenmiştir.
- E) Divan şiirinden biçim ve içerik yönüyle uzaklaşmıştır.

4. ----, eski edebiyatı savunanların lideri konumundadır. Fakat Fransız edebiyatını öğrendikçe Batılı anlamda sade bir dille başarılı şiir örnekleri de vermiştir. Tamamen Batılı yaşıyışı kabul etmek yerine Türk kültürünü savunan sanatçı, şire biçim ve içerik yönünden yenilikler getirmiştir. Kafiyeye yönelik tartışmalarda, kafiyenin göz için olduğunu savunmuştur. Eski şiirogeneityni iyi bilmesine rağmen halk edebiyatı nazım şekillerinden yararlanmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Muallim Nâci
- B) Abdülhak Hâmit Tarhan
- C) Recâizâde Mahmut Ekrem
- D) Ziyâ Paşa
- E) Nâmîk Kemâl

5. ---- tarafından kaleme alınan *Zafernâme*; kaside, tâhîmî ve şerh olmak üzere üç bölümden oluşan hiciv türünde bir eserdir. Eserin kaside bölümü 66 beyitlik medhiye şeklinde, İzmit Mutasarrîfi Fâzıl Paşa'nın ağızından Âli Paşa için yazılmıştır. Daha sonra bu kaside, Karantina Kâtibi Hayri Efendi adında birinin ağızından tâhîmî ve Zaptiye Nâzırı Hüsnü Paşa'nın ağızından yapılan tâhîmîn şerhi ile de eser tamamlanmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Nâmîk Kemâl
- B) Recâizâde Mahmut Ekrem
- C) Muallim Nâci
- D) Abdülhak Hâmit Tarhan
- E) Ziyâ Paşa

6. I. *Zavallı Çocuk* - Namık Kemal
 II. *Makber* - Abdülhak Hamit Tarhan
 III. *Terci-i Bent* - Sadullah Paşa
 IV. *Pejmürde* - Recaiçade Mahmut Ekrem
 V. *Ateşpare* - Muallim Naci

Numaralandırılmış eser - sanatçı eşleştirmelerinden hangisi yanlışdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Eyah! Ne yer ne yâr kaldı
 Gönlüm dolu âh ü zâr kaldı
 Ben gittim, o hâksâr kaldı
 Beyrut'ta bir mezâr kaldı

hâksâr: toprak içinde
âh ü zâr: ağlama, inleme

Abdülhak Hâmit Tarhan'ın *Makber* adlı şiirinden alınan bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Telmih sanatına başvurulmuştur.
 B) Redif kullanılmamıştır.
 C) Ahenk yarım kafiye ile sağlanmıştır.
 D) Şiire hâkim olan tema üzüntür.
 E) Şair, ilahi aşkı anlatmıştır.

9. Sîdk ile terk edelim her emeli her hevesi
 Kîralım hâil ise azmimize ten kafesi
 İnledikçe eleminden vatanın her nefesi
 Gelin imdada diyor bak budur Allah sesi...

sîdk: doğruluk

hâil: engel

Namık Kemal'in bu dizeleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farsça tamlamalar kullanılmıştır.
 B) Tanzimat Dönemi'nin özelliklerini yansıtmaktadır.
 C) Romantizm akımı etkisindedir.
 D) Topluma öğütler içermektedir.
 E) Murabba nazım biçimyle yazılmıştır.

10. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat ile edebiyatımıza girmiş kavramlardan biri değildir?

- A) Hak
 B) Tasavvuf
 C) Hürriyet
 D) Eşitlik
 E) Adalet

7. Bilimsel konularda yazdıklarıyla tanınan Batı'ya dönenük bir yazardır. Edebiyata şiirle başlayan sanatçı, ilk şiirlerini *Heves Ettim* başlığında bir araya getirmiştir. *Şâiriyat* adlı makalesinde şire dair görüşlerini dile getirmiştir. Söz sanatlarının kullanılmasına gerçekçi olunduğu sürece tepki göstermeyen sanatçı, yazdıklarının okuyucuya estetik zevk vermenin yanında ders vermesi gerektiği düşüncesindedir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Abdülhak Hâmit Tarhan
 B) Recaiçade Mahmut Ekrem
 C) Muallim Naci
 D) Nâbizâde Nâzım
 E) Şemsettin Sâmi

1. (I) Türk edebiyatında İslamiyet'ten önce sagular yoluyla anlatılan ölüm; divan ve halk edebiyatında mersiye ve ağıt ile varlığını devam ettirmiş, Tanzimat Dönemi'nde ise daha farklı bir bakış açısıyla ortaya çıkmıştır. (II) Sevileneñlerin kaybedilişleri sevenleri tarafından büyük bir üzüm kaynağı olmuştur. (III) Akif Paşa ve Recaizâde Mahmut Ekrem'de görülen dinin kontrolündeki ölüm fikri ele alındıktan sonra, Abdülhak Hâmît'te ölüm anlayışı irdelenmiştir. (IV) Ölüm fikri, Abdülhak Hâmîd'de ki diğer şairlerde olduğu gibi metafizik bir boyutta ele alınır. (V) Manzumelerinin çoğunda Allah, âhiret, ruh, insan, kâinât, ölüm ve yok olmak gibi konulara felsefi bir bakışla yaklaşan Hâmîd, yakınlarının kaybıyla şuurlaştına yerleşmiş olan ölüm düşüncesini her fırsatta dile getirmekten kaçınmaz.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlıvardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Türk edebiyatında hece ölçüsüyle yazılan ilk tiyatro eseri olan *Nesteren* aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Abdülhak Hamit Tarhan
B) Muallim Naci
C) Ziyâ Paşa
D) Recaizade Mahmut Ekrem
E) Şinasi

4. Aşağıdaki eser - şair eşleştirmelarından hangisi yanlışlıdır?

- A) *Nağme-i Seher* - Ziyâ Paşa
B) *Zemzeme* - Recaizade Mahmut Ekrem
C) *Müntehâbât-i Eş'ar* - Şinasi
D) *Garam* - Abdülhak Hamit Tarhan
E) *Sümbüle* - Muallim Naci

5. Ziyâ Paşa'nın *Şiir ve İnşâ* makalesi Tanzimat Dönemi'ni şiir üzerine yazılan önemli makalelerindendir. Söz konusu makalesinde Ziyâ Paşa, yeni anlayışı radikal bir şekilde savunarak divan edebiyatını kıyasıyla eleştirir. Yeni şiir anlayışı için kaynağın divan edebiyatı değil halk edebiyatı olduğunu savunur. Bu yenilik taraftarı görüşlerinin ardından ---- adlı eserinde bu makalede dile getirdiği görüşlerin aksını savunur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Rüyâ*
B) *Eş'âr-i Ziyâ*
C) *Zafername*
D) *Harâbat*
E) *Defter-i A'mâl*

2. Ziyâ Paşa 1859 yılında kaleme aldığı bu eserini sarayda mabeyn kâtipliği yaptığı zamanlarda yazmıştır. Şiir, şairin ve Tanzimat Dönemi'nin bürokrat - aydınlarının felsefi durumlarını yansıtır. Güçlü çatışmaların yer aldığı bu eserde şair; İslam felsefesiyle Batı bilimlerini, özellikle astronomiyi başarılı bir şekilde kaynaştırır.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Zafername*
B) *Şiir ve İnşâ*
C) *Terkibent*
D) *Rüyâ*
E) *Harâbat*

6. Göz için kafiye - kulak için kafiye tartışması Tanzimat II. Dönemi'nde başlamış, sanatçıların bir kısmı "göz için kafiye" derken diğer kısmı ve bunları öğrenciler "kulak için kafiye" anlayışını savunmuştur. (Abes - muktebes tartışması)

Bu parçada söz edilen kafiye tartışması aşağıdaki sanatçılardan hangileri arasında yaşanmıştır?

- A) Muallim Naci ve Recaizade Mahmut Ekrem
- B) Abdülhak Hamit Tarhan - Şemsettin Sami
- C) Nabızade Nazım - Namık Kemal
- D) Ziyâ Paşa - Namık Kemal
- E) Recaizade Mahmut Ekrem - Şinâsi

7. **Nâmık Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylemenemez?**

- A) Şiirlerini, heyecanlı söylevci bir edayla yazmıştır.
- B) Hece ile şiir denemeleri yapmış ancak aruz ölçüsünü kullanmıştır.
- C) Sadece şiir türünde eserler vermiştir.
- D) Encümen-i Şuara topluluğuna katılmıştır.
- E) Edebiyatı, halka ulaşmada bir araç olarak görmüştür.

8. Kendi döneminin "üstadı" olarak anılır. Öğretmen, eleştirmen, teorisyen ve hoca sıfatıyla tanınır. Tanzimat'ın onde gelen yazarlarındandır. Servetîfunun'un temelini atmıştır. Eski edebiyata karşı yeni edebiyati savunmuştur. "Kafiye göz-kulak içindir." tartışmasında başı çeker. Batı edebiyatını esas olarak kabul etmiştir. Şiir, hikâye, roman, tiyatro, eleştiri türlerinde eserler vermiştir. "Sanat sanat içindir." anlayışına bağlıdır. "Her güzel şey şiirin konusu olabilir." görüşüyle Türk şiirinin konusunu genişletmiştir.

Bu parçada sözü edilen Tanzimat Dönemi sanatçısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Abdülhak Hâmit Tarhan
- B) Muallim Nâci
- C) Ziyâ Paşa
- D) Recâizâde Mahmut Ekrem
- E) Nabızâde Nâzım

9. **Şerare, Ateşpare, Füruzân, Sümbüle adlı eserlerin şairi aşağıdaki sanatçılardan hangisidir?**

- A) Ziyâ Paşa
- B) Muallim Naci
- C) Abdülhak Hamit Tarhan
- D) Recaizade Mahmut Ekrem
- E) İbrahim Şinasi

10. Gönlüm elden gitti sevdânın ne gâlip çengi var
Sevgîm, imdâda gel gönlüme aşkın cengi var

Reng-i ruhsârin gibi her renginin hayranıyorum
Vech-i bâkinin bu hayret-gehde yüz bin rengi var

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylemenemez?

- A) Teması aştıktır.
- B) Mübalağa vardır.
- C) Ahenk tam uyakla sağlanmıştır.
- D) Tanzimat II. Dönem şiirinden alınmış olabilir.
- E) Divan edebiyatı geleneğinden izler taşımaktır.

11. **Aşağıdaki eserlerden hangisi türü yönüyle diğerlerinden farklıdır?**

- A) Tercüme-i Manzume
- B) Nağme-i Seher
- C) Duhter-i Hindu
- D) Heves Ettim
- E) Şerare

- 1. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi Tanzimat II. Dönem'de göz için kafiye anlayışını savunmuştur?**
- A) Muallim Naci
B) Namık Kemal
C) Abdülhak Hamit Tarhan
D) Recaiçade Mahmut Ekrem
E) Ziyâ Paşa
- 2. Dilde şekil ve muhteva açısından değişiklerin öncülerinden olup bu yönyle modern Türk edebiyatının kurucularındandır. Doğu ve Batı biçimlerini şiirlerinde ustaca kullanmıştır. Türk edebiyatında Tanzimat Dönemi'nde Batılılaşmanın öncül isimlerinden olması yönyle Ahmet Hamdi Tanpınar'ın özellikle üzerinde durduğu isimlerden biridir. Tanpınar, şairi yaşadığı çevre, kişisel özellikleri ve içerisinde bulunduğu çalkantılı dönem açısından edebî bir bütünlük içerisinde ele almış ve âdetâ onu bir romancı titizliğiyle okuyucuya sunmuştur. Hayati ve eserleri birçok kitaba ve makaleye konu olmuştur.**
- Bu parçada sözü edilen şair, aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Abdülhak Hamit Tarhan
B) Recaiçade Mahmut Ekrem
C) İbrahim Şinasi
D) Nâmık Kemal
E) Muallim Naci
- 3. Aşağıdakilerden hangisi divan edebiyatıyla Tanzimat Edebiyatı'nın ortak özelliklerinden biridir?**
- A) Kulak için uyak anlayışı
B) Sanat için sanat anlayışı
C) Şiirlerin başlıklarının olmaması
D) Parça güzelliğine önem verilmesi
E) Kullanılan nazım şekilleri
- 4. Namık Kemal ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlışdır?**
- A) Aruz ölçüsünün yanında hece ölçüsünü de kullanmıştır.
B) Divan edebiyatı nazım şekillerini kullanmıştır.
C) Şiirlerinde romantizmden etkilenmiştir.
D) Romanlarında realizm akımının etkisindedir.
E) Tiyatrolarında konuşma dilini tercih etmiştir.
- 5. Ziyâ Paşa'nın edebî kişiliği için aşağıdakilerden hangisi söylenenemez?**
- A) Bazı beyitleri, bugün vecizeye dönüşmüştür.
B) Tercüme faaliyetlerinde bulunmuştur.
C) Zafername adlı bir hicviyesi vardır.
D) Defter-i Âmâl adlı eseri, edebiyatımızda anı türünde yazılmış ilk eserdir.
E) Eserlerinde romantizm akımının etkisinde kalmıştır.
- 6. Aşağıdakilerin hangisinde divan edebiyatı ile Tanzimat Edebiyatı'na ilişkin yapılan karşılaştırma doğru değildir?**
- A) Divan edebiyatında genellikle aruz ölçüsü kullanırken Tanzimat Edebiyatı'nda aruz ve hece ölçüsü birlikte kullanılmıştır.
B) Divan edebiyatında da Tanzimat Edebiyatı'na da kulak için kafiye önem verilmiştir.
C) Divan edebiyatında nesir arkâ plandayken Tanzimat Edebiyatı'nda ön plandadır.
D) Divan sanatçıları şiir türünde yoğunlaşmışken Tanzimat sanatçıları bütün türlerde etkindir.
E) Divan ve Tanzimat şairleri bazı nazım şekillerini ortak kullanmışlardır.

- 7. Aşağıdakilerden hangisinde Tanzimat II. Dönemi şiri ile ilgili bilgi yanlışı vardır?**
- Bireyi merkeze alan bir edebiyat oluşturulmuştur.
 - Ölüm, hayat gibi metafiziksel yeni temalar işlenmiştir.
 - Dil olabildiğince sade ve yalındır.
 - Sanat, sanat içindir anlayışı hâkimdir.
 - Sanatçılar dönemin siyasi ve sosyal etkisiyle, içe kapanmayı tercih etmişlerdir.
- 8. Zerre-i nurundan iken muktebes
Mihr ü mehe etmek işaret abes

Özellikle Tanzimat II. Dönem edebiyatını etkileyen abes - muktebes tartışması, şiirde yer alan "abes, muktebes" sözcüklerindeki kafiyeden ortaya çıkmıştır. Sanatçı "Kafiye kulak içindir." söylemini destek olarak görürken bu tartışmanın da temelini atmıştır.

Dizelerle örneklendirilen ve parça da sözü edilen tartışmanın başlangıcı olan şiirin adı ve şairi aşağıdakilerden hangisidir?**
- Pejmürde - Recâizâde Mahmut Ekrem
 - Fürûzan - Muallim Nâci
 - Vaveylâ - Nâmık Kemâl
 - Bûrhan-ı Kudret - Hasan Âsaf
 - Verâset-i Saltanat-ı Seniyye - Ziyâ Paşa
- 9. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat I. Dönemi şiirinin özelliklerinden değildir?**
- Bu dönemde şiir çevirileri yapılmıştır. Şinâsi, "Terçüme-i Manzume" ile ilk çeviri şiirleri yayımlamıştır.
 - Divan şiir geleneği devam ettirilse de içerik olarak yenilikler görülür.
 - Kafiye göz içindir anlayışı devam etmiştir, divan şiirinin aksine konu bütünlüğü tercih edilmiştir.
 - Dilde sadeleşme amaçlanılmış ancak bunda başarılı olunamamıştır.
 - Şairler, "Güzel olan her şey şiirin konusu olabilir." anlayışını savunmaya devam etmişlerdir
- 10. Akıl, medeniyet, kanun gibi kelimeleri Türk şiirine yerleştiren ilk kişidir. Batılılaşma hareketinin öncülerinden olarak şiir çevirilerini bir kitapta toplamıştır. Divan edebiyatı nazım şekillerinden olan "kasideleri" yeni şekillerle aktarmaya çalışmıştır. Konu olarak Münâcât'ında akıl yoluyla Allah'ı bulabileceğini dile getirmiştir. Bu yönyle klasizmden etkilenmiştir. Eserlerinde parça güzelliği yerine bütün güzelliğine önem vermiştir. Şiirlerini aruzla yazmıştır. Divan edebiyatı hayalciliğini bir kenara bırakmıştır.**
- Bu parça da sözü edilen Tanzimat Edebiyatı sanatçısı aşağıdakilerden hangisidir?**
- Nâmık Kemâl
 - Ahmet Mithat Efendi
 - Ziyâ Paşa
 - Recâizâde Mahmut Ekrem
 - İbrahim Şinâsi

1. — Bugün açız yine evlatlarım, diyordu peder,
Bugün açız yine lâkin yarın, ümid ederim,
Sular biraz daha sakinleşir... Ne çare, kader!

— Hayır, sular ne kadar coşkun olsa ben giderim
Diyordu oğlu, yarın sen biraz ninemle otur,
Zavallıcık yine kaç gündür işte hasta...
(...)

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toplumsal bir konuda yazılmıştır.
- B) Diyaloglar kullanılmıştır.
- C) Ölçü ve ahenge önem verilmiştir.
- D) Soyut bir anlatım tercih edilmiştir.
- E) Bir manzumeden alınmıştır.

Çözüm:

Tevfik Fikret'in *Balıkçılar* adlı eserinden alınan dizelerde yoksulluk konusu işlendiği için A seçeneği elenir. B seçeneği, karşılıklı konuşmalar verildiği için elenir. Nazım nesre yaklaşırlamıştır. Bu şiir aruz ölçüsü ile yazılmıştır. C seçeneği bu nedenle elenir. Bu şiir bir manzumedir. Dolayısıyla E seçeneği de elenmiş olur. Burada soyut değil somut bir anlatım kullanılmıştır.

Cevap: D

2. Bir ömr-i muhayyel.. hani gül-bînler içinde
Bir kuşçağızin ömr-i bahârisi kadar hoş;
Bir ömr-i muhayyel.. hani göllerde, yeşil, boş
Göllede, o sâfiyyet-i vecdaâver içinde
Bir dalgacığın ömrü kadar zâil ü muğfel
Bir ömr-i muhayyel

Bu dizelerin dil ve içerik özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki edebî dönemlerin hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Divan edebiyatı
- B) Tanzimat Edebiyatı
- C) Servetifünun Edebiyatı
- D) Sözlü edebiyat
- E) Halk edebiyatı

Çözüm:

Dizeler, Tevfik Fikret'in *Ömr-i Muhayyel* adlı eserinden alınmıştır. Servetifünun Edebiyatı'nın dil ve üslup özelliklerini yansitan bir şîirdir. Bu dönem şîiri bireysel konularda ve ağır bir dille yazılmıştır.

Cevap: C

3. **Aşağıdakilerin hangisinde eser - sanatçı eşleştirilmesi yanlışdır?**

- A) *Mezardan Sesler* - Halit Ziya Uşaklıgil
- B) *Ehân-i Şitâ* - Cenap Şahabettin
- C) *Rübâb-i Şikeste* - Tevfik Fikret
- D) *Siyah İnciler* - Mehmet Rauf
- E) *Gizli Figânlar* - Hüseyin Cahit Yalçın

Çözüm:

A seçeneğinde yer alan *Mezardan Sesler*, Halit Ziya Uşaklıgil'in mensur şiir türünde yazdığı eseridir. B seçeneğinde yer alan *Ehân-i Şitâ*, Cenap Şahabettin'in şiir türünde yazdığı eseridir. C seçeneğinde yer alan *Rübâb-i Şikeste*, Tevfik Fikret'in Servetifünun şiir anlayışından kopmadan yazdığı şiirlerin yer aldığı kitabıdır. D seçeneğinde yer alan *Siyah İnciler*, Mehmet Rauf'un mensur şiir türünde yazdığı eseridir. E seçeneğinde ise bilgi yanlışı vardır çünkü *Gizli Figânlar*, Hüseyin Cahit Yalçın'ın değil; Süleyman Nazîf'in yazdığı şiir türündeki eseridir.

Cevap: E

4. I. *Gönül Hanım*

- II. *Son Emel*

- III. *Tâmât*

- IV. *Rübâb-i Şikeste*

Numaralanmış eserlerden hangileri tür yönünden özdeştir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I ve IV
- D) II ve III
- E) III ve IV

Çözüm:

I. öncülde verilen Ahmet Hikmet Müftüoğlu'na ait eser, romanıdır. II. öncülde verilen eser, Mehmet Rauf'a aittir ve hikâye türünde yazılmıştır. III. öncül Cenap Şahabettin'e ait olan ve şiir türünde yazılmış bir eserdir. IV. öncülde verilen eser ise yine şiir türünde yazılmıştır ve Tevfik Fikret'e aittir.

Cevap: E

5. Pervâne-i zerrin gibi her zühre-i zerrin

Titrerdi zümürrûd-geh-i lerzân-ı çemende

Çağlardı leb-i sîm-i hîyâbân-ı semende

Bir çeşme-i billûr ile bir cûy-i bilûrin

Düşmüştü siyeh berg-i şebe şebnem-i sîmîn

Şebnem gibi titrerdi kamer leyîl üzerinde

Bir şeb-pere-i hutfe bir âhû-yı çerende

Vermişi bu nûzhet-gehe bir vahşet-i nermîn

Âhû ile şeb-perre vü evrâk ile azhâr

Nâ-gâh fîsîdaştı leb-i âb-ı revânda

Zîrâ şu perî-hâneye karşı bu evânda

Ey dürr-i yetîm-i sadef-i şefkâtîm, ey yâr

Sen bir meh-i zîruh gibi yükseliyordun

Muzlim korunun zillî içinden geliyordun

Bu dizeler aşağıdaki nazım şekillerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Sone
- B) Terzarima
- C) Balat
- D) Serbest müstezat
- E) Triyole

Çözüm:

abba / abba / cdd / cee" şeklinde yazıldığını gördüğümüz ve $4+4+3+3=14$ dizeden oluşan sonedir.

Cevap: A

6. Sâf ü râkit... Hani akşamki tegayyür heyecân?
Bir çocuk rûhu kadar pür-nisyân,
Bir çocuk rûhu kadar şimdi münevver, lekesiz,
Uyuyor mâyî deniz.
Ben bütün bir gecelik cûşı ahzânımla,
O hayâlatı pêrisânımla
(...)

Bu dizelerden hareketle Servetifünun şiirile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenenmez?

- A) Ağır, sanatlı bir dil kullanılmıştır.
- B) Anjanbuman vardır.
- C) Ahenge önem verilmiştir.
- D) Soyut bir anlatım tercih edilmiştir.
- E) Halkın kültürünü yükseltmek amaçlanmıştır.

Çözüm:

Tevfik Fikret'e ait olan *Mai Deniz* şiirinin bir parçasını incelediğimiz soruda, anlaşılması zor olan kelimeler olduğunu görmekteyiz. Bu yüzden A seçeneği elenmiş olur. B seçeneğinde verilen anlatımın tek dizede bitmediği tezi, şire baktığımızda cümlelerin bir alt satırda devam ettiğini gördüğümüzde doğrulanmış olur. C seçeneğinde bu dönem şiirinin ahenkli olduğu söylemiş. Örnek parçaaya baktığımızda şiirin, kulağa hitap eden bir musikiyi andırdığını görürüz. D seçeneğinde soyut bir anlatımdan bahsedilmiş. Şiirde şairin değişen ruh durumları deniz ile kıyaslanyip verilmiştir. Soyut bir konu işlenmiş olduğundan D seçeneği elenir. E seçeneğinde bahsedilen özellik ise Fecriati Dönemi'nde amaç olarak belirlenmiştir.

Cevap: E

7. I. Servetifünun anlayışına bağlı olmaları
II. Manzume türünde eser vermiş olmaları
III. Aruzu Türkçeye başarıyla uygulamaları
IV. Toplumsal konularda eserler yazmaları
V. Parnasizmin temsilcisi durumunda olmaları

Numaralanmış cümlelerden hangileri Mehmet Âkif Ersoy ile Tevfik Fikret'in ortak özelliklerindendir?

- A) II ve III
- B) III ve V
- C) I, III ve IV
- D) II, III ve IV
- E) II, IV ve V

Çözüm:

Mehmet Âkif Ersoy, Servetifünun Dönemi'ne dâhil olmamıştır. Parnasizmin temsilcisi olan şair Tevfik Fikret'tir. Her iki şair de manzume türünde eser vermiş, arzu Türkçeye başarıyla uygulamış yani nazmı nesre yaklaştırmıştır. Her ikisi de toplumsal konularda eserler yazmıştır.

Cevap: D

8. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi şiir türünde eser vermemiştir?

- A) Tevfik Fikret
- B) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- C) Halit Ziya Uşaklıgil
- D) Mehmet Rauf
- E) Cenap Şahabettin

Çözüm:

Verilen sanatçılardan sadece Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın şiir türünde eseri yoktur. Halit Ziya Uşaklıgil'in mensur şiir türünde olan *Mezardan Sesler* ve *Mensur Şiirler* diye iki eseri vardır. Mehmet Rauf'un ise *Siyah İnciler* adlı bir mensur şiir kitabı vardır. Cenap Şahabettin ile Tevfik Fikret ise şair kimliği ile bilinen sanatçılardır.

Cevap: B

9. Aşağıdaki eserlerden hangisi tür yönünden diğerlerinden farklıdır?

- A) *Rübâb-ı Şikeste*
- B) *Evrâk-ı Eyyam*
- C) *Hasta Çocuk*
- D) *Elhân-ı Şitâ*
- E) *Balıkçılar*

Çözüm:

Evrâk-ı Eyyam ve *Elhân-ı Şitâ* Cenap Şahabettin'e ait olan eserlerdir. *Evrâk-ı Eyyam* makale, *Elhân-ı Şitâ* ise şiir türünde yazılmış bir eserdir. Diğer eserler Tevfik Fikret'e aittir ve türleri şîirdir.

Cevap: B

10. (I) Servetifünun Dönemi'nde şiir hem biçim hem de içerik bakımından Batılı anlayışındadır. (II) Hayal-hakikat çatışması şîirin ana konusudur. (III) Tanzimat'ta Batı'dan alınan nazım şekilleri bu dönemde de kullanılmıştır. (IV) Şairler aruz ölçüsünü ustalıkla kullanmış ve nazım nesre yaklaştırmıştır. (V) Kafiyenin göz için değil kulak için olduğu görüşü savunulmuştur.

Servetifünun şîirle ilgili verilen bu parça numaralandırılmış bölümlerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

Tanzimat Dönemi'nde divan edebiyati nazım şekilleri kullanılmaya devam etmiştir. Servetifünun'da ise Batı'dan alınan sone, terzarima, triyole, balat gibi nazım şekilleri edebiyatımızda ilk defa kullanılmaya başlanmıştır.

Cevap: C

11. Yakazât-ı Leyliye

Gel bu akşam da serbeser, güzelim
İhtizâzât-ı leyli dinleyelim;

Tâ uzaklarda işte bir piyano
Taze parmakların temasıyla
Ağlıyor bin hazan hevâsiyla...

Dinle ey yârim işte ağlayan o
Gecenin ka'r-ı pûrsükûnunda,
Zulmet-i ebkemin derûnunda.

Verilen dizelerin biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki sanatçılardan hangisine ait olduğu söylelenebilir?

- A) İbrahim Şinasi
- B) Cenap Şahabettin
- C) Yahya Kemal Beyatlı
- D) Ziya Gökalp
- E) Mehmet Âkif Ersoy

Çözüm:

Bu dizeler incelendiğinde şîirin bireysel konuda yazılmış olduğunu görüyoruz. Böylece A, D ve E seçeneği elenmiş olur. İbrahim Şinasi, Ziya Gökalp ve Mehmet Âkif Ersoy toplumsal konulardaki şîirleriyle bilinmektedir. C seçeneğinde yer alan Yahya Kemal Beyatlı, Cumhuriyet Dönemi sanatçısıdır. Yahya Kemal Beyatlı, şîirlerini sanatsal bir dille ama bu şîire kıyasla çok daha yalın bir şekilde yazar. Bu şîirin verilen kısmına bakarsak Arapça ve Farsça kelimelerin fazlalığı bizi Servetifün Edebiyatı'na götürmektedir. *Yakazât-ı Leyliye* şîiri Cenap Şahabettin'e ait bir şîirdir.

Cevap: B

Notlarım

1. Şair, inziva düşüncesini gerçekleştirmek için planlarını kendi çizdiği üç katlı ahşap bir ev yaptırdı. Günümüzde müze olarak hizmet veren bu eve Aşıyan (yuva) adını verdi. Şair, 1911'de yayımladığı *Halûk'un Defteri*'nde artık tek umudu olarak gördüğü gençliğe seslendi. Onlara; çalışkanlığı, yurt sevgisini öğütleyen şirler yazdı. Aynı yıl yayımladığı *Rübâb'ın Cevâbı* adlı bir diğer şiir kitabı, halkın acılarını konu edinen şirlere yer verdi.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hamdullah Suphi Tanrıöver
- B) Cenap Şahabettin
- C) Süleyman Nazif
- D) Abdülhak Hâmit Tarhan
- E) Tevfik Fikret

2. • Servetifünun topluluğuyla aynı dönemde eser vermiş ancak topluluğa katılmamıştır.
• *Gecelerim, Muharrir, Falaka* en tanınmış eserleridir.
• Mensur şiir ve birçok türde eser yazmış olsa da fikralarıyla tanınmıştır.

Bu bilgiler aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Ahmet Rasim
- B) Halit Ziya Uşaklıgil
- C) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- D) Hüseyin Cahit Yalçın
- E) Cenap Şahabettin

3. Servetifünun Edebiyatı'nın onde gelen isimlerinden olan sanatçı; roman, öykü, makale ve eleştiri türünde eserler yazmıştır. Tevfik Fikret'ten sonra *Servet-i Fünun* dergisinin yönetimini üstlenmiştir. Fransızcadan çevirdiği *Edebiyat ve Hukuk* adlı makale, *Servet-i Fünun* dergisinde yayımlanınca bu dergi kapatılmış ve bu dönem sona ermiştir.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Rasim
- B) Süleyman Nazif
- C) Hüseyin Cahit Yalçın
- D) Ali Canip Yöntem
- E) Mehmet Rauf

4. 19. yüzyılın ikinci yarısında parnasizme tepki olarak ortaya çıkan bir edebî akımdır. Parnasyenlerin insan duygularına, izlenimlere önem vermediklerini, sadece gerçek olana ve düşüncelere yöneldiklerini düşünmüştür. Bu akımı savunanlar bu anlayışa karşı çıksamışlardır. Onlara göre somut varlıklar, dış dünya ile insanın duyuları arasında köprü kurmaya yarayan birer simgedir. Çünkü dış gerçek ancak insanın algılış biçimile var olur. Yani insan onu nasıl algılyorsa öyle değerlendirilir. Bu akımı savunanlar, simgeler aracılığıyla dış çevrenin insan üzerindeki etkilerini ve izlenimlerini anlatmışlardır.

Bu parçada sözü edilen edebî akımın Servetifünun Dönemi'ndeki en güçlü temsilcisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cenap Şahabettin
- B) Tevfik Fikret
- C) İsmail Safa
- D) Hüseyin Siret
- E) Ahmet Reşit

5. **Aşağıda verilen eserlerden hangisi Cenap Şahabettin'e ait değildir?**

- A) *Rübâb-ı Şikeste*
- B) *Tâmât*
- C) *Elhân-ı Şitâ*
- D) *Tiryaki Sözleri*
- E) *Hac Yolunda*

6. Çok yönlü bir sanatçı olan ---- şiir, özdeyiş, makale, gezi yazısı ve tiyatro türünde eserler kaleme almıştır. Asıl ününü yazdığı şiirlerle kazanan sanatçının, karin yağını anlattığı ---- adlı şiiri en bilindik eseridir. Şiirlerini sembolizm akımına bağlı kalarak yazdığını, musiki, ahenk ve semboller onun şiirinin en temel ögesidir.

Bu parçada boş bırakılan yerbeler aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) Tevfik Fikret - *Rübâb-ı Şikeste*
- B) Hüseyin Siret Özsever - *Leyâli Girizan*
- C) Süleyman Nazif - *Firâk-ı Irak*
- D) Cenap Şahabettin - *Elhân-ı Şitâ*
- E) Mehmet Rauf - *Siyah İnciler*

- 7. Tevfik Fikret'in çocuklar için hece ölçüsüyle yazdığı eseri aşağıdakilerden hangisidir?**
- Ferdâ
 - Karga ile Tilki
 - Hasta Çocuk
 - Şermin
 - Nesrin
- 8. 1895 sonrasında *Malumat* dergisinin başyazarı Mehmet Tahir Efendi ile Recaizade Mahmut Ekrem arasında kafife konusunda çıkan bir tartışma, *Malumat* gazetesinin Recaizade'ye ait öyküsünü izinsiz yayımlamasıyla büyür. Recaizade, büyüyen bu tartışmalar sırasında, öğrencisi Ahmet İhsan'ın çıkardığı ---- dergisini araç olarak kullanmaya karar verip Tevfik Fikret'i söz konusu derginin yazı işleri müdürüne getirir. Bu atamayla beraber dergi, bir edebiyat dergisi kimliği kazanır Dergi etkin olduğu beş yıl içerisinde, zamanın başat akımları olan sembolizm ve ---- etkisinde yeni bir üsluba bürünür.**
- Bu parçadaki boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?**
- Dergâh - romantizm
 - Hisar - egzistansiyalizm
 - Mihrab - klasizizm
 - Küçük Mecmu - fütürizm
 - Servet-i Fünun - parnasizm
- 9. Aşağıdakilerden hangisi Servetfünun Edebiyatı satıcılarından biri değildir?**
- Tevfik Fikret
 - Süleyman Nazif
 - Halit Ziya Uşaklıgil
 - Hüseyin Cahit Yalçın
 - Recâizâde Mahmut Ekrem
- 10. Henüz tıbbiye öğrencisi iken 18lığını *Tâmât* adıyla küçük bir kitap hâlinde yayımlayan şair, tip ihtisası için Paris'te bulunduğu yıllarda, edebiyata daha çok ilgi göstermiş, kendi ifadesiyle parnasyen ve sembolist şairleri okumuş, özellikle Paul Verlaine'den etkilenmiştir. Yurda döndükten sonra *Hazîne-i Fünûn* dergisinde yayımlanan *Benim Kalbim* şiri dikkat çekmiştir. *Mekteb* dergisinde 1896 senesinde yayımlanan 42 şiri dönemin edebiyat çevrelerinde büyük yankı uyandırmıştır. Dönemin edebiyat çevresi, "yeni şiri savunanlar" ve "eski şiri savunanlar" olarak iki cepheye ayrılmış; bu kutuplaşmanın sonucu olarak şair, yeni şaircilerin Tevfik Fikret yönetimindeki *Servet-i Fünun* dergisinde kendisine yer bulmuştur. Servetfünun şairlerinin çok kullandıkları, bir Fransız şiir formu olan "sone"yi, Türk edebiyatında ilk defa o kullanmıştır.**
- Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?**
- Cenap Şahabettin
 - Nâmid Kemal
 - Süleyman Nazif
 - Hüseyin Suat Yalçın
 - Recâizâde Mahmut Ekrem
- 11. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelarından hangisi doğrudur?**
- Cenap Şahabettin - *Kırık Hayatlar*
 - Süleyman Nazif - *Siyah İnciler*
 - Mehmet Rauf - *Rübâb'ın Cevabı*
 - Halit Ziya Uşaklıgil - *Mezardan Sesler*
 - Tevfik Fikret - *Gizli Figânlar*

1. Servetifünun şiiri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Fransız sanatçıları örnek alınmıştır.
- B) Kafife kulak içindir, anlayışını benimsemışlardır.
- C) Romantizm akımına bağlı kalmışlardır.
- D) Türk şiirini, Batılı nazım şekilleriyle tanıttırmışlardır.
- E) Divan sanatçılarından farklı imgeler kullanmışlardır.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) Mensur şiir kavramı edebiyatımıza Servetifünun Dönemi'yle gelmiştir.
- B) Sone, terzarima gibi nazım şekilleri Servetifünun şairlerince sıkça kullanılmıştır.
- C) Servetifünun şairleri şiirlerinde genellikle karamsarlığı, hayal - hakikat çatışmasını işlemiştir.
- D) Servetifünun Dönemi'nde, parça güzelliği esas alınmıştır.
- E) Parnasizm ve sembolizm akımları benimsenmiş ve bu yönde eserler verilmiştir.

3. I. Yabancı sözcüklerle dolu, sanatlı bir dil kullanmışlardır.

- II. Klasizmin ve romantizmin etkisinde kalmışlardır.
- III. Tiyatroyu toplumu eğitmek amacıyla kullanmışlardır.
- IV. Şiirlerine karamsarlık ve bunalım hâkimdir.
- V. Biçim ve ahenk bakımından kusursuz şirler yazmışlardır.

Bu özelliklerden hangileri Servetifünun şiiri için söylenemez?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II ve V
- D) III ve IV
- E) IV ve V

4. Fransa'da şiir türünde ortaya çıkan bir akımdır. Şiirdeki gerçekçilik diyeceğimiz, bir anlamda realizmle doğalizmin şiirdeki sentezinden oluşmuştur. Şiiri salt biçim olarak görürler. Bu nedenle biçim güzelliğini her şeyin üstünde tutarlar. Yine aynı nedenlerle ölçü ve uyaşa çok önem vermişler, ritmi öne plana çıkarmışlardır. Sözcüklerin bir arada kullanılmasından doğacak müziği de şiir için gerekli görmüşlerdir. Bu akım romantizme tepki olarak doğduğu için akımda duygunun yerini düşünceler almış, şiirde ayrıntılı ve nesnel betimlemelere yer vermişler, duygusallığı reddetmemiştir. Şiirde faydalı, güzellik ararlar.

Bu parçada sözü edilen akım ve bu akımın Servetifünun Edebiyatı'ndaki en güçlü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Parnasizm - Tevfik Fikret
- B) Empresyonizm - Ahmet Haşim
- C) Sembolizm - Cenap Şahabettin
- D) Klasizizm - Yahya Kemal
- E) Romantizm - Abdülhak Hâmit Tarhan

5. Aşağıda verilen sanatçı - eser eşleştirmelarından hangisi yanlıştır?

- A) Halit Ziya Uşaklıgil - *Siyah İnciler*
- B) Cenap Şahabettin - *Körebe*
- C) Celal Sahir Erozan - *Beyaz Gölgeler*
- D) Hüseyin Suat Yalçın - *Lane-i Melâl*
- E) Ali Ekrem Bolayır - *Ordunun Defteri*

6. Aşağıdakilerden hangisi, Servetifünun şiirinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Hayal ve hakikat çatışması şiirde çokça işlenmiştir.
- B) Her şey şiirin konusu olabilir, anlayışıyla eserler yazılmıştır.
- C) Toplumu ilgilendiren olaylara geniş yer verilmiştir.
- D) Avrupa'dan alınan sone, terzarima gibi nazım şekilleri kullanılmıştır.
- E) Divan edebiyatı nazım şekli olan müstezat değiştirilerek serbest müstezat hâline getirilmiştir.

7. I. Şiire has duyarlığının imgeler ve çağrışmalar yoluyla düzyazı formundaki ifadesidir. (Mensur şiir)
- II. Şiiri duygusal düşünmenin soyut ifadesinden kurtarak onlara gözle görülür bir şekil vermek, tablo altı şiir yazmaktadır. (Pitoresk)
- III. İki dörtlük ve iki üçlüktür oluşan on dört dizelik nazım şeklidir. (Serbest Müstezat)
- IV. Bir mekân, bir zaman ve kişiler etrafında gelişen olay örgüsünü şiir hâlinde anlatan nazım biçimidir. (Manzum hikâye)
- V. Şiirde cümlelerin bir dize ya da beyitte bitmeyip diğer dize, beyit veya bentlere ayrılmışdır. (Anjanbuman)

Numaralanmış edebî terimlerden hangisinin açıklaması doğru değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Bu edebiyata mensup olanların estetik değerlere önem vermeleri, en çok edebî dilin gelişmesinde kendini gösterir. Şiirde olduğu gibi nesirde de ahenkli kelimeler ve Farsça terkiplerle yüklü bir dil benimsemişler, sadeleşmeye doğru giden yazı dilini yeniden ağırlaştırmakla suçlanmışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen edebî topluluk içinde yer almamıştır?

- A) Hüseyin Siret
B) Süleyman Nazif
C) Faik Ali
D) Mehmet Emin
E) Ali Ekrem

9. Tevfik Fikret'in sanat hayatı iki kısma ayrılır. İlk evre 1880-1896 yılları arasını kapsar. Bu evrede sanatçı parnasizmin etkisiyle şiirler yazmıştır. Servetfünun anlayışına sadık kalmış ve sanat için sanat anlayışını benimsemistiştir. Sanatçı bu dönemde yazdığı şiirleri Leyâl-i Girizan adlı kitabında toplamıştır. 1896'dan sonra ise milletin sorunlarını işleyen, toplumla hemhâl olan bir şair kimliğine bürünmüştür. İşte bu dönemde yazdığı şiirlerden bazıları Sermin, Millet Şarkısı adlı şiirlerdir.

Tevfik Fikret ile ilgili verilen bu parçada numaralandırılmış bölümlerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Ben en çok parnasyen, şairleri severim. Doğayı görüp hissedeni, bununla yetinmeyip onu duyan ve okuyucuya aktaran şairleri. Servetfünun şairleri çoğunlukla bu anlayışa uygun şiirler yazar fakat sembolist bir şairin Elhân-ı Şitâ adlı şiirini okumak daince, edebî ruhu canlı tutmamızı sağlıyor. Ağır ve anlaşılmaz olan dili anlayabilmek insanı özel hissettiriyor.

Bu parçada söz edilen şairler aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevfik Fikret - Cenap Şahabettin
B) Ahmet Haşim - Cenap Şahabettin
C) Yahya Kemal - Recaiçade Mahmut Ekrem
D) Recaiçade Mahmut Ekrem - Tevfik Fikret
E) Yahya Kemal - Ahmet Haşim

1. Yayın hayatına 1891'de başlayan Servet-i Fünun dergisinde fen konularındaki yazılarının yanında, romanları tefrika hâlinde çırakma imkânı buldu. *Leyâl-i Izdirap*, *Meşâk-ı Hayat* ve *Afife* burada yayılmıştı. Servetfünun yazarlarının genel edebî çizgisini benimsedi ve bu topluluğa katılmayıp bağımsız kaldı. Ahmet Cevdet Paşa ve Ahmet Mithat Efendi'nin Doğu ve Batı edebiyatının olumlu yanlarını sentez hâline getirmeyi amaçlayan edebî anlayışı benimsememiştir. Birçok farklı türde eser veren sanatçının *Gülüp Ağladıklarım*, *Falaka*, *Muharrir*, *Eşkâl-i Zaman* adında eserleri bulunmaktadır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cenap Şahabettin
- B) Tevfik Fikret
- C) Hüseyin Cahit Yalçın
- D) Ahmet Rasim
- E) Safveti Ziya

2. **Aşağıdakilerden hangisi Tevfik Fikret ile Cenap Şahabettin'in ortak özelliğidir?**

- A) Eserlerini oluştururken sembolizmi temel alma
- B) Sanat, sanat içindir anlayışından sapmama
- C) Karamsar, bir üslupta şiirler kaleme alma
- D) Aruz ölçüsünden başka bir ölçü kullanmama
- E) Birçok şaire ilham kaynağı olma

3. **Tevfik Fikret'le ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlışdır?**

- A) Çocuklar için yazdığı *Şermin* adlı eserinde hece ölçüsünü kullanmıştır.
- B) Şiirlerinde Arapça ve Farsça sözcükleri bolca kullanmıştır.
- C) *Mai Deniz* ve *Yağmur* adlı şiirleri toplumsal konularda yazmıştır.
- D) Nazmı nesre yaklaşır, arzu ustalıkla kullanan bir şairdir.
- E) Şiirlerinde yaptığı manzara tasvirleri bize, onun parnasizmi benimsedigini gösterir.

4. Eski edebiyatta cümplenin beyit içinde bittiği ve başka bir beyit ya da misraya taşmadığı bir şiir anlayışı vardır. Bu anlayış Tanzimat Edebiyatı'nda da devam etti. Servetfünun'a geldiğimizde ise bu kural yıkılarak cümle, dizede veya beyitte tamamlanmayıp diğer dize ya da misralara uzamıştır.

Bu parçada hakkında bilgi verilen edebî terim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kafiye
- B) Aliterasyon
- C) Seci
- D) Anjanbuman
- E) Balat

5. **Aşağıdakiler sanatçılardan hangileri Servetfünun topluluğunda yer almamıştır?**

- A) Tevfik Fikret - Celal Sahir Erozan
- B) Ali Ekrem Bolayır - Reşat Nuri Güntekin
- C) Hüseyin Rahmi Gürpınar - Ahmet Rasim
- D) Cenap Şahabettin - Yahya Kemal Beyatlı
- E) Hüseyin Siret Özsever - Hüseyin Suat Yalçın

6. **Aşağıda verilen eserlerden hangisi diğerlerinden farklı bir sanatçıya aittir?**

- A) *Rübâb-ı Şikeste*
- B) *Halûk'un Defteri*
- C) *Balıkçılar*
- D) *Seyfi Baba*
- E) *Şermin*

- 7.** Aşağıdaki dizelerden hangisi Servetfünun Dönemi'nin şiir anlayışına uygun değildir?
- A) Küçük, muttarid, muhteriz darbeler
Kafeslerde, camlarda pür ihtizaz
Olur dembedem nevha-ger, nagme-saz
Kafeslerde, camlarda pür ihtizaz
- B) Bir beyaz lerze, bir dumanlı uçuş,
Eşini gaib eyleyen bir kuş gibi karlar
Geçen eyyâm-ı nevbaharı arar...
Ey kulûbün sürûd-i şeydâsu,
- C) Gür saçlarında hep şu baharın güneşleri,
Şefkatli gözlerinde bütün gök, bütün deniz,
Bir ebr-i gonce-hîze bürünmüş ve muhteriz,
Lâkin her istiyaka gülen nazlı bir peri...
- D) Elem-i mâteminden ayrılamam
Mâtemin en azîz hissîmdir!
Seni yok unutmam artık ben
Sevdîğim şimdi hicr ü ye'simdir.
- E) Görüp ahkâm-ı asrı münharif sîdk u selâmetten
Çekildik izzet ü iktîb ile bâb-ı hukûmetten
Usanmaz kendini insan bilenler halka hizmetten
Mürûvvet-mend olan mazluma el çekmez iânetten
- 8.** I. *Hac Yolunda*
II. *Tâmât*
III. *Terâne-i Mehtap*
IV. *Tiryaki Sözleri*
V. *Nesr-i Harp*
- Cenap Şahabettin'e ait numaralanmış eserlerden hangileri tür yönünden özdeştir?**
- A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V
- 9.** Aşağıdaki eserlerden hangisi diğerlerinden farklı bir sanatçıya aittir?
- A) *Leyâl-i Girizan*
B) *Firak-ı Irak*
C) *Gizli Figânlar*
D) *Malta Geceleri*
E) *Batorya ile Ateş*
- 10.** 2 Ağustos 1867'de İstanbul'un Fatih ilçesinde doğdu. Babası, Nâmîk Kemâî'dir. Servetfünun topluluğunun bir üyesi olan şair, şiirlerini İlahî ve A. Nadir takma adları ile yayımlar. Asıl sanatını temsil eden eserlerini 1896-1900 yılları arasında *Servet-i Fünun* dergisinde çıkarır. Derginin 1897 yılındaki Yunan Harbi nedeniyle çıkan özel sayısında yer alan *Vasiyet* şiiri ile tanınır. Kendisinin yazdığı bir makaleyi, Tevfik Fikret'in değiştirmesine kizarak topluluktan ayrılır. 1908'e kadar kişisel, Meşrutiyetin ilanı ile birlikte daha çok sosyal, vatanı, dinî konular işledi. Tevfik Fikret gibi nazmı nesre yaklaştırmaya çalışmıştır. Başlıca eserleri: *Ruh-i Kemal*, *Zîlal-i İlahî*, *Ordunun Defteri*'dir.
- Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Cenap Şahabettin
B) Ali Ekrem Bolayır
C) Hüseyin Siret Özsever
D) Safveti Ziya
E) Ahmet Rasim

1. I. Bu dönem şairlerine tablo altı şairleri de denir.
- II. Karamsar, kaçış psikolojisinde olan, melankolik bireyler eserlerde anlatılır.
- III. Aruz ölçüsünü, şiire verdiği ahenk sebebiyle ile tercih ederler.
- IV. Batı edebiyatına ait nazım şekillerini de kullanmışlardır.
- V. Mensur şiir türündeki eserleri sade bir dille yazarlar.

Numaralandırılmış cümlelerin hangisi Servetifünun Edebiyatı için söylenenmez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Baban diyor ki: "Meserret çocukların, yalnız Çocukların payıdır! Ey güzel çocuk, dinle; Fakat sevincinle Neler düşündürüyorsun, bilir misin?...Babasız, Ümitsiz, ne kadar yavrucakların şimdi Siyâh-ı mateme benzer terane-î îdi!

Çıkar o süsleri artık, sevindiğin yetişir;
Çıkar, biraz da şu öksüz giyinsin, eglensin;
Biraz güzellensin

(...)

Yapı özellikleri dikkate alındığında bu dizelerin aşağıdakilerden hangisiyle yazıldığı söylenebilir?

- A) Sone
B) Terzarima
C) Triyole
D) Serbest müstezat
E) Balat

3. **Aşağıdakilerin hangisinde eser - sanatçı eşleştirilmesi yanlışdır?**

- A) *Leyâl-i Girîzân* - Hüseyin Siret Özsever
B) *Fîrâk-ı Irak* - Süleyman Nazîf
C) *Mezardan Sesler* - Halit Ziya Uşaklıgil
D) *Beyaz Gölgele* - Hüseyin Cahit Yalçın
E) *Balıkçılar* - Tevfik Fikret

4. Ahmet Mithat'ın *Dekadanlar* makalesini yazmasına sebep olan sanatçı, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cenap Şahabettin
B) Celâl Sahir
C) Tevfik Fikret
D) Ahmet Hâşim
E) Süleyman Nazif

5. Servetifünun şiirinin iki büyük temsilcisinden biridir. Şiirlerinde doğaya ayrı bir yer ayırmış, sembolizmin etkisinde kalmıştır. Makale, gezi yazısı, özdeyiş gibi farklı türlerde eserleri vardır. Arapça-Farsça sözcükleri ve tamlamaları kullanmakta sakınca görmemiş, Fransız sembolistlerinden aldığı kimi güzel söyleyişleri bile bu dillerdeki sözcüklerle karşılamıştır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Hâşim
B) Süleyman Nazif
C) Tevfik Fikret
D) Cenap Şahabettin
E) Celâl Sahir Erozan

6. İlk şiirlerinde Tevfik Fikret'in tekniği ve Cenap Şahabettin'in duygusallığı gözle çarpar. Dil ve anlatımda Servetifünunculardan pek ayrılmayan şair, sonraları dilde duruluşa yönelmiştir. Aruzun yanında hece ölçüsünü de kullanmıştır. İkinci eseri *Bağbozumu*'nda ilk eseri olan *Leyâl-i Girîzân*'a nazaran dil bakımından hafif bir sadeleşme hissedilmekle beraber hemen hemen aynı dokudadır. Zamanla ve olayların etkisiyle dil ve üslubunda çok açık değişimler meydana gelmiştir.

Bu parçada söz edilen sanatçı, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevfik Fikret
B) Ahmet Hâşim
C) Cenap Şahabettin
D) Hüseyin Siret Özsever
E) Mehmet Rauf

7. Tevfik Fikret'in ---- adlı eseri ilk şiir kitabıdır. Servetfünun Dönemi'ni yansitan bu eserde; aşk, doğa, aile sevgisi gibi konuları işlemiştir.

Bu parça boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Ramazan Sadakası*
- B) *Rübâb-ı Şikeste*
- C) *Şermin*
- D) *Halük'un Defteri*
- E) *Hasta Çocuk*

8. Tevfik Fikret ile ilgili aşağıda verilen ifadelerde bırakılan boşluklara ayrıç içindeki eserlerden / terimlerden hangisi getirilirse bilgi yanlışı olur?

- A) ---- kitabında Servetfünun'un şiir anlayışıyla yazdığı şiirleri toplamıştır. (*Rübâb-ı Şikeste*)
- B) ---- ölçüsünü ustaca kullanmış, nazmı nesre yaklaşırılmıştır. (Aruz)
- C) ---- adlı kitabı haricindeki tüm şiirlerini aruz ölçüsü ile yazmıştır. (*Şermin*)
- D) ---- adlı şiirinde denize açılıp dönmeyen, fakir bir aileyi anlatmıştır. (*Mai Deniz*)
- E) ---- Tevfik Fikret'in ikinci dönemine ait bir eserdir. (*Balıkçılar*)

9. Aşağıda verilen sanatçı - eser eşleştirmelarından hangisi yanlışır?

- A) Hüseyin Siret - *Bağbozumu*
- B) Süleyman Nazif - *Malta Geceleri*
- C) Hüseyin Suat - *Leyâl-i Girizân*
- D) Hüseyin Cahit - *Gave Destanı*
- E) Cenap Şahabettin - *Elhan-ı Şîta*

10. Aşağıdakilerden hangisinde verilen açıklama ile ayrıç içindeki kavram birbiriyile **uyuşmamaktadır**?

- A) Kafiye şeması, "abba / abba / ccd / ede" şeklinde olan, 14 dizeden oluşan nazım şeklidir. (sone)
- B) Kafiye şeması, "ab / aaaa / bbbb" biçiminde olan, 10 dizeden oluşan nazım şeklidir. (triyole)
- C) Şiirin cümle yapısı ve ahengini koruyan ancak ölçü ve kafiyeye bağlanamayan, türdür. (mensur şiir)
- D) Bent sayısı sınırsız olan, "aba / bcb / cdc / e" şeklinde kafiyelenen nazım şeklidir. (terzarima)
- E) Her dizesine bir küçük dize eklenmiş, belii ölçülerde yazılan nazım biçimidir. (serbest müstezat)

11. Servetfünun şairleri, yenilik arayışları bağlamında kimi şairlerinde bir taraftan Avrupa'dan aldığıları sone, terzirim ile triyole gibi şekilleri kullanırken diğer yandan da eski edebiyatımızda var olan müstezat nazım şeklinde bazı değişiklikler yaparak serbest müstezat nazım şeklini icat etmişlerdir. Ali İhsan Kolcu, bu yeniliği Nâdim'in bir müstezatı ile ---- ait olan *Mai Deniz* şiirini mukayese ederek kısaca şöyle izah eder: "Eski müstezatlar bir gazel bütünlüğü içinde her dizeden sonra bir kısa dizenden gelmesiyle oluşuyordu. Böylelikle biri uzun diğeri kısa iki ayrı gazelin iç içe girmiş şekli gibi görünüyor. Servetfünun şairleri müstezatın bu değişmez, kalıplasmış yapısını bozarak kısa dizelere bir özgürlük getirmiştirler."

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki sanatçılarından hangisi getirilmelidir?

- A) Cenap Şahabettin
- B) Ali Ekrem Bolayır
- C) Süleyman Nazif
- D) Süleyman Nesip
- E) Tevfik Fikret

1. Aşağıdaki dizelerin hangisi saf şiir özellikleri göstermektedir?

- A) Kolumuzdan tutarak sen istersen bizi çek İncinir düz caddede dağda gezen ayaklar
- B) Uçun kuşlar, ucun burda vefa yok;
Öyle akarsular, öyle hava yok.
- C) Irmağız, her akan sele uymayız;
Şarktan, garptan esen yele uymayız;
- D) Bizim mahalle de İstanbul'un kenarı demek Sokaklarında gezilmez ki yüzme bilmiyerek!
- E) Açıar bir altın anahtarla ruh ufuklarını,
Hemen yayılmaya başlar seda ve nur akını

Çözüm:

A, B, C seçenekleri sade dil ve hece ölçüsüyle yazıldığı için Millî Edebiyat şiirini özelliği taşımaktadır. D seçeneği didaktik özellik taşıyan manzum hikâyeden alınmıştır. E seçeneği ise saf şiir özellikleri taşır. Estetik ön planadır. Bu anlayıştaki şirler bir şey öğretmeyi değil, müzikle ya da musikinin çağrıştırıldığı, imgelerle insanın estetik duyarlığını doyurmayı amaç edinir. Anlaşılmak için değil; duyulmak, hissedilmek için şiir yazılır.

Cevap: E

2. Önce Fecriati'ye girip onun sanat anlayışına uygun şirler yazmış olan ----, 1911'den sonra, şirlerini Yeni Lisan anlayışıyla yazmaya başlar. Ömer Seyfettin ve Ziya Gökalp ile birlikte *Yeni Lisan*'ı açıklamaya çalışır. Kısa bir süre içinde heceyle yazmaya başlar. Şirlerinin bir kısmını *Geçtiğim Yol* adlı kitapta topladıktan sonra şiri de bırakarak edebî incelemelerle uğraşır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki sanatçılarından hangisi getirilmelidir?

- A) Yusuf Ziya Ortaç
- B) Mehmet Emin Yurdakul
- C) Ali Canip Yöntem
- D) Mehmet Akif Ersoy
- E) Faruk Nafiz Çamlıbel

Çözüm:

Ali Canip Yöntem, şirlerini *Yeni Lisan* anlayışıyla yazmaya başladıkten sonra Ömer Seyfettin ve Ziya Gökalp ile birlikte *Yeni Lisan*'ı açıklamaya çalışır. Bu üç isim *Genç Kalemler* dergisinin mimarlarıdır.

Cevap: C

3. Aşağıdakilerden hangisi Mehmet Emin Yurdakul ve Ziya Gökalp'in ortak özelliği değildir?

- A) Millî Edebiyat Dönemi'ne dahil olmaları
- B) Hem nesir hem de nazım türünde eser vermeleri
- C) Yazı hayatlarına Servetifünün'da başlamaları
- D) Düşünceleri için sanatı araç olarak görmeleri
- E) Şirlerinde hece ölçüsünü tercih etmeleri

Çözüm:

Millî Edebiyat'a dahil olan bu iki sanatçı hem nazım hem nesir türünde eserler yazmıştır. Eserlerinde sanat toplum içindir görüşü hâkimdir. Şirlerini hece ölçüsüyle yazmışlardır. Mehmet Emin Yurdakul yazı hayatına Servetifün Edebiyatı'nda başlamış, Ziya Gökalp ise Millî Edebiyat'ta başlamıştır. C seçeneği ortak özellikleri değildir.

**4. Güzel dil Türkçe bize,
Başka dil gece bize.
İstanbul konuşması
En sâf, en ince bize.**

Bu dörtlükte aşağıdaki şiir türlerinden hangisine özgü nitelikler ağır basmaktadır?

- A) Lirik
- B) Pastoral
- C) Epik
- D) Didaktik
- E) Dramatik

Çözüm:

Verilen dörtlük öğretici (didaktik) öğeler taşımaktadır. Duygulu, doğadan bahseden bir anlatım yoktur.

Cevap: D

5. ---- hareketinin manifestosu olarak kabul edilen ---- makalesi ---- tarafından kaleme alınmış olmasına rağmen büyük bir "?" imzasıyla yayımlanmıştır. Makalede Arapça ve Farsça etkisindeki Türkçenin sadeleşmesi düşüncesi savunulurken bunu sağlayabilmek için Türk dilinde bulunan yabancı kuralların dile yerleşmemiş yabancı sözcüklerin çıkarılması dilden yazı dili ile konuşma dili arasındaki ayırmın ortadan kaldırılması gerektiği savunulmuştur.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) Yenileşme - *Sanat* - Ali Canip Yöntem
- B) Saf şiir - *Fecriati* - Ahmet Hâşim
- C) Servetfünun - *Edebiyat ve Hukuk* - Hüseyin Cahit Yalçın
- D) Millî Edebiyat - *Yeni Lisan* - Ömer Seyfettin
- E) Türkçülük - *Genç Kalemeler* - Ziya Gökalp

Çözüm:

Türk dilinden yabancı dil bilgisi kurallarını ve dilimize yerleşmemiş yabancı sözcükleri atma fikri *Yeni Lisan* makalesinde ortaya çıkmıştır. Bu makale Millî Edebiyat'ın manifestosu niteliğindedir. Bu makalenin yazarı ise Ömer Seyfettin'dir.

Cevap: D

6. Tarih boyunca edebî türler içinde birbirleriyle en fazla etkileşim içinde olan iki tür şiir ve hikâyedir. Bu etkileşim sonucunda çok yaygın olarak yazılan bazı ara formlar ortaya çıkmıştır: epos, mensur şiir (düzyazı şiir), şîrsel düzyazı, anlatımcı (narrative) şiir, manzum hikâye ve öykü şiir. Bunlar içinde şairler tarafından en fazla tercih edilenler ise manzum hikâye ve öykü - şiir olmuştur. Bu iki formun hem şîrden hem de hikâye türünden aldığı çeşitli özellikler vardır.

Aşağıdaki sanatçılardan hangisi Millî Edebiyat'ın etkin olduğu yıllarda manzum hikâye türünde eserler vermiştir?

- A) Ömer Seyfettin
- B) Tevfik Fikret
- C) Mehmet Âkif Ersoy
- D) Ziya Gökalp
- E) Recâizâde Mahmut Ekrem

Çözüm:

Eski edebiyatımızda uzun hikâyeler mesnevi türü ile yazardı. Tanzimat'tan sonra ortaya çıkan manzume türünde kafiyeli ve redifli, şiir biçiminde hikâye yazma amacı taşıdı. Bu türün ilk örneklerini veren Recaiçade Mahmud Ekrem'in; *Baba, Hasta* gibi önemli manzum hikâyeleri bulunur. Bu tür Servetfünun Dönemi'nde Tevfik Fikret'le yaygınlaşmaya başlamıştır. Millî Edebiyat Dönemi'nin etkin olduğu yıllarda manzum hikâyenin temsilcisi Mehmet Âkif Ersoy'dur. Düşündürücü ve eğitici manzum hikâyelere örnek olarak ise Yahya Kemal Beyatlı'nın *Nazarîsimli* eseri örnek verilebilir.

Cevap: C

7. **Aşağıdakilerin hangisinde dizelerde kullanılan edebî sanat araç içinde doğru olarak verilmiştir?**

- A) Artık demir almak günü gelmişse zamandan
Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan.
(Hüsнутâlî)
- B) Rıhtımda kalanlar bu seyahatten elemli,
Günlerce siyah ufka bakar gözleri nemli,
(İstiare)
- C) Biçare gönüller! Ne giden son gemidir bu!
Hicranlı hayatın ne de son matemidir bu.
(Kinaye)
- D) Dünyada sevilmiş ve seven nafile bekler;
Bilmez ki giden sevgililer dönmeyecekler.
(Tevriye)
- E) Birçok gidenin her biri memnun ki yerinden,
Birçok seneler geçti; dönen yok seferinden.
(Tariz)

Çözüm:

Yahya Kemal'in *Sessiz Gemi* şiirinin bütünü istiare sanatı ile örülülmüştür. Sorudaki beyitlere sırasıyla bakacak olursak A seçeneğinde "zamandan demir almak" ifadesiyle ölüm vaktinin geldiği belirtilecek hüsnütâlîl değil, istiare sanatı yapılmıştır. B seçeneğinde yaşayan insanlar rıhtımda kalanlar olarak ifade edildiğinden istiare sanatı vardır. C seçeneğindeki beyitte tenasüp, mübalağa gibi sanatlar vardır fakat kinaye sanatı yoktur. Burada ölümün herkes için kaçınılmaz bir son olduğu "ne giden son gemidir bu" sözleri ile ifade edilmektedir. Hayatın içerisinde ölümden başka üzüntülerin de olduğu dile getirilmiştir. Biçare, hicranlı ve matem kelimeleri ile tenasüp sanatı yapılmıştır. Tevriye sanatında sözün uzak anlamı kastedilir. D seçeneğindeki beyitte tevriye sanatı yoktur. E seçeneğinde ölenlerin yerinden memnun oldukları için tekrar dönmediği ifadesiyle hüsnütâlîl sanatı yapılmıştır. Fakat tariz sanatı yoktur. Soruda araç içinde belirtilen sanat B seçeneğindeki beyitte vardır.

Cevap: B

8. Divan edebiyatı biçimine bağlı "Esrar" mahlasıyla yazdığı özgün şiirleri olan sanatçı, divan şiirini Batı şiiryle mahrice birleştirdi modern şiirin zeminini hazırlamıştır. Baudelaire, Verlaine, Victor Hugo gibi sanatçılar şiir anlayışının şekillenmesinde etkili olmasına rağmen Türkçeye karşı duyduğu sevgiyle; yalnız, dura İstanbul Türkçesiyle eserler yazmıştır. Sanatçuya göre "Şîir sessiz bir bestedir, müzikden başka müzikidir." Bu anlayışa en uygun bulduğu için aruz ölçüsünü kullanmış ve saf şiir anlayışıyla şiirler yazmıştır. Bir süre Havza edebiyatı (Nev Yunanlık) akımına bağlanmış, daha sonra yeni arayışlara yönelmiştir. Özlü ve yoğun bir üslûba sahiptir. Sanat sanat içindir düşüncesiyle yazdığı eserlerde aşk, ölüm, rindlik, deniz, müsiki, Türk tarihi ve coğrafyası ve özellikle İstanbul'u işlemiştir.

Aşağıdaki eserlerden hangisi parçada sözü edilen sanatçaya ait değildir?

- A) Sonsuzluk Kervanı
- B) Kendi Gök Kubbemiz
- C) Eski Şiirin Rüzgârıyla
- D) Bitmemiş Şiirler
- E) Rubailer ve Hayyam'ın Rubailerini Türkçe Söyleyiş

Çözüm:

Parçada bahsedilen sanatçı Yahya Kemal Beyatlı'dır. Saf şiirin önemli temsilcilerinden olan sanatçının şiir türündeki eserleri B, C, D, E seçeneklerinde verilmiştir. A seçeneğinde verilen eser ise Necip Fazıl Kısakürek'e aittir.

Cevap: A

9. Tanzimat'ın ilanından sonra Batılılaşma cereyanları hızlanır. Batı medeniyetinin olumsuz taraflarının taklit edilmesi, Türk toplumunda önemli bir mesele hâline gelir. Birinci Dünya Savaşı'nı takip eden yıllarda milliyetçilik etrafındaki arayışlardan biri de Yahya Kemal'den gelir. Yahya Kemal konferanslarıyla, yazılarıyla ve üniversitede verdiği derslerle pek çok insanı derinden etkiler. Bu yangın ortamında sadece amaçları vatana hizmet olan ---- da / de hayatları bir 'şuur' devrine tekabül ettiği için sanatlarında derinleş(e)memiş şairlerimizdir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Mehmet Akif Ersoy, Mehmet Emin Yurdakul ve Ziya Gökalp
- B) Ömer Seyfettin - Halide Edip Adıvar - Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- C) Ahmet Haşim - Ömer Seyfettin - Refik Halit Karay
- D) Ziya Gökalp - Halide Edip Adıvar - Ahmet Hikmet Müftüoğlu
- E) Ali Canip Yöntem - Reşat Nuri Güntekin - Falih Rıfkı Atay

Çözüm:

A seçeneğinde Mehmet Akif Ersoy, Mehmet Emin Yurdakul ve Ziya Gökalp sanat toplum içindir anlayışıyla eser vermiş olan sanatçılardır. Sanatı amaç değil araç olarak görmüşlerdir. Diğer seçeneklerde şiir türünde eser yazmamış olan veya sanat için sanat yapan şairler de vardır.

Cevap: A

10. Şiir sanatı; insanın tabiatı, eşyayı ve kendini algılama tarzına bağlı olarak değişiklik göstermektedir. İşlev açısından, şiirin sosyal hayatı fayda sağlayacak bir araç gibi kullanılması yüzyıllar boyunca gerekli görülmüştür. 19. yüzyıl Fransız şairlerinin "Şîir kendisi için vardır." anlayışını geliştirmeleri, şiiri düz yazdan ayrı bir zeminde, müsiki ile değerlendirme imkânı sağlamıştır. Modern Türk şiir ---- çekirdeğini oluştururken Fransız şiirinin de etkisiyle saf şire bağılı bir koldan gelişir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ziya Gökalp ve Mehmet Akif Ersoy ile
- B) Halide Edip Adıvar ve Reşat Nuri Güntekin ile
- C) Yahya Kemal Beyatlı ve Ahmet Haşim ile
- D) M.Emin Yurdakul ve Ömer Seyfettin ile
- E) Enis Behiç Koryürek ve Faruk Nafiz Çamlıbel ile

Çözüm:

Parçada bahsedilen modern Türk şiirinin çekirdeğini oluşturan sanatçımız Yahya Kemal Beyatlı ve Ahmet Haşim'dir.

Cevap: C

Notlarım

1. Lisanda sayılır öz
Herkesin bildiği söz;
Mana anlaşılan
Lügate atmadan göz.
- Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) Hece ölçüsüyle yazıldığı
 - B) Sade bir anlatımının olduğu
 - C) Tam kafiye kullanıldığı
 - D) Sembolizm etkisiyle yazıldığı
 - E) Konuşma diliyle oluşturulduğu
2. Millî Edebiyat akımını başlatanlar,---- çıkardıkları *Genç Kalemler* dergisiyle Ömer Seyfettin, ---- ve Ziya Gökalp'tır. Bu akımın başlıca özellikleri; dilde yalınlık, halk edebiyatının şiir biçimlerinden yararlanma, hece ölçüsünü kullanma, konu seçiminde millilik olarak açıklanabilir.
- Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?**
- A) Selanik'te - Ali Canip Yöntem
 - B) İstanbul'da - Yahya Kemal Beyatlı
 - C) Ankara'da - Halide Edip Adıvar
 - D) İzmir'de - Mehmet Âkif Ersoy
 - E) Magosa'da - Mehmet Emin Yurdakul
3. Aşağıdaki eserlerden hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?
- A) *Tan Sesleri*
 - B) *Hürriyet Bayrakları*
 - C) *Suda Halkalar*
 - D) *Fırtına ve Kar*
 - E) *Kendi Gök Kubbemiz*
4. 1918 yılında yazdığı *Türkçe Şiirler* adlı eseriyle hece vezninin Türkçenin imkânlarıyla bütünleşmesini sağlar. Ziya Gökalp'in hedef olarak ortaya koyduğu halkın öz değerlerini, şiir evreninde öze dönüş *Türk Sazı*, *Ey Türk Uyan, Tan Sesleri*, *Ordunun Destanı*, *Turan'a Doğru*, *Ankara* adlı eserlerinde vücut bulur. Millî romantik duyuş tarzıyla Türk milletinin kendi benlik algısını yeniden var etmeye çalışan şair, geçmişin değerlerini çağın insanıyla buluşturup millî bir diriliş ve direnişe dönüşturmeyi amaçlar.
- Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Orhan Seyfi Orhon
 - B) Kemalettin Kamu
 - C) Ali Canip Yöntem
 - D) Mehmet Emin Yurdakul
 - E) Necmettin Halil Onan
5. Güzel dil Türkçe bize,
Başka dil gece bize.
İstanbul konuşması
En sâf, en ince bize.
- Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?**
- A) Tevriye sanatı yapıldığı
 - B) Satirik şire örnek olduğu
 - C) Sarmal kafiye düzeninde olduğu
 - D) 7'li hece ölçüsüyle yazıldığı
 - E) Tam kafiye yer verildiği
6. Ya şevk içinde harâb ol, ya aşk içinde gönü'l!
Ya lâle açmalıdır göğsümüzde yahud gül.
- Bu beyitte aşağıdaki edebî sanatlardan hangisi vardır?**
- A) Mübalağa
 - B) Tezat
 - C) İstiare
 - D) İntak
 - E) Telmih

7. Aşağıdaki eserlerden hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?

- A) *Tan Sesleri*
- B) *Göl Saatleri*
- C) *Güneşin Ölümü*
- D) *Zindan Duvarları*
- E) *Eğil Dağlar*

8. Aşağıdaki sanatçılardan hangisinin şiirleri saf şiir anlayışında değerlendirilemez?

- A) Ahmet Hâşim
- B) Necip Fazıl Kısakürek
- C) Cahit Sıtkı Tarancı
- D) Halit Fahri Ozansoy
- E) Ahmet Muhip Dıranas

9. *Şiir Hakkında Bazı Mülahazalar*'da yaptığı şiir ve nesir mukayesesinde, şairin lisannının nesir gibi anlaşılmak üzere değil duyulmak üzere vücut bulduğunu ifade eder. Onun için şiir, okuyucu tarafından yeniden üretilmektedir. En zengin şiir herkesin istediği tarzda anlayacağı ve her anlayışla bir kez daha genişleyecek olan şiirdir. Onun için en güzel şiirler, manalarını okuyucunun ruhundan alanlardır. Şair için okuyucudan başka şiiri yeniden üreten bir diğer unsur da atmosferdir. Öyle ki bir şiir akşam vakti ya da yıldızlı bir gecede okunduğunda mest ederken güneşin parlak ışıkları altında aynı lezzeti vermeyebilir.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yahya Kemal Beyatlı
- B) Ahmet Hâşim
- C) Mehmet Akif Ersoy
- D) Faruk Nafiz Çamlıbel
- E) Ali Canip Yöntem

**10. Biçare gönüller! Ne giden son gemidir bu!
Hicranlı hayatın ne de son matemidir bu.**

Bu beyitte altı çizili sözlerle yapılan edebî sanat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Telmih
- B) Tevriye
- C) Tenasüp
- D) Teşhis
- E) Teşbih

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A) Stephane Mallerme ve divan şiirinin biçimci yapısından etkilenen Ahmet Hâşim ve Yahya Kemal Beyatlı gibi bazı şairler saf şiir anlayışında şiirler yazmıştır.
- B) Ahmet Hâşim, şiir ile ilgili fikirlerini önce 1921 yılında *Dergah* mecmyasında *Şiirde Mana* başlığıyla yayımlanan makalesinde, sonra ise 1926 yılında bazı değişiklikler yaparak *Piyale* isimli şiir kitabına aldığı ve *Şiir Hakkında Bazı Mülahazalar* başlığıyla yayımladığı giriş yazısında dile getirir.
- C) Yahya Kemal Beyatlı, saf şiir ile ilgili görüşlerini derli toplu bir metin etrafında toplamamış, muhtelif yazılarında konu ile ilgili düşüncelerini izah etmiş, saf şiirde aranması gereken en önemli özelliğin her şeyden önce deruni ahenk ve ritim olduğunu savunmuştur.
- D) Ahmet Hâşim'e göre şiir, açıkça bir şey söylemeye de olur; şiirde önemli olan anlam değil, asıl husus, misranın tek bir sese dönüştüğü, mükemmel bir ahenk içinde, musikiyi andıran bir ezgiyle dile getirilmesidir.
- E) Türk edebiyatında saf şiir ile ilgili görüşler bildiren, saf şiiri bir iddia olarak ilk defa ortaya atan ve teorisini kuran Yahya Kemal'dir.

1. Kim kazanmazsa bu dünyâda bir ekmek parası:

Dostunun yüz karası; düşmanın maskarası!
Yoksa yetmiş beşi geçmiş bir adam iş yapamaz;
Ona ancak yapacak: Beş vakit abdestle namaz.

Bu dizelerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- B) Ahengi sağlamada rediften faydalانılmıştır.
- C) Zengin uyaktan yararlanılmıştır.
- D) Manzum hikâyeyen özelliklerini taşımaktadır.
- E) Özdeyiş niteliğinde cümle kullanılmıştır.

2. Derinden derine ırmaklar ağlar,
Uzaktan uzağa çoban çeşmesi,
Ey suyun sesinden anlayan bağlar,
Ne söyler şu dağa çoban çeşmesi

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Redif kullanılmıştır.
- B) Benzetmelere yer verilmiştir.
- C) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- D) Uyak düzeni abab biçimindedir.
- E) Pastoral şiir özellikler gösterir.

3. Abdülhak Hâmit Tarhan ve Tevfik Fikret etkisinde yazdığı şiirleri *Kehkeşan* dergisinde çıkar. Yalın bir dille aruz vezninde yazdığı *Fırtına ve Kar* adlı şiiri ile tanınır. Öğrenciyken *Hiyaban* dergisini çıkararak yayıcılığa başlar. Bu dönemde Türkçü aydınlarla tanışır ve çalışmalarını Türkçülük ideali çerçevesinde sürdürür. Ziya Gökalp'in uyarılarıyla halkın diline, vezinde ise aruzdan hecye geçer. Şiir ve yazıları *Türk Kadını*, *Şair, Büyük Mecmua*, *Servet-i Fünûn*, *Ümit* ve *Yarın* dergilerinde yayımlanır. *Aydede* dergisinde mizah yazarlığı yapar. Sosyal olayları hicivil bir üslupla ifade ettiği şiirlerini *Peri Kızı ile Çoban Hikâyesi* adlı kitapta toplar. Şiirlerinde divan şirebine özgü aruz kalıplarını, modern ve şireye uyaramayı başarır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ömer Seyfettin
- B) Orhan Seyfi Orhon
- C) Mehmet Emin Yurdakul
- D) Ziya Gökalp
- E) Ali Canip Yöntem

4. Bu topraklarecdadımın ocağı;
Evim, köyüm hep bu yerin bucağı;
İşte vatan, işte Tanrı kucağı.
Ata yurdun, evlat bozman, giderim.

Bu dizelerin üslup ve içerik özelliklerinden hareketle aşağıdakilerden sanatçılardan hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Mehmet Emin Yurdakul
- B) Ahmet Hâşim
- C) Zeki Ömer Defne
- D) Fazıl Hüsnü Dağlarca
- E) Yahya Kemal Beyatlı

5. Milliyetçilik akımını savunan sanatçıları etrafında toplayarak gelişimini sürdürmüştür. Millî bir dil anlayışının gerekliliği ve dilde sadeleşme fikri ön plandadır. Hece ölçüsünün kullanılması, ulusal kaynaklara ve memleket dertlerine yönelik olmazsa olmazlardır.

Bu parçada sözü edilen topluluk aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tanzimatçılar
- B) Edebiyaticedideciler
- C) Millî Edebiyatçılar
- D) Fecriaticiler
- E) Saf şiiri benimseyenler

6. **Aşağıdaki eser - sanatçı eşleştirmelerinin hangisinde bir yanlışlık yapılmamamıştır?**

- A) *Şarkın Sultanları* - Faruk Nafiz Çamlıbel
- B) *Akarsu* - Orhan Seyfi Orhon
- C) *Gönülden Sesler* - Ziya Gökalp
- D) *Miras* - Yusuf Ziya Ortaç
- E) *Bir Rüzgâr Esti* - Enis Behiç Koryürek

7. Yaradanın kitabını kaldırıtmam,
Osmancık'ın bayrağını aldırtmam,
Düşmanımı vatanıma saldırtmam.
Tanrı evi viran olmaz, giderim.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlışdır?

- A) Didaktik bir şiir türünden alınmıştır.
- B) Ahenk unsuru olarak redif kullanılmıştır.
- C) Düz kafije şemasıyla yazılmıştır.
- D) Birden fazla edebî sanattan yararlanılmıştır.
- E) Nazım biçimi bakımından koşmadır.

8. Şiir, içinde yeryüzünün tınladığı bir midye kabuğudur. Onda, dünyanın her yerinden ve her kesiminden sesler duyulur. Midye kabuğunun içindeki ses, yani tını, bir uğultudur. Şiirin sesi, bütün seslerin karışıp meydana getirdiği yeni bir sestir. Ahmet Haşim'in, şiiri "musiki ile söz arasında sözden ziyade musikiye yakın" olarak tarif etmesi bize bu midye kabuğunun içindeki tınıyı hatırlatır. Tanpınar'ın, "Her şair kullanacağı kelimeleri önce sözlüğe dokunmadan iade eder." sözü ise meydana gelen bu yeni sesin niteliğini ifade eder. Kelimeler şairin elinde kendi kabuğundan çıkar, yeni bir anlam dünyasına kavuşur.

Bu parçada sözü edilen şiir anlayışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Beş Hececiler
- B) Tanzimat şiiri
- C) Fecriati şiiri
- D) Saf şiir
- E) Servetifünun şiiri

9. I. Şiirleri Millî Edebiyatı'nın şekil ve içeriğine uygun olduğu hâlde o dönemde bağımsız şairlerin içinde yer almayı tercih etmiştir.

II. Aruz ölçüsüyle şiir yazmış, hece ölçüsünü kullanmıştır.

III. Şiirlerinde sembolizm akımının etkisi görülür.

IV. Kendine özgü bir şiir anlayışı oluşturmuştur.

V. Şiirlerinde dili süslü ve sanatlı olan şairin düzyazılarda dili sadedir.

Yukarıdakilerden hangisi Ahmet Haşim için söylenemez?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. **Aşağıdakilerden hangisi Yahya Kemal Beyatlı için söylenemez?**

- A) *Ok* şiiri dışında bütün şiirlerinde aruz ölçüsünü kullanmıştır.
- B) Farklı türden eserler kaleme almıştır.
- C) Aşk, ölüm, rindlik şiirlerinde ana temalardandır.
- D) Türk tarihi ve Türk coğrafyasını şiirlerinde işlemiştir.
- E) Nazmı nesre yaklaşır şairlerden biridir.

1. I. Uçun kuşlar ucun, doğduğum yere,
II. Şimdi dağlarında mor sümbül vardır.
III. Ormanlar koynunda bir serin dere,
IV. Dikenler içinde sarı gül vardır.

Bu dörtlükle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I ve III. dizeler birbirleriyle zengin uyaklıdır.
- B) Çapraz uyak kullanılmıştır.
- C) II ve IV. dize sonlarında redif vardır.
- D) Satirik şiir özelliklerini görürler.
- E) Dizelerin tümü 6+5 duraklıdır.

2. Sanatın bir form sorunu olduğuna inanan bu şairler için önemli olan iyi ve güzel şiir yazmaktadır. Bu anlayışla kendilerine özgü özel bir imge düzeni oluştururlar. Özgün olan bu imgeler, dilin mantığına uygun ve dilin anlam alanını genişletip dile yeni olanaklar sunacak bir yapıya sahiptir. Dilde arılaşma düşüncesi, kendini rahat şiir yazma şeklinde başat öge olarak gösterir. Şiirsel söylemin zirvesine ulaşmak düşüncesiyle dilin yükselmesi paralellilik gösterir. Şiirde her türlü fikrin dışında kalarak sadece okuyucuda estetik haz uyandırın şiir yazma eğilimi, bu şairleri her türlü eğiliminin dışında kalıp müstakil şahsiyetler olarak şiir yazmaya yöneltmiştir. Şiiri soylu bir sanat olarak kabul eden bu şairlerde düşsel ve bireysel yön ağır basar. İçsel ve bireyçi bir yaklaşımla evrensel insan tecrübesini dile getirirler. Estetik tavır ön plandadır. Bu anlayıştaki şairler didaktik bilgiden uzak durup bir şey öğretmemiştir, musikiyle ya da musikinin çağrırtıldığı imgelerle insanın estetik duyarlığını doruymayı amaç edinirler.

Bu parçada hakkında bilgi verilen şiir anlayışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Servetifünun şiiri
- B) Nâyîler
- C) Millî Edebiyat şiiri
- D) Saf şiir
- E) Beş Hececiler

3. • Sanat anlayışlarının temelini Faruk Nafiz Çamlıbel'in yazdığı *Sanat* şiiri oluşturur.
• Şiire aruzla başlayıp hece ölçüsüyle devam etmişlerdir.
• Sadece dörtlüklerle yazmakla kalmamış yeni şekil arayışlarına girerek uzun şiir denemeleri yapmışlardır.
• Şiirlerinde gerçekçi olmak istemelerine rağmen romantizme kaydıkları görülmüştür.

Bazı özellikleri verilen edebî topluluk aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tanzimat Edebiyatı
- B) Edebiyaticedi
- C) Fecriati
- D) Millî Edebiyat
- E) Beş Hececiler

4. İlk şiiri *Mazideki Aşk İçin Sana*, 1912 yılında *Rübâb* dergisinde yayımlanmıştır. Nâyîler adlı bir toplulukta yer almıştır. *Nedîm* adında haftalık bir dergi çıkarmıştır. Aruz ölçüsüyle yazdığı *Baykuş* isimli şiirle adını duyurmuştur. Millî Edebiyat akımının etkisiyle hece ölçüsüne yönelmiştir. *Aruza Veda* adlı şiiriyle aruz ölçüsünden ayrılığın iç burukluğunu ortaya koymuştur. Şiirlerinde dörtlükten soneye kadar birçok biçimi kullanmıştır. Şiirlerinde genellikle egzotik sahnelerle, hüzün ve melankoli gibi bireysel duygulara, aşk ve ölüm temalarına yer vermiştir. Tiyatro, roman, anı ve inceleme türlerinde de eserler vermiştir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Faruk Nafiz Çamlıbel
- B) Orhan Seyfi Orhon
- C) Halit Fahri Ozansoy
- D) Enis Behiç Koryürek
- E) Yusuf Ziya Ortaç

- 5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?**
- A) Ziya Gökalp, sanatı topluma ulaşmada araç olarak gördüğü için eserlerini sade bir dille, didaktik tarzda yazmıştır.
 - B) Ali Canip Yöntem Batı edebiyatı nazım şekilleri kullanmış, halk edebiyatı nazım şekillerine eserlerinde yer vermemiştir.
 - C) Ömer Seyfettin Türkçülük düşüncesini ilk defa şiirde işlemiştir, Millî Şair diye anılmıştır.
 - D) Enis Behiç Koryürek daha çok kahramanlığı ve Kuruluş Savaşı'nı konu edinen epik şiirleriyle tanınır.
 - E) Yusuf Ziya Ortaç, Ziya Gökalp'le tanıştıktan sonra hęceyle şiir yazarak Beş Hecceler içinde yer almıştır.
- 6. Gönlümle oturdum da hüzünlendim o yerde,
Sen nerdesin, ey sevgili, yaz günleri nerde!
Dağlar ağarırken konuşmuştu tepelerde,
Sen nerde o fecrin ağaran dağları nerde!**
- Bu dörtlük için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) Şair sadece sevgiliyi özlemektedir.
 - B) Gönül sözcüğüyle teşhis sanatı yapılmıştır.
 - C) Ahengi sağlamak için bazı ifadeler tekrar edilmiştir.
 - D) Sözcük ve ek hâlinde redif kullanılmıştır.
 - E) Uyak düzeni, düz uyak; uyak çeşidi tam uyaktır.
- 7. Ey parlak ay! Işığın saç yolcuların gözüne,
O yerdeki kötü gece gizlemiştir mezarım.
Ey yolcular! Beni sorun, milletimin özüne,
O gündeki bir zelzele düzlemiştir mezarım.**
- Bu dizerelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) Birden fazla kafife çeşidi içerdiği
 - B) Sözcük hâlinde redife yer verilmiştir.
 - C) 15'li hece ölçüsü ile kaleme alındığı
 - D) Çapraz kafife düzeniyle yazıldığı
 - E) Tecahüllerif sanatına yer verildiği
- 8. Aşağıdaki beyitlerin hangisinde diğerlerinden farklı bir kafife çeşidi kullanılmıştır?**
- A) Dönülmez akşamın ufkundayız. Vakit çok geç;
Bu son fasıldır ey ömrüm nasıl geçersen geç!
 - B) Cihana bir daha gelmek hayal edilse bile,
Avunmak istemeyiz öyle bir teselliyle.
 - C) Geniş kanatları boşlukta simsiyah açılan
Ve arkasında güneş doğmayan büyük kapıdan
 - D) Geçince başlayacak bitmeyecek sükunlu gece.
Guruba karşı bu son bahçelerde, keyfincé,
 - E) Ya şevk içinde harab ol, ya aşk içinde gönül!
Ya lale açmalıdır göğsümüzde yahud gül.
- 9. Aşağıdakilerden hangisi saf (öz) şiirin özelliklerinden değildir?**
- A) Şairin amacı, duygularını ve hayallerini anlatmak, bilincaltındaki düşüncelerini şiirde ifade etmektir.
 - B) Açık bir anlatıma sahip olan saf şiir, imgeye gerek duymadan düşünceleri işleme sanatıdır.
 - C) Dil, Servetfünun Edebiyatı'na göre daha sadedir, elden geldiğince yabancı kelimeye başvurmazlar.
 - D) Şiirler tema bakımından sınırlanılamaz ancak şiirde bir idenin anlatılmasına imkân veren temalar da işlenmez.
 - E) Şiirde ahenk ve ritim önemsenir, şairler şiirlerinde daha çok bireysel temalara yönelir.
- 10. (...) Şiir, söyle musiki arasında bir kavramdır. Sözden ziyade musikiye yakındır. Aynı zamanda şiir anlaşılmak için değil hissedilmek için yazılır. Şiirde mana aramak boşunadır.**
- Bu parça sözlerine yer verilen şair, şiirin hangi özelliğini vurgulamaktadır?**
- A) Ahenk
 - B) Üslup
 - C) Konu
 - D) Sanat
 - E) Biçim

1. • Altın kulelerden yine kuşlar
Tekrarını ömrün eder ilan
Kuşlar mıdır onlar ki her akşam
Âlemlerimizden sefer eyler?

• Fırtınayı andıran orkestra sesleri
Bir ürperiş getirir senin sınırlarına,
İstirap çekenlerin açıklı nefesleri
Bizde geçer en yanık bir musiki yerine
- Aşağıdakilerden hangisi bu dörtlüklerin ortak özeliliklerinden biridir?**
- A) 11'li hece ölçüsünün kullanılması
B) Benzer temaların işlenmesi
C) Nazım şekillerinin koşma olması
D) Ahenk unsuru olarak redife yer verilmesi
E) Söz sanatlarının kullanılması
2. Kalbim yine üzgün, seni andım da derinden
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden
Yorgun ve kırılmış gibi en ince yerinden
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden
- Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) Yinelemelerle müzikalitenin sağlandıgı
B) Temasının hüzün ve aşk olduğu
C) Mecazîmürsel sanatının kullanıldığı
D) Ahenk sağlamak için seciye başvurulduğu
E) Saf şiir (öz şiir) özellikleri taşıdığı
3. Millî Edebiyat akımından şekil ve içerik olarak etkilenmişlerdir. Sanat anlayışlarının yapı taşlarının Ziya Gökalp'in ---- adlı şiiri oluşturmuştur. Sade bir dil ve hece ölçüsüyle şirler yazmışlardır. Topluluğa dâhil olan sanatçıların hepsi ilk şirlerini aruzla yazmış daha sonra heceye geçmiştir. Halit Fahri Ozansoy'un ---- adlı şiiri adeta bunun göstergesidir.
- Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangileri getirilmelidir?**
- A) Kızıl Elma - Hep Onun İçin
B) Gönülden Sesler - Altın İşik
C) Türkçe Şiirler- Şarkın Sultanları
D) Zindan Duvarları - Gönülden Gönüle
E) Sanat - Aruza Veda
4. Fransız edebiyatından ve özellikle şairlerinden ilham alan sanatçı, birçok edebî kimlikle bir araya gelme fırsatı bulmuştur. Şiirlerini, biçimsel bütünlük ve sembolizm öğeleriyle zenginleştirmiştir. Divan şiiri geleneğinin kalıplamış kurallarından sıyrılmıştır. Osmanlı geleneğinde şekillenmiş aruz kalıplarını neoklasik stilde yeniden düzenlemiştir. Aruz kalıplarından vazgeçmese de musiki havası olan akıcı eserler ortaya koymuştur. Kültüründen taviz vermeden köklerine bağlı, gözü bâta klasik fakat klişe olmayan şiirler yazmıştır. Millî Edebiyat anlayışına destek vermek için dilin arastırılması gerektiğini kabul etmemiş, edebiyatın müzik notalarıyla hayat bulabileceğini göstermiştir.
- Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçada söz edilen sanatçının eserlerinden biridir?**
- A) *Göl Saatleri*
B) *Suda Halkalar*
C) *Rûh-ı Bikayd*
D) *Kendi Gök Kubbeviz*
E) *Bırak Beni Haykırıym*
5. (I) XIX. yılının özellikle ikinci yarısında değişen toplumla birlikte edebiyatın da değişmesi; kültür adamlarımızın, sanat - edebiyat meseleleri üzerinde düşündüklerini yazmalarıdır. (II) Bunun ilk ciddi örneği, yeni Türk edebiyatının bir beyannamesi olarak da değerlendirilen Namık Kemal'in *Lisân-i Osmanîn Edebiyatı Hakkında Bazi Mülahazatı Şamildir* makalesidir. (III) 1866'da *Tasvir-i Efkâr* gazetesinde yayımlanan bu makalede, klasik edebiyatı tenkit etmiş, onunla ilgili birtakım tespit ve değerlendirmelerde bulunulurken yeni bir edebiyatın gelişip olgunlaşması, hepsinden önemli toplumu değiştirmede itici bir görev üstlenmesi için birtakım esaslar ortaya koymuştur. (IV) Burada Namık Kemal, dil ve edebiyatın nasıl olması gerektiğini edebiyatın millî hayatı aksıtirmesi gerektiğini ifade etmesiyle, bir anlamda Millî Edebiyat'ın ilk habercisidir. (V) Daha sonra Namık Kemal'in dava arkadaşı Ziya Paşa, sonuna kadar sadık kalmayaçağı görüşlerini ihtiva eden *Harabat* eserini, *Hürriyet* gazetesinde yayımlar.
- Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlı vardır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi ayraç içinde verilen sanatıyla ilgili değildir?

- A) Fecriati topluluğu dağıldıktan sonra da topluluğun ilkelерinden taviz vermeden sanatına devam etmiştir. (Ahmet Hâşim)
- B) Millî Edebiyat ve Cumhuriyet Edebiyatı'nda da aynı tarzda şiirler yazan sanatçı Anadolu'yu gerçekçi bir gözlemlerle şiirlerine taşımıştır. (Mehmet Emin Yurdakul)
- C) Beş Hececiler'e dâhil olan sanatçı Millî Edebiyat Dönemi'nde "Millî Şair" ünvanı ile bilinir. (Fâlîh Rîfki Atay)
- D) Millî Edebiyat Dönemi'nde, bağımsız olarak şiir yazan sanatçı, saf şiir anlayışıyla yazdığı şiirlerine Cumhuriyet Dönemi'nde de devam etmiştir. (Yahya Kemal Beyatlı)
- E) Şiirde somut gerçeği ele alan sanatçı, gözlemlerini dönemine göre yalnız bir dille anlatmış, aruzu Türkçeye başarıyla uygulamış, dizeleri duzyazıya yaklaştırmıştır. (Mehmet Âkif Ersoy)

7. Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat'ın dil anlayışına uygun değildir?

- A) Yazı diliyle konuşma dili arasındaki fark ortadan kaldırılmalıdır.
- B) Yazı dilinde İstanbul ağzı esas alınmalıdır.
- C) Arapça, Farsçadan dilimize yerleşmiş sözcüklerin Türkçe karşılığı kullanılmalıdır.
- D) Dilimize yabancı dillerden geçmiş terimler atılmalıdır.
- E) Diğer Türkçe lehçelerinden kelime alma yoluna gitmemelidir.

8. Faruk Nafiz Çamlıbel ile ilgili aşağıda verilen bilgilere den hangisi yanlıştır?

- A) Deli Ozan ve Çamdeviren mahlaslarıyla *Akbaba* dergisinde mizahî şiirler yazmıştır.
- B) Yazmış olduğu *Sanat* adlı şiiri Beş Hececiler'in bildirgesi mahiyetindedir.
- C) Aruzu da heceyi de başarıyla kullanan sanatçının şiirlerinin yanında tiyatroları da vardır.
- D) *Han Duvarları* şiirinde Kayseri'den Ulukişla'ya yaptığı seyahati anlatır.
- E) *Çoban Çeşmesi* şiiriyle Anadolu'yu gerçekçi gözlemlerle anlatan ilk sanatçı olmuştur.

9. Bana sor sevgili kâri' sana ben söyleyeyim
Ne hüviyyette şu karşısında duran eş'ârim:
Bir yığın söz ki, samîmiyyeti ancak hüneri;
Ne tasannu' bilirim, çünkü, ne san'atkârim.
Şîr için "göz yaşı" derler, onu bilmem, yalnız,
Aczîmin giryesidir bence bütün âsârim!
Ağlarım, ağlatamam; hissederim, söyleyemem;
Dili yok kalbimin, ondan ne kadar bizârim!
Oku, şâyed sana bir hisli lâzımsa;
Oku, zîrâ onu yazdım, iki söz yazdım.
Hayır, hayal ile yoktur benim alışverişim,
Înan ki her ne demişsem görüp de söylemişim.
Şudur cihanda benim en beğendiğim meslek:
Sözüm odun gibi olsun, hâkîkat olsun tek.

Bu dizelerin alındığı eser ve şairi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) *Kar Çiçekleri* / Ebubekir Hazım Tepeyran
- B) *Kendi Gök Kubbemiz* / Yahya Kemal Beyatlı
- C) *Erenlerin Bağından* / Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- D) *Safahat* / Mehmet Akif Ersoy
- E) *İsyân ve Dua* / Mehmet Emin Yurdakul

10. En sinsi bir ezâ gibidir geçmeyen zaman
Bin türlü başka çevri de vardır ki bî-aman

Aşağıdakilerden hangisi bu beyitle uyak çeşidi açısından özdeştir?

- A) Ölüm yabancı bir âlemde geceyse bile,
Tahayyülümde vatan kalsın eski hâliyle.
- B) Dil var mı kahr-ı dehr ile viran edilmedik
Beytü'l-hazen mi kaldı perîşân edilmedik
- C) Geçtikçe bembeyaz gezinenler üçer beşer
Bildim ki âhiret denilen yerdedir beşer.
- D) Görmüş İstanbul'a yüz bin meleğin uçtuğunu;
Saklamış durmuş, asırlarca hayâlinde bunu.
- E) Kalbimde vardi "Byron'u bedbaht eden melâl
Gezdim o yaşıt dağları, hulyâm içinde lâl,

1. Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüreren şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Millî Edebiyat'ın devamı niteliğindedir.
- B) Şiriller hece ölçüsü ve dörtlüklerle yazılmıştır.
- C) Türkçe kelimeler kullanılmaya çalışılmıştır.
- D) Vatan ve millet sevgisi temaları işlenmiştir.
- E) *Genç Kalemler* dergisi etrafında toplanmışlardır.

Çözüm:

Bu şirler, Millî Edebiyat'ın devamı niteliğindedir. Şiirde hece ölçüsü ve dörtlük kullanılmıştır. Arapça ve Farsça sözcükler yerine Türkçe karşılığı olan sözcüklerin kullanılmasına özen gösterilmiştir. Vatan ve millet sevgisi temaları en çok işlenen konulardır. E seçenekinde bilgi yanlışı vardır. *Genç Kalemler* dergisi etrafında toplanan sanatçılar, Millî Edebiyatçılardır. Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdürerenler ise: *Hisar, Çınaraltı, Kültür Haftası* gibi dergilerde eserler yayımlamışlardır.

Cevap: E

**2. Bir ananın iki oğlu,
Bir amacın iki kolu.
O da ulu, bu da ulu
Azerbaycan - Türkiye...**

Dinimiz bir, dilimiz bir,
Ayımız bir, yılımız bir,
Aşkimiz bir, yolumuz bir
Azerbaycan - Türkiye...

Bu dizeler; şekil, anlam, zihniyet ve gelenek bakımından incelendiğinde aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Hece ölçüsü ile yazılmıştır.
- B) Nazım birimi dörtlüktür.
- C) Yalın bir dille yazılmıştır.
- D) İki ülkenin kardeşliği vurgulanmıştır.
- E) Epik şiir özellikleri göstermektedir.

Çözüm:

Verilen dizeler incelendiğinde şiirin 8'li hece ölçüsüyle yazıldığını görmekteyiz. Nazım birimi dörtlük olarak düzenlenmiştir. Şiirdeki kelimelerin hepsi anlaşılır durumdadır. "Aynı ananın iki oğlu ve Dinimiz bir" dilimiz bir dizelerinden iki ülkenin kardeşliğine vurgu yapıldığını görmekteyiz. Şiirde iki ülke arasındaki birlilik ve kardeşlik bağından duyulan mutluluk dile getirilmiştir. Bu yüzden şiirde epik değil, lirik duygular ağır basmaktadır. O hâlde sorunun doğru cevabı E seçeneğidir.

Cevap: E

**3. Ey mavi göklerin beyaz ve kıızılsüsü,
Kız kardeşimin gelinliği, şehidimin son örtüsü,
İşık ışık, dalga dalga bayrağım!
Senin destanını okudum, senin destanını yazacağım.**

Bu dizelerin aşağıdaki edebî topluluklardan hangisinin anlayışını yansıttığı söylenebilir?

- A) Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüreren şiir
- B) Tanzimat
- C) Servetifünun
- D) Saf Şiir
- E) Fecriati

Çözüm:

Şirde Millî Edebiyat özelliklerini yansıtan bir edayla yazıldığını, bir ideoloji taşıdığını ve bayrak konusunun işlendiğini görmekteyiz. Kullanılan dil açık ve anlaşılır bir niteliktedir. Bu veriler işliğinde sorunun doğru cevabı A seçeneğidir. Bu şiirin Tanzimat, Servetifünun ve Fecriati Dönemi ile ilişkilendirilemeyeceği dili itibarıyle anlaşılmaktadır. Saf şiir anlayışında ise şiirde ideoloji yoktur. Şiir sadece bir şarkı gibi terennüm eder. Sembolizm bu anlayışta etkilidir. Şiirde amaç şekil ve üslup bakımından mükemmel şire ulaşmaktadır. Bu yüzden bu dörtlüğün saf şiir anlayışında olduğunu da söyleyemeyiz.

Cevap: A

4. Azerbaycan edebiyatı ve şairleri ile ilgili aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) Bahtiyar Vahapzade, *Menim Anam* şiiriyle tanınmıştır.
- B) Şehriyar, bütün eserlerini Türkçe yazmıştır.
- C) *Heyder Baba'ya Selam*, Şehriyar'ın en bilindik eseridir.
- D) 1875'te çıkarılan *Ekinci* gazetesinin edebiyatçıların yetişmesinde önemli katkıları vardır.
- E) Şehriyar; Hafız, Sadi ve Fuzuli'nin etkisinde kalmıştır.

Çözüm:

B seçenekinde yer alan "Şehriyar, bütün eserlerini Türkçe yazmıştır." ifadesinde bilgi yanlışı vardır. Şehriyar, eserlerini Türkçe ve Farsça yazmıştır.

Cevap: B

5. Aşağıdaki dizelerden hangisi Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdürün şiirden bir örnek olamaz?

- A) Yürüyoruz, başımızda ay yıldızımız,
Genç, ihtiyar, kadın, erkek, oğul, kızımız...
- B) Dur yolcu! Bilmeden gelip bastığın
Bu toprak, bir devrin battığı yerdir.
- C) Bir ömr-i muhayyel...Hani gülbünlər içinde
Bir kuşcağızın ömr-i bahârisî kadar hoş;
- D) Ne hoştur kırlarda yazın uyumak!
Bulutlar ufukta beyaz bir yumak,
- E) Bu köy ıssız bir diyar, münzeviler beldesi
Kayalardan yükselen coşkun bir kaval sesi,

Çözüm:

Tüm seçenekler incelendiğinde C seçeneğinde anlamını bilmediğimiz çok sayıda sözcük olduğunu görmekteyiz. Oysa Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdürün şiirde sade bir dil kullanılır. Hece ölçüsü tercih edilir.

Cevap: C

6. İçinden tanırım ben o elleri,
Onlar ki zahirde vıran olurlar.
Ardılda dağları, çamlı belleri
Aşanlar şiirine hayran olurlar.

Bu dörtlükle ilgili,

- I. Hece ölçü ile yazılmış bir şiirdir.
- II. Kafiye şeması düz uyak şeklindedir.
- III. Memleklet edebiyatı anlayışına uyulmuştur.
- IV. Epik bir üslupla söylemiştir.

yargılarından hangisi söylenemez?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV
- E) I, III ve IV

Çözüm:

Şiir 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması abab şeklinde olup çapraz uyaktır. Bu metin, Faruk Nafiz Çamlıbel'in *Bizim Memleket* adlı şiirden alınmıştır. Millî Edebiyat anlayışına sahip olan şairler Anadolu'yu ve Anadolu insanını anlatmışlardır. Bunu yaparken halk şiri geleneeklerine de sadık kalmaya çalışmışlardır. Bu şiir epik değil lirik bir üslupla söylemiştir.

Cevap: C

7. Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat şiirile Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdürün şiir arasındaki benzerliklerden biri değildir?

- A) Dergiler etrafında birleşme
- B) Hece ölçüsünü kullanma
- C) Millî konularda şirler yazma
- D) Dörtlük nazım birimine sadık kalma
- E) Sade bir dille eserler oluşturma

Çözüm:

Her iki edebî topluluk da bir dergi etrafında toplanmışlardır. Millî Edebiyat sanatçıları *Genç Kalemler* dergisinde, Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdürün şiir *Kültür Haftası*, *Hisar*, *Çınaraltı* gibi dergilerde şirlerini yayımlamışlardır. Her iki edebî topluluk da millî konulardan bahsetmiş, hece ölçüsünü şirlerinde kullanmış ve sade bir Türkçe ile şiir yazmıştır. D seçeneğinde bilgi yanlışı vardır. Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdürün şiirde dörtlük nazım birimine sadık kalınmamış, yeni arayışlar içine girilmiştir.

Cevap: D

8. Fırtınayı andıran orkestra sesleri
Bir ürperiş getirir senin sınırlarına,
İstirap çekenlerin açılı nefesleri
Bizde geçer en yanık bir müzik yerine

....

Başka sanat bilmeyiz karşımızda dururken
Yazılmamış bir destan gibi Anadolu'muz
Arkadaş, biz bu yolda türküler tuttururken
Sana uğurlar olsun... ayrılıyor yolumuz

Bu dizelerden hareketle aşağıdakilerden hangisi çıkaramaz?

- A) Şiirde, öz değerlerinden kopmuş kişilere seslenilmektedir.
- B) Batı hayranlığının kültür sanılması eleştirilmektedir.
- C) Kendi kültürü haricindeki kültürlerin öğrenilmesine karşı çıkmıştır.
- D) $7+7=14'$ lü hece ölçüyle yazılmıştır.
- E) "Anadolu" kelimesiyle Anadolu'daki insanlar kastedilerek ad aktarması yapılmıştır.

Çözüm:

Şairin karşısında "sen" diye hitap ettiği biri vardır ve şair ona birtakım eleştirilerde bulunmuştur. Öz değerlerinden kopmuş, Batı hayranı kitleye seslenmektedir. Şiir $7+7=14'$ lü hece ölçüyle yazılmıştır. "Anadolu" kelimesiyle Anadolu'daki insanlar kastedilerek ad aktarması yapılmıştır. C seçeneğinde bilgi yanlışı vardır. Şairin, kültürlerin öğrenilmesine karşı çıktığına dair bir ifade şiirde yer almamaktadır.

Cevap: C

9. Dil açanda ilk defe sana" söyleyirik biz,
"Ana dili" adlanır bizim ilk dersiyiz.
İlk mahnimız laylanı anamız öz südüyle
İçirir ruhumuza bu dilde gile-gile.

(Mahni: türkü, **layla**: ninni, **gile gile**: damla damla)

Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ana dil bilinci aşılanmak istenmiştir.
- B) Sade ve anlaşılır bir dille yazılmıştır.
- C) Sarmal uyak şeması kullanılmıştır.
- D) $7+7=14'$ lü hece ölçüyle yazılmıştır.
- E) Ad aktarmasına başvurulmuştur.

Çözüm:

Dil bilinci bu şiirin temasıdır. Şiirde yabancı sözcük kullanılmamıştır. Bu yüzden dil açık ve anlaşılırır. Bu şiirin kafije örgüsü aabb şeklindedir. Yani düz uyak kullanılmıştır. Şiir, $7+7=14'$ lü hece ölçüyle yazılmıştır. "İçirir ruhumuza" söz öbeğinde ad aktarması yapılmıştır. Ruh söylemiş vücut kastedilmiştir.

Cevap: C

10. Heyder Baba, senin könlün şad olsun,
Dünya varken ağızın dolu dad olsun,
Senden keçen yakın olsun, yad olsun,
Deyne menim şâir oğlum Şehriyâr,
Bir ömürdür gam üstüne gam çalar.

Bu şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Teşhis sanatına başvurulmuştur.
- B) Bir şiirin son bentidir.
- C) Tam kafije ve kelime hâlinde redif kullanılmıştır.
- D) Hece ölçüyle yazılmıştır.
- E) Pastoral şiir türünde yazılmıştır.

Çözüm:

Heyder Baba, bir dağın ismidir. Bu dağa insan özellikle verilmiş ve kişileştirme yapılmıştır. Şairin adının geçtiğini -Şehriyâr- gördüğümüzde bu dörtlüğün son dörtlük olduğunu anlarız. "ad" sesleri tam kafije, "olsun" sözcüğü rediftir. 11'li hece ölçüyle yazılmış bir şiirdir. E seçeneğinde bilgi yanlışı vardır. Şiir lirik bir anlatıma sahiptir.

Cevap: E

Notlarım

1. Aşağıdakilerin hangisinde eser - sanatçı eşleştirilmesi yanlıştır?

- A) Heyder Baba'ya Selam - Şehriyar
- B) Kökler ve Budaklar - Bahtiyar Vahapzade
- C) Yedi Telli - Osman Türkay
- D) Kıbrıs'tan Atatürk'e - Özker Vaşın
- E) Guşgi Galası - Abdülhamit Süleymanoğlu Çolpan

2. Türk dünyasında tanınan ve çok okunan şair, şiirlerinde özellikle millî ve manevi değerleri işledi. Vatan ve ana dil temaları etrafında Azerbaycan'ın bağımsızlık mücaadesini yansitti. Şiirlerine baktığımızda göze çarpan ilk tema vatan sevgisidir. Azerbaycan'da "Halk Şairi" olarak tanımlanan şairin, toplumsal şiirleri Azerbaycan edebiyatında önemli bir yere sahiptir. Eserlerinde genellikle özgürlük, yurt sevgisi, din gibi temaları işlemiştir. *Menim Dostlarım, Bahar, Dostluk Nağmesi, Gurub Düşünceleri, Ürekdedir Sözün Kökü* sanatçının başlıca eserleridir.

Bu parçada sözü edilen şair ve yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Recep Küpcü
- B) Osman Türkay
- C) Şehriyar
- D) Bahtiyar Vahapzade
- E) Mağcan Cumabayılı

3. İlk eserlerinde bireysel duygulanmalarını dile getiren şair; aşk, ölüm, istirap konularını işlemiştir. Sonraları Faruk Nafiz'in açtığı yolda memleket şiirlerine yönelmiştir. Şiirlerinin temel malzemesi türküler, destanlar, efsaneler, gelenek ve göreneklerdir. Şiirlerini sade bir dille, az meczazlı, süsten uzak, saf bir üslupla kaleme almış ve şiirlerinde daima hece ölçüsünü kullanmıştır. Sivas'ta Öğretmenlik yaptığı zamanlarda keşfettiği Âşık Veysel'i tüm Türkiye'ye tanıtmıştır. Şiirleri ile adını duyurmuş olan şair, birçok alanda eserler vermiştir. *Neredesin ve Orda Bir Köy Var Uzakta* adlı şiiryle ünlenmiştir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enis Behiç Koryurek
- B) Ahmet Kutsi Tecer
- C) Kemalettin Kamu
- D) Orhan Şaik Gökyay
- E) Ömer Bedrettin Uşaklı

4. Cumhuriyet Dönemi Türk şiirinin önemli temsilcilerindenidir. Sade bir üslupla millî ve dinî değerleri işleyen şirler yazmıştır. *Bayrak, Bir Bayrak Rüzgâr Bekliyor, Fetih Davulları, Selimler, Kubbelər, Süleyman iye* en tanınmış şiirleridir. *Bayrak* şiirinden dolayı Türk edebiyatında Bayrak Şairi olarak da anılır. Şiirlerinde günlük Türkçeyi bir sanat dili hâline getirerek kullanan şairin; rahat ve sade bir üslubu vardır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Faruk Nafiz Çamlıbel
- B) Ahmet Kutsi Tecer
- C) Arif Nihat Asya
- D) Orhan Şaik Gökyay
- E) Hüseyin Nihal Atsız

5. Beş Hececiler'den biridir. En ünlü eseri, *Han Duvarları* adlı şiiridir. Behçet Kemal Çağlar ile birlikte *Onuncu Yıl Marşı*'nın sözlerini yazmıştır. İlk şiirlerini aruz ölçüsyüle yazan şair, bu şiirlerini *Şarkın Sultanları, Dinle Neyden ve Gönülden Gönüle* adlı kitaplarında toplamıştır. Zamanla aruz ölçüsünden uzaklaşarak hece ölçüsünü kullanmıştır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Kutsi Tecer
- B) Arif Nihat Asya
- C) Ziya Osman Saba
- D) Yusuf Ziya Ortaç
- E) Faruk Nafiz Çamlıbel

6. Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdürün şairlerden biri değildir?

- A) Orhan Şaik Gökyay
- B) Behçet Kemal Çağlar
- C) Necmettin Halil Onan
- D) Mehmet Âkif Ersoy
- E) Faruk Nafiz Çamlıbel

7. Şiire aruzla başlamış daha sonraları aruzu bırakıp heceyle şiirler yazmış, çok sevdiği aruz ölçüsüne *Aruza Veda* adlı şiirle veda etmek istemiştir. Beş Hececiler'e katılmıştır. Bir öğretmen olan şair, şiirlerinde aşk, ölüm, hüzün konularını sıkça işlemiştir. *Cenk Duyguları*, *Rüya*, *Efsaneler* sanatçının bilinen diğer eserleridir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enis Behiç Koryürek
- B) Halit Fahri Ozansoy
- C) Orhan Seyfi Orhon
- D) Yusuf Ziya Ortaç
- E) Faruk Nafiz Çamlıbel

8. İlk şiirlerini 1919'da *Büyük Mecmu'a*'da çıkarmıştır. Kurtuluş Savaşı yıllarda *Dergâh* dergisinde yazdığı şiirlerle ün kazanan şair, *Varlık ve Oluş* dergilerinde de şiirlerini yayımlamıştır. Başlangıçta aruz ölçüsü ile yazan şair, daha sonra hece ölçüsüyle ve sade bir dille Millî Edebiyat akımına bağlı yurt sevgisi, gurbet, aşk konularını işleyen şiirler yazmıştır. *Bingöl Çobanları* adlı şiirle büyük bir üne kavuşmuş ve "Gurbet Şairi" olarak bilinmiştir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enis Behiç Koryürek
- B) Kemalettin Kamu
- C) Ahmet Kutsi Tecer
- D) Ömer Bedrettin Uşaklı
- E) Necmettin Halil Onan

9. Şiire aruzla başlayan ---- Ziya Gökalp'in etkisiyle hece ölçüsüne geçmiştir. *Gemiciler* şiiri başta olmak üzere, Türk denizciliğiyle ilgili şiirleriyle tanınmıştır. Son yıllarda tasavvufi şiirler de yazmıştır. *Varidat-i Süleyman* adlı eseri tasavvufi şiirlerini bir araya getirdiği eseridir. *Miras*, *Güneşin Ölümü* sanatçının diğer eserleridir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Faruk Nafiz Çamlıbel
- B) Yusuf Ziya Ortaç
- C) Halit Fahri Ozansoy
- D) Orhan Seyfi Orhon
- E) Enis Behiç Koryürek

10. (I) Şairin asıl ismi Muhammed Hüseyin Behçet'tir.
 (II) Azerbaycan edebiyatının büyük şairlerindendir.
 (III) Şiirlerinde Azerbaycan Türkçesini kullanmıştır. Türkçenin yanında çok iyi Farsça şiirleri de vardır.
 (IV) Şehriyar, İran'da Türkçe şiirleriyle tanınmış bir şairdir. (V) *Heyder Baba'ya Selam* şiiri, onun bütün Türk dünyasında tanınmasını sağlamıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlısı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

11. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye dışındaki çağdaş Türk şiirinin özelliklerinden değildir?**

- A) Genellikle millî bilinç ve hürriyet temalarını işlemişler, çoğunlukla sembolik anlatımı tercih etmişlerdir.
- B) Türkiye dışındaki bölgelerde yaşayan Türk şairler, ana dil bilinci ile Türkçe eserler yazmışlardır.
- C) Ortak duygular, düşünce dünyasının yanı sıra zengin bir kültür birikimine de sahiptirler.
- D) Orta Asya'da ve Kafkasya'daki sanatçılar düşüncelerini özgürce dile getirmiştir.
- E) Türkiye dışındaki Türk sanatçılar, Türkçenin çeşitli lehçe ve şivelerinde eserler vermişlerdir.

12. 1914 yılında *Kehkeşan* dergisinin açtığı yarışmada şiirinin birinci seçilmesinden sonra edebiyat dünyasına adımını atan sanatçı, aruz vezniyle kaleme aldığı ilk şiirlerinin çoğunu İctihad dergisinde yayımlamıştır. Rıza Tevfik'in aracılığıyla Ziya Gökalp'le tanıştıktan sonra şiirlerini hece vezniyle yazmaya başlamıştır. Hecenin beş şairinden biridir. Manzumelerinin bir kısmını *Türk Yurdu* dergisinde neşreder. Millî Edebiyat akımını benimsenir. 1917'de Şairler Derneği'ne katılmış; aynı yıl *Servet-i Fünun*'da Millî Edebiyat akımını destekleyen ve hece veznini savunan yazılar kaleme almıştır. 1919'dan sonra daha çok mizah ve hiciv alanında yazdığı şiir ve yazılarını *Diken*, *İnci*, *Ayna* ve *Aydade* gibi dergilerde yayımlamıştır.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yusuf Ziya Ortaç
- B) Halit Fahri Ozansoy
- C) Enis Behiç Koryürek
- D) Orhan Seyfi Orhon
- E) Faruk Nafiz Çamlıbel

- 1. Aşağıdakilerden hangisi Bahtiyar Vahapzade ile Mağcan Cumabayulı'nın ortak özelliği?**

- A) Aynı ülkede doğmaları.
- B) Türkük fikriyle halkın bilinçlendirmeleri.
- C) Bireysel konularda eserler yazmaları.
- D) Demokratik ortamlarda yetişmeleri.
- E) Aynı şivede eserler vermeleri.

- 2.** Bakü Devlet Üniversitesi Filoloji bölümünden mezun olmuş ve aynı bölümde öğretim üyesi olarak dersler vermiştir. Azerbaycan İlimler Akademisi üyeliğine seçilmiştir. 1960'larda başlayan özgürlük hareketlerinin öncülerindendir. Şiirlerinde, Azerbaycan Türklerinin yaşadığı felaketleri anlatmıştır. Sovyet rejiminin baskılara rağmen özgürlük mücadeleinden hiç yılmamıştır. Vatan, millet, aile, tabiat, dil, özgürlük gibi temalar en güçlü ve en derin ifadeleri onun misralarında bulmuştur. Azerbaycan'da "Halk Şairi" adıyla anılır. *Yücelikte Tenhalık, Menim Dostlarım, Bahar, Dostluk Nağmesi, Çınar, Ceyran* şairin en bilinen şiirlerindendir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osman Türkay
- B) Şehriyar
- C) Mağcan Cumabayulı
- D) Bahtiyar Vahapzade
- E) Nimetullah Hafız

- 3. Aşağıda verilen şair - eser eşleştirmelarından hangisi yanlışdır?**

- A) *Yayla Dumanı* - Ömer Bedrettin Uşaklı
- B) *Bingöl Çobanları* - Kemalettin Kamu
- C) *Bu Vatan Kimin* - Orhan Şaike Gökyay
- D) *Denizden Çalılmış Ülke* - Behçet Kemal Çağlar
- E) Bir Yolcuya - Necmettin Halil Onan

- 4. İşitince ata yurta depremi
Aktı yaşam, döndü başım Türkiyem
Her derdimin kederimin ortağı
Can kardeşim kan kardeşim Türkiyem**

(Bahtiyar Vahapzade)

Bu dörtlüğün teması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gurbet
- B) Karamsarlık
- C) Hüzün
- D) Vatanseverlik
- E) Özlem

- 5. Aşağıdaki eserlerden hangisi diğerlerinden farklı bir sanatçıya aittir?**

- A) *Dinle Neyden*
- B) *Gönülden Sesler*
- C) *Çoban Çeşmesi*
- D) *Suda Halkalar*
- E) *Şarkın Sultanları*

- 6. Beş Hececiler ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlışdır?**

- A) Millî edebiyat akımından etkilenip ve bu anlayışta şiirler yazmışlardır.
- B) Şiirde sade olmayı ve süsten uzak olmayı tercih etmişlerdir.
- C) Dörtlük nazım birimine bağlı kalmayıp yeni biçimler aramışlardır.
- D) Şiire başladıklarında kullandıkları hece ölçüsünü sanat hayatları boyunca işlemiştir.
- E) Memleket sevgisi, yurdun güzellikleri ve kahramanlıklar gibi temaları işlemiştir.

7. Türk şiirinde Beş Hececiler olarak adlandırılan gruptan olup Türk edebiyatının önemli mizah yazarlarındandır. Türk dergicilik yaşamında önemli yeri olan siyasi-mizah dergisi *Akbaba'yı* yayın hayatına kazandırmış, bu dergideki yazılarıyla büyük bir hayran kitlesi edinmiştir. *Akindan Akına, Âşıklar Yolu, Yanardağ* sanatçının şiir kitaplarından bazılarıdır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yusuf Ziya Ortaç
- B) Orhan Seyfi Orhon
- C) Halit Fahri Ozansoy
- D) Enis Behiç Koryürek
- E) Faruk Nafiz Çamlıbel

8. Yazın yaşamına aruz ölçüsünde şairler yazarak başlamıştır. Aruzu bırakıp hece ölçüsünde şairler yazmaya başladığında şirlerini *Dergâh* ve *Hayat* dergilerinde yayımlamıştır. Şirlerini *Çakıl Taşları* ve *Bir Yudum Daha* adlı iki kitapta toplamıştır. Son dönemde şirlerinde Yahya Kemal Beyatlı etkisinde kalmıştır. *Bir Yolcuya* adlı şireyle tanınan sanatçı, şirin yanı sıra başka türlerde de eserler vermiştir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Muhip Dıranas
- B) Orhan Seyfi Orhon
- C) Halit Fahri Ozansoy
- D) Necmettin Halil Onan
- E) Kemalettin Kamu

9. Kurtuluş Savaşı bitmiş, Cumhuriyet kurulmuş ama savaşın etkileri sürüyordu. İçinde bulduğum bu ortamda Millîyetçilik düşüncesinden etkilenderek bu doğrultuda şairler yazdım. Dilimizde yer alan yabancı sözcükler yerine Türkçe sözcükleri kullanmaya çalıştım. Halk edebiyatında olduğu gibi hece ölçüsü kullandım. Bizim anlayışımızdaki şairlerde millî hisler ön planda olur. Bu yüzden eserlerimde Anadolu'yu ve Anadolu insanını anlatmayı düstur edindim. Şiirlerimi *Kültür Haftası*, *Hisar* ve *Çınaraltı* gibi dergilerde yayımladım.

Bu sözleri söyleyen şairin, aşağıdakilerden hangisine yakın olduğu söylenebilir?

- A) Fecriati şiiri
- B) Saf şiir
- C) Millî Edebiyat şiiri
- D) Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüreren şiir
- E) Tanzimat edebiyat şiiri

10. I. Aruza Veda - Halit Fahri Ozansoy

II. Miras - Enis Behiç Koryürek

III. Çoban Çeşmesi - Faruk Nafiz Çamlıbel

IV. Kıbrıs Rubaileri - Zeki Ömer Defne

V. Denizden Çalılmış Ülke - Arif Nihat Asya

Numaralandırılmış eserlerden hangileri yer değiştirirse eşleştirmekten yanlışlık giderilmiş olur?

- A) I ve III B) II ve IV C) II ve V

D) III ve IV E) IV ve V

1. Şehriyar'ım, incinmeyin sözüme,
Dost acı danışar dostun özüne
Gah ağlaram, gah vururam dizime
Heç elden özgeye gardaş olar mı?
Hayından, uğradan yoldaş olar mı?

Bu dizeler biçim ve içerik açısından incelendiğinde aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Bir şiirin son kısmından alınmıştır.
- B) Millî özellikler ağır basmaktadır.
- C) Yalın bir dille kaleme alınmıştır.
- D) Teması millî birlik ve beraberlik bilincidir.
- E) Kırgız Türkçesine ait bir şıirdir.

2. Aşağıdakilerden hangisinde bayrak şairi - gurbet şairi - Anadolu şairi olarak bilinen şairlerimiz sırasıyla verilmiştir?

- A) Arif Nihat Asya - Kemalettin Kamu - Ömer Bedrettin Uşaklı
- B) Necmettin Halil Onan - Orhan Seyfi Orhon - Behçet Kemal Çağlar
- C) Hüseyin Nihal Atsız - Ahmet Kutsi Tecer - Yusuf Ziya Ortaç
- D) Halit Fahri Ozansoy - Faruk Nafiz Çamlıbel - Ahmet Kutsi Tecer
- E) Mehmet Âkif Ersoy - Orhan Seyfi Orhon - Behçet Kemal Çağlar

3. Orhan Seyfi Orhon ve Yusuf Ziya Ortaç tarafından çıkarılan dergi, 1941-1948 tarihleri arasında toplam olarak 161 sayı yayımlanmıştır. Adını Ziya Gökalp'in 5 Haziran 1922 tarihli *Küçük Mecmua*'da yayımlanan ilk makalesinin başlığından alır. "Dilde, fikirde, işte birlik" sloganı ile yayın hayatına başlamıştır. Dergide çeşitli edebî eserlerin yanı sıra Türkçülük, Milliyetçilik, Türk medeniyeti ve Kültürü, dil, edebiyat, tarih, Türk sanatları, ticaret ve iktisat, müsiki, tiyatro, resim gibi farklı ilgi alanlarına dair makalelere yer verilmiştir.

Bu parçada söz edilen dergi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hisar
- B) Kültür Haftası
- C) Genç Kalemler
- D) Çınaraltı
- E) Dergâh

4. Anadolu'da görev yaptığı yıllarda tanıdığı yoreler, kişisel izlenim ve gözlemleri şiirinin duygusal ve düşüncelerini kaynağını oluşturmuştur. Doğayı izlenimci bir gözle, ülke gerçeklerini özenle bir bakışla, şiirinde yansıtmıştır. "Anadolu Şairi" olarak ünlenmiştir. Eşini ve kızını kaybetmesi şiirine hüzün ve iç duyarlılığı getirmiştir. *Sarı Kız Mermeleri* adlı şiir kitabını kızına adamıştır. Anadolu'dan değişik, canlı görünümler çizmiştir. Doğa, gurbet, deniz, ölüm ve özlem şiirlerinin başlıca temaları olmuştur.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halit Fahri Ozansoy
- B) Arif Nihat Asya
- C) Ömer Bedrettin Uşaklı
- D) Ahmet Kutsi Tecer
- E) Necmettin Halil Onan

5. Yağış atlar kışnedi, meşin kirbaç şakladı,
Bir dakika araba yerinde duraklıdı.
Neden sonra sarsıldı altımda demir yaylar,
Gözlerimin önden geçti kervansaraylar...
Gidiyordum, gurbeti gönlümle duya duya,
Ulukişla yolundan Orta Anadolu'ya.

İlk sevgiye benzeyen ilk acı, ilk ayrılık!
Yüreğimin yaktığı ateşle hava ılık,

Bu dizeler; şekil, anlam ve gelenek bakımından incelendiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şiirde anlatılan mekân Anadolu'dur.
- B) Redif ve kafiyeye yer verilmiştir
- C) Şair memlekettin özlemini dile getirmiştir.
- D) Hüsnütalıl sanatından faydalانılmıştır.
- E) Şiirde durak kullanılmamıştır.

6. Aşağıdaki eserlerden hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?

- A) Fırtına ve Kar
- B) Peri Kızı ile Çoban Hikâyesi
- C) Gönülden Sesler
- D) Çocuk Adam
- E) Beyaz Bir Kuştu

7. I. *Akbaba* adlı mizah dergisini çıkarmıştır.
 II. "Kirpi" mahlasıyla sert eleştiri yazıları yazmıştır.
 III. Beş Hececiler içinde sonradan aruz ölçüsüne dönen tek şairdir.
 IV. Şiir, roman, tiyatro gibi birçok alanda eser vermiştir.

Yusuf Ziya Ortaç'la ilgili numaralanmış cümlelerin hangilerinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
 D) II ve IV E) III ve IV
8. Halk edebiyatı geleneklerine bağlı ve hece ölçüsünde şiirler yazmıştır. 1940'tan başlayarak *Çınaraltı*, *Sanat ve Edebiyat*, *Hareket*, *Ün*, *Şadırvan*, *Edebiyat Dünyası* gibi dergilerde şiirleri yayımlanmıştır. Anadolu'yu şiirlerinin ana teması olarak almıştır. Yurt güzellemeliyle tanınmıştır. Erzurum, Eğin, İlgaz, Isparta, Bursa, İstanbul, Konya illerini çeşitli özelliklerile tanıtmıştır. *Denizden Çalılmış Ülke*, *Sessiz Nehir*, *Kardelenler* sanatçının şiir türünde yazdığı eserlerdir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yusuf Ziya Ortaç
 B) Zeki Ömer Defne
 C) Cahit Külebi
 D) Ahmet Kutsi Tecer
 E) Enis Behiç Koryürek

9. Vefasız Aslı'ya yol gösteren bu,
 Kerem'in sazına cevap veren bu,
 Kuruyan gözlere yaş gönderen bu...
 Sızmadı toprağa çoban çeşmesi.

Bu dizeler, şiir geleneği bakımından incelendiğinde dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Halk edebiyatı şiir geleneğinden faydalananmışlardır.
 B) Sade bir dille eserler kaleme almışlardır.
 C) Memleket manzaralarını yansitan söyleyişleri vardır.
 D) Ahmet Muhip Diranas ve Cahit Sıkı Tarancı bu anlayışta eserler vermiştir.
 E) Yerel ve millî özellikleri, temanın anlatılmasında bir araç olarak kullanılmışlardır.

10. Bir ıssız ev gibi gezdiğin bu yurt,
 Yıllarca döktürür sana gözyaşı,
 Yavrunun derdiyle ah eder Bayburt,
 Turnanın özlemi yakar Maraş'ı...

Bu dizelerden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Söz sanatına başvurulmuştur.
 B) Halk şiri geleneğine uygun yazılmıştır.
 C) Çapraz uyak kullanılmıştır.
 D) 6+5 durakları ve 11'lü hece ölçüyle yazılmıştır.
 E) Tam kafife kullanılmıştır.

11. Memleketçi şiirin poetikası olarak değerlendirilen ---- şiir 1926 yılında, *Hayat* dergisinin beşinci sayısında yayımlanır. ---- bu şiirde kendi içinde bulunduğu ortamı önceleyen, öncelemesi gereken bir sanat anlayışının gerekliliğinden "Sen anlayan gözlerle süзерin uzun uzun / Yabancı bir şehirde bir kadın heykelini / Biz duyarız en büyük zevkini ruhumuzun / Görünce bir köylünün kıvrılmayan belini... Başka sanat bilmeyiz, karşımızda dururken / Yazılımamış bir destan gibi Anadolu'muz." mışralarıyla söz etmektedir.

Bu parçadaki boş bırakılan yerlere aşağıdakı eser ve sanatçılardan hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Anadolu'nun Sesi* - Cevat Şakir Kabaağaçlı
 B) *Cenge Giderken* - Mehmet Emin Yurdakul
 C) *Cenk Duyguları* - Halit Fahri Ozansoy
 D) *Safahat* - Mehmet Akif Ersoy
 E) *Sanat* - Faruk Nafiz Çamlıbel

12. Halkı uyandırmak amacıyla eserlerini kaleme alan şair, şiirlerinde; vatan, millet, aile, tabiat, dil, hürriyet hasreti gibi temaları, en güçlü ve derin mazmunlarla anlatmıştır. Şairin şiirlerine baktığımızda göze çarpan ilk tema vatan sevgisi olmaktadır. Toplumsal yönü ağır basan şairin şiirleri önemli bir yere sahiptir. 40'ı aşkın kitabı, 11 ilmi eser, 2 monografi, çeşitli piyesler ve yüzlerce makale yayılmıştır. Eserlerinde genellikle özgürlük, yurt sevgisi, din gibi temaları işlemiştir. Türkiye'de basılan eserleri: *Ömürden Sayfalar*, *Vatan*, *Millet*, *Ana Dili*, *Soru İşareti*'dir.

Bu parçada hakkında bilgi verilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bahtiyar Vahabzade
 B) Nimetullah Hafız
 C) Ata Atacanoğlu
 D) Şehriyar
 E) Aybek

1. Aşağıdakilerin hangisinde eser - şair eşleştirilmesi yanlış verilmiştir?
- A) *Bingöl Çobanları* - Kemalettin Kamu
B) *Dualar ve Âminler* - Arif Nihat Asya
C) *Yayla Dumanı* - Ömer Bedrettin Uşaklı
D) *Erciyes'ten Kopan Çığ* - Behçet Kemal Çağlar
E) *Bir Yudum Daha* - Orhan Şaik Gökyay
2. Çıktık açık alınlı on yılda her savaştan,
On yılda on beş milyon genç yarattık her yaştan.
Başa bütün dünyanın saydığı başkumandan,
Demir ağlarla ördük anayurdu dört baştan.

Türk'üz, Cumhuriyet'in göğümüz tunç siperi;
Türk'e durmak yaraşmaz, Türk onde, Türk ileri!

Onuncu Yıl Marşı; 1933 yılında ---- ve ---- tarafından yazılmış Cemal Reşit Rey tarafından bestelenmiştir.
- Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**
- A) Necmettin Halil Onan - Ahmet Kutsi Tacer
B) Yusuf Ziya Ortaç - Enis Behiç Koryürek
C) Halit Fahri Ozansoy - Kemalettin Kamu
D) Faruk Nafiz Çamlıbel - Behçet Kemal Çağlar
E) Orhan Seyfi Orhon - Ömer Bedrettin Uşaklı
3. • Hece ölçüsünü kullanmıştır.
• Şiirlerinde açık bir dil vardır.
• Şiirlerine ideoloji hâkimdir.
• Millî konulara yer vermiştir.
- Aşağıdaki sanatçılardan hangisi özellikleri verilen anlayışla eser vermiş olamaz?**
- A) Orhan Şaik Gökyay
B) Kemalettin Kamu
C) Halit Fahri Ozansoy
D) Ahmet Muhip Diranas
E) Ahmet Kutsi Tacer
4. Aşağıdaki eserlerden hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?
- A) *Kanatlar ve Gagalar*
B) *Bir Bayrak Rüzgâr Bekliyor*
C) *Kıbrıs Rubaileri*
D) *Aynalarda Kalan*
E) *Dualar ve Âminler*
5. Cahit Külebi'nin Türk Kurtuluş Savaşı üzerine yazdığı yapay destandır. Yapıt ülke güzellikleri ve yurt sevgisini işleyen bir anlatımla başlar. Sonrasında işgal altında yaşanan acılar işlenir. Devamında Mustafa Kemal Atatürk'ün kurtarıcı olarak görülmesi, ondan duyulan umut ve bekleneler, Türk halkın direnişi ve elde edilen zafer sıralanır. Atatürk'ün özgürlükü ve halkçı nitelikleri vurgulanır. Halk şiri anlatımına uyan ve içerikle yaratılan coşku unsuru dikkat çekmektedir.
- Bu parçada hakkında bilgi verilen eser aşağıdakilerden hangisi hangisidir?**
- A) *Türk Mavisi*
B) *Adamın Biri*
C) *Rüzgâr*
D) *Atatürk Kurtuluş Savaşında*
E) *Yeşeren Otlar*
6. Türkün dili tek söygülü, istekli dil olmaz!
Özge dile qatsan, bu esil dil, esil olmaz!

(**söygülü**: seven istekli, **özge**: başka, **esil**: asıl)
- Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) 7+7 durakları ve 14'lü hece ölçüsü ile yazılmıştır.
B) Türk dilinin öneminden bahsedilmiştir.
C) Sade anlaşılır dil kullanılmıştır.
D) Kişileştirme sanatına başvurulmuştur.
E) Aliterasyona yer verilmiştir.

7. Türk edebiyat tarihi ve dil araştırmacısı, şair, öğretmendir. Şiiri ile hafızalarda yer etmiş vatansever bir şairdir. Şiirlerinde haması bir söylem bulunur. Edebiyat alanında şairliğinden çok eleştirmenliği ve araştırmacılığı ile öne çıkmıştır. Yetmiş yıl boyunca öğretmenlik yapmış, binlerce öğrenci yetiştirmiştir.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçada sözü edilen sanatçıya ait değildir?

- A) Cenk Duyguları
- B) Dedem Korkut'un Kitabı
- C) Kâtip Çelebi'den Seçmeler
- D) Destursuz Bağa Girenler
- E) Bu Vatan Kimin?

8. Eslimi, neslimi tanıyıram men,
Garişig deyilem, özümden härkem.
Sen kimsen, sen nesen, özün bilerSEN,
Men ilk gaynaşımdan Türk oğlu Türkem!

(esil: soy, härk: korkmak, gaynaş: öz, kök)

(Bahtiyar Vahapzade)

Fırtınalar yoldaşındır nara salan Türk!
Hey koca Türk, Tanrısından kuvvet alan Türk!

Yürüyoruz, başımızda ay yıldızımız,
Genç, ihtiyar, kadın, erkek, oğul, kızımız...

Soyumuzda ne kahraman kardeşler vardır:
Türkmen, Oğuz, Başkurt, Tatar ve Kırgızımız...

(Orhan Seyfi Orhon)

İki farklı şairden alınan bu dizelerde;

- I. Benzer temalara sahip olması,
- II. Uyak şemalarının aynı olması,
- III. Ek hâlinde rediflerin olması,
- IV. Epik bir anlatıma sahip olması

özelliklerinden hangileri ortaktır?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve IV
- E) I, III ve IV

9. Daha deniz görmemiş bir çoban çocuğuyum.
Bu dağların en eski âşinasıdır soyum,
Bekçileri gibiyiz ebenced buraların.
Bu tenha derelerin, bu vahşi kayaların
Görmediği gün yoktur sürü peşinde bizi,
Her gün aynı pınardan doldurur destimizi
Kırlara açılırız çingiraklarımıza...

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Halk şiirinin anlamsal özellikleri korunmuştur.
- B) Yalın ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır.
- C) Türkçülük fikriyle yazılmış bir şiirdir.
- D) Pastoral bir şiir örneğidir.
- E) Anadolu insanı ve coğrafyası anlatılmıştır.

10. Benim yârim al yanaklı bir kızdır.

Gözleri pek sevimli bir yıldızdır,
Kaşı hilâl,
Şairlerin hayâlini süsleyecek bir timsâl!
Bakarsınız bu genç kız
Pervâsız
Oturuyor bir kalenin üzerinde,
Neşe dolu gözlerinde!
(....)
İşte benim yârim bu güzel kız,
Kanım canım ona fedâ yalnız!

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Serbest ölçü ile yazılmış bir şiirdir.
- B) Söz sanatlarına başvurulmuştur.
- C) Sade bir dille oluşturulmuştur.
- D) Epik bir üslupla söylenmıştır.
- E) İmgeler içermektedir.

1. (I) Saf şiir anlayışının ilk örnekleri Ahmet Haşim ve Yahya Kemal tarafından verilmiştir. (II) Şiirde estetiğe her şeyden çok değer veren bu şairler, şiirden düzyazıyla ait öğeleri uzaklaştırmışlardır. (III) Şiirlerinde aşk ve tabiat başta olmak üzere bireysel temalara yer vermiş, her türlü ideolojik söylemeden uzak durmuşlardır. (IV) Surrealizm akımının etkisiyle oldukça kapalı ve yorumu açık bir şiir anlayışı geliştirmiştir. (V) Cumhuriyet Dönemi'nde Necip Fazıl Kısakürek, Ahmet Hamdi Tanpınar ve Cahit Sıtkı Tarancı gibi şairler bu anlayışın güçlü temsilcileri olmuşlardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

D seçeneğinde bilgi yanlışı vardır çünkü saf şiir anlayışına bağlı şairler sembolizmden etkilenmiştir.

Cevap: D

3. 1928 yılında Beş Hececeler'in şiirini sığ bulduklarını söyleyen ----, Beş Hececeler'e tepki olarak ortaya çıkmışlardır. Edebiyat dünyasında bir tıkanıklık olduğundan yakınarak zamanın edebiyat anlayışını benimsemeklerini ifade eden bu edebî topluluğa göre Türk edebiyatı bir çıkmazın içindedir. Edebiyattaki ilkelerini "samimilik, canlılık ve devamlı yenilik" olarak açıklamış, Türk şiirine yeni ufuklar açmayı hedeflediklerini belirtmişlerdir. Verlaine ve sembolizm akımının öncülerinden olan Mallerme'den etkilenen genç şairler "Sanat sanat içindir." ilkesini savunmuşlardır.

Bu parçada sözü edilen edebî topluluk aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Servetifünuncular
B) İkinci Yeniciler
C) Garipçiler
D) Fecriaticiler
E) Yedi Meşaleciler

Çözüm:

Parçada sözü edilen edebî topluluk Yedi Meşaleciler'dir.

Cevap: E

4. **Aşağıdakilerden hangisi, saf (öz) şiir anlayışıyla yazılmış bir şiirden alınmış olabilir?**

- A) Büyülenmiş bir ceylan gibi bakıyor zaman
Sessizlik dökülüyor bir yerde yaprak yaprak
B) Baktım biri yok o kentlerin hiç olmamışlar gördüm
S bir kadın balkonunda baksam ne zaman olurdu
C) Babalar, çıkarmayın onları akıdan
Analar, koruyun bebeklerinizi
D) fakir damlarda gezinir ay ışığı
sonra inip sallanır bahçede salıncakta
E) Aldanma cahilin kuru lafına
Kültürsüz insanın külü yalandır

Çözüm:

Saf şiir; estetiğe her şeyden çok değer veren, şiirden düzyazıyla ait öğeleri uzaklaştıran bir şiir anlayışıdır. Şiirde aşk ve tabiat başta olmak üzere bireysel temalara yer verilmiş, her türlü ideolojik söylemeden uzak durmuştur. Şiirde anlam kapalılığına ve müzikaliteye önem verilmiş, hece ölçüsü ve kafife gibi geleneksel ahenk unsurlarından yararlanılmıştır. İmgeli ve sanatlî bir söyleyiş oluşturulmuştur. A seçeneğindeki dizeler bu özellıklere uygun bir biçimde yazılmıştır.

2. **Aşağıdakilerden hangisi saf şiir anlayışına bağlı şairlerden değildir?**

- A) Necip Fazıl Kısakürek
B) Ahmet Kutsi Tecer
C) Ahmet Hamdi Tanpınar
D) Cahit Sıtkı Tarancı
E) Ziya Osman Saba

Çözüm:

Ahmet Kutsi Tecer, Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdürmen isimlerden biridir.

Cevap: B

Cevap: A

5. Aşağıdakilerden hangisi saf şiir anlayışının ilkelerine bağlı şairlerin özelliklerinden olamaz?

- A) Şiire özgü hayalî bir âlem oluşturmaları
- B) Şiirin düzyazı ile bağlarını koparmaları
- C) Şiirde ahenkli söyleyişe önem vermeleri
- D) Belli bir kesimin sözcülüğünü yapmaları
- E) Kapalı ve yorumu açık bir şiir yazmaları

Çözüm:

Saf şiir anlayışının en önemli özelliği sanat için sanat anlayışıdır ve hiçbir zümrerin sözcülüğünü üstlenmemesidir.

Cevap: D

6. (I) Saf şiir anlayışını benimseyen şairlerde, şiirin düşünülerden çok sözcüklerle yazılması inancı egemendir. (II) Bu şairler, şiirde dizeye ve kelime seçimine büyük önem vermiş; dil ve söyleyiş güzelliğini her şeyin üstünde tutmuştur. (III) Şiirde estetiği en büyük amaç olarak belirleyen bu şairler, biçim ve ahenk açısından mükemmel bir şeyle ulaşmaya çalışmıştır. (IV) İnsanın iç dünyasına, ruhunun derinliklerine yönelik, insanı en ince ayrıntısıyla ve bütün derinliğiyle anlatmayı amaçlamıştır. (V) Cumhuriyet Dönemi'nde Ziya Osman Saba, Necip Fazıl Kısakürek, Behçet Necatigil, Cahit Zarifoğlu ve Sezai Karakoç gibi şairler bu anlayışın güçlü temsilcileri olmuştur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Çözüm:

Parçada V numaralı cümlede saf şiir anlayışına bağlı olmayan Cahit Zarifoğlu ve Sezai Karakoç isimlerinin olması bilgi yanlıştır.

Cevap: E

7. (I) Cumhuriyet Dönemi Türk şiirindeki eğilimlerden biri toplumcu gerçekçi edebiyat anlayışıdır. (II) XX. yılın başında ortaya çıkan Marksist ideolojinin şekillendirdiği bu şiir anlayışı, Cumhuriyet Dönemi'nde edebiyatımızda yankı bulur. (III) Nazım Hikmet Ran'ın öncülüğünde Türk edebiyatında, 1930'lardan itibaren toplumcu gerçekçi şiir anlayışı yaygınlaşır. (IV) İçerikten çok söyleyişe önem veren toplumcu gerçekçi şairler, geniş kesimlerin sözcülüğünü üstlenir. (V) Şairlerin ekseninde toplum ve üretim ilişkileri vardır, bu sanatçılar bireysel değil kolektivist bir anlayışla hareket edilmesi gerekligi savunur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Çözüm:

D seçeneğinde bilgi yanlışı vardır çünkü toplumcu gerçekçi şairler söyleyişe değil içeriğe önem verirler. Bu şairlerin temel amacı toplumsal sorunları dile getirmektedir.

Cevap: D

8. Aşağıdakilerden hangisinde, toplumcu gerçekçi anlayışla şiir yazan şairlerle ilgili bilgi yanlışı vardır?

- A) Şairlerinde, "toplum için sanat" ilkesine göre hareket etmişlerdir.
- B) Pragmatist bir yaklaşımla ideolojik eksende bir şiir üretmişlerdir.
- C) Halk şiirine ait ahenk öğelerini ve nazım biçimlerini kullanmışlardır.
- D) Geniş kesimleri bilinçlendirmeyi ve harekete geçirme istemişlerdir.
- E) Yoksul halkın, işçilerin ve köylülerin sorunlarına yer vermişlerdir.

Çözüm:

C seçeneğinde bilgi yanlışı vardır çünkü toplumcu gerçekçi şairler, halk şiirini nazım biçimlerini kullanmadık, serbest nazım ile şiirlerini yazmışlardır.

Cevap: C

9. (I) Toplumcu gerçekçi şairler, Türk şiirinde o güne kadar işlenmemiş konulara, şiir dilinde kullanılmamış kavramlara yer verdiler. (II) Bu şairler; hayatı daima kötümsüz bakar, geleceğe duyulan derin bir inançsızlıktan beslenirler. (III) Marksist ve materyalist bir anlayışla işçi, emekçi ve köylü sınıfının sorunlarına yer verirler. (IV) Toplumcu gerçekçiler; toplumsal yaşamı gerçekçi bir biçimde tasvir eder, sosyal sorumlara yer verir ve bunların çözümünü göstermeye çalışırlar. (V) Kitleleri harekete geçirmek amacıyla hitabet üslubundan yararlanırlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

B seçeneğinde bilgi yanlışı vardır. Toplumcu gerçekçi şairler iyimser bir bakış açısına sahiptir. Geleceğin, kendi dünya görüşleri doğrultusunda şekilleneceğine inanırlar.

Cevap: B

10. "Deeeert
çok,
hemdert
yok"
Yürek-
-lerin
kulak-
-ları
sağır..."

Hava kurşun gibi ağır..."

Ben diyorum ki ona:

- Kül olayım

Kerem

gibi
yana
yana.

Bu dizeler, toplumcu gerçekçi şiir anlayışına ilişkin aşağıda verilen özelliklerden hangisine örnek oluşturur?

- A) Sesi ve ritmi önemsememe
B) Kendine özgü bir biçim olma
C) Serbest nazım ile yazılma
D) Halkın anlayacağı dil kullanma
E) Sanatsız bir anlatım kullanma

Çözüm:

Verilen dizelerde ses ve sözcük tekrarlarına yer verilecek ses ve ritim önemsenmiştir. Dizelerin merdiven şeklinde dizilmesi, paralel ve simetrik akışlar şiirin kendine özgü bir biçimini olduğunu göstermektedir. Dizelerde herhangi bir ölçü sistemi kullanılmadığı için şiir serbest ölçü ile yazılmıştır. Dizelerde kullanılan dil, halkın anlayabileceği bir dildir. Fakat bu dizelerde, *Aslı ile Kerem* halk hikâyesindeki Kerem hatırlatılmış; telmih sanatı yapılmıştır. "Hava kurşun gibi ağır" ve "Kerem gibi kül olayım" dizelerinde de teşbih sanatı kullanılmıştır.

Cevap: E

Notlarım

- 1. Saf şiir anlayışı ile ilgili aşağıdakilerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?**
- A) Türk edebiyatında ilk örnekleri, Cumhuriyet Dönemi şairleri tarafından verilmiştir.
B) Toplumsal meseleler değil; aşk, yalnızlık, üzüm ve tabiat gibi bireysel konular ele alınmıştır.
C) Saf şiir anlayışıyla şiir yazan şairler, 19. yy. sembolist Fransız şairlerinin etkisinde kalmıştır.
D) Söyleyiş güzelliği her şeyin üstünde tutulmuş, geleneksel biçim öğelerinden yararlanılmıştır.
E) İmgeye ve çağrılmış gücü yüksek sözcüklerle yer veren, estetiği önceleyen bir şiir anlayışıdır.
- 2. Aşağıdakilerden hangisi Yedi Meşaleciler topluluğuna bağlı sanatçılardan biri değildir?**
- A) Ziya Osman Saba
B) Kenan Hulusi Koray
C) Yusuf Ziya Ortaç
D) Sabri Esat Siyavuşgil
E) Muammer Lütfi Bahşi
- 3. Ömrün gecesinde sükun, aydınlichkeit
Boşanan bir seldi avuçlarından,
Bir masal meyvası gibi paylaştık
Mehtabı kırılmış dal uçlarından.**
- Saf şiir anlayışını yansıtan bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenenemez?**
- A) İstiare sanatı kullanılmıştır.
B) Çapraz kafife düzende yazılmıştır.
C) Lirik şiir özelliği taşımaktadır.
D) On birli hece ölçüsü kullanılmıştır.
E) Düşsel öğelere yer verilmiştir.
- 4. İlk şiir kitapları *Örümcek Ağı* ve *Kaldırımlar* 1939'a kadar yazdıklarıdan seçmeleri ihtiva eder. *Kaldırımlar* kitabına adını veren uzun şiiri, kendisine "Kaldırımlar şairi" ünvanını kazandırmıştır. Bu arada oyunculuğu büyük değer verdiği Muhsin Ertuğrul'un tesiriyle tiyatroya ilgi duymaya başlayan sanatçının ilk tiyatro eseri *Tohum*, 1935'te yayımlanır ve Muhsin Ertuğrul tarafından sahneye konur. Bu tarihten bir yıl kadar önce sanat anlayışı ve eserlerinde dinî - mistik bir eğilim ağırlığını hissettirmeye başlar.**
- Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Cahit Sıtkı Tarancı
B) Ahmet Hamdi Tanpınar
C) Necip Fazıl Kısakürek
D) Ahmet Kutsi Tercer
E) Ziya Osman Saba
- 5. Bir kuş sesi gelir dudaklarından;
Gözlerin, gönlümde açan nergisler.
Düşen öpüşlerdir dudaklarından
Mor akasyalarda ürperen seher.**
- İçerik ve biçim özellikleri göz önünde bulundurulduğunda, bu şiirin aşağıdakilerden hangisi tarafından yazıldığı söylenebilir?**
- A) Ahmet Muhip Dıranas
B) Edip Cansever
C) Nâzım Hikmet Ran
D) Melih Cevdet Anday
E) Kemalettin Kamu
- 6. 1923 ile 1960 arasında toplumcu eğilimi sürdürden şairler arasında ---- sayabiliriz.**
- Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?**
- A) Asaf Halet Çelebi'yi
B) Ahmed Arif'i
C) Rıfat Ilgaz'ı
D) Attilâ İlhan'ı
E) İlhami Bekir Tez'i

7. Yeni bir şiir kurmak isteyen şair, Rus şiirine fütürizmi getiren Mayakovski'yi örnek alarak kurmak istediği şiirin altyapısını oluşturur. Şiir anlayışında köklü değişiklikler yaptığı ve ileride devam ederek değiştireceği, gitgide bir poetikaya dönüştüreceği asıl dönem 1929-1932 yıllarıdır. *835 Satır, Jokond ile Si-Ya-U, Varan 3, 1+1=1, Sesini Kaybeden Şehir, Benerci Kendini Niçin Öldürdü, Gece Gelen Telgraf isimli şiir kitapları*; basıldığı dönemin şiir anlayışını, biçim ve içerik özellikleriyle kökünden yıkan örneklerdir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hasan İzzettin Dinamo
- B) Ercüment Behzat Lav
- C) Nâzım Hikmet Ran
- D) İlhami Bekir Tez
- E) Melih Cevdet Anday

8. 1940 - 1950 yılları arasında şire uzun bir süre hâkim olan Garip akımına karşı edebiyat çevrelerince birçok eleştiri yapılmıştır. Ta ki Attilâ İlhan önderliğinde bir grubun 1952 yılında bir araya gelmesine kadar... 1952 yılında ---- adındaki bir dergi etrafında toplanan Attilâ İlhan, Fert Edgü, Demir Özlü gibi isimler Garip şiirini ağır bir şekilde eleştirek yeni bir hareket başlattıklarını duyurmuştur. Onlar Garipçileri, şiiri basite indirgedikleri için eleştirmiştir; şiirin açık ve anlaşılır olamayacağını savunmuşlardır. Çünkü açık seçik yazılmak istenen şeyler dünyayı aracılığıyla da yapılabilir, bunun için şire gerek yoktur. Şiiri düz yazdan ayıran şeyin manasındaki derinlik olduğunu iddia etmişlerdir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Mavi*
- B) *Hisar*
- C) *Pazar Postası*
- D) *Varlık*
- E) *a Dergisi*

9. Daha çok gizli bir hece ölçüsü ahenginin hissedildiği ilk şiir kitabı *Duvar'da*, II. Dünya Savaşı'nın insanlar üzerindeki etkisi zaman zaman kendini duyurur. Paris seyahatinin ardından 1954'te yayılmıştı ikinci şiir kitabı *Sisler Bulvarı* bir hayli ilgi toplar. Toplumsal gerçekçilik çerçevesinde "ben"in, yalnızlığın, yabancı ülkelerin ve insanların konu olarak işlendiği bu yapıtıyla şiri yavaş yavaş kendi kimliğini bulmaktadır. Fakat hemen bir yıl sonra yayımlanan ve ilgi görmeyen *Yağmur Kaçağı* şiir kitabı ardından sonra *Ben Sana Mecburum* şairin birikimi açısından yeni dönüşümleri beraberinde getirir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enver Gökçe
- B) Cemal Süreya
- C) Attilâ İlhan
- D) Rıfat Ilgaz
- E) Sezai Karakoç

10. (I) *Mavi* dergisi 1952 - 1956 yılları arasında Ankara'da, şairlige ve yazarlığa yeni başlamış birkaç liseli arkadaşın çıkardığı küçük bir sanat ve edebiyat dergisidir. (II) Yayılmasına başlanmasından yaklaşık iki sene sonra Attilâ İlhan'ın dergiye gönderdiği yazılarla "toplumsal gerçekçi" bir yapıya bürünür. (III) Attilâ İlhan *Mavi* dergisinde yayımlanan yazılarında kendi sanat anlayışının bir sentezi olarak belirlediği "sosyal realizm" görüşünün merceğiinden Garipçileri eleştirir. (IV) *Mavi* dergisi en hararetli tartışmaları *Hisar* dergisi etrafında toplanan ve millî kültür çerçevesinde şirler yazan şairlerle gerçekleştirmiştir. (V) Bununla birlikte ikinci Yeni şiir anlayışını desteklemiştir; gerçeküstü imajlar, soyutlamalar, şuuraltı sıçramaları bu anlayışıyla kesişen yönleri olmuştur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlısı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

1. Yana yatmış bir gemi,
Kaybettiği âlemi
Ariyor deryalarda.
Bu resim rüyalarda
Gibi akılımı çeldi,
Bana sahici geldi.
Geçtim kendi kendimden,
Yüzüme o resimden,
Köpükler vurdu sandım.
Duymuş gibi tıkandım,

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yedili hece ölçüsü kullanılmıştır.
- B) Düz kafiye düzeninde yazılmıştır.
- C) Didaktik bir boyut taşımaktadır.
- D) Tam ve zengin kafiye kullanılmıştır.
- E) Hayalî unsurlara yer verilmiştir.

3. Belki rüyalarındır bu taze açmış güller,
Bu yumuşak aydınlık dalların tepesinde,
Bitmeyen aşk turküsü kumruların sesinde,
Rüyası ömrümüzün çünkü eşyaya siner.

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sarma kafiye düzeneinde yazılmıştır.
- B) Tam kafiye ve redife yer verilmiştir.
- C) Ses tekrarları ile ahenk sağlanmıştır.
- D) Anlam, şırselliğe tercih edilmiştir.
- E) On dörtlü hece ölçüsü kullanılmıştır.

4. **Aşağıdakilerin hangisi, saf (öz) şiir anlayışıyla yazılmış bir şiirden alınmış olamaz?**

- A) Bir gül bu karanlıklarda
Sükute kendini mercan
Bir kadeh gibi sunmada
Zamanın aralığından.
- B) Hayalimde tek çizgi bir sen kalmışsin, sen!
Hüylüsündeki geniş aydınlığa gülen
Gözlerin, dişlerin ve ak pak gerdanınla
Ne güzel komşumuzdun sen, Fahriye abla!
- C) Kalbim yine üzgün, seni andım da derinden
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden
Yorgun ve kırılmış gibi en ince yerinden
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden
- D) Çingiraksız, rehbersiz deve kervanı nasıl,
İpekli mallarını kimseye göstermeden,
Sonu gelmez kumlara uzanırsa muttasıl,
Ömrüm böyle esrarlı geçecek ses vermeden,
- E) Ezanımdan alıp tekbire,
Bulduñuz mutluluk, imanımla
Vatan ettim sizi ey topraklar
Beş vakit damgalayıp alınımla.

2. **Aşağıdakilerden hangisi 1923 - 1960 arası toplumcu gerçekçi şiir anlayışıyla eser veren şairlerden değildir?**

- A) Ahmed Arif
- B) Enver Gökçe
- C) Cahit Külebi
- D) Rıfat Ilgaz
- E) A. Kadir

5. Aşağıdaki eserlerden hangisi Nâzım Hikmet Ran'a ait değildir?

- A) 835 Satır
- B) Jokond ile Si - Ya - U
- C) Geceleyin Bir Koşu
- D) Taranta - Babu'ya Mektuplar
- E) Sesini Kaybeden Şehir

6. Bir kuş sesi gelir dudaklarından;
Gözlerin, gönlümde açan nergisler.
Düşen öpüşlerdir dudaklarından
Mor akasyalarda ürperen seher.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Saf şiir anlayışına uygun yazılmıştır.
- B) Edebi sanatlara yer verilmiştir.
- C) Çapraz kafife düzenine sahiptir.
- D) Pastoral bir şiirden alınmıştır.
- E) Sözcük hâlinde redif kullanılmıştır.

7. (I) Erken yaşlarda takdir gören bir şairlik yeteneğine sahip olan Nâzım Hikmet'in ilk şiirlerinde Yahya Kemal'in etkisi görülmektedir. (II) İlk dönem şiirlerinde kafife ve redif gibi ahenk unsurlarından yararlansa da sonraki şiirlerinde bundan vazgeçmiştir. (III) Şiirde kurallara uymayı bırakarak serbest nazımla eserler vermeye başlamıştır. (IV) Onun serbest nazma geçmesinde etkili olan kişi ise Marinetti olmuştur. (V) Bu etkiyle yeni bir şiir kurmak isteyen Nâzım Hikmet, fütürizmle şiirini birleştirerek bu yeni şiirin altyapısını oluşturmuştur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

8. Kasnağından fırlayan kayışa

kaptırdın mı kolunu Alişim!

Daha dün öğle paydosundan önce

Zileli'nin gitti ayakları.

Yazıldı onun da raporu:

"İhmalden!"

Gidenler gitti Alişim,

boş kaldı ceketin sağ kolu...

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toplumcu gerçekçi anlayışla yazılmıştır.
- B) İşçilerin zor şartlarından söz edilmiştir.
- C) Konuşma dilinin özellikleri kullanılmıştır.
- D) Yineleme, ahengi sağlayan öğelerdendir.
- E) Yer yer somutlamaya başvurulmuştur.

9. Açılar dizilmiş açalar!

Ne erkek, ne kadın, ne oğlan, ne kız
sıkka ciliz

eğri büğrü dallarıyla

eğri büğrü ağaçlar!

Ne erkek, ne kadın, ne oğlan, ne kız

açılar dizilmiş açalar!

İçerik ve biçim özellikleri göz önünde bulundurulduğunda, bu şiirin aşağıdakilerden hangisi tarafından yazıldığı söylenebilir?

- A) Orhan Veli Kanık
- B) Nâzım Hikmet Ran
- C) Cemal Süreya
- D) Behçet Necatigil
- E) Haydar Ergülen

1. Şiir, roman, hikâye, deneme, eleştiri, inceleme ve araştırma, edebiyat tarihi gibi edebiyatın hemen her türünde eser vermiştir. Mimari, heykel, resim, müzik ve hat başta olmak üzere güzel sanat alanlarında da amatörlükten daha ileri bir seviyede, dikkate değer yorumları içeren makale ve denemeleri vardır. Kendi hayatı ve şahsiyeti için önemli ipuçları taşıyan, ölümünden kısa bir süre önce kaleme aldığı *Antalyalı Genç Kızı Mektup'ta*, iç dünyasının biyografisinde uzak çocukluk yıllarından gelen izlenimlerini âdeten bir şiir olarak yeniden kurduğu görülür. Gerek bu mektupta gereksse diğer eserlerinde sıkça tekrarladığı bakmak, hayranlık ve lezzet gibi anahtar kavramlar onun psikolojisine, oradan da estetik düşüncelerine ışık tutar. Bunların anlatıldığı ortak duyguya bir temaşa psikolojisiyle açıklanabilir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cahit Sıtkı Tarancı
- B) Ahmet Hamdi Tanpınar
- C) Behçet Necatigil
- D) Fazıl Hüsnü Dağlarca
- E) Ziya Osman Saba

3. Onun şiiri bütün kültürlerden ve sanat anlayışlarından faydalanan, fakat şiir dışı unsurlara iltifat etmeyecek kadar kendine yeten bir şahsiyetin şiiridir. Divan ve halk edebiyatları, Doğu ve Batı şairleri, masallar, folklor ve Hint mistisizmi, eski Mısır ve Asur kültürleri, Cihangir'de geçen çocukluk ve bütün bir İstanbul hayatı onun şiirinde bir araya gelir. Şiir dışında divan edebiyatı, Fars edebiyatı, Hint ve Uzak Doğu kültür ve edebiyatları, tasavvuf ve Türk müsikisi, Hint mistisizmi ve Budist felsefeyle de meşgul olmuştur.

Bu parçadaki sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Âsaf Hâlet Çelebi
- B) Sezai Karakoç
- C) Cahit Zarifoğlu
- D) Necip Fazıl Kısakürek
- E) Ahmet Hamdi Tanpınar

2. *Fahriye Abla*, *Serenat*, *Kar*, *Olvido* gibi çok bilinen şirleriyle beğeni toplayan, ancak yıllarca kitap çıkarmamakta direnmış bir şairdir. Aşk, doğa, ölüm, anılar gibi temaları düşündürücü boyutlarıyla ele aldığı şiirlerinde hece ölçüsünün alışılmış kalıplarını sarsarak bu ölçüye yeni bir tat ve tazelik getirir. Baudelaire, Verlaine ve Rimbaud gibi sembolist şairlerin etkisinde geleneksel biçimleri yoğurarak duyguların sonsuzluğuna yönelen ve biçimde önem veren kendine özgü bir şiir yapısı kurar.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Necip Fazıl Kısakürek
- B) Fazıl Hüsnü Dağlarca
- C) Ahmet Muhip Dıranas
- D) Yahya Kemal Beyatlı
- E) Behçet Necatigil

4. Uzun bir süreci kapsayan şiir hayatı boyunca güçlü yeteneğiyle Türk şairinin mevcut imkânlarından da yararlanan şairin ilk şiirlerinde heceyi kullanma tekniği bakımından Beş Hececiler'in, metafizik ve kozmik temalar yönünden saf şiir anlayışına bağlı şairlerin etkisi görülür. Asker olarak görev yaptığı sırada gece nöbetlerinde dağlarda bayırlarda; tabiatla, yıldızlarla, kozmik âlemle iç içe yaşayan şairin *Çocuk ve Allah*'taki şiirleri sanat hayatında açık biçimde belirleyici bir yere sahiptir. Bu eserin temelinde zengin ve muhteşem hayallerle kainat ve insan arasındaki gizemli ilişki yer alır.

Bu parçadaki sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Behçet Necatigil
- B) Ahmet Muhip Dıranas
- C) Âsaf Hâlet Çelebi
- D) Fazıl Hüsnü Dağlarca
- E) Cahit Sıtkı Tarancı

5. Aşağıdaki yazar - yapıt eşleştirmelerinden hangisi yanlış verilmiştir?
- Özdemir Asaf - *Sonrası*
 - Ziya Osman Saba - *Geçen Zaman*
 - Fazıl Hüsnü Dağlarca - *Havaya Çizilen Dünya*
 - Necip Fazıl Kısakürek - *Ben ve Ötesi*
 - Behçet Necatigil - *Kareler Aklar*
6. Asıl estetiğim Valery'yi tanıdıktan sonra teşekkür etti. Bu estetiği ve şiir anlayışını rüya kelimesiyle ve şurulu çalışma fikirleri etrafında toplamak mümkündür. Yahut da musiki ve rüya. Valery'nin "Velev ki rüyalarını yazmak isteyen adam bile azami şekilde uyanık olmalıdır." cümlesini "en uyanık bir gayret ve çalışma ile dilde rüya hâlini kurmak" şeklinde değiştirin, benim şiir anlayışım çıkar.
- Şiir anlayışı göz önünde bulundurulduğunda bu parçada dile getirilen görüşler, aşağıdaki şairlerden hangisine ait olabilir?**
- Edip Cansever
 - Faruk Nafiz Çamlıbel
 - Ercüment Behzat Lav
 - Ahmet Hamdi Tanpınar
 - Ece Ayhan
7. Başlangıçta hiçbir şey anlamıyordum ondan çünkü Rusçam kötüydü. Şimdi de tümüyle anladığımı söyleyemem. Fakat basamak biçimindeki dizelerini taklit ediyordum. Mayakovski'nin şiiriyle benimki arasındaki ortak yanları: İlkin, şiir ve düzbaşı, ikincisi çeşitli türler arasındaki kopukluğun aşılması, üçüncüsü şire siyasal dilin sokulmasıdır. Bununla birlikte, farklı biçimler kullanıyoruz onunla. Mayakovski öğretmemenidir fakat onun gibi yazmıyorum ben.
- Bu parçada söz eden şair aşağıdakilerden hangisidir?**
- Nâzım Hikmet Ran
 - Ercüment Behzat Lav
 - Orhan Veli Kanık
 - Asaf Halet Çelebi
 - Edip Cansever
8. Aşağıdakilerden hangisi Maviciler içinde yer alan sanatçılardan biri **değildir**?
- Ferit Edgü
 - Ece Ayhan
 - Demir Özlü
 - Ahmet Oktay
 - Tahsin Yücel
9. Trrrrum,
trrrrum,
trrrrum!
trak tiki tak
Makinalaşmak
istiyorum!
Beynimden, etimden, iskeletimden
geliyor bu!
- Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- Toplumcu bir anlayışın izleri görülmektedir.
 - Anlam ve ses arasında bütünlük vardır.
 - Serbest nazım özelliği göstermektedir.
 - Fütürizm akımının etkisi söz konusudur.
 - Ahenk, söz ve ses tekrarıyla sağlanmaktadır.
10. Gerçek şair kendi aşkı, kendi mutluluğu ve acısıyla uğrasınız. Onun şiirlerinde halkın nabzı atmalıdır. Şair başarılı olmak için, yapıtlarında maddi yaşamı aydınlatmak zorundadır. Şair sadece tespit etmeye kalmaz, onun tespit ettiği şey sosyal çevresine tesir eder, onun değişmesinde derece derece etken de olur. Gerçek yaşamdan kaçan ve hayattan kopuk konuları işleyen kimse, saman gibi anlamsızca yanmaya yargılıdır.
- Aşağıdaki sanatçılardan hangisinin, bu parçadaki görüş doğrultusunda eser verdiği söylenemez?**
- Ahmet Hamdi Tanpınar
 - Nâzım Hikmet Ran
 - İlhami Bekir Tez
 - Ercüment Behzat Lav
 - Enver Gökçe

1. I. Gene bahar oldu açıldı güller
Figana başladı gene bülbüller
Başka bir hâl olup açtı sümbüller
Âşıkların del'olduğu zamandır

II. Uzak, çok uzağız şimdî ışiktan,
Çocuk sesinden, gül ve sarımsıktan,
Dönmeyen gemiler olduk açıktan,
Adımızı soran, arayan var mı?..

- I. 11'li hece ölçüsüyle oluşturulmuştur.
II. Uyak (kafije) şemaları aynıdır.
III. Nazım türleri farklıdır.
IV. Doğaya özgü varlıklara yer verilmiştir.
V. "Gül" mazmun olarak kullanılmıştır.

Numaralanmış bilgilerden hangileri verilen şiirlerin ortak özelliği değildir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

3. (I) Türk edebiyatında saf (öz) şiir anlayışı, Ahmet Hâşim'in kendi şiir anlayışını ortaya koymuştu. (II) Sembolist Fransız şairlerinin şiirde dili her şeyin üstünde tutan görüşünden hareketle ortaya çıkan bu anlayış, Türk şiirinin önemli birçok şairini de etkilemiştir. (III) Bu anlayışa sahip yazarlar gelenekten yararlanmayı reddetmiş, modern bir şiir anlayışının yerleşmesi için çaba göstermişlerdir. (IV) Şairler şire özgür hayalî bir dünya kurmuş, daha çok bireysel duyarlılıklar dile getirmişlerdir. (V) Farklı ölçüler kullanarak şiirler bunun dışında söyleyiş tarzi, ritim, kafije, iç kafije, asonans ve aliterasyon gibi ses benzerlikleriyle ahengi sağlamışlardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. İlk edebî ürünleri 1943'te çıkan sanatçı; *Büyük Doğu*, *Varlık* gibi dergilerde boy gösterir. Kitapları ise 1950'lerin ortalarından 1970'lerin sonlarına dek yayımlanır. Sanatçının şiirinin tematik yönü, onun çok okunurluluğuyla doğrudan ilgilidir çünkü bu şiir, evrensel ve eskimez temaları işler. Yaşam, aşk, yalnızlık, ölüm, tabiat sanatçının en çok ele aldığı temelerdir. Henüz 1955 tarihli *Dünya Kaçı Gözüme* adlı ilk kitabında yer alan, *Bugün ve Bugüne*, hayatı duyduğu tutkuyu "Öyle çabuk geçiyor ki günler / Hele sen de bir bak hayatına / Daha dün doğmuşuz sanki. / Yeni okula başlamışız, / Yeni sevmışız." dizeleriyle dile getirir.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cahit Sıtkı Tarancı
B) Özdemir Asaf
C) Fazıl Hüsnü Dağlarca
D) Behçet Necatigil
E) Âsaf Hâlet Çelebi

4. sidharta buddha

ben bir meyvayım

ağacım âlem

ne ağaç

ne meyva

ben bir denizde eriyorum

om mani padme hum (3 kere)

İçerik ve biçim özellikleri göz önünde bulundurulduğunda, bu şiirin aşağıdaki şairlerden hangisi tarafından yazıldığı söylenebilir?

- A) Ahmet Muhip Dıranas
B) Necip Fazıl Kısakürek
C) Nâzım Hikmet Ran
D) Âsaf Hâlet Çelebi
E) Ahmet Hamdi Tanpınar

5. Aşağıdakilerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Çoğunlukla heceyi kullanan ama serbest şiir deneçileri de yapan Ahmet Hamdi Tanpınar'ın, şiirlerinin çoğu müzik, rüya, zaman ve sonsuzluk temaları etrafında gelir.
- B) Necip Fazıl Kısakürek'in şiiri, Cumhuriyet'in ilk yıllarında hece ölçüsüyle yazılan şiirler arasında estetik kaygıları ve metafizik-psikolojik derinliği olan bir içerikle kendisini fark ettirir.
- C) Toplumsal çekişmelerden uzak kalan bir şiir dünyası kuran Ziya Osman Saba; çocukluk özlemi, anılarla düşkünlük, ev-aile sevgisi konularını duru bir dille işledi.
- D) Şiirlerinde Fransız şairlerden Baudelaire, Verlaine, Valery ile Paul Eluard'ın etkileri görülen Cahit Sıtkı Tarancı özellikle 1935'ten sonra "yalnızlık" ve "ölüm" temaları üzerinde yoğunlaşır.
- E) Ahmet Muhip Dıranas, yeni bir insan tipi getirir Türk şiirine; dünyası ve zevkleri küçük insanın, şaire uzak düşmüş bir insanın şairini yazar.

7. Sanatçının şiirleri, 1923 - 1940 arası Cumhuriyet Dönemi Türk şiirinde, biçim ve içerik özellikleriyle geleneksel şiir anlayışını kökünden yikan ilk örneklerdi. Vezinsiz, serbest şiirlerde dizeler, hatta sözcükler kırılarak minden basamakları biçiminde sıralanıyor; keskin uyaklar, iç uyaklar kullanılıyor; yeni konu ve sözcüklerle içerik zenginleştiriliyordu. Büyük ölçüde sözcüğün gerçek anlamında "orquestrasyon"una dayanan bu ürünlerin ortaya konulması o zamana deðin süregelen yazım ve yazın tekniklerinin bir bireşimiydi.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Faruk Nafiz Çamlıbel
- B) Necip Fazıl Kısakürek
- C) Orhan Veli Kanık
- D) Ahmet Hamdi Tanpınar
- E) Nâzım Hikmet Ran

6. Onun şiirini, özellikle estetik ağırlığıyla Yahya Kemal ve Ahmet Haşim'in temsil ettiği bir eğilimin uzantısı olarak düşünmek mümkündür. O, bir süreden beri tekdüze bir ses ve dar bir biçimsel yapı içinde bocalayan hece ölçüsünü ilk kez poetik bir yetkinliğe kavuşturmıştır. Bunun yanı sıra içerik bakımından da mistik ve metafizik eğiliklerle, vehim ve söylemlerle ortaya çıkan trajik karakter onu döneminin diğer şairlerinden ayırmaktadır.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar
- B) Necip Fazıl Kısakürek
- C) Ziya Osman Saba
- D) Cahit Sıtkı Tarancı
- E) Ahmet Muhip Dıranas

8. Şair ve yazarların birbirleriyle aynı estetik anlayışa bağlı olduklarında bile estetik açıdan bir farklılaşma durumu ortaya çıkabilir. ----, bu bağlamda en çarpıcı örnektir. 1940 kuşağı toplumcu şairleri arasında yer alan ve dolayısıyla da ileri toplumculuk aşamasının şairlerinden olan sanatçı, "sosyal realizm" olarak adlandırdığı bir sanat anlayışını benimsenir. Özellikle Hisar grubuna dönük eleştirel söylem üretme çabası etrafında duyurduğu estetik anlayışla, bulunduğu aşamanın genel estetik çizgisinden oldukça farklı bir toplumcu-gerçekçiliğe yönelmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Enver Gökçe
- B) Rifat Ilgaz
- C) Ahmet Arif
- D) Attilâ İlhan
- E) Demir Özlü

1. Bedava yaşıyoruz bedava
Hava bedava bulut bedava
Dere tepe bedava
Yağmur çamur bedava

BİCİM VE İÇERİK ÖZELLİKLERİ DİKKATE ALINDIĞINDA BU DİZELERİN AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİNİN BİR ŞİİRİNDEN ALINDIĞI SÖYLENEBİLİR?

- A) Edip Cansever
- B) Orhan Veli Kanık
- C) Kemalettin Kamu
- D) Behçet Necatigil
- E) Atilla İlhan

Çözüm:

Bu şiirde gündelik bir konu ele alınmıştır. Sanatlı ve süslü bir dil kullanılmamış, ölçü olarak serbest ölçü seçilmiştir. Bu özellikler Garip şiirine ait özelliklerdir. Seçeneklerde ise Garip şiirine mensup sanatçı olarak Orhan Veli Kanık bulunmaktadır. Seçeneklerdeki diğer sanatçılar farklı şiir anlayışıyla şiirlerini yazmaktadır.

Cevap: B

2. Aşağıdakilerden hangisi II. Yeni şiir anlayışıyla çelişen bir bilgidir?

- A) Şiirde anlam kapalılığı olmalıdır.
- B) "Şiir için şiir" anlayışı savunulmalıdır.
- C) Folklorik malzemeler şiirde kullanılabilir.
- D) Şiirde ahenk, musiki ve anlatım zenginliği ile sağlanmalıdır.
- E) Şiir, öykü anlatma aracı olarak kullanılmamalıdır.

Çözüm:

C seçeneği dışında kalan seçeneklerde verilen bilgiler II. Yeni şiirinin genel özelliklerindendir. C seçeneğindeki "Folklorik malzemeler şiirde kullanılabilir." ifadesi ise II. Yeni sanatçıları için söylenemez. Onlar bu görüşün tam tersini savunarak halk kültüründen uzaklaşmış, "folklor şiire düşman" diye bir slogan geliştirmiştirlerdir.

Cevap: C

3. II. Yeni şairleri okuyanda yeni tasarımlar oluşturabilmek için dilin bütün olanaklarından yararlanmaya çalışmıştır. Bu amaçla dildeki öğeleri ses, biçim, söz dizimi ve anlam bakımından farklı bir duruma getirerek anlamsal ya da dil bilgisel sapmalar üzerine şiir dilini kurmuşlardır.

AŞAĞIDAKİ DİZELERİN HANGİSİNDE BU DURUMA ÖRNEK OLABILECEK BİR SÖYLEYİŞ YOKTUR?

- A) Giriyor bir kumru içeri camdan çatlak
- B) Konuşuluyordu mahallelerde iç ve dış
- C) Dirim kısa ölüm uzundur cehennette herhal abiler
- D) Gözleri göz değil gözistan
- E) Adam yaşama sevinci içinde masaya anahtarlarını koydu

Çözüm:

A seçeneğindeki "Giriyor bir kumru içeri camdan çatlak" ve B seçeneğindeki "Konuşuluyordu mahallelerde iç ve dış" ifadelerinde alınlımamış söz dizimi vardır. Doğru şekilleri şu şekildedir: Bir kumru çatlak camdan içeri giriyor / İç ve dış mahallelerde konuşuluyordu. C seçeneğindeki "cehennet" ve D seçeneğinde "gözistan" kelimelerinde ise kelime deformasyonları vardır.

Cevap: E

4. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelarından hangisi yanlıştır?

- A) Cemal Süreya - *Sevda Sözleri*
- B) Sezai Karakoç - *Gün Doğmadan*
- C) Edip Cansever - *İkindi Üstü*
- D) İlhan Berk - *Tragedyalar*
- E) Ece Ayhan - *Ortodoksluklar*

Çözüm:

A, B, C ve E seçeneğinde verilen yazar - eser eşleşmelerinde bilgi yanlışlığı yoktur. Ancak D seçeneğindeki *Tragedyalar* adlı eser İlhan Berk'e değil Edip Cansever'e aittir.

Cevap: D

5. I. Ölçü ve kafiyeye karşı çıkmışlardır.
 II. Günlük konuşma dilini şire uygulamaya çalışmışlardır.
 III. Şiirde söz ve anlam oyunlarını bırakmışlardır.

Bu özellikler aşağıdaki şiir anlayışlarından hangisi ne aittir?

- A) Garipçiler
- B) II. Yeniciler
- C) Toplumcu Gerçekçiler
- D) Beş Hececiler
- E) Yedi Meşaleciler

Çözüm:

Sıralanan bu özellikler Garip şiirinin özelliklerindendir.

Cevap: A

7. Dur yolcu! Bilmeden gelip bastığın
 Bu toprak, bir devrin battığı yerdir.
 Eğil de kulak ver, bu sessiz yığın
 Bir vatan kalbinin attığı yerdir.

Bu ıssız, gölgesiz yolu sonunda
 Gördüğün bu tümsek Anadolu'nda
 İstiklal uğrunda, namus yolunda
 Can veren Mehmed'in yattığı yerdir.

Bu dizelerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlışdır?

- A) Millî Edebiyat zevk ve anlayışına uygun yazılmıştır.
- B) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- C) 6+5 durakla yazılmıştır.
- D) Halk şiiri nazım biçimlerinden yararlanmıştır.
- E) Satırık bir söyleşi vardır.

Çözüm:

Şiirde tema olarak vatan sevgisi işlenmiştir. A seçeneğine buradan ulaşılabilir. Şiirde $6+5=11$ 'li hece ölçüsü kullanılmıştır. Bu şekilde B ve C seçeneklerine de ulaşılabilir. Şiirde nazım biçimini olarak dörtlük kullanılmıştır. Böylelikle D seçeneğine de ulaşılabilir. Şiirde konu olarak kahramanlık teması işlenmiştir. Şiir, epiğ şiir özeliliklerini barındırmaktadır. Bu yüzden sorunun cevabı satırık şiir olamaz.

Cevap: E

6. Garipçi sanatçılar şiirlerinde ---- akımından yararlanmışlardır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) sembolizm
- B) romantizm
- C) parnasizm
- D) surrealizm
- E) realizm

Çözüm:

Garipçiler şiirlerinde surrealizmden etkilenmişlerdir.

Cevap: D

8. Aşk ve tabiat temalarını işlediği ilk şairlerinden sonra Millî Mücadele yıllarında tanımaya başladığı Anadolu'yu konu alan şairler yazmış, *Han Duvarları* şiiriyle edebiyatımızda yeni bir ufuk açmıştır. Heceyle yazdığı memlekét şairlerini *Çoban Çeşmesi* adlı kitabında toplamıştır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orhan Seyfi Orhon
- B) Faruk Nafiz Çamlıbel
- C) Halit Fahri Ozansoy
- D) Enis Behiç Koryürek
- E) Yusuf Ziya Ortaç

Çözüm:

Bu parçada özellikleri ve eserleri verilen sanatçı Faruk Nafiz Çamlıbel'dir.

Cevap: B

9. Millî Edebiyat zevk ve anlayışını devam ettiren şiir; Kurtuluş Savaşı'nın etkilerinin sürdürdüğü dönemde ortaya çıkmış, dünyadaki milliyetçilik akımından etkilenmiştir. Anadolu halkın hayatını, sanat anlayışını, kültürünü ve zekvlerini şiirlerinde konu olarak ele almışlardır. Bu dönemin bazı ünlü sanatçıları şunlardır: Kemalettin Kamu, Arif Nihat Asya, Yusuf Ziya Ortaç, Enis Behiç Koryürek...

Aşağıdakilerden hangisi bu metinde adı geçen sanatçılarından birine ait bir eser değildir?

- A) *Miras*
- B) *Akından Akına*
- C) *Bingöl Çobanları*
- D) *Kuvâyi Millîye Destanı*
- E) *Kökler ve Dallar*

Çözüm:

Bingöl Çobanları Kemalettin Kamu'nun, *Kökler ve Dallar* Arif Nihat Asya'nın, *Akından Akına* Yusuf Ziya Ortaç'ın, *Miras* Enis Behiç Koryürek'in eserleridir. *Kuvâyi Millîye Destanı* Nâzım Hikmet Ran'ın eseridir. Bu sebeple sorunun doğru cevabı D seçeneğidir.

Cevap: D

10. Çanakkale derler yokken hesapta
Mahşerin dünyada kurulduğu yer
Çanakkale derler topraktan kaptı
Şehitlik şerbeti verildiği yer

Bu dizelerle ilgili olarak

- I. Dil özellikleri Cumhuriyet Dönemi'ni yansımaktadır.
- II. Toplumcu gerçekçi anlayışın özelliklerini barındırmaktadır.
- III. Halk şiiri geleneğinin izlerini taşımaktadır.

yargılarından hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

Çözüm:

Verilen şiir, oldukça açık ve sade bir anlatımla kaleme alınmıştır. Bu sebeple I numaralı öncüle ulaşılabilir. Toplumcu gerçekçilik serbest nazımın özeliklerini kullanarak toplumsal meseleleri ele alan bir anlayıştır. Bu yüzden II numaralı öncüle ulaşılamaz. Şiir hece ölçüyle ve dörtlük nazım birimiyle yazılmıştır. Bu yüzden halk şiri geleneğinin izlerini taşımaktadır. Bütün bu bilgilerden hareketle I ve III numaralı öncüllere ulaşılabilir.

Cevap: B

Notlarım

1. (I) Beş Hececiler, Millî Edebiyat'tan etkilenmiş ve şiirlerinde hece ölçüsü kullanmışlardır. (II) Şiirlerinde sade ve süsten uzak olmayı tercih etmişlerdir. (III) Memleket sevgisi, yurdun güzellikleri, kahramanlık gibi temaları işlemişlerdir. (IV) Yazdıklarları bütün şiirler, satirkir şiir özgürlüğü taşımaktadır. (V) Faruk Nafiz Çamlıbel'in *Sanat adlı* şiiri bu topluluğun görüşlerini yansıtması bakımından önemlidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdürmen şire örneğidir?**

- A) Yârin dudağından getirilmiş
Bir katre alevdir bu karanfil

B) Bu vatan, toprağın kara bağındı
Sıradaglar gibi duranlarındı
Bir tarih boyunca onun uğrunda
Kendini tarihe verenlerindir

C) Ağlasam sesimi duyar misiniz
Mısralarımda
Dokunabilir misiniz
Gözyaşlarımıma, ellerinizle

D) Görüp ahkâm-ı asrı münharif sıdk u selâmetten
Çekildik izzet ü ikbâl ile bab-ı hükümetten

E) Sokaktayım kimsesiz bir sokak ortasında
Yürüyorum arkama bakmadan yürüyorum
Yolumun karanlığa saplanan noktasında
Sanki beni bekleyen bir hayal görüyorum

3. 1941 yılında *Garip* adlı ortak bir kitap yayımlayan I. Yeni sanatçılara göre şiir, her yerde görülen basit şeyler anlatmalmalıdır. Alaycı ve nükte olmalıdır. Aydınları bırakıp halka yönelmeli, serbest şiir anlayışı ile yazılmalıdır.

Bu düşünceler,

- I. Orhan Veli Kanık
II. Orhan Seyfi Orhon
III. Melih Cevdet Anday

hangi sanatçılara sanat anlayışına uygundur?

- A) Yalnız II B) II ve III C) Yalnız I
D) I ve II E) I ve III

4. **Aşağıdakilerden hangisi II. Yeni sanatçılardan değildir?**

- A) Ece Ayhan
B) Edip Cansever
C) Ülkü Tamer
D) Tomris Uyar
E) Cemal Süreya

5. Halk şiri tarzından yararlanarak hece ölçüsüyle şiirler yazmıştır. Bu yönden Beş Hececiler'in devamı gibidir. Anadolu ve doğa güzelliklerini, denizi ve tarihî konuları işleyen şiirleriyle dikkat çeker. Önemli eserlerinden bazıları şunlardır: *Deniz Sarhoşları*, *Yayla Dumanı*...

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Kutsi Tecer
B) Kemalettin Kamu
C) Zeki Ömer Defne
D) Ömer Bedrettin Uşaklı
E) Arif Nihat Asya

6. Aşağıdakilerden hangisi II. Yeni şiirine verilen isimlerden değildir?

- A) Soyut şiir
 B) Anlamsız şiir
 C) Gerçeküstü şiir
 D) Kapalı şiir
 E) Sivil şiir

7. ---- anlayışına bağlı olan üç arkadaş *Varlık* dergisinde ölüçüz, uyaksız, şairanelikten uzak bir şiir akımı başlatır. Bu akımı Nurullah Ataç destekler. O, bu şiir örneklerinin bir devrim değil şiirde çeşitlilik olduğunu savunmuştur.

- Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**
- A) Toplumcu şiir
 B) Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdürden şiir
 C) Garip şiiri
 D) II. Yeni şiiri
 E) 1980 sonrası şiir

8. ---- şiir anlayışında “genç kıskançlık”, “körpe salatalık”, “Radyocu domatesi onardı.” gibi alışılmamış bağdaş tırmalar, türetilmiş suni kelimeler, şaşkıncı isim ve sıfat tamlamaları kullanılmıştır.

- Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**
- A) II. Yeni
 B) I. Yeni
 C) Hisar
 D) Saf şiir
 E) Toplumcu gerçekçi

9. (I) II. Yeniciler, şiir için şiir anlayışını benimsemiş; toplum, ahlak gibi konuları şiirin dışında tutmuşlardır. (II) Onlara göre anlam bütünlüğü şiir için gerekli değildir. (III) Şiir, öykü anlatmamalı; diğer edebî türlerden kendini net bir çizgiyle ayırmalıdır. (IV) Görünüm, eşya ve insan gerçeküstü soyutlamalar ile anlatılmalıdır. (V) Bu yapılrken de sembolizm, empresyonizm gibi akımlardan yararlanılmalıdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinde verilen bilgi yanlışdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. I. Realizm

- II. Sürealizm
 III. Dadaizm

Numaralanmış edebî akımlardan hangisi Garip şiirle ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
 D) I ve III E) II ve III

11. Daha çok *Pazar Postası*'nda yayımladığı yazıları ve ilk kitabı *Üvercinka* ile İkinci Yeni şiirinin öncülerinden olur. Yeni bir imge düzeni ve söyleyiş biçimimiyle İkinci Yeni şiirinin karanlığını gidererek şaşkıncı eğretilemeler ve gerçeküstü imgelerle yeni bir şiir estetiği oluşturur. İkinci Yeni şiirinin en yetkin örneklerinden biri olarak kabul edilen *Üvercinka*'da, Garip hareketine karşı dursa da ondan gelen dil ve kültür değerlerini farklı bir duyarlılık alanı yaratarak kullandığı söylenebilir. Birçok konuya günlük hayattan çıkarırken dile plastik biçimler verir, sözcüklerin çakışım güçlerinden yararlanır. Dile egemenliği ve keskin zekâsıyla şiirlerinde sınırsız bir imgelem yaratır. Özgürüleme düşkünlük ve kendine güven onu lirizme, sıkıntı ve bunalım trajediye, bir şeyi aşağılanmaktan kurtarma ve işi şakaya vurma ise mizahı yönetir.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Edip Cansever
 B) İlhan Berk
 C) Cemal Süreya
 D) Turgut Uyar
 E) Sezai Karakoç

- 1. Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdürden şiir anlayışıyla eser kaleme alan şairlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) Anadolu insanını ve coğrafyasını millî duyarlılıkla ifade etme amacı gütmüşlerdir.
B) Hece ölçüsüyle şiirler yazmışlardır.
C) Yabancı sözcükler yerine mümkün oldukça o sözcüklerin Türkçe karşılıklarını kullanmışlardır.
D) Şiirlerini *Hisar*, *Kültür Haftası*, *Çınaraltı* gibi dergilerde yayımlamışlardır.
E) Divan şiiri geleneğinden yararlanmışlardır.
- 2. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**
- A) Orhan Veli Kanık - *Destan Gibi*
B) Cahit Sıtkı Tarancı - *Düşten Güzel*
C) Melih Cevdet Anday - *Rahatı Kaçan Ağaç*
D) Oktay Rifat Horozcu - *Telgrafhane*
E) Behçet Necatigil - *Kapalı Çarşı*
- 3. I. İmgeli söyleyiş
II. Sıradan insanı konu alma
III. Ölçü ve kafiyeye karşı çıkma**
Numaralandırılmış kavramlardan hangileri I. Yeni şiiryle ile ilişkilendirilemez?
- A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III
- 4. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**
- A) Orhan Saik Gökyay - *Bu Vatan Kimin*
B) Arif Nihat Asya - *Dualar ve Aminler*
C) Orhan Seyfi Orhon - *Aruza Veda*
D) Kemalettin Kamu - *Bingöl Çobanları*
E) Behçet Kemal Çağlar - *Erciyes'ten Kopan Çığ*
- 5. Şiirle ilgili düşüncelerini *Edebiyat Yazıları* adını verdiği kitaplarda toplamış olan şairin Türk şiirinde son derece özgün bir yeri vardır. Onun şiiri metafizik bir şıirdir. Şair bu metafizik esası modern şiir diliyle yoğurur. O, Batı edebiyatını da iyi incelemiş bir şairdir. Modern sanattaki soyutlamadan İslam anlayışına uygun olduğu düşünücsindedir ve şiirlerini bu yönde geliştirmiştir.**
- Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Necip Fazıl Kısakürek
B) Ziya Osman Saba
C) Ülkü Tamer
D) Cahit Zarifoğlu
E) Sezai Karakoç
- 6. Garip şiiri ile ilgili aşağıdakilerin hangisinde verilen bilgi yanlıştır?**
- A) Şiirde ölçü ve kafiyeye karşı çıkmışlardır.
B) Sıradan insanı şiirlerinde konu edinmişlerdir.
C) Sürealizm ve dadaizm akımlarından etkilenmişlerdir.
D) Şiirlerinde ideolojik öğelere yer vermişlerdir.
E) Şiirlerinde anlam kapalılığını terk etmişlerdir.

7. Bir kırlangıç bir su birikintisi bir parça gök
Bir şiirden düşmüş olmalı bunlar
Boyle diyordu yoldan geçen biri

İçerik ve biçim özellikleri göz önünde bulundurulduğunda bu şiirin aşağıdaki şiir anlayışlarından hangisine yakın olduğu söylenebilir?

- A) II. Yeni şiir anlayışı
- B) Saf şiir anlayışı
- C) Toplumcu şiir anlayışı
- D) Dinî ve mistik şiir anlayışı
- E) 80 sonrası şiir anlayışı

8. Aşağıdakilerden hangisi Garip şiirine örnek olarak gösterilemez?

- A) İşim gücüm budur benim
Gökyüzünü boyarım her sabah
Hepiniz uykudayken
Uyanır bakarsınız ki mavi
- B) Hiçbir şeyden çekmedi dünyada
Nasırdan çektiği kadar
Hatta çırın yaratıldığından bile
O kadar müteessir değildi
- C) Bedava yaşıyoruz bedava
Hava bedava bulut bedava
Dere tepe bedava
Yağmur çamur bedava
- D) Beni bu güzel havalar mahvetti
Böyle havada istifa ettim
Evkaftaki memuriyetimden
Tütüne böyle havada alıştım
- E) Sokaktayım kimsesiz bir sokak ortasında
Yürüyorum arkama bakmadan yürüyorum
Yolumun kararlığa saplanan noktasında
Sanki beni bekleyen bir hayal görüyorum

9. (I) II. Yeni şairleri, aklın mantıksal işleyişine sırt çeviriler. (II) Anlama değil imgeye kapılarını sonuna kadar açtılar. (III) Konuşma diliyle yapıp edebî sanatlara sıkça yer verdiler. (IV) I. Yeni'nin tam tersi noktadan yola çıkarak halkın kültüründen uzaklaştılar. (V) Anlamı karıştan ve gizleyen bir tavır takındılar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Şair; ilk önce aşk şiirleri kaleme almış, sonra yurt güzelliklerini şiirlerinde işlemiştir. Aruzla da yazdığı şiirleri bulunmasına rağmen heceyle kaleme aldığı şiirleri ile ünlemiştir. Şiir, roman, öykü türlerinde yazan sanatçı; *Git Bahar* şiiri ile tanınmıştır.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halide Edip Adıvar
- B) Zeki Ömer Defne
- C) Halide Nusret Zorlutuna
- D) Ömer Saik Gökyay
- E) Kemalettin Kamu

1. Millî Edebiyat zevk ve anlayışını yansıtan şiir, Kurtuluş Savaşı'nın etkilerinin sürdüğü dönemde ortaya çıkmıştır. Bu anlayışı benimseyen şairler için önemli olan, Anadolu insanı ve Anadolu coğrafyasıdır. Bunları anlatırken sade bir dil ve hece ölçüsü kullanmışlardır.---- gibi şairler bu tarz şiirde örnek vermişlerdir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki şairlerden hangisi getirilemez?

- A) Faruk Nafiz Çamlıbel
- B) Kemalettin Kamu
- C) Ziya Osman Saba
- D) Orhan Şaik Gökyay
- E) Zeki Ömer Defne

4. İlk eserlerinde bireysel duygulanmalarını dile getiren; aşk, ölüm, istirap gibi konuları işleyen şair daha sonraları memleket kavramını "köy havası" içinde ifade etmiştir. Şiirlerde folkloranın yararlanarak sade bir dille, az mecazlı, süsten uzak, saf bir üslupla eserlerini kaleme almıştır. Ayrıca bu şair, halk şiirinin büyük ustası Âşık Veysel'in tanınmasına da vesile olmuştur.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yavuz Bülent Bakiler
- B) Orhan Şaik Gökyay
- C) Faruk Nafiz Çamlıbel
- D) Fazıl Hüsnü Dağlarca
- E) Ahmet Kutsi Tacer

2. Garip hareketinin kurucusu olan ve sadece kendi döneminde değil şiir sanatıyla ilgili düşünceleri ile Türk edebiyatına damga vuran sanatçı *Garip* adlı kitabı ön sözünde sanatına dair görüşlerini belirtmiştir. *Vazgeçemediğim, Destan Gibi, Anlatamıyorum* şairin şiir kitaplarındandır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Melih Cevdet Anday
- B) Orhan Veli Kanık
- C) Oktay Rifat Horozcu
- D) Ziya Osman Saba
- E) Yahya Kemal Beyatlı

5. Şair, 1956'da çıkan ve içindeki hiçbir şiiri herhangi bir dergide yayımlanmayan *Perçemli Sokak* adlı kitabıyla yeni bir şiir anlayışına yönelir. Garip şiirine tepki niteliğindeki ikinci Yeni şiir anlayışının önemli kitaplarından birisi olan bu eserle geçmişin bir öz eleştirisini yapar. Garip hareketinden kopan şair, *Perçemli Sokak*'la imgenin ve dilin alanına girer.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cemal Süreya
- B) Oktay Rifat Horozcu
- C) Ece Ayhan
- D) İlhan Berk
- E) Melih Cevdet Anday

3. I. Grup II. Grup

I. Üvercinka	Edip Cansever
II. Yerçekimli Karanfil	Ülkü Tamer
III. Galile Denizi	Cemal Süreya
IV. Mavera	İlhan Berk
V. Ezra ile Gary	

Yukarıda I. grupta yer alan eserlerden hangisi II. grupta yer alan sanatçılardan biriyle ilişkilendirilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

I. Arif Nihat Asya	Millî Şair
II. Abdülhak Hamit Tarhan	Şair-i Azam
III. Fazıl Hüsnü Dağlarca	Destan Şairi
IV. Kemalettin Kamu	Gurbet Şairi
V. Behçet Necatigil	Evler Şairi

Numaralanmış şairlerden hangisi karşısında verilen ünvanla anılmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. İkinci Yeniciler anlamı karartan ve gizleyen bir tavır takınmışlardır. Söz sanatlarına, alışılmamış bağdaş-tırmalara yer vermişlerdir. Şiir işçiliğine önem vermiş, şiirin biçimine öncelik tanımlıslardır. Şiirde kullandıkları sözcükleri, sözcüklerin Türkçe olup olmamasına göre değil çağrılmış yüküne, geçmişine bakarak seçmişlerdir. Bu da İkinci Yeni şiirinin sıkça eleştiriye uğramasına neden olmuştur.

Bu parçada eleştirilen durumları aşağıdaki dizelerden hangisi örneklenirmez?

- A) Boyanır batmış gemiler perşembesi
Bir tesbih bir zimba bir yazı makinesi
- B) Şiirimiz mor külhanıdır abiler
Topağacından aparthanlarda odası bulunamaz
- C) Beni küçük su birikintileri büyütü
Beni anlamak için su birikintilerine sor
- D) Sanskritçe çekilmiş atlar gibi geceleri
O geceleri soyutlanmış uyuklar
- E) Seni her özlediğimde sevgilim
Gökyüzüne bakıyorum

8. Bana göre şiirde imgeye kapılar sonuna kadar açılmalıdır, şiirin çağrımlarla derinleşen ve çoğalan bir değeri vardır. Şiirde ahenk ise ölçü ve kafije ile değil aliterasyon, asonans ve kelime tekrarlarıyla sağlanmalıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada düşüncelerini dile getiren sanatçının şiir anlaşıyla eserler kaleme almamıştır?

- A) Sezai Karakoç
- B) Turgut Uyar
- C) İlhan Berk
- D) Edip Cansever
- E) Süreyya Berfe

9. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Enis Behiç Koryürek - *Varidat-ı Süleyman*
- B) Halit Fahri Ozansoy - *Cenk Duyguları*
- C) Faruk Nafiz Çamlıbel - *Akıncı Türküleri*
- D) Orhan Seyfi Orhon - *Benden İçeri*
- E) Yusuf Ziya Ortaç - *Âşıklar Yolu*

10. Adam yaşama sevinci içinde

Masaya anahtarlarını koydu
Bakır kaseye çiçekleri koydu
Sütünü yumurtasını koydu
Pencereden gelen ışığı koydu
Bisiklet sesini çırık sesini
Ekmeğin havanın yumuşaklığını koydu
Adam masaya
Aklında olup bitenleri koydu

Ne yapmak istiyordu hayatı

İşte onu koydu

İçerik ve biçim özellikleri göz önünde bulundurulduğunda, bu şiirin aşağıdaki şairlerden hangisi tarafından yazıldığı söylenebilir?

- A) Turgut Uyar
- B) Ercüment Behzat Lav
- C) Attilâ İlhan
- D) Melih Cevdet Anday
- E) Ahmet Arif

1. Aruzla başladığı şiir hayatına hece ile devam etmiş ve hece ölçüsünde büyük başarı kaydetmiştir. Aruzla yazdığı şiirleri arasında en çok rubaileri ile beğenmiş toplamıştır. Serbest ölçüyle yazdığı şiirlerinde dinî ve millî duyguları temiz ve lirik bir söyleyişle dile getirmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen sanatçının eserlerinden biri değildir?

- A) *Dualar ve Âminler*
- B) *Heykeltıraş*
- C) *Bir Bayrak Rüzgâr Bekliyor*
- D) *Sanat*
- E) *Kökler ve Dallar*

2. Garip akımının temsilcileri içinde yer almaya birlikte onlardan farklı olarak toplumcu sanat ilkesinden hareketle halk deyimleri ve söyleyişlerinden, masal ve tekerlemelerden faydalananarak başarılı taşlamalar yazmıştır. *Perçemli Sokak* adlı kitabıyla birlikte şiir anlayışında büyük değişiklikler olmuş II. Yeni şirine benzeyen şiirler de kaleme almıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen şairdir?

- A) Orhan Veli Kanık
- B) Oktay Rifat Horozcu
- C) Yahya Kemal Beyatlı
- D) Melih Cevdet Anday
- E) Ece Ayhan

3. Yaşamak güzel şey doğrusu
üstelik hava da güzelse
hele gücün kuvvetin yerindeyse
elin ekmek tutmuşsa bir de
hele tertemizse gönlün
hele kar gibiye alının
yani kendinden korkmuyorsan (...)

Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu dizeler hangi şiir anlayışıyla yazılmıştır?

- A) Toplumcu şiir anlayışı
- B) Saf şiir anlayışı
- C) Dinî ve mistik şiir anlayışı
- D) 1980 sonrası şiir anlayışı
- E) I. Yeni şiir anlayışı

4. Dizelerin kurgulanışı, kelimelerin bir yapboz misali sökülp yapılmış, kelime ve ses tekrarları şiirin ritmini sağlayan öğelerdir. Görünürde sadece maddi bir aşk anlatı吃过, hissi veren şiirin alt metninde yer alan toplumsal ve politik boyut, Cemal Süreya'nın bireyselliğini toplumcu yönüyle buluşturur. İnsanın tekdüze bir canlı olmadığını ve onun tüm yönleriyle şiirde yer almaması gerektiğini savunan şair, ---- adlı eserinde aynı anda birden çok duyguya, konu ve anlama yer vererek şiirin çok boyutlu olmasını sağlar.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *100 Aşk Şiiri*
- B) *Üvercinka*
- C) *Şapkam Dolu Çiçekle*
- D) *Yerçekimli Karanfil*
- E) *Güvercin Curnatası*

5. **Soyutlama:** Anlamı çoğaltmak, sınırsızlığa taşımaktır. Bu yolla parça, bütünden; nesneler, bilinen özelliklerinden koparılır ve dil vasıtası ile soyut bir anlatıma ulaşılır.

Değiştirim: Dilin var olan yapısının zorlanarak dil bilgisi kurallarının çiğnenmesidir. Dil sanki yeniden bozularak yapılandırılmaya çalışılır. Bu, söz dizimi bozularak; ses, hece ve öğelerin yer değiştirilmesi ile yapılır.

Karşıtirim: Duyuların birbirinin yerine kullanılmasıdır. Gözle duyup, kulakla görmek, dil ile koklayıp, burun ile tatmak gibi...

Aşağıdaki şairlerden hangisi verilen anlam olaylarını kullanarak şiirler kaleme almıştır?

- A) Ülkü Tamer
- B) Cahit Zarifoğlu
- C) Nâzım Hikmet Ran
- D) Celal Sahir Erozan
- E) Ziya Osman Saba

6. Aşağıdaki eserlerden hangisi türü yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) *Denizden Çalınmış Ülke*
- B) *Burada Bir Kalp*
- C) *Sarıkız Mermeleri*
- D) *Yastığımın Rüyası*
- E) *İşleyen Yara*

7. Dil özellikleri dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisinin Cumhuriyet Dönemi'ne ait olduğu söylenebilir?

- A) Tînet-i pâkini rûsen kîlmîsh ehl-i âleme
îktidâ kîlmîsh tarîk-i Ahmed-i Muhtâr'e su
- B) Îlm kesbiyle pâye-i rif'at
Ârzû-yı muhâl imîş ancak
- C) Bir safâ bahâdedelim gel şu dil-i nâ-şâda
Gidelim serv-i revânîm yürü Sa'dâbâd'a
- D) O gün gelsin neşemiz tazelensin de gör
Dünyayı hele sen bir barış olsun da gör
- E) Su gibi kanumu toprağa kardun
Ne sanursın garîbin kanı yok mu

8. Aşağıdakilerin hangisinde II. Yeni şairleriyle ilgili bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Şiire daha önce başlamış olmakla birlikte bir öncü olarak bu hareketi başlatan İlhan Berk, anlamsızlığa yaklaşan şairleriyle farklılık gösterir.
- B) Ece Ayhan, İkinci Yeni şiirinde dilin aşırı uçlarında dolaşmış; kendine özgü yeni bir dil kurmaya çalışmıştır.
- C) Son şairlerinde divan şairi geleneklerinden de yararlanan Ülkü Tamer ise bu dönem şairlerinde daha çok toplum ve törelerle çatışarak yenilgiye uğrayan insanın acılarını nispeten açık bir dille anlatır.
- D) Sezai Karakoç, İslami düşüncesi gerçeküstçülükle kaynaştıran, çarpıcı benzetme ve imajlarla yüklü kapalı bir şiir oluşturmuş ve din duygusunu taze bir ilhamla yeniden dirilterek birçok genç şairi etkilemiştir.
- E) Edip Cansever, şiirinde anlatılmayan, anlatılamanın kalan şeyleri bulup çıkarmaya çalışmıştır.

9. Aşağıdakilerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Şükufe Nihal Başar, millî uyanış hareketi içinde yer almış, çoğu hece vezniyle yazılmış şiirlerinde lirizmi ön plana çıkarmıştır.
- B) Ömer Bedrettin Uşaklı, Anadolu ve doğa güzelliklerini, denizi, tarihî konuları işleyen şiirleriyle dikkat çekmiştir.
- C) Mithat Cemal Kuntay, epik şairler kaleme almış, "Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır / Toprak eğer uğrunda ölen varsa vatandır!" dizeleriyle tanınmıştır.
- D) Vatan sevgisi, aşk, doğa gibi temaları işleyen Bedri Rahmi Eyüboğlu; İstanbul'un işgalî üzerine *Gurbet* adlı şirini yazmış ve Ankara'ya göç etmiştir.
- E) Zeki Ömer Defne, destanlardan ve genel anlamda folklorlardan yararlanarak romantik ve lirik şairler yazmıştır.

10. Aşağıdaki eserlerden hangisi türü yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) *Ezra ile Gary*
- B) *Şahdamar*
- C) *Şapkam Dolu Çiçekle*
- D) *Bezik Oynayan Kadınlar*
- E) *Yort Savul*

1. (I) Metafizik; varlığın ve bilginin ötesini, daha doğrusu “öz”ünü, insanüstüünü ve doğaüstüünü kavrama çabasıdır. (II) Metafizik, duyular aracılığıyla kavranamayan şeylerin alanı ya da o alanın bilgisi şeklinde tanımlanabilir. (III) Edebiyatta önemli bir yere sahip olan soyutlamaya bağlı olarak tanrı, varlık, ölüm, ruh gibi kollarla ilgilenen metafizik; şair ve yazarların eserlerine dhil olur. (IV) Bütün bilim dallarının ilişkisi içinde olacağı fikrine bağlı olarak felsefe ve şiir arasında, dolayısıyla din - mistisizm - metafizik ve şiir arasında bağ kurmak mümkündür. (V) Tanzimat sonrasında şiirlerini İslami duyarlılıklar üzerine en fazla inşa eden şair Mehmet Âkif Ersoy'dan sonra şiirini hakikat arayışına, metafiziksel temalara ve dinî alana en çok açan sanatçı Ahmet Kutsi Tecer'dir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

E seçenekindeki Ahmet Kutsi Tecer adı yanlıştır çünkü metafizik ve dinî meseleler onun şiirlerinin temel özelliklerinden biri değildir.

Cevap: E

2. Annemin bana öğrettiği ilk kelime

Allah, şahdamarımdan yakın bana benim içimde

Annem bana gülü şöyle öğretti

Gül, O'nun, O sonsuz iyilik güneşinin teriydi

İçerik ve biçim özellikleri göz önünde bulundurulduğunda bu şiirin aşağıdaki şairlerden hangisi tarafından yazıldığı söylenebilir?

- A) Nâzım Hikmet Ran
B) Sezai Karakoç
C) İlhan Berk
D) Yusuf Ziya Ortaç
E) Ahmet Kutsi Tecer

Çözüm:

Şiirde Kur'an-ı Kerim'deki Kâf suresinde geçen "Biz ona şah damarından daha yakınız." ifadesine bir gönderme var. Şiirde "gül" olarak geçen kişi, İslam'da "gül" ile özdeşleşiren Hz. Muhammet'tir. Bu yüzden dinî değerleri, geleneğe duyarlılığı ve metafizik anlayışı öne çikaran şiir anlayışı ile yazılmıştır.

Cevap: B

3. **Aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyet Dönemi'nde dinî değerleri ve metafizik anlayışı öne çikaran şairlerden değildir?**

- A) Abdülhak Hâmit Tarhan
B) Cahit Zarifoğlu
C) Âsaf Hâlet Çelebi
D) Erdem Bayazıt
E) Necip Fazıl Kısakürek

Çözüm:

Abdülhak Hâmit Tarhan'ın şiirlerinde güçlü bir metafizik anlayış görülür fakat Tanzimat Dönemi'nin ikinci kuşağında mensup bir şairdir.

Cevap: A

4. Hayat bir boş rüyamış
 Geçen ibadetler özürlü
 Eski günahlar dıpdırı
 Seçkin bir kimse değilim
 İsmimin baş harflerinde kimliğim
 Bağışlanmamı dilerim
 (...)
 Hayat boş geçti
 Geri kalan korkulu
 Her adımım dolu olsa
 İşe yaramaz katında
 Biliyorum
 Bağışlanmamı diliyorum.

İçerik ve biçim özellikleri göz önünde bulundurulduğunda bu şiirin aşağıdaki şairlerden hangisi tarafından yazıldığı söylenebilir?

- A) Cahit Zarifoğlu
- B) Faruk Nafiz Çamlıbel
- C) Ercüment Behzat Lav
- D) Edip Cansever
- E) Ahmet Hamdi Tanpınar

Çözüm:

Şiirde hayatın gelip geçiciliğinden, günahlardan ve ibadetlerden söz edilmektedir. Şiirde bağışlanmak için Allah'a bir yakarış söz konusudur. Bu yüzden dinî değerleri, geleneğe duyarlılığı ve metafizik anlayışı öne çıkarılan şiir anlayışı ile yazılmıştır. Seçeneklerde geçen isimlerden Cahit Zarifoğlu, bu anlayışla şiirlerini yazmıştır.

Cevap: A

5. (I) Türk edebiyatında hem halk hem de divan şairleri tarafından yazılan tasavvufi nitelikte birçok eser vardır. (II) Bu eserler; Türk şiirinde dinî değerleri, geleneğe duyarlılığı ve metafizik anlayışı öne çıkarılan güçlü bir şiir geleneği oluşturmıştır. (III) Fakat Tanzimat'la birlikte yoğunlaşan Batılılaşma çabalarından sonra bu şiir anlayışı ortadan kalkmış, Cumhuriyet sonrasında tekrar önemli bir hale gelmiştir. (IV) Sezgicilik ve mistisizm akımlarının etkisiyle metafiziksel ve dinî konuları ele alan birçok şair, Cumhuriyet sonrasında bu anlayışı temsil eder. (V) Bu şairler, geleneksel unsurları ve modern şiir biçimlerini sentezlemiş; geleneksel Türk - İslam kültür, sanat ve edebiyat birikimlerinden yararlanmışlardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Çözüm:

C seçenekinde bilgi yanlışı vardır. Dinî değerleri, geleneğe duyarlılığı ve metafiziki öne çıkarılan şiir anlayışı Tanzimat sonrasında zayıflasa da varlığını korumuştur. Şinasi'nın dinî şiirleri vardır, Ziya Paşa'nın ve Namık Kemal'in şiirlerinde tasavvufi etkiler görülür, Abdülhak Hâmit Tarhan'da metafiziksel ve mistik eğilimler vardır.

Cevap: C

6. (I) Türkiye'de sosyal ve siyasi hayattaki değişim, 1960 sonrasında gelişmelere koşut olarak hız kazanır. (II) Özellikle siyasi gelişmelerin bir sonucu olarak, sosyal ve kültürel hayattaki problemler dönemin eserlerine yansır. (III) 1960'lı yıllarda gelişmelerin etkisiyle 1950'lerdeki soyut ve kapalı ikinci Yeni şiir anlayışından uzaklaşır. (IV) Özellikle *Büyük Doğu, Ağaç, Kültür Haftası, Çınaraltı* gibi dergiler aracılığıyla toplumcu gerçekçi şiir anlayışı yeniden canlanmaya başlar. (V) Ataol Behramoğlu, İsmet Özel, Süreyya Berfe gibi şairler bu anlayışla eserler vermeye başlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Çözüm:

D seçenekindeki yargıda bilgi yanlışı vardır. 1960 sonrasında eser veren toplumcu gerçekçi şairler *Ant, Devinim, Halkın Dostları, Gelecek, Yansıma* gibi dergilerde boy gösterirler.

Cevap: D

- 7. Aşağıdakilerden hangisi 1960 sonrası toplumcu eğilimleri yansitan şiir anlayışının temsilcilerinden biri değildir?**

- A) Gültén Akın
- B) Özkan Mert
- C) Refik Durbaş
- D) Nihat Behram
- E) Ece Ayhan

Çözüm:

Ece Ayhan İkinci Yeni anlayışına bağlı sanatçılardan biridir.

Cevap: E

- 8. Yaraların kabuğu kolayca kaldırılıyor
halkın doğurgan dünyasına dalmakla
onların güneşe çarpan sesini anlamayan
dört duvarın, tel örgünün, meşhur yasakların sahipleri
seyir bile edemezken içimizdeki şenliği
yılıgı yanımıza yanaşamazken
bizi kıvıl kıvıl bekliyorken hayat
yıkılmak elinde mi?**

İçerik ve biçim özellikleri göz önünde bulundurulduğunda bu şiirin aşağıdaki şairlerden hangisi tarafından yazıldığı söylenebilir?

- A) İlhan Berk
- B) Behçet Necatigil
- C) İsmet Özel
- D) Kemalettin Kamu
- E) Turgut Uyar

Çözüm:

Soruda geçen bu şiir toplumsal içeriklidir. Halkın dil değerleri kullanılmakta, halkçı bir tavırla halk için yapılan bir mücadeleden söz edilmektedir. Bu bakımdan toplumcu gerçekçi bir anlayışla yazdığını söylemek mümkündür. Seçeneklerde geçen isimlerden İsmet Özel, bu anlayışla şiirlerini yazmıştır.

Cevap: C

- 9. (I) 1960 sonrasında toplumcu eğilimleri yansitan şairleri etkileyen en önemli iki isim, şairlerinde toplumsal sorunlara eğilmiş olan Namık Kemal ve Tevfik Fikret'tir. (II) Sanat hayatlarının ilk yıllarda, etkisi altında kaldıkları İkinci Yeni şiir anlayışını, sonradan "bireyçi" olmakla suçlarlar. (III) Açık ve sade bir dille hümanist bir şiir kurmaya çalışıklarını, halka yöneldiklerini ilan ederler. (IV) Halkı bilincleştirmek ve onların sözcülüğünü üstlenmek iddiasında olan bu şairler, "toplum için sanat" anlayışıyla hareket ederler. (V) Yer yer slogan üslubunu kullanan bu şairler; yerleşik dönemin eleştirisini yaparak sınıfısal sorunlar, kadın, doğa, kentleşme sorunları gibi temalara çokça yer verirler.**

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde, 1960 sonrası toplumcu şiirle ilgili bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

1960 sonrasında toplumcu eğilimleri yansitan şairleri etkileyen en önemli isim Nâzım Hikmet Ran'dır.

Cevap: A

Notlarım

1. (I) Cumhuriyet Dönemi Türk şiirinde dinî duyarlılığı şiirine yoğun bir şekilde ilk kez yansitan iki isim vardır: Necip Fazıl Kısakürek ve Âsaf Hâlet Çelebi. (II) Necip Fazıl, sonraki kuşak şairlerinden Sezai Karakoç, Cahit Zarifoğlu, Erdem Bayazıt, İsmet Özel gibi şairler üzerinde de etkili olmuştur. (III) Bu şairler dinî değerleri, geleneğe duyarlılığı ve metafizik anlayışı öne çikaran şiir anlayışına yeni bir boyut kazandırmışlardır. (IV) Batılı, modern şiir akımlarının etkisine kapılmayan bu şairler hem halk hem de divan şiirini yeniden yorumlayarak geleneksel bir yapıya yaşılmışlardır. (V) Materyalist şiir anlayışlarının tersine maddi gerçekliğin ötesinde bulunan bir dünyayı anlamaya ve anlatmaya çalışmışlardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Şimdi tekrar ne yapsam dedirtme bana yarabbi

taşınacak suyu göster, kırılacak odunu

kaldı bu silinmez yaşamak suçu üzerimde

bileyim hangi suyun sakasıyım ya rabbelalemin

tütmesi gereken ocak nerde?

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Serbest ölçü ile yazılmıştır.
B) Modern bir münacaat örneğidir.
C) Ses ve ritim önemsenmiştir.
D) Kapalı bir anlatıma başvurulmuştur.
E) Seslenmelere yer verilmiştir.

3. (I) Hem metafizik hem de mistisizm din ve sanat gibi alanlarla sıkı sıkıya ilişkilidir. (II) Tanrı ve öte dünya kavramları ve bu kavramlarla ilgili diğer olağanüstü varlıklara ilişkin bilgi ve buyruklar, metafiziğin ve mistisizmin bu alanlar açısından işlevini ve niteliğini belirler. (III) Metafizik ve mistisizm, sanatta ise varlıkla ve varlığın tekil parçalarıyla sanatçı arasındaki ilişkinin üzerinde temellenir. (IV) Sanatçının varlıkla ilişkisi ve görününün ötesini kurcalama meraklı; sanat eserini metafizik, mistik kavramlarıyla aynı bağlamı sık sık kullanır duruma getirmiştir. (V) Türk edebiyatında metafizik ve mistik bir şiir anlayışı, ilk kez Cumhuriyet sonrasında ortaya çıkmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. 1934 yılı, şairin hayatındaki dönüm noktalarından biridir. O ana kadar tam anlayımla bir ferdin şairi olan, bireyin iç sıkıntılardırı, korku, vehim gibi duygularını işleyerek edebiyat çevrelerinde "Kaldırımlar şairi" ünvanıyla anılan ----, bu tarihten itibaren şiiri ve eylemiyle dinî değerlere bağlı kitlelerin sözcülüğünü yapar. Şiirlerinde estetik bakımdan büyük bir değişiklik olmamasına karşın ilk şiirlerindeki yönü belirsiz mistisizm yerini tasavvufi bir duyarlılığa bırakır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Necip Fazıl Kısakürek
B) Cahit Zarifoğlu
C) Sezai Karakoç
D) Erdem Bayazıt
E) Ebubekir Eroğlu

5. ---- babasından öğrendiği Farsça ve Fransızcanın yanı sıra Arapça, Hintçe, Sanskritçe gibi Doğu dillerini okuyup anlayacak düzeyde bilir. Ayrıca yine babasından başta *Mesnevi* olmak üzere, İslam tasavvufuna ait bilgileri öğrenir. İlk şiirleri, hiçbir kitabına almadığı klasik tarzda yazılmış gazellerden oluşan gençlik ürünleridir. 1937'den başlayarak yeni tarzdaki şiirlerini çeşitli dergilerde yayımlar. Şiirlerini *He, Lâmelîf* ve bu ilk iki kitaptaki şiirlere yenilerinin de eklenmesiyle oluşan *Om Mani Padme Hum* adlı kitaplarda toplar. Şiirlerinin dışında Mevlana, Molla Cami, Buddha, Naima, Ömer Hayyam gibi şahsiyetler ile ilgili inceleme kitapları yayımlar.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Sezai Karakoç
B) Cahit Zarifoğlu
C) Âsaf Hâlet Çelebi
D) Erdem Bayazıt
E) Ebubekir Eroğlu

6. (I) 1960'lı yıllarda, Türkiye'nin siyasi hayatı birçok önemli olaya sahne olmuştur. (II) 1960 sonrasında siyasi hayatın hareketlilik ve bu hareketliliğin getirdiği sosyal ve kültürel hayatın problemleri Türk şiirine de yansır. (III) İkinci Yeni hareketinin hazırladığı şiir ortamı içerisinde başlayan 1960'lı yılların şiirinde, politik söylem giderek artar. (IV) 1960'lı yıllarda Nazım Hikmet'in ve 40 kuşağı toplumcu şairlerinden İsmet Özel ve Ataoğlu gibi şairlerin şiir kitabı yayımlamaları, bu dönemin politik şiiri üzerinde etkili olur. (V) Toplumcu gerçekçi bir anlayışla ürün veren bu sanatçıların şiirleri pragmatik bir yapıya sahiptir ve bir tezi savunur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Aşağıdakilerden hangisi toplumcu eğilimleri yansıtan şiir anlayışının özellikini değildir?

- A) Toplumsal sorunları ele alma
B) İdeolojik tezlere sahip bir şiir olma
C) İçerikten çok söyleyişe önem verme
D) Yalın ve anlaşılır bir dil kullanma
E) Hümanist bir anlayışa sahip olma

8. İlk şiirlerinde imgeyi önemli bir araç olarak kullanan İkinci Yeni şairinin oluşturduğu anlayış içerisinde göründü. Yeni dize biçimleri, söz diziminde sözcüklerin gerilimini yansıtacak düzenlemeler yapması ile dikkat çekti. *Geceleyin Bir Koşu*'dan sonra yayımladığı ikinci kitabı *Evet İsyancı* daki şiirlerinde dönemin toplumcu-siyasal eğilimlerinin şiirleştirilmesi ilgi gördü ve toplumcu gerçekçi akım içerisinde önemli bir yer edindi.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İsmet Özel
B) Kemal Özer
C) Ataoğlu Behramoğlu
D) Süreyya Berfe
E) Refik Durbaş

9. I. Onlardır güneşi ve gölgeyi yerli yerine koyan
Bu dünya ve öteki dünya, hakikatin gölgesi
Tanrı aşkınları yaşayarlardır onlar
Mevlana görünür bir uçtan

II. Hırpanı bir okşayıyla akşam
yanaşınca çocuklara
ben karakavruk yüzümün arkasında
kırbaçlayarak büyütüğüm ağrıyı bırakıyorum
bana ne çerçilerden, çerilerden, kullardan
halksa kal'am onu kal'a kılan benim
boşanır damarlarına yılların kahraman gürültüsü
çünkü kavganın göbeğidir benim yerim.

Numaralanmış şiirlerin temsil ettiği şiir anlayışları aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Yedi Meşaleciler - Maviciler
B) Garipçiler - İkinci Yeni
C) Yedi Meşaleciler - Garipçiler
D) İkinci Yeni - Mistik şiir
E) Mistik şiir - Toplumcu şiir

10. ----; İsmet Özel ile birlikte *Halkın Dostları*'nı, kardeşi ile birlikte *Militan*'ı, Paris'te Fransızca yayımlanan Türk edebiyatı dergisi *Anka*'yı çıkarır. 1969'da *Ant* dergisinde yayımlanan *Genç Şairler Savaş Açıyor* başlıklı yazısında siyasal düşüncenin şire yedirilmesi gerektiğini savunur. Şiirlerini *Bir Gün Mutlaka*; *Yolculuk*, *Özlem*, *Cesaret ve Kavga Şiirleri*; *Bebeklerin Ulusu Yok ve Aşk İki Kişi* adlı kitaplarında toplar.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ahmet Arif
B) Ataoğlu Behramoğlu
C) Özkan Mert
D) Gülsen Akın
E) Nihat Behram

1. Ebedi masum çocuklar zamanın solmayan çiçekleri
İstemişlerdi de ezan okumuştu Bilal bir sabah, unutmadım

O dirildi, o dirildi diye birden çalkalanan sokaklar
Ölüm ki sonsuza açılan bir kapıydı, hiç unutmadım

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ses ve sözcük tekrarları vardır.
- B) Serbest ölçü kullanılmıştır.
- C) Sanatsız bir dil kullanılmıştır.
- D) Dinî değerleri yansıtmaktadır.
- E) "ab, cb" şeklinde kafiyelenmiştir.

2. Günümüz bazı şairlerinin ilham kaynağı diğer insanların ilham kaynağından ayrı düşünülmemelidir: Yaratıcı, insan, ölüm, korku... Şairin şiir damarları elbette inandığı kutsal metinlere, öz tarihe, öz toprağına, millî hasletlerine ve inanç dünyasına uzanmalıdır. Bu şairlerin şiir rezervi diğerlerinden daha fazladır, yani sonsuzdur. Çünkü ebediyeti kucaklayanlar ancak bu şairlerdir.

Aşağıdaki sanatçılardan hangisinin bu parçadaki görüş doğrultusunda eser verdiği söylenemez?

- A) Sezai Karakoç
- B) Cahit Zarifoğlu
- C) Ebubekir Eroğlu
- D) Erdem Bayazıt
- E) Cahit Külebi

3. 1950'den sonraki Türk şiirinin onde gelen isimlerinden biri olan ---- bir süre adı İkinci Yeni şairleri arasında anılmış olmakla beraber gerek şiirinde işlediği temalar gerekse şîrsel duyarlığa yaklaşımı bakımından onlardan ayrılır. Bu farklılığın izleri, 1967'de yayımlanan *Hızırla Kırk Saat* kitabında rahatlıkla görülebilir. Onda başlangıçtan beri mevcut mistik ve metafiziksel öğeler bu kitapla birlikte destansı anlatımla birleşerek bütünüyle dinî bir havaya bürünür.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki sanatçılardan hangisi getirilmelidir?

- A) Sezai Karakoç
- B) Edip Cansever
- C) İlhan Berk
- D) Cemal Süreya
- E) Turgut Uyar

4. Cumhuriyet Dönemi şiirinde, özellikle Necip Fazıl
Kısakürek, Âsaf Hâlet Çelebi, Sezai Karakoç ve Erdem

Bayazıt'ta dinî - metafizik bir duyarlık, baskın bir tematik
değer olarak hep vardır. Bu şairlerin şiirlerinde dinî

bir teslimiyet, öte dünya inancı, anlam arayışı yoğun bir biçimde kendini gösterir. Tevfik Fikret'in "cehaletin
İslam'ın özüne dönmekle aşılaceğini" ifade etmesi
özellikle Necip Fazıl Kisakürek ve Sezai Karakoç gibi
şairlerin şiir anlayışının bel kemiğini oluşturur.

Bu parçada numaralandırılmış ifadelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. **Aşağıdaki yargılardan hangisi mistisizm anlayışıyla uyuşmamaktadır?**

- A) Beş duyu organıyla gerçeğin kendisine ulaşılabilir.
- B) İnsan, gerçekliği sadece akıl yoluyla kavrayamaz.
- C) Bilimsel bilgi, var olan her şeyi açıklamakta yetersizdir.
- D) Görünen evrenin ardından başka bir evren vardır.
- E) Hakikate ulaşmak için sezgilere başvurmak gereklidir.

6. Şu yoksul, işiksiz sokaklardan geçerken akşamüstüleri
Elimde yiyecek filesi, evime doğru
Siliniyor sanki zihnimin yorgunluğu
Isıtıyor halkının ozanı olmak duygusu içimi

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gerçekçi sanat anlayışını yansıtır.
- B) Anlam, şîrselliğe tercih edilmiştir.
- C) Mecaza yer verilmiştir.
- D) Yinelemelerden yararlanılmıştır.
- E) Devrik cümlelere yer verilmiştir.

7. Sanatın en önemli özelliği, insanı derinlemesine bilinçlendirmesidir. İnsanların yoksulluk, zorlu yaşam mücadelesi, eğitimsizlik, işçi ve köylülerin sıkıntılılığı, eşitsizlik gibi toplumsal konularda bilinçlenmesi bir gerekliiktir. Sanatın uzun süreli, derinliğine bir etkisi vardır. Yalnızca bugünü anlatmakla değil gelecek kuşakları hazırlamakla da yükümlüyüz.

Aşağıdaki sanatçılardan hangisinin bu parçadaki görüş doğrultusunda eser verdiği söylenemez?

- A) İsmet Özel
- B) Ebubekir Eroğlu
- C) Ataoğlu Behramoğlu
- D) Gültén Akın
- E) Kemal Özer

8. Aşağıdakilerden hangisi İsmet Özel'in şiir kitaplarından biri değildir?

- A) *Evet, İsyan*
- B) *Cinayetler Kitabı*
- C) *Bir Gün Mutlaka*
- D) *Erbain*
- E) *Bir Yusuf Masali*

9. Aşağıdakilerden hangisi yayın çizgisini toplumcu gerçekçi şiir anlayışı etrafında kuran dergilerden biri değildir?

- A) *Ant*
- B) *Diriliş*
- C) *Gelecek*
- D) *Halkın Dostları*
- E) *Militan*

10. Aşağıdakilerden hangisi toplumcu eğilimleri yansıtan şire örnek olarak gösterilemez?

- A) aşısız, kilimsiz kerpiç evler,
sessiz, ürkütücü, bulanık
ve üzünen cansız çocuk elleri..
- B) yaşamak nedir tatmadı
önce ekmeğin kölesi
sonra ekmeğin kölesi
hâlâ ekmeğin kölesi
- C) Diren! Ey kalım
Diren! Hayasızlığa
Diren! Kötüye
Çirkine, yanlışsa
- D) Çamı bitmiş, kavağı azalmış,
Gamla örtülü bayırlar, çıplak değil.
Yedi ay kıstan sonra,
Yeşeren senin yaşamındır,
Yaprak değil.
- E) Büyük bir coşkuyla
Yürüyorum sokaklarda
Yumruklarım sıkılı
Türkü söyleyorum haykırarak
Haykırarak yaşıyorum

11. Aşağıda yazar - eser eşleştirmelarından hangisi yanlıştır?

- A) Süreyya Berfe - *Gün Ola*
- B) İsmet Özel - *Evet İsyan*
- C) Ataoğlu Behramoğlu - *Bir Gün Mutlaka*
- D) Metin Eloğlu - *Hücremde Ayışığı*
- E) Nihat Behram - *Hayatımız Üstüne Şiirler*

1. Bir yol kavşağındasın fakat

mutlak değişecek kaderin;

bunu bekliyor ıslak çukurlarda

üşüyen şu yoksul çocuk,

bunu bekliyor gözevleri kurumuş analar,

bunu bekliyor zincirin oyduğu bilek,

bunu bekliyor açlık, kuraklık,

ılık ılık akan kan

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toplumcu gerçekçi anlayışla yazıldığı
- B) Sıradan, günlük olaylara yer verildiği
- C) Yalın bir anlatımının olduğu
- D) Ahengin yinelemelerle sağlandığı
- E) Serbest ölçüyle yazıldığı

2. Köleliklerin çelik zincirini parçalamak

Ruhları çekip götürmek yeni bir dünyaya

Eritip arıtmak bir yüksek fırın potasında

Her türlü cürüftan pastan arınlaklı maden

Arınış, büyük arınış gelmeli ateşten

Ruh arına arına özgür olmalı

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Serbest şiirin imkânları kullanılmıştır.
- B) Sözcüklerin çağrışım gücünden yararlanılmıştır.
- C) Toplumcu gerçekçi bir anlayışla yazılmıştır.
- D) Ahenk, ses ve sözcük tekrarları ile sağlanmıştır.
- E) Nazım birimi olarak bent kullanılmıştır.

3. (I) Cumhuriyet Dönemi Türk şiirinde metafiziksel ve mistik eğilimler taşıyan, hatta şiir anlayışını bütünüyle bu kavramlar üzerine oturtan birçok şair bulunmaktadır.
(II) Bu şairlerin şiirlerinde, toplumcu gerçekçi şairlerin ya da memleketçi edebiyat şairlerinin eserlerinde olduğu gibi geniş ortak paydalar bulmak zordur.
(III) Erdem Bayazıt ve Sezai Karakoç ölçülü bir şiir meydana getirirken Cahit Zarifoğlu ve Ebubekir Eroğlu serbest şiirin imkânlarını kullanır.
(IV) Necip Fazıl Kisakürek'te genelkesel İslam tasavvufunun etkileri görüldürken Âsaf Hâlet Çelebi'de yoğun bir biçimde Hint mistisizmi ve Budizm felsefesi etkilidir.
(V) Biçim özellikleri ve içerik bakımından modern Türk şiirinin kendi içerisinde en çok çeşitlilik taşıyan eğilimi budur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4. (I) "1960 Kuşağı" olarak adlandırılan yeni toplumcu gerçekçi şiir, kendisinden önceki kuşağın şiirinden beslenir.
(II) Bununla birlikte bu kuşak; sanatlı bir dil kullanma, imgelere yer verme, çağrışım gücü yüksek sözcükler kullanma bakımından önceki kuşaktan ayrırlar.
(III) Sınıf kavgası, kolektivizm, işçi - emekçi sınıfın mücadeleleri gibi daha politik ve radikal bir sanattan yana tavır alır.
(IV) Bu bakımından "1960 Kuşağı" toplumcu şairleri şiir yoluyla girişikleri mücadeleyi daha ileriye ve daha geniş kitlelere taşırlar.
(V) Bu tavır zamanla genel manada sanatı, özel manada şiri kendi mecrasından çıkarmış; bir araca dönüştürmüştür.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. İlk kitabı *İşaret Çocukları*'nda yer alan şiirlere çevresindeki tabiat öğeleri, hayatı gözlediği her türlü canlılık belirtisi, kımdanış ve kıپırtı, masumluğun birer simgesi olan su, ağaç, anne, çocuk kavramları bir hayret duygusuyla girer. Yer yer ilk kitabında görülen tahiye, ikinci şiir kitabı *Yedi Güzel Adam*'ın destansı bir tona bürünü dili içinde belirgin hâle gelir. *Menziller*'de başlangıçtaki psikolojik yoğunluğun kısmen ortadan kalktığı şiirleri yer almaktadır. Son şiir kitabı *Korku ve Yakarış*'ta şairin özlü bir söyleyişe ulaştığı, ilk şiirlerindeki içsellinin toplumsal sorumluluk boyutuyla da birleşen manevi bir kivama kavuştuğu görülür.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cahit Zarifoğlu
- B) Ebubekir Eroğlu
- C) Erdem Bayazıt
- D) Sezai Karakoç
- E) İsmet Özel

6. *Hızırla Kırk Saat* adıyla yayımladığı şiirlerde ve bir anlamda devamı kabul edilen, inanç ve imge dünyasının biraz daha zenginleşip derinleştiği *Taha'nın Kitabı*'nda toplumsal kimlik de ön plana çıkmaktadır. Burada, kötülüğün simgesi olan yarasalarla savaşan Taha aynı zamanda "diriliş" imgesi olarak sunulmaktadır. Üçlemenin son kitabını *Gül Muştusu* oluşturur. Bazı eleştirmenlerin "modern bir gül mesnevisi" olarak gördükleri bu yapıta gül imgesinin ortaya koyduğu bütün çağrımlardan yola çıkılarak gül bir inanç sisteminin simgesi hâline getirilir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Âsaf Hâlet Çelebi
- B) Sezai Karakoç
- C) Necip Fazıl Kısakürek
- D) Fazıl Hüsnü Dağlarca
- E) Behçet Necatigil

7. **Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelarından hangisi doğru değildir?**

- A) Atao Behramoğlu - *Bir Gün Mutlaka*
- B) Refik Durbaş - *Hücrende Ay Işığı*
- C) İsmet Özel - *Evet İsyancı*
- D) Gültén Akın - *Kestim Kara Saçları*
- E) Kemal Özer - *Gün Ola*

8. bakanlar bana

gövdemi görürler

ben başka yerdeyim

gömenler beni

gövdemi gömerler

ben başka yerdeyim

ac cübbeni cüneyd

ne görüyorsun

görünmiyeni

İçerik ve biçim özellikleri göz önünde bulundurulduğunda bu şiirin aşağıdakilerden hangisi tarafından yazıldığı söylenebilir?

- A) Nâzım Hikmet Ran
- B) Orhan Veli Kanık
- C) Necip Fazıl Kısakürek
- D) Yahya Kemal Beyatlı
- E) Âsaf Hâlet Çelebi

9. Niçin küçülüyor eşyâ uzakta?

Gözsüz görüyorum rûyâda, nasıl?

Zamânın raksi ne, bir yuvarlakta?

Sonum varmış, onu öğrensem asıl?

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenez?

- A) Didaktik bir anlatıma yer verilmiştir.
- B) Halk şiirinin şekil özellikleri kullanılmıştır.
- C) Hakikati sorgulama amacı güdülmüştür.
- D) Zengin ve tam uyak kullanılmıştır.
- E) Soru cümleleri ile tema pekiştirilmiştir.

1. 1970'lerde toplumsal sorunlara yöneldi ve halk şiri geleneğinden, özellikle de destan, ağıt, türkü, ilahi gibi türlerden yararlanarak kaynağını halkın yaşamından alan şirler yazmaya başladı. En önemli yapıtı olarak gösterilen *Kestim Kara Saçlarımı* adlı eserde yasaklara, çağda ters düşen kalıplasmış gelenek ve törelere, kadının tutusaklısına başkaldırı, toplumsal celişkileri güçlü bir şiir diliyle ele aldı.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisi dir?

- A) İsmet Özel
- B) Gültén Akın
- C) Süreyya Berfe
- D) Özkan Mert
- E) Refik Durbaş

3. Cumhuriyet Dönemi sırasında şu veya bu oranda mistik eğilim tasavvufi kaynaklara, Mevlânâ, Yunus Emre gibi tasavvufi kültürün başlıca sembollerine atıflar yapan şairler de vardır. Fakat Cumhuriyet Dönemi içinde şirleri bütünüyle mistik karakter taşıyan nerdeyse bir tek şair vardır: ----. *Şirlerimde Mistisizm Temayülü* başlıklı yazısında, şirlerinin birçoğunun Nirvana'ya davet veya Nirvana'ya nasıl erişileceğinin hikâyesi olduğunu söyler. Mistisizmi, İslam geleneği içindeki tasavvufla birleştirip tabiatüstü bir âlemle irtibat kurarak üstün bir bilgiyi araştıran sezgi gücü ve vect hâlindeki pratiklerle eşyanın özüne ait bilgiye, Allah'a ulaşacağını ileri süren tasavvufi ve felsefi bir meslek olarak tanımlar.

Bu parçada boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Âsaf Hâlet Çelebi
- B) Cahit Zarifoğlu
- C) Necip Fazıl Kisakürek
- D) Ebubekir Eroğlu
- E) Erdem Bayazıt

4. 1960'lı yıllarda büyük bir ilgiyle karşılanan şirleri; bu dönemde şirlerinde toplumcu gerçekçi bir anlayış hâkimdir. Özellikle politik yönsemeleri şirin öz değerlerine zarar vermeden de dışa vurabilme özelliğiyle dikkat çeker. 1970'li yıllar ise kendisi için bir arayış ve değerlendirme dönemi olur. Bu yillardan itibaren giderek içe dönük duyarlıklarını işleyen şirler yazar; siyasi ve felsefi görüşleri bakımından köklü değişiklikler yaşar. Dinsel ve mistik dünya görüşüne yönelir, 1974'te Sezai Karakoç'un çikardığı *Diriliş* dergisinde *Amentü* adlı şirini yayımlar. Bu durum, daha ilk şirlerinden başlayan arayış ve sorumlama sürecine bir yanıt bulma çabasının devamı olarak görünür.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisi dir?

- Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisi dir?**
- A) Refik Durbaş
 - B) Nihat Behram
 - C) Süreyya Berfe
 - D) Özkan Mert
 - E) İsmet Özel

- A) Atao Behramoğlu
- B) Süreyya Berfe
- C) Özkan Mert
- D) Refik Durbaş
- E) İsmet Özel

5. Güncel yaşamın kaygılarından, sevinç ve özlemle-rinden hareketle yaşanılan anların gerçeklerini ya-lın, içli, çarpıcı bir duyarlılıkla işlediği şiirleriyle 1960 kuşağının öncü şairleri arasında yer alır. İkinci Yeni akımından izler taşıyan ilk şairleri sert ama etkin söyleyiş biçimini, özgün ses ve anlatım özellikleriyile dikkati çeker. 1970'ten sonra sağlam bir dil örgüsüyle simge yüklü bir anlatıma ve toplumsal temalara yönelik, şiirinin gelişim çizgisinde önemli bir aşamadır. Şiirlerinde halktan kişilerin, çocukların, işçi kızları-nın, çayevlerinin, pazar yerlerinin dünyasını yansıtır. *Çırak Aranıyor* ile 1979 Yeditepe Şiir Armağanı'ını *Nereye Uçar Gökyüzü* ile 1983 Necatigil Şiir Ödülü'nü aldı.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gültén Akın
- B) Ebubekir Eroğlu
- C) Özkan Mert
- D) Refik Durbaş
- E) Nihat Behram

6. *Diriliş* dergisinde yayınladığı şiirlerle adını duyurmuş-tur. Şairleri, modern şiirle İslami - mistik şiirin buluşması olarak nitelenmiştir. Türk şiirinde dinsel öğelere yasla-nan, inançlara hapsolmayıp kendine özgü gizemleştir-me yolları keşfeden ve bunu dünyevi boyutta modern bir duyarlılığın içinde işleyen şairlerden biridir. *Kayıpların Şarkısı* ile 1985 Türk Yazarlar Birliği Şiir Ödülü'nü alan şairin şiirleri *Berzah* adıyla toplu olarak yayımlanmıştır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cahit Zarifoğlu
- B) Ebubekir Eroğlu
- C) Erdem Bayazıt
- D) Sezai Karakoç
- E) İsmet Özel

7. İlk şiirleri 1958'de, Kahramanmaraş'ta yayımlanan *Hamle* dergisi ve *Gençlik* gazetesi sanat ekinde çıktı. Şiir ve yazılarını *Büyük Doğu, Diriliş, Edebiyat, Mavera* ve *Yedi İklim* dergilerinde yayımladı. Çağı, makine uygarlığını ve değerlerini yargılayan, Tanrı'dan koparılan insanın manevi kurtuluşu temasını işleyen şairlerinden bazıları M. Ceylan tarafından İngilizceye çevrildi. Şiirlerini *Sebeb Ey, Risalelerve Gelecek Zaman Risalesi* adlarıyla yayımladı.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sezai Karakoç
- B) Ebubekir Eroğlu
- C) Erdem Bayazıt
- D) Cahit Zarifoğlu
- E) Süreyya Berfe

8. 1965'te, gelişen toplumsal ve siyasal ortamdan etkile-nerek "Sınıfsal kavganın içerisinde şiirin de etkin bir yeri vardır." düşüncesiyle toplumcu gerçekçi estetiği benimsedi. *Yaşadığımız Günlerin Şiirleri*'yle birlikte her şeyi açan, somut imgeli ve anlatımcı bir şireye yöneldi. İkinci Yeni şairinden edindiği ustalığı kullanarak güncel - top-lumsal temaları yalın ve salt estetik kaygılarından uzak, kendine özgü etkileyici bir lirizmle işlemeyi ugraş edindi. Şairlik hayatının kırk yıllık meyvelerini *20. Yüzyıldan Duvar Kabartmaları* adıyla iki cilt olarak yayımladı.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özkan Mert
- B) Süreyya Berfe
- C) Ataoğlu Behramoğlu
- D) Kemal Özer
- E) Nihat Behram

9. **Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelarından hangisi doğru değildir?**

- A) Cahit Zarifoğlu - *Korku ve Yakarış*
- B) Ebubekir Eroğlu - *Taha'nın Kitabı*
- C) Erdem Bayazıt - *Sebeb Ey*
- D) Sezai Karakoç - *Zamana Adanmış Sözler*
- E) İsmet Özel - *Erbain*

1. (I) 1980 sonrasında yaşanan sosyal, siyasi ve ekonomik olaylar Türk edebiyatının şekillenmesinde önemli bir rol oynamıştır. (II) Bu dönemde toplumcu anlayışlar zayıflamış, bireysel eğilimler çoğalmıştır. (III) 1980 sonrası Türk şiirinde ortak hareket eden belirli bir eğilim ya da edebî topluluk oluşmamış; yeni arayışlar içine giren şairler, bireysel bir şiir anlayışı oluşturmuşlardır. (IV) Bu dönemde edebiyat dergileri, Türk şiirinin gelişiminde önemli bir işleve sahiptir. (V) İsmet Özel, Nihat Behram, Refik Durbaş gibi şairler bu dönemde öne çıkan isimler olmuştur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

V. cümlede verilen şairler, 1960 sonrası toplumcu gerçekçi şiir anlayışının önemli isimlerindendir. Bu şairler 1980 sonrası şiir anlayışını temsil etmezler.

Cevap: E

2. (I) 1980 sonrasında farklı şiir anlayışlarına yönelen şairler, Türk şiirini bir bütün olarak görme eğilimi taşır. (II) Bu şairler hiçbir şiir anlayışına cephe almamış, gelenekten yararlanmış ve amaçları gerçek şire ulaşmak olmuştur. (III) Şiirlerinde imgeye ve uzak çağrınlara önem vermişlerdir. (IV) Bu bakımdan şirleri Garip şiirile büyük benzerlik gösterir. (V) Şiir, bu dönemde düz yazıya yaklaşır; şairler, soyut ve kapalı bir anlatımı benimsemışlardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

1980 sonrası Türk şiirile II. Yeni şiiri arasında büyük benzerlikler görülür. Çünkü 1980 sonrası şairler, parçada da belirtildiği gibi imgeye ve çağrımla önem veren bir sanat anlayışını savunurlar, soyut ve kapalı bir şiir dünyaları vardır. Garip şiiri ise Türk şiirinde sanatların, imgelerin az kullanıldığı, anlaşılır şirler yazılan bir şiir anlayışıdır.

Cevap: D

3. **Aşağıda verilen sanatçılardan hangisi 1980 sonrası Türk şiirin kuşağında yer almaz?**

- A) Tuğrul Tanyol
B) Haydar Ergülen
C) Cahit Zarifoğlu
D) Hüseyin Atlansoy
E) Turgay Fişekçi

Çözüm:

Cahit Zarifoğlu, şiirde 1960'lı yıllarda adını duyurmuş bir şairdir. Dolayısıyla 1980 sonrası Türk şiirin kuşağında yer alamaz.

Cevap: B

4. **Aşağıdaki hangisi 1980 sonrasında yayımlanan dergilerden biri değildir?**

- A) Hisar
B) Üç Çiçek
C) Şiirati
D) Sombahar
E) Yazko Edebiyat

Çözüm:

Hisar dergisi 16 Mart 1950 tarihinde çalışmaya başlamış, Ocak 1957'de yayımına ara verilmiş, 1964 yılı başında yeniden çalışmaya başlayıp 1980 yılı sonuna kadar devam etmiş bir dergidir. Kurucuları arasında Münis Faik Ozansoy, İlhan Geçer, Mehmet Çınarlı, Gültekin Sâmanoğlu, Mehmet Çınarlı'nın olduğu dergi, edebiyatımızda Hisarcılar adıyla bilinen şiir topluluğuna ev sahipliği yapmıştır.

Cevap: A

5. gözyaşı dökülmeyen bir umutsuzluk bu
 yaşam sularının buza kestiği
 beyaz ince bir şey diyorum
 beyaz ince bir şey o
 cam cam cam
 bende ki selintiler ve yarıklar karşılığı

Bu dizeler biçim ve içerik yönüyle incelediğinde aşağıdaki sanat anlayışlarından hangisine ait olduğunu söyleyebilir?

- A) Hisarcılar
- B) Garipçiler
- C) 1980 sonrası Türk şiiri
- D) Beş Hececiler
- E) Toplumcu gerçekçiler

Çözüm:

Verilen dizeler serbest ölçü ile yazılmıştır. İmgeye ve uzak çağrımlara yer verilmiştir. Soyut, kapalı ve yorumlu açık bir şairdir. Seçeneklerde bu özelliklere sahip şiir anlayışı, 1980 sonrası Türk şairidir.

Cevap: C

6. (I) Cumhuriyet Dönemi'nde aşıklık geleneğini Ruhsati, Seyrani, Dertli ve Erzurumlu Emrah gibi isimler temsil eder. (II) Millî Edebiyat Dönemi'nde başlayan halk edebiyatına yönelik Cumhuriyet Dönemi'nde daha da yaygınlaşmıştır. (III) Bu dönemde halk kültürüne ve edebiyatına önem verilmiş, folklor araştırmaları büyük önem kazanmıştır. (IV) Halkın oluşturduğu ürünler derlenerek yazıya geçirilmiş ve halk şairleri daha geniş kitlelerce tanınmıştır. (V) 20. yüzyıldaki halk ozanları, Cumhuriyet Dönemi'nde önceki yüzyillara göre daha sınırlı olsa da köy ve kasabalarda eserlerini icra etmeye devam etmişlerdir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlıvardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Çözüm:

Ruhsati, Seyrani, Dertli ve Erzurumlu Emrah 19. yüz yıl halk şairleridir, Cumhuriyet Dönemi'nde ürün veren ozanlardan arasında yer almazlar.

Cevap: A

7. **Aşağıdakilerin hangisi Cumhuriyet Dönemi halk şiirinde görülmez?**

- A) Bireysel ve toplumsal temalara yer verme
- B) Nazım birimi olarak dörtlüğü kullanma
- C) Ölçü olarak hece ölçüsünü tercih etme
- D) Gazel, kaside gibi nazım biçimlerini kullanma
- E) Şiirin son dörtlüğünde mahlasa yer verme

Çözüm:

D seçenekinde belirtilen nazım biçimleri divan şiirine aittir. Cumhuriyet Dönemi'nde halk şairleri; koşma, semai gibi halk şiirini nazım biçimlerini kullanmıştır.

Cevap: D

8. **Aşağıdakilerin hangisi Cumhuriyet Dönemi'nde halk şiirini geleneğini sürdürden şairlerden biri değildir?**

- A) Âşık Veysel
- B) Bayburtlu Zihni
- C) Abdürrahim Karakoç
- D) Murat Çobanoğlu
- E) Şeref Taşlıova

Çözüm:

Bayburtlu Zihni, 19. yüzyıl halk şairlerindendir; Cumhuriyet Dönemi'nde ürün veren ozanların arasında yer almaz.

Cevap: B

9. (I) Cumhuriyet Dönemi'nde halk şiri daha çok köy ve kasabalarda devam etmiştir. (II) Halk şairleri usta - çırak ilişkisi içinde yetişmeye devam etmiş, şiirlerini saz eşliğinde söylememi sürdürmüştür. (III) Bu geleneği sürdürden Âşık Veysel, Murat Çobanoğlu, Şeref Taşlıova, Âşık Feymani ve Âşık Mahzuni gibi büyük halk şairleri yetişmiştir. (IV) Halk şairleri dörtlük, hece ölçüsü kullanarak sade bir dille şiirler yazmaya devam etmişlerdir. (V) Tasavvuf konular önemini yitirmiştir; aşk, tabiat gibi geleneksel temalarla birlikte toplumsal sorunlar da işlenmiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlıvardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

Cumhuriyet Dönemi'nde ürün veren bazı âşıkların yaralandığı kaynaklardan biri de tasavvuftur. Bu yüzden tasavvuf bu dönemde âşıklar için önemini yitirmemiştir.

Cevap: E

10. Kar suyundan süzen çeşme göl olmaz

Gül dikende biter diken gül olmaz
Diz diz eden her sineğin bal'olmaz
Peteksiz arının balı yalandır

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Halk edebiyatı geleneğine bağlıdır.
B) 11'li hece ölçüsü ve dörtlük kullanılmıştır.
C) Halkın söz değerleri ile oluşturulmuştur.
D) Teşhis sanatına yer verilmiştir.
E) Redif ve yarımf kafiye kullanılmıştır.

Çözüm:

Verilen dizelerde 11'li hece ölçüsü ve nazım birimi olarak dörtlük kullanılmıştır, B seçeneği doğrudur. Halkın konuşma dili kullanılmıştır, C seçeneği de doğrudur. Bu özelliklerden yola çıkarak verilen dizelerin halk edebiyatı geleneğine ait olduğu söylenebilir, bu yüzden A seçeneği de doğrudur. Dizelerde "olmaz" sözcüğü redif, "ı" yarımf kafiye olarak kullanılmıştır, E seçeneği de doğrudur. Fakat parçada kışleştirme yani teşhis sanatına yer verilmemiştir.

Cevap: D

11. gövde eğilsin artık, kim karışabilir
gövde gösterisine soytarıların, fakat
kimdedir işlenmemiş bunca suç,
arzunun hortlaklarına ödemekle bitmeyen
ruh borcu: kim bilir, kim üstlenir?
o, ruhunu dışarda bırakmayan çit - kanat
yoktu ki şehirde konacak yeri, duydum
kanatlandı içine, başkasının gövdesine
sığınan bir ruh gibi kırıldı, duydum:
meğer ateşi bir hastalıklaşımiş hayat!

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kapalı bir anlatıma sahiptir.
B) Dinî değerleri yansımaktadır.
C) Söz sanatlarından yararlanılmıştır.
D) Sözcük tekrarına yer verilmiştir.
E) Bent nazım birimi kullanılmıştır.

Çözümü:

Soru kökünde verilen dizelerde, imgeli bir anlatım kullanılmış; çağrılmış gücü yüksek sözcükler yer verilmişdir; bu da anlaman kapalı olmasına yol açmıştır. Şiirde "işlenmemiş bunca suç" ifadesinde tezat, "arzunun hortlakları" ifadesinde ise istiare sanatı, "başkasının gövdesine sığınan bir ruh gibi" ve "ateşli bir hastalıklaşımiş hayat!" ifadelerinde teşbih sanatı vardır. Dizelerde "gövde" ve "kim" tekrarlanan sözcüklerdendir. Bu dizelerde nazım birimi olarak bent kullanılmıştır. Bu bakımdan A, C, D ve E seçenekleri doğrudur. Fakat verilen dizeler, herhangi bir dinî söyleme, içeriğe sahip değildir.

Cevap: B

Notlarım

1. I. Şairler toplumun sıkıntılarını dile getirmiştir.
II. İçerik ve söyleyiş bakımından İkinci Yeni'nin etkileri görülür.
III. Şiir dünyazıyla yaklaşılmıştır.

Numaralanmış cümlelerin hangileri 1980 sonrası Türk şiirinin genel özelliğidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. gözlerin yağmurdan yeni ayrılmış
gibi çocuk, gibi büyük, gibi sımsıcak

sen bir şehir olmasına ya da nar
belki Granada, belki eylül, belki kırmızı

gövdən ruhunun yaz gecesi mi ne
çok idil, çok deniz, çok rüzgâr

İçerik ve biçim özellikleri göz önünde bulundurulduğunda bu şiirin aşağıdaki şairlerden hangisi tarafından yazıldığı söylenebilir?

- A) Cahit Külebi
B) Haydar Ergülen
C) Orhan Veli Kanık
D) Mehmet Çınarlı
E) İsmet Özel

3. Vur, vur, o an toparlanır
katı düş, sis:
Bir gül yarasıdır kılıçın
eriyyik gözde açtığı.

Mevsim bitiştir siyah lekeleri
birer halka gibi kör zincire,
ki kılıç
bir yara daha açar düşe, vur,
vur, toparlanır uykumun
eş soluğu.

Bu şiir bağlı bulunduğu şiir anlayışı bakımından aşağıdaki şairlerden hangisiyle ilişkilendirilemez?

- A) Sina Akyol
B) Hüseyin Atlansoy
C) Kemalettin Kamu
D) Birhan Keskin
E) Seyhan Erözçelik

4. Geceye karışmış bir yolcunun gözleri,
Korkuya uyanan çocukların gibidir.
Erkenci bir yıldıza rastlayınca,
Düşündeki son büyüyü yitirir.

Gece yaşlanmış gökyüzündür.

Özlem ağır uykular gibi çöker,
Gezinir çocuğun coğrafyasında,
Yüreğinde ışılaklı bir mevsim,
Eski zamanlardan bir sabah çeker.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İmgeli ve çağrısına açık bir dille yazılmıştır.
B) Redif ve kafifi kullanımı vardır.
C) Kendine özgü bir nazım biçimine sahiptir.
D) Sıradan, günlük olaylara yer verilmiştir.
E) İçerik açısından lirik şiir nitelikleri taşımaktadır.

5. 1980 sonrası Türk şiirinin önemli isimlerindendir. İstanbul'da *Üç Çiçek ile Şiir Atı* dergilerini yayına hazırlayanlar arasında yer almıştır. İnsan - dünya ilişkisini, insanın var olduğunu, ölüm - yaşam karmaşasını sade, lirik bir tarzla sorgulamış; şiirlerinin ana temasını ölüm, yalnızlık, yabancılma oluşturmuştur. Her şirini bir imge etrafında kurgulaması şirlerinin en önemli özelliği olmuştur. İmgeci şiirin önde gelen isimlerindendir. Müzikaliteyi, imajları geniş dizeli şiirlerinde ustaca şekillendirir. Şiirlerinde çağrışim zenginliği vardır. İlk şirlerini *Karşılığını Bulamamış Sorular ve Sokak Prensesi* adıyla yayımlamıştır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Turgay Fişekçi
B) Hüseyin Ferhad
C) Sina Akyol
D) Haydar Ergülen
E) Enis Batur

6. Can kafeste durmaz uçar
Dünya bir han konan göçer
Ay dolanır yıllar geçer
Dostlar beni hatırlasın

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylemenemez?

- A) 8'li hece ölçüsü kullanılmıştır.
- B) Söz sanatları kullanılmıştır.
- C) Halk edebiyatı geleneğine bağlıdır.
- D) Redif ve uyak kullanılmıştır.
- E) Satirik bir anlatıma sahiptir.

7. I. Halk ozanları usta - çırak ilişkisi içinde yetişmeye devam etmiştir.
II. Şairlerde serbest şiirin imkânlarından da yararlanılmıştır.
III. Hem bireysel hem de toplumsal meselelere yer verilmiştir.

Numaralanmış özelliklerin hangileri Cumhuriyet Dönemi halk şiirinin genel özelligidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

8. Zahidem kurbanım oy n'olacak hâlim
Yine bir laf duyдум kırdı belim
Yine bir laf duyдум kırdı belim
Gelenden gidenden oy haber sorarım
Zahidem bu hafta oluyor gelin
Zahidem bu hafta oluyor gelin

Verilen bu dizelerin biçim ve dil özellikleri dikkate alındığında hangi şiir anlayışı ile yazıldığı söylenebilir?

- A) Halk şiiri
- B) Garip şiiri
- C) Toplumcu gerçekçi şiir
- D) Mavi şiiri
- E) İkinci Yeni şiiri

9. **19. yüzyıl halk şiri ile 20. yüzyıl halk şirini karşılaştıran aşağıdakilerden hangisi yanlışır?**

- A) İki dönemde de şiirleri saz eşliğinde belli bir ezgiyle söylenmiştir.
- B) İki dönemde de şirler, hece ölçüsü kullanılarak söylenmiştir.
- C) İki dönemde de kafiye ve redif kullanılarak ahenk sağlanmıştır.
- D) İki dönemde de şairler, şirlerin son dörtlüğünde tapşirmaya yer verirler.
- E) İki dönemde de şirlerde nazım biçimi adları, başlık olarak kullanılmıştır.

10. Sivas'ın Şarkışla ilçesinde doğan şair, yedi yaşında girdiği çiçek hastalığı yüzünden sol gözünü, bir kazada da diğer gözünü kaybetmiştir. 20. yüzyılın Türk halk şirinin önde gelen isimlerinden olan sanatçı, Sivas'ta düzenlenen "Halk Şairleri Bayramı"nda adını duyurmuş, Cumhuriyet'in onuncu yılında Ankara'ya gelerek şirler okumuş, yurdunu dolaşmıştır. Ahmet Kutsi Tercer tarafından edebiyat dünyasına kazandırılmıştır.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Âşık Veysel
- B) Âşık Feymani
- C) Âşık Mahzuni Şerif
- D) Âşık Reyhani
- E) Şeref Taşlıova

1. (I) 1980'lerde yazılan Türk şiirinin genel özelliği değişen siyasal ortama paralel olarak şiir anlayışının slogançı anlayıştan gerçek şiire doğru değişmesidir. (II) Özellikle *Yedi Meşale* dergisi çevresinde başlayan ve şiirin poetik değerlerini onde tutan oluşum, şiirin kendi iç kalite öğelerini onde tutan şairlere de yer vermesiyle önemli rol oynamıştır. (III) Bu dergiyi, *Şiir Atı*, *Poetika*, *Sombahar* gibi dergilerin aynı yöndeki tavırları izlemiş ve imgeyi temel alan şiir anlayışı dönemin karakteri durumuna gelmiştir. (IV) Bu dönem şairleri ikinci Yeni ve önceki dönemlerin şiirlerinden beslenme; gelenekten, divan ve halk şiirini kaynaklarından, Batı şiirinin son örneklerinden yararlanma yolunu seçmişlerdir. (V) Haydar Ergülen, Hüseyin Atlansoy, Sedat Umran, Seyhan Erözçelik, Lale Müldür, Ahmet Erhan gibi şairler bu dönemde şiirin hareketliliğini sağlamışlardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlıvardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. İlk deneme yazısı 1980'de yayımlandı. *Varlık*, *Türk Dili*, *Sanat Olayı*, *Üç Çiçek* dergilerinde yayımladığı şiir ve yazılarıyla tanındı. Aşk, hüzün, yabancılılaşma, mutsuzluk ve unutma, unutulma temaları üstünde ironik bir anlatımla yoğunlaşlığı şiirlerinde konuşma dilini başarıyla kullandı. Yalın imgelerle dolu şiirinde duyarlı, hüzünlü ve sıcak bir dil yakaladı. Kendi kuşağı içinde şiir eleştirmeleriyle de dikkat çekti. Romanları da bulunan sanatçının bazı şiirleri *Konformist*, *Küçük Hayat Bağları*, *Herkes Kendine Yabancı* adlarıyla yayımlandı.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akif Kurtuluş
B) Metin Celal
C) Enver Ercan
D) Adnan Özer
E) Hüseyin Atlansoy

2. İçerik ve biçim özellikleri göz önünde bulundurulduğunda aşağıdaki şiirlerden hangisinin 1980 sonrası şiir anlayışını yansıttığı söylenebilir?

- A) Güzel günlerin sokakları bunlar
Güzel günlerin insanları bunlar
Yoksa ne durulur ne yürünür
- B) Beni bu güzel havalar mahvetti,
Böyle havada istifa ettim
Evkaftaki memuriyetimden.
- C) Yapıcların yüreği
bayram yeri gibi civil civıl,
ama yapı yeri bayram yeri değil.
Yapı yeri toz toprak,
çamur, kar.
- D) ev ki nar gibi iç içe bahçe
kadın aşka bahçe, deli sarماşık
tutunup aşkına hemen nara gidelim
- E) Aldanma cahilin kuru lafına
Kültürsüz insanın külü yalandır
Hükmetse dünyanın her tarafına
Arzusu hedefi yolu yalandır

4. Öğleyi hızla geçerek
bir ayrılık ikindisine uğruyor zaman.
Yaşlı ve yorgun ruhum
vedalaşıp uzaklaşıyor gölge ve ışıktan

Gülücküler öpüşler sunuyor bana
kırık bir kapıdan odama sızan akşam
Keklik sekişleri ve ötüşlerle
göz kırpılmış bir anda beliren doğrudan.

İçerik ve biçim özellikleri göz önünde bulundurulduğunda bu şiirin aşağıdaki şairlerden hangisi tarafından yazıldığı söylenebilir?

- A) Orhan Saik Gökyay
B) Kemalettin Kamu
C) Ahmet Hamdi Tanpınar
D) Hüseyin Atlansoy
E) Ahmed Arif

5. İlk şiiri 1970'te *Yeni İnsan* dergisinde çıktı. *Varlık, Somut, Türkiye Yazılıları, Yazko Edebiyat, Sanat Olayı, Gösteri, Üç Çiçek, Poetika, Sombahar, Düşler, E* gibi dergilerde yayımlanan şiirlerinin yanı sıra şiirin ana sorunları üzerine yazdığı yazılarıyla tanıtıldı. Günümüz Türk şiiri ile ilgili değerlendirme yazılarını *Varlık* dergisinde yayımladı. "1980 Kuşağı" olarak adlandırılan şairlerin arasında öne çıkan isimlerden birisi oldu. Bazı şirleri İngilizce, Fransızca ve İspanyolcaya çevrilerek dergi ve antolojilerde yer aldı. İlk şirleri *Elinden Tutun Günü* ile çağrışım alanı alabildiğine geniş lirik ve romantik bir şiirin peşinde olduğu, yer yer 1970'lerde yazılan şiirin kimi özelliklerinden etkilendiği görüldü.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tuğrul Tanyol
- B) Metin Celal
- C) İhsan Deniz
- D) Haydar Ergülen
- E) Seyhan Erözçelik

6. **Aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyet Dönemi halk şiirinin özellikleri arasında yer almaz?**

- A) Şirler genellikle saz eşliğinde söylenmiştir.
- B) Halk deyişlerine ve söyleyişlere yer verilmiştir.
- C) Şairler usta - çırak ilişkisi içinde yetişmeye devam etmişlerdir.
- D) Dil, halkın kullandığı konuşma dilidir.
- E) Yabancı sözcüklerin etkisi bu dönemde oldukça fazladır.

7. Ben giderim adım kalır
Dostlar beni hatırlasın
Düğün olur bayram gelir
Dostlar beni hatırlasın
- ...

Oh ne gelsemdi ne giderdim
Günden güne arttı derdim
Garip kalır yerim yurdum
Dostlar beni hatırlasın

Bu dizeler aşağıdakilerden şairlerden hangisine aittir?

- A) Âşık Veysel
- B) Murat Çobanoğlu
- C) Şeref Taşlıova
- D) Âşık Feymani
- E) Âşık Mahzuni

8. **Aşağıdakilerin hangisi Cumhuriyet Dönemi'nde halk şiirini genelğini sürdürmen şairlerden biri değildir?**

- A) Âşık Veysel
- B) Neşet Ertaş
- C) Abdurrahim Karakoç
- D) Erzurumlu Emrah
- E) Murat Çobanoğlu

9. Seni seven oğlan neylesin malı,
Yumdukça gözünden döker mercanı.
Burun findık ağızı gahve fincanı,
Şeker mi, şerbet mi bal Acem gizi

Cumhuriyet Dönemi halk şiirinin örneklerinden olan bu dörtlük ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Halkın ağız özelliği kullanılmıştır.
- B) II. dizede istiare sanatına yer verilmiştir.
- C) III. dizede teşbihibeliş sanatı kullanılmıştır.
- D) Semai nazım biçiminden yararlanılmıştır.
- E) Nazım türü olarak güzelleme örneğidir.

10. Sazı eşliğinde doğmaca şirler söyleyebilen, başka âşıklarla atışma yapabilen, muamma çözebilen, duvak-değmez söyleyebilen, âşık makamlarını bilen ve icra edebilen, hikâye tasnif eden ve anlatan ----, âşık tarzı kültür geleneklerinin önemli temsilcilerinden biridir. 20 yaşına kadar "Devranı" ve "Yananı" mahlaslarını kullanan ve 1968'den itibaren çok sayıda plak ve ses bantları dolduran âşığın ünü ülke sınırlarını aşmıştır. Âşık, hikâye anlatmakla kalmamış, kendisi de hikâyeler tasnif etmiştir. Üç, yedi, on, yirmi bir ve otuz gün süren hikâyeler anlatmıştır. *Cumhuriyet Destanı, Öğretmen, Dertli Bülbül, Neyine Güvenemem Yalan Dünyanın* adlarıyla şirleri yayımlanmıştır.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Murat Çobanoğlu
- B) Âşık Mahzuni
- C) Âşık Veysel
- D) Âşık Feymani
- E) Şeref Taşlıova

1. Aşağıdakilerden hangisi 1980 sonrasında şaire başlamış şairlerin ortak özelliklerinden değildir?

- A) Hece veznini öne çıkararak bu vezni şiirlerinde kullanmaları
- B) İmgeye önem vermeleri, anlamdan ziyade bir telkin oluşturmaya çalışmaları
- C) Başta İkinci Yeni şiiyi olmak üzere Türk şiirinin çok farklı şairlerinden yararlanmaları
- D) Şiire uygun tekniklerden arasında birini tercih etmek yerine şiirden taviz vermeyen bir denge gözetmeleri
- E) Halk ve divan şiiyiyle geleneklerini, çağdaş şiir örnekleri arasında ilişkiler kurmaları

3. 1980 sonrasında yaşanan gelişmeler, edebiyatı da deinden etkilenmiştir. 1980 sonrası Türk şiirinde ortak bir eğilim ya da edebî topluluk olmuşmamış; yeni arayışlar içine giren şairler, şiirlerini bireysel bir anlayış çerçevesinde oluşturmuşlardır. Lale Müldür, Şavkar Altınel,

I II

Adnan Özer, Kemal Özer ve Enver Ercan 1980 kuşağı

III IV V

içinde yer alan şairlerden bazlarıdır.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

2. İlk şiiyi *Düstanbul* 1982'de *Yazko Edebiyat*'ta çıktı. Şiir ve yazlarını *Şiir Atı, Gösteri, Defter, Varlık, Sombahar* gibi dergilerde yayımladı. İnsan-nesne ilişkisini irdeleyerek geliştirdiği şiirleriyle tanıdı. Şiirin bir "nesneşitme işi" olduğunu belirten şair, özellikle İkinci Yeni şiiinin kimi özelliklerinden yararlanarak kendine özgü bir şiir dünyası kurdu. Sözcükleri hece hece parçalayarak oluşturduğu yeni ve zengin bir imge alanında insanın ve eşyanın tükenişine işaret etti. 1980 kuşağı şairleri arasında kendi şiir dilini ve biçimini oluşturan bir şair olarak öne çıktı. *Yeşil ile Tabanca, Hayal Kır Ağrı, Gül ve Telve, Şehirde Sansar Var* şiir kitaplarından bazlarıdır. *Hayal Kumpanyası* ile 1990 Yunus Nadi Şiir Ödülü ve *Toplu Şiirler* ile 2004 Behçet Necatigil Ödülü'nü aldı.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şükrü Erbaş
- B) Hüseyin Ferhad
- C) Birhan Keskin
- D) Seyhan Erözçelik
- E) Enis Batur

4. Bu oyunda kartal yok diyor şair
Bendim o ve yitirdim bakışımın yarısını
Yenilgisiz bir gökyüzünde asılı kaldım
Oysa sultanım ben süzülürken kayıtsız
Siz
Sonsuz ve süresiz bir pata
Uzatırken aşkıınızı
Kanatlarına uzanamazsınız...

Bu dizeler biçim ve içerik yönüyle incelendiğinde şiirin aşağıdaki sanat anlayışlarından hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Toplumcu gerçekçiler
- B) 1980 sonrası Türk şiiyi
- C) Garipçiler
- D) Beş Hececiler
- E) Hisarcılar

5. Şirlerinde masalımsı öğelerden yararlanarak tarihe, coğrafyaya, Antik Çağ kültürlerine, kutsal metinlere, pop kültürünün nesnelerine göndermeler yaparak "kozmik" bir şiir evreninde kendine özgü bir dil oluşturdu. İç dünyasına ait deneyimleri ve yaşamışlıklarını oldukça karmaşık bir dille verirken yer yer lirizme ve mistisizme kaydığı görüldü. Oldukça farklı bir algı, çağrıım ve imge düzeyinde yazdığı şiirlerinde yabancı bir dünyadan şifrelerini çözmeye çalışırken geleneksel şiir kurgusunun dışında "şîrsel metin"ler ortaya koydu. Şiirleri *Uzak Fırtına*, *Seriler Kitabı*, *Kuzey Defterleri*, *Buhurumeryem*, *Divanü Lugat-it-Türk*, *Saatler / Geyikler*, *Anemon*, *Ultra-zone'da Ultrason* ve *Güneş Tutulması* adlarıyla yayımlandı.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Erhan
- B) Nevzat Çelik
- C) Lale Müldür
- D) Enver Ercan
- E) Sedat Umran

6. Ben inanmak için şiir yazıyorum, gözlerin
neyi hatırlatıyorsa ona inanıyorum, gözlerin
Cihangir'i hatırlatıyordu, hayâl içinde fakir
Üsküdar'dan o rüyaya baktım: Maviyidin
bir özletip bir geri çekiyordun denizlerini!
Usul usulinandım güzelliğin hatırlarına yağan
yağmurun üstümüzde hakkı vardır, inandım
uzak bir mavi kızın gözlerindeki bulut
burada içimize yağacaktır, inandım, mavi
bir yağmurluğun da olsa şiirden ıslanırdım!

Bu şiir bağlı bulunduğu şiir anlayışı bakımından aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilendirilemez?

- A) Osman Hakan
- B) İsmet Özel
- C) Enver Ercan
- D) Turgay Fişekçi
- E) Sina Akyol

7. Asıl adı Osman Taşkaya olan ----, 1942 yılında Osmaniye'nin Kadırılı ilçesine bağlı Azaplı köyünde doğmuştur. Çukurova âşıklık geleneği içinde yetişmiş olan ozan, Türkiye'de âşıklık geleneğinin önemli temsilcilerinden biridir. Yurt içinde ve yurt dışında çeşitli sanat faaliyetlerinde yer almış, konserler vermiş, yarışmalarda çok sayıda ödül almış ve âşıklık geleneğinin yaşaması için çevresindeki genç âşıkların yetişmesine katkıda bulunmuştur. Ozan, âşık tarzı içinde yer alan türlerin tamamına yakınında usta malî eserler vermiştir. Onun şiirlerinde maddi ve manevi aşkin yanısıra, toplumu iyiye ve güzele çağrı geniş yer almıştır. *Ahu Gözlüm*, *Başışmam*, *Anadolum*, *Mevlana*, *Bugün Bayramdır* sañatçının önemli eserlerindendir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Âşık Veysel
- B) Abdürrahim Karakoç
- C) Âşık Feymani
- D) Murat Çobanoğlu
- E) Karacaoğlan

8. I. Mecliste arif ol kelamı dinle
El iki söylese sen birin söyle
Elinden geldikçe sen eylik eyle
Hatıra dokunup yıkıcı olma

- II. Kimse bilmez dünya nasıl kurulmuş
Her cisime birer zerre verilmiş
Cümle varlık bir kuvvetten var olmuş
Gelen ne giden ne yol ne yolcu ne

Verilen dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenez?

- A) İkişi de halk şiirini geleneğiyle söylemiştir.
- B) İkişinde de aaab kafifi örgüsü kullanılmıştır.
- C) İkişinde de 11'li hece ölçüsü tercih edilmiştir.
- D) İkişinde de satirik bir anlatım ağır basmaktadır.
- E) İkişinde de halkın söz değerlerine yer verilmiştir.

1. **Editör:** Cemal Süreya Şiir Ödülü de alan *Keder Gibi Ödünç* için daha kişisel bir kitap dediğinizi anımsıyorum. Daha sonra gelen *Zarf ve Üzgün Kediler Gazeli*'ne rağmen *Keder Gibi Ödünç*'ün daha kişisel olma iddiası sürüyor mu?

Şair: İddia değil ama öyle düşünüyorum hâlâ. Daha içsel bir macera diyelim, içsel olanla daha hemhâl olma hâli. Ödünç duygusunun daha temelli olarak yer ettiği bir kitap. Kendimi, şìri, şìirle ilişkimi daha yakından görmeye, sezmeye çalıştığım bir toplam. Özellikle bu kitapta yer alan *Dünyanın Diline Düşme Yoksulsan* başlıklı şiir, bu dediklerime bir ömektedir. Şiir bize ne yapar, o olmazsa ne yaparız, onun olması için ne yaparız, şiir niye, şiir ile insandaki 'ile' niye, dünyanın diline düşmek, insanın dili olmak... Bir hesaplaşma değil ama bir araştırma kitabı.

Bu parçada kendisiyle mülakat yapılan şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Erhan
- B) Nevzat Çelik
- C) Haydar Ergülen
- D) Enver Ercan
- E) Sedat Umran

3. ---- şiirin doğallık içinden yazılması gereğine inanan ve şiirin temelinde imgenin belirleyiciliğini savunan şairlerdendir. "Bir şair halkı kovalayarak, tribünlere oyndarak şiir yazmaz. Sahici dediğimiz şair kendi dünyası içinde yeni bir dünya sunar." diyerek şairin özel dünyasına, dışa ve içe bakarken taşımı gereken öznelliğe/ özgünlüğe vurgu yapar. Yer yer Attilâ İlhan ve Cemal Süreya şìirine yakın durduğunu duyumsatan biçem özelliklerine rastlansa da o kendine özgü olmanın peşini bırakmaz. Şiirlerini *Eksik Yaşam*, *Sürçüyor Zaman*, *Her Şeyi Öpüyor Zaman* adlarıyla yayımlayan sanatçı, az yazıp yayımlayan şairlerden biridir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Mehmet Müfit
- B) Hüseyin Atlansoy
- C) Tuğrul Tanyol
- D) Seyhan Erözçelik
- E) Enver Ercan

2. *İkindi Yazılıları*, *Yedi İklim*, *Şiir Atı*, *Albatros*, *Bürde*, *Dergâh* gibi dergilerde yayımladığı şìirleriyle tanınmıştır. *Balkon Çıkmazında Efendilik Tarihi*, *Şehir Konuşmaları*, *Kaçak Yolcu*, *Karşılama Töreni*, *Yarın Bekleyebilir* adlı şìir kitapları olan ---- genel olarak Sezai Karakoç'un açtığı, modern şìirin işaret levhalarının bulunduğu yolda ilerleyen bir şairdir. 1980 kuşağı içinde yer alan şairlerin önemli bir kısmı, şìirin biçimsel ve sanatsal yönüne önem vermişler ve imgeyi ön planda tutmuşlardır. O da izleyicisi olduğu Sezai Karakoç çizgisinin ikinci Yeni tarzındaki imgeli, kapalı, çok anlamlı okumaya açık şìir dilini eserlerinde kullanmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ebubekir Eroğlu
- B) Hüseyin Atlansoy
- C) Salih Bolat
- D) İhsan Deniz
- E) Birhan Keskin

4. Şìirlerinde, parçalanmış bir dünyada yaşanan aşkı, ayrılığı, acayı, üzüntü ve can sıkıntısını sitemli ve ironik bir dille anlattı. İlk kitabı *Delilirikler* ve "bir aşkı yitirşin ardından yapılan uzun bir dua ve ayın" niteliğindeki ikinci kitabı *Bakarsın Dönerim* ile dikkat çekti. Daha sonraki şìirlerinde kendine ait konu ve imgeleri, yaşınanları kabullenmiş bir içe kapanıklık ve lirizmle irdeledi. *Göçeve Şìir Kitapları*, *Yeryüzü Halleri* adlı şìir kitapları bulunan, toplu şìirlerini *Kim Bağışlayacak Beni* adıyla yayımlayan şair, *Ba* şìir kitabı ile 2006 Antalya Altın Portakal Şìir Ödülü'nü almıştır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisi dir?

- A) Metin Celâl
- B) Hüseyin Atlansoy
- C) Ahmet Güntan
- D) Birhan Keskin
- E) Lale Müldür

5. I. Cumhuriyet'in getirdiği yeni kavram ve değerlere yer vermek
 II. Halk şiirini, modern bir anlayışla yeniden yorumlamak
 III. Şairlerin çoğunun badeli âşık olması
 IV. Doğaçlama şiir söyleme geleneğini sürdürmek

Numaralanmış özelliklerin hangileri Cumhuriyet Dönemi halk şiirinin genel özelliklerinden değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
 D) II ve III E) II ve IV

6. Yeni Türkü Hareketi içinde genel poetik algının dışında, kentten kira kırdan kente genişleyen, folklor zenginliğinin öne çıktıgı bir anlayış geliştirmiştir. İlk kitabı *Ateşli Kaval'ı* 1981'de yayımlayan ve kitabını "hissiyatının ilk belgesi ve bağlı olduğu Greko - Latin havasının sesi" olarak değerlendiren şair, ilk kitabından başlamak üzere hemen bütün şiirlerinde, yapıtlarında coşkulu bir dil geliştirme yolunda olmuştur. Diğer şiirlerini *Çingirağın Ölümü*, *Rüzgâr Durdurma Takvimi*, *Zaman Haritası*, *Veda Şiirleri* adıyla yayımlayan şair, kendine özgü duygusu ve coşku tonu dikkat çeken bir dil geliştirirken doğaya, doğanın saflığını sıyrılmış, geliştirdiği şiir dilini doğadaki saf yaşamın yönlendirmesiyle yeniden üretmiştir. Şairin yenilikçiliği, folklorik zenginliklerin farklı bir dille irdelemesi ve yerellekle modernliğin harmanlanması biçimindedir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adnan Özer
 B) Akif Kurtuluş
 C) Oktay Taftalı
 D) Ahmet Erhan
 E) Ahmet Güntan

7. İlk şiirlerinde kendi iç dünyasını eserlerine yansıtmış daha sonra toplumsal olayları konu edinmiştir. Halk şiir geleneğiyle toplumcu gerçekçi anlayışı harmanlayarak şiirlerini söylemiştir. Güncel konularda taşlamalar yazmıştır. Şiirlerini saz eşliğinde söylemiştir. Aynı zamanda şiirleri dînî ve tasavvûf unsurlarla örülümüştür. Onun şiirlerinde Tapduk Emre, Yunus Emre, Hallac-Mansur, Hacı Bektaş-ı Veli gibi tasavvuf büyüklerini babiliriz. *Bu Mezarda Bir Garip Var*, *Dom Dom Kurşunu*, *Yuh Yuh..* türküleri eserleri içinde en bilinenleridir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Âşık Veysel
 B) Âşık Mahzuni Şerif
 C) Abdurrahim Karakoç
 D) Şeref Taşlıova
 E) Murat Çobanoğlu

8. ----, yurt içinde ve dışında Türk âşık sanatını tanitan en önemli âşıklardan biri oldu. 1967'den itibaren Konya Âşıklar Bayramı ile yurdun dört bir yoresinde düzenlenen âşıklar şölenlerine, festivallere, yarışmalara katılıp yüzün üzerinde birincilik kazandı. 1971'den itibaren yurt dışında da faaliyetlerini sürdürdü. Beş çırak yetiştiren ozan, şiirlerinde aşk, hasret, tabiat ve sosyal konuları işlemiştir. Âşık makamlarını ve halk hikâyeciliğini bilen ozanın repertuarındaki halk hikâyelerinin tamamına yakını 1998 - 2002 yılları arasında TDK tarafından Türk Dünyası Destanları Projesi çerçevesinde derlenerek yarımılandı. Şiirleri ise *Gönül Bahçesi* adıyla basıldı.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Âşık Daimi
 B) Davut Suları
 C) Şeref Taşlıova
 D) Ali İzzet Özkan
 E) Sefil Selimi

1. Aşağıdakilerin hangisi masalın özelliklerinden biri değildir?

- A) Masallar; olaya dayalı, sanatsal metinlerdir.
- B) Masallarda yer ve zaman belirsizdir.
- C) Olaylar, hayalî mekânlarda geçer.
- D) Masalların söyleyenin belli değildir.
- E) Dinî ve millî öğelere ağırlık verilir.

Çözüm:

Masallarda dinî ve millî öğelere yer verilmeyen, evrensel öğelere yer verilir.

Cevap: E

3. Aşağıdakilerden hangisi bir masalın sonu olamaz?

- A) Güzel prensesin babasına kavuşması
- B) Mutsuz, iyi yürekli kralın mutluluğu bulması
- C) Bir çocuğun sıhırlı bir değnekle herkese yardım etmesi
- D) Bir taştan altın fişkirarak bir köyü varlıklı yapması
- E) Kötü cadının tüm dileklerinin bir ayna sayesinde gerçekleşmesi

Çözüm:

Masalların sonu iyilerin mutlu sona kavuşmasıyla biter. A, B, C ve D seçeneklerinde mutlu sonlar vardır. E seçenekinde kötü cadının dileklerinin yerine gelmesi iyilerin kaybetmesi anlamını taşıdığından masalın sonu olamaz.

Cevap: E

4. Keçiciğin akı bir karış havada ya, sürüsünü bir yana bırakmış, bir başına otlaya otlaya çekip gitmiş. Hain koca kurt, kaçırır mı hemen görmiş keçiciği: "Heh, işte ağızma layık bir lokma. Yaşasın!" demiş. Keçicik, bakmış can pazarı. Hiç kurtuluş murtuluş yok: "Eh, n'apalım, demek kaderimizde sana yem olmak varmış kurt." demiş. "Madem ölüm kapıya geldi, bari bana biraz kaval çal ki neşeleneyim, kendimi unutup öyle öleyim..." Kurt, Son isteği zavallının...demmiş. Bulmuş bir kaval, füyt füyt çalmaya başlamış. Kurt çalmış, keçicik oynamış. Derken ötelerden kaval sesini alan köpekler koşturmuş gelmişler, kurdu önlerine düşürüp bir güzel kovalamışlar. Kaçmadan önce kurt, durumu anlayıp oyuna geldiğini sezinlemiş: "Suç sende değil bende. Neme gerekti benim kaval çalmak, neme gerekti bana köçekli kurban!" demiş. Zamansız bir işe kalkışmanın sonu budur. Ölçmeli, biçmeli adımlını ona göre atmalı. Tersi oldu mu, işte böyle ----."

Bu parçadaki boşluğa aşağıdakilerin hangisi getirilirse fablin anlamı tamamlanmış olur?

- I. Kızının evlilik çağrı gelmiş. Anası babası kızı bir avciyla evlendirmiş. Avcı ava gitmiş, bir ördek vurmuş. Eve gelmiş, ördeği temizlemiş, ateşe koymuş.
- II. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde; pireler berber, develer tellal iken, ben anamın beişğini tıngır mingir sallar iken bir karı koca varmış.
- III. Ondan sonra Tembel Kız, tembelliği bırakmış. Onlar ermiş muradına, biz çıkışım kerevetine.

Bir masaldan alınan bu parçaların masalda yer alma sırası aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmişdir?

- A) III - II - I
- B) I - II - III
- C) II - I - III
- D) II - III - I
- E) III - I - II

Çözüm:

"Evvel zaman içinde..." şeklinde tekerleme masalın döşeme bölümünde yani başta yer alır. "Onlar ermiş muradına, biz çıkışım kerevetine." ifadesi masalın dilek bölümünde yani sonda yer alır.

Cevap: C

- A) Zaman sana uymazsa sen zamana uy
- B) Yazın gölge kovan, kışın karın ovar
- C) Zerdaliden kaval olmaz, al zurnadan haberi
- D) Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurundan olursun
- E) Yanlış hesap Bağdat'tan döner

Çözüm:

Bu parçada daha iyisini (köçekli kurban) elde edeyim derken elindekini de kaybeden kurdun hikâyesi anlatıldığından D seçeneğindeki "Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurundan olursun." atasözü ile parça bitirilmelidir.

Cevap: D

5. Aşağıdaki tekerlemelerin hangisi masalın farklı bir bölümünden alınmış olabilir?

- A) Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, cinler top oynarken eski hamam içinde... Ben deyim şu ağaçtan, siz deyin şu yamaçtan, uçtu uçtu bir kuş uçtu; kuş uçmadı, Gümüş uçtu. Gümüş uçmadı, Memiş uçtu. Uçar mı, uçmaz mı demeye kalmadı; anam düştü eşikten, babam düştü besikten...
- B) Az gittim uz gittim... Dere tepe düz gittim. Çayır çimen geçerek, lale sümbülbicerek, soğuk sular içerek altı ayla bir güz gittim. Bir de dönüp ardına baktım ki ne göreyim, gide gide bir arpa boyu yol gitmişim!..
- C) Deve tellal iken, horoz imam iken, manda berber iken, annem kaşıkta, babam beşikte iken... Ben babamın beşiğini tingir mingir sallar iken, babam düştü beşikten, alınıń yardı eşikten... Annem kaptı maşayı, babam kaptı küreği, gösterdiler bana kapı arkasındaki köşeyi...
- D) Elim elim ibrişim. Elden çıktı bir kuşum. Elimdedir gümüşüm. Makas getir biçeyim. Altın getir ölçüyim. Yedi derya içinde. Sırça saray içine. Hanım yengen yaraşır. Hanım yengen üstünde. Çifte bülbül dolaşır. Şimdi sarayda bize. Mutlu olmak yaraşır.
- E) Zaman zaman içinde, kalbur saman içinde... Bu sözün önü var, arkası yok; gömleğimin yeni var yakası yok... Sabır da bir huydur, suyu var taşı yok. De gel; sabreyle, sabreyle... İyi ama susuzla sabırsız ne yapar? Ya bir kuyu kazar ya dolaşır karşılık pazar; ben de aç karın, yüksek nalın çıktıım pazara.

Çözüm:

A, C, D ve E seçeneklerindeki tekerlemelerde masalla hiçbir ilgisi olmayan sözler vardır. Bu sözler sadece dinleyicinin ilgisini çekmek ve onu masal dünyasına girişe hazırlamak için söylenmıştır. B seçenekinde önceye dayanan ve bir yerden bir yere gitmeyi ifade eden bir anlamda tekerleme vardır.

Cevap: B

6. Aşağıdakilerden hangisi Hint masallarındandır?

- A) Karlar Kralıçesi
- B) Bezelye Tanesi
- C) Kelile ve Dimne
- D) Eşek ve Tilki
- E) Rapunzel

Çözüm:

Karlar Kralıçesi, Bezelye Tanesi - Andersen Masalları

Eşek ve Tilki - La Fontaine Masalları

Rapunzel - Grimm Kardeşler Masalları

Kelile ve Dimne - Hint masallarındandır.

Cevap: C

7. Güzelçiçeğin istekleri hiç bitmiyormuş: "Onu getir, bunu götür..." Küçük Prens sıkılmış bundan. Gitmek istemiş. Güzelçiçek hiç bitmeyen istekleri ile düşüncesizlik ettiğini anlamış. Fakat küçük Prens artık uzaklardaymış.

Bu parçadaki "çiçek" insanların hangi özelliğin temsili olamaz?

- A) Tamahkârlık
- B) Nankörlük
- C) Ağaozluluk
- D) Bencillilik
- E) Anlayışsızlık

Çözüm:

Bu parçada çiçek kendi çıkarları için hareket ettiğinden bencil, istekleri bitmediğinden ağaozlu ve tamahkâr, düşüncesiz ve kavrayışsız davranışlarından anlayışsız kişilik özelliklerini temsil etmektedir. Nankörlüğüyle ilgili bir özellik bu parçada belirtilmemiştir.

Cevap: B

8. La Fontaine'nin fablları genel olarak kısa olay yazılarına dayanmaktadır. Bu durum masalların akılda kalmasını sağlamaktadır. Ayrıca mecaz ve kapalı bağlamlara yer verilmemiş olması verilmek isteneni daha açık ve anlaşılır kılmaktadır. Kuru ve sıkıcı bir anlatım yerine şiirsel formatın tercih edilmesi ise çocuğa sanatsal zevk ve beğeniyi aşılamaktadır. Fabllarda yer ve zaman öğeleri belirsizliğini korumakla beraber kahramanların, çoğunlukla insan dışındaki varlıklar olduğu görülmektedir.

Bu parçada fablların özellikleri ile ilgili aşağıdakilerin hangisine degeinilmemiştir?

- A) Çatışma unsurlarına
- B) Üslubuna
- C) Zamanına
- D) Kişilerine
- E) Mekânına

Çözüm:

Bu parçada mecaz ve kapalı anlatıma yer verilmemesi, açık ve anlaşılır olması, şiirsel formatın tercih edilmesi üslupla ilgili özelliklerdir. Yer ve zaman öğelerinin belirsizliğine parça da degeinilmektedir. Kişilerin insan dışı varlıklar olduğu da parçada belirtilmektedir. Masallarda her olay; ana güç ve karşı güç arasındaki eksende gerçekleşmektedir. Bu, çatışmaya dayalı bir unsurdur ve bu parçada buna degeinilmemektedir.

Cevap: A

9. Dünyada bir sürü kalpazan vardır;
Doğrusu pek benzerler buradaki eşege.
Aslında hepsi uydurma bahadır,
Adları çıkmıştır kahraman diye.

Bu parçadan hareketle fabllar ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Kötü karakterlerin yüceltiliği
- B) Evrensel nitelik taşıdığı
- C) Öğretici özelliklere sahip olduğu
- D) İnsanların özelliklerine degeindiği
- E) Kahramanlarının hayvanlar olduğu

Çözüm:

Parçanın başında kullanılan “dünyada” sözü anlatılan olayın evrenselliğini, bir öğüde dayalı yargı olduğundan öğretici özelliğe olduğunu, “kalpazan” sözünün insanlara ait bir özellik olduğunu, “buradaki eşege” ifadesiyle bir hayvanın anlatıldığını söylemek mümkündür. Fablda kötü karakterlerin yüceltiliği bu parça için söylenemez. Kötülerin iyimiş gibi yüceltilmesi bu parçada eleştirilmektedir.

Cevap: A

10. Türk edebiyatında fabl niteliği taşıyan örnekler; Hint, Arap ve İran edebiyatından esinlenerek oluşturulmuştur. XIII. yüzyılda Mevlânâ'nın ---- adlı eserinde fabl özelliği taşıyan parçalara rastlanmaktadır. Gülşehri'nin XIV. yüzyılda Farsçadan çevirdiği ---- adlı eser bazı yönleriyle fabl özelliğini göstermektedir. XV. yüzyılda Şeyhî'nin yazdığı ----, Türk edebiyatındaki ilk fabl örneğidir.

- I. *Mesnevi*
- II. *Divân-ı Kebir*
- III. *Mantiku't Tayr*
- IV. *Gülistan*
- V. *Harnâme*

Bu parçadaki boşluklara numaralanmış eserlerden hangileri getirilemez?

- A) I ve II
- B) II ve IV
- C) III ve V
- D) III ve V
- E) IV ve V

Çözüm:

Divân-ı Kebir Mevlânâ'nın fabl içermeyen bir eseridir. *Gülistan* İranlı şair Sâdi'nin eseridir. Mevlânâ'nın *Mesnevi* adlı eseri fabl özelliğini taşımaktadır. Gülşehri'nin Farsçadan çevirdiği eser *Mantiku't Tayr*'dır. Şeyhî'nin yazdığı ilk fabl örneği *Harnâme*'dır.

Cevap: B

Notlarım

1. Genellikle halkın yarattığı, ağızdan ağıza, kuşaktan kuşğa sürüp gelen, olağanüstü kişilerin başından geçen olağan dışı olayları anlatan edebî türe ---- denir.

Bu cümledeki boşluğa aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Hikâye
- B) Roman
- C) Tiyatro
- D) Masal
- E) Mesnevi

2. Aşağıdakilerin hangisi masaldaki düğüm bölümünün özelliklerinden biri değildir?

- A) Olaylar gelişir.
- B) Merak duygusu sona erer.
- C) Çatışma ortaya konur.
- D) İyiler ve kötüler belirginleşir.
- E) Olayın ayrıntılarına girilir.

3. Aşağıdakilerin hangisi Türk edebiyatında öğretici masal özelliği gösteren ilk eserdir?

- A) *Göktürk Yazılıları*
- B) *Kutadgu Bilig*
- C) *Kalyanamkara ve Papamkara*
- D) *Binbir Gece Masalları*
- E) *Keloğlan*

4. Masal sözcüğünü gerçek anlamına bağlı olarak kullanan ilk sanatçı aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Şinâsi
- B) Nâmid Kemal
- C) Ahmet Mithat Efendi
- D) Halit Ziya Uşaklıgil
- E) Şeyhî

5. Fabllarda genellikle aşağıdaki edebî sanatlardan hangisine başvurulur?

- A) Teşbih - tezat
- B) Tecahüllerif - teşhis
- C) Teşbih - intak
- D) Tezat - tariz
- E) Teşhis - intak

6. Aşağıdakilerin hangisi fablin özelliklerinden biri değildir?

- A) Millî tema ve kavramlar işlenir.
- B) Olaya dayanan metin türlerindendir.
- C) Öyküleyici anlatıma başvurulur.
- D) Teşhis ve intak sanatlarından yararlanılır.
- E) Ders verme amacı güdürlür.

7. Türk edebiyatındaki ilk fabl örneği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Divân-i Hikmet*
- B) *Harnâme*
- C) *Karga ile Tilki*
- D) *Ağustos Böceği ile Karınca*
- E) *Kutadgu Bilig*

8. Aşağıdakilerin hangisi fablin bölümlerinden biri değildir?

- A) Öğüt
- B) Çözüm
- C) Düğüm
- D) Döşeme
- E) Serim

9. Zaman zaman içinde, kalbur saman içinde; cinler cirit oynarken eski hamam içinde... Enteşeden menteşeden derken bir karpuzcu çıktı şu köşeden! Ay efendim, vay efendim; karpuzlar da karpuz mu ya, ne tartsıya gelir ne teraziye; ne arşına gelir ne endazeye; doğrusu görülmüş gibi, görülecek gibi değil; üstü naklışnakış örülmüş ama örülerek gibi değil! Baktım, bakakaldım; on para verdim, on tane aldım. Hani karpuz kesme ile yürek ferahlamaz derler; derler ama bakalım, adı mı güzel, tadı mı güzel, şu karpuzun deyip çıkardım bıçağımı, baltamı, nacağımı; ha kestim ha kesiyorum; ha eştim ha eşiyorum derken biçaktır, bir kapak açmasın mı?

Bu parça masalın hangi bölümünden alınmıştır?

- A) Döşeme
- B) Serim
- C) Düğüm
- D) Çözüm
- E) Öğüt

10. Aşağıdakilerin hangisi masalın konusu olamaz?

- A) Padişahın kızının üç dev tarafından kaçırılıp büyütülmesi
- B) Kötü kalpli cadının üvey kızına yaptığı kötülüklerin cezasını çekmesi
- C) Zorlu bir savaşta kahramanlık gösteren birinin talihsız ölümü
- D) Kafdağı'na ulaşmaya çalışırken bir cücenin başına gelenler
- E) Sihirli bir aynanın üç kardeşi varlıklı insanlar yapması

11. Aşağıdakilerin hangisi masalın bölümlerinden biri değildir?

- A) Gösterme
- B) Serim
- C) Düğüm
- D) Çözüm
- E) Dilek

12. Kahramanları hayvanlar ve bitkiler olan, ders verme amacı güdülverek oluşturulan kısa manzum türde ----- denir.

Bu cümledeki boşluğa aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Hikâye
- B) Efsane
- C) Manzum hikâye
- D) Mesnevi
- E) Fabl

13. *La Fontaine Masalları* aşağıdakilerden hangisine ait eserlerdir?

- A) Alman
- B) Belçika
- C) Danimarka
- D) Fransız
- E) Hint

1. Aşağıdakilerden hangisi Doğu edebiyatındaki ilk fabl örneklerinden biridir?

- A) *Binbir Gece Masalları*
- B) *Kelile ve Dimne*
- C) *Binbir Gündüz Masalları*
- D) *Kalyanamkara ve Papamkara*
- E) *Billur Köşk Masalları*

2. Masalların iki önemli kahramanı başvezirin kızı Şehrazat ve ülkeyi yöneten Sultan Şehriyar'dır. Fars kralı olan Şehriyar her gün bir genç kızla evlenip ertesi sabah onu öldürmektedir. Akıllı ve zeki bir kız olan Şehrazat buna bir çare düşünür. Vezir babasını da ikna ederek Şehriyar ile evlenir. Şehrazat, Şehriyar'a her gece bir masal anlatır fakat masalları sabaha karşı en ilginç yerinde keser. Sultan da masalın devamını dinleyebilmek için Şehrazat'ın bir gün daha yaşamamasına izin verir. Bir süre sonra Şehriyar daha iyi bir insan ve iyi bir hükümdar olur. Şehrazat'ı öldürmekten vazgeçer. Üç tane oğulları olur ve mutlu bir şekilde yaşamaya devam ederler.

Bu parçada konusundan söz edilen eser aşağıdakilerin hangisidir?

- A) *Binbir Gece Masalları*
- B) *Kelile ve Dimne*
- C) *Keloğlan ve Padişah*
- D) *Kalyanamkara ve Papamkara*
- E) *La Fontaine Masalları*

3. Çocuklar kendilerini ve çevrelerini fark etmeye başladıklarında masal evreni iç içedir. Çocuklara okunan masalların oldukça büyüleyici ve esrarengiz bir atmosferi vardır. Çocuk; bu atmosferde gezer, eğlenir, öğrenir ve yaşama sevinci edinir. Özellikle masal kahramanlarıyla da özdeşim kuran çocuklar, onların davranışlarından etkilenir.

Bu parçada masalın hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Hayal ürünü olması
- B) Kişilerinin özellikleri
- C) Eğitici yönü
- D) İlgi çekici olması
- E) Mekânlarının sıra dışı seçilmesi

4. (I) Masalların yapısı döşeme, serim, düğüm, çözüm ve dilek bölümlerinden oluşur. (II) Masallar kısa ve yoğun anlatılmıştır. (III) Masallar kimi zaman güzel vakit geçirmek kimi zaman da eğlendirirken öğretmek için özel bir usul ile oluşturulur. (IV) Masal kahramanları gerçek kişilere dayandırıldığından verilen öğüt ve derslerden bireylerin incinmesi mümkün değildir. (V) Masallarda özellikle iyiler yüceltilirken kötüler cezalandırılır, kişilere karşılaştıkları engelleri aşması masal dinleyicilerini veya okurları olumlu etkiler.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Osmanlı Dönemi'nde sözlü gelenekten derlenerek hizırlanan ----, ilk Türk masallarındandır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) *Billur Köşk*
- B) *Keloğlan*
- C) *Şahmaran*
- D) *Kelile ve Dimne*
- E) *Nasrettin Hoca*

6. Birçok masalda ----, işini bilen, aklını kullanan bir kişi konumundadır. O, gücün karşısında halkın temsil eden bir tiptir. Bir anlamda "Arzu edilene ulaşma ve imkânsızı gerçekleştirme fonksiyonunu yerine getirme başarısını gösteren bir tiptir." Haksızlığa, adaletsizliğe, zorbalığa, kötülüğe karşı mücadele eden bir Anadolu delikanlısıdır. Kötülüklerle ve güçlüklerle savaşan, şansını ve kurnazlığını ustaca birleştirerek eline geçen fırsatlardan en iyi şekilde yararlanan biridir. O, yeri geldiğinde herkese meydan okuyup zoru başararak padişahın kızı veya peri kızı ile evlenir, padişah olur, vezir olur, zengin olur, sırma saçlarına kavuşur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Hızır
- B) Nasrettin Hoca
- C) Keloğlan
- D) Alaaddin
- E) Köse

7. Türk edebiyatında Anadolu ve Rumeli'den derlenmiş çok sayıda masal bulunmaktadır. Tanzimat Dönemi'nde masala olan ilgi artmış; La Fontaine'in masalları ---- tarafından *Tercüme-i Manzume* (1859) adıyla Türkçeye çevrilmiştir. Türk masallarını derleme ve inceleme çalışmaları Cumhuriyet Dönemi'nde yoğunlaşmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Şinâsi
- B) Nâmîk Kemal
- C) Ahmet Mithat Efendi
- D) Ziya Paşa
- E) Recâizâde Mahmud Ekrem

8. Öğüt olur da kim tutmaz ki Keloğlan tutmasın! Ana öğüdü, öğütlerin anasıdır der; ekmeğini tuza batırıp oturacak yerde varır, bir zorlu işe koşulur; gece demez, gündüz demez yorulur mu yorulur; evlerine altın, oluk gibi akmaz ama alın terinden öyle bir pırlanta yapar, öyle bir pırlanta yapar ki görenler parmağını ısrarır. Gerçek sofralarını, ne Arap Bacı kurar ne Kum Hacı kaldırır; ille velâkin eli kolu dert görmesin, iki cihanda yüzü ak olsun, yine anacığı serer, anacığı derler; yerler, içerler, öte yana geçerler. Onlar ermiş muradına, biz çıkışım kerevetine...

Bu parçada masalın hangi bölümleri yer almaktadır?

- A) Döşeme - dilek
- B) Serim - döşeme
- C) Düğüm - dilek
- D) Çözüm - dilek
- E) Düğüm - çözüm

9. ---- La Fontaine'in bütün fabllerini *Masallar* adlı kitabında ilk kez toplayıp yayımlayan sanatçımızdır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) İbrahim Şinası
- B) Sabahattin Eyüboğlu
- C) Orhan Veli Kanık
- D) Pertev Nail Boratav
- E) Nâbizâde Nâzım

10. billür sarayında çengi dilârâ
bahçede bin kaplumbağa
ve inci ile donanmış fil
(...)

yalnız bir kahkaha
bütün odalarda
her boş odaya girişimde
bir kahkaha
ve çıkışında
bir kahkaha.

Bu dizelerde aşağıdaki türlerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Hikâye
- B) Roman
- C) Masal
- D) Gezi yazısı
- E) Röportaj

11. XV. yılında Şeyhî'nin yazdığı ----, Türk edebiyatındaki ilk fabl örneğidir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Hüsrev ü Şirin*
- B) *Harnâme*
- C) *Şahmaran*
- D) *Billur Köşk*
- E) *Mesnevi*

12. **Aşağıdakilerin hangisi masal türünün örneği değildir?**

- A) *Bremen Mizikacıları*
- B) *Kükkedisi*
- C) *Prenses ve Bezelye Tanesi*
- D) *Semaver*
- E) *Kibrîtçi Kız*

- 1. Aşağıdakilerin hangisi *Grimm Kardeşler Masalları*'na ait değildir?**
- A) *Pamuk Prens ve Yedi Cüceler*
 - B) *Bremen Mizikacıları*
 - C) *Çizmeli Kedi*
 - D) *Kurşun Asker*
 - E) *Kükkedisi*
- 2. ----, Doğu halk edebiyatının en önemli eserlerindendir. Araştırmalar, hikâyelerin tek bir yazarının olmadığını; Hindistan, İran, Arap ve Mısır kültürlerinde halkın ortak katkılarıyla olduğunu ortaya koymuştur. Yazılış tarihleri ve yazarı bilinmeyen bu masallar, iki yüzü aşkin hikâyenin bir araya getirilmesiyle oluşmuştur. İslamiyet'ten önceki dönemi kapsar fakat ağırlıklı olarak 8. yüzyılda Abbasi halifelerinden Harun Reşit Dönemi'nin olaylarını anlatır. Dönemin sosyal yaşıntısını, kültürünü, insanların canlı bir şekilde anlatır. Olaylar daha çok Kahire, Şam ve Bağdat'ta geçmektedir.**
- Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?**
- A) *Binbir Gündüz Masalları*
 - B) *Kalyanamkara ve Papamkara*
 - C) *Çizmeli Kedi*
 - D) *Kelile ve Dimne*
 - E) *Binbir Gece Masalları*
- 3. Aşağıdaki sanatçılardan hangisinin masallar ile ilgili çeviri / derleme çalışması yoktur?**
- A) Orhan Veli Kanık
 - B) Sait Faik Abasıyanık
 - C) Eflatun Cem Güney
 - D) Sabahattin Eyüboğlu
 - E) Şinâsi
- 4. XIII. yüzyılda yaşamış İranlı şair Sâdi'nin ---- adlı eserine fabl özelliği taşıyan parçalara rastlanmaktadır.**
- Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?**
- A) *Harnâme*
 - B) *Gülistan*
 - C) *Mesnevi*
 - D) *Mantiku't Tayr*
 - E) *Küçük Prens*
- 5. Aşağıdaki eser - sanatçı eşleştirmelerinin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?**
- A) *Martı* - Richard Bach
 - B) *Hayvan Çiftliği* - George Orwell
 - C) *Gülistan* - Gülşehri
 - D) *Mesnevi* - Mevlana
 - E) *Küçük Prens* - Antoine de Saint-Exupéry
- 6. Hayata gülerek bakan, problemleri gülerek çözen Keloğlan'ın düşmanları oldukça fazladır. Bunların başında ---- gelir. Babasının uyarılmasına rağmen Keloğlan bu kişiyle karşı karşıya gelir, birlikte iş yapar ve onu kendi silahı ile yener. Masallardaki bu kişi kurnaz, hilebaz, kötü kalpli, acımasız, inatçı, gözü doymaz, kendi menfaatlerini her şeyin üzerinde tutan, başkalarına kötülük yapmaktan zevk alan sadist özelliklere sahiptir. Kisaca söylemek gerekirse o, bütün olumsuzlukları üzerinde taşır. Keloğlan'a göre daha yaşlıdır, aşktan ziade ticari konularda karşı karşıya gelirler. Keloğlan'ın rakibi olan bu kişi, aşılmazı gereken bir engeldir. O, hiçbir zaman Keloğlan'ın karşısında başarılı olamaz ve masalın sonunda yaptıklarının cezasını çeker.**
- Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?**
- A) Köse
 - B) Padişah
 - C) Vezir
 - D) Hızır
 - E) Harami

7. Bir zamanlar semizce, kurnaz bir tilki vardı
Sık sık ormanlığa, yemek için uğrardı
Bir gün yine o günlerden biriydi
Tilki açtı ve lakin, yine de çok diriydi
Girdi o ormanlığa, etrafına bakındı
Onun duyduğu ses, bir hayli tanındıktı
Çalılardan zıpladı, bir küçük yavru tavşan
Birkaç saniyede, dereler tepeler aşan
Tilki seslendi ona: "Bekle bir tavşan kardeşim!"
"Biliyor musun, bu ormanda yoktur sana eş?"
Yavru tavşan sevindi, azıcık da gerindi
"Doğru söylüyor tilki." dediyip havalara büründü
Derken, iyice yanaştı, kurnaz tilki tavşana
Tavşan bilemedi, ne gelecek başına
Tilki bir hamle attı, tavşanın boğazına
Tavşanın canı erdi, durdu küçük ağızına

Aşağıdakilerin hangisi fabl yapısına uygun olarak bu parçanın sonu olabilir?

- A) Tatlı dil yılanni deliğinden çıkarır.
- B) Tatlı söz dinletir, tatsız söz esnetir.
- C) Söz dediğin yaş deridir, nereye çekersen oraya gider.
- D) Söz var, dağa çıkarır; söz var, dağdan indirir.
- E) Aldanma güzel söze, sonra düşersin dara.

8. fiskiyenin üstünde
fırıldırı dönen insan
kırılmış merdivenlerde
malta taşlarının altındaki tesbih böcekleri
ve yerin altından
çıkan
solucanlar
büyük bademin altında
sohbet ederler

Bu dizelerde masal / fabl özellikleriyle ilgili hangisine yer verilmemiştir?

- A) Olay örgüsü olağanüstünlüklerde dayanmaktadır.
- B) Kişileştirme sanatından yararlanılmıştır.
- C) Olağan dışı mekânlar kullanılmıştır.
- D) İnsan dışı varlıkların özelliklerine degeinilmiştir.
- E) Öyküleyici anlatıma başvurulmuştur.

9. **Aşağıdakilerin hangisinde masal ile fabl karşılaşırmasında yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Her ikisinde de belirsiz bir zaman vardır.
- B) Her ikisi de olay çevresinde gelişen bir edebî türdür.
- C) Her ikisinde de olağanüstü ve hayalî mekânlar vardır.
- D) Her ikisinde de gözlemci bakış açısı kullanılır.
- E) İkisinde de öyküleyici ve betimleyici anlatım türü kullanılır.

10. Dere başında su içeceği bir güvercin.
Tam eğiliyordu, bir karınca düştü suya.
Bir koskoca ummanın ortasında, boş yere,
Çırpmayıordu tekrar kıyuya çıkmak için.
Güvercin de merhamete geldi birdenbire;
Suyun üzerine bir çöp parçası bıraktı.
Karınca da o çöpe tutunup kurtulacaktı.
Kurtuldu da. İşte tam o sırada..."

Bu parçadaki güvercin aşağıdakilerin hangisinin simgesi olabilir?

- A) Yardımseverlik
- B) Bencillik
- C) Kibir
- D) Kuvvet
- E) Açıkgözlülük

11. **Külkedisi adlı masal aşağıdakilerin hangisine aittir?**

- A) Grimm Kardeşler Masalları
- B) Andersen Masalları
- C) La Fontaine Masalları
- D) Beydeba
- E) Ezop Masalları

- 1. Aşağıdakilerin hangisinde masal ile fablın farklılıklarını yanlış verilmiştir?**

 - A) Masallar bir tekerlemeyle başlarken fabllarda bu durum söz konusu değildir.
 - B) Masalların sonu ders veren bir atasözüyle bitmez, fabllar ders veren bir atasözüyle biter.
 - C) Masallarda olağanüstü kişiler yer alırken fabllarda kahramanlar insan dışı varlıklardır.
 - D) Masallarda klasik "mutlu son" vardır, iyiler her zaman kazanır; fablların sonunda hayat dersi verilir.
 - E) Masallar düzayı şeklindeyken fabllar sadece şiir şeklinde olabilir.

2. Aşağıdaki parçaların hangisinde parantez () içindeki masal bölümü yanlış verilmiştir?

 - A) Pamuk bulut çok utanmış, o kadar çok utanmış ki arkadaşlarına karşı oysaki ben size hep kötü davranışım. Sizden hep daha güzel, daha iyi, daha verimli, daha da yüksekte olduğumu düşünüp kendi kendimle gururlanmıştım. Beğenmemiştüm sizi.

(çözüm)
 - B) Günlerden bir gün yine güzel bir uykuya çektiğten sonra uyanma zamanı gelmiş. Güzel bir sabaha "günaydın" demiş. Aynasına öylesine bakmış benden güzel yok zaten demiş.

(serim)
 - C) Gökten üç elma düşmüş: Biri bulutun başına, biri masalı dinleyenlerin başına, diğerinin de bu masalı anlatana. Tüm arkadaş olanlara arkadaşlarına destek olanlara arkadaşlarını sevenlere tatlı uykular.

(öğüt)
 - D) Bir varmış bir yokmuş. Deve tellal iken, horoz imam iken, manda berber iken; annem kaşıkta, babam beşikte, ben annemin beşğini tingir mingir salları iken gökyüzünün en güzel yerinde güzel bir bulut varmış.

(döşeme)
 - E) Oşurada güneşin görmüş tekrar çıkmak üzereyken "Bak sen bizim Pamuk'a, kara bulutlara ne kadar da çok üzülmüş, artık yarın çıkmayı bekleyeceksin, yerine geç." demiş. Pamuk bulut dinlemek istememiş. İnat etmiş, her zamanki gibi bencillik yapıp yerine gitmiş.

(düyüm)

3. Fabllarda aslan gücün, at bencilliğin, balıkçıl müşkül-pesentliğinin, cırcırböceği tembellik ve sorumsuzluğun, eşek acziyet ve kaballığın, fare huzur ve gösterişin, gelnik dünya nimetlerine düşkünlüğün, geyik ile zağar iyiliğin ve bu değerin sömürülmesinin, güvercin yardımseverliğin, horoz küçük hesaplar peşinde koşmanın, karga aptallığın, karınca çalışmanın ve sorumluluk sahibi olmanın, köpek rahat yaşama takas edilen sadakatin, kuğu sevilmiligin, kurbağa ağzızlığının, kurt özgürlük ve gücü kötüye kullanmanın, leylek akıl gücünün, kuzu masumiyetin, sinek kendini üstün görmenin, tavuk mal ve bereketin, tilki kurnazlığının, yılan nankörlük ve geçimsizliğin, keklik kolay elde edilen kazancın ve alay etmenin simgesidir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

 - A) Fabllarda varlıklar olumsuz yönleriyle ele alınarak bu olumsuzluklar yansıtılır.
 - B) Fabllarda adı geçen her varlık bir alegorik unsurdur yani bir değeri temsil etmektedir.
 - C) Fabllardan her zaman insanların iyi olması sonucunu çıkarmak mümkündür.
 - D) Fabllar toplumsal olayların nedenlerine ışık tutan olaya dayalı metinlerdir.
 - E) Fabllardan hayvanların dünyasındaki karmaşaaya ulaşıldığından ders çıkarılabilir.

4. Derlediği masal, destan ve halk öykülerini, kendine özgü bir anlatımla yeniden yazdı. *Açılı Sofram Açılı* adlı yapıtı, Danimarka'daki "Hans Christian Andersen Payesi Şeref Diploması"yla ödüllendirildi; Dünya Çocuk Edebiyatı Sertifikası verildi. Aynı ödülü *Dede Korkut Masalları* adlı yapıtıyla ikinci kez kazandı. Sözlü halk edebiyatı ürünlerini halk ağızıyla ve halkın beğenisine uygun olarak yeniden yazmakla görevlendirildi. Aynı yıllarda İstanbul Radyosu'nda "Bir Varmış Bir Yokmuş" saatinde anlatıldığı masallar ilgiyle karşılandı. Yapıtlarıyla "Masal Babası" ünvanını kazanan sanatçı, eğitimciliğinin yanı sıra, Anadolu basınınu yüreklenджici girişimleriyle de Türk eğitim ve yaşam yaşamına önemli katkılarında bulunmuştur.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerin hangisidir?

 - A) Naki Tezel
 - B) Şinâsi
 - C) Pertev Naili Boratav
 - D) Eflâtun Cem Güney
 - E) Mehmet Fuat Köprülü

5. I. Onlar ermiş muradına, biz çıkışım kerevetine...
 II. Evvel zaman içinde, kalbur saman içindeyken bir adamın bir tek kızı varmış.
 III. Az gidip uz gittikten sonra, bakmış ki koca bir çınar ağaçları...
 IV. Kırk gün, kırk gece düğün yapmışlar. Yiyip içip hoş muradına ermişler, darısı cümlemize.
 V. Çok söylemesi günahmış, hikâye söylemesi sevapmış. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde bir kurt yaşırmış.

Numaralanmış parçalardaki tekerlemeler masaldaki yerine göre ikişerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Almanya'da Wolfram Eberhard'le birlikte hazırladığı *Türk Masalları Kataloğu*'nda (1953), uluslararası araştırmalara da olanak sağlayan 370'ten çok masal tipini ortaya çıkarmıştır. Az Gittik Uz Gittik adlı derlemesinde yer alan inceleme yazılarında masaldan çağdaş öykü ve romana doğru uzanan evrimi bütün açılığıyla gözler önüne sermiştir, ulusal kültürün sağlıklı gelişmesine yaptığı katkılarının yanı sıra, çalışmalarıyla kendini dünya bilim çevrelerine kabul ettirmiş bilim insanlarından dandır.

Bu parça söz edilen araştırmacı aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Tahir Alangu
 B) Pertev Naili Boratav
 C) Saim Sakaoğlu
 D) Eflâtun Cem Güney
 E) Mehmet Fuat Köprülü

7. Aşağıdaki bilgilerin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) *Harnâme*, Şeyhî'nin toplumsal eşitlik düşüncesini işlediği, yergi içerikli bir fabldır.
 B) Doğu edebiyatında ilk fabl örneklerine eski Hint edebiyatında *Pançatantra Masalları*'nda rastlanır.
 C) Beydeba fabllarını *Kelile ve Dimne* adlı eserde toplamıştır.
 D) Kelile "yanlışın ve yalanın", Dimne ise "açık sözlük ve doğruluğun" sembolüdür.
 E) Gülcüşeri'nin Farsçadan çevirdiği Feridüddin-i Attar'ın *Mantiku't-Tayr* adlı eserinde kuşların, padishahlarını bulmak için çıktıkları yolculuk anlatılır.

8. Bir adamın bir maymunu ve bir kedisi varmış. Bunlar aynı evde birlikte yaşıyorlar. Maymun, kendisine verilenlerle yetinmiyor, kedi ise fareden çok peynirle ilgileniyor. Günlerden bir gün ev sahibi, mangalda kestane kebabı yapmak istemiş. İki kafadar arkadaş "Sahibimizi gizlice aldatarak karımıza iyice doyuracağız." diyerek kestaneleri yemek istemişler.

Maymun kediye "Kedi kardeş, sana güveniyorum. Haydi şu kestaneleri mangalın üzerinden aliver. Sendeki yetenek bende olsayı bu işte ne oyular oynardım." demiş. Maymunun sözünü dinleyen kedi, mangaldaki küllerri eşlemeş; teker teker kestaneleri almaya başlamış. Üç, dört, beş derken ocaktaki kestaneler tükenmiş. Maymun da mangaldan çıkan kestaneleri birer birer yemiş. Bu sırada evin hizmetçisi içeri girmiştir. Mangalın başında yakaladığı kediyi evden dışarı atmış. Maymun ise oralı bile olmamış.

Bir fabldan alınan bu parça ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Ana fikir bir atasözüyle desteklenmiştir.
 B) Kavramlar kahramanlar üzerinden somutlaştırılmıştır.
 C) Didaktik bir nitelik taşımaktadır.
 D) Edebi sanatlardan yararlanılmıştır.
 E) Çalışmaya yer verilmiştir.

9. Masallar nereden geldi?

Onları ilk kim anlattı?

Masalları ilk bir kadın anlattı.

Peki o kadına kim anlattı?

Bir çocuk anlattı.

Henüz bu dünyaya ilk adımını atmamış bir çocuk.

Ya o çocuğa kim anlattı?

Sessizlik anlattı, sessizlik

Bu dizelerde masalın hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Kişileri
 B) Mekâni
 C) Anlatıcısı
 D) Oluşma zamanı
 E) Okunma zamanı

1. Aşağıdakilerin hangisinde destanların oluşum aşamaları sırasıyla verilmiştir?

- A) Çekirdek - aktarım - yazma
- B) Oluşum - çoğalma - derleme
- C) Vaka - yayılma - toplama
- D) Çekirdek - yayılma - derleme
- E) Oluşum - ozan - yazma

Çözüm:

Destanlar sırasıyla çekirdek, yayılma ve derleme evrelerinden oluşur.

Cevap: D

2. Aşağıdakilerden hangisi yapma destanlar için söylenemez?

- A) Konusunu yakın tarihte yaşanan olaylardan alır.
- B) Anonim olmasıyla doğal destandan ayrılır.
- C) Toplumu derinden etkileyen olaylardan etkilenilerek yazılır.
- D) Doğal destanlara göre daha az kahramana yer verilir.
- E) Şair destanı oluştururken benzettmelerden yararlanır.

Çözüm:

A, C, D ve E seçenekleri yapma destanlar için söylenebilir. Yapma destan bir şair tarafından kaleme alınır. Yazanı belliidir. Doğal destanlar anonimdir. Dolayısıyla anonim olmasıyla yapma destanlar doğal destanlardan değil, doğal destanlar yapma destanlardan ayrılır.

Cevap: B

3. Aşağıdaki destanlardan hangisi farklı bir dönemde yazılmıştır?

- A) *Timur ve Edige Destanları*
- B) *Cengiz Han Destanları*
- C) *Alp Er Tunga Destanı*
- D) *Seyid Battal Gazi Destanı*
- E) *Danişmend Gazi Destanı*

Çözüm:

A, B, D ve E seçenekleri İslamiyet'ten sonra yazılmış Türk destanlarıdır. *Alp Er Tunga Destanı* ise Sözlü Dönem'e ait destandır.

Cevap: C

4. Aşağıdakilerin hangisinde Türk-İran savaşları anlatılmıştır?

- A) *İlyada Destanı*
- B) *Ergenekon Destanı*
- C) *Gilgamiş Destanı*
- D) *Manas Destanı*
- E) *Şehnâme*

Çözüm:

İlyada Destanı Truva Savaşları'ni anlatan Yunan destanıdır. *Ergenekon* Göktürklerin demir bir dağı eriterken Ergenekon'dan çıkışlarını anlatır. *Gilgamiş Destanı* Sümer Kralı Gilgamiş'i anlatır. Kırgızlara ait *Manas Destanı*'nda Kırgızların savaşları ve Manas anlatılmıştır. *Şehnâme* Türk-İran savaşlarının anlatıldığı İran destanıdır.

Cevap: E

5. "Türkler destan yapmaktan destan yazmaya fırsat bulamışlardır."

Yahya Kemal Beyatlı bu sözüyle aşağıdakilerden hangisini vurgulamıştır?

- A) Türkler sözlü bir kültüre sahiptirler.
- B) Türkler geçmişte derin iz bırakan pek çok tarihî olay yaşamıştır.
- C) Destan oluşturacak Türk ozanı yoktur.
- D) Türk destanları yayılma aşamasında kalmıştır.
- E) Destanlarımız çok geç yazıya geçirilmiştir.

Çözüm:

Türklerin göçebe yaşam biçimi onları hareketli kılmıştır ve Türkler hafızalarда iz bırakan kahramanlık, savaş, göç, afet gibi pek çok olay yaşamış ve bunları nesilden nesile anlatarak aktarmışlardır.

Cevap: D

6. Destanda Ruşen Ali ve babası Koca Yusuf'un Bolu Bey'i ile mücadeleşi anlatılmıştır. Destanın en dikkat çekici özelliklerden biri yiğitçe söyleyişlerdir. Türk dünyasında farklı şekiller ve isimlerde bilinmektedir. Bu nedenle eserin geç dönem bir doğal destan olduğu fikri de gelişmiştir.

Bu parçada anlatılan destan aşağıdaki dönemlerin hangisinde oluşmuştur?

- A) İslamiyet Öncesi Dönem
- B) Destan Dönemi
- C) Sözlü Dönem
- D) İslamiyet Sonrası Dönem
- E) Geçiş Dönemi

Çözüm:

Öncülde verilen bilgi *Köroğlu Destanı*'na aittir. *Köroğlu Destanı* İslamiyet sonrası Türk destanlarındandır.

Cevap: D

7. I. Mitolojik unsurlar kullanılmıştır.
II. Manzum olarak yazılmıştır.
III. Sözlü gelenek ürünüdür.

Aşağıdakilerin hangisi numaralanmış cümlelerdeki özelliklere sahip değildir?

- A) *Genç Osman Destanı*
- B) *Oğuz Kağan Destanı*
- C) *Atilla Destanı*
- D) *Alp Er Tunga Destanı*
- E) *Siyenpi Destanı*

Çözüm:

Numaralanmış cümlelerdeki özellikler, doğal destanlara özgü özelliklerdir. B, C, D ve E seçenekleri doğal destanlardır. A seçeneği ise Kayıkçı Kul Mustafa tarafından yazılmıştır ve yapma destandır.

Cevap: A

8. Destan okuyucu, şiirini tümden ezbere söylemez; belli ölçüler içinde, irtical ile (doğaçlama) yeniden yaratarak söyler. Bu yaratma içinde büyük ölçüde yerleşmiş, hazır biçimleri ve sözlü formülleri bir çeşit şiir dili olarak kullanır. Geleneksel destanın ezberlenmesi ve doğaçlama söylemenin söyle anlaşılmalıdır: Özbek şair Pulhanof 70 destan biliyordu, bunların en uzunu 20.000 dize idi. Kırgız Manası Saimbay Orozbakof, ezberden *Manas'*ın 250.000 dizelik bir epizotunu yazdırmıştı. Bu pasif bir ezberleme işi değildir; bir yeniden dizip koşma, özüne dokunmadan yeniden yaratma işidir.

Bu parçadan hareketle,

- I. Destanlar kulaktan kulağa aktarılırken değişikliğe uğrar.
- II. Doğaçlama, destanları özünden uzaklaştırır.
- III. Destanları ezberden söyleyen şairler vardır.
- IV. Destanlar her şairde baştan yaratılır.

sonuçlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve III
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

Çözüm:

Destanlar aktarılırken doğaçlama kullanıldığından kulaktan kulağa aktarılırken değişikliğe uğrayabilir. Bu nedenle I numaralı cümleye ulaşılabilir. Şairler destanları doğaçlasalar da özüne sadık kalırlar. Bu nedenle II numaralı cümleye ulaşılamaz. Kırgız ve Özbek şairlerlarındaki bilgilerle III numaralı cümleye de ulaşılmalıdır. Şairler destanları özüne dokunmadan kendilerine göre yeniden şekillendirirler. Özü korunarak destanlar oluşturulur. Bu nedenle IV numaralı cümleye de ulaşılamaz. I ve III numaralı sonuca ulaşılabilir.

Cevap: B

9. (I) Efsane, anlatıma dayalı bir Sözlü Edebiyat Dönemi ürünüdür ve sanatlı bir anlatıma sahip olmayıyla destandan ayrırlar. (II) Efsaneler çoğunlukla olağanüstü olayları, insanüstü güçleri ele alır. (III) Olayları gerçekten uzaklaştırarak anlatır ve konusu bir kişi, bir yer veya bir olaydır. (IV) Efsanelerde kısmen kutsiyet vardır. (V) Efsaneler dünyanın yaratılışı ve sonu ile ilgili, tarihî, tabiatüstü şahıslar ve varlıklar üzerine ve dinî olmak üzere sınıflandırılır.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

Efsaneler sözlü edebiyat değil halk edebiyatı ürünüdür. Bu nedenle I numaralı cümlede bilgi yanlışı vardır.

Cevap: A

10. Behçet Necatigil bu konuda şöyle diyor: "...ilkel insan topluluklarının, evreni, dünyayı ve tabiat olaylarını kişileştirerek yorumlamak, henüz sırrını çözemedikleri hayatın ve evrenin çeşitli görüntülerini bir anlam kolaylığına bağlamak ihtiyacından doğmuş öyküler..."

Behçet Necatigil bu sözyle aşağıdakilerden hangisine vurgu yapmıştır?

- A) Masal
B) Motifler
C) Mitler
D) Destanlar
E) Halk hikâyesi

Çözüm:

Mitler doğaya karşı halkın çaresiz kaldığı durumlarda bir şeylere sığınma ihtiyacından doğar. Parçada "sirrini çözemedikleri olaylar" derken mitlere vurgu yapılmıştır.

Cevap: A

11. **Aşağıdaki destan - konu eşleştirmelerinin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?**

- A) *Oğuz Kağan Destanı* - Oğuzların boylara ayrılmaları
B) *Ergenekon Destanı* - Türklerin bir demir dağı eritmeleri
C) *Şu Destanı* - Saka Türklerinin İskender'le savaşmak için geri çekilmeleri
D) *Alp Er Tunga Destanı* - İranlılar ile yapılan mücadeleler
E) *Yaratılış Destanı* - Türklerin Tanrı tarafından cezalandırılması

Çözüm:

A, B, C ve D seçeneklerinde verilen destanların konularına dair bilgiler doğrudur. *Şu Destanı'nda* Saka Türklerinin İskenderde savaşmaları anlatılır.

Cevap: E

12. I. *Kurtarılmış Kudüs*
II. *Üç Şehitler Destanı*
III. *Şehname*
IV. *Kuvâyi Millîye Destanı*

Numaralanmış destanlar aşağıdaki yazarlardan hangisi ile eşleştirilemez?

- A) Firdevsî
B) Fazıl Hüsnü Dağlarca
C) Dante
D) Tasso
E) Nâzım Hikmet Ran

Çözüm:

- I. *Kurtarılmış Kudüs* - Tasso
II. *Üç Şehitler Destanı* - Fazıl Hüsnü Dağlarca
III. *Şehname* - Firdevsî

- IV. *Kuvâyi Millîye Destanı* - Nazım Hikmet Ran

Dante, *İlahi Komedya'yı* yazan İtalyan yazardır.

Cevap: C

Notlarım

- 1. Aşağıdakilerin hangisi destana ait özelliklerden biri değildir?**
- A) Yiğitlik ve olağanüstülükleri anlatır.
 - B) Olaya dayalı bir anlatım söz konusudur.
 - C) Zaman ve mekân ayrıntılı olarak anlatılır.
 - D) Ait oldukları milletlerin ilk ürünleridir.
 - E) Yazıldığı dönemin zihniyet özelliklerini yansıtır.
- 2. Aşağıdakilerden hangisi doğal destanlardandır?**
- A) *Kurtarılmış Kudüs*
 - B) *Çılgın Orlando*
 - C) *Çanakkale Şehitlerine*
 - D) *Atatürk Kurtuluş Savaşı'nda*
 - E) *Oğuz Kağan*
- 3. Aşağıdakilerden hangisi Türklerle ait destanlardan biri değildir?**
- A) *Oğuz Kağan*
 - B) *Gılgamış*
 - C) *Ergenekon*
 - D) *Bozkurt*
 - E) *Türeyiş*
- 4. Destanlar ---- metin türlerindendir.**
- Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**
- A) tarihî
 - B) anlatmaya bağlı
 - C) göstermeye bağlı
 - D) öğretici
 - E) coşku ve heyecanı dile getiren
- 5. Aşağıdakilerden hangisi efsanelere ait özelliklerden biri değildir?**
- A) Üslup kaygısıyla oluşturulmuşlardır.
 - B) Hazır kalıplar kullanılmaz.
 - C) Konularına göre türlere ayrılır.
 - D) Kısa anlatılardır.
 - E) Olağanüstü olaylara yer verilir.
- 6. Aşağıdaki destanlardan hangisi Japonlara aittir?**
- A) *Le Cid*
 - B) *Şinto*
 - C) *İgor*
 - D) *Ramayana*
 - E) *Nibelungen*
- 7. Aşağıdakilerden hangisi İngilizlere ait bir yapma destanıdır?**
- A) *İlahi Komedya*
 - B) *Kurtarılmış Kudüs*
 - C) *Kaybolmuş Cennet*
 - D) *Çılgın Orlando*
 - E) *Henriade*
- 8. Aşağıdakilerden hangisi doğal destanlara ait bir özellik değildir?**
- A) Ezberlenerek nesilden nesile aktarılır.
 - B) Üç aşamadan oluşurlar.
 - C) Derin ve sarsıcı olayların ürünüdür.
 - D) Kopuz eşliğinde söylenir.
 - E) İslamiyet'ten önce yazıya geçirilmişlerdir.

- 9.** Aşağıdakilerden hangisi destanların özelliklerinden biri değildir?
- Epik bir anlatıma sahiptirler.
 - Savaş, göç, vb. konular işlenir
 - Halkın ortak hafızasının ürünüdür.
 - Coşkulu bir anlatıma sahiptirler.
 - Ulusal ögelere yer verilmeyez.
- 10. En eski Türk destanı aşağıdakilerden hangisidir?**
- Oğuz Kağan Destanı*
 - Manas Destanı*
 - Timur Destanı*
 - Yaratılış Destanı*
 - Şu Destanı*
- 11. Destanlarda savaşçı kişiliği ile bilinen alp tipine aşağıdakilerden hangisi örnek gösterilemez?**
- Oğuz Kağan
 - Alp Er Tunga
 - Manas
 - Şu
 - Battal Gazi
- 12. Aşina boyunun yaratılışı aşağıdaki destanların hangisinde anlatılmıştır?**
- Bozkurt Destanı*
 - Siyenpi Destanı*
 - Yaratılış Destanı*
 - Şu Destanı*
 - Ergenekon Destanı*
- 13. Aşağıdakilerin hangisi milletlerin ortak ürünü olan ve büyük olaylar sonucunda oluşmuş manzum destanlardan değildir?**
- Odysseia*
 - Kalevala*
 - Gilgamış*
 - Oğuz Kağan*
 - Kurtarılmış Kudüs*
- 14.** I. Anonim halk edebiyatı ürünleridir.
II. Konusu bir kişi, bir yer veya bir olaydır.
III. İnandırıcılık vasfını taşır.
- Numaralanmış cümlelerde özellikleri verilen anlatmaya bağlı metin türü aşağıdakilerden hangisidir?**
- Masal
 - Efsane
 - Destan
 - Hikâye
 - Halk hikâyesi
- 15.**
Dönem	Destan
Sakalar Dönemi	I
II	<i>Oğuz Kağan Destanı</i>
Uygur Dönemi	III
- Bu tabloda numaralanmış yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**
I	II	III
A) <i>Alp Er Tunga</i>	Hun	<i>Attila Destanı</i>
B) <i>Ergenekon</i>	Altay	<i>Türeyiş</i>
C) <i>Alp Er Tunga</i>	Göktürk	<i>Göç</i>
D) <i>Alp Er Tunga</i>	Hun	<i>Türeyiş</i>
E) <i>Şu</i>	Göktürk	<i>Göç</i>

- 1. Aşağıdakilerden hangisinde bilgi yanlışı yapılmıştır?**
- A) *Ergenekon Destanı*'nda Türklerin Ergenekon Dağı'ndan çıkmak için demir madeni olan bir dağ eritip geçmeleri anlatılır.
- B) *Bozkurt Destanı*'nda Uygurların bir düşman baskınında yok olması sonucu hayatı kalan tek bir genç ile bozkurttan türemeleri anlatılır.
- C) *Şu Destanı*'nda Saka hükümdarı Şu'nun Makedonya hükümdarı İskender'le yaptığı savaşlar anlatılmıştır.
- D) *Türeyiş Destanı*'nda tanrıların bir kurt suretinde göründükleri Uygur hakanının kızlarıyla evlenip çoğalmaları anlatılır.
- E) *Alp Er Tunga Destanı* Saka hükümdarı Alp Er Tunga'nın İranlılar ile yaptığı savaşları anlatmaktadır.
- 2. I. Kırgız Türkçesi ile yazılmıştır.
II. Dünyanın en uzun destanıdır.
III. Radloff tarafından derlenmiştir.**
- Numaralanmış özellikler aşağıdaki destanlardan hangisine aittir?**
- A) *Cengiz Han Destanı*
B) *Seyid Battal Gazi Destanı*
C) *Manas Destanı*
D) *Köroğlu Destanı*
E) *Danişmend Gazi Destanı*
- 3. 11. yüzyılda sözlü olarak şekillenen bu destan, sonraki yüzyıllarda yazıya geçirilmiştir. İslamiyet'ten sonra oluşan destanlar arasındadır. Anadolu'nun fethini ve bu fethin kahramanları anlatılır. İbni Ala tarafından derlenmiştir. Türk tarihine uzun dönem kaynaklık etmiştir.**
- Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerin hangisidir?**
- A) *Saltuk Buğra Han Destanı*
B) *Seyid Battal Gazi Destanı*
C) *Köroğlu Destanı*
D) *Danişmend Gazi Destanı*
E) *Cengiz Han Destanı*
- 4. Aşağıdakilerden hangisinin oluşumu diğerlerinden farklıdır?**
- A) *İgor*
B) *Le Cid*
C) *Beowulf*
D) *Aeneis*
E) *Odysseia*
- 5. Aşağıdaki destanlardan hangisinde olağanüstü olaylara diğerlerine göre daha az yer verilmiştir?**
- A) *Türeyiş Destanı*
B) *Göç Destanı*
C) *Genç Osman Destanı*
D) *Oğuz Kağan Destanı*
E) *Attila Destanı*
- 6. Aşağıdakilerden hangisi *Manas Destanı* için söylenemez?**
- A) Kırgızların millî destanıdır.
B) Dünyanın en uzun destanıdır.
C) İslamiyet öncesi dönemden izler taşırlar.
D) Manas adlı kişinin başından geçenler anlatılır.
E) İki bölümden oluşur.
- 7. Adana'da, Seyhan Nehri üzerinde bulunan tarihî Taşköprü'nün kurulması ile ilgili olarak birçok söylenti vardır. Bunlardan bir tanesi de şöyledir:**
- Adana'da bir padişah yaşamış. Padişahın kızı bir yılanın ölümüne sebep olmuş. Bu yılanın eşi kızı öldürmek için peşine düşmüştür. Padişah bunun farkına varmış. Kızını tanıdığı birisinin evine saklamış. Evden çıkışması yasağın kırınca bir gün dayanamayarak bahçeye çıkmış ve elma toplamaya başlamış. Bunu gören yılan kızı sokarak öldürmüştür. Padişah da kızının anısına Taşköprü'yü yaptırmış. Halk bugün bile padişahın, yıkıldığından yeniden yaptırılabilsin diye köprünün altına para ve altın koyduğunu inanır.
- Bu parçada örneği verilen tür aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Masal
B) Destan
C) Efsane
D) Halk hikâyesi
E) Mesnevi

8. I. *Kaybolmuş Cennet*
 II. *Çanakkale Şehitlerine*
 III. *Atatürk Kurtuluş Savaşı'nda*

Numaralanmış destanların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çekirdek evresini geçirmiştir.
 B) Şairin duygularını içerir.
 C) Yazıyla geçirilmemişlerdir.
 D) Tarihî konular işlenmiştir.
 E) Halkın ortak ürünüdürler.

9. Akhaların Troya şehrinin kuşatmasını ve yaklaşık on yıl süren bir savaştan sonra Troyalılara galip gelmelerini anlatır. Akhilleus'ın öfkesi ile başlayan destan Hektor'un cenaze töreni ile son bulur. Toplam yirmi dört bölümden oluşur.

Bu parçada özellikleri verilen destan hangi millete aittir?

- A) Yunan
 B) İspanyol
 C) Rus
 D) Japon
 E) Hint

10. Alalım yay ile kalkan
 Nişan olsun bize buyan
 Bozkurt olsun bize uran
 Demir kargı olsun orman
 Av yerinde yürüsun kulan
 Daha deniz, daha müren
 Güneş bayrak, gök kurukan

Bir destandan alınan bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Söylev niteliği taşımaktadır.
 B) *Oğuz Kağan Destanı*'ndan alınmıştır.
 C) Motif olarak maden isimleri kullanılmıştır.
 D) Göktürklere ait bir metnin parçasıdır.
 E) Dönemin zihniyetine dair izler taşımaktadır.

11. Türk destanlarında kullanılan motiflerle ilgili aşağıdakি açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) Bozkurt, destanlarda Türklerin soyunu devam ettirmesini sağlayan (*Yaratılış*), onlara yol gösteren (*Oğuz Kağan*) bir motif olarak karşımıza çıkar.
 B) Işık, gökten inen ilahi bir hayat verici olarak karşımıza çıkar. Kadınlar veya eşler bu ışiktan ortaya çıkarlar. (*Oğuz Kağan*)
 C) Rüya motifi, destan kahramanlarının hareketlerine yön veren, karar alırken dikkate aldığı bir unsur olarak görülür. (*Battal Gazi*)
 D) Yada taşı; Türk mitolojisinde millî birlik ve bütünlüğü, milletin huzurunu ve devletin devamını temsil etmektedir. (*Göç*)
 E) Kırklar, kahramanlar etrafındaki gücü simgelemektedir. Bazı eşya ve davranışları sınırlama özelliğine sahiptir. (*Manas*)

1. I. Oluşumunda evrelerden söz edilemez.
II. Gerçek dışı olaylara az rastlanır.
III. Yazılı olarak verilmiştir.

Aşağıdaki destanlardan hangisi numaralanmış cümlelerdeki özelliklere sahiptir?

- A) *Ergenekon Destanı*
- B) *Gılgamış Destanı*
- C) *Çanakkale Destanı*
- D) *Bozkurt Destanı*
- E) *Igor Destanı*

2. Türk kültüründe çok önemli bir değerdir ve mazisi çok eskilere dayanmaktadır. O bazen Türk ulusunu yok olmaktan kurtaran bir mucizevi varlık, bazen de çok zor zamanlarda yol gösteren bir kılavuzdur. Türklerin bu varlık ile bağı Çinlilerin dikkatini çekmiş olmalı ki bu varlığı Türklerle özdeştirmişlerdir.

Bu parçada anlatılan destan motifi aşağıdaki destanların hangisinde kullanılmamıştır?

- A) *Oğuz Kağan Destanı*
- B) *İlyada Destanı*
- C) *Ergenekon Destanı*
- D) *Bozkurt Destanı*
- E) *Manas Destanı*

3. (I) Emevi-Bizans savaşlarında ün kazanan komutan Battal Gazi'nin hayatı ve kahramanlıkları anlatılır. (II) Olaylar Malatya ve çevresinde geçer. (III) Battal Gazi zeki, bilgili ve üstün özellikleri olan bir kahramandır. (IV) Battal Gazi keşif kılığına girerek İslamiyet'in yayılmasına katkıda bulunmuştur. (V) *Danişmentname*'nin devamı niteliğindedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde *Battalname* ile ilgili yanlış bilgi verilmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4. I.

Şu boğaz harbi nedir? Var mı ki dünyada eşi?

En kesif orduların yükleniyor dördü beşi

- Tepeden yol bularak geçmek için Marmara'ya -

Kaç donanmayla sarılmış ufacık bir karaya.

Ne hayasızca tehaşşud ki ufkular kapalı!

...

- II.

Ben sizlere kağan oldum

Alalım yay ile kalkan

Nişan olsun bize buyan

Bozkurt olsun bize uran

Av yerinde yürüsun kulan

Daha deniz, daha müren

Güneş bayrak gök kurıkan

...

Farklı destanlardan alınmış numaralanmış parçaların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazarları belli değildir.
- B) Yazarın duygularına yer verilmiştir.
- C) Uzun sürede oluşmuştur.
- D) Halkın ortak ürünüdür.
- E) Topluma mesaj verme amacı vardır.

5. Bursa'da bulunan Oylat Kaplıcaları için anlatılan efsane İnegöl halkı tarafından yaygın olarak bilinse de Türkiye'nin başka bölgelerinde bilinmez. Buna karşılık *Bozkurt Destanı*, *Şu Destanı* gibi destanlar nereye giderseniz gidin duyulmuştur.

Bu parçaya göre efsanelerin hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Halkın ortak ürünü olması
- B) Yerel niteliğe sahip olması
- C) İnancın ön plana çıkması
- D) Millî metinler olması
- E) Gerçege dayanarak oluşturulması

6. Aşağıdakilerden hangisi *Üç Şehitler Destanı*'nın özelliklerinden biri değildir?

- A) Doğal destanlardan farklı bir kurulum sahiptir.
- B) Mustafa Kemal Atatürk üzerine şekillenmiştir.
- C) Doğal destanlardaki kahramanların bazı özellikleri görülür.
- D) Anlatımında yapmacık ancak güçlü bir dil kullanılmıştır.
- E) Alegorik anlatımdan yararlanılmıştır.

- 7.** I. Türk boylarının oluşumu sembolik bir dille anlatılmıştır.
 II. Göktürklere ait destanlardandır.
 III. Günümüzde oluşturulmaya devam edilmektedir.
 IV. Saka Türkleri ile Büyük İskender'in savaşlarını anlatır.

Numaralanmış cümleler aşağıdakilerin hangisi ile ilişkilendirilemez?

- A) *Oğuz Kağan Destanı*
- B) *Şu Destanı*
- C) *Bozkurt Destanı*
- D) *Türeyiş Destanı*
- E) *Manas Destanı*

- 8.** Kattı Kemal Paşa'nın ordusu düşmanı uğruna
 Pişman etti anasından doğduguna.
 Çevirdi Sakarya, çevirdi süvariler,
 Veryansın etti topçu,
 Veryansın etti piyadeler.
 Kattı Kemal Paşa'nın ordusu sürdü gitti,
 Yetişikçe vurdu düşmana.
 Hayın düşman sarhoş gibi sallana sallana
 On beş günde İzmir'i dar buldu,
 Ölen kurtuldu, sağ kalan teslim oldu.

Bir destandan alınan bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toplumu derinden etkileyen bir olay anlatılmıştır.
- B) Kahraman ve mekân bilgisi verilmiştir.
- C) Dönemin askerî zihniyeti ile ilgili bilgi verilmiştir.
- D) Anlatılan olaylar bir sonuca bağlanmıştır.
- E) Anlatıcının duygularına yer verilmemiştir.

- 9. Aşağıdakilerden hangisi konusu bakımından diğerlerinden ayrılır?**

- A) *İlyada Destanı*
- B) *Battalname Destanı*
- C) *Danişmentname Destanı*
- D) *Göç Destanı*
- E) *Genç Osman Destanı*

10. I. Battal Gazi Destanı

- II. *Danişment Gazi Destanı*
- III. *Köroğlu Destanı*

Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış destanların ortak özelliklerinden değildir?

- A) Arapça ve Farsça kelimeler kullanılmasına rağmen dilleri sadedir.
- B) Anlatımlarındaki akıcılık herkes tarafından anlaşılması sağlanmıştır.
- C) Bir kahraman etrafında şekillenmiştir.
- D) İslamiyet'in kabulünden sonra oluşmuş destanlardır.
- E) Müslüman-Hristiyan mücadeleleri anlatılır.

11.

I. METİN	II. METİN
ÜÇ ŞEHİTLER DESTANI	ODYSSEIA
Atıldı Mehmetçik, büyüğü bozdu,	Ganimetleri paylaşıp Akhalar,
Bir düşman süngüsüne, göğsünden	doluşular gemilerine,
Bu şahadette kayalar yanrıda sanki	kendi ülkelerinin yolunu tuttular.
Dipçık gürültüsünden.	On iki gemisi ve askerleriyle yerken açmıştı
Soruyordu herkes birbirine:	On iki Odysseus da ülkesi İthake'ye doğru,
"Parlayan şey bu mu?"	yıllardır görmediği karısı Penelope
Muzaffer oluyordu bileklerimizde,	ve biricik oğlu Telemakhos'a kavuşmak için.
Tarihin ilk dipçık húcumu.	Ama Olympos'taki tanrıların
Hayran oluyordu koca gökyüzü	başka düzenleri vardı
Gögüslerimizde büyütünen bahta	Odysseus için hazırlanan.
28 Mart günü bir Adsıztepe'de	Biraz uzun sürecek onun yolculuğu öteki krallardan.
Çelige karşı tahta.	
Fazıl Hüsnü DAĞLARCA	Homeros

Tabloda verilen parçalar arasında yapılan karşılaştırmalardan hangisi yanlışlıtır?

- A) Her iki parçada da tarihî bir olay kurmaca dünyada şekillendirilerek aktarılmıştır.
- B) İki parçada da olağanüstülükler ve motifler kullanılmıştır.
- C) I. parça Türk milletine, II. parça Yunan milletine ait yaşanmışlıklar içermektedir.
- D) Her iki parça da destanın oluşum aşamalarından (çekirdek, yayılma, derlenme) geçmiştir.
- E) Metinler manzum olarak kaleme alınmış, olay örgüsü içindeki hareketlilik fiillerle sağlanmıştır.

1. Pertev Naili Boratav, destanların ulusların yazı öncesi çağlarında oluşmuş, gelişmiş yapıtlar olduğunu, o çağlarda hem yaratılış ve dönüşümlere, tanrılarla ve çeşitli olağanüstü varlıklara hem de toplumun geçmişine ait bilgileri verdiği ifade etmiştir. Mehmet Fuat Köprülü, millî destanın doğması için bir kavmin medeniyet bakımından epey aşağı bir seviyede olması ve hayatının birtakım büyük sarsıntılarla uğraması, çok büyük hadiselerle karşılaşmış olması gerektiğini savunmuştur. Köprülü, göçler gibi meydana çıkan bazı hadiselerin bütün mazisini şairlerinin şifahi rivayetlerinden öğrenen bu halk arasında yeni birtakım parçaların meydana gelmesine yahut bu gibi muhtelif menkıbeleri bir kahraman etrafında toplayan yeni daireler ortaya konulmasına sebep olduğunu ifade etmiştir. Sonra bu kavmin medeni seviyesi yükselp millî destan vücuda gelmektedir.

Bu parçada destanlarla ilgili aşağıdaki kilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Destanların oluşumlarıyla ilgili farklı görüşler ortaya atılmıştır.
- B) Destanların oluşması için toplumların başından büyük olaylar geçmelidir.
- C) Destanlar milletlerin medeni seviyelerinin yükselmelerini sağlar.
- D) Destanlar toplumların geçmişleri hakkında bilgi veren ürünlerdir.
- E) Millî destanların oluşması için belirli aşamalar gereklidir.

3. “Destan” terimi hakkında Dursun Yıldırım, Türk dili ve edebiyatı tarihinde destan türündeki eserleri izah etmek için farklı devirlerde birçok kavram kullanıldığını, yabancı kaynaklı bir kelime olmasına rağmen en çok kullanılan terimin “destan” olduğunu söylemektedir. Bunun yanında Yıldırım, Türk edebiyatında destan mefhumunun günümüzde daha çok kahramanlık konularının ağırlıkta bulunduğu manzum, manzum-mensur ya da mensur eserler için kullanılan bir kavram olduğunu ifade etmektedir.

Bu parçada destanlarla ilgili hangi özellik vurgulanmaktadır?

- A) Yazılış biçimleri
- B) İşlediği konular
- C) Destan adının kökeni
- D) Tanımı
- E) Başka adlarla anılması

2. ---- Türk epik anlatılarının hemen hepsinde karşımıza çıkan “alp tipi”nin ilk ve en önemli örneklerinden birisidir. Doğumundan itibaren sergilediği olağanüstü özellikleri ile epik anlatılardaki merkez kahraman rolünü yansıtır. Örneğin; ‘Bu çocuğun yüzü gök, ağızı ateş gibi kırmızı gözleri ela, saçları ve kaşları kara idi. Perilerden daha güzeldi’ şeklindeki ifadeler bu durumu net şekilde göstermektedir. Metnin devamında da bu olağanüstü durumlar sürmektedir.

Bu parçada boşluğa aşağıdaki kilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Attila
- B) Alp Er Tunga
- C) Oğuz Kağan
- D) Timur
- E) Edige

4. Asırlar boyu söylenen, bütün Türk topluluklarının çok sevdigi destanlardan biridir. Bu destan, Orta Asya kavimlerinden Türkmenler, Özbekler, Tacikler, Karakalpaklar ve Kazaklar arasında bilinmektedir. Ayrıca Kafkasya kavimlerinden Azerbaycan Türkleri, Ermeniler, Gürcüler, Abhazhalar, Kumuklar ve Balkanlar'da yaşamakta olan halklar, Araplar ve Anadolu Türkleri tarafından da bilinmektedir. Sömürulen halkın haklarını koruyan ve kurtarıcıların safında kahramanlık gösteren kişilerin hikayelerini destan kahramanının ismiyle bağlantılı olarak anlatmışlardır.

Bu parçada özellikleri verilen destan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Oğuz Kağan Destanı
- B) Körroğlu Destanı
- C) Cengiz Han Destanı
- D) Timur Destanı
- E) Satuk Buğra Han Destanı

5. ... Genç Osman gizlice orduya karışır. Bağdat'a yaklaşıldığı sırada padişah ordunu denetlemek ister, bakar ki; büyükleri terlememiş bir genç de orduda bulunmaktadır.

— Adın ne senin?

— Osman Efendim.

— Niçin katıldın orduya, büyüklerin bile yok. Bizde büyüklerında tarak durmayan kişi orduya alınmaz, duydu mu?

— Duydum efendim.

— Pekiye, öyleyse niçin katıldın orduya, git! Ananın koyunu çocuksa.

İşte bu lafa alınmış Aksaraylı Genç Osman. Padişaha dönerek:

— Tarağınızı verir misiniz?

Padişah kızgınlıkla, tarağını verdi. Osman tarağı aldı iki eliyle dudağının üzerine bastırdı. Kan yürümüştü ve padişaha dönerek:

— İşte benim büyükümda da tarak duruyor. Şimdi orduya girebilir miyim dedi.

Bir destandan alınan bu parçanın oluşum özellikleri dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir şair tarafından oluşturulmuştur.
- B) Olağanüstü olaylara yer verilmez.
- C) Yakın geçmişte oluşturulmuştur.
- D) Halkın ortak ürünü değildir.
- E) Yazarın duygularına yer verilir.

6. 1835'te Elias Lönnrot (Elias Lönrot), bir köylü kılığına girerek Finlandiya köylerini dolaşır ve bir yıl emek verecek Fin Destanı *Kalevala* türkülerini toplar. Parça parça türküler hâlinde yaşayan bu destanı bir bütün hâline getirir ve 1836'da yayırlar.

Bu parçada destanların hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Halkın ortak ürünü olması
- B) Tarihe kaynaklık etmesi
- C) Derleme evrelerinin olması
- D) Bir yazar tarafından oluşturulması
- E) Sonradan yazıya geçirilmesi

7. Hangi nedenle olursa olsun toplum üzerinde etki bırakın ve kuşaktan kuşağa anlatılmaya başlayan bir olayın öncelikle ozan tarafından edebiyat ürününe dönüşürlmesi gereklidir. Yani bir icracı ozan tarafından konu destanlaştırılmalı ve diğer ozanlar tarafından da kuşaklar boyunca anlatım sürdürülmelidir.

Bu parçada destan oluşum aşamalarından hangisi üzerinde durulmaktadır?

- A) Destan devri
- B) Çekirdek
- C) Tespit
- D) Yayılma
- E) Derleme

8. Bir gün Altın Han, ala şafakta altın çadırındaki yatağından çıkar. Gök-Kır ayಗırına gemi vurur, eyeri kapar. Okunu ve silahını kuşanır, oklar arkasında sık ağaçlı bir orman gibi dalgalanmaktadır. Karısı Arı Altın sorar, "Nereye gidiyorsun, göz görüben alındığım, gönül verip sevdiğim?" Altın Han: "Sürülerimi saymaya, ilimin insanlarına göz kulak olmaya gidiyorum." diye karşılık verir. Atını kamçılar, dört nala uzaklaşır. Sürülerini sayar, çıplakları giydirir, yayalara at verir, bindirir; açları doyurur. ...

Bir destandan alınan bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dönemin siyasi zihniyeti ile ilgili bilgi verilmiştir.
- B) Diyaloglardan yararlanılarak nesir olarak yazılmıştır.
- C) Türk destanlarına ait motiflerden yararlanılmıştır.
- D) Olayın yaşandığı zaman belirsizdir.
- E) Halkın ortak inanışının ürünüdür.

9. Destanda Zülkarneyn adı ile geçen şahıs, bilindiği gibi, Makedonya'nın ünlü kralı İskender'dir. Orta Çağ İslam tarihçilerinin birçoğu gibi Kaşgarlı Mahmut da İskender'den Zülkarneyn diye bahsetmiştir. O hâlde destanda geçen olaylar, İskender'in Türkistan seferine yani MÖ 330-327 tarihlerine rastlamaktadır.

Bu parçada özelliği verilen destan aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Hun
- B) Göktürk
- C) Uygur
- D) Saka
- E) Oğuz

1. Aşağıdakilerden hangisi hikâyenin yapı unsurlarından biri değildir?

- A) Olay örgüsü
- B) Biçem
- C) Mekân
- D) Zaman
- E) Kişi / Kişiler

Çözüm:

Olay örgüsü, mekân, zaman ve kişi / kişiler hikâyenin yapı unsurlarıdır. Biçem (üslup) hikâyenin yapı unsurlarından biri değildir.

Cevap: B

2. Türk edebiyatında Batılı anlamda ilk hikâye örneği Sâmiipaşazâde Sezâî'nin ---- adlı eseridir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Heyhat
- B) Küçük Şeyler
- C) Letâif-i Rivâyât
- D) Bir Hikâye-i Sevda
- E) Müsameretnâme

Çözüm:

Müsameretnâme Emin Nihat Bey tarafından yazılan ilk hikâye denemesidir. *Letâif-i Rivâyât* Ahmet Mithat Efendi tarafından yazılan ilk yerli hikâyedir. *Heyhat* ve *Bir Hikâye-i Sevda* Servetîfünun Dönemi yazarı olan Halit Ziya Uşaklıgil tarafından yazılan hikâyelerdir. Sâmiipaşazâde'nin yazdığı *Küçük Şeyler* Türk edebiyatında Batılı anlamda yazılmış ilk hikâye örneğidir.

Cevap: B

3. Aşağıdakilerden hangisi hikâyenin özelliklerinden biri değildir?

- A) İnsan yaşamının bir bölümü ele alınan hikâyede olay ya da durum söz konusudur.
- B) Hikâyenin serim bölümünde olayın geçtiği çevre, kişiler tanıtılarak ana olaya giriş yapılır.
- C) Hikâyede düğüm bölümünde olay, okuyucuda merak duygusu oluşturacak şekilde işlenir.
- D) Hikâyede duygulandırmak ve heyecanlandırmak değil, düşündürmek ön plandadır.
- E) Hikâye türü eserlerde kısa ancak yoğun bir anlatım tercih edilir.

Çözüm:

Hikâyede düşündürmek değil, duygulandırmak ve heyecanlandırmak ön plandadır.

Cevap: D

4. Aşağıdakilerin hangisinde hikâye ile ilgili bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) Sınırlı bir çevre vardır, mekân çok ayrıntılı anlatılmaz, kısaca tasvir edilir.
- B) Olayın oluşmasında etkili olan insanlar, yazar tarafından hazırlanan kurmaca kişilerdir.
- C) Olaylar kronolojik sıralama, geriye dönüşler ya da zaman sıçraması şeklinde verilebilir.
- D) Tek bir niteliğiyle ele alınan, belli bir toplumsal tabakanın temsilcisi olan kişilere karakter denir.
- E) Olay, kişiler arasında cereyan eden ilişkiler ya da kahramanın iç çatışması sonucu ortaya çıkar.

Çözüm:

Tek bir niteliğiyle ele alınan, belli bir toplumsal tabakanın temsilcisi olan kişilere karakter değil, tip denir.

Cevap: D

5. Hep birlikte çıktıktı. Arkadaşım memnun ve kendisinden emin bir tavırla imtihan odasını açtı. Burası parke döşeli, bir tarafında kurulmuş sahneimsi bir yer bulunan geniş bir salondu. Sahneye yakın köşelerden birinde de kuyruklu piyano vardı. Oda birdenbire doldu. Grup grup Türkçe ve Frenkçe konuşmalar başladı. Bazen münakaşalar birbirini bastırıyor ve anlaşılmaz bir gürültü benim bile başımı ağırtıyordu. Genç bir Alman kadını piyanoya geçip tuşlara dokundu. Sivaslı Ali ömründe hiç görmediği bu alete hayret dolu bir göz attı, sonra ihtimal acemilik göstermemek için lakin bir hâl almaya çalıştı.

Bu parçada aşağıdaki yapı unsurlarından hangisi belirgin değildir?

- A) Olay örgüsü
- B) Kişi
- C) Zaman
- D) Mekân
- E) Anlatıcı

Çözüm:

Bu parçada çıkış imtihan odasına gidilmesi, odanın doldması, konuşmaların başlaması, hikâye anlatıcısının başının ağrımı, Alman kadının piyanoya geçip tuşlara dokunması, Sivaslı Ali'nin piyanoya hayretle bakması olay örgüsündür. Hikâyedeki kişiler; hikâye anlatıcısı, Alman kadın ve Sivaslı Ali'dir. Zaman ile ilgili belirgin bir ifade kullanılmamıştır. İmtihan odası, sahne mekâna ait sözlerdir. Anlatıcı birinci kişi anlatımıyla belirgindir.

Cevap: C

6. İtalyan yazar Boccaccio (Bokaçyo) hikâyeye bugünkü anlamda ilk edebî kimlik kazandıran ilk sanatçıdır. XIV. yüzyılda yazdığı ---- adlı eseriyle ilk hikâye örneğini vermiştir. Türk edebiyatında hikâye türü her dönemde yer yer kendini hissettirse de XIX. yüzyılda Tanzimat Dönemi'nde başlayan yeniliklerle Batılı anlamda ilk kez kendini göstermiştir. Bu noktada ilk örneği veren Ahmet Mithat Efendi olmuştur. ---- adını verdiği eseri ilk hikâye örneğidir. Ahmet Mithat Efendi'nin hikâyelerinde meddah tarzında bir anlatım vardır. Her hikâyesini kissadan hisse çıkacak şekilde yazan Ahmet Mithat Efendi böylelikle toplumu eğitmeyi amaçlamıştır. Basit kurguları ele almış ve geliştirerek âdetâ bir tekerleme gibi okuyucuya sunmuştur. Hikâye türünde Sâmipaşazâde Sezâi'nin ---- eseri, modern olarak verilmiş ilk örneklerindendir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Decameron - *Letâif-i Rivâyat* - Küçük Şeyler
- B) Don Kişot - Küçük Şeyler - *Letâif-i Rivâyat*
- C) Robinson Crusoe - Kissadan Hisse - Küçük Şeyler
- D) Decameron - Küçük Şeyler - Sergüzeş
- E) Don Kişot - *Letâif-i Rivâyat* - Sergüzeş

Çözüm:

Boccaccio'nun (Bokaçyo) yazdığı ilk hikâye örneği Decameron'dur. Ahmet Mithat Efendi'nin hikâye türünde ilk örneği verdiği eser *Letâif-i Rivâyat*'tir. Sâmipaşazâde Sezâi'nin Küçük Şeyler adlı eseri, modern olarak verilmiş ilk hikâye örneğidir.

Cevap: A

7. ---- öykülerinde öykücü anlatacağı olayı başlattıktan sonra bir gerilim içinde tutmak için okuyucuya, olayın akışına karşı kimi engeller çıkarır; karmaşık bir durum çıkar ortaya. Bu karmaşıklığı zaman zaman artırır, zaman zaman gevşetir öykücü. Böylece gerilimi artırır. Geriliyi doruk noktasına çıkardıktan sonra aşamalı bir biçimde düşürerek ---- ulaşır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Olay - belirsizliği
- B) Maupassant tarzı - okuyucunun isteğine
- C) Durum - çözümsüzlüğe
- D) Kesit - sonuca
- E) Olay - çözümlemeye

Çözüm:

Parçada olay öyküsüne dayalı plan hakkında bilgi verilmektedir. Olay öykülerinde düğümün çözümlenmesi gerekmektedir.

Cevap: E

8. — Yoo, güvercinlerime dokunmayın, dedi.

İhtiyar çiftlik sahibinin hayatı en çok sevdığı şeylerden birisi ve belki birincisi de güvercinleri idi. Genç yaşından beri ne tarlası ne ağılı ne ahırı ne kümeleri onu çiftlik binasının iç avlusundaki güvercinleri kadar işgal etmemiştir. Bunun için değil midir ki onu, kasabada olsun köyde olsun aile adının bütün şöhretine rağmen "Kuşbaz Hüseyin Bey" demeden kimse tanımaz.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Kişilerin fiziksel özellikleri belirtilmiştir.
- B) Mekân betimlemelerinden yararlanılmıştır.
- C) Olağanüstü unsurlara yer verilmiştir.
- D) Birinci kişi anlatımı kullanılmıştır.
- E) Hikâyeyenin serim bölümünden alınmıştır.

Çözüm:

A seçeneğindeki kişilerin fiziksel özellikleri belirtilmemiştir. B seçeneğindeki mekân betimlemelerinden yararlanılmamıştır. C seçeneğindeki olağanüstü unsurlara yer verilmemiştir. D seçeneğindeki anlatımda birinci kişi değil, üçüncü kişi kullanılmıştır. Kişi, mekân hakkında tanımlamalar bu parçaının hikâyeyenin serim bölümünden alındığını göstermektedir.

Cevap: E

9. Yolcuların ekserisi bu gibi hadiselere alışık oldukları için sadece başlarını sallıyorlar ve sepetlerini, çırınclarını açarak bir şeyler yiyorlardı. Bir müddet daha geçip ortalık adamaklı kararınca şoför, yol amelesinden bir fener alarak yeniden işine koyuldu. Biz yolcular, birden-bire çöken sükütn içinde, olduğumuz yerlere uzanmış; kımıldamadan duruyorduk.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Olaya dayalı bir hikâyeden alınmıştır.
- B) Zamanın belirtildiği ifadelerle yer verilmiştir.
- C) Kişilerin fiziksel özellikleri belirtilmiştir.
- D) Düğüm bölümünden alınmıştır.
- E) Mekânlâ ilgili ayrıntılara yer verilmemiştir.

Çözüm:

Yolcuların bir şeyler yemesi, şoför ve yol amelesinin işlerini yapmaları, yolcuların kımıldamadan oturması olaya dayalı anlatımlardır. Zamanla ilgili ortalığın kararması ifadesi akşam ya da gece olduğuuna işaret etmektedir. Başlamış bir olayın devamı ancak bitirilmemiş bir olay olduğu için düğüm bölümünden alınmıştır. Mekânlâ ilgili ayrıntılara parçada yer verilmemiş, bir ara sıra oldukları hissettirilmiştir. Kişiye ait fiziksel özellikler parçaında belirtilmemiştir.

Cevap: C

10. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) Gözlemci bakış açısından anlatıcının anlatımı göründükleriyle sınırlıdır.
- B) Hâkim bakış açısından anlatıcı, olayların nasıl gelişeceğini bilir ve görür.
- C) Kahraman bakış açısından olaylar, hikâye kahramanlarından birinin ağızıyla anlatılır.
- D) Müşahit bakış açısından anlatıcı, hikâye kahramanlarının aklından geçenleri bilir.
- E) İlahi bakış açısından anlatıcı, olaylara ve kahramanlara hâkimdir.

Çözüm:

Hikâye kahramanlarının aklından geçenleri bilen bakış açısı hâkim (tanrısal - ilahi) bakış açısıdır.

Cevap: D

11. Betimleyici anlatımla ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlışır?

- A) Varlıklar, durumları zihinde canlandırmayı amaçlayan anlatım biçimidir.
- B) Sıfatlar kullanılarak varlık ve durumlar ayırt edici özelliklerle verilir.
- C) Öznel olanlarına açıklayıcı, nesnel olanlarına izlenimsel betimleme denir.
- D) Kişinin iç dünyasını anlatan betimlemelere tahlil (ruhsal portre) denir.
- E) Kişinin dış görünüşünü anlatan betimlemelere fiziksel betimleme denir.

Çözüm:

Betimlemelerin öznel olanlarına izlenimsel, nesnel olanlarına açıklayıcı betimleme denir.

Cevap: C

12. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi parantez () içindeki terimle uyuşmamaktadır?

- A) Kahramanların karşılıklı konuşmalarına dayanan anlatım tekniğidir. (diyalog)
- B) Kişilerin iç dünyalarının, kahraman anlatıcı ve bakış açısıyla anlatıldığı tekniktir. (uç çözümleme)
- C) Daha çok serbest çağrışim yoluyla bir düşünmeden bir başka düşünceye atlanan anlatım tekniğidir. (bilinc akışı)
- D) Kahramanın, duygularını sesli düşünme şeklinde yansıtıldığı anlatım tekniğidir. (uç konuşma)
- E) Eserde kronolojik akışın kırılarak geçmişe ait yaşıntıların anlatılması tekniğidir. (geriye dönüş)

Çözüm:

İç çözümlemede kişilerin iç dünyaları, iç yaşıntıları hâkim anlatıcı ve bakış açısıyla anlatılır.

Cevap: B

13. Narkozun etkisinden çıçıp tekrar kendine geldiğinde dumunun tehlikesini gören doktorların haberdar ettikleri karısıyla kızı odaya girdi. Adam hafifçe morarmış göz kapaklarının arasından, daha önce hiç görmediği beyaz ve yabancı mekâna güçlükle bakarak, "Neredeyim ben?" diye düşündü.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangilerine yer verilmiştir?

- A) Betimleyici - Açıklayıcı
- B) Tartışmacı - Öyküleyici
- C) Öyküleyici - Betimleyici
- D) Açıklayıcı - Tartışmacı
- E) Tartışmacı - Betimleyici

Çözüm:

Bu parçada adamın karısı ve kızının içeri girmesi, adamın etrafına bakınması öyküleyici anlatımdır. Adamın göz kapaklarıyla ilgili ayrıntıların ve mekânın özelliklerinin verilmesi betimleyici anlatımdır.

Cevap: C

14. Tezgâhların arasından başları önde yürüdüler. Bastıkları yere dikkat ediyorlardı. Bican'ın çeneleri titremeye başlamıştı. Bazı kişi gecelerinde ağıllarda kurt beklerlerdi. Babası alışsın diye onu da yanına alındı. Küçüktü o zamanlar, daha sürülerini satmamışlardı. Dışarıda tipi inilerdi. Saatler bir türlü geçmek bilmez, gece dayanıp uzadıkça uzardı. Babası bazen mavzerin namlusuna dayanır uyuklardi. Davarlar, canavarın yaklaşlığını çok önceden sezerdi. Kesik kesik, ağlar gibi sesler çıkarırlardı. O sırada Bican kurdun nefesini ense kökünde hissedерdi. Babasına biraz daha sokulurdu. Şimdi yine aynı ürpertiyle sarsılıyordu.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Anlatıcının üçüncü tekil kişi olduğu
- B) Hâkim bakış açısından yararlanıldığı
- C) İç çözümleme tekniği kullanıldığı
- D) Geriye dönüş teknigiden faydalananlığı
- E) Betimleyici unsurlara ağırlık verildiği

Çözüm:

Anlatıcı, üçüncü tekil kişidir (sarsılıyordu). Parçada anlatıcının duygusu ve düşüncelerine yer verildiğinden (Şimdi yine aynı ürpertiyle sarsılıyordu.) hâkim bakış açısından yararlanılmıştır. Hâkim bakış açısından verilen parça anlatıcının iç çözümlemesine yer verilmiştir (O sırada Bican kurdun nefesini ense kökünde hissedерdi). Anlatıcının babasıyla geçmişte kurt bekledikleri zamanı anlatması geriye dönüş teknigidir. Parçada betimleyici unsurlara değil, olay anlatımına ağırlık verilmiştir.

Cevap: E

15. Bir evin kapısının önünde durduk. Abdullah kapayı çaldı. Gençten biri kapayı açtı. Abdullah geride durdu. "Buyur." dedi. Kapıdan girdim. Burası lokanta falan olamazdı, düpedüz bir evdi. "Ne güzel bir Mardin evi!" dedim içimden. Yanımdaki delikanlıyla (Abdullah dışarıda kalmıştı.) taş avluyu geçtik. Ortada mermer bir havuz bulunuyordu. Avluya çevreleyen evin çıkmaları, tahtadan sütunların üzerindeydi. Avluya bakan kapılardan birini açtı delikanlı, içeri girdim.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Geriye dönüş anlatım tekniği kullanılmıştır.
- B) Betimleyici anlatıma yer verilmiştir.
- C) Olaylar, birinci tekil kişi ağızından aktarılmıştır.
- D) Kahraman bakış açısı kullanılmıştır.
- E) Öyküleyici anlatıma başvurulmuştur.

Çözüm:

Avlunun özelliklerinin anlatımıyla betimleyici anlatıma yer verilmiştir. Olaylar birinci tekil kişi ağızından anlatılarak kahraman bakış açısı kullanılmıştır. Kapının önünde durulması, kapının çalınması, kapının açılması, kapıdan girilmesi, avlunun geçilmesi, içeri girilmesi olaya dayalı anlatılmlardır ve öyküleyici anlatıma başvurulmuştur. Kahramanın, duygusu ve düşüncelerinin sesli düşünme şeklinde yansıtıldığı anlatım tekniği iç konuşmadır. "Burası lokanta falan olamazdı, düpedüz bir evdi." ifadesi kahramanın duygusu ve düşüncelerinin yansıtılmasıdır. Bu parçada geriye dönüş anlatım tekniği kullanılmamıştır.

Cevap: A

16. Sessizdi sokak. Sessiz ve issiz. Sokak lambaları sönmüşü. Gökyüzünün yıldızları yumuşak, kaygan bir aydınlichkeit sunmaktadır. Hafif esinti saçlarını dağıttı. Dönüp yokuşun yukarısına baktı. Suzi'nin penceresinde olmasına ne demek? Çünkü kendisi ne zaman uyanıp soğğa çırka bilirdi, Suzi de oturmuş kitap okumaktadır odasında. Az sonra birlikte çay içiyor olacaklardı ama bu gece Suzi uyuyor. Ne tuhaf! Omuzlarını silkti, alındırmıyordu artık.

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisine başvurulmuştur?

- A) İç çözümleme - iç konuşma
- B) Diyalog - iç konuşma
- C) Geriye dönüş - diyalog
- D) Geriye dönüş - iç çözümleme
- E) İç konuşma - bilinc akışı

Çözüm:

Parçada Suzi'yle önceki akşamları belirtilerek geriye dönüş teknigi, hâkim anlatıcıyla kahramanın düşünceleri belirtilerek iç çözümleme teknigi kullanılmıştır.

Cevap: D

17. Biraz önce panayır yerini andıran sokak bir anda sessizleşir, yüksek duvarın üstünde oturan Sami yapayalnız kalındı. Sonra küçükük gövdesini aşağı kaydırır, yavaş yavaş eve doğru yollanındı. Zile yetişemediği için ayağının ucuyla kapıyı tekmelерdi. Annesi her seferinde oğlunun vereceği cevabı bildiği hâlde sorardı:

— Nereden geliyorsun, oğlum?
 — Okuldan.
 — Ne yaptın orada?
 — Hiç, baktım.
 — Kendine bir arkadaş buldun bari?
 — Çık...

Bu parçadan

- Sadece müşahit bakış açısı kullanılmıştır.
- Anlatımında betimleyici unsurlardan faydalanyılmıştır.
- Yöresel dilin özelliklerine yer verilmiştir.
- Gösterme ve tahkiye etme anlatım tekniklerinden yararlanılmıştır.

yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
 D) III ve IV E) I, III ve IV

Çözüm:

Parçada "Zile yetişemediği için ayağının ucuyla kapıyı tekmelere" ifadesiyle müşahit bakış açısı kullanılmışken "Annesi her seferinde oğlunun vereceği cevabı bildiği hâlde sorardı." ifadesiyle hâkim bakış açısı da kullanılmıştır. Sokağın anlatımında betimlemeye başvurulmuştur. Yöresel dile ait kullanım parça yoktur. Diyalog teknigiyle gösterme anlatım tekniginden, olay anlatımı teknigiyle tahkiye etme anlatım tekniginden yararlanılmıştır.

Cevap: C

18. **Aşağıdaki parçalardan hangisi parantez içinde verilen bakış açısı ve anlatım tekniği ile ilgili örnek olamaz?**

A) İçten içe tımtıraklı laflarla ve girtlaktan gelen o sesyle söyleve başlayacağından korkuyordum, bu hâlinde okul yıllarından beri nefret eder ve küfürümüzserdim. Fakat babam sesini çıkarmadı ve bana bakmaktan kaçındı, bunun için ona bugün bile teşekkür borçluyum.

(Kahraman - Geriye dönüş)

B) Beni en çok korkutan onun tam bir yalnızlık içinde olması. Bu zihni açık ve ufku geniş adamin hiç dostu yok. Tek sosyal çevresi ve avuntusu öğrencileri. Üniversitedeki meslektaşlarıyla hiçbir ilişkisi yok, hiçbir topluluğa katılmıyor, çoğunlukla yirmi adım ötede olan üniversiteye gitmenin dışında evden günlerce çıkmıyor.

(Kahraman - Bilinç akışı)

C) Planı kuzeyli bir usta çizdi. Yapımında yirmi yıl boyunca sürüllerle insan gece gündüz çalıştı ve yapı sonunda ortaya çıktıığında biri sağda, biri solda yükselen birbirinin aynısı iki kule vardi. İlk günden itibaren bu iki kuleyi "kız kardeşler" diye adlandırdılar.

(Gözlemci - Özleme)

D) Cesurca planlar yalnızca gençlikte yapılabiliyor. Dayanıklılığımı yitirdim. Niçin saklayayım ki artık çabuk pes eder oldum, uzun süre dayanamıyorum. Eskiden daha fazla gücüm vardı, şimdi kalmadı. Artık sadece konuşabiliyorum.

(Kahraman - İç konuşma)

E) Aciyla inledi, o görünmez pençe azap içindeki bedenini insafsızca deşip duruyordu. Kendini güçlükle dairesine kadar sürükledi, kapayı açtı ve kanepenin üzerine yiğilerek dışlerini yastığa geçirdi. Uzunca acı anında azaldı.

(Hâkim - İç çözümleme)

Çözüm:

A seçeneğinde birinci tekil kişi anlatıcıyla kahraman bakış açısı kullanılmıştır. Anlatıcı geçmişte babasıyla ilgili anısını anlatarak geriye dönüş teknigine başvurmuştur. B seçeneğinde birinci tekil kişi anlatıcıyla kahraman bakış açısı kullanılmıştır. Kahraman anlatıcı başka bir kişiyle ilgili düşüncelerini sıralı ve düzenli vermektedir, bu da bilinç akışı değil iç konuşma teknigidir. C seçeneğinde üçüncü tekil kişi anlatımıyla sadece görünenler anlatıldığı için gözlemevi bakış açısı, kulenin yapım aşaması özetlendiği için özleme teknigi kullanılmıştır. D seçeneğinde birinci tekil kişi anlatıcıyla kahraman bakış açısı kullanılmıştır. Anlatıcı kendisiyle ilgili düşüncelerini sıralı ve düzenli vermektedir, bu da iç konuşma teknigidir. E seçeneğinde üçüncü tekil kişi anlatıcıyla hâkim bakış açısı kullanılmıştır. Hikâye kişisinin düşüncelerine yer verildiği için iç çözümleme kullanılmıştır.

Cevap: B

Notlarım

Hikâye

1. ---- bölümünde hikâyede olay başlar, kısaca hikâye kişileri tanıtılır. Olayın geçtiği yer hakkında bilgi verilir. ---- bölümünde olaylar gelişir ve merak unsuru artar. ---- bölümünde ise olayı sürükleyen merak unsuru biter. Sonuç okuyucuda duygusal ibret uyandırıcıdır. Yani insanlar hikâyenin sonunda bir ders alırlar.

Bu parçadaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Çözüm - Düğüm - Serim
- B) Serim - Düğüm - Çözüm
- C) Çözüm - Serim - Düğüm
- D) Serim - Çözüm - Düğüm
- E) Düğüm - Serim - Çözüm

2. Kısalığı, yalın bir olay örgüsüne sahip olması, sınırlı bir I
mekânın anlatımı, çoğunlukla önemli bir olay veya sah-
III
ne aracılığı ile tek ve yoğun bir etki uyandırması ve çok IV
sayıda karaktere yer vermesi ile roman ve diğer edebi-
V
yat türlerinden ayrılır.

Bu cümlede hikâye ile ilgili numaralanmış ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

3. **Aşağıdakilerin hangisinde olay hikâyesinin özellikleriyle ilgili bilgi yanlış yapılmıştır?**

- A) Serim, düğüm ve çözüm bölümlerine yer verilir.
- B) Bu tarz hikâyenin temeli bir olay anlatımına dayanır.
- C) Kahramanların ve çevrenin tasvirine önem verilir.
- D) Okuyucuda merak ve heyecan duygusu uyandırılır.
- E) Olay belli bir sonuca bağlanmak zorunda değildir.

4. (I) Dünya edebiyatında Marguerite de Navarre'in (Margirit dö Navar) *Heptameron* adlı eseri, hikâye türünün ilk örneği kabul edilir. (II) Türk edebiyatında Tanzimat Dönemi'nden önce hikâye türünün yerini halk hikâyeleri, destanlar, masallar, mesnevisler ve *Dede Korkut Hikâyeleri* tutmaktadır. (III) Batılı anlatımda hikâye, Türk edebiyatına Tanzimat'la girmiştir. (IV) Ahmet Mithat Efendi'nin *Letâif-i Rivâyât* adlı eseri ilk hikâye örneklerindendir. (V) Bu eserde yer yer geleneksel hikâyenin anlatım özelliklerine rastlanır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. **Aşağıdakilerin hangisi hikâyede çatışma ile ilgili bir yargıdır?**

- A) Hikâyedeki olayı anlatan kişidir.
- B) Kahramanların yüz yüze gelmeleridir.
- C) Aşk, çatışma örneğidir.
- D) Merak duygusunu canlı tutar.
- E) Soyut ve geneldir.

6. (I) Hikâye anlatmak, eski dilde "tahkiye" olarak adlandırılmıştır. (II) Hikâyenin diğer bir ismi öyküdür. (III) Hikâyelerde zaman ya kısadır ya da hızlı geçişlerle kısıltılır. (IV) Hikâyelerde kahraman sayısı sınırlıdır. (V) Buna rağmen olay sayısı sınırsızdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7. Hikâyede belli bir zümrenin, sınıfın özelliklerini taşıyan kişiye ---- denir. Kendine özgü özellikleri taşıyan kişiye ---- denir.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) karakter - tip
- B) kahraman - tip
- C) tip - karakter
- D) kişi - karakter
- E) kişi - kişiler

8. Aşağıdakilerin hangisinde durum hikâyesinin özelilikleriyle ilgili bilgi yanlışlığını yapılmıştır?

- A) Dünya edebiyatında temsilcisi Guy de Maupassant'dır.
- B) Günlük yaşamın bir kesiti ele alınıp anlatılır.
- C) Ruhsal çözümlemelere ağırlık verilir.
- D) Bitmeyen son herkeste farklı bir yaklaşım uyandırır.
- E) Serim, düğüm ve çözüm bölümlerine yer verilmeyebilir.

9. Aşağıdaki sanatçılardan hangisinin olay hikâyesi türünde eseri yoktur?

- A) Refik Halit Karay
- B) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- C) Reşat Nuri Güntekin
- D) Sait Faik Abasıyanık
- E) Ömer Seyfettin

10. Olay hikâyelerinin geliştiricisi ve dünya çapındaki temsilcisi Fransız yazar Guy de Maupassant'dır. Türk edebiyatında ise olay hikâyesi denildiğinde ---- akla gelen ilk isimdir.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Ahmet Mithat Efendi
- B) Ömer Seyfettin
- C) Memduh Şevket Esenbal
- D) Nâmid Kemal
- E) Sait Faik Abasıyanık

11. Aşağıdakilerden hangisi hikâyede “karakter” ile ilgili değildir?

- A) Kurgusal metinlerde kendine has özellikleriyle yer alan kişilerdir.
- B) Psikolojik derinliği ile ele alınan karakter birey olma özelliği gösterir.
- C) Sevinçleri, üzüntüleri, arayışı, yaşadığı çelişkiler ve çıkmazlar hep kendine özgüdür.
- D) Başka bir eserde bir benzerine rastlanmaz, ait olduğu eser bağlamında biriktir.
- E) Eserde bir kere tanıtırlar ve hep o sıvılmış özelliğiyle hikâyede yer alırlar.

12. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat Dönemi ilk hikâye örneklerinden biri değildir?

- A) *Müsameretnâme*
- B) *Kissadan Hisse*
- C) *Küçük Şeyler*
- D) *Letaif-i Rivâyat*
- E) *Bir İzdivacın Tarih-i Muaşakası*

1. Öyküleyici anlatımla ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Olay anlatımına dayanan anlatım biçimidir.
- B) Okuyucuya olay içinde yaşamak amaçlanır.
- C) Kişiler, olay örgüsü, mekân ve zaman öğeleri bulunur.
- D) Fiil ve fiilimsilere çokça yer verilir.
- E) Anlatımda durağanlık hâkimdir.

2. ---- anlatım tekniğinde hikâyedeki anlatıcının veya hikâyede olay içerisinde yer alan kişinin iç dünyasını okuyucuya aracısız aktarmak amaçtır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) İç çözümleme
- B) İç konuşma
- C) Diyalog
- D) Geriye dönüş
- E) Bilinç akışı

3. Anlatıcının aynı zamanda metnin başkahramanlarından biri olduğu bakış açısına kahraman anlatıcının bakış açısı denir. Bu bakış açısından metin, metindeki başkahramanlardan birinin ağızından anlatılır. Kahraman anlatıcının anlatacakları; kendisinin bildiği, gördüğü, duyduğu, yaşadığı, hissettiği, düşündüğü ile sınırlıdır.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisi kahraman bakış açısıyla yazılmıştır?

- A) Yalnız onu düşünüyor ama onun için hiçbir şey yapmıyordu.
- B) Kırıcı sözlerini zehir gibi akıtarak, odadan çıkip gitti.
- C) Hakkından gelemeyeceği işlere kalkışmaz, haddini bilirdi.
- D) Onu yağmurlu günlerde işe bırakmadan içim rahat etmezdi.
- E) Müzik eşliğinde yazdığı yazıldan müziğin sesi geliyordu âdetâ.

4. (I) Betimlemede gözlem esastır. (II) Betimlemeler okuyucunun gözünde canlanacak şekilde anlatılır. (III) Betimlemede yazar, betimlemeye kendi yorumunu katmaz. (IV) Betimlemeler insanı konu alabilir. (V) Kişiin dış görünüşünün, fiziksel özellikleriinin yanı sıra iç dünyası ve karakter özellikleri de anlatılabilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde verilen bilgi yanlıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Fotoğrafta zaman, olay ve varlıklar dommuş durumdadır. ---- bu dommuş durumun sözcükler dökülmüş şeklidir. Oysa filmde zaman, olay ve varlıklar hareket hâlindedir. ---- de belli bir zaman aralığında geçen olayları anlatan film gibidir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Betimleme - Öyküleme
- B) Açıklama - Betimleme
- C) Öyküleme - Betimleme
- D) Betimleme - Açıklama
- E) Karşılaştırma - Öyküleme

6. Genellikle XX. yüzyıl modern roman ve hikâyesinde kullanılmış bir anlatım teknigidir. Bu teknikte kişilerin iç dünyaları, zihinlerinden geçirdikleri doğrudan o kişilerin ağızından, kendi kendilerine konuşmaları şeklinde verilir. Kahraman anlatıcı ve bakış açısı söz konusudur ancak cümleler arasında mantık ilişkisi zayıftır. Daha çok serbest cağırmış yoluyla bir düşünceden bir başka düşünceye atlanır.

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisi hakkında bilgi verilmektedir?

- A) İç konuşma
- B) Geriye dönüş
- C) Bilinç akışı
- D) Diyalog
- E) İç çözümleme

7. Aşağıdakilerin hangisi **tahkiye etme (hikâye etme)** anlatım tekniklerinden biri değildir?

- A) Diyalog
- B) Geriye dönüş
- C) Kişi tanıtımı
- D) Olay anlatımı
- E) Özetleme

8. (I) Gözlemci (Müşahit) bakış açısından anlatıcı; gördüklerini, tanık oldukları aktarır. (II) Hikâye kahramanlarının aklından geçenleri bilmez. (III) Anlatıcının anlatımı gördükleriyle sınırlıdır. (IV) Nesnel bir tutum sergilenir. (V) Bu bakış açısından anlatıcı birinci kişidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

9. I. Yazar; gördüklerini duygularının, düşüncelerinin etkisiyle betimler.

II. Makale, deneme gibi türlerde bu anlatım biçimi ağırlık kazanır.

III. Yazarın amacı, varlıkların kendisinde bıraktığı kişisel izlenimleri duyurmaktır.

IV. Kişisel kanı ve beğenileri ön plandadır.

V. Duyulardan birine ya da birkaçına bu anlatımda yer verilir.

İzlenimsel betimleme ile ilgili numaralanmış bilgi-lerden hangisi yanlıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Aşağıdakilerin hangisinde **hikâye ile ilgili verilen bilgi yanlışdır**?

- A) Anlatıcı, hikâyedeki olayı anlatan kişidir.
- B) Anlatıcı, yazarın kendisi değil kurmaca bir kişidir.
- C) Hikâyede olaylar birinci veya üçüncü kişi ağızından anlatılır.
- D) Metinde anlatılanların görüldüğü ve yansıtıldığı noktaya bakış açısı denir.
- E) Bütün hikâyelerde sadece bir anlatıcı ve bir bakış açısı bulunur.

11. Anlatımda her şeye hâkim, kahramanların zihinlerine ve iç dünyalarına giren, gizli kalmış duyguya ve düşüncelerini dışa vuran, olayların geçişini ve gelecekte ne olabileceğini bilen, olayları hızlandırip yavaşlatabilen bakış açısıdır.

Bu cümlede aşağıdakilerin hangisiyle ilgili bir açıklama yapılmıştır?

- A) Kahraman bakış açısı
- B) İlahi bakış açısı
- C) Gözlemci bakış açısı
- D) Müşahit bakış açısı
- E) Anlatıcı bakış açısı

12. Kahramanların karşılıklı konuşmalarına dayanan anlatım tekniğidir. Metne akıcılık kazandırır. ---- teknigidé konuşmalar, kitabı değildir. Kahramanlar, sosyal statülerine uygun biçimde konuturulur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) İç çözümleme
- B) İç konuşma
- C) Bilinç akışı
- D) Diyalog
- E) Geriye dönüş

1. I. Tema, hikâyedeki temel duyguya veya düşüncedir; soyut ve geneldir.
II. Karşılaşma; olay çevresinde gelişen edebî metinlerde çatışmaları, olay halkalarını veya yeni durumları oluşturacak şekilde kahramanların yüz yüze gelmeleridir.
III. Çatışma, hikâyede karşıt duyguya, düşünce ve isteklerin; kişilik özelliklerinin bir arada sergilelenmesi ile ortaya çıkan durumdur.
IV. Teması, konusu ve çalışma unsurları ile hikâye; yazıldığı dönemin siyasi, ekonomik, kültürel özelliklerini yansıtır.
V. Üslup, hikâyedeki duyguya veya düşüncenin somut bir duruma bağlı olarak ele alınmasıdır.

Numaralanmış açıklamalardan hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **Aşağıdakilerden hangisi bir hikâyenin konusu olamaz?**

- A) Bir köpeğin mahalleli tarafından korunması ve sahiplenilmesi
B) Bir çocuğun babasıyla denize açıldıklarında yaşadıkları
C) Bir prensesin kaybettiği ailesini, uzun yıllar sonra büyülü bir ormanda bulması
D) Yaşlı bir adamın bakacak kimsesi olmadığı için yaşadığı yalnızlık duygusu
E) Bir çocuğun geleceğe dair kurduğu hayallerin gerçekleşmesi

3. Bir öykü, anlatımıyla daha önce yazılmış öykülere benzemiyorsa ya da daha sonra yazılan bir öykü, söz konusu öykünün yerini tutamıyorsa -başka bir deyişle- söz konusu öykünün anlatımında, renkliğinde, kişilerinde ya da olayında bir özellik varsa o öykü gerçek bir sanat yapıdır.

Bu parçada hikâyenin hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Özgünlüğü
B) Kısalığı
C) Yoğunluğu
D) Üslubu
E) Özlülüğü

4. I. Oluşmuş ya da olması mümkün olaylar anlatılır.
II. Kişiler bütün yönleriyle ele alınır.
III. Genellikle tek bir olaya dayanır.
IV. Ayrıntılı mekân betimlemeleri yapılır.
- Numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?**
- A) I ve IV B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) II, III ve IV

5. Türk edebiyatında Destan Dönemi'nden başlayarak I gelişen bir anlatma, hikâye etme geleneği vardır. Diwan edebiyatında kaside, halk edebiyatında âşıklar II tarafından kahvelerde ve köy odalarında söylenen halk hikâyeleri bu türün önemli örneklerini oluştur III mustur. Bu dönemde meddahlar tarafından el, yüz ve ses taklitleriyle anlatılan meddah hikâyeleri de hikâye IV türünün bir örneği olmuştur. Tanzimat Dönemi'nde V yapılan ilk tercümeler aracılığıyla Türk edebiyatı modern hikâyeyi tanımlamıştır.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisi bilgi yanlışına neden olmuştur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. **Aşağıdakilerin hangisinde durum hikâyesinin temsilcileri doğru verilmiştir?**
- A) Dostoyevski - Nâmid Kemal
B) Çehov - Memduh Şevket Esenbal
C) Maupassant - Ömer Seyfettin
D) Goethe - Sait Faik Abasıyanık
E) Tolstoy - Refik Halit Karay

7. Ne tuhaf; içimde kalkacak, kalkmaya çabalayacak bir güç kalmamıştı. Ne ki son bir güç kırtıtıyla yerinden oynayabildim. Hemen sıvışmalydım buradan, kalkacak gibi oldum. Adam nasıl olsa beni görmemişti. Farkıma bile varmamıştı. Varsayı bile ne çıkar? Gözümü açtım, şaşılışı bir şey, demek o ana deðin gözlerim yumulu kalmışım. Usulca kendimi dizlerimin üzerinde biraz geriye doğru çektim. İşte, tam o sırada adam hiç beklenmedik biçimde bileyimden kuvvetle yakaladı.

Bu parçada aşağıdaki çatışma türlerinden hangisi vardır?

- A) İnsan ile insan
- B) İnsan ile toplum
- C) İnsan ile geçmiş
- D) İnsan ile doğa
- E) İnsan ile teknoloji

8. • Betül adlı bir gencin Zeynep'in yazdığı mektubu okuması
 • Betül'ün mektubu okuduktan sonra düşüncelere dalması
 • Betül'ün Zeynep'in yanına gitmesi
 • Betül ve Zeynep'in barışması

Bu yargilar hikâyenin yapı unsurlarından hangileri hakkında bilgi vermektedir?

- A) Zaman - şahıs kadrosu
- B) Zaman - olay örgüsü
- C) Mekân - şahıs kadrosu
- D) Şahıs kadrosu - olay örgüsü
- E) Olay örgüsü - mekân

9. Türk edebiyatında teknik açıdan güçlü, Batılı örneklerle benzeyen ilk hikâye ---- tarafından yazılan ---- adlı eserdir.

Bu parçadaki boşluklara aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) Ahmet Mithat Efendi - *Letâif-i Rivâyât*
- B) Sâmipaşazâde Sezâi - *Sergüzeş*
- C) Sâmipaşazâde Sezâi - *Küçük Şeyler*
- D) Ahmet Mithat Efendi - *Esrar-ı Cinayât*
- E) Semsettin Sâmi - *Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat*

10. Yirmi sene kadar oluyor. Bir gün akşam yemeğinden sonra idi. Aksaray'daki evimde, ihtiyar bir zatın beni görmek istedigini söylediler. "Buyursunlar." dedim.

Odadan içeri altmış beþle yetmiş arasında, kır sakallı, gözlüklü, ufak tefek fakat sinnine nispetle hareketleri çevik bir adam girdi. Gözluğunun altından asabi bir teþaş saçan hadakalarını bana dikerek,

- Affedersiniz... Siz bahsettikleri kişiniz değil mi?
- Kim?
- Muhammur...
- Evet.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Bir hikâyenin serim bölümünden alınmıştır.
- B) Mekâna ve zamana ait ifadeler söz konusudur.
- C) Kişi özellikleri betimleme ile ortaya konmuştur.
- D) Günümüzde kullanılmayan sözcüklere yer verilmiş tir.
- E) Durum hikâyesinin özelliklerine sahiptir.

11. I. Emin Nihat Bey

II. Nâmid Kemal

III. Şinâsi

IV. Sâmipaşazâde Sezâi

V. Ahmet Mithat Efendi

Numaralanmış yazarlardan hangileri Türk edebiyatında hikâye türünde ilk örnekleri vermiştir?

- A) I ve II
- B) II ve IV
- C) IV ve V
- D) I, IV ve V
- E) II, IV ve V

1. İnsanın fiziksel özelliğinin anlatıldığı betimlemelere fiziksel (tense) portre, ruhsal özelliklerinin anlatıldığı betimlemelere de ruhsal (tense) portre denir.

Aşağıdakilerden hangisi ruhsal portre örneği olamaz?

- A) O, hiçbir şeyden korkmaz; karanlığı aydınlatacak gücü her zaman kendinde bulmayı çok iyi bilirdi.
B) Ürkek bakışları altında, bu mesut yuvanın daima var olacağına inanan güçlü bir yanı olduğunu düşünmüştür.
C) Çarşı meydanının büyük çınar ağaçları, yere düşen gölgelerini alacalandırarak birbirlerine fısıldıyorları.
D) Biraz havai, biraz çekingen ama daima cesur olduğunu geçen gürkülü olayda tüm ahlaki çok iyi anladı.
E) Her konuda ikircilik davranan yanım, bu kez de bana yüzünü göstererek geleceğimle ilgili kararda etkili oldu.
2. Betimleyici anlatım; varlıklar, durumları zihinde canlandırmayı amaçlayan anlatım biçimidir. Betimleyici anlatımda sıfatlar kullanılarak varlık ve durumlar ayırt edici özellikleriyle verilir. Öznel olanlarına izlenimsel, nesnel olanlarına açıklayıcı betimleme denir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki parçaların hangisinde izlenimsel betimlemeye yer verilmemiştir?

- A) Dikkatimi çeken pek çok şey oldu, özellikle de caddeinin ortasındaki şeritte yükselen ağaçların gür ve taze yeşili. Burası her gün geçtiğim bir yer olmasına rağmen bu pazar günü kalabalığını birden bir mucize gibi algıladım ve elimde olmadan içim yeşillik, aydınlık, canlılık özlemiyle doldu.
B) Yabani iğde meyveleri benekli, sarı lekeleri nedeniyle "solgun diken" olarak da adlandırılır. Hasta ve yaşlı atlarının yabani iğde meyvelerini yiyecek iyileştiğini fark eden Yunanlılar, yabani iğdenin iyileşirici özelliğini öğrenmiş oldular ve yabani iğdeyi tıbbi amaçlı kullanmaya başladılar.
C) Uzaklarda yeşilliğin içinde atlar küçük bir küme hâlinde başlangıç çizgisine yan yana sıkışarak dizilmişti. Uzaktan renkli kuklalar gibi görünen ufak tefek jokeyler onları güçlükle çizgide tutuyorlardı. Derhal aralarında kendiminkini aradım fakat gözlerimin alışkin olduğu bir şey değildi bu.
D) Kadınların rengârenk giysileriyle ağaçların yeşil denizinin kıyısında çiçek dolu tekneler gibi salınan diğer pek çok faytonun arasında bizimki de kauçuk tekerleklerinin üstünde usulca kayıyordu. Hava yumuşak ve ılıktı, akşam serinliğinin ilk esintileri şimdiden hissediliyor, zaman zaman çiçek kokularını taşıyordu.
E) Etrafındaki birkaç yüze baktı. İçlerinde bir kasılma olmuşçasına çarpılmışlardı. Gözler sabit ve kıvrımlı, dudaklar simsiyah kapalıydı, çeneler öne fırlamış, burun delikleri atlarının gibi kırık kırıldı. Onların bu çığırınca taşkınlıklarını hem komik hem de dehşet verici buluyordu.

3. I. Anlatıcı, oylara ve kahramanlara hâkimdir.
II. Anlatıcı, oyların nasıl gelişeceğini bilemez.
III. Anlatıcı oyları anlatırken kahramanların psikolojilerini yansıtır.

IV. Bu bakış açısından anlatıcı birinci kişidir.

İlahi bakış açısı ile ilgili numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. (I) Gösterme (sahneleme) tekniğinde olaylar, kişiler, varlıklar okuyucuya doğrudan sunulur. (II) Anlatıcı, okuyucu ile eser arasına girmez. (III) Okuyucunun dikkati eser üzerinde yoğunlaşır. (IV) Bu teknikte kişilerin konuşmaları ve hareketleri yansıtılırak okuyucunun kendisini eserin kurmaca dünyasında hissetmesi sağlanır. (V) Gösterme tekniği; özetleme, iç çözümleme şeklinde olabilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. **Aşağıdakilerin hangisinde hâkim bakış açısından söz edilebilir?**

- A) Yine bu tuhaf duruma katlanmam gerekiyordu.
B) Sessizce arka kapıyı açıp bahçeye çıktı.
C) İnsanların nankörlüğüne her seferinde şaşıyordu.
D) Okulun arkasındaki ağaçlar rüzgârdan devrilecekti.
E) Seni tanıdığınıma bir kez daha, bir kez daha şükrediyorum.

6. **Aşağıdakilerin hangisinde geriye dönüş teknigiden yararlanılmıştır?**

- A) Arkadaşımla o günlerde hiç darılmazdık, şimdi her şey ne çok değişti.
B) Kardeşim çizdiği resimleri elime almama bile izin vermiyor nedense?
C) Yarın okul gezisinde uzun zamandır görmek istedigim müzeye gideceğiz.
D) Kapıyı yavaşça açtı, minik kedisi sobanın yanında büzülmüş uyuyordu.
E) Kocaman bir dünyada minicik insancıkların yaşamı hep kendine özel.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisi parantez () içindeki bakış açısı ile uyuşturmaktaadır?

A) Çocukluğumdan beri aynı anda farklı şeylerle ilgilendirme becerisine sahip olamadım.

(kahraman bakış açısı)

B) On beş yaşıının karmaşık duyguları içinde bunun nasıl bir şey olduğunu söyleyemiyordu.

(gözlemci bakış açısı)

C) Sophia dizginsiz kibri sıkıştırılınca "Böyle bir şeyi nasıl söylersin?" diye tıslar.

(hâkim bakış açısı)

D) Çıplak ayaklarının üzerinden geçen hafif hava akımı dış kapının açıldığına işaretti.

(kahraman bakış açısı)

E) Odasına koşup opal lambanın ışığını açıyor ve kolumnaki yara izini siliyordu.

(gözlemci bakış açısı)

8. Uçsuz bucaksız sıradagliara, derin vadide, ovaya ve ırmağa bakan bu dağın tepesine oturduk, kentler ve köyler gün ışığında uykuya dalmıştı. Uzakta mavi deniz göz ucuyla görülebiliyordu. Dinginlik içinde, düşे benzer bir tabloydu bu; göze güzel, ruha dinlendirici geliyordu.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi ağır basmaktadır?

- A) Betimleme
- B) Öyküleme
- C) Açıklama
- D) Tartışma
- E) Tanık gösterme

9. İkişi de başlarını iki yana sallayarak ve öfkeyle homurdanarak söyleneni yaptılar. Salonda bulunanların akılları iyice karışmıştı, ortaya çıkan bu garip durum karşısında ne yapacaklarını bilmiyorlardı.

Bu parçanın anlatımında aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisine başvurulmuştur?

- A) Geriye dönüş
- B) İç çözümleme
- C) Diyalog
- D) İç konuşma
- E) Bilinç akışı

10. I. İç çözümlemede anlatıcı, hikâye kahramanının aklından geçenleri sanki onun karşısında durup da okuyormuş gibi verir.

II. İç konuşmada bireyin zihninden geçenler, birbirinden bağımsız cümlelerle âdetâ bir sayıklamayı andırır biçimde sergilenir.

III. Geriye dönüş tekniği; konunun daha iyi anlaşılmasında, kahramanların tanıtılmasında ve olayların sebeplerinin ortaya konmasında anlatıcıya yardımcı olur.

IV. Diyalog tekniği anlatıma akıcılık kazandırır ve anlatım kitabidir.

Numaralanmış açıklamalarla ilgili aşağıdakilerin hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) II ve IV
- D) I, III ve IV
- E) II, III ve IV

11. I. İç konuşma, kahramanların içsel konuşmalarını aktarmaya dayanan anlatım tekniğidir. İç konuşma tekniğinde, kahramanın duygusu ve düşünceleri sesli düşünme şeklinde yansıtılır.

II. İç çözümleme; anlatıcı ve onun hâkim bakış açısıyla kurulan, anlatıcının kahramanın zihninden geçenleri okuduğu anlatım tekniğidir.

III. Bilinç akışında karakterin aklından geçen düşünceler bütün karmaşaklııyla ve herhangi bir sıra olmadan okuyucuya verilir.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde verilen bilgi doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

12. Akşamları köyün yanı başında sırtı çıkararak uzakta tozlara bulanıp uzanan yolu seyrediyorum. Bazan tozdan bembeyaz olmuş ve üstüne sepetlerle denkler sarılmış bir kamyon görünüyor, bir bataklıkta dizlerini kaldırıp indirerek yürüyen bir insan gibi ileri geri sallanarak, yıkılacak gibi ağır ağır ilerliyor. Bu o kadar üzücü bir manzara ki tekniğin en son ifadelerinden biri olan bu makine ile dünyanın bu en iptidai yolunun mücadeleşini görmemek için insan gözlerini kapatıyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kahraman bakış açısı ile oluşturulmuştur.
- B) İç çözümleme tekniğinden yararlanılmıştır.
- C) Anlatım birinci kişi ağızından yapılmıştır.
- D) Görsel ayrıntılara yer verilmiştir.
- E) Kişiisel yorumlardan yararlanılmıştır.

1. Öykü, insandaki ozanı başkalarını etkileyebilecek biçimde anlatmak için yazımı kullanmaktadır. Öykü anlayışım buradan çıkar belki. Öykünün bir şiiri olmalı her şeyden önce, bunu demek istemiyor muyum? Bu; havanın, olayın, kişilerin, çelişkilerin, konuşmaların şiiridir. İnsanın içinden taşan şiiirdir.

Bu parçada öykünün hangi özelliğine vurgu yapılmaktadır?

- A) Üslubuna
- B) Diline
- C) Konusuna
- D) Kişilerine
- E) Mekânına

2. Müdürün kapısı ardına kadar açıktı o sabah. Yusuf Ak, bitmez tükenmez merdivenleri ahlaya oflaya çıktı; müdürün yanına girmeden önce açık kapının karşısına, duvara sırtını dayayarak yere çömeldi. Dizleri titriyor, kalbi küt küt çarpıyordu. Ellerini göğüsünün üzerinde kavuşturdu. Parmaklarının arasındaki bir tomar kâğıt, beyaz sakalının altında kayboldu. Kaşlarının üzerine düşen kasketini siper ederek müdürün odasını tetkike koyuldu. Müdür, gözlüğünü takmış; masasına eğilmiş; ha babam kâğıt imzaliyordu. Bir taraftan da yanına gitip çıkanlarla kısa kısa konuşuyor, önündeki evraklı bırakıp bu sefer uzatılan kâğıda da bir imza çakıyordu. Bankanın öte yanları şakır şakır yazı makinelerinin gürültüsü ile dolmuş taşmıştı.

Bu parçanın yapı unsurları ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Olay: Yusuf Ak'ın heyecanı ve müdür odasını gözlememesi
- B) Zaman: Sabah
- C) Anlatıcı: Yusuf Ak
- D) Mekân: Banka
- E) Şahıs Kadrosu: Yusuf Ak, müdür

3. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlışdır?

- A) Samipaşazade Sezai - *Küçük Şeyler*
- B) Emin Nihat Bey - *Müsameretname*
- C) Ahmet Mithat Efendi - *Letâif-i Rivâyât*
- D) Şemsettin Sami - *Kissadan Hisse*
- E) Ahmet Mithat Efendi - *Yeniceriler*

4. Gözyaşlarını sildi. Tülbendini çenesinin altına bağladı. Yüzünü çevirdi, gözleri güneşten kamaşıyordu. Kirpikleri hâlâ ıslaktı. Dudaklarını gerdi, kirli dişleri meydana çıktı. Ağzını açıkça yüzünde derin çizgiler meydana geliyordu. Yutkundu, derin nefes aldı fakat bir türlü gülemedi. Hele gözlerinin ifadesini değiştirmesi imkânsızdı. Ne kadar kurulasa göz pınarlarından yaşalar fışkıriyordu. Beş dakika kadar zorladı. Parmaklarıyla yüz etlerini gerdi, gözlerini ayırdı. Sonunda çaresizce, "Gülemediğim, vallah gülemediğim! Gülmeyi unutmuşum." dedi.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine yer verilmiştir?

- A) Kişi niteliklerine
- B) Olay örgüsüne
- C) Zaman ifadesine
- D) Mekân ayrıntılarına
- E) Öyküleyici anlatıma

5. Sâmipaşazâde Sezâi "hikâye" denen, romandan ve diğer tahkîyeli ifade çeşitlerinden müstakil bir türün varlığını kabul eden ilk yazardır. Bu sebeple hikâyenin der hacmi içinde az veya tek kişilik bir şahıs kadrosu ile insanı tahlil ve şahsi macerasını gözlemeye çalışmıştır. Sanatçının reel hayat içinde ve varlığını sürdürmeye çalışan romantik ruhları aksettiririndeki ustalığı ---- adlı eserinde görmek mümkündür.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Kissadan Hisse*
- B) *İntibah*
- C) *Letâif-i Rivâyât*
- D) *Müsameretname*
- E) *Küçük Şeyler*

6. İlk örneklerini Guy de Maupassant'ın verdiği bu tarz öykülerde olaylar serim, düğüm ve çözüm planıyla yazılır.

Aşağıdaki yazarlardan hangisi bu tarzda öykü yazmamıştır?

- A) Ömer Seyfettin
- B) Refik Halit Karay
- C) Sait Faik Abasıyanık
- D) Sabahattin Ali
- E) Reşat Nuri Güntekin

7. Ben öykülerimde olayı, kişileri diyeceklerime yardımcı olarak kullanırım. İzlenimlerim öykücülüğume yardımcı olmuştur ancak hiçbir olayı baştan sona izlememişimdir. Bir ucundan yakalamışımdır. Sonrasını, kendi kendime geliştiririm. Bir adam görmüşümdür bence ilginç olan, kurarım onun öyküsünü. Sormam kendisinden yaşamını. Bir söz duyarım, anahtar olur öyküme; söyleyenin yüzünü görmeye bile gereksinmem. Bir duvar görürum üzerine yazılar yazılmış, yeter benim için. Kesin bir sonuçla bitirmedigim öyküm çoktur. Okuruma düşünme payı bırakmak isterim.

Bu sözleri söyleyen bir sanatçı için aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Olaya dayalı hikâyelerinde gerçeklere uygun planlama yapar.
- B) Gözlemlerinde dikkatlidir ve gözlemlerine göre betimlemeler yapar.
- C) Çevresindeki insanların yaşam serüvenlerinden hikâyeler çıkarır.
- D) Öykülerinin çoğunda insan yaşamı merkeze alınmış ve irdelemiştir.
- E) Durum öyküsünün özelliklerini taşıyan hikâyeleri çoğuluktadır.

8. Hikâyelerde olayların sırası, süresi ve sıklığı bir zaman dilimi içinde düzenlenir. Her anlatıcı, bu süreyi istediği şekilde verebilir. Alışılmış olanı kronolojik düzenlememidir. Mesela olaylar bir kişinin doğumundan itibaren başlar, ölümüne kadarki hayatını sırayla anlatılabilir. Anlatıcı bu sırayı, hikâyesine iyice hâkim ise değiştirebilir. ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Şahıs, mekân ve zamanın bir bütün oluşturduğu gerçekle zamanı önemsemeliyiz
- B) Sondan başlayarak "geriye doğru", veya ortadan başlayarak "geriye ve ileriye doğru" gidebilir
- C) Vakanın gerçekleştiği zaman süresi ile, vakanın sunulmuşundaki zaman süresi farklı olabilir
- D) Hikâyenin kendi zamanı ile düzenlenen zaman arasında paralellik de olabilir
- E) Vaka zamanı ile anlatma zamanı arasında "mesafe" olup olmadığı vaka ile, anlatıcının ilişkilerinden tespit edilebilir

9. Yaşamanın güzelliği dedim de hatırladım. Yaşamanın güzelliğini her zaman duyabilir insan. Hatta şimdi gör-düğünüz gibi geciken bir vapuru beklerken bile. Yeter ki her şeyi, her şeyi, insanları, duyularımızı, eşyayı sevelim. Bir çocuğun dış dünya karşısında duyduğu hayranlık olsun içimizde. En küçük bir yağmur damlasına bile ilgi duyalım. Böyle oldu mu bir iskele meydanında, on dakikada, dilerseniz hatırlalarınızın dünyasına kayar gider, yıllarca önce yaşanmış bir anı yeni baştan yaşarsınız. Dilerseniz meydandan geçen insanları seyreder, kafanızda romanlarını kurar, kurar da sonra yine kendiniz olursunuz.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Bir olay hikâyesinden alınmıştır.
- B) Mekâna anlatımdan ulaşılabilirmektedir.
- C) Tema yaşama sevincini yansımaktır.
- D) Anlatımda birinci kişi kullanılmıştır.
- E) Zaman ifadesine yer verilmiştir.

10. İlk öykülerinde kişi, öykü kahramanı pek önemli değildir onun için. Kafasında anlatmak istediği bir şey vardır. Sokakta gördüğü bir çocuk, dış görünüşüyle insana bir şeyler esinlendiren bir kişi; hemen başı sonu belli, duymak istediği bir bildiriyi taşıyan bir öykü yazdırır ona. Öyküyü çarpıcı bir sonla bitirmek gerektiği düşüncesi, gerçek öyküde çok yapay kalan ekip bükmeler yaptırır. Sanatçının en güçlü yanlarından biri hiç kuşkusuz, diliňin sağlamlığıdır; anlatımındaki sadeliktir. Ne kendinden öncekilerle ne de çağdaşı öykücü ve romancılarla karşılaşırılamayacak derecede egemendir dile. En eski, en hayal ürünü öykülerinin bile bugün rahatlıkla, sevilerek okunabilmesinin baş nedeni bu olmalıdır.

Bu parçada söz edilen yazarın ilk öyküleri ile ilgili aşağıdakilerin hangisi çıkaramaz?

- A) Gözleme dayalı kişilerle öykü konusunu oluşturmaktadır.
- B) Öykü sonları, öykülerinde yapaylığa neden olmaktadır.
- C) Öykülerinin türü, durum öyküsü özelliği taşımaktadır.
- D) Dile, kendinden önceki yazarlardan daha çok hâkimdir.
- E) Sade bir dil kullanması, günümüzde de sevilmesini sağlamaktadır.

1. Recep dayı, bir eliyle durmadan sakalını sıvazlayıp öbür eliyle ayak parmaklarını karıştırıyor; bir yandan da gençliğinde davar olatırken karşısına çıkan canavarla -kurda, canavar diyor- nasıl boğuştuğunu tatlı tatlı anlatıp duruyordu. Kahvenin kapısı açıldı. Tipinin savurduğu kar tozlarıyla içeri giren adam, kardan tanınmıyordu. Kapıyı kapadı. Ayaklarını yere, kollarını üstüne pat pat vurup kardan silkinince onu ben de tanıdım. "Küspük Memet" dedikleri delikanlıydı. Gözlerini kahvenin sisli, dumanlı yarı karanlığına alıştırasıya bir o yana bir bu yana dolandı, seğirtti. Bir hasır iskemleye çarptı.

Bu parçayla ilgili

- I. Hâkim bakış açısı kullanılmıştır.
- II. Betimleyici anlatıma başvurulmuştur.
- III. Olay örgüsü olağanüstü öğelere dayalıdır.
- IV. Olay anlatımı tekniğinden yararlanılmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve IV
- E) II, III ve IV

2. Aşağıdaki parçaların hangisi ilahi bakış açısıyla kaleme alınmıştır?

- A) Günün sonu aklına düşen, "Akşam yine gölgen, yine akşam, gölgen neye baksam, neyi sevsem..." şarkısındaki gibi sararken etrafını, koyu renk pardösüsünün yakalarını kaldırıp tünele doğru adımlarını sıklıyordu.
- B) Karanlık sürüyordu. Ama biçim ve nitelik değiştierek sürüyordu. Kayalaşıyor, betonlaşıyor, selleşiyordu. Selleşince de hızla önündeki her şeyi devirerek, yıkarak, fırlatarak akıyor; beni boğacağı derinlige ulaşmaya çalışıyordu.
- C) Birden şaşkınlıkla gözlerini ovaştırdı, iyice baktı. Gerçekten de mucize gibi bir şeydi. Bahçenin en uzak köşesinde baştan aşağı güzel, beyaz çiçeklerle donanmış bir ağaç vardı. Dalları altın rengindeydi ve onlardan gümüş meyveler sarkıyordu. Ağacın altında çok sevdigi küçük çocuk duruyordu.
- D) Şiril şiril akan, gümüş gibi su; kızın döktüğü göz yaşlarını aklına getiriyor. Belki de şu anda odasında yapayalnız düşünmeye devam ediyor ve ona kulak veren sadece şu fisiltılarla dolu, herkesi dinleyen ama kimseyi avutmayan gece.
- E) Uzun koridor karanlığa gömülmüştü fakat gündüzden gayet net hatırladığı koridorun dümdüz ve geniş olduğunu biliyordu, dolayısıyla işığa gereksinim duymadan derin derin soluyarak bir uçtan bir uca defalarca yürüken göğsündeki sıkışmanın giderek çözüldüğünü hissedip rahatladi.

3. Ustalık gibi çıralık da kayboluyor. Tıpkı sefer tasına benzıyor, bereket dualarına. Hâlbuki ben babamın biriçik oğlu olmuşum. Yine de çırap olmuşum. Yorgancılık fena meslek değildi. Başını önüne eğmesene, eğme dedim, kamburun çıkar. Güler öğretmen başımı okşardı, arkadaşlarına örnek olsun diye yaptığım ödevleri, çizdiğim resimleri gösterirdi... Ah olsaydı, nolsayıdı da harcanmasaydım. Bozuk para miyim ben? Ha, söyle bakalım sen benim kronolojimi biliyor musun?

Bu parçadaki anlatım tekniği aşağıdakilerin hangisinde kullanılmamıştır?

- A) Bunun ufacık elleriyle... İşimiz var. Bekle ki küfe dolsun. Karnım da açtı. Kişi bu derdi var işte. Bereket bu akşam konserdeyiz. İş yok Hamiyet'te... Nerede o eski ses. Tabii zamanla... Dün midemi bozdum. Karıştırıyorum... Bir gazoz çekmeli... Omzum ağrıyor. Uff! Rüzgâr çıktı be... Şu paltonun takası de ödenirse bir radyo alır, eh o da...
- B) Yollar kalabalaklı. Baktığı yeri gözlerinden en uzun sakladıkları için en çok Bebek tramvayına kıziyordu. Deve tüyü paltolu bir kadın görünce yüreği çarpıtı ama o değildi. Şapkalıydı. Kalktı. Kapıya yürüken duvardaki takvimi gördü. 7 Mart Cumartesi yazılıyordı. 27'nin yarısı kara yarısı kırmızıydı. Rahatladi.
- C) Otomobil işini yapan muhasebeci bir duysa... Beni kandırmaya çalışma. Sen duydun mu bir adamın "durup dururken..." Duydum, gazetede yazıyordu. Gazete dedim de aklıma geldi, Nermin yemeğe bekler beni... Espri yaparak kurtulamazsun, koltukta söz verdin.
- D) Bak bu iyi fikir. Belediye ilan resmi ödüyor mu acaba? Ama suya sahip olunabilir mi hiç? Akıp gitdiyor yatağında, asla değil ki aynı, yaşam ırmağının akışı gibi. Zira yaşam da bir ırmaktır. İlan konulabilecek pek çok iyi yer var.
- E) Kitabı elinden bırakınca daha önce ne yapacağını kesin olarak bilen insanların görünüşüyle, çalışma masasına yürüdü. Oysa, bu iki saat içinde, bu hareketi çok kısa bir an aklından geçirmişi ve kitabı bıraktığı anda kafası boşalmış gibiydi. Aceleyle çekmeceleri karıştırdı.

4. Gece yattığı tozlu fundalıklardan çıktı. İlkin, parlak ve muhteşem bir güneş her tarafı ışitiyordu. Bulutsuz hava bembeyazdı. Çalıların üstünde kuşlar civıldayarak uçuşuyordu. Kalktı. Bir av arıyormuş gibi tereddütlü adımlarla bodur böğürtlen dallarını hisşirdatarak şoseye indi. Bir ileri, bir geri baktı. Her taraf tenha idi.

Bu parçadan

- I. Açıklayıcı betimlemeye yer verilmiştir.
- II. İzlenimsel betimlemeye yer verilmiştir.
- III. Öyküleyici anlatıma yer verilmiştir.
- IV. Gözlemci bakış açısından yararlanılan cümleler vardır.

yargılardan hangisi çıkarılabilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I, III ve IV
- E) II, III ve IV

5. Bu sırada masanın üstündeki çiçekliğin içinde duran bir beyaz gülü Samime gördü. Şimdi düşünüyordu: Bu vatanın bir avuç toprağı bir şehit kanıyla yoğrulmuş iken nasıl oluyor da bahçelerinde yine beyaz güller, ak zambaklar, sarı papatyalar yetişıyor? Her köşesi inleyen bir ninenin, kahrolan bir sevgilinin acı yaşlarıyla sulandığı hâlde nasıl oluyor da çiçeklerinin göbeklerinde yine her arı bir içim tatlı, her kelebek bir parlak renk buluyor?..

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Özetteleme anlatım tekniği kullanılmıştır.
- B) Betimleyici unsurlardan yararlanılmıştır.
- C) Üçüncü tekil kişi anlatımı vardır.
- D) Hâkim bakış açısı kullanılmıştır.
- E) Toplumsal bir konu bireyin iç dünyasıyla yansıtılmıştır.

6. Madene deniz kıyısında bir yoldan gidiliyordu. Otuz yıl hemen hemen her gün, bir tepenin üstüne ağaçlar arasında yapılmış, tahtaları kahverengi, güvercin kafesi şeklinde küçük evinden çıkararak kıyıya inmiş; kömür tozuyla kararmış şoseden yürüken gök, toprak, su ve yeraltı arasındaki dünyasının kuruluş sıralarını düşünmüştü. Denizsiz, göksüz, topraksız, madensiz dünya olabilir miydi? Bir de onsuz, sevdigi kadınsız? Bu mümkün değildi onun için. Kaderin ona nasip ettiği dünya bu idi. Bu olduğu için de madenlerden çok uzak bir bölgede doğarak büydüyü, ailesinde başka bir madenci bulunmadığı hâlde maden mühendisliğine heves etmiş; orta hâlli bir tüccar olan babasının onu fikrinden caydırırmak için giriştiği bütün teşebbüsleri kırarak emeline kavuşmuştur.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İç çözümleme anlatım tekniği kullanılmıştır.
- B) Betimleyici anlatıma yer verilmiştir.
- C) Kahraman bakış açısı kullanılmıştır.
- D) Olaylar, üçüncü tekil kişi ağızından aktarılmıştır.
- E) Özetteleme tekniğine başvurulmuştur.

7. Çocukluğunun oyun arkadaşları bu küçük adalar, çırırlı deniz kuşları, sıçrayan yunuslar, eller gibi çırılışan dalgalardı. Ama asıl hayatımın tacı, tam bir sessizlikti. Mağaranın dibindeki yumuşak kuma boylu boyunca uzandım. Mavi denizler kıyıya yanaşırken berrak zümrüt olur, sonra en saf göğün en beyaz bulut gibi bembeyaz köpürürdü. Suyun altın, yeşil ve mavi yansımaları mağaranın tavanında yürürdü.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hâkim bakış açısı kullanılmıştır.
- B) Betimleyici anlatıma yer verilmiştir.
- C) Öyküleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
- D) Geriye dönüş anlatım tekniğine başvurulmuştur.
- E) Olaylar, birinci tekil kişi ağızından aktarılmıştır.

- I. Bir arkadaşına yardım gereği için o gün yola çıktı.
- II. Bir ömür boyu, kendisine yardım eden adamı çocuk hiçbir zaman unutmadı.
- III. Arabanın içindeki çocuğu hiç düşünmeden en yakın hastaneye götürdü.
- IV. Sinan, bu koca metropolde kısa bir sürede büyük işler başarmış bir adamdı.

Bir hikâyeden alınan numaralanmış cümlelerin bir olay akışı oluşturacak şekilde sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I - II - IV - III
- B) II - III - IV - I
- C) IV - I - III - II
- D) IV - III - I - II
- E) I - IV - III - II

2. **Aşağıdaki parçaların hangisi hikâyenin yapı unsurlarının tümüne yer verilmemiştir?**

- A) Akşamleyin odadaki kanepenin üstüne bağıdaş kurmuş, uçuk benizli, sözük gözülü, ince boyunlu, karışık saçlı, redingotlu zayıf bir efendi elinde tuttuğu bir küçük gonca gülü koklarken, gözlerini sıkınca onun sarı yapraklıları arasına iki damla yaş damladı. Yüreğinin gizlilikleri musikinin ateşi karşısında erimişti.
- B) Adam, kitaplarını satmaya karar verdi. Bütün gece yataktan döndü, durdu. Bir türlü uyku tutmadı. "Kitap satmak!" Müthiş bir gönül rahatsızlığı içinde, gecenin üçünü gece dalabildi. Sabahleyin uyandığı zaman şakakları zonkluyordu. Gitti, elini yüzünü yıkadı. "Lakin kitap satmak!" Şakaklarının zonklaması bir türlü durmuyordu.
- C) Aradan birkaç hafta geçti. Kedi; ortağlı sessiz buldukça, aşağı taşlıkta eline bir bez parçası yahut bir eski süpürge geçirip oynamaya başladı. Bir ayak sesi olunca, Sıdika Bacı'nın yattığı odaya kaçıp hambarın arkasına gizleniyor. Korkak, biraz yırtıcı bir kedi...
- D) Odanın bir tek ocağı, bir de pencere yerine siyah bir deliği var. Ben yatağımın üstünde, kürkümün içinde soğuktan titreyerek oturuyorum. O, karşısında bir tahta iskemle üstünde... Ocağın ışığında el kadar yüzü alevle beraber titriyor.
- E) Bu sabah kalktım. Hava buz gibi. Kaputumu giydim. Aşağıdan daha ateş getirip ocak tutuşturulamamıştı. Çavuş tekmil haberini getirdi. O çıkışın üşümek için dar odanın içinde gezinmeye başladım. Ocaktan pencereye, pencereden ocağa gidip geliyordum.

3. Yirmi yaşıdan fazla göstermeyen bir delikanlı, çadırın önünde, yan yatılmış bir el arabasının üzerine oturarak saz çalıyordu. Başı göğsüne yatmış ve gözleri yere dikilmiş olduğu için cehresini tamamen görmeye imkân yoktu. Fenerin aydınlattığı alnı ter damlalarıyla kaplı idi. Sazının uzun sapi, şaşırtıcı bir süratle aşağı yukarı kalan parmaklarının altında canlı bir mahlük gibi titriyordu. Tellere vuran sağ eli, küçük fakat kendinden emin hareketler yapıyor; bu el, sazin gövdesine her yaklaşıkça insan sanki o tahta ile bu et arasında gizli fakat çok manalı ve mühim bir konuşma oluyormuş zannediyordu.

Bu parçaya göre aşağıdakilerin hangisi söyledemez?

- A) Tanzimat Dönemi sonrası yazılmıştır.
- B) Kişiler olağanüstü niteliklere sahiptir.
- C) Betimleyici unsurlara yer verilmiştir.
- D) Zaman, kronolojik sıralamayla verilmiştir.
- E) Gözlemci bakış açısıyla yazılmıştır.

4.
 - I. Erken kalktığım açık, bulutsuz sabahlar herkes gibi bana da çocukluğumu hatırlatır. Yâdimda ezelî ve mor bir fecir memleketi gibi kalan doğduğum yeri gözümün önüne getirmek isterim.
 - II. Buruşturup attığı kâğıtlara baktı. Günlerdir orada dertleriyle, sevinçleriyle yatiyorlardı yerde. Her gün kendini anlatıp anlatıp, buruşturup attığı kâğıtlar... Geçen hafta aldığı madalya bile tat vermiyordu bu günlerde ona. Anlayacak, anlatacak biri olmadıkça neye yarardı ki madalya.
 - III. Beni herkesten iyi anlayan tek kişiydi o. En zor zamanlarında başımı yaslayacağım bir omzun varlığını bilmek bile yetiyordu bana. Şimdi o kadar uzakta ki can yoldaşım... Yine de el uzatıyor fırsat buldukça. Çok uzaklardan da olsa güvenin sakin dalgalarında onunla huzur buluyorum.
 - IV. Hangi tarafa gideceğini bilmeden yürüyordu sürekli. Varmak istediği yer çok uzaklardaydı. Yürüse varacağıını biliyordu da yürümüyordu işte. Her seferinde başka yöne yürümekten varacağı yeri hiç bulamaya cağına inandı bir an. Ne yapsa da yönünü bulsa... Düşün, düşün, hep bu işim.

Numaralanmış parçaların temaları aşağıdakilerin hangisiyle eşleştirilemez?

- A) Yalnızlık
- B) Kararsızlık
- C) Geçmişe özlem
- D) Dostluk
- E) Sabır

5. Bir arkadaşı vardı eski günlerde. Boyacı Niyazi... Kimi kimsesi yoktu. Hasan Efendi, onun başını beklemiştir. Bir göz oda... Paçavralara bürünmüş bir adam... Öksürüyor... Ciğerleri sökülüyor sanki. Kaç gün... Uyuyamazdı. Tahta dösemeye uzandığında kemikleri isyan ederdi. Her yanı katılaşırıldı. Niyazi, öleceğine yakın, yataktan doğrulup çevresine bakınmıştı. Gözlerinde garip bir parlaklık vardı. Hasan Efendi bu pırılının, tükenmiş bir bedenin dışında bir ışık olduğunu sezmişti. Öylesine ateşli ve canlıydı gözleri.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Kronolojik sıralamaya dayanan bir hikâyeden alınmıştır.
- B) Hâkim bakış açısı ile yazılmış bir hikâyedir.
- C) Hikâye anlatıcısı, gözleme dayanan bir anlatım kullanmıştır.
- D) Boyacı Niyazi'ye ait tanıtımlarla betimleme yapılmıştır.
- E) Mekânın, Boyacı Niyazi üzerindeki etkisine dejinilmiştir.

6. I. Otların yeşil olması, denizin mavi olması, gökyüzünün bulutsuz olması pekâlâ bir meseledir. Kim demiş mesele değildir diye? Budalalık! Ya yağmur yağşaydı ya otların yeşili mor ya denizin mavisi kırmızı olsaydı? Olsayıd o zaman mesele olurdu, işte !

- II. Böyle birkaç saat mi yoksa birkaç dakika mı gene koşuyoruz sanıyoruz. Ayşe tükeniyor; demin yolda bırakıkları at gibi yere uzanıvereceğini anlayarak haykırmak, birini imdadına çağrırmak istiyor. Gene koşuyor ve birden şAŞıLacak bir hafiflik, bir canlılık duyuyor; ileriye atılıyor.
- III. Balo gecesi geldi çattı. Madame Louisel büyük sükses yaptı. Şıklığı, zarafeti, gülümseyişi ve neşesiyle oradaki hanımların hepsinden daha hoştu. Sabaha karşı dörtte balo salonundan ayrıldı.

IV. Kar, kışın son kararı olabilirdi; belki de gecenin sonunda güçlü ve güzel bir ilkyaz fişkıracaktı. Akşam şehrin boğuculuğunu, şu gidip gelen kişilerin kötü kendiliklerini biraz olsun güzelleştirmeyorsa sonunda sabaha dönerken getirebileceği ilkyazdanı. Akşam karanlığının ve yağan karın isteksizliğinin arkasında, belli belirsiz de olsa bu umut saklıydı.

Numaralanmış hikâye parçalarının türlerine göre doğru sıralanışı aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Olay - durum - durum - olay
- B) Olay - olay - olay - durum
- C) Durum - olay - durum - durum
- D) Durum - olay - olay - durum
- E) Durum - olay - olay - olay

7. **Aşağıdaki hikâye konularından hangisi olay hikâyesine örnek olabilir?**

- A) Esra'nın haksızlığa uğradığında duygularını kontrol etme çabası
- B) Bir annenin, çocukları için kendi hayatını feda ettiğini anlaması
- C) Bir gencin hakkını aramak için verdiği mücadelede başına gelenler
- D) Aytuğ'un profesör olacağı günlerde yaşadığı mutluluğu yansıtması
- E) Bir kadının yaşamını sorgularken yaptığı hataları kavraması

8. İlk hareketim, boğucu bir nefretle her şeyi önemden itmek ve fırlayıp gitmek arzusuyla yapılmış bir hareketti. Yazık ki benim yaratılışmdaki olanlar ilk hareketlerini hiçbir zaman tamamlayamazlar, bu sefer de öyle oldu. Evet, beyhude bir gösteri olacak. Üstelik etrafındaki kileri de kıracaktı, ister istemez oyuna devam etmeye fakat aynı zamanda soğukkanlılığını da kontrol etmeye karar verdim.

Bir hikâyeden alınan bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Hikâye kişi tip özelliği taşımaktadır.
- B) Hikâyedeki kişi telaşlı bir yapıya sahiptir.
- C) Zaman ve mekânlarda ilgili ayrıntılara yer verilmemiştir.
- D) Durum hikâyesinden alındığı söylenebilir.
- E) Tanzimat Dönemi sonrası yazılmış bir eserden alınmıştır.

9. (I) Bir hikâyede anlatılan olaylar belirli bir zamana bağlanabilir. (II) Olay hikâyelerinde genellikle zaman belirtilir. (III) Olayın başlığı, geliştiği ve bittiği bir zaman dilimi vardır. (IV) Hikâyenin konusuna ve yapısına göre zaman değişir. (V) Durum hikâyelerinde zaman kronolojik olarak verilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

1.

Anlatıcı	Bakış açısı	Anlatım tekniği	Anlatım biçimleri
Üçüncü tekil kişi	Hâkim	İç çözümleme Geride dönüş	Betimleyici Öyküleyici

Aşağıdakilerden hangisi bu bilgilerin tamamıyla örtüşmektedir?

- A) Herkes döndü. Çok kısa bir an Kaya'ya ve Mahmut Bey'e baktılar. Mahmut Bey, omuz omuza durduğu bütün bu insanların bakışıyla karşılaşınca bir boşluğunca doğru kaymakta olduğunu sandı. Tutunacak bir yer aradı. Yüzünden boşanan teri sildi; bozgunluğunu, hemen yanında duran bir kadına zorla gülümseyerek alt etmeye çalıştı.
- B) Bir an o dönemde gittim. Yolda grup hâlinde mahalleye dönerken notları soran komşulara hepsi beş demenin keyfini, diğer çocuklara göre daha iyi olmanın verdiği gururla horozlanarak yürüyüşümü ve evde beni bekleyen karne hediyesine kavuşma ihtimalinden değil de evdekilere hepsi beş, güzel bir karneyi hediye edebilmenin övüncüyle uçarak gidişimi hatırladım.
- C) Çuvallardan birinin ağızından iki üç tane havlu çorap çıktı. Nizamiye masasının kenarına bıraktı. Çok güzel, membeyaz, boğazları renkli şeritli, süslü, ihracat malı havlu çoraplar almıştı. “Abi, bu sene bollar çok moda; çocuklar giyer.” dedi. “Gerek yok, sen öğrenci adamsın...” falan dediyse de duymazlıktan gelip odasına doğru devam etti.
- D) Elimi yavaşça ahşap kutunun üzerinde gezirdirdim ve yavaştan kapağını açtım. Bir paket lastiğiyle sarılmış üst üste bir sürü eski fotoğraf vardi. Fotoğrafların altında oldukça düzgün bir yazıyla tutulmuş, günlük olduğunu düşündüğüm bir de defter vardi. Heyecanla defteri alıp yatağın üzerine oturdum. Çok merak ettiğim acaba neler yazılmıştı geçmişe dair. Çeyiz sandığına sığmayacak neleri sığdırılmıştı kaleminin ucuna?
- E) Bir an çocukluğunun geçtiği mahalle geldi aklına. Evlerin birbirine yapışık olduğu, insanların evleri gibi omuz omuza yaşadığı o mahalle ne güzeldi. Avuçlarına sızan yaşalar gibi her yerine anılar damlıyordu. Epeyce ağladıktan sonra biraz durulmuştu. “Gözlerim şişmiş, çocuklar fark eder.” diyerek gitti yüzünü yıldı.

2.

I. O güne kadar hiç yapmadığı bir şey yapmaya, hiç kimsenin yüzüne baktmamaya karar verdi. Bir ev kapısının önüne vardığında aniden duraksadı. Tarif edilemez bir olaya tanık oldu. Apartmanın önünde bir at arabası durdu ve içindeki adam merdivenlerden hızla yukarı koştu.

II. Araba durdu. Kovalev küçük bir kabul salonuna buyur edildi. İçeride yaşlı bir gazete memuru vardı. Eski fraklıyla, gözlüğüyle, çiğnediği kalemlle masa başına oturmuş para sayıyordu. Kovalev bağırrarak, “İyi günler efendim! Burada ilanları kime veriyoruz?” diye içeri daldı.

Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış parçaların ortak özelliklerinden biridir?

- A) İlahi bakış açısıyla yazılmaları
- B) Betimleyici unsurlara yer verilmesi
- C) İç çözümleme tekniğine başvurulması
- D) Öyküleme anlatım biçiminin kullanılması
- E) Diyalog anlatım tekniğinden yararlanması

3.

Çarpiyor gene tavaları, tencereleri, kap kacağı. Başına vuruyor sanki. Küçükken ne iyidiler, ne uslu, ne buyrukluara uyan. Yıllar bozuyor çocuklar, alışkanlıklar bozuyor. Hiç üzmezlerdi eskiden beni, bundan sonra üzcekler sanırırm. Söylüyorum bunu onlara kızıyorlar. “Ne demek bundan sonra üzmem?” diye parlıyorlar. “Biz bundan sonra büyüyecek miyiz? Çocuk, torun sahibi olduk. Bundan sonra üzmem ne demek allasen.” diyorlar. Oysa bilmeler ki çocuk çocuğa da karışsalar, kocasalar da benim gözümde hep korunmaya, sıcaklığıma, sevgime muhtaçtırılar. Bilgisizlik işte, neyse, kızmadım.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Yakınmaya dayalı bir konunun işlendiği
- B) Kahraman bakış açısından yararlanıldığı
- C) İç çözümleme tekniği kullanıldığı
- D) Geride dönüş teknliğinden faydalananlığı
- E) İzlenimsel betimlemeye yer verildiği

4. Bu arada konak ve dağ hakkında korkunç bir efsane-ler toplamı oluşturdu. İnsanlar yöreden iki kat titizlikle uzak duruyor ve fisiltılarla anlatılan her tür söylenceyle ku-şatıyordu onu. 1816'ya kadar kimse uğramadı yöreneye. Sonra mezra sakinleri uzunca zamandır ışıkların görül-memiş olduğunu farkına varıp düşünmeye başladilar. O zaman bir grup, araştırma yapmak üzere konağa gitti ve konağın terk edilmiş ve kısmen yıkılmış olduğunu gördüler.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Öyküleme anlatım biçimine yer verildiği
- B) Kronolojik zamanın olay akışında etkili olduğu
- C) Gösterme tekniklerinden yararlanıldığı
- D) Tahkiye etme tekniğinden yararlanıldığı
- E) Hâkim bakış açısının kullanıldığı

5. I. Ben bunları söyleken Mahmut çok düşünceli gö-rünüyordu ama sonra eleştirel tavırna geri döndü. Zihin açıklığına ve sabrına hayran kaldım. Bu kadar bilgiyi hangi kaynaktan edinirdi insan? O konuşukça beynimin bütün damarlarına kan gidivormuş gibi hissettim. Odanın aydınlığı güneşin batışı gibi yavaş yavaş söñuyordu o sırada.
- II. Sis koyulaşırken Oğuz sürünerken kuzeydeki, batı-daki ve güneydeki pencereleri yokladı ama hepsinin kapalı olduğunu gördü. Pencerelerin kapalı olma-sından belli belirsiz bir memnuniyet duydu çünkü evi gördükçe içine girme isteği azalıyordu. Sonra bir ses onu durdurdu. Bu ürpertici ve mahzun görünüşlü ev-den hemen uzaklaşmalydı.

Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış parçaların ortak özelliklerinden biridir?

- A) Kahraman bakış açısıyla yazılmaları
- B) Anlatma tekniğinden yararlanması
- C) İç çözümleme tekniğine başvurulması
- D) Açıklayıcı betimlemeden yararlanması
- E) İç konuşma tekniğine başvurulması

6. Aşağıdaki parçalardan hangisinde parantez içinde verilen bakış açısı ve anlatım tekniği ile ilgili örnek cümle yoktur?

A) Ayağa kalkıp “öhö öhö” dedi. Üstünü başını topar-layıp masadaki kâğıtları eline aldı. Listedeki isimleri birer birer okudu. Gruplar kuruldu. Birinci grup yola koyuldu. İkinci de hazırlanıyordu.

(Gözlemci - olay anlatımı)

B) İlk defa geçen kişi yağmurlu bir gününde Kadıköy vapurunda karşılaşmışlardı. Oya, yukarı salonda arkadan ikinci sıraya oturmuş; o gün çıkışmış olan bir dergiyi merakla gözden geçirirken genç bir adam gelmiş ve boş yerlerden yer beğenerek, geçip onun karşısına oturmuştu.

(Hâkim - bilinc akışı)

C) Ağladım, ağladım. Çünkü yalan söylemiyordum. Evet, musluğu koparırken gözümle görmüştüm. Ak-şam azadında dayağı yiyen çocuğu tuttum:

— Niçin beni yalancı çıkardın, musluğu sen kopar-mamışın, dedim.

— Ben koparmışım.

— Hayır, sen koparmamışın. Öbür çocuğun kopar-dığını ben gözümle gördüm.

(Kahraman - diyalog)

D) Fakat nihayet bütün ayakkabılar tamir edilmiş, iş bitmişti. Demirini topraktan çekti, köselesini dürdü, çivi kutusunu kapadı, çırış çanağını sarmaladı. Bun-ları hep ahreste ahreste yaptı. Hasan, yüreği burkula-rak sordu:

— Gidiyor musun?

— Gidiyorum ya, işimi tükettim.

(Hâkim - iç çözümleme)

E) Odaya girip sedire uzandığı vakit, aç olmasına ve dışarıdan gelen kızgın tereyağı kokusuna rağmen evvela yatıp uyumak ihtiyacı duymuştı. Çizmeleri çıkardıktan sonra serbestleyen ayaklarını uzatıp ar-kasına yaslanacağı sırada, leğen ibrikle Cemile'nin içeri girdiğini görerek doğruldu.

(Hâkim - iç çözümleme)

1. Kukla, sevimli ve sevgi dolu hareketleriyle hepimizin kalbini kazandı. Şarkı söylemeye ve ıslık çalmayı seviyor, her zaman kafasını kaşıyacak birini arıyordu. İkimizin arasında özel bir yakınlık vardı. Kukla; benim sesimi duyduğu her sefer ıslık gibi uzun, tiz bir ses çıkarıyordu. Bu, bizim özel selamlaşmamızdı. Kuklayı çok sevdigimiz ve özel bir hayvan olduğunu bildiğimiz hâlde onun ne kadar özel olduğunu henüz fark etmemiştik.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Betimleyici anlatıma başvurulmuştur.
- B) Hâkim bakış açısı kullanılmıştır.
- C) Olağanüstü unsurlara yer verilmiştir.
- D) Diyalog anlatım tekniğinden yararlanılmıştır.
- E) İç çözümleme anlatım tekniğinden yararlanılmıştır.

2. O sabah içi içine sığmıyordu. Geçen yıl bir sinemada vedalaşmış, ağlaşmış ve bu yıl için anlaşmışlardı. Bu bir yılı onun hasretiyle geçirmiştir, artık kavuşma günü gelmişti.

Bu parçadaki bakış açısı ve anlatım teknikleri aşağıdakilerin hangisinde kullanılmıştır?

- A) Beni unutmuştu bile. Koridorun kirli aydınlığında koşarak uzaklaştı. Dipteki atölyeden içeri girdi. Peşinden gittim. Atölye penceresinin kenarından heyecanla seyrettim.
- B) Parlayan yıldızların altında, denizin dalgasız sessizliğinde bir banka oturmuştu Ömer. Geceinin kararlığında, ağustos böceklerinin ötüşlerinden başka ses yoktu.
- C) Hatıra kalsın diye birini almak istiyordum, ama cəsaret edemedim. Kapı açıldı. Elinde kaynayan semaver olduğu hâlde Baytemir girdi.
- D) Okul kütüphanesinde onu gördüğüm ilk günü hâlâ hatırlıyorum. İlk anda ömrümü geçireceğim kişinin o olacağını bilmiyordum elbette.
- E) Son bir kez baktı köyüne. Çocukluğunun köyü canlandı gözünde. Çeşmeler, böğürtlenler, o dik yokuşlar... Özlemlerini içine gömüp uzaklaştı oralarдан.

3. Her gün aynı konu. Yorulmak da bilmiyor ki... Neymiş, efendim... Ödün vermek onun en büyük zaafiyemiş. Bu zaaf olmasa kaç gün dayanabilirdim ki sana. Zaaflarım, beni senin yanında tutan, farkında değil misin?

Bu parçada kullanılan bakış açısı ve anlatım tekniği aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Kahraman bakış açısı - iç konuşma
- B) Hâkim bakış açısı - iç konuşma
- C) Kahraman bakış açısı - iç çözümleme
- D) Gözlemci bakış açısı - iç çözümleme
- E) Kahraman bakış açısı - geriye dönüş

4. Sakin sakın konuşulanları dinliyordu. Son zamanlarda yaşananlar nasıl da etkilemişti Zehra'yi. Zehra'nın içindeki fırtınalar böyle ese ese anlatışına özendi bir an. Sonra bir an de anlatsam mı diye düşündü, vazgeçti hemen. Zehra'nın da susmaya niyeti yoktu zaten. Dünyanın dertleri Zehra'nın dilinde destana dönüyordu artık. Akşama kadar hiç susmadı, o da hiç konuşmadı. Günler sonra Zehra, yanına geldi. Geçen günde fırtınalardan eser kalmamıştı, ne kadar mutlu olduğunu anlatıyordu. Ben de anlatsam mı diye düşündü, vazgeçti yine. Biliyordu ki susmaya caktı Zehra, o da konuşamayacaktı.

Bu parçada kullanılan bakış açısı ve ağır basan anlatım biçimleri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kahraman bakış açısı - betimleme
- B) Hâkim bakış açısı - betimleme
- C) Hâkim bakış açısı - öyküleme
- D) Gözlemci bakış açısı - öyküleme
- E) Gözlemci bakış açısı - tartışmacı

5. I. Hasan Çavuş, oturduğu yerden kalktı, yüksek sesle kararını açıkladı.
 II. O şehirde, aradığı mutluluğu bir daha bulamayacağını biliyordu.
 III. Sakin durmaya çalışarak problemi çözmenin yollarını aradı.
 IV. Kimin ona yardım edeceğini bir an için bile düşünmeden karar verdi.
 V. Kızının okuduğu romanları hevesle çözümleyişini uzun yıllar unutamadı.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı bir bakış açısı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Herhangi bir olayın yer, zaman ve kişi kavramlarıyla birlikte verilmesine öyküleyici anlatım denir.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerin hangisinde öyküleyici anlatımdan söz edilemez?

- A) Eski evinde nesi var nesi yoksa, resimler, eskizler, tuvaller, paletler, boyalar hemen o akşam yeni, muhteşem dairesine taşıındı. Resimlerinden güzel bulduklarını en görünür yerlere astı.
 B) Çıkını yolda bir yerlere sokuşturuvermeyi düşünüyordu. Ya bir kapının ardına atıverecek ya da bir köşebaşında cebinden düşürmüşt gibi yapıp yan sokağa sapıverecekti. ama şans işte, tanıdığı birine rastladı.
 C) Yüreği üzüntüden paramparça, yana yana sonuna gelmiş mumun karşısında kımıltısız oturuyordu. Saat gece yarısını çoktan geçmiş, kulenin saatı yarımi vurmuştu ama o kımıltısız, uykusuz, hiçbir şey yapmadan oturuyordu.
 D) Gümüş gibi parlayan bu güzel kaşağının dişlerine baktım. Çok keskin, çok sıvriydi. Biraz köreltmek için duvarın taşlarına sürtmeye başladım. Dişleri bozulunca yeniden denedim.
 E) Pek çok filozofun, aynı zamanda, edebî bir tarzı kulanıklarını görürüz. İlk Çağ filozoflarından bazıları, görüşlerini şiirlerle dile getirmişlerdir.

7. Sabahтан beri yürüyorduk. Düşe kalka geçtiğimiz sarp keçi yolları bazen sel yarınları içinde kayboluyor, bazen sık fundalıklardan ayrılarak dibinde sıvri sıvri, çam tepeleri görünen karanlık çukurlara sığıyordu. Ayı avına gidiyordum. Kılavuzum Kumdere köyüne en namlı nişancılardandı. Beraber tırmanacağımız yüksek ormanlı dağların daha çok uzağındaydık. Vakit vakit ince bir yağmur sepeliyordu. Güneş yoktu. Nihayetsiz mor bir kubbeyi andıran dumanlı gökten fâniliğin geçmiş saatlerini hatırlatır gamlı guguk sesleri aksediyordu. Artık iyice yorulmuştum. Omzumdaki martin gittikçe ağırlaşıyordu.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öyküleyici anlatıma başvurulmuştur.
 B) Betimleyici anlatıma yer verilmiştir.
 C) Hâkim bakış açısı kullanılmıştır.
 D) Olaylar, birinci tekil kişi ağzından aktarılmıştır.
 E) Olaylar kronolojik zaman sıralamasıyla anlatılmıştır.

8. Kan kırmızı yuvarlak bir külçe, dağların üstüne doğru yavaş yavaş inmeye başlar; yekpare, geniş bir billur parçası hâline giren ufuktan misli görülmemiş bir renk ve ışık yağmuru boşanır ve bütün gün, derme çatma binaları, issız caddeleri, yetim anıtları, bodur akasya ağaçlarıyla, çiğ bir aydınlichkeit içinde uyumuş kalmış çıplak şehrin çelimsiz gövdesi, birdenbire en halis erguvanlara bürünmüş olarak silkinip doğrulur.

Bu parçadaki betimlemede aşağıdakilerden hangisine ağırlık verilmiştir?

- A) Görme
 B) İşitme
 C) Koklama
 D) Tatma
 E) Dokunma

1. İslam dinini yaymak amacıyla Müslümanlar ile gayrimüslimlerin savaşlarının kahramansı şekilde anlatıldığı eserlerdir.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçada anlatılan özelliğe sahip değildir?

- A) *Danişmentname*
- B) *Battalname*
- C) Cenkname
- D) Halk hikâyesi
- E) Gazavatname

Çözüm:

Danişmentname, *Battalname*, cenkname, gazavatnameler İslam dinini yaymak amacıyla Müslümanlar ile gayrimüslimler arasındaki savaşların kahramansı şekilde anlatıldığı eserlerdir.

Cevap: D

2. Mesneviler işledikleri konulara göre farklı isimler alırlar. Ahmedî'nin *İskndernâme* adlı eseri kahramanlık konusunda, Süleyman Çelebi'nin *Vesiletû'n Necât* adlı eseri din konusunda, Nabi'nin *Hayrâbâd* adlı eseri ahlak konusunda, Fuzûlî'nin ---- adlı eseri aşk konusunda yazılmış mesnevilerdir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Cemşid ü Hurşid*
- B) *Hüsrev ü Şirin*
- C) *Şâh u Gedâ*
- D) *Leyla ve Mecnun*
- E) *Hüsün ü Aşk*

Çözüm:

Leyla ve Mecnun Fuzûlî'ye ait aşk konusunda yazılmış mesnevi örneğidir.

Cevap: D

3. **Aşağıdakilerden hangisi halk hikâyelerine ait özeliliklerden biri değildir?**

- A) Kalıplılmış ifadelere yer verilir.
- B) Olağanüstü özelliklere yer verildiği de görülür.
- C) Yazanı ve söyleyenin belli değildir.
- D) Âşıklar tarafından saz eşliğinde anlatılmıştır.
- E) En çok kahramanlık konusunda söylenenmiştir.

Çözüm:

A, B, C ve D seçenekleri halk hikâyelerine ait özelliklerdir. Halk hikâyelerinde en çok aşk konusu, zaman zaman da kahramanlık konusu ve dînî konular işlenmiştir.

Cevap: E

4. **Aşağıdakilerden hangisi *Dede Korkut Hikâyeleri*'nde yer alan kahramanlardan biri değildir?**

- A) Kan Turalı
- B) Deli Dumrul
- C) Banu Çiçek
- D) Çelebi
- E) Bamsı Beyrek

Çözüm:

A, B, C ve E seçeneklerindeki kişiler *Dede Korkut Hikâyeleri*'nin kahramanlarıdır. D seçeneğindeki Çelebi ise gölge oyununda yer alan ve kibar aile çocuğunu temsil eden kişidir.

Cevap: D

5. **Aşağıdaki halk hikâyelerinden hangisi bakımdan diğerlerinden farklıdır?**

- A) *Arzu ile Kamber*
- B) *Kerem ile Aslı*
- C) *Tahir ile Zühre*
- D) *Yaralı Mahmut*
- E) *Âşık Garip*

Çözüm:

A, B, C ve E seçeneğinde yer alan hikâyelerde aşk konusu işlenmiştir. D seçeneğindeki hikâyede ise hem aşk hem de kahramanlık teması işlenmiştir.

Cevap: D

6. *Dede Korkut Hikâyeleri*'nde Sözlü Dönem'e ait özellikler bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu yargıyı ispatlar nitelikte değildir?

- A) Destana ait unsurlara yer verilmesi
- B) Hikâyelerde işlenen yiğitlik teması
- C) Bazı hikâyelerde yer alan olağanüstü varlıklar
- D) Destanlardaki savaşçı tipinin devam ettirilmesi
- E) Nazım-nesir karışık olarak yazılmaları

Çözüm:

Dede Korkut Hikâyeleri Sözlü Dönem eserlerinden destan ile benzer özellikler gösterir. Bu hikâyelerde destan unsurlarına yer verilmesi, yiğitlik temasının işlenmesi, Azrail ile mücadele edilip olağanüstülkere yer verilmesi, savaşçı kahramanların olması öncülde verilen yargıyı ispatlar niteliktedir. Sözlü Dönem'de destanlar manzumdur. Nazım nesir karışık yazılması *Dede Korkut Hikâyeleri*'nin halk hikâyesi özelliği taşıdığını göstergesidir.

Cevap: E

7. Kız nergis-i mest edüp füsün-sâz

Oğlana satanda şîve vü nâz

Oğlan nice sabr pîşe kılsun

Ver sabrı hem olsa nîşe kılsun

Ol kızlar içinde bir perî-zâd

Kays ile muhabbet etdi bünyâd

Bu beyitlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenilir?

- A) Bir mesneviden alınmıştır.
- B) Yazanı ve söyleyenin belli olmayan anonim bir eserdir.
- C) Kahramanlık konusu işlenmiştir.
- D) Arapça ve Farsça etkisi yoktur.
- E) Bir halk hikâyesinin nazım bölümünden alınmıştır.

Çözüm:

Şiirin kafife örgüsü aa/bb/cc şeklinde olduğundan mesnevi olduğunu söyleyebiliriz. Mesnevilerin yazanı belli dir. Genellikle aşk konusu işlenir. Yabancı dillerin etkisi vardır. Halk hikâyeleri sade bir Türkçe ile nazım yerleri dörtlük olmak üzere nesirle karışık yazırlar.

Cevap: A

8. Aşağıdakilerden hangisi *Dede Korkut Hikâyeleri* 'nden biri değildir?

- A) *Dirse Han Oğlu Boğaç Han*
- B) *Duha Koca Oğlu Deli Dumrul*
- C) *Kanlı Koca Oğlu Kan Turalı*
- D) *Kazılık Koca Oğlu Yegenek*
- E) *Uşun Koca Oğlu Emren*

Çözüm:

A, B, C, D seçeneklerindeki, *Dede Korkut Hikâyeleri*'nde yer alır ancak E seçeneğinde yer alan hikâye yer almaz.

Cevap: E

9. I. *Hârname*

- II. *İskndernâme*

- III. *Mantiku't Tayr*

Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış eserlerin ortak yönü değildir?

- A) Aruz ölçüsü ile yazılmışlardır.
- B) Hepsinde aşk konusu farklı açılardan ele alınmıştır.
- C) Kafife örgüsü aa/bb/cc... şeklinde devam eder.
- D) Mesnevi nazım biçimi ile yazılmışlardır.
- E) Fars edebiyatının etkisi görülür.

Çözüm:

Bu üç eser divan edebiyatında mesnevi nazım biçimile yazılmış eserlerdir. Mesnevilerde aruz ölçüsü kullanılır, kafife örgüsü aa/bb/cc... şeklinde devam eder. Fars edebiyatından edebiyatımıza geçmiş bir nazım biçimidir. Bu nedenle A, C, D ve E seçenekleri bu eserlerin ortak yönüdür. *Hârname*'de toplumsal yergi, *İskndernâme*'de İskender'in hayatı, *Mantiku't Tayr*'da tasavvuf konuları işlenmiştir. Bu nedenle B seçeneğini ortak özellik olarak söyleyemeyiz.

Cevap: B

- 1. Dede Korkut Hikâyeleri aşağıdaki Türk boylarından hangisine aittir?**
- A) Oğuzlar
B) Akhunlar
C) Göktürkler
D) Uygurlar
E) Karahanlılar
- 2. Aşağıdakilerden hangisi Dede Korkut Hikâyeleri'nde işlenen konulardan biri değildir?**
- A) Rumlarla yapılan savaşlar
B) Oğuzların kendi iç mücadeleleri
C) Doğüstü güçlerle savaş
D) Aşk ve yiğitlik
E) Devlet yönetimi
- 3. Nazım ve nesir karışık yazılmaları, kısa olmaları nedeniyle halk hikâyesi özelliği taşımaktadır. Bundan dolayı Dede Korkut Hikâyeleri, ---- geçişin ilk örneği kabul edilir.**
- Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**
- A) destandan halk hikâyesine
B) halk hikâyesinden hikâyeeye
C) nazımdan nesre
D) mesneviden halk hikâyesine
E) destandan manzum hikâyeeye
- 4. Âşıklar tarafından halka aktarılan edebî metinler aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Dede Korkut Hikâyeleri
B) Efsaneler
C) Masallar
D) Halk hikâyeleri
E) Destanlar
- 5. Savaş ve kahramanlık konusunu işleyen, Hz. Ali'nin mücadelelerini anlatan, nazım nesir karışık yazılabilen eserlere ---- denir.**
- Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?**
- A) halk hikâyesi
B) Battalname
C) cenkname
D) Saltukname
E) gazavatname
- 6. Aşağıdakilerden hangisi beyitle yazılan nazım biçimlerindendir?**
- A) Rubâi
B) Tuyuğ
C) Şarkı
D) Mesnevi
E) Terkibibent
- 7. Beş mesnevinin bir araya gelmesiyle oluşan eserin ismi aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Hamse
B) Cönk
C) Divan
D) Murabba
E) Muhammes
- 8. Divan edebiyatındaki mesneviler bir bakıma günümüzdeki ---- ve ---- türünün yerini tutan uzun soluklu eserlerdir.**
- Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?**
- A) roman - hikâye
B) roman - halk hikâyesi
C) masal - efsane
D) masal - hikâye
E) halk hikâyesi - hikâye

9. *Dede Korkut Hikâyeleri*'nde eserde Türklerin eski geleneklerini ve yaşamlarını daha iyi bir şekilde tanımak mümkündür. Öyle ki örneğin 12. hikâyede bir Oğuz beyinin ölü atının kuyruğunu kestiğini, ak kiyafetlerini çıkarıp kara kiyafetlerini hazırladığını görürüz. Bundan başka hikâyeyin kahramanının nasıl atlara bindiği, *Orhon Yazıtları*'nda da gördüğümüz gibi birçok yerde not edilmiştir. Bunların dışında yılda bir kez bir festival (toy) tertip edildiğini, her büyük beyin kırk yiğidinin olduğunu, onların altında İç Oğuz ve Diş Oğuz isimli yapıların bulunduğu, bir kumandanın iznini almadan avlanmanın ve kuş tutmanın mümkün olmadığını öğreniyoruz.

Bu parçadan,

- I. Dönemin sosyal yaşıntısıyla ilgili bilgilere yer verilmiştir.
- II. Dönemin askerî yapısıyla ilgili tespitler yapılmıştır.
- III. Avlanmak, kuş tutmak gibi etkinlikler göçebe toplumlarda önemlidir.

çıkarılardan hangisi ya da hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I	B) Yalnız III	C) I ve II
D) II ve III	E) I, II ve III	

10. Deli Dumrul isminde bir adam bir köprü yaptırır. Köprüden geçen herkesten para alır. Köprünün yakınında bir gün, bir oba yas tutmaya başlar. Dumrul, onlara giderek sorar ve onlardan birinin öldüğünü öğrenir. "Kim öldürdü?" diye sorar ve onlar, "Ölüm meleği Azrail, Allah'ın buyruğu üzerine canını aldı." derler. Bunun üzerine şu sözleri sarf eder: "Bu Azrail de kim oluyor? Bir kere de benim köprüme gelsin, o zaman gösteririm ben ona!"

***Dede Korkut Hikâyeleri*'nden alınan parçadan hangisine ulaşılamaz?**

- A) Hikâyeler İslamiyet'in kabulünden sonra oluşmuştur.
- B) Hikâyelerinoluştuğu dönemde Türkler göçebe yaşam tarzı sürdürmektedir.
- C) O dönemde ölen kişilerin arasında yas tutulmaktadır.
- D) İslami kavram ve kurallar tam anlamıyla bilinmemektedir.
- E) İslamiyet öncesindeki gelenekler sürdürülmemektedir.

11. *Dede Korkut Hikâyeleri*'nde her hikâye sonunda geçen Dede Korkut için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İç Oğuzların beylerinden biridir.
- B) Hikâyelerin kahramanlarından biridir.
- C) Hikâyelerin anlatıcısı olarak karşımıza çıkar.
- D) Hikâyeleri yazıya geçiren kişidir.
- E) İslamiyet öncesi destanların kahramanlarından biridir.

12. *Dede Korkut Hikâyeleri*'yle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Destandan halk hikâyeciliğine geçiş ürünüdür.
- B) Eserin başında bir ön söz bulunmaktadır.
- C) Oğuzların yaşamları ve birbirleriyle mücadelelerine yer verilir.
- D) Bazı hikâyelerde olağanüstü kahramanlar vardır.
- E) Vatikan ve Dresden olmak üzere iki nüshası vardır.

13. Tahir daha pek çok sitemli türküler söyledi ve "birbirimizden ayrılmaya sebep nedir?" diye sordu. Zühre, "Arap köleyle, sihirbaz kadın" dedi. Bunlar böyle konuşurlarken gözcüler durumu Arap köleye haber verdiler. Arap köle de hemen padişaha gidip olanları anlattı. Padişah gazaba gelip adamlarını gönderdi. Askerler köşkün altına geldiklerinde Tahir ile Zühre'yi karşılıklı türküler söyleyerek ağlarken buldular. Hemen Tahir'in üzerine atılıp tuttular, alıp doğru padişaha götürdüler.

Bir halk hikâyesinden alınmış bu parça yapı unsurlarından hangileri vardır?

- A) Yer - zaman - olay
- B) Zaman - olay
- C) Yer - zaman - kişiler
- D) Yer - olay - kişiler
- E) Yer - zaman

- 1. Aşağıdakilerden hangisi *Dede Korkut Hikâyeleri*'nin özelliklerinden biri değildir?**
- A) Ön sözle beraber on üç hikâyeden oluşur.
B) *Dede Korkut Hikâyeleri* manzum hikâyelerdir.
C) 15. yüzyılda yazıya geçirilmiştir.
D) Dede Korkut, hikâyelerin yazarı belli değildir.
E) Son dönemlerde yeni bir nüshası ortaya çıkmıştır.
- 2. I. Orijinal metinleri Vatikan ve Almanya'da bulunur.
II. Son nüshası olan Dresden nüshası XVIII. yüzyılda bulunmuştur.
III. Bütün hikâyeler Oğuz Türkçesi ile söylenmiştir.**
- Numaralanmış cümlelerden hangileri *Dede Korkut Hikâyeleri*'nin nüshaları için söylenemez?**
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III
- 3. Aşağıdakilerden hangisi halk hikâyelerine örnek olarak gösterilemez?**
- A) *Arzu ile Kamber*
B) *Âşık Garip Hikâyesi*
C) *Kırmanşah*
D) *Tahir ile Zühre*
E) *Danişmendname*
- 4. Aşağıdakilerden hangisi halk hikâyelerinin özelliklerinden biri değildir?**
- A) Efsanelerden, masallardan ve destanlardan beslenir.
B) Bütün halk hikâyeleri mutsuz bir sonla biter.
C) Koşma şeklinde düzenlenen nazım bölümleri vardır.
D) Halkın anlayabileceği sade bir dille yazılmışlardır.
E) Sözlü geleneğe ait anonim ürünlerdir.
- 5. I. Hikâyeler genellikle Hz. Ali etrafında şekillenmektedir.
II. Olaylar 13. yüzyılda Anadolu'da geçmektedir.
III. İslamiyet'in doğru şekilde yayılmasını sağlamaya çalışılmışlardır.**
- Numaralanmış cümlelerden hangileri cennâmeler için söylenebilir?**
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III
- 6. Aşağıdakilerden hangisi mesnevi türüne ait özelliklerden biri değildir?**
- A) Aruz ölçüsünün kısa kâiplarıyla beyit nazım birimi kullanılarak yazılır.
B) Türk edebiyatında ilk olarak divan edebiyatı şairlerince kullanılmıştır.
C) Yazımı kolay olduğu için uzun hikâyeler mesnevi türü ile yazılmıştır.
D) Savaş, aşk, tarihî olaylar masal havası içinde anlatılmıştır.
E) Divan edebiyatında günümüzdeki roman ve hikâyelerin yerini tutmuştur.
- 7. Aşağıdaki eserlerin hangisi türü bakımından diğerlerinden farklıdır?**
- A) *Leyla ile Mecnun*
B) *Hüsün ü Aşk*
C) *Kerem ile Aslı*
D) *Hüsrev ü Şirin*
E) *Cemşid ü Hurşid*
- 8. Aşağıda verilen halk hikâyelerinden hangisinde hem aşk hem kahramanlık konusu işlenmiştir?**
- A) *Kırmanşah*
B) *Kerem ile Aslı*
C) *Arzu ile Kamber*
D) *Âşık Garip Hikâyesi*
E) *Köroğlu*

9. Türk edebiyatında İslamiyet'in kabulu ile birlikte çeşitli dinî-kahramanlık konulu eserler varlık göstermeye başlamıştır. Bunlar arasında Hz. Ali'nin başkahramanlığında şekeitenen, onun ve yoldaşlarının Müslümanlık uğruna girdiği mücadelelerin tarihten veya olağanüstü unsurlardan yararlanılarak anlatıldığı ---- önemli bir yetutmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) cenknameler
- B) destanlar
- C) mesneviler
- D) surnâmeler
- E) *Battalname*

10. Var olanı halk yoh sanurlar

Yoh varlığına aldanurlar

Yohdur bu vücûdun i'tibârı

Hak âyînedür cihân gubârı

Ey akl edeb riâyet eyle

Bu bilmek ile kifâyet eyle

Bu dizelerin alındığı nazım şekliyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Edebiyatımızdaki ilk örneği *Kutadgu Bilig*'dır.
- B) Aruz vezninin kısa kalıpları kullanılarak yazılır.
- C) Divan edebiyatında Batılı hikâyeyenin yerini tutar.
- D) Olay içerikli konuları anlatmaya uygundur.
- E) Bâkî türün en güzel örneklerini vermiştir.

11. Aşağıdaki eserlerden hangisinin türü farklıdır?

- A) *Risaletü'n Nushiyye*
- B) *Leyla vü Mecnun*
- C) *Kutadgu Bilig*
- D) *Yusuf u Züleyha*
- E) *Ferhat ile Şirin*

12 ve 13. soruları metne göre cevaplayınız.

Destandan halk hikâyesine pek çok şey miras kalmıştır ancak bu iki türün içerik, yapı, anlatıcı ve dinleyici dinamikleri açısından kesişen ve ayrılan bazı hususiyetleri vardır. Öncelikle destanla halk hikâyesi arasındaki benzerliklere degeinilecek olursa her iki türde de anlatı saz ve ezgi eşliğinde nakledilir. Her iki türde de anlatıcı anlatısını jestler ve taklitlerle pekiştirir. Bu tutum aynı zamanda anlatıcı ile dinleyici arasında olumlu bir bağ oluşturur. Her iki türde ait anlatılar da büyük boyutluştur. Hikâye anlatıcıları da destan anlatıcıları gibi bir çıraklık döneminden geçerler.

12. **Bu parçadan hareketle aşağıda verilenlerden hangisi destanlarla halk hikâyelerinin ortak özelliklerinden biri değildir?**

- A) Sazla söylenmeleri
- B) Sözlü anlatılar olması
- C) Anlatılırken canlandırılmaları
- D) Uzun anlatılar olmaları
- E) Anlatıcılarının yetişme şekilleri

13. **Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen türlerden birine örnek olamaz?**

- A) *Tahir ile Zühre*
- B) *Kerem ile Aslı*
- C) *Hüsrev ü Şirin*
- D) *Arzu ile Kamber*
- E) *Emrah ile Selvihan*

1. Der:

Yücelerden yücesin
Kimse bilmez nicestin
Güzel Tanrı
Çok cahiller seni gökte arar yerde ister
Sen bizzat mü'minlerin gönlündesin
Dâim duran cebbar Tanrı
Ulu yollar üzerine
İmaretler yapayım senin için
Aç görsem donatayım senin için
Alırsan ikimizin canını beraber al
Bırakırsan ikimizin canını beraber bırak
Keremi çok kadir Tanrı

**Bu parçadan hareketle *Dede Korkut Hikâyeleri*'nin
özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylene-
mez?**

- A) Hitabet üslubuna yer verilmiştir.
- B) Arapça ve Farsça kelimeler kullanılmıştır.
- C) Redif ve kafije kullanılarak ahenk sağlanmıştır.
- D) İslamiyet'in etkileri görülür.
- E) Eserde nazım bölümleri de bulunmaktadır.

2. Son dönemlerde bulunan ---- adlı hikâye nüshasının *Dede Korkut Hikâyeleri*'ne ait olduğu tespit edilmiştir. Günbed adı verilen bu nüsha, *Dede Korkut Hikâyeleri*'ndeki farklı ağız özelliklerini yansıtması açısından önem taşımaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Salur Kazan'ın Yedi Başlı Ejderhayı Öldürmesi*
- B) *Kazan Bey Oğlu Uruz'un Tutsak Olması*
- C) *Basat'ın Tepegoz'ü Öldürmesi*
- D) *Salur Kazan'ın Evinin Yağmalanması*
- E) *İç Oğuz'a Taş Oğuz Ası Olup Beyrek Öldüğü*

3. Aşağıdakilerden hangisi *Kerem ile Aslı* hikâyesi için söylenemez?

- A) Hikâyede adı geçen Kerem, XVII. yüzyıl başlarında yaşamış bir saz şairidir.
- B) *Kerem ile Aslı* hikâyesinin ne zaman yazıya geçirildiği belli değildir.
- C) Kerem'in başından geçmiş gibi gösterilen olaylar olağanüstü bir özellik taşıır.
- D) Halk hikâyelerinde kullanılan kalıplılmış sözler bu hikâyede de sıkça tekrarlanmıştır.
- E) *Kerem ve Aslı* hikâyesi Kerem'in rüyasında Aslı'yi görmesi ile başlamıştır.

4. Halk hikâyelerinin konuları genellikle aşk ve kahramanlıktır. Bazen de her iki konu birlikte hikâyelerin konusunu oluşturur. Hikâyelerde anlatılan olaylar gerçek ya da gerçeğe yakındır. ---- kaynaklı olan, büyük ölçüde meddalalar ve saz ustası âşıklar tarafından anlatılan halk hikâyelerinde müzik ve şiir iç içedir. Bu sözlü dönem ürünlerini konuşma dilinin sadeliğiyle yazılmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Türk
- B) Arap
- C) Hint
- D) Oğuz
- E) İran

5. Mesnevileri halk hikâyelerinden ayıran özellik aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Masal havası içinde bir anlatıma sahip olması
- B) Savaş, aşk, tarihî olaylar, din ve tasavvuf konularına yer vermesi
- C) Yazanı ve söyleyenin belli olan eserler olması
- D) Eserin tamamında konu birliğinin sağlanması
- E) Anlatmaya bağlı edebî türlerden biri olması

6. (I) Mesnevi, divan edebiyatında kullanılan bir nazım şeklidir. (II) Arap edebiyatından Türk edebiyatına geçen bu nazım şeklinde nazım birimi olarak beyit kullanılır. (III) Kafife örgüsü aa-bb-cc-dd ... şeklindedir. (IV) Genellikle aruzun kısa kalıplarıyla yazılan mesnevilerde beyit sınırlaması yoktur. (V) Mesnevilerde aşk, kahramanlık, din, tasavvuf gibi konular işlenmektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. **Aşağıdaki şairlerden hangisi beş mesneviye sahip değildir?**

- A) Taşlıcalı Yahya
B) Nevizâde Atayî
C) Şeyh Galip
D) Ali Şîr Nevaî
E) Lâmiî Çelebi

8. **Mesnevi türüne divan şairlerininraigbet göstermesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisi değildir?**

- A) Aruz ölçüsünün kısa kalıplarıyla yazılması
B) Uzun hikâyeleri anlatma imkânı vermesi
C) Her beytinin kendi arasında kafiyeli olması
D) Arapça, Farsça sözcüklerle yer verilebilmesi
E) Beyit sayısının sınırsız olması

9. **Aşağıdaki olaylardan hangisi Deli Dumrul hikâyesinin olay örgüsü içinde yer almaz?**

- A) Deli Dumrul'un yan obadaki yiğidi öldürenin Azrail olduğunu öğrenmesi
B) Deli Dumrul'un annesinin oğlunun canı yerine kendi canını vermeyi kabul etmesi
C) Tanrı'nın Deli Dumrul'u canının yerine can bulması koşuluyla onun canını bağışlaması
D) Deli Dumrul'un kuru bir çay üzerine köprü yaptırap geçenlerden para istemesi
E) Dede Korkut'un ortaya çıkıp esenlikler dilemesi ve dua etmesi

10. "Türk edebiyatında 19. yüzyıla kadar roman ve hikâyenin yerini tutan mesnevi, birçok sanatçının tercih ettiği bir nazım şekli olmuştur. Ancak bazı sanatçılar, bütre hiçraigbet etmemiştir." bilgisini veren Öğretmen, Ceren'den bunu örneklemesini istemiştir.

Ceren'in doğru örneklendirdiği düşünülürse aşağıdakilerden hangisini söylemiş olabilir?

- A) Bâkî - Nedim
B) Nefî - Fuzûlî
C) Nedim - Nâbî
D) Nâbî - Süleyman Çelebi
E) Şeyyad Hamza - Mevlânâ

11. Edebiyatımızda farklı konuları işleyen mesneviler yazılmıştır. ---- tarafından yazılan otuz kuşun "Hüthüt" önderliğinde "Simurg"u aramak üzere yola çıkışlarını anlatan ---- ve ---- tarafından yazılan Hz. Muhammet'in doğumundan ölümüne kadar geçen süreci anlatan ---- bunlardan ikisisidir.

Bu metindeki boşluklara sırasıyla getirilebilecek şair ve eser adları hangi seçenekte verilmiştir?

- A) Ahmedî, *İskndernâme* - Fuzûlî, *Su Kasidesi*
B) Zâtî, *Şem ü Pervâne* - Süleyman Çelebi, *Vesiletü'n Necat*
C) Fuzûlî, *Su Kasidesi* - Güleşehri, *Mantiku't Tayr*
D) Güleşehri, *Mantiku't Tayr* - Süleyman Çelebi, *Vesiletü'n Necat*
E) Ahmedî, *İskndernâme* - Zâtî, *Şem ü Pervâne*

1. Dua edeyim hanım:
Yerli kara dağların yıkılmasın.
Gölgeli koca ağacın kesilmesin.
Taşkın akan güzel suyun kurumasın.
– Kadir Tanrı seni namerde muhtaç etmesin.
Ak alnında beş kelime dua kıldık, olsun kabul.
Derlesin toplasın
Günahımızı adı güzel Muhammed'e bağışlasın hanım
hey!..
- Bu parçadan hareketle *Dede Korkut Hikâyeleri* ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) Hikâyelerde İslâmî unsurlara yer verilmiştir.
 - B) Halk deyişlerine yer verilerek anlatım güçlendirilmiştir.
 - C) Hikâyelerin sonunda kahramanlar dua ederek hikâye bitirir.
 - D) Kalıp ifadelere yer verilerek bütünlük sağlanır.
 - E) Halkın değerlerine dair unsurlar içerir.
2. ...Kerem ertesi gün yola revan olup giderken sabaha yakın idi, başladığında seher yeli esmeye. Kerem: "Eğlen Sofu. Şu seher yeli ile sevdigime bir selam göndereyim." deyip aldı sazi eline bakalım ne dedi?

Aldı Kerem:

(1) Eğer gider isen bizim ellere,
Sana söyleyeyim dur seher yeli.
Bir selam var göndereyim yârime,
Bugün Han Aslı'mı gör seher yeli.
- Bir halk hikâyesinden alınan bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) Olaylar nesirle, duygular nazımla anlatılmıştır.
 - B) Halk söyleşilerine yer verilir.
 - C) Kelime tekrarlarına dayanan redif kullanılmıştır.
 - D) Nazım bölümleri koçaklılama şeklinde söylenmiştir.
 - E) Dörtlü hece ölçüsüyle söylenmiştir.
3. Aşağıda verilen eserler konuları ve türleri bakımından eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?
- A) *Yedi Yol Cengi*
 - B) *Tahir ile Zühre*
 - C) *Âşık Garip Hikâyesi*
 - D) *Kırmanşah*
 - E) *Yaralı Mahmut*
4. (I) Halk hikâyelerinde aşk, sevgi ve kahramanlık konuları işlenmiştir. (II) Bazı halk hikâyelerinde aşk ve kahramanlık konusu birlikte ele alınmıştır. (III) Nazım nesir karışık hâlde söylenir. (IV) Halk kültüründen, dilinden izler taşırlar. (V) Farklı bölgelerde söylendikleri için halk hikâyeleri ortaya çıktıktarı dönemin sosyal, siyasal ve kültürel zihniyetini yansıtma兹lar.
- Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlışı vardır?**
- A) I
 - B) II
 - C) III
 - D) IV
 - E) V
5. Aşağıdakilerden hangisi halk hikâyesini destandan ayıran özelliklerden biri değildir?
- A) Olayların ve kişilerin anlatılmasında gerçeklige daha çok önem verilmiştir.
 - B) Kahramanları halktan insanlar, din adamları, tüccarlar vb. kişilerdir.
 - C) Anonim özellikte olup sözlü edebiyat ürünüdür.
 - D) Kahramanlık konusundan daha çok aşk konusu işlenmiştir.
 - E) Halk hikâyelerinin oluşması için tarihî bir olayın olması gerekmekz.

6. Mektebde anunla oldu hemdem

Bir nice melek-misâl kız hem

Bir saf kız oturdu bir saf oğlan

Cem' oldu behîste hûr u gîlmân

Oğlanlara kızlar olsalar yâr

Aşkda bulunur revâc-ı bâzâr

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mesnevi nazım biçiminde yazılmıştır.
- B) Bazı kelimeler ve ekler günümüzden farklı bir şekilde kullanılmıştır.
- C) Bütün beyitlerinde tam kafiye vardır.
- D) Her beyiti kendi içinde uyaklıdır.
- E) Arapça ve Farsça tamlamaların olduğu bir dille yazılmıştır.

7. Birbirini seven ama bir türlü kavuşamayan kara sevdalı iki gencin hikâyesidir. İlk olarak Arap edebiyatında işlenmiş oradan Fars edebiyatında ayrıntılı olarak işlenmiştir. Türk edebiyatında da birçok sanatçı bu konuda mesneviler yazmıştır. Ancak en güzel örneği Fuzûlî tarafından kaleme alınmıştır.

Bu parçada özellikleri verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Hüsrev ü Şirin*
- B) *Beng ü Bâde*
- C) *Yusuf u Züleyhâ*
- D) *Cemşid ü Hurşid*
- E) *Leylâ vü Mecnun*

8. • Yusuf Has Hacip

• Taşlıcalı Yahya

• Lâmiî Çelebi

Bu sanatçıların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aynı dönemde eser vermişlerdir.
- B) Hamse sahibi şairlerin başında gelirler.
- C) Günümüzdeki roman ve hikâyeye benzer eser vermişlerdir.
- D) Türk edebiyatında ilklerle imza atmışlardır.
- E) Aşk konulu mesneviler kaleme almışlardır.

9. *Mantiku't Tayr*'da otuz kuşun Simurg'u bulmak üzere yaptıkları yolculukta geçtikleri yedi vadidir.

Aşağıdakilerin hangisinde adı geçen vadiler ve açıklamalarıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) İstiğna (gönül tokluğu): Ne bir dava vardır burada ne de bir mana.
- B) Marifet: Deriyi değil içindeki sırrı görmektir aslolan.
- C) Aşk: Canını canan için feda edenler gerçek âşıklardır.
- D) Talep: Gece gündüz arayıp da bulamıyorsan bu onun kayıp olmasından değildir.
- E) Hayret: Sayılar az da olsa çok da olsa hepsi "birlük"te bireşir.

10. **Aşağıdaki beyitlerden hangisinin anlatmaya bağlı bir metnin içerisinde alındığı söylenemez?**

- A) Oluban bîd bergi gibi lerzân
Nihâl-i erguvan-veş derledüm kan
- B) Cefâdan nây gibi zâr etmez olmuş
Varup Leylîyi bîzâr etmez olmuş
- C) Olur ma'sûk dâg u zahme tâlib
Nişan lâzımdır âşıklarda Gâlib
- D) Olup hoşnûd kendü âteşinden
Şîkâyet etmez olmuş mâhvesinden
- E) Yûsu'a kalmadı bu hüsн bâkî
Kiyâs eyle [sana] yârum kala mı

1. Kalemini halkın eğitmek için kullandığından eserlerinde sanatsal ögelere pek fazla yer vermemiştir. Bu nedenle sade, anlaşılır bir dil kullanmıştır. Türk edebiyatının yazılmış ilk yerli hikâyesini kaleme alan yazar bu hikâyeleri *Letaif-i Rivâyât* adlı eserde toplamıştır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerin hangisidir?

- A) İbrahim Şinasi
- B) Ahmet Mithat Efendi
- C) Recaizade Mahmut Ekrem
- D) Nabızade Nazım
- E) Samipaşazade Sezai

Çözüm:

Türk edebiyatında roman, hikâye, makale vb. türler ilk defa Tanzimat Dönemi'nde görülür. Tanzimat Dönemi'nde halkın eğitmek amacıyla roman ve hikâyeler yazan sanatçı Ahmet Mithat Efendi Türk edebiyatının ilk hikâyesini yazmıştır.

Cevap: B

2. *Memleket Hikâyeleri* adlı eseriyle Anadolu gerçekini gözler önüne serer. Güçlü bir gözlemci olan yazar, betimlemelerinde de nesneldir. Realist bir anlayışa sahip olan yazarın sade bir dili ve yalın bir anlatımı vardır. Mizah ve eleştiri onun yapıtlarının ayrılmaz unsurlarındandır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sait Faik Abasıyanık
- B) Memduh Şevket Esenadal
- C) Ömer Seyfettin
- D) Ahmet Mithat Efendi
- E) Refik Halit Karay

Çözüm:

Edebiyatımıza öykü türü Tanzimat'la girmiştir. Zamanla teknik olarak da Batılı seviyeye ulaşan Türk öykülerinde önceleri İstanbul ve çevresi mekân olarak seçilmiştir. Millî Edebiyat Dönemi'nde ise öykülerde ilk kez Anadolu gerçeği ele alınmaya başlanmıştır. Refik Halit Karay *Memleket Hikâyeleri* adlı eserinde sade bir dille Anadolu'yu işlemiştir.

Cevap: E

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) Tanzimat II. Dönem sanatçılardan Samipaşazade Sezai, realist bir anlayışla yazdığı *Sergüzeş* adlı hikâye kitabında Kafkasya'dan getirilen Dilber adlı bir kızın sıkıntılara dolu hayatını anlatır.
- B) Servetifünun Dönemi'nde hikâye, roman gibi tam anlamıyla Batılı bir kimlik kazanmıştır.
- C) Servetifünun Dönemi'nde mekân olarak romanda olduğu gibi öykülerde de yine İstanbul seçilmiştir.
- D) Tanzimat II. Dönem'de Recaizade Mahmut Ekrem *Muhsin Bey* adlı hikâyeyi yazmıştır.
- E) Servetifünun hikâyeleri içinde en ilginç eser olan *Hayat-ı Muhayyel*'de Hüseyin Cahit Yalçın, Edebiyaticedide sanatçlarının aileleri ile birlikte Yeni Zelenda'ya göç etmeyi düşünmelerini ancak maddi imkânsızlıklar nedeniyle vazgeçmelerini anlatır.

Çözüm:

Türk edebiyatında öykü türü Servetifünun Dönemi'nde ilk kez Batılı edebiyatı seviyesine ulaşmıştır. Romanda olduğu gibi öykülerde de İstanbul ve çevresi mekân olarak seçilmiştir. *Muhsin Bey*, Recaizade Mahmut Ekrem'in hikâye türündeki eseridir. Hüseyin Cahit Yalçın, *Hayat-ı Muhayyel*'de dönemin sanatçlarının Yeni Zelenda'ya göç etme hayallerini anlatmıştır. A seçeneğindeki *Sergüzeş*'in türü öykü değil romandır.

Cevap: A

4. — Sen bu dükkânı yeni tuttun, değil mi?
 — Hayır, cevabını alınca tekrar sordu:
 — İstersen eskiden tut. Fakat senden önce burada bir muhallebicî otururdu, değil mi?
 — Hayır.
 — Öyleyse bir bozaci?
 — Hayır.
 — Ya kim otururdu?
 — Hiç kimse... Bu dükkânı ben kendim yaptırdım.
 — Eee, bu mermer tezgâh burada ne?
 — Ben koydurdum. Câbî Efendi gözlerini açtı. Marangoza daha keskin bir dikkatle baktı:
 — Sen deli misin oğlum?
 — Hayır.
 — Akıllı bir adam mermer üzerinde keser oynatır mı?
 — Niçin oynatmasın?
 — Kazaya keser kaçar. Hem mermer bozulur hem keser...
 — Ben hiç keserimi kaçırırmam.
 — Kaç senelik marangozsun?
 — Yirmi senelik.
 — Kaç senedir mermer tezgâh üzerinde çalışıyorsun?
 — On beş sene var...

Ömer Seyfettin'in *Mermer Tezgâh* adlı hikâyesinden alınan bu parçada kullanılan anlatım tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlatma
- B) Gösterme
- C) Geriye dönüş
- D) İç monolog
- E) Bilinç akışı

Çözüm:

Verilen parçaya bakıldığından diyalogların üzerine kurulmuş olduğu görülür. Bu tür metinlerde gösterme tekniği kullanılır. Gösterme, anlatıcının olayı anlatması değil; olayın, hareketin, tavrin, durumun dil vasıtası ile gösterilmesidir. Bu anlatım tekniğinde anlatıcı aradan çekilir ve anlatılmak istenen diyaloglar üzerinden verilir.

Cevap: B

5. Muhsin Çelebi, Türkçe bağırdıkça Türkçe bilmeyen Şah kızıyor, sararıyor, morarıyor, elinde heyecandan ağamadığı mektup tir tir titriyordu... Tahtının arkasındaki cellatlar kılıçlarını çekmişlerdi. Muhsin Çelebi bağırdı, çağırıldı. Danışmanlar, vezirler, cellatlar, savaşçılar hükümdarının sabrına, buna dayanmasına şaşıyorlardı.. Muhsin Çelebi sözünü bitirince izin filan istemedi, kalktı. Kapıya doğru yürüdü. Şah Ismail'in Çaldırın'da kırılacak olan gururu, bugün bu tek Türk'ün ateş bakışları altında erimişti. Muhsin Çelebi dışarı çıkarken kendi gibi şaşkınlıktan donan nedimelerine:

— Sunun kaftanını veriniz, dedi. Savaşçılarından biri koştı. Tahtın önünde serili kaftanı topladı. Türk elçisine yetişti:

— Buyurun, kaftanınızı unuttunuz. Muhsin Çelebi durdu. Güldü. Çıktığı kapıya doğru dönerek Şah'ın işteceği yüksek bir sesle:

— Hayır, unutmuyorum. Onu size bırakıyorum. Sarayınızda büyük bir Padişah elçisini oturtacak seccadeiniz, silteniz yok... Hem bir Türk, yere serdiği şeyi bir daha arkasına koymaz... Bunu bilmiyor musunuz, dedi.

Pembe İncili Kaftan adlı öyküden alınan bu parça için hangisi söylenemez?

- A) Kişilerin psikolojisi ile ilgili bilgiler vardır.
- B) Millî ve manevi değerlere vurgu yapılmıştır.
- C) Gösterme tekniği kullanılmıştır.
- D) Hakim bakış açısı ile kaleme alınmıştır.
- E) Durum hikâyesi özelliği göstermektedir.

Çözüm:

A seçeneğindeki sözü edilen kişilerin psikolojisi ile ilgili bilgiler metnin ilk cümlelerindeki kahramanların konuşmaları ve fiziksel betimlemeler ile verilmiştir. B seçeneğine Muhsin Çelebi'nin temsil ettiği ülkenin saygınlığını korumak adına sergilediği tutum ve davranışlar ile ulaşılır. Diyaloglara yer verilmesi bu parçada gösterme tekniğinin kullanıldığını kanıtlar. Metinde anlatıcının olayların tüm detaylarına hakim olmasından ve kahramanların iç dünyalarına dair bilgiler vermesinden dolayı hakim bakış açısı ile yazılmıştır. Merak uyandırıldığı ve olaylar sıralanıldığı olay hikâyesidir.

Cevap: E

6. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat Dönemi hikâyesi için söylenemez?

- A) İlk yerli ürünler Ahmet Mithat Efendi tarafından verilmiştir.
- B) Batılı tarzda ilk hikâye örneği bu dönemde verilmiştir.
- C) Hikâyelerde yazarlar objektif kalamamışlardır.
- D) *Kıssadan Hisse* adlı eser hikâyede dönüm noktası olmuştur.
- E) I. Dönem'de realizm ve doğalizmin etkisiyle hikâyeler yazılmıştır.

Çözüm:

A, B, C ve D seçenekleri Tanzimat Dönemi hikâyesi için söylenebilir. Fakat E seçeneğinde yer alan akımlar Tanzimat II. Dönem hikâyesi için geçerlidir.

Cevap: E

8. Aşağıdaki dönemlerden hangisinde roman ve hikâye birbirinden kesin çizgilerle ayrılmıştır?

- A) Millî Edebiyat Dönemi
- B) Servetifünun Dönemi
- C) Fecriati Dönemi
- D) Tanzimat Dönemi
- E) Cumhuriyet Dönemi

Çözüm:

Roman ve hikâye Cumhuriyet Dönemi'nde kesin çizgilerle birbirinden ayrılmıştır.

Cevap: E

**7. I. Sanat anlayışları nedeniyle bireysel konuları ele almışlardır.
II. Çehov tarzı hikâyeler kaleme alınmıştır.
III. Servetifünun ve Millî Edebiyat hikâyesi arasında köprü vazifesi görmüştür.**

Numaralanmış cümlelerin hangileri Fecriati hikâyesi için söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

Çözüm:

I ve III numaralı cümleler Fecriati hikâyesi için söylenebilir. Fecriati Dönemi'nde Maupassant tarzı hikâyeler kaleme alınmıştır. Bu nedenle II numaralı cümle bu dönemde için söylenemez.

Cevap: B

9. Aşağıdakilerden hangisi *Küçük Şeyler* adlı eserde hem Doğu hem de Batı etkisi olduğunun bir göstergesidir?

- A) Küçük insanların hassasiyetlerine yer veren hikâyelerin bulunması
- B) Batılı anlamda ilk hikâye örneklerinin yer alması
- C) Tamlamalarla yüklü ağır bir dille modern hikâyeyi anlatım tekniklerine yer verilmesi
- D) Tanzimat Dönemi'nde yazılan hikâyelerden biri olması
- E) Dramatik hikâyelere yer veren bir eser olması

Çözüm:

Divan edebiyatı döneminde dil oldukça ağır ve yabancı kelimelerle yüküldür. Batılı edebiyatında hikâye ve romanda modern anlatım teknikleriyle oluşturulmuştur. *Küçük Şeyler*, bu anlatım tekniklerini kullanması sebebiyle Türk edebiyatında Batılı tarzda ilk hikâye olarak nitelendirilmektedir. Ancak Samipaşazade Sezai, eserini oluştururken eski geleneğinden de kopmayarak özellikle üslup açısından bu geleneği devam ettirmiştir.

Cevap: C

- 10. Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi hikâyesini kendinden önceki dönemlerin hikâyelerinden daha farklı kılar?**

- A) Konu
- B) Edebî akım
- C) Mekân
- D) Dil
- E) Kişiler

Çözüm:

Millî Edebiyat Dönemi dilde sadeleşme hareketinin başladığı ve başarılı olduğu bir dönemdir. Diğer edebî dönemlerde de sadeleşme çalışmaları denenmiş ancak başarıya ulaşamamıştır. Millî Edebiyat Dönemi hikâyesinde dil yabancı etkilerden arındırılmış, saf Türkçe anlayışı ile eserler yazılmıştır. Bu nedenle Millî Edebiyat Dönemi hikâyesi dil yönüyle diğer edebî dönemlerden daha farklıdır.

Cevap: D

- 11. Türk hikâyeciliğinin seyri dikkate alındığında aşağıdaki sıralamalardan hangisi doğru olur?**

- A) *Dede Korkut Hikâyeleri - Tahir ile Zühre - Kissadan Hisse - Küçük Şeyler - Memleket Hikâyeleri*
- B) *İzmir Hikâyeleri - Dede Korkut Hikâyeleri - Kissadan Hisse - Memleket Hikâyeleri - Tahir ile Zühre*
- C) *Kissadan Hisse - Tahir ile Zühre - Dede Korkut Hikâyeleri - İzmir Hikâyeleri - Memleket Hikâyeleri*
- D) *Tahir ile Zühre - Memleket Hikâyeleri - Dede Korkut Hikâyeleri - Kissadan Hisse - İzmir Hikâyeleri*
- E) *Dede Korkut Hikâyeleri - Tahir ile Zühre - Kissadan Hisse - Memleket Hikâyeleri - İzmir Hikâyeleri*

Çözüm:

Türk hikâyecilik geleneğinin ilk adımında, destandan halk hikâyesine geçişte köprü olarak görülen *Dede Korkut Hikâyeleri* yer almıştır. Halk hikâyeleri, modern hikâyeden önceki anlatmaya bağlı metinlerimizdir. Bu anlamda *Tahir ile Zühre* bu sıralamada ikinci sırada bulunmalıdır. Modern hikâyeciliğimiz Tanzimat'la başlamış, Servetifünun ve Millî Edebiyat'la devam etmiştir. Dolayısıyla sıralama *Kissadan Hisse* (Ahmet Mithat), *Küçük Şeyler* (Samipaşazade Sezai), *Memleket Hikâyeleri* (Refik Halit Karay) şeklinde devam etmelidir.

Cevap: A

- 12. Aşağıdaki parçaların dil, tema ve anlatım özellikleri dikkate alındığında hangisinin farklı bir dönemde yazılmış olduğu söylenebilir?**

- A) "Bizimkiler! Bizimkiler!" diye bağırrarak uyandı. Doğruldu. Üstündeki kertenkeleler kaçıştılar. Limana baktı. Gerçekten, kalenin karşısında bir donanma gelmişti. Kadırgaların, yelkenlerin, küreklerin bicimine dikkat etti. Sarardı. Gözlerini açtı. Yüreği hızla çarpmağa başladı. Ellerini göğsüne koydu. Bunlar Türk gemileriydi. Kıyıya yanaşıyorlardı. Gözlerine inanamadı.
- B) Muhsin Çelebi Türkçe olarak bağırdıkça; Türkçe bilmeyen şah kızıyor, sararıyor, morarıyor, elinde heyecandan açamadığı mektup tır tır titriyordu... Tahtının arkasındaki cellatlar kılıçlarını çekmişlerdi. Muhsin Çelebi bağırdı, çağırıldı. Danışmanlar, vezirler, cellatlar, savaşçılar hükümdarlarının sabrına, buna dayanmasına şaşıyorlardı. Hatta içlerinden birkaçı mırıldanmaya başladı.
- C) Burası, en yakın kasabaya iki gün uzakta, Anadolu'nun çiplak, yolsuz, viran bir köyü idi. Bir vilâyetten diğerine geçen arabasız yolcular, bazen, havalar çok kurak gidip Kızılırmak geçit verirse, şoseyi bırakırlar ve kestirmeden bu köye uğrayarak iki gün yol kazanırlardı. İşte, senede bu vesile ile beş on kişi, beş on fakir, böyle hüzünü bir saatte yorgun argın gelir, kapıları vururdu.
- D) İşte bu zat bir gün, gerekli hazırlıkları yapar. Yani zeytinyağı küpüne benzeyen fesini kızın kaliba çektiğinde potinlerini boyatır. Ne durumda olduğu yurduda anlatılan pantolon, palto ve yine bunlar kadar yıpranmış olan yelek üzerine nasılsa bulup buluturup yeni ve sakız gibi bir frenk gömleği giyer. Ne çare ki gömlek fabrikalarında Siymâ Bey'in ölçüsüne gömlek yapılmadığı için yaka ile kollar o canım gerdan ile bileklere pek geniş geldiğinden boyun bağını sıkı bağlayarak yakayı büzer müzer güya.
- E) Köydeydik... Temiz ve ölçüülü bir coşkunun neşesiyle haykıran küçük çağlayanın o kadar yakındıydım ki suyun düşüşüyle uçuşan görünmez zerreler hayali bir yağmur gibi yüzümü ıslatıyor ve köpeğim yüzükoyun uzanmış yarımla kapalı gözleriyle bu ilk gördüğü manzarayı seyrederek kimildanmaya cesaret edemiyordu.

Çözüm:

Millî Edebiyat hikâyelerinde Anadolu, Türkük ve dil bilinci, bağımsızlık konuları sade bir dille realist bakış açısından işlenmiştir. Bu anlamda A, B, C, E seçeneklerindeki örnekler Millî Edebiyat Dönemi'nde yazılmıştır. Tanzimat hikâyesinde işlenen konuları tutsaklık, Batı uygarlığı ile Osmanlı arasında farklılıkların karşılaştırılması, zorlulu yapılan evlilikler vb.dir. Romantizm akımının etkisiyle yazar kendini eserde belli eder, bir meddah edasıyla okurla konuşabilir. D seçeneğindeki örnek, Tanzimat Dönemi'nde yazılmıştır.

Cevap: D

- 1.** Aşağıdaki dönemlerden hangisinden itibaren hikâye bir tür olarak edebiyatımızda varlık göstermeye başlamıştır?
- A) Servetifünun Dönemi
 - B) Fecriati Dönemi
 - C) Tanzimat Dönemi
 - D) Millî Edebiyat Dönemi
 - E) Cumhuriyet Dönemi
- 2.** Batılı anlamda ilk hikâye örneği ve yazarı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?
- A) *Letaif-i Rivâyât* - Ahmet Mithat Efendi
 - B) *İntibah* - Namık Kemal
 - C) *Telemak* - Yusuf Kâmil Paşa
 - D) *Küçük Şeyler* - Samipaşazade Sezai
 - E) *Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat* - Şemsettin Sami
- 3.** Aşağıdakilerden hangisinde Türk edebiyatında olay hikâyesinin en önemli temsilcisi ve yaşadığı dönem verilmiştir?
- A) Halide Edip Adıvar - Millî Edebiyat Dönemi
 - B) Halit Ziya Uşaklıgil - Servetifünun Dönemi
 - C) Samipaşazade Sezai - Tanzimat Dönemi
 - D) Ömer Seyfettin - Millî Edebiyat Dönemi
 - E) Mehmet Rauf - Servetifünun Dönemi
- 4.** Aşağıdaki sanatçılardan hangisi Millî Edebiyat anlayışıyla eser vermemiştir?
- A) Aka Gündüz
 - B) Halide Edip Adıvar
 - C) Reşat Nuri Güntekin
 - D) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
 - E) Halit Ziya Uşaklıgil
- 5.** Aşağıda verilen Tanzimat Dönemi hikâye yazarlarından hangisinin eserlerinde kullandığı dil diğerlerine göre daha sadedir?
- A) Ahmet Mithat Efendi
 - B) Muallim Naci
 - C) Samipaşazade Sezai
 - D) Recaizade Mahmut Ekrem
 - E) Nabızade Nazım
- 6.** Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi hikâyelerinde işlenen konulardan biri değildir?
- A) Vatan sevgisi
 - B) Cehalet ve yoksulluk
 - C) Türkçülük
 - D) Bağımsızlık
 - E) Kölelik ve cariyelik
- 7.** Aşağıdakilerden hangisi Fecriati Dönemi hikâyesinin özelliklerinden biri değildir?
- A) Bunalım ve karamsarlık gibi bireysel konular işlenmiştir.
 - B) Hikâyelerde realizm ve doğalizmin etkisi görülür.
 - C) Ağır ve süslü bir dil kullanılmış, zaman zaman yapmacılığa düşülmüştür.
 - D) Servetifünun Edebiyatı'nın devamı niteliğinde eserler verilmiştir.
 - E) Ortak bir hikâye anlayışı etrafında birleşmişlerdir.

8. ---- ilk defa Anadolu'yu tanıtan eserleriyle adını duyurmuştur. Yergi ve mizah türünde yazdığı yazıları ile üne kavuşmuştur. Sade ve akıcı bir dille eserlerini yazmıştır. Türkçeyi ustalıkla kullanmıştır. İstanbul'u tüm renkleriyle yansıtmıştır. *Memleket Hikâyeleri* adlı eserinde Bursa, Sinop, Çorum, Ankara ve Bilecik coğrafyasını ve bu coğrafyalarda yaşayan insanları konu almıştır.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ömer Seyfettin
- B) Reşat Nuri Güntekin
- C) Halide Edip Adıvar
- D) Refik Halit Karay
- E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

9. I. *Yüksek Ökçeler*

II. *Kediler*

III. *Başını Vermeyen Şehit*

IV. *Solgun Demet*

V. *Pandomima*

Numaralanmış eserler yazarlarına göre eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Mehmet Efendi yataktan kalktı. Uykulu uykulu, ağanın evinin yolunu tuttu. Çardağın dibine vardi. Çardakta cibinlikler bir gölge gibi görünüyordu. Çardağın dibinde durdu. Siğırlar gübrenin üstüne yatmış gevş getiriyordu. Omzunun bir ucunu çardağın direğine dayadı. Bekledi. Neden sonra, zar zor, iştilir iştilmez bir sesle "Kardaş!" dedi.

Bu parçada hikâye öğelerinden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Mekân
- B) Zaman
- C) Olay
- D) Anlatıcı
- E) Bakış Açısı

11. Aşağıda verilen açıklamaların hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) Millî Edebiyat hikâyesinde kullanılan dil, Tanzimat I. Dönem hikâyesinde kullanılan dilden daha sadedir.
- B) Tanzimat I. Dönem hikâyecileri ile Servetifünun hikâyecilerinin sanat yapma amacı ortaktır.
- C) Servetifünun Edebiyatı hikâyelerinde sanat için sanat anlayışına bağlı olarak ağır bir dil hakimdir.
- D) Memleket edebiyatı anlayışı, Millî Edebiyat Dönemi'nde hikâyelerde de görülmüştür.
- E) Tanzimat Dönemi'ndeki ilk hikâye örneklerinde geneliksel anlatım tekniklerinin etkisi görülmektedir.

12. I. Ahmet Mithat Efendi - *Kissadan Hisse*

II. Yakup Kadri Karaosmanoğlu - *Dağa Çıkan Kurt*

III. Reşat Nuri Güntekin - *Leyla ile Mecnun*

IV. Halit Ziya Uşaklıgil - *Bir Muhtiranın Son Yaprakları*

V. Halide Edip Adıvar - *Millî Savaş Hikâyeleri*

Numaralanmış eşleştirmelerin hangilerinde eserlerin yeri değiştirilirse yanlışlık giderilmiş olur?

- A) I ve V
- B) II ve III
- C) II ve IV
- D) II ve V
- E) III ve IV

- 1. Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi hikâyelerinin özelliklerini arasında yer almaz?**
- A) Eserlerin çoğu olay hikâyesi türünde kaleme alınmıştır.
 - B) Gündük hayat ve Anadolu anlatılmıştır.
 - C) Hikâyelerde oldukça sade bir dil kullanılmıştır
 - D) İslamcılık akımı çerçevesinde hikâyeler oluşturulmuştur.
 - E) Halkın her kesiminden insan hikâyeyinin konusu olmuştur.
- 2. Aşağıdakilerden hangisi Ömer Seyfettin'e ait hikâyelerden biri değildir?**
- A) *Pembe İncili Kaftan*
 - B) *Forsa*
 - C) *Yüksek Ökçeler*
 - D) *Memleket Hikâyeleri*
 - E) *Başını Vermeyen Şehit*
- 3. Aşağıdaki Millî Edebiyat Dönemi sanatçılarından hangisi eserlerinde gözlem ve mizaha yer vermiştir?**
- A) Halide Edip Adıvar
 - B) Aka Gündüz
 - C) Refik Halit Karay
 - D) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
 - E) Hamdullah Suphi Tanrıöver
- 4. Aşağıdaki hikâyelerden hangisi farklı bir dönemde yazılmıştır?**
- A) *Hepsinden Açı*
 - B) *Küçük Şeyler*
 - C) *Solgun Demet*
 - D) *Onu Beklerken*
 - E) *İhtiyar Dost*
- 5. Tanzimat I. Dönem hikâyelerinde ----, II. Dönem hikâyelerinde ---- ve ---- etkili olmuştur.**
- Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**
- A) realizm - romantizm - natüralizm
 - B) natüralizm - romantizm - realizm
 - C) romantizm - realizm - natüralizm
 - D) natüralizm - realizm - romantizm
 - E) realizm - romantizm - natüralizm
- 6. I. Olay hikâyesi ön plana çıkmıştır.
II. Realizm ve romantizm akımı etkili olmuştur.
III. Hikâye türüne yeni bir soluk getirmiştir.**
- Numaralanmış cümlelerden hangileri Fecriati hikâyesi için söylenemez?**
- A) Yalnız I
 - B) Yalnız II
 - C) Yalnız III
 - D) I ve III
 - E) II ve III
- 7. Birçok farklı türde eser veren Tanzimat Dönemi sanatçılarındandır. Batılı anlamda ilk hikâye örneği kabul edilen altı hikâyeden oluşan eseriyle ün kazandı. *Küçük Şeyler* adlı eseri, Batılı tarzda ilk hikâyeyinin örnekleri arasındadır.**
- Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerin hangisidir?**
- A) Samipaşazade Sezai
 - B) Recaizâde Mahmut Ekrem
 - C) Nabızâde Nazım
 - D) Ahmet Mithat Efendi
 - E) Namık Kemal

8. 20. yüzyılın başlarında başlamıştır. Arapça ve Farsçanın dilimiz üzerindeki etkisi ortadan kalkmıştır. İstanbul Türkçesi tüm yurta ana dil olarak kullanılmaya başlamıştır. Milliyetçilik ruhu ve ulus anlayışı bu dönemde yoğunlaşmıştır. Sanat anlayışı bireysellikten uzaklaşırılmış, toplum sanatın merkezine alınmıştır. Anadolu, Anadolu insanı, köylü bu dönemde hikâyeyenin ve romanın konusu olmuştur.

Bu parçada sözü edilen edebiyat dönemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tanzimat Dönemi
- B) Servetifünun Dönemi
- C) Fecriati Dönemi
- D) Millî Edebiyat Dönemi
- E) Cumhuriyet Dönemi

9. Servetifünun hikâyesinde hayal kırıklıkları, üzüntü, sonu gelmeyen aşklar, aile içi çatışmalar vb. bireysel konular işlenmiştir. Genellikle üst tabakadan seçikleri kahramanları eserlerinde anlatarak aydın kesime hitap etmişlerdir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisinin farklı bir kesime hitap ettiği söylenebilir?

- A) *Hayat-ı Muhayyel*
- B) *Son Emel*
- C) *Hepsinden Aci*
- D) *Harap Mabetler*
- E) *Kadın İsterse*

10. I. Ahırın avlusunda oynarken aşağıda, gümüş söğütler altında görünmeyen derenin hazin şırıltısını duydık. Evimiz iç çitin büyük kestane ağaçları arkasında kaybolmuş gibiydi. Annem İstanbul'a gittiği için benden bir yaşı küçük kardeşim Hasan'la artık Dadaruh'un yanından hiç ayrılmıyorduk. Bu, baba min seyi yaşı bir adamdı. Sabahleyin erkenden ahıra koşuyorduk.

II. ...İşte bu gece ne yapacağını bileyordu! Kırk sekiz saatin feci ve inanılmaz tarihi sınırlarına dokunmuştur. İki defa Depo'daki yalısının önüne kadar gitti. Fakat içeri giremedi. Tekrar arabaya atladi. Döndü. Lanetlerden kaçan bir hain, arkasından koşulan bir suçu gibi karanlık sokaklarda kaybolmak istedti. Dolasta, dolaştı. Tekrar rıhtıma çıktı. Hırsız adımlarla deniz kenarına geldi.

III. Yirmi yaşıdan fazla göstermeyen bir delikanlı çadırın önünde yan yatırılmış bir el arabasının üstüne oturarak saz çalıyordu. Başı göğsüne yatmış ve gözleri yere dökülmüş olduğu için çehresini tamamen görmeye imkân yoktu.

Numaralandırılmış parçalarda sırasıyla hangi bakış açıları kullanılmıştır?

- A) Gözlemci - kahraman - ilahi
- B) İlahi - gözlemci - gözlemci
- C) Kahraman - ilahi - gözlemci
- D) Kahraman - gözlemci - ilahi
- E) Gözlemci - ilahi - kahraman

11. Annem sapsarı kesilmiş, sesi titriyor: "Ah insafsız!", diye bana tekrar acıyarak bakıyor. Daha çok ağlamaya başlıyorum. O kadar ağlıyorum ki... Beni artık susturmıyorlar. Ne zaman, nerede, nasıl sustuğumu bugün bile hatırlayamıyorum... Sanki sonsuza dek ağlıyorum. Şimdi şirket vapurlarının güvertelerinde otururken ne zaman bir martı görsem aniden neşem kaçar. Bir çocuk gibi ağlamak isterim. Kalbimin içinde büyük bir sızı büyür, büyür. Yüreğimi acıtır.

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Geriye dönüş teknigi kullanılmıştır.
- B) Kahraman bakış açısı vardır.
- C) Eksiltili cümleye yer verilmiştir.
- D) İç monolog teknigiden yararlanılmıştır.
- E) Sosyal bir duyarlılık dile getirilmiştir.

- 1. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat I. Dönemi hikâyesinin özelliklerinden biri değildir?**
- A) Dil, seslenilen okur kitlesine göre şekillenmiştir.
B) Fransız hikâyesi örnek alınmıştır.
C) İlk öyküler meddah etkisinden kurtulamamıştır.
D) Sanat için sanat anlayışı ile eserler verilmiştir.
E) Hikâyelerde mekân olarak İstanbul seçilmiştir.
- 2. Aşağıdakilerden hangisi Servetifünun Dönemi'nde yazılmış hikâyelerden biri değildir?**
- A) *Bir İzdivacın Tarihi Muaşakası*
B) *Son Emel*
C) *Çağlayanlar*
D) *Kediler*
E) *Hâristan ve Gülistan*
- 3. Dönemin önemli hikâyecilerinden biri de ---- dir. Dış dünyayı ustalıkla anlatan yazarın ---- adlı eserindeki hikâyeler, Türk edebiyatındaki ilk yerli hikâye örnekleridir. Toplum için sanat yapan yazar, eser içinde okuyucuya bilgiler verdiği için modern hikâye geleneğine tam olarak ulaşamamıştır.**
- Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?**
- A) Samipaşazâde Sezai - *Küçük Şeyler*
B) Ahmet Mithat Efendi - *Letaif-i Rivâyât*
C) Halit Ziya Uşaklıgil - *Bir İzdivacın Tarihi Muaşakası*
D) Ahmet Mithat Efendi - *Kıssadan Hisse*
E) Halit Ziya Uşaklıgil - *Mai ve Siyah*
- 4. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat hikâyesini Servetifünun hikâyesinden ayıran özelliklerden biri değildir?**
- A) Hikâye türünün ilk örnekleri verildiği için hikâyeler teknik bakımından zayıftır.
B) Toplumsal konulara yer verilmiştir.
C) Geleneksel anlatım teknikleri kullanılmıştır.
D) Olayların geçtiği mekânlar genellikle İstanbul ve semtleri olmuştur.
E) Hikâyelerde toplumu eğitme amacı göze çarpar.
- 5. Aşağıdaki eserlerden hangisi *Küçük Şeyler* adlı hikâye ile aynı dönemde kaleme almamamıştır?**
- A) *Letaif-i Rivâyât*
B) *Kıssadan Hisse*
C) *Muhsin Bey*
D) *Şemsa*
E) *Gizli Mabed*
- 6. Tanzimat Dönemi sanatçıları eserlerin sade dille yazılması gerektiğini savunmuşlardır. Ancak başarılı olamamışlardır. Servetifünun sanatçıları aydın zümreye seslendiklerinden Tanzimat Dönemi sanatçılarından daha ağır bir dil kullanmışlardır. Millî Edebiyatçılar ise ----- tarafından yazılan ---- makalesindeki görüşleri doğrultusunda hikâyelerini sade bir dille yazmışlardır.**
- Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?**
- A) Refik Halit Karay - *Bir Avuç Saçma*
B) Ziya Gökalp - *Altın Işık*
C) Ömer Seyfettin - *Yeni Lisan*
D) Halide Edip Adıvar - *İzmir'den Bursa'ya*
E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - *Anamın Kitabı*

7. I. Olaylar İstanbul ve Anadolu'da geçmiştir.
 II. Gözlemci gerçekçilik anlayışı hâkimdir.
 III. Ziya Gökalp düşünceleriyle diğer sanatçıları etkilemiştir.
- Numaralanmış cümlelerden hangileri Millî Edebiyat Dönemi hikâyesi için söylenebilir?**
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve III E) I, II ve III
8. Çeşitli hikâye, deneme ve tercümlerden meydana gelen bu eserinde Samipaşazade Sezâî, ön sözde belirttiği gibi Namık Kemal ve Abdülhak Hamit çizgisinden kısmen uzaklaşsa da tasvirlerine kişisel duygularını katarak romantizmden tamamen kopamadığını göstermektedir. Özellikle realist tasvirlerinden dolayı Servetifünuncular üzerinde büyük ölçüde etkili olmuş, gerek devrinde gerekse daha sonraki yıllarda takdirle karşılaşmıştır. *Kediler, Pandomima, İki Yüz Elli Kuruşa Bir Asır* bu eserin içerisindeki hikâyelerden bazalarıdır.
- Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) *Letaif-i Rivayat*
 B) *Küçük Şeyler*
 C) *Muhsin Bey*
 D) *Kıssadan Hisse*
 E) *Solgun Demet*
9. Aşağıdakilerin hangisinde Ömer Seyfettin hikâyenin içerikleriyle ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?
- A) *Bomba* - Türkçülük düşüncesi
 B) *Perili Köşk* - Cehalet ve taassup eleştirisi
 C) *Falaka* - Çocukluk anıları
 D) *Forsa* - Osmanlı tarihi
 E) *Topuz* - Sosyal yaşamdaki bozulmalar

10. Aşağıdaki parçaların hangisinde iç monolog tekniği kullanılmıştır?
- A) Kapının önünde duran araba ev sahibinin olmalıydı. Böyle bir arabanın sahibi olabilmek ancak Hasan Efendi gibi bir tüccarın harcıydı çünkü. Kendisi gibi sıradan bir memur emeklisi böyle bir arabayı ancak hayal edebilirdi.
- B) Bir süre sonra kapıyı kapatıp perdeleri çekti. Ay ışığının altında şehir ne de güzel görünüyor, tüm çırkinliklerin üstü kapanmış. İşildayan sadece görmek istediklerimiz belki de. Birden aklına bir şey gelmiş gibi mutfağa yöneldi. Kendine bir fincan kahve hazırladı.
- C) Niçin geldim buraya niçin döndüm bu toprağa dört bir yanı suyla çevrili bu çorak adaya? Havasına dayanmadığını iklimi sağlığıma zararlı ve her dönüşümde pişmanlık duyduğum bu kara parçasına geldim niçin? Burada açtım gözlerimi. Burada kapağacağım. Dediğim için. Burda. Bu adada. Bu odanın bir köşesinde. Bahçe içindeki küçük evimde.
- D) Her gün aynı şekilde uyanıyor, giyiniyor ve işe gidiyordu. Bu minibüsün şoförü ile muavini görmeden sıkılmıştı. Arkada oturan adam yine parasını uzatıp bir kaymakamlık, dedi. Bir gün de uyandığında işe gitmek zorunda olmasa! Bu yataktan kalktıkları gibi evden çıkan insanlarla aynı dolmuşa binmek zorunda kalmasa. Öfkeyle cama döndü.
- E) Müdür Bey, alt kata inerken odasında işleriyle meşgul olan çalışanlarını gördü. Yüzünde memnuniyetinin belirtisi bir gülümseme ortaya çıktı. Tıkrı tıkrı işleyen bir işletmenin müdüru olmak çok keyif veriydi, onun yerinde olmak isteyen ne çok müdür vardı.

1. Yazar, bu hikâye kitabında yer alan ---- hikâyesinde hassas bireylerin iç dünyasına yönelir. İçinde birçok hikâye olan ----, Türk edebiyatında Batılı anlamda ilk hikâye örneğidir. Oldukça ağır bir dille yazılan eserde divan edebiyatı ve Batılılaşma etkisi aynı anda görülür.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) *Letaif-i Rivâyât - Kissadan Hisse*
- B) *Kediler - Küçük Şeyler*
- C) *Saime - Şemsa*
- D) *Solgun Demet - Hepsinden Açı*
- E) *İhtizar - Bir Aşkın Tarihi*

2. **Aşağıdakilerden hangisi Servetifünun hikâyesini Tanzimat ve Fecriati hikâyesinden ayıran özelliklerden biridir?**

- A) Bu dönem hikâyeleri teknik yönden oldukça başarılıdır.
- B) Hikâyelerde ağır ve süslü bir dil kullanılmıştır.
- C) Durum hikâyesinden çok olay hikâyesi tercih edilmiştir.
- D) Realizm ve natüralizm akımları etkili olmuştur.
- E) Hikâyelerde Fransız edebiyatının etkisi görülür.

3. **Aşağıdakilerden hangisinde Türk edebiyatında realist hikâyedenin öncüsü ve yaşadığı döneme doğru verilmiştir?**

- A) Refik Halit Karay - Millî Edebiyat Dönemi
- B) Halit Ziya Uşaklıgil - Servetifünun Dönemi
- C) Samipaşazade Sezai - Tanzimat Dönemi
- D) Ömer Seyfettin - Millî Edebiyat Dönemi
- E) Ahmet Mithat Efendi - Tanzimat Dönemi

4. **Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi hikâyesine ait özelliklerden biri değildir?**

- A) Hikâyelerde “Sanat toplum içindir.” fikriyle hareket edilmiştir.
- B) Atatürk ilke ve inkılapları ele alınmıştır.
- C) Anadolu ve Anadolu insanı anlatılmıştır.
- D) Teknik açıdan başarılı eserler verilmiştir.
- E) Gözlemlerde gerçekçilik ön plandadır.

5. (I) Millî Edebiyat Dönemi hikâyecilerindendir. (II) Selanik'te çıkan *Genç Kalem* dergisinde yayınladığı *Yeni Lisan* makalesinde sade halk dilini savundu. (III) Ziya Gökalp ve Hüseyin Cahit Yalçın ile birlikte millî bir edebiyat oluşturmaya çalıştı. (IV) Konularını gündelik hayattan, çocukluk ve askerlik anılarından, tarihten, menkıbe, fıkra ve efsanelerden aldı. (V) Eserlerinde olay anlatımına önem vererek durum hikâyeciliğinin edebiyatımızdaki en önemli temsilcisi oldu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangilerinde Ömer Seyfettin ile ilgili bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) III ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

6. Hatice Hanım, çok genç yaşta dul kalmış zengin bir hanımcıydı.

(...)

Başlıca merakı temizlikle namusluğuktı. Göztepe'deki köşkünü hizmetçi Eleni ve evlatlığı Gülder ile her sabah beraber temizler, aşçısı Mehmet'i her gün tıraş ettirir, zavallı Bolulu oğlunu tepeden tırnağa kadar beyazlar giymek zorunda bırakırı. Eleni de Gülder de son derece namusluydular. Kileri kitlemezdi. Paraları meyanda dururdu. Hele Mehmet'in namusuna diyecek yoktu. Konuşurken gözlerini kaldırıp insanın yüzüne bile bakmazdı. Hatice Hanım, köşkten hiçbir yere çıkmadığı için işi gücü adamlarını denetlemekti. Sürekli odaları dolaşır, tavan arasına çıkar, mutfağa inerdi.

...

Bir hikâyeden alınan bu parçanın dil ve içerik özellikleri dikkate alındığında hangi döneme ait olduğu söyleyenelbilir?

- A) Millî Edebiyat Dönemi
- B) Servetifünun Dönemi
- C) Fecriati Dönemi
- D) Tanzimat Dönemi
- E) Divan Edebiyatı Dönemi

7. Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi hikâyesinin özelliklerinden biridir?

- A) Hikâye türü Millî Edebiyat Dönemi'nde bağımsız bir tür hâlini almıştır.
- B) Hikâyelerin en belirgin özelliği bir olay çevresinde gelişmesidir.
- C) Çehov tarzı hikâyeler ağırlıklı olarak yazılmıştır.
- D) Emekli, memur, yoksul insanlar bu dönem hikâyelerinde işlenmiştir.
- E) Türkçülük akımı bu dönemde hikâyelerinde etkili olmuştur.

8. Servetifünun Dönemi'nin önemli roman ve hikâye yazarlarından olan ----, eserlerini Batı teknigini uygun olarak kaleme almıştır. İstanbul ve çevresindeki belirli bir zümrerin yaşantılarını konu edinmiştir. Romanlarında olduğu gibi hikâyelerinde de ağıdalı, sanatlı bir üslup benimsemisti. *Bir Yazın Tarihi, İhtiyar Dost* hikâye türündeki eserlerinden bazlarıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki sanatçılarından hangisi getirilmelidir?

- A) Mehmet Rauf
- B) Hüseyin Cahit Yalçın
- C) Halit Ziya Uşaklıgil
- D) Ahmet Hikmet Müftüoğlu
- E) Hüseyin Rahmi Gürpınar

9. Aşağıdakilerden hangisi Halit Ziya Uşaklıgil'in hikâye türündeki eserlerinden biri değildir?

- A) *Ferdi ve Şürekası*
- B) *Solgun Demet*
- C) *Bir Muhtarın Son Yaprakları*
- D) *Bir İzdivacın Tarih-i Muaşakası*
- E) *Heyhat*

10. Eserde Osmanlı'ya isyan edip bağımsızlığını ilan eden bir Eflak Bey'i'ne karşı devletin saygınlığını her şeyin üstünde tutan bir kahramanın hiç beklenmedik tepkisi anlatılır.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Pembe İncili Kaftan*
- B) *Forsa*
- C) *Başını Vermeyen Şehit*
- D) *Topuz*
- E) *Primo Türk Çocuğu*

11. I. Hâlbuki İstanbul'umuz malumdur ya? Kaide-i medeniyet herkesin kendi hanesi dahilinde hakim olarak onun haricine karışmamasını iktiza ettirdiği halde bizim usul-i medeniyetimiz iktizasınca biz hepimiz mahalle kethüdası kesiliriz. Herkesin hanesine karışırız. Hatta bazlarımız kendi hanesine karıştığından ziyade âlemin hanesine karışmak ile iştigal eder. O kadar ki âlemin hanelerinde bulup tashihine lüzum gösterdiği kusurları kendi hanesinde de arayıp bularak tashih etmiş olsa hanesinin pek mükemmel bir hane olacağı derkar iken iştigalini böyle müsmir bir surette etmemiş de beyhude yere edenlerimiz pek çoktur. 'Mevla cümlesi İslah eylesin' diyelim...

II. Oh oradan acaba bir kere, bir kere daha gelebilecek miydi? Oradan bir kere daha geçmek, bu layenkâti akan insan seli arasında bir kere daha karışıp o nihayetsiz zevk-i hayatı duymak, bu kalabalığa gömülüp o müskir kokularda yüzerek, parça parça gelen teravetlerle, nefehat-ı bahar ile ciğerleri şişerek güneşin sıcak nevazisleri altında levend, sarhoş, pür-hayat koşmak, yürümek... Ve sonra da ağlamak, ölmek, evet hiç olmazsa orada ölmek, köprüde... Şimdi bunu istiyordu, yalnız bunu..."

Numaralanmış parçalar sırasıyla hangi dönemde yazılmış olabilir?

- A) Tanzimat II. Dönem - Millî Edebiyat
- B) Tanzimat I. Dönem - Servetifünun
- C) Servetifünun - Fecriati
- D) Tanzimat II. Dönem - Servetifünun
- E) Servetifünun - Tanzimat I. Dönem

1. Mütareke Dönemi'nde Anadolu'ya giden ve bütün Millî Mücadele Dönemi'ni Anadolu'da geçiren Halide Edip, Yakup Kadri ve Reşat Nuri başta olmak üzere Millî Mücadele'yi İstanbul'da kalemleriyle destekleyen yazarlar, Cumhuriyet Dönemi'nin de ilk yazarları olurlar. Cumhuriyet ideolojisi etrafında şekillenen roman ve hikâye, bu yazarların öncü birikimiyle Anadolu'ya açılır ve Anadolu insanının hikâyesini anlatır. Bu durum Türk edebiyatı için en önemli yeniliktir. İstanbul'dan seyredilen Anadolu artık bizzat görülecek ve anlatılacaktır. Ankara'daki yeni yapılanmalar, kalkınma ve yenileşme hareketleri, milliyetçilik, hurafelere çağdaş değerler ile karşı çıkma, millet olma bilinci gibi birçok hassasiyet 1940'lı yıllara kadar devam eder.

Aşağıdakilerden hangisi parçada anlatılan dönemindeki edebî hareketliliğin içinde yer almamıştır?

- A) Ömer Seyfettin
- B) Memduh Şevket Esenadal
- C) Sait Faik Abasıyanık
- D) Sabahattin Ali
- E) Sadri Ertem

Çözüm:

B, C, D, E seçeneklerinde verilen sanatçılar Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatının hikâyecileridir. A seçeneğinde gördüğümüz Ömer Seyfettin Millî Edebiyat Dönemi sanatçısıdır (1884-1920). Sanatçı Cumhuriyet Dönemi'nde eser yazmamıştır.

Cevap: A

2. *Himmet Çocuk*, yeni Türkiye'nin kurucusu, yeni bir kahraman tipidir. Millî Mücadele yıllarda Anadolu'da tanıdığı çocukların yazara, Türk milletinin geleceğine dair güven ve umut aşılar. Yazar, bu güvenini ve umudunu hiç kaybetmez ve eserlerine aksettirir. İnci Enginün, yazarın bu duygularının hikâyelerine yansımmasını şu cümlelerle değerlendirdir: "Çocukları tanımasıyla ilgili tecrübelерinden çok canlı akıslar taşıyan küçük hikâyelerinde, o kan, ateş, kimsesizlik, korku, açlık ile yoğunlan ama yaşama arzusu kırılmayan, geleceğini kurmaya çalışan Türk çocukların çabalarını, Türkiye'nin geleceği için teminat sayar ve yüceltir." ---- *On Dört Yaşında Bir Adam* isimli hikâyesinde, Halide Edip Adıvar'ın *Himmet Çocuk* hikâyesindeki misyon vardır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki yazarlardan hangisi getirilmelidir?

- A) Reşat Nuri Güntekin
- B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- C) Refik Halit Karay
- D) Aka Gündüz
- E) Falih Rıfkı Atay

Çözüm:

Metinde bahsedilen *Himmet Çocuk* hikâyesine benzeyen ve adı geçen eser B seçeneğinde verilen Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun hikâyesidir. A, C, D, E seçeneklerinde verilen yazarların bu isimde eseri yoktur.

Cevap: B

3. Aşağıdakilerden hangisi toplumcu gerçekçi sanatçılardan biridir?

- A) Sevinç Çokum
B) Talip Apaydın
C) Ferit Edgü
D) Adalet Ağaoğlu
E) Bilge Karasu

Çözüm:

A seçeneğinde verilen sanatçı millî ve dinî duyarlılıklarını yansitan hikâyeler, B seçeneğindeki sanatçı toplumcu gerçekçi hikâyeler, C, D, E seçeneklerinde verilen sanatçılar modernist çizgide hikâyeler yazmıştır.

Cevap: B

4. Türk edebiyatında psikolojik romanlar kaleme alan yazar, romanlarının yanında hikâyeler de yazmıştır. Özellikle insanların sadece ruhsal maceralarını ve bireysel buhranlarını ele almakla kalmamış, toplumsal çatışma ve kültürel tezatlık noktasından da insanların durumunu ele alarak psikososyal tarzda eserler kaleme almıştır. Bu eserlerin başında gelen ---- adlı hikâye kitabı, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e geçişte ve yazarın gençlik döneminde yalnız bir Türkçe ve anlaşılır bir dille yazılmıştır. Öykülerde hakim bakış açısı yerine sınırlı bakış açısı tercih edilmiş ve olaylar, durumlar; daha çok ben-öyküsel anlatıcının gözüyle verilmiştir. Anlatıcı böylece her şeyi bilen değil, olaylar ortaya çıktığında veya kişiler niyetlerini açıkladığında meseleleri okurla bilip öğrenen ve gören olmaktadır ki ----, bu öykü anlatım tekniği açısından ileri bir safha ulaşmıştır. Yazarın öykülerinde dikkat çeken diğer bir özellik, bu öykülerin evrensel karakter içermemesidir. Daha çok sıradan kişileri öykülerine kahraman olarak seçmiş ve bu yönyle postmodern öykücülüğün habercisi olmuştur.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdaki eser ve yazarlardan hangisi getirilebilir?

- A) İhtiyaç Çilingir - Memduh Şevket Esenadal
B) Merhaba Akdeniz - Cevat Şakir Kabaağaçlı
C) Ateş Böcekleri - Peyami Safa
D) Cevizli Bahçe - Kemal Bilbaşar
E) Çamaşırçının Kızı - Orhan Kemal

Çözüm:

A, B, D, E seçeneklerinde verilen eser ve yazarlarda psikososyal yönelim, postmodern çizgi görülmez. Bu özellikleri barındıran eser ve yazar C seçeneğindedir.

Cevap: C

5. Bireyin iç dünyasını esas alan hikâyelerde özellikle iç konuştma ve ---- teknikleri kullanılmıştır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) montaj
B) bilinç akışı
C) tasvir
D) özetleme
E) gösterme

Çözüm:

B seçeneği doğrudur çünkü bireyin iç dünyasını esas alan hikâyelerde özellikle iç konuştma ve bilinç akışı teknikleri kullanılır.

Cevap: B

6. I. Abdullah Efendi'nin Rüyaları

II. Sabah Kahvaltısı

III. Son Yaz Akşamı

IV. Yaz Yağmuru

V. Bizim Nesibe

Numaralanmış eserler yazarlarına göre ikişerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

Abdullah Efendi'nin Rüyaları ve *Yaz Yağmuru* Ahmet Hamdi Tanpınar'ın hikâye türündeki eserlerindendir. *Sabah Kahvaltısı* ve *Bizim Nesibe*, Memduh Şevket Esenadal'ın türündeki eserleridir. *Son Yaz Akşamı* Selim İleri'ye ait bir hikâyedir.

Cevap: C

- 7. Aşağıdaki eserlerden hangisi Sait Faik Abasıyanık'a aittir?**
- A) *Semaver*
 - B) *Eylül'ün Gölgesinde*
 - C) *Göçmuş Kediler Bahçesi*
 - D) *On İkiye Bir Var*
 - E) *Tuhaf Bir Kadın*
- 9. Aşağıdakilerden hangisi 1940 - 1960 yılları arasında hikâye anlayışlarının çok çeşitli olmasının nedenlerinden biri değildir?**
- A) Siyasi olaylar
 - B) Doğal afetler
 - C) I ve II. Dünya Savaşı
 - D) Toplumsal değişimler
 - E) Farklı fikir ve sanat akımları

Çözüm:

A seçeneğinde verilen *Semaver* eseri Sait Faik Abasıyanık'a aittir. B seçeneğindeki *Eylül'ün Gölgesinde* Ferit Edgü'ye, C seçeneğindeki *Göçmuş Kediler Bahçesi* Bilge Karasu'ya D seçeneğindeki *On İkiye Bir Var* adlı eser Haldun Taner'e, E seçeneğindeki *Tuhaf Bir Kadın* hikâye ise Leyla Erbil'e aittir.

Cevap: A

- 8. Bozbulanık, Topal Koşma, Troya'da Ölüm Vardi, Yüksek Gerilim, Bodur Minareden Öte** eserlerindeki hikâyelerin kurgulanışı klasik hikâyeden farklıdır. Yalnızlık ve bunalım en fazla kullanılan temalardır. Kahramanların ortak özellikleri karamsar, umutsuz ve yalnız olmalarıdır. Hikâyelerin anlatımı dış gerçeklikle bağlantılı değildir. Şiirsel ve sembolik ifadelere rastlanan bu hikâyelerde geriye dönüş, bilinc akışı, iç konuşturma gibi anlatım teknikleri kullanılır.

Bu parçada eseri verilmeyen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nezihe Meric
- B) Bilge Karasu
- C) Ferit Edgü
- D) Adalet Ağaoğlu
- E) Yusuf Atilgan

Çözüm:

Bozbulanık, Topal Koşma A seçeneğinde verilen Nezihe Meric'in, *Troya'da Ölüm Vardi* B seçeneğinde verilen Bilge Karasu'nun, *Yüksek Gerilim* D seçeneğinde verilen Adalet Ağaoğlu'nun, *Bodur Minareden Öte* E seçeneğinde verilen Yusuf Atilgan'ın eseridir. Parçada Ferit Edgü'ye ait eser yoktur.

Cevap: C

- 9. Aşağıdakilerden hangisi 1940 - 1960 yılları arasında hikâye anlayışlarının çok çeşitli olmasının nedenlerinden biri değildir?**
- A) Siyasi olaylar
 - B) Doğal afetler
 - C) I ve II. Dünya Savaşı
 - D) Toplumsal değişimler
 - E) Farklı fikir ve sanat akımları

Çözüm:

Bu yıllarda dünyada ve ülkemizde yaşanan siyasi ve sosyal olaylar, I ve II. Dünya Savaşı'nın etkileri, toplumsal değişimler farklı fikirlerin ve sanat akımlarının doğmasına sebep olmuştur. Bu farklılıklar edebiyata da yansımış, farklı hikâye anlayışları oluşmuştur.

Cevap: B

- 10. Aşağıdaki eser - yazar eşleştirmelarından hangisi doğrudur?**

- A) *Bir Eski Sokak Sesи* - Sevinç Çokum
- B) *Onlardan Kalan* - Mustafa Necati Sepetçioğlu
- C) *Denize Açılan Kapı* - Mustafa Kutlu
- D) *Sevda Dolu Bir Yaz* - Ahmet Hamdi Tanpınar
- E) *Bozbulanık* - Hüseyin Nihal Atsız

Çözüm:

Doğru cevap olan A seçeneğindeki *Bir Eski Sokak Sesи* adlı eser Sevinç Çokum'a aittir. B seçeneğindeki *Onlardan Kalan* adlı eser Sevinç Çokum'a aittir. C seçeneğindeki *Denize Açılan Kapı* adlı eser Rasim Özdenören'e aittir. D seçeneğinde yer alan *Sevda Dolu Bir Yaz* Füruzan'a aittir. *Bozbulanık* adlı eser ise Nezihe Meric'e aittir.

Cevap: A

Notlarım

1. Türk edebiyatından bir hikâye okumak isteyen öğrenci aşağıdakilerden hangisini tercih edemez?

- A) *Mendil Altında*
- B) *Abdullah Efendi'nin Rüyaları*
- C) *Oğlumuz*
- D) *İçimizdeki Şeytan*
- E) *Lüzumsuz Adam*

2. Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdürmen hikâyecilerden biri değildir?

- A) Aka Gündüz
- B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- C) Samim Kocagöz
- D) Halide Edip Adıvar
- E) Reşat Nuri Güntekin

3. Toplumcu gerçekçi yazar ve eserlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söyledenemez?

- A) Anadolu insanı ve coğrafyasını esas almışlardır.
- B) Sanatçılar ideolojilerini eserlerine yansımışlardır.
- C) Sosyal realizm üzerine temellendirilmiştir.
- D) Eserlerin dili ağır ve sanatlidir.
- E) Eserlerinde toplumsal sorunları işlemiştir.

4. Aşağıdaki yazarlardan hangisi toplumcu gerçekçi bir anlayışla eser yazmamıştır?

- A) Samim Kocagöz
- B) Sadri Ertem
- C) Sabahattin Ali
- D) Talip Apaydın
- E) Yusuf Atılgan

5. Hikâyelerinde ruhsal problemleri olan kişileri anlatan yazar, anlatımında ağır ve ağdalı bir dil kullanır. Karamsarlığın hâkim olduğu hikâyelerinde Dostoyevski'nin etkisi aşıkârdır. *Strazburg Hatıraları*, *Öğretmen Gaffur*, *Büyük Aile*, *Hücredeki Adam*, *Katırın Ölümü* adlarında hikâye kitaplarının yazarıdır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Samet Ağaoğlu
- B) Kenan Hulusi Koray
- C) Tarık Buğra
- D) Mustafa Kutlu
- E) Oktay Akbal

6. I. *Otlakçı*

II. *İki Uyku Arasında*

III. *Oğlumuz*

IV. *Yarın Diye Bir Şey Yoktur*

V. *Yaz Yağmuru*

Numaralanmış eserlerden hangisi farklı bir sanatçıya aittir?

- A) I ve II
- B) I ve V
- C) II ve III
- D) III ve V
- E) IV ve V

7. Aşağıdakilerden hangisi modernist hikâyenin özeliliklerinden biri değildir?

- A) Anlatımda şiirsel ve simbolik ifadelere yer verilir.
- B) Kurgulanışı klasik hikâye ile aynıdır.
- C) Olaylar değil kişiler ön plandadır.
- D) Bireyde uyandırduğu çağrışim önemlidir.
- E) Bilinc akışı ve geriye dönüş gibi teknikler sıkılıkla kullanılır.

- 8. Aşağıdakilerden hangisi modernist hikâye yazarlarından biri değildir?**
- A) Adalet Ağaoğlu
 - B) Nezihe Meric
 - C) Bilge Karasu
 - D) Tarık Buğra
 - E) Ferit Edgü
- 9. Türkçülüğün öncülerinden olan yazar, güçlü bir Türkolog olarak bilinir. Türk dilini, tarihini ve edebiyatını iyi bilir, özellikle Türk tarihinin Göktürk kısmında uzmandır. *Deli Kurt* adlı romanı Osmanlı tarihinin ilk devrelerinin romanlaştırılmasıdır. Yayımlanmamış eserlerinin içinde *II. Mahmud'tan Günümüze Kadar Osmanlı Hanedanı Tarihi* adlı eseri de vardır. Şairleri *Yolların Sonu* adı ile basılmıştır. *İki Onbaşı, Dönüş, Şehitlerin Duası, Her Çağın Masalı* adlı öykülerin de yazarıdır.**
- Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Bilge Karasu
 - B) Mustafa Necati Sepetçioğlu
 - C) Sevinç Çokum
 - D) Hüseyin Nihal Atsız
 - E) Reşat Nuri Güntekin
- 10. *Eğik Ağaçlar* Türk edebiyat tarihinin önemli eserlerindendir. Toplumun içinde bulunduğu olaylara dikkat çekmek amacıyla yazılan eserde, günlük hayatı toplumdaki bireylerin yaşadığı sıkıntılar, sevinçler ve üzüntüler hikâyeyeleştirilmiştir. Kitabın yazarı, Hisarcılar akımında öncülerindendir. Milliyetçiliğin ön planda olduğu eserde, Batı edebiyatından esinlenme söz konusu değildir. Betimlemeler çok belirgindir, dil sade olmasına rağmen esere klasik anlayış hâkimdir. Toplumsal olaylar hikâye odağında anlatılır.**
- Bu parçada söz edilen hikâyenin yazarı aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Sevinç Çokum
 - B) Mustafa Necati Sepetçioğlu
 - C) Hüseyin Nihal Atsız
 - D) Tarık Buğra
 - E) Adalet Ağaoğlu
- 11. Sabahattin Ali'nin aşağıda verilen eserlerinden hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?**
- A) *Dağlar ve Rüzgâr*
 - B) *Yeni Dünya*
 - C) *Sırça Köşk*
 - D) *Kağrı*
 - E) *Ses*
- 12. Millî Mücadele yıllarında cephede ve halk arasında gözlemlediklerini yansitan Halide Edip Adıvar, ---- adlı eserinde bir orman metaforundan faydalananarak I. Dünya Savaşı'nın neticesinde parçalanmak istenen Türk devletinin mücadelesini anlatır. Bu eser, iç içe geçmiş olaylardan oluşmaktadır. Birinci tekil bakış açısıyla konuşan anlatıcı, tanıdığı bir Türk şairinin kendisine bahsettiği Fransızca eserden esinlenerek bir kurt hüyasına dalar.**
- Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**
- A) *Kurt Kanunu*
 - B) *Kurtlar Sofrası*
 - C) *Dağa Çıkan Kurt*
 - D) *Harap Mabetler*
 - E) *Millî Savaş Hikâyeleri*

- 1. Aşağıdakilerden hangisi 1923-1940 yılları arasında eser vermemiştir?**
- A) Samihâ Ayverdi
B) Reşat Nuri Güntekin
C) Sabahattin Ali
D) Sait Faik Abasıyanık
E) Kenan Hulusi Koray
- 2. Aşağıdakilerden hangisi Reşat Nuri Güntekin'in eserlerinden biri değildir?**
- A) *Tanrı Misafiri*
B) *Sönmüş Yıldızlar*
C) *Leyla ile Mecnun*
D) *Olağan İşler*
E) *Yarın Diye Bir Şey Yoktur*
- 3.**
- I. Toplumcu gerçekçiler, edebiyatta eğitici bir görev üstlenirler.
II. Sosyal realizm, toplumcu gerçekçi yazarların çıkış noktasıdır.
III. Toplumcu gerçekçi yazarlar, sorun ve olguları ele alırken gözlemden yararlanırlar.
IV. Sabahattin Ali'nin *Ses* adlı eseriyle toplumcu gerçekçi hikâye ilgi görmeye başlamıştır.
- Numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?**
- A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV
- 4. Aşağıdakilerden hangisi, toplumcu gerçekçi hikâyelerde işlenmiş konulardan biri değildir?**
- A) Dinî değerler
B) Köyden kente göç
C) Ekonomik sorunlar
D) Geçim mücadeleleri
E) Toprak kavgaları
- 5.**
- Eserlerinde olay örgüsünü insana özgü bir gerçekliği anlatmayı, insanların psikolojisini yansıtmayı amaçlamışlardır. İnsan gerçekliğini farklı yöntemlerden anlatma gayreti içinde olmuşlar, olaylar ve insanlardan hareketle kişinin psikolojisini aktarmaya çalışırlar.
- Aşağıdaki yazarlardan hangisi bu parçada sözü edilen anlayışa uygun eser yazmamıştır?**
- A) Samiha Ayverdi
B) Peyami Safa
C) Tarık Buğra
D) Abbas Sayar
E) Ahmet Hamdi Tanpınar
- 6.**
- Bireyin iç dünyasını esas alan hikâyeler özellikle ---- ve ---- bilimlerinden yararlanır.
- Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**
- A) psikoloji - tarih
B) tarih - sosyoloji
C) felsefe - psikiyatри
D) sosyoloji - psikoloji
E) psikoloji - psikiyatри

7. Ahmet Hamdi Tanpınar; Anatole France, E.T. Hoffmann'i, Dostoyevski'yi, E. A. Poe'yu beğenerek okur. Şiirinde Ahmet Haşim'i, Yahya Kemal'i, Baudelaire'i, Mallarme'yi, Valery'yi, hikâye ve romanda ise Dostoyevski'yi, Edgar Allan Poe'yu, Nerval'i, Marcel Proust'u beğenir ve onların etkilerinde kalır. ---- basılan ilk kitabıdır (1943). Bu hikâye kitabını 1944'te *Mahur Beste* romanının tefrikası takip eder.

Bu parçada boş bırakılan yere, aşağıdaki eserlerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Aydaki Kadın*
- B) *Abdullah Efendi'nin Rüyaları*
- C) *On Dokuzuncu Asır Türk Edebiyatı Tarihi*
- D) *Saatleri Ayarlama Enstitüsü*
- E) *Huzur*

8. Aşağıdakilerden hangisi Sait Faik Abasıyanık'a aittir?

- A) *Mahalle Kahvesi*
- B) *Eylülün Gölgesinde Bir Yazdı*
- C) *Göçmuş Kediler Bahçesi*
- D) *On İkiye Bir Var*
- E) *Tuhaf Bir Kadın*

9. Aşağıdakilerden hangisi Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun hikâye türündeki eserlerinden biridir?

- A) *Karanlıkta Mum Işığı*
- B) *Kapı*
- C) *Menevşeler Ölmemeli*
- D) *Kilit*
- E) *Çağlayanlı Vadî*

10. Hayatı boyunca, yakın tarihimizin çok önemli geçiş dönemlerine tanıklık etmiş olan yazar, öykülerinde bu dönemlerde gördüğü değişiklikleri, yenilikleri, çalkantıları yansıtma çalışmıştır. Toplumdaki değişim sancıları, Batılılaşmanın getirdiği problemler, halk arasında yaygınlaşan batıl inançların eleştirisi, millî duygular, kaygılar dile getirilmiştir. Üstadı Ahmet Mithat Efendi gibi halka bir şeyler öğretmemiştir. Yazar; sade, anlaşılır, halk mizahından beslenen benzettmelerle zenginleşmiş bir dili benimsemiş; konuşma dilinin imkânlarından, şive taklidinden yararlanmıştır. Realizm anlayışı içinde "tasvir" ve "diyalog" tekniklerinden yararlanmıştır. Öykülerindeki tiplerin bir bölümünü; Karagöz, orta oyunu gibi geleneksel tiyatromuzun önemli oyunlarından seçilen yazarın sağlığında yayılmıştı *Melek Sanmıştım Şeytanı ve Eti Senin Kemiği Benim* sekiz öykü kitabından ikisidir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- B) Halide Edip Adıvar
- C) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- D) Reşat Nuri Güntekin
- E) Refik Halit Karay

11. Aşağıdakilerden hangisi 1923-1940 Cumhuriyet Dönemi hikâyesi için söylenebilir?

- A) Toplumcu gerçekçi bir yaklaşımı benimseme
- B) Bireyin iç dünyasını esas alma
- C) Modernizmden etkilenme
- D) Hikâyelerde kişiliklerini gizleme
- E) Hikâyelerde mekân olarak İstanbul'u seçme

1. Cumhuriyet Dönemi'nde hikâyeleriyle kendine has üslup geliştiren sanatçı, gelişim aşamasındaki Türk hikâyeciliği için önemli bir adım olarak görülür. O dönemde birkaç mahir hikâyeci kişiliğinde temsil edilen Türk hikâyeciliği, sanatçının kalemiyle daha başka özelliklere kavuşmuştur. İlk yazıları çeşitli dergi ve gazetelerde sayıları 12'yi bulan takma adla yayımlanan sanatçının en ünlü eseri *Ayaşlı ve Kiracıları*'dır. Takma adları kullanmasının sebebi siyasi kişiliğini edebî kişiliğinden ayırtmak istemesidir. Sanatçı, toplumumuzun genelini oluşturan vefalı, çalışkan; ailesine, işine, vatanına bağlı insanları anlatan bir hikâyecimizdir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen yazarın eserlerinden biri değildir?

- A) *Mendil Altında*
- B) *Kelepir*
- C) *Bozbulanık*
- D) *Hava Parası*
- E) *Bir Kucak Çiçek*

3. Aşağıdaki eserlerden hangisi toplumcu gerçekçi anlayışla yazılmıştır?

- A) *Şıgınak*
- B) *Bir Çınar Vardı*
- C) *İki Uyku Arasında*
- D) *Yaşasın Deniz*
- E) *Kurbağacık*

4. 1958 yılında "Sait Faik Hikâye Ödülü" alan bu eser, her başlayan günde ayakta kalma, karınlarını doyurma mücadelesi veren işçilerin hayat hikâyesini anlatmaktadır. Hayata tutunabilmek, yaşamak için her türlü yolu deneyen insanların hikâyesidir eser. Siverekli Hamal, ilk görüşte pek itibar edilmeyen tasasız bir delikanlıdır. Çalıştığı inşaattaki müteahhidin haksızlıklarına dayanamayan kahraman, olaya dâhil olur ve olan biteni fabrika sahibine haykırır. Kimseňin yardımı olmadan çalışmayı ve paylaşmayı diğer arkadaşlarına da benimsetir. Ayrıntılılarıyla etkileyici portreler çizen yazar, konuşmalarla canlılık kazandırmış ve edebiyata doğrulu kahramanlar kazandırmıştır.

Bu parçada sözü edilen hikâye ve yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Kismet Büfesi* - Bilge Karasu
- B) *Hayattan Hikâyeler* - Aka Gündüz
- C) *Dönemeçte* - Tarık Buğra
- D) *Kardeş Payı* - Orhan Kemal
- E) *Telli Kavak* - Samim Kocagöz

2. Aşağıdakilerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Cumhuriyet'in ilk yıllarda gerçekçiliğin farklı boytları ve algılansı biçimleri belirir. Dergilerde küçük mizahi aşk hikâyeleri yayımlanır. Sadri Ertem ve Selahattin Enis gibi birkaç yazar bu akımın dışındadır.
- B) Cumhuriyet'in ilk yıllarda en çok gözlemci gerçekçiliğe dayanan hikâyeler yazılmıştır. Millî edebiyatçıların da eser verdiği bu dönemde bireyin iç dünyasını esas alan hikâye örnekleri görülmez.
- C) Cumhuriyet'in ilk yıllarda Reşat Nuri Güntekin'in *Leyla ile Mecnun*, Ercüment Ekrem Talu'nun *Teravihten Sakura*, Sait Faik Abasıyanık'ın *Son Kuşlar* adlı eserleri ünlü hikâye örnekleridir.
- D) Memduh Şevket Esendal Cumhuriyet Dönemi'nin ilk yıllarda, klasik olay hikâyesinden durum hikâyesine geçiş yapmış ve bu türün en başarılı örneklerini Türk edebiyatına kazandırmıştır.
- E) Sabahattin Ali'nin Cumhuriyet'in ilk yıllarda yazdığı *Ses* adlı öykü kitabı, Anadolu gerçeğini metinsel gerçeklik düzleminde yansıtmayı başarmıştır.

5. Aşağıdaki yازlardan hangisinin benimsediği hikâye anlayışı diğerlerinden farklıdır?

- A) Sabahattin Ali
- B) Bilge Karasu
- C) Samim Kocagöz
- D) Yaşar Kemal
- E) Fakir Baykurt

- 6. Aşağıdakilerden hangisi bireyin iç dünyasını esas alan eserler ve yazarları için söylenemez?**
- A) Çağrışım değeri olan bir dil kullanmışlardır.
 - B) Eserlerinde olay hikâyeciliğini benimsemişlerdir.
 - C) Anlatımda özellikle iç konuşma ve bilinç akışı teknikleri kullanılmıştır.
 - D) Yalnızlık, toplumla hesaplaşma, kendini sorgulama, bilincaltı, iç sıkıntısı gibi konular işlenir.
 - E) Tarık Buğra bu anlayışın başarılı temsilcilerinden biridir.
- 7. Aşağıdaki eserlerden hangisi tür bakımından diğerlerinden farklıdır?**
- A) *Semaver*
 - B) *Mahalle Kahvesi*
 - C) *Kağrı*
 - D) *Hakkâri'de Bir Mevsim*
 - E) *Sarı Sıcak*
- 8. Sanatçı, Türk edebiyatına farklı türlerde eserler kazandırmış olsa da ona asıl şöhretini ve bu edebiyat içerisindeki kimliğini kaleme aldığı hikâyelerle sağlamıştır. Öykü geleneğimiz içindeki geçiş dönemlerini, dönüşümlerini biraz da sosyal gerçekçi bir çizginin onderliğinde başarıyla anlatmıştır. *Kuşatma*, *Benim Sinemalarım*, *Gül Mevsimi*dir, *Gecenin Öteki Yüzü* gibi altı hikâye kitabı yayımlamıştır.**
- Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Adalet Ağaoğlu
 - B) Sevinç Çokum
 - C) Füruzan
 - D) Nezihe Meric
 - E) Latife Tekin
- 9. Aşağıdaki eser - yazar eşleştirmelarından hangisi yanlıştır?**
- A) *Yaz Yağmuru* - Ahmet Hamdi Tanpınar
 - B) *Cevizli Bahçe* - Kemal Bilbaşar
 - C) *Gece Kuşu Uzun Öter* - Sevinç Çokum
 - D) *Bir Eski Sokak Sesi* - Halide Edip Adıvar
 - E) *Millî Savaş Hikâyeleri* - Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- 10. Öykülerinde ilk dikkati çeken kasaba insanının tasviridir. Zira o döneme kadarki hiçbir yapıta köy ve kasaba insanı bu derece derinlemesine ele alınmamıştır. Özellikle eserlerinden bazıları, başarılı çerçevesiyle filme de uyarlanmış ve diğerlerine nazaran daha öne çıkarılmıştır. Öykülerde karakterlerin gerçekçiliği yanında, köy ve kasaba hayatı da gerçekçi tasvirlerle okura sunulmuştur. Cümleleri genellikle kısadır. Onun bu sűstten, yapmacıktan ve gösterişten uzak dili, başta "sade lisan" akımı yazarları olmak üzere kendinden sonra gelen pek çok yazarı etkilemiş ve onları da benzer üslubu kullanmaya teşvik etmiştir. *Memleket Hikâyeleri* ile Anadolu'ya yönelişin öncü isimlerinden biri olmuştur.**
- Bu parçada hikâyeciliği ile ilgili bilgi verilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Hüseyin Rahmi Gürpınar
 - B) Halide Edip Adıvar
 - C) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
 - D) Reşat Nuri Güntekin
 - E) Refik Halit Karay

1. Toplum gerçeklerini yansıtan sanatçı, ilk öykülerinde romantik, duygulu aşkları konu almıştır. *Değirmen, Kağırı, Ses, Yeni Dünya, Sırça Köşk* adlarını taşıyan öykü kitaplarında toplumsal konulu olanlar açırlıktadır. Köy ve köylünün sorunlarıyla ilgili olanları, Türk köylüsünü anlatan ilk öykülerdir. Ayrıca öykülerinde, işçilerin hakları detaylı işlenir. Bütün öykülerine insan sevgisi, acıma ve arkadaşlık duygusu hâkimdir. Öykülerinde istediği konulara uygun olarak seçtiği kişiler iç dünyalarıyla birlikte anlatılır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sadri Ertem
- B) Reşat Nuri Güntekin
- C) Ercüment Ekrem Talu
- D) Sabahattin Ali
- E) Sait Faik Abasıyanık

2. 1923-1940 yılları arasında klasik öykü yazma yöntemi gelişirken diğer yandan ---- ile başlayan “giriş, gelişme, sonuç” bölümü olmayan öyküler de yaygınlaşmaya başlamıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Memduh Şevket Esenadal
- B) Sait Faik Abasıyanık
- C) Reşat Nuri Güntekin
- D) Ercüment Ekrem Talu
- E) Nahid Sırri Örik

3. Aşağıdaki eserlerden hangisi Orhan Kemal'in hikâyelerinden biri değildir?

- A) *Ekmek Kavgası*
- B) *Babil Kulesi*
- C) *Yağmurcuk Kuşu*
- D) *Çamaşircının Kızı*
- E) *Arka Sokak*

4. Kemal Tahir 'in 1939'da yazdığı ve 1941'de *Tan* gazetesinde tefrika edilen dört hikâyesinden oluşan ---- adlı eser, ilk kez 1955 yılında basılmıştır. 1969'daki üçüncü baskısında dört hikâye daha ilave edilen kitabı orijinalindeki dört öykü için Nazım Hikmet yazara gönderdiği 13 Mart 1941 tarihli mektubunda şöyle yazmıştır: “Senden o kadar defa dinlediğim, âdetâ birçok satırlarını başlarken sonunu getirecek kadar hatırladığım ilk hikâyeyi yine büyük bir lezzetle, iştîha ile ve gururla okuyorum.” Yazar eserin karakterleri, yalın dili ile Anadolu halkın çok sağlam gözlem ve analizlere dayanan bir portresini çizmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Efendilik Savaşı*
- B) *Bozbulanık*
- C) *Sarı Sıcak*
- D) *Gazoz Ağacı*
- E) *Göl İnsanları*

5. ----, insanlığın derinliğine yolculuk yapar. Biraz gerçek biraz rüya, gizemli önceyi arayan; zamanı, ayrıntıyı, hâali sorgulayan bireyi anlatır. Hikâyeleri canlı diyaloglar, iç konuşmalar ve değişik metinler yönünden zengindir. Sağlam ve samimi bir anlatımı vardır. *Ortadaki Adam* ilk eseridir. *Gönül İşi, Yoksulluk İçimizde, Ya Tahammül Ya Sefer, Bu Böyledir, Hüzün, Tesadüf, Chef* hikâye kitaplarından bazalarıdır. Yazarın deneme ve inceleme türünde de eserleri mevcuttur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Memduh Şevket Esenadal
- B) Peyami Safa
- C) Mustafa Kutlu
- D) Ahmet Hamdi Tanpınar
- E) Tarık Buğra

6. Edebiyat dünyasına yazdığı küçük hikâyelerle giren yazar, millî mücadele yıllarını anlattığı romanı ile tanınmıştır. Hikâyelerinde aile problemleri, aşk ve mutluluk temalarını işlerse de yalnız, durgun, içine kapanık, huzursuz bireyleri anlatır. Durum hikâyesi türünde yazdığı hikâye kitapları; *Oğlumuz, Yarın Diye Bir Şey Yoktur, İki Uyku Arasında, Hikâyeler* adlarını taşır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar
- B) Cevat Şakir Kabaağaçlı
- C) Mustafa Kutlu
- D) Tarık Buğra
- E) Peyami Safa

7. Aşağıdaki eser-yazar eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) *Doğu Öyküleri* - Ferit Edgü
- B) *Benim Sinemalarım* - Füruzan
- C) *Kızıl Saçlı Amazon* - Haldun Taner
- D) *Yürekte Bukağı* - Tomris Uyar
- E) *Sarımcı* - Oğuz Atay

8. Aşağıdaki yazar - hikâye anlayışı eşleştirmesinden hangisi yanlıştır?

- A) Bilge Karasu - bireyin iç dünyasını esas alan hikâye
- B) Yusuf Atılgan - modernist hikâye
- C) Sevinç Çokum - millî ve dinî duyarlılıkları yansıtan hikâye
- D) Talip Apaydın - toplumcu gerçekçi hikâye
- E) Nezihe Meric - modernist hikâye

9. Aşağıda verilen sanatçı - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) *Kismet Büfesi* - Füruzan
- B) *Yarın Diye Bir Şey Yoktur* - Tarık Buğra
- C) *Hava Parası* - Memduh Şevket Esenadal
- D) *Yeni Dünya* - Sabahattin Ali
- E) *Son Kuşlar* - Sait Faik Abasıyanık

10. Aşağıdakilerde hangisi “Millî - dinî duyarlılıkları yansıtan hikâye” anlayışının konularından değildir?

- A) Batılılaşma
- B) Halk - aydın ilişkisi
- C) Anadolu insanı
- D) Hurafeler
- E) Yalnızlık

11. I. Kurgu bütünlüğünü yok sayma
II. Neden-sonuç ilişkisini göz ardı etme
III. Bilinc akışı ve iç monolog tekniğini kullanma

Numaralanmış özelliklerin aşağıdaki hikâye anlayışlarından hangisi ile ilgili olduğu söylenebilir?

- A) Bireyin iç dünyasını esas alan hikâye
- B) Millî ve dinî anlayışları benimseyen hikâye
- C) Modernist hikâye
- D) Toplumcu gerçekçi hikâye
- E) Küçürek hikâye

1. 1960 sonrası Türk hikâyeciliği ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlışır?

- A) Geleneksel anlatım yerine yeni anlatım teknikleri kullanılmıştır.
- B) Halkın konuşma dilinden uzak bir dile yer verilmesi okuyucuya ulaşmayı zorlaştırmıştır.
- C) Hikâyelerde karşılaşılan kahramanlar toplumsal yanının farklı kesimlerinden seçilmiştir.
- D) Hikâye türünde eser veren yazar sayısının artması farklı hikâye anlayışları doğurmuştur.
- E) Yazarlar hem toplumsal hem de bireysel birçok konuyu dile getirme çabası içindedir.

Çözüm:

1960 sonrası hikâyeler için A, C, D ve E seçeneklerindeki yargılar doğrudur. Fakat B seçeneğinde dile getirilen yargı yanlıştır çünkü bu dönemin hikâyelerinde halkın konuşma dilinden uzak bir dile yer verilmemiştir.

Cevap: B

- 2.** (I) 1960 sonrasında Türk edebiyatında hikâye türünün özellikleri tartışılmış, bu tartışmaların bir sonucu olarak hikâyede kurgu ve içerik bakımından yenilikçi gelişmeler yaşanmıştır. (II) Bu dönemde Millî Edebiyat'ın etkisi ile Kurtuluş Savaşı, Anadolu ve Anadolu insanı yeni bir bakış açısıyla yansıtılmıştır. (III) Bazı yazarlar, toplumcu gerçekçilik anlayışıyla hareket etmiş; özellikle işçi ve köylü sorunlarına yönelmişlerdir. (IV) Bazı yazarlar; yalnızlık, yabancılılaşma, bunalım gibi temalara ağırlık vererek bireyin iç dünyasını anlatmayı amaçlayan hikâyeler yazmıştır. (V) 1970'li yıllarda itibaren modern hikâyeyle birlikte postmodern hikâyeler de yazılmaya başlanmıştır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Çözüm:

Parçada geçen I, III, IV ve V numaralı cümlelerdeki yargılar doğrudur. Fakat II numaralı cümlede dile getirilen yargı yanlıştır çünkü Millî Edebiyat etkisi altında ürün veren yazarlar özellikle 1923 ile 1950 arasında faaliyet göstermiştir.

Cevap: B

- 3. Cumhuriyet Dönemi hikâyeciliğinde, özellikle 1960 sonrasında hikâye yazarlarının değişmeyen ortak özellikleri, alışlagelmiş tema ve kurgulardan sıyrılarak yeni araışlara yönelmeleridir. Yeni ifade yolları arayan ve farklı teknikleri eserlerinde kullanmaya çalışan kimi sanatçılar, edebiyatta modernist anlayışla ürünlerini vermeye başlamıştır. Pınar Kür, Adalet Ağaoğlu, Sabahattin Ali, Yusuf Atılgan ve Bilge Karasu 1960 sonrası Türk hikâyeciliğinde bu anlayışı temsil eden isimlerdendir.**
- I II III
IV V

Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Çözüm:

Sabahattin Ali, 1930'lu yıllarda hikâye türünde eser vermeye başlamış bir yazardır. Cevap: C

4. Uzun yaz gecelerinin boğuntulu dinginliğinde büyündüğü duyuran bir tohumun sesi gelir, sessizliğin kapısını vurur, onu uyarır. Yaşamaya perdelerini indirmiş, kapılarına dayak vurmış bütün evleri dürtükler; karartılmış sokakları, viran bağları, türküşüz, kahkahasız bahçeleri diriltilir, camları zorlar. Sessizliğin doğurduğu ilk ses er geç soluğuńu üfürür; bir damarın hiç vurmaş, bir suyun hiç akmamış gibi durmasını engeller; ona yeni bir kıprıdanmayı taşır. Bu kıprıdanma hemen nerdeyse işitilir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Öyküleyici anlatım kullanılmıştır.
- B) Yoğun bir anlatıma sahiptir.
- C) İç konuşmaya yer verilmiştir.
- D) Şiirsel bir anlatım söz konusudur.
- E) Kişiileştirmeye başvurulmuştur.

Çözüm:

Parçada birbirini takip eden olaylara yer verildiği için öyküleyici anlatım kullanılmıştır. Çağrışım gücü yüksek sözcüklerle ve sanatlarla yoğun ve şiirsel bir anlatım sağlanmıştır. Tohumun sesi, insana ait özellikler kazandığı için kişiileştirme sanatına başvurulmuştur. Fakat parçada herhangi bir kahramanın iç konuşmasına yer verilmemiştir.

Cevap: C

5. Küçürek hikâye ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Batı edebiyatında modernizmin etkileri sonucunda ortaya çıkmıştır.
- B) Sadece bir anın saptanması ve en can alıcı noktasının yansıtılması amaçlanır.
- C) Sezdirmeye dayanan bu hikâyeler yorumlanmaya ve çağrısına açık metinlerdir.
- D) Az sayıda kelimeyle oluşturulan küçürek hikâyeler, yoğun anlatıma sahiptir.
- E) Kişi, zaman, mekân unsurları sınırlı bir şekilde yer aldığından hacmi küçüktür.

Çözüm:

Küçürek hikâye ile ilgili B, C, D ve E seçeneklerindeki yargılar doğrudur. Fakat A seçeneğindeki yargı yanlıştır çünkü küçürek hikâye, herhangi bir edebî akım ya da anlayıştan doğmamıştır.

Cevap: A

6. Edebî türler; değişen yaşam koşulları ve ihtiyaçlara, yeni estetik arayışlara göre sürekli bir gelişme, yenileşme içindedir ve dinamik bir karakter taşır. Bunun tipik göstergelerinden biri de “minimal öykü” ya da “küçürek öykü” denilen hikâye türünün yakın dönemde gördüğü rağbetle ön plana çıkmasıdır. Türk edebiyatında Necati Tosuner, Hulki Aktunç, Ferit Edgü, Oğuz Atay ve Vüs'at O. Bener gibi isimler bu türde ürün veren önemli isimlerdendir.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

Necati Tosuner, Hulki Aktunç, Ferit Edgü ve Vüs'at O. Bener küçürek hikâye türünde eser vermişlerdir. Fakat Oğuz Atay'ın küçürek hikâye türünde eseri bulunmamaktadır.

Cevap: D

7. (I) Küçürek hikâye; Türk edebiyatında minimal öykü, çok kısa öykü, öyküçük, kısa öykü, kıkıkça öykü, simsiyah öykü, kısa kurmaca, kısa öykü gibi adlandırmalarla bilinmektedir. (II) Küçürek öykü uzadıkça amaçladığı etkiden uzaklaşır bu nedenle sözcük eksiltme, zaman ve mekân perspektiflerini silmek, küçürek öykülerin en çok yararlandığı anlatı unsurlarıdır. (III) Hikâyeyin bir alt dalı olarak 20. yüzyılın sonrasında küçürek hikâye ortaya çıkmıştır. (IV) Ferit Edgü, Haydar Ergülen, Hulki Aktunç, Necati Tosuner, Vüs'at O. Bener, Murat Yalçın gibi sanatçılar küçürek hikâye tarzında eser veren sanatçılardandır. (V) Küçürek hikâyelerde yazarlar, okuyucu üzerindeki etkiye artırmak için olağan dışı olayları konu edinir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

Parçada geçen I, II, III ve IV numaralı cümlelerdeki yargılar doğrudur. Fakat V numaralı cümlede dile getirilen yargı yanlıştır çünkü küçürek hikâyelerde çarpıcılık, konuların olağan dışı olaylardan seçilmesinden doğmaz; yazarın hikâyeyin içeriğinin boyutlarını kasıtlı olarak kültürtüp anlatımı yoğunlaştırmasından doğar.

Cevap: E

1. (I) 1960 sonrası Türk hikâyeciliğinde birbirinden farklı birçok anlayış birlikte var olur. (II) 1960 sonrası hikâyede 1950 - 1960 döneminde açılısına şahit olunan varoluşçu ve gerçeküstücü yazarların yankıları bir taraftan devam etmiştir. (III) Bu dönemde Rasim Özdenören, Mustafa Kutlu gibi Türk hikâyeciliğinin diğer dönemlerinden farklı bir biçimde dinî duyarlılığı sahip yazarlar da ortaya çıkmıştır. (IV) Romanda görülmeye başlayan modern ve postmodern teknikler, hikâyede de Sevinç Çöküm ve Necati Cumalı gibi isimler sayesinde yaygınlaşır. (V) Bireyin iç dünyasını anlatmayı amaçlayan hikâyelerde ise yabancıllaşma, bunalım ve iç çatışma gibi bireysel sorunlara yer verilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Sezai Karakoç'a göre onun öyküleri toplumumuzun derinliğindeki tarihî-metafizik acıyi yansıtan örneklerdir. Kültürel ve sosyal değişimin bireyde ve ailede meydana getirdiği çarpıklıkları, çelişkileri, açmazları, uyumsuzlukları şairane bir üslup ve yerli bir bakış açısından anlatmıştır. İç konuşmalar, orijinal sıfatlar ve benzetmeler kullanarak modern öyküler yazmıştır. Öykülerin finalleri daha çok açık uçludur. Yazar, noktalama işaretleri konusunda esnektilir. *Çok Sesli Bir Ölüm* ve *Çözülme* öykülerinden bazılarıdır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cemil Kavukçu
B) Vüs'at O. Bener
C) Necati Cumalı
D) Mustafa Kutlu
E) Rasim Özdenören

3. ----'ın tek öykü kitabı; *Varlık* ve *a* dergilerinde yayınladığı, çağdaş bireyin yalnızlık ve açmazları çerçevesinde örülümsüz, ağırlıklı olarak iç gözlem ve deneyime yaslanan öyküler toplamı olan eseri *Bodur Minareden Öte*'dir. Çağdaş bireyi aşk ve yalnızlık temaları çerçevesinde ve dildeki yalnızlığının çarpıcılığıyla anlatan yazar, ele aldığı konular kadar o konulara yaklaşım biçimini ve konuları işleyişyle farklılaşmış ve Türk edebiyatında modern anlatının öncülerini arasında yer almıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki sanatçılarından hangisi getirilmelidir?

- A) Oğuz Atay
B) Sevgi Soysal
C) Füruzan
D) Bekir Yıldız
E) Yusuf Atılgan

4. **Aşağıdakilerden hangisi küçürek hikâye özelliği göstermemektedir?**

- A) Av tam karşısında duruyordu. Göz göze geldiler. İkişi de ne zamandır bu anı bekliyordu. Biri izlemekten bıkmıştı, diğeri izlenmekten. Avcı tüfeğini doğrulttu; göz, gez, arpacık...
- B) Dilersen bu gece burada kalabilirsin, dedi bana. Bu bir çağrı mıydı, yoksa bir acıma duygusu mu çıkışmadım. Geceye, yoğun karanlığa çevirdim bakışlarımı. Teşekkür ettim. Ne yazık ki kalamam, dedim. Bekleyenim var.
- C) Hiçbir şey aramıyorum.

Orda, dağ başında, o dağ başında yaşayan ve ölen insanların arasındaydım, hepsi bu.

Böyle dedim.

Bana,

— Onlardan biriymiş gibi konuşma, dedi. Sen, kendin niçin ordasın?

— Bilmiyorum, dedim. Belki, sizlerden değil, artık onlardan biri olduğum için.

- D) Köy göçmüştür.

Aileden hayatta bir o kalmış bir de annesi.

Böyle diyor.

Peki niçin gitmiyorsunuz burdan, diyorum.

Gitmek mi, diyor (şاشkınlık). Biz her yere gittik. Annem ve ben. Burdan başka neresi kaldı ki?

- E) Yamaçlarında keçiler otlayan kuru, yalçın, çatlaklı dağlar arasından geçiyorlardı. Bu keçiler kapkara, beneksiz kara idi; tüyleri yeni otomobil boyası gibi aynamsı bir cila ile, kızığın güneş altında, pırıl pırıl yanıyordu. Bunlar da bitti göz alabildiğine uzanan bir düzgüne çıktıktan sonra ağaçvardı ne dere, ne ev! Yalnız ara sıra kocaman kocaman hayvanlara rast geliyorlardı.

5. Bireyin iç dünyasını anlatan hikâyelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Kahramanların iç dünyası, ön planda tutulur.
- B) Yalnızlık, yabancılışma, bunalım gibi bireysel sorunlar aktarılır.
- C) İnsanı sosyoekonomik bir varlık olarak yansıtma çabası vardır.
- D) İç konuşma, bilinc akışı, iç çözümleme gibi teknikler kullanılır.
- E) Gerçekliği farklı bir bakışla yansıtmak için psikoloji den yararlanılır.

6. Yeni anlatım olanakları denediği ve soyutlamalara başvuruğu öykülerinde, yeni bir gerçekçilik anlayışıyla insanın iç dünyasına, bilincaltındaki karmaşaaya yönelen, edebiyatı öncelikle bir dil ve anlatım biçimleri olarak ele alan 1950 kuşağı öykücüleri içinde değerlendirilmiştir. *Mızikal Yürüyüş* ve *Kara Tren*'deki anlatım kronolojik değildir. Süren değil, parçaları olan bir yaşam vardır sanki ortada; farklı tarihler ve deneyimler arasında serbest ve biraz başıboş izlenimi veren gidiş gelişler, aslında yazar tarafından kasıtlı olarak düzenlenmiştir. Bu tarzı, *Kapan* adlı kitabındaki küçürek hikâyelerinde daha da belirginleştir.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vüs'at O. Bener
- B) Bilge Karasu
- C) Nazlı Eray
- D) Pınar Kür
- E) Erendüz Atasü

7. *Korkuyu Beklerken* adlı kitabında yer alan *Unutulan*; sevgi yoksunu, çağdaş insanın trajedisini ele alır. Aşkı, sevgiyi, sevgiliyi, işe yaramaz ve eski bir eşya gibi tavan arasına iten ve orada unutulmaya terk eden, günlük işlere batmış insanın trajedisi... *Bir Mektup* adlı öykünde ürkük, çekingen, yalnız, toplumla iletişim kurmadı başarılı olamayan bireyin sıktıları yansıtılır. *Ne Evet Ne Hayır* başlıklı ve mektup tarzında yazılmış öyküde de bireyden hareketle arabeskleşen toplumun çelişkileri, uyumsuzlukları, kültürel bunalımı ironik bir anlatımla sergilenmektedir.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Leyla Erbil
- B) Bilge Karasu
- C) Oğuz Atay
- D) Ferit Edgü
- E) Hulki Aktunç

8. (I) Kısa öykü; göze çarpan ve kendine özgü bir konuya, izleğe ve yapıya sahipken küçürek öyküde belirgin bir olay örgüsünün olmaması kelime azlığı ile alakalıdır. (II) Kısa öykülerde kişiler, belli bir şekilde gelişme, çoğalma gösterirken küçürek öyküler; anlık düşüncelerin bir parıldaması olduğu için böyle bir durum küçürek öykülerde söz konusu olamaz. (III) Kısa öykü, bazen bir değişim sürecini bazen de kısa bir anı içerken küçürek öykü, zamanın en küçük birimi olan "an"ı dile getirir. (IV) Mekân yönünden incelendiğinde küçürek öykünün mekânı betimlemesi gibi bir şansı kısa öyküye göre yoktur. (V) Kısa öykü okuyucunun yorumuna açık degilken küçürek öyküler yorumu açık metinlerdir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanıltıcı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

9. Aşağıdaki yazarlardan hangisi küçürek hikâye türünde eser vermemiştir?

- A) Necati Tosuner
- B) Hulki Aktunç
- C) Ferit Edgü
- D) Haldun Taner
- E) Vüs'at O. Bener

10. *Bir Gemide* adlı yapıtında önceki öykülerinden daha yoğun, daha boyutlandırılmış dokuz öykü yer almaktadır. Bu dokuz öykünün birbirine ulanan karabasansı izlekleri, 1960'lardaki varoluşculuğun izlerini taşırlar. Yazar *Bir Gemide* adlı yapıtında da romanları *Kimse* ve *O*'da olduğu gibi bireyselden kaynaklanan evrensellik anlaşmasını, karmaşık ve dolambaçlı olanı düzayak aktarma tutumuyla yazıya gerilim kazandırma tekniğini öne çıkarmaktadır.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nazlı Eray
- B) Bilge Karasu
- C) Nezihe Meriç
- D) Ferit Edgü
- E) Sevinç Çöküm

1. (I) 1960, 1970 ve 1980'li yıllara doğru Türk hikâyesindeki imza zenginleşmesiyle yayımlanan hikâye sayısında da önemli bir artış görülür. (II) Önceki dönemden kendi hikâye çizgilerini sürdürün yazarların yanında hikâyede Leyla Erbil, Tahsin Yücel, Bilge Karasu, Demir Özlü, Adnan Özyalçiner, Ferit Edgü, Orhan Duru gibi yeni bir nesil yetişmiştir. (III) Bu nesil, ikinci Yeni şiirinde de karşılığını bulan ve çoğu, II. Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'da ortaya çıkan sanat anlayışlarından etkilenmiştir. (IV) Hayatın anlamsızlığı sonucuna dayanan varoluşçu felsefe ve gerçeküstünlükten beslenen bu yazarların eserleri, bağlı oldukları felsefeyi ülkemizde somut bir karşılığı bulunmadığı gerekçesiyle eleştirilmiştir. (V) Eleştirdikleri bir başka husus da hikâyelerini, Servetînun yazarları gibi halkın dilinden uzak bir üslup ile kaleme almalarıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Küçürek öyküde yazar pek çok şeyi uzun uzun anlatmak zorunda değildir. Bir şeyleri ima ederek geçer ve pek çok ayrıntıyı anlatmaz, bu noktada okura büyük iş düşer. Küçürek öykülerde yazar, şiirde olduğu gibi çoğu zaman imgeler kurar ve onların gücünden faydalananarak hikâyesini anlatır. Anlık kısa öykülerde, ayrıntıların yerini hepimize tanıdık gelen imgeler alır. Tamam, der okur; bize boşu boşuna ayrıntıları anlatmayın, onlara ihtiyacımız yok. Bizim ihtiyacımız olan şaşkıncılık, konuya hemen girilmesi, bir şeyin beklenmedik bir anda kırılivermesi ya da onarılması.

Bu parçadan küçürek hikâye ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Anlaşılması zor hadiseleri çarpıcı biçimde yansıtır.
B) Okurun öyküye kendi yorumunu katması beklenir.
C) Kişi, mekân ve zaman unsurlarına yer verilmez.
D) Hikâye türünden çok şiir türünün özelliklerini gösterir.
E) Olaylar, okurların bekłentilerine göre şekillendirilir.

3. Aşağıdakilerden hangisi 1960 sonrası Türk hikâye-ciliği ile ilgili söylenemez?

- A) 1960 sonrasında Türk hikâyesindeki yazar artışı ile kadın hikâyecilerin sayısında da önemli bir artış görülür.
B) 1970 ve 1980'li yıllarda görülen önemli siyasi ve toplumsal olaylar, Türk hikâyeciliği üzerinde etkili olmuştur.
C) Millî Mücadele ve Kurtuluş Savaşı çokça işlenmiş, Atatürk ilke ve inkılaplarını halka yapmak için çaba gösterilmiştir.
D) Köyü ve köyle ilgili sorunları toplumcu gerçekçi bir görüşle ele alan hikâyeciler, olaylara ideolojik ve halkçı bir açıdan yaklaşırlar.
E) 1960'tan sonra *Dost*, *Yansıma*, *Varlık* gibi bazı edebiyat dergileri; hikâyeyle ilgili meseleleri tartışan özel sayılar hazırlamıştır.

4. Karar verdik. Gölü bisikletle gececeğiz. Tekerleklerine sandalcıklar takalım önerisini kabul etmedim. Batmadık. Karşı sahile ulaştığımızda annemi bekler bulduk. Kucaklıktık. Merdivenleri de bisikletle çıktıık. Odada üç kişiydi. Yer yatağına uzandım. Tavanda fındık büyülüüğünde bir karasinek. Kaptım raket. Tutturmadım. Vızıltısını duyuyorum dört bir yanda. Eşikten girdim. Küçülmüşüm. "Sen değilsin." dedi, çocukluğum.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kısa cümlelere yer verilmiştir.
B) Zaman unsuru belirgin değildir.
C) Görsel ögelere yer verilmiştir.
D) İç çözümleme tekniğinden yararlanılmıştır.
E) Olaylar devinim içinde yansıtılmıştır.

5. Aşağıdakilerden hangisi küçürek hikâye türünde eser veren yazarlardan biridir?

- A) Yusuf Atılgan
B) Oğuz Atay
C) Necati Tosuner
D) Nazlı Eray
E) Adalet Ağaoğlu

6. (I) 1960'lı yıllarda, İslam medeniyeti düşüncesi etrafında bir yazarlar kuşağıının ortaya çıkması, bu yazarların yeni bir sanat dili içinde gittikçe çeşitlenen bir yelpaze oluşturacak şekilde eserler vermeye başlamasıyla olmuştur. (II) Kendi hikâye dünyalarını kurmuş olan Rasim Özdenören ve Mustafa Kutlu, İslam medeniyet ve inancına yeni bir şururla sahip çıkan insan tipinin hikâyesini yazar. (III) Rasim Özdenören, topluma ait iç değerleri yeni ve farklı bir açıdan gören bir yazar olarak Türk hikâyeciliğinin önemli merhalelerinden birini oluşturur. (IV) Hikâyeye Nurettin Topçu çizgisinde başlayan Mustafa Kutlu da sembolik yanı da bulunan bir dille modern anlatım kalıpları içinde insanoğlunun hakikati arama serüvenini hikâyeleştirir. (V) Bu anlayışa sonra bağlanan Leyla Erbil de geleneğe yabancılasmış, sorumsuz, boşlukta çırınan insan tipini yansıtışı hikâyelerle bu anlayışın bir diğer önemli ismi olur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Fantastik, gerçeküstücü ve masalsı öğelerden bol bol yaralandığı öykülerinde yaşamdan kopmuş ya da yaşamın kıyısında kalmış insanların serüvenlerini duyarlı bir biçimde anlattı. Bu noktada gerek öykücülüğü gerekse öykülerindeki tipler Sait Faik duyarlığına yakındır. Öykülerinde anlattığı insanlar kentli çevrenin dışlanmışlarından ve tutunamamış kentli bireylerdendir. Ancak aradaki en önemli fark Sait Faik; öykülerinde dışlanmış, mutsuz tiplere sevgiyle yaklaşırken o ilgiyle yaklaşır. İlk hikâyelerini *Ah Bayım Ah!* ve *Geceyi Tanıdım* adlı kitaplarında toplamıştır.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vüs'at O. Bener
B) Nezihe Meriç
C) Nazlı Eray
D) Sevinç Çokum
E) Bilge Karasu

8. **Aşağıda verilen yazar - eser eşleşmelerinden hangisi yanlıştır?**

- A) Oğuz Atay - *Korkuyu Beklerken*
B) Mustafa Kutlu - *Yokuşa Akan Sular*
C) Adalet Ağaoğlu - *Sessizliğin İlk Ses*
D) Yusuf Atılgan - *Sancho'nun Sabah Yürüyüşü*
E) Füruzan - *Parasız Yatılı*

9. Edebiyat dünyasına tiyatro oyunlarıyla adım atan yazar, asıl ününü romanlarına borçludur. İlk öykü kitabı *Yüksek Gerilim*'de dokuz öykü yer alır. Kitaba adını veren öykü, kurgusu bakımından Brecht'in tiyatrodan amaçladığı şu ilkeleri anımsatmaktadır: Görüntülemeyle ve rilen ortama yerleştirilen kişi ve olaylar ile okurla öykü kişilerinin arasında zaman zaman sokulan yabancılaştırma efektleri. *Yüksek Gerilim*'deki öyküler; birbirinden ayrı kuruluşları ve değişik düzlemlerde yoğunlaştırılmış ironik, eleştirel, düşünsel öğeleriyle okura yazarın öykücülüğünü çözümlemekte önemli ipuçları vermektedir.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adalet Ağaoğlu
B) Nezihe Meriç
C) Füruzan
D) Sevinç Çokum
E) Tomris Uyar

10. 1950'de *New York Herald Tribune* gazetesi ile *Yeni İstanbul* gazetesi ortaklaşa düzenledikleri öykü yarışmasında üçüncülük kazanan *Dost* adlı hikâyesiyle dikkati çekmiştir. Öykülerinde günlük yaşamın ayrıntılarına dikkatli bir gözlemeçlikle eğilen ve ruh çözümlemelerine geniş yer veren yazar, gündelik olayları biliçaltında birikmiş yaşam parçalarını birleştirmiştir. Bu özelliği, onun dış gerceği yanlış yere koyduğu hatta bozduğu ya da ele aldığı kişilerin iç dünyalarına eğilirken çözümlemelerle dış gerçek arasında tam bir uyum sağlayamadığı gerekçesiyle sık sık eleştirilmesine yol açmıştır.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilge Karasu
B) Ferit Edgü
C) Mustafa Kutlu
D) Rasim Özdenören
E) Vüs'at O. Bener

1. Aşağıdakilerden hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Bilge Karasu'nun ilk kitabı *Troya'da Ölüm Vardi*, farklı dil ve biçim özelliklerile dile getirdiği duyarlık bakımından ayıralıklı bir yere sahiptir.
- B) Pınar Kür, *Bir Deli Ağaç ve Akışı Olmayan Sular* adlı öykü kitaplarında kişilerin iç dünyalarını, onları kuşatan çevreyi ve İstanbul'un yakın geçmişteki güzelliklerini işlemiştir.
- C) Nezihe Meriç, *Bozbulanık'ta* yalnızlığın ve hayal kırıklıklarının bunalımını ve düşler arasında koşan daha çok genç kız ve kadınların öykülerini anlatmıştır.
- D) Vüs'at O. Bener'in hikâyelerini topladığı *Korkuyu Beklerken*; gündelik hayatı kavrayış derinliği, anlatım zenginliği bakımından romanlarından geri kalmaz.
- E) Yusuf Atılgan, *Bodur Minareden Öte* adlı eserinde iç gözlem ve deneyime yaslanan öykülerini bir araya toplamıştır.

2. Aşağıdaki yazarlardan hangisinin eserlerinde varoluşculuğun etkisi görülmmez?

- A) Demir Özlü
- B) Ferit Edgü
- C) Oğuz Atay
- D) Tanık Buğra
- E) Vüs'at O. Bener

3. Özellikle iç konuşmalarda giderek ustalaşan yazarın yaptığı benzetmelerle anlatımına bir şırsellik kazandırdığı görülür. Kullandığı deyimler ve atasözleri; kimi zaman yöresel dile yer verisi, yer yer devrik cümleler kullanması yazarın anlatımına çekicilik kazandırır. Ayrıca iç içe iki öykü teknigi kullanarak asıl gerçekliği kendi öz gerçeğiyile vermesi nedeniyle kendine özgü bir yapıya ulaşır. *İki Gün* adlı öyküsüyle 1971 TRT Sanat Ödülleri Yarışması'nda başarı ödülü alır. *Armağan* adlı öykü kitabı ile 1997 Haldun Taner Öykü Ödülü'nü, *Güneş Giderken* ile 1999 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı kazanır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vüs'at O. Bener
- B) Nezihe Meriç
- C) Necati Tosuner
- D) Sevinç Çokum
- E) Bilge Karasu

4. Aşağıdakilerden hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Tomris Uyar, *İpek ve Bakır ile Ödeşmeler* hikâyelerinde küçük burjuva kökenli insanların yaşam biçimlerini yansıtmıştır.
- B) Selim İleri, *Uzun Sürmüş Bir Yaz*'da şiirsel bir dille yeni anlatım olanaklarını denediği öykülerinde bireyin yabancılılaşmasını aktarmıştır.
- C) 1970'lerden sonra toplumsal sorunlara daha fazla yönelen Orhan Duru, *Ağır İşçiler ve Yoksullar Geliyor*'da işçi yaşamını gerçekçi bir tavırla ele almıştır.
- D) Füruzan, *Parasız Yatılı*'da çöken burjuva ailelerin, yoksulluk ve yalnızlıkla boğuşan kadın ve çocukların, yurt özlemi çeken göçmenlerin dramlarına yer vermiştir.
- E) Mustafa Kutlu'nun ilk hikâye kitabı *Ortadaki Adam*'da toplumsal değişme, çarpık şehirleşme, göç gibi temalar yer almıştır.

5. Aşağıdakilerden hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) İnci Aral'ın 1965 yılında yayımladığı *Yanık Saraylar*'ın Türk öykücülüğündeki modern yöneler içinde ayrı bir yeri olduğu kabul edilmiştir.
- B) *Ah Bayım Ah!* öykü kitabıyla tanınan Nazlı Eray, öykülerinde fantastik, gerçeküstücü ve masalsı öğelerden bol bol yararlanmıştır.
- C) Sevinç Çokum, *Eğik Ağaçlar* adlı hikâyelerinde içinde bulunan dönemin siyasi, ekonomik ve sosyal hayatını yansımıştır.
- D) Mustafa Kutlu, *Yoksulluk İçimizde ve Ya Tahammül Ya Sefer* kitaplarında Türkiye'nin kapitalistleşme sürecinin getirdiği toplumsal sorunlara eğilmiştir.
- E) Leyla Erbil, ilk kitabı *Hallaç*'ta tüm yargılara başkaldırılmış, bilinçli olarak tercih yapmaktan kaçınan insanı anlatmayı amaçlamıştır.

6. Bilge Karasu; ---- adlı kitabındaki öykülerde bireyin iç dünyasına yönelik onu insanlar arasındaki yalnızlığı ve çevresinin katılışıyla, kıskançlıklarını ve acısıyla yansımıştır. Karasu'nun yazarlık yaşamının belki de en önemli kilometre taşıını oluşturan ---- gerek bireyi geçmiş, şimdi ve gelecek bağlamındaki konumlayışı gerekse anlatım ve dile getirdiği açılımlar bakımından dikkat çekmiştir. ---- adlı masal / anlatı kitabıyla benzer temaları masal türü ve söyleminin sağladığı olanaklarla daha da geliştirerek sürdürmüştür Karasu, bireyi bir anlamda masal dünyasına taşıyıp orada konumlandırmıştır.

Bu parçadaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Troya'da Ölüm Vardı - Uzun Sırmuş Bir Günü Akşamı - Göçmüş Kediler Bahçesi*
- B) *Hallaç - Gecede - Eski Sevgili*
- C) *Bozbulanık - Topal Koşma - Menekşeli Bilinç*
- D) *Eğik Ağaçlar - Bölüşmek - Derin Yara*
- E) *Şışhane'ye Yağmur Yağıyordu - Ayışığında "Çalışkur" - On İkiye Bir Var*

7. "Kömürü, elması yakaladığımızdan" söz etmişsin. Bir sunepe kırılcım kül etti o elması. Sonuna degen gidilemedi, son bilinse, son belli olsa da. Kaçınılmazdı, orası öyle, ne ki kaçarak kaçınılmaza boyun eğmek yazgımızı biz yazmadık mı? Biz yok muydu yoksa? Biz yanlışsı! Geceleri esnetip uzatan saçların kaydı avuçlarım dan. Yazıklanmanın yarası ne?

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Zaman ve mekân unsuru belirsizdir.
- B) Soru cümleleri ile akıcılık sağlanmıştır.
- C) İç çözümleme tekniğine yer verilmiştir.
- D) Şiirsel üsluba sahip cümleler vardır.
- E) Birinci kişili anlatıcı ağızı ile yazılmıştır.

8. 20. yılın sonlarında ön plana çıkan küçürek hikâye; kısa, yoğun ve düşündürücü niteliğiyle modern çağın gereksinimlerine cevap veren yeni bir türdür. ----, bireysel ögelerden hareketle evrensel izleklerle ulaşan bu türün Türk edebiyatındaki en güçlü temsilcilerinden biridir. Sanatçının küçürek hikâyelerinde bireyler; genellikle kendini fark ederek umutsuzluğa, karamsarlığa kapılır ve bunalarlar. *Kaçınlar, Bozgun, Av ve Bir Gemide* adlı kısa öykülerinde de birey içinde yaşadığı değerler dizgesinden koptuğu için felsefi boyutlu bir bunalıma sürüklendir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Adalet Ağaoğlu
- B) Ferit Edgü
- C) Necati Tosuner
- D) Murat Gülsoy
- E) Nezihe Meric

9. Küçürek hikâyeyi bir çığlık olarak tanımlayan Ramazan Korkmaz, yüz sözcüğü geçmeyecek anlatıları küçürek hikâye olarak adlandırır. Küçürek hikâye yazarı, sıradan ama yoğun ve özgün yaştaları daha çok simgesel düzeyde bize anlatır. Bunun nedeni, günümüz insanının zaman yoksulu olmasıdır. Küçürek hikâye; ortaya herhangi bir bildiri koymaz, nasihat etmez, karakter geliştirmez, okuyucuya bir yere taşımaz. Ancak bazı değişmez hakikatleri sezdirdir, insanları onlarla aniden yüzleştirerek şok uyarmalar yapar. Bunun için de anlatılmaya değer olanın en vurucu, en çarpıcı, en can alıcı anını seçecek bir fotoğraf karesi gibi.

Bu parçada küçürek hikâye ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Hacmi dolayısıyla hiçbir şeyi uzun uzun anlatmaz.
- B) Hayatın olağan akışının kısacık bir anına ışık tutar.
- C) Kisalığı sayesinde günümüzde ilgi gören bir türdür.
- D) Yansıttığı gerçeklik okurda anı bir şaşkınlık yaratır.
- E) Okurun ders alabileceği herhangi bir iletisi yoktur.

1. 1980 sonrasında, şiirleri ve yazılarıyla kendi kuşağının en çok ses getiren şairlerinden biridir. Aşk, acı, yalnızlık, kırılganlık gibi ana temalar ekseninde gelişen şiirlerinde kendine özgü imgeleri incelikli ve ustalıkla bir dille işler. Yergi yüklü ve kapalı anlatımlı şiirlerinde hüzün, ironi ve lirizmin egemen olduğu görülür. Özellikle *Eskiden Terzi, Kırk Şiir ve Bir şiir* kitapları ustalık döneminin yapıtları olarak kabul edilen şair, *Fazlalıklar* adındaki eseriyle Türk edebiyatında küçürek hikâye türünde eser veren önemli isimlerdendir.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Haydar Ergülen
- B) Nezihe Meric
- C) Ferit Edgü
- D) Murat Yalçın
- E) Necati Tosuner

3. *Yanık Saraylar* 1965'te basıldığında yarattığı tartışmalar ve çektiği ilgiyle yılın edebiyat olayı sayılmış, Türk öykücülüğündeki modern yönelişler içinde ayrı bir yeri olduğu kabul edilmiştir. Altı öyküden oluşan kitap bilinc akışının başarılı örneklerinden olup yazarın; simgeler, alegorilere çokça yer verdiği bir eserdir. Yazar, *Yanık Saraylar*'dan sonra uzun bir suskuluk dönemine girmiştir. 1982'de *Sahibinin Sesi* adlı oyunu ve *Afrika Dansı* adlı bir öykü kitabı yayımlanmıştır.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nezihe Meric
- B) Sevgi Soysal
- C) Sevim Burak
- D) Müge İplikçi
- E) İnci Aral

2. Aşağıdakilerden hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Demir Özlu, *Soluma ve Boğuntulu Sokaklar* hikâyelerinde zaman, mekân, kişi ve olay gibi klasik unsurları en aza indirmeye çalışır.
- B) Latife Tekin; *Ah Bayım Ah, Geceyi Tanıdım* gibi fantastik hikâyeleri ile gerçekliğin sınırlarını zorlayan değişik öykülerle ilgisi üzerine çeker.
- C) Adnan Özyalçın; *Panayır* ve *Surile* kenar mahalle insanların yalnızlık, bunalım ve yabancılışlarını psikolojik ayrıntılara inerek anlatır.
- D) Bilge Karasu; *Troya'da Ölüm Vardı, Uzun Sürmüş Bir Günü Akşamı* ile inanç ve korku gibi evrensel temaları daha çok psikolojik bir zeminde yansıtır.
- E) Ferit Edgü; *Kaçkınlar, Bozgun* hikâyelerinde toplum kaçacı aydın kişilerin yozlaşmalarını ve yaşamın anlamsızlığını işler.

4. İlk dönem öykülerinde bireysel sorunları varoluşu, gerçeküstü öğelerle irdelemiştir. Sonraki öykülerinde toplumsal sorunları titiz bir gözlemebilir ve yergili bir anlatımla ele almıştır. İlk öykü kitabı *Tutkulu Perçem*'de teyzesi Rosel'in kişiliğinden yola çıkararak ve büyükannesinin adını verdiği birbirine bağlı on dört öyküden oluşan *Tante Rosa*'da bunalımı, tedirginliği, karamsarlığı, yabancılaşmayı, kadın özgürlüğünü konu edinmiştir. Bu öykülerinde anlatımına eşlik eden ince alaycılık daha sonraki yapıtlarında da ağırlıklı olarak göze çarpar.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mustafa Kutlu
- B) Sevgi Soysal
- C) Durali Yılmaz
- D) Müge İplikçi
- E) Murat Gülsoy

5. Çağdaş Türk edebiyatında şiirle küçürek öykü arasındaki kan bağını belgeleyen yazarlar içinde ---- ayrıcalıklı bir yere sahiptir. Küçürek öyküyü “çok kısa öykü, öykücü, kırkısa öykü, öykümsü, kısacık öykü, en kısa öykü, öyküceğiz” gibi sözlerle tanımlayan yazar, kısa öykülerinde kullandığı dilin kıvraklılığıyla zaman zaman şireye yaklaşır. Yalnızca *Yakamoz Avına Çıkmak* kitabının bir bölümünde bakıldığından bile ses, dize ve imge niteliği gösteren çok sayıda örnekle karşılaşılabilir. İlk öykülerinde, çevresinde bulunan küçük insanların serüvenlerini yer yer mizahi bir üslupla veren yazar daha sonra oldukça içe dönük öyküler yazar. *Onunkiler Maviydi*, *Çıkmazda* ve *Kambur* yazarın hikâye kitaplarından bazlıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ferit Edgü
- B) Sevim Burak
- C) Necati Tosuner
- D) Hulki Aktunç
- E) Leyla Erbil

6. *Gidenler Dönmeyenler* ve *Bir Çağ Yangını* adlı ödüllü öyküleri olan ----, küçürek öykü türünde de eserler vermiştir. Yazar, öykülerinde müşterek bir kültürün ve onu kuran unsurların bilincindedir. Mensubu olduğu kültürlere modernizmi sentezlemeyi bilir. Buna bir de toplumsal duyarlılık hususundaki özeni eklenince duyarlı ve köklerine bağlı bir yazar portresi ile karşılaşılır. Öykülerinde çağrımların ve estirilen tatların damıtılmış, bütün öykülerine katman katman anlamla döşenmiş olduğunun farkına varılır. Küçürek öykünün sınırlı imkânları içinde de bunu başaran yazar, bu türde yazmış olduğu öykülerini *Gündelik Söylenceler* başlığı altında toplar.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Haydar Ergülen
- B) İnci Aral
- C) Pınar Kür
- D) Hulki Aktunç
- E) Rasim Özdenören

7. Yok yok. Umutlanma. Hangi dilden düşündü? Tükendi geçmiş, dönenmem geriye. Dokunmasın, kırılırm parça parça. Uyu, uyanamayacağından kuşkulanmasız. Erik yeşiline dönüştü bakışları. İncir ağaçlarının dalları ağırlaşmış. Sebze bahçesine çağrılmıştım. Karanlık. Sakızlanan sesi belirdi yanı başında. “Bulanık göle gel. Birlikte inelim dibe...”

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Zaman belirgin değildir.
- B) Şiirsel bir üsluba sahiptir.
- C) Ayrıntılara önem verilmiştir.
- D) Öyküleyici anlatım vardır.
- E) Bilinç akışı kullanılmıştır.

8. Oğuz Atay'ın yapıtlarında “oyun” ve “okur” ayrı bir öne-me sahiptir. Ancak, karamsar olan Atay okura pek gü-venmez hatta *Tutunamayanlar*'nın sonundaki mektupta okuru eleştirir. ---- adlı kitabında da fantastik bir öykü görünümündeki *Demiryolu Hikâyecileri*'nde, yazdıkları öyküler siğindıkları bir istasyonda satarak geçimlerini sağlayan üç kişinin hayatı anlatılmaktadır. Öyküdeki öykücüyü yavaş yavaş çukura iten şey, istasyon şefinin kişiliğindeki kültürel düzensizliktir. Böyle bir ortamda ne dinleyici ne de okuyucu bulunabilir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Tehlikeli Oyunlar*
- B) *Korkuyu Beklerken*
- C) *Oyunlarla Yaşayanlar*
- D) *Bir Bilim Adamının Romanı*
- E) *Eylembilim*

9. 1950'lerde kadın sorunlarına büyük bir cesaretle yak-laşmış ve öykülerinin çoğunu kadın kahramanlardan oluşturmuş ----; *Hallaç* isimli öykü kitabı olay, konu ve kişilerden ziyade dile önem verir. *Hallaç* kitabında içerik ve biçimde ilişkin duyulan kaygılar, diğer iki kitabında yoktur. *Gecede* adlı öykü kitabında kadın ve erkek meseleleri, ekonomik ve toplumsal meselelere ideolojik bir tavır ile yaklaşır. *Eski Sevgili* ise son öykü kitabıdır ve beş öyküden oluşur. Kitap içindeki en uzun öykü kitabı ismini veren öyküdür. Aşk, eleştiri, ikiyüzlülük, burjuvalık gibi meseleler kitabın özünü oluşturur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Leyla Erbil
- B) Nazlı Eray
- C) Sevgi Soysal
- D) Nezihe Meriç
- E) Bilge Karasu

1. (I) Roman türünün ilk örneği, Cervantes'in (Servantes) XVII. yüzyılın başlarında yayımlanan *Don Quijote* (Don Kişot) adlı eseridir. (II) Türk edebiyatında roman türü Tanzimat Dönemi'nde yazılmaya başlanmıştır. (III) Türün ilk çeviri örneği, Yusuf Kâmil Paşa'nın Fransız yazar Fénelon'dan çevirdiği *Télémaque*'dır. (IV) İlk yerli roman, Sâimpâşazâde Sezâî'nin *Taaşşuk-ı Tal'at ve Fitnat* adlı eseridir. (V) Türk romanı, teknik açıdan Servetifünun Dönemi'nde güçlenmiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

Taaşşuk-ı Tal'at ve Fitnat adlı eser Sâimpâşazâde Sezâî tarafından değil Şemsettin Sâmi tarafından yazılmıştır.

Cevap: D

2. Aşağıdakilerden hangisinde konusuna göre roman türleri ve örnekleriyle ilgili eşleştirme yanlışır?

- A) Bilim kurgu romanı - *Ben Robot*
B) Psikolojik roman - *Eylül*
C) Sosyal roman - *Yaprak Dökümü*
D) Fantastik roman - *Yüzüklerin Efendisi*
E) Tezli roman - *Küçük Ağa*

Çözüm:

Küçük Ağa tezli romana değil, tarihî romana örnek verebilir.

Cevap: E

3. Aşağıdakilerin hangisinde konusuna göre roman türleri ile ilgili bir bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) Bilim kurgu romanı; gelecekte olabilecek olayları bilimsel bir yaklaşımla, hayal gücünü de kullanarak anlatan roman türüdür.
B) Tarihî roman; sınıf çatışması, geçim sıkıntısı, göç gibi toplumsal ve ekonomik sorunları veya birtakım töreleri ele alan roman türüdür.
C) Egzotik roman, uzak ve yabancı ülkelerin doğa ve insanların konu edinen roman türüdür.
D) Fantastik roman; gerçeküstü olay, kişi ve yerleri konu alan roman türüdür.
E) Tahil romanı; insanın iç dünyasını, bilincini, olayların insanın ruh dünyasına etkilerini anlatan roman türüdür.

Çözüm:

Sınıf çatışması, geçim sıkıntısı, göç gibi toplumsal ve ekonomik sorunları veya birtakım töreleri ele alan roman türü sosyal romandır.

Cevap: B

4. ----, roman türünün Batılı anladındaki ilk örneklerini ---- ile ---- adlı eserleriyle vermiştir.

Bu parçadaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Nâmık Kemal - *İntibah - Cezmi*
B) Sâimpâşazâde Sezâî - *Küçük Şeyler - Sergüzeş*
C) Ahmet Mithat Efendi - *Yeniçeriler - Felâtun Bey ile Râkim Efendi*
D) Halit Ziya Uşaklıgil - *Mai ve Siyah - Aşk-ı Memnu*
E) Recâîzâde Mahmut Ekrem - *Araba Sevdası - Şemsâ*

Çözüm:

Halit Ziya Uşaklıgil, roman türünün Batılı anladındaki ilk örneklerini *Mai ve Siyah* ile *Aşk-ı Memnu* adlı eserleriyle vermiştir.

Cevap: D

5. Aşağıdakilerden hangisi Türk edebiyatında roman türünde yazılmış ilk eserlerden biri değildir?

- A) *İntibah* - Namık Kemal
B) *Araba Sevdası* - Recaiçâde Mahmut Ekrem
C) *Eylül* - Mehmet Rauf
D) *Çalikuşu* - Reşat Nuri Güntekin
E) *Cezmi* - Namık Kemal

Çözüm:

İntibah adlı eser Türk edebiyatındaki ilk edebî romandır. *Araba Sevdası* adlı eser Türk edebiyatındaki ilk realist romandır. *Eylül* adlı eser Türk edebiyatındaki ilk psikolojik romandır. *Cezmi* adlı eser Türk edebiyatındaki ilk tarihî romandır. *Çalikuşu* adlı eser, Türk edebiyatında roman türünde yazılmış ilk eserlerden biri değildir.

Cevap: D

6. Psikoloji ve sağlık bilimleri alanlarında çalışan araştırmacılar edebî roman okumanın ruh sağlığı açısından kurgusal olmayan türlerle karşılaşırılamayacak faydalı olduğunu ileri sürüyorlar. Edebî romanlar popüler ya da belli bir türe ait kurgular gibi başka kategori ve alt türler altında kolaylıkla sınıflandırılamadıkları için farklıdır. Bu tür romanlar karakterlere dayalıdır ve genellikle gerçek hayatı baz alırlar. Hassas bir ustalıkla işlenmiş hikâyeler yalnızca hayal gücümüzü beslemekle kalmaz aynı zamanda yeni ve yaratıcı düşünce şekillerini de harekete geçirerek bizden yabancı zihinleri anlamamıza yardımcı olurlar.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Roman okumak empati yeteneğini geliştirir.
- B) Edebî romanlar hayal gücümüzü zenginleştirir.
- C) Popüler romanlar da edebî romanlar kategorisindedir.
- D) Roman okumaya dayalı araştırmalar yapılmıştır.
- E) Edebî romanlarda hayatın gerçeklerine rastlamak mümkündür.

Çözüm:

Bu parçadan "... bizden yabancı zihinleri anlamamıza yardımcı olurlar." ifadesiyle empati yeteneğini geliştirdiğine, "hayal gücümüzü beslemek" ifadesiyle hayal gücümüzü zenginleştirdiğine, "Psikoloji ve sağlık bilimleri alanlarında çalışan araştırmacılar edebî roman okumanın ruh sağlığı açısından kurgusal olmayan türlerle karşılaşırılamayacak faydalı olduğunu ..." ifadesiyle okumaya dayalı araştırmalar yapıldığına, "... genellikle gerçek hayatı baz alırlar." ifadesiyle hayatın gerçeklerine rastlamanın mümkün olduğunu ulaşılabilir. Bu parçada popüler romanların edebî romanlar kategorisinde olduğuna dair bir ifade kullanılmamıştır.

Cevap: C

7. Kurmaca karakterler, kurmaca bir hikâyeyen içinde var olurlar. Belki gerçek hayatı bir karşılığı vardır ya da tam tersi olarak gerçek hayatı hiçbir ilişkisi yoktur. Ancak söyleyebileceğimiz tek şey, elimizde bir kurmaca karakterin olduğu ve onun kurmaca bir hikâye ile var olageldiğidir.

Bu parça romanın aşağıdaki özelliklerinden hangisi ile ilgili olabilir?

- A) Kişi sayısı genellikle fazladır.
- B) Konu için bir sınırlama yoktur.
- C) Romanda kişiler ayrıntılı bir şekilde tasvir edilir.
- D) Romanlar birden çok bakış açısı ile yazılır.
- E) Roman, hem bir gerçekliğin hem de düş gücünün ürünüdür.

Çözüm:

Bu parçada roman ile ilgili "gerçek hayatı bir karşılığı vardır ya da tam tersi olarak gerçek hayatı hiçbir ilişkisi yoktur." ifadesinde romanın hem bir gerçekliğin hem de düş gücünün ürünü olduğu belirtilmektedir.

Cevap: E

8. I. Postmodern roman - *Gülün Adı* - Umberto Eco
 II. Realist roman - *Kırmızı ve Siyah* - Sartre
 III. Egzistansiyalist roman - *Nana* - Émile Zola
 IV. Romantik roman - *Sefiller* - Victor Hugo

Numaralandırılmış eşleştirmelarından hangisinde bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız IV
- D) I ve IV
- E) II ve III

Çözüm:

Realist roman - *Kırmızı ve Siyah* - Stendhal, Natüralist roman - *Nana* - Émile Zola doğru eşleşmelerdir.

Cevap: E

9. Osman Bey, Kaplan Çavuş'un Konya için anlattıklarını, yollarının durumunu bildiğinden Arşun İlhan'ın ölümünden berisini dinlememiş; başka düşüncelere dalmıştı. Kayınbabasının "Ne dersin Moğol'un ölmesine oğlum?" sorusuna döndü, gülümseyerek dalgınlıktan kurtulmaya çalıştı.

Bu parça aşağıdaki konusuna göre roman türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Tarihî roman
- B) Psikolojik roman
- C) Macera romanı
- D) Sosyal roman
- E) Tezli roman

Çözüm:

Bu parçada tarihî bir olay ve Osmanlı Devleti'nin kuruçusu Osman Bey'le ilgili bir anlatım olduğundan bu roman konusuna göre tarihî romandır.

Cevap: A

- 10.** (I) Oluş ya da olabilecek bazı olayların kişi, yer, zaman ve mekân çerçevesi içinde anlatıldığı mensur eserlere roman denir. (II) Roman göstermeye dayalı bir edebiyat türüdür. (III) Esas olarak kurgusu anlatılacak bir hikâye ile bunu anlatan bir anlatıcıya dayanmaktadır. (IV) Bu bakımından romancı dilin sağladığı imkânlarından en geniş ölçüde yararlanır. (V) Esasen romanı edebî kılan yön de romançının dili kullanma yeteneğinde saklıdır. (VI) Roman sanatında asıl hedef, insanlara gerçekleri ispatlamaktır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) Yalnız I B) II ve VI C) II ve V
 D) III ve VI E) IV ve V

Çözüm:

II. cümlede “Roman göstermeye dayalı bir edebiyat türüdür.” yerine “Roman anlatmaya dayalı bir edebiyat türüdür.” olmalıdır. VI. cümlede “Roman sanatında asıl hedef, insanlara gerçekleri ispatlamaktır.” yerine “Roman sanatında asıl hedef, insan gerçekini anlatmaktır.” olmalıdır. Romanın ispatlamak gibi bir amacı yoktur.

Cevap: B

- 11.** Onlar gibi olmak, onlar gibi giyinmek, onlar gibi yiyp içmek, onlar gibi oturup kalkmak, onların diliyle konuşmak... Haydi bunların hepsini yapayım. Fakat onlar gibi nasıl düşünebilirim? Nasıl onlar gibi hissedebilirim?

Bu parçanın teması aşağıdakilerin hangisi olabilir?

- A) Hoşgörü
 B) Özlem
 C) Yabancılılaşma
 D) Ayrılık
 E) Özgürlük

Çözüm:

“Fakat onlar gibi nasıl düşünebilirim.? Nasıl onlar gibi hissedebilirim?” cümlelerinde parçadaki kişinin bulunduğu yerdeki insanlara karşı kendini yabancı hissettiği anlaşılmaktadır. Hoşgörü, özlem, ayrılık, özgürlük temalarıyla ilgili bir ifade parçada kullanılmamıştır.

Cevap: C

- 12.** Psikoloji ve simgesel öğelerin yer yer ağır bastığı “Dağın Öteki Yüzü” üclemesi *Ortadirek*, *Yer Demir Gök Bakır* ve *Ölmez Otu*’ndan oluşmaktadır. Bu üçleme, yazarın *Ortadirek*’in ön sözünde de belirttiği gibi, kendi yaşantısı ve tanıklığıdır. İlk kitabı olan *Ortadirek*’te yazar, Torosların arkalarındaki bir köyün insanların, pamuk tarlalarında ırgatlık yapmak için Çukurova’ya doğru yola koyuluşlarını, tabiatla dövüse dövüse Çukurova’ya varışlarını anlatır. Roman destansı bir hava içinde ve bu havaya uygun bir Türkçe ile kaleme alınmıştır. Dizinin ikinci kitabı *Yer Demir Gök Bakır* bir köy topluluğunun mit yaratması öyküsüdür. *Yer Demir Gök Bakır*’da, güclükler içinde bunalan, yaşama şartlarını değiştirmek için bir umutları, bir düşünceleri olmayan köylülerin, insanoğlunun çaresiz kaldıkça başvurduğu çözüme başvurarak bir mit yaratmalarını ve bu mite siğınışlarını anlatır. Üçlemenin son kitabı *Ölmez Otu*’nda ise bir yandan değişen koşullar içinde bu mitin yıkılışı anlatılır.

Bu parçada söz edilen “Dağın Öte Yüzü” adlı eser konusuna göre aşağıdakilerin roman türlerinden hangisine örnek gösterilebilir?

- A) Polisiye roman
 B) Gotik roman
 C) Fantastik roman
 D) Psikolojik roman
 E) Nehir roman

Çözüm:

Nehir roman, aynı yazar tarafından yazılan farklı romanların birbirleriyle ilişkili olduğunu ifade etmek için kullanılan bir kavramdır. “Nehir” kelimesi, bir eserin “tek kitapta” tamamlanmadığını, anlatılan şeyin bir “nehir gibi” devam ettiğini yani başka kitaplara yayıldığını ifade etmek için kullanılır. Bu parçada “Dağın Öte Yüzü” adlı eser, devam eden roman serisinden oluştugundan nehir romana örnek verilebilir.

Cevap: E

13. Gülsarı doru tayın sesini pek yakınında işitti, sesini hemen tanıdı. O da kışneyerek cevap vermek isted ama ağzını açmak istediği zaman müthiş canı yandı ve kışneyemedi. Sonunda doru tay onu buldu. Alnındaki ak sakar ay ışığında parlıyordu. Yanına sokuldu.

Bu parçada

- I. Zaman
- II. Mekân
- III. Olay örgüsü
- IV. Kişiler

yapı unsurlarından hangisi belirgin değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız IV
 D) I ve II E) III ve IV

Çözüm:

Bu parçada doru tayın ses etmesi, Gülsarı'nın sesi tanıyamaması, canı yanması, doru tayın Gülsarı'yi bulması, yanına sokulması olay örgüsündür. Parçadaki "ay ışığı" ifadesi zamanın akşam olduğunu belirtmektedir. Kişiler Gülsarı ve doru taydır. Olayın gerçekleştiği mekânlara ilgili bir ifade parçada kullanılmamıştır.

Cevap: B

14. Bir gün sonra Sabiha Hanım, onu Paşa'nın odasına yolduğu vakit ilk defa olarak Kanarya'yı Paşa'nın odasında buldu. Paşa arkası dik bir sandalyede oturuyor; yüzü endişeli, gözleri dalgın görünüyor. Kanarya bir yer minderinde ud çalışıyor, Rabia'nın bir zamanlar unutamadığı bir şarkıyı dolgun ve üzgün bir sesle söylüyordu.

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisine yer verilmiştir?

- A) İç çözümleme
- B) Diyalog
- C) İç konuşma
- D) Bilinç akışı
- E) Geriye dönüş

Çözüm:

Kişilerin iç dünyalarının, iç yaşantılarının, hakim anlatıcı ve bakış açısından anlatıldığı psikolojik tahlil teknüğine iç çözümleme denir. Bu parçada "yüzü endişeli, gözleri dalgın görünüyordu", "Rabia'nın bir zamanlar unutamadığı bir şarkı", "dolgun ve üzgün bir ses" ifadeleri roman kişisinin psikolojisini yansıtmaktadır.

Cevap: A

15. Harbin en sıkışmış dakikalarında bir akşam kumandanla Haymana'ya gittik. Haymana, muazzam bir hastane hâlini almıştı. Sokaklarda kağnı, at arabası, sedye ne varsa yaralı taşıyordu; yaş, çamurlar ve karanlık, kasa-banın her tarafında yağmurun ortasında ötede beride elinde fenerlerle beyaz gömlekli sıhhiye neferleri, emir veren, koşuşan doktorlar vardı.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangilerine yer verilmiştir?

- A) Açıklama - öyküleme
- B) Öyküleme - tartışma
- C) Betimleme - tartışma
- D) Betimleme - öyküleme
- E) Açıklama - tartışma

Çözüm:

Bu parçada Haymana'ya gidiş Haymana'daki kişilerin yaptıklarıyla olay anlatımı olduğundan öyküleyici anlatıma yer verilmiştir. Haymana'daki sokakların özellikleri anlatılarak betimleyici anlatıma da yer verilmiştir.

Cevap: D

16. Birkaç saat boyunca Rick eve girmeye cesaret edemedi. Olan bitenler çok korkunç olmaliydi ama sormaya korkuyordu. Ancak akşamüstüne doğru kapıyı burnuya itti ve içeriye süzüldü. Bayan Kocasoğan hâlâ aynı koltukta oturuyordu ve karşısındaki boşluğa bakiyordu. Rick burnıyla onun eline dokundu. Amalia kimildadi.

— Ah, sen misin, diye sordu.

— Ne oldu, diye sordu Rick.

— Bir konuğumuz var, istenmeyen bir konuk.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Diyalog anlatım tekniğinden yararlanılmıştır.
- B) İç çözümleme anlatım tekniğinden yararlanılmıştır.
- C) İç konuşma anlatım tekniğinden yararlanılmıştır.
- D) Öyküleyici anlatıma yer verilmiştir.
- E) Hâkim bakış açısı kullanılmıştır.

Çözüm:

Bu parçada konuşma çizgileriyle verilen bölümde diyalog, "cesaret edemedi, sormaya korkuyordu" ifadelerinde hem iç çözümleme hem hâkim bakışından yararlanılmıştır. Rick'in eve girmesi, evdekilerin durumu, Rick'in burnıyla eline dokunması, Amalia'nın kimildaması ve konuşmaya başlamaları olay ifadeleri olduğundan öyküleyici anlatıma yer verilmiştir. Bu parçada iç konuşma anlatım tekniğinden yararlanılmamıştır.

Cevap: C

17. Romanlarda mekân ile baştan geçen olaylar ve kahramanların mizaçları arasında türlü bağlantılar bulunur ve romançı, kişileri daima mekân ve eşya ile birlikte ele alıp değerlendirir.

Bu cümledeki bilgiye aşağıdaki parçalardan hangisi örnek olamaz?

- A) Nihayet bir sonraki ders günü geldi. Rakım, merakını gidermek için eve daha erken gelip dersten önce kızlarla konuştu. Aralarında geçen bu konuşma Türkçe olarak yapılmıştı. Kızların Türkçesi, artık böyle konuları konuşabilecek seviyeye gelmişti.
- B) Boğaziçi'nin mavi havasını, içtiğim lezzetli bir su gibi, Çamlıca'nının de kokladığım bir çiçek gibi duyardım. Bunu kimseden duymamış ve kimseye de sormamış olduğum hâlde ben, Çamlıca'nın nıçın böyle yüksek ve havasının da bir buhurdandan yükselen kutsi kokular gibi tesirli ve titrek olduğunu biliirdim.
- C) Üsküdar'a gidişler, daima eğlenceliydi. Fakat o zamanlarda Üsküdar iskelesinin etrafı, insan sefaletlerinin bir sergisi gibi öyle izdihamlı, sıkkışık, karanlık, köpekli, sinekli, kirli ve kasvetliydi ki bana âdet korkuya benzer bir eza verirdi.
- D) Tevfik, tirabzanlara tutuna tutuna kendini üç kat merdivenlerden zorla yukarıya sürükledi. Dizleri titriyor, gözleri kararıyor, korkudan âdet kendinden geçecek hâle geliyordu. Fakat bununla beraber gözleri Zati Bey'in yeni evindeki başkalığı teferruatıyla zapt ediyordu...
- E) Birbirine ufunetli adaleler gibi geçmiş, yaslanmış tahta evler. Her yağımurda, her küçük fırtınada sancılanan ve biraz daha eğrilip büğrülen bu evlerin önünden her geçişimde çögünün ayrı maceralarını takip ederdim. (...) ve hepsi hastadır, onları seviyorum; çünkü onlarda kendimi buluyorum...

Çözüm:

Bu cümlede romanlardaki mekân ve mekânın insan üzerindeki etkisinin romanlarda verilmesine degenilmiştir. B, C, D ve E seçeneklerinde mekânlar kişilerin ruh durumlarıyla bağlantılı olarak verilmiştir. A seçeneğinde mekânlı ilgili "ev" sözcüğü kullanılmış ancak roman kişişi üzerindeki etkisine degenilmemiştir.

Cevap: A

18. Samim evi dolaşmaya karar vererek sofaya çıktı. Bu katta Necile'nin yatak odasından başka aranacak yer olmadığı için hemen merdivene doğru yürüdüktken sonra durdu, başına kaldırarak etrafı dinledi. Sessizlik tamdı. Merdiveni ağır ağır indi. Kalbinin çarpıntısı biraz hafifleyerek devam ediyordu. Alt kat sofada da biraz durdu. Yine uzun fasılalarla damlayan su, derin sessizliği yumuşak ve tutuk bir çınlayışla deliyor; bu gece trajik bir süratle koşan hadiselerin ritmine aykırı bir temkin, ağırlık ve sükünlük hissi veriyordu. Samim bu sesi uzun bir an dinledi ve sevdi. Beyazları parlayan kapılarla bakanlık hangi odaya gideceğini düşündü. Hatırladı.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Hâkim bakış açısı kullanılmıştır.
- B) İç çözümleme anlatım tekniğine başvurulmuştur.
- C) Anlatıcı üçüncü tekil kişidir.
- D) Roman kişisinin ruh hâli mekânla ilişkilendirilmiştir.
- E) Bilinç akışı anlatım tekniğinden yararlanılmıştır.

Çözüm:

Hakim bakış açısından anlatıcı, olaylara ve kahramanlara hâkimdir. Olayların nasıl gelişeceğini bilir ve görür. Olayları anlatırken kahramanların aklından geçenleri ve psikolojilerini yansıtır. Bu parçada "düşündü, hatırladı" gibi sözcüklerle hakim bakış açısı kullanılmıştır. İç çözümleme; kişilerin iç dünyalarının, iç yaşantılarının, hâkim anlatıcı ve bakış açısından anlatıldığı psikolojik tahlil tekniğidir. Bu anlatım tekniğinde anlatıcı, kişinin iç dünyasına bütünüyle egemen olan dışarıdan bir unsur olarak etkindir; anlatılan kişi ise edildir. Bu parçada hâkim bakış açısı olduğundan iç çözümleme tekniğine başvurulmuştur. Parçada "düşündü, hatırladı" gibi sözcüklerden üçüncü tekil kişi anlatıcı kullanıldığı anlaşılmaktadır. "Yine uzun fasılalarla damlayan su, derin sessizliği yumuşak ve tutuk bir çınlayışla deliyor; bu gece trajik bir süratle koşan hadiselerin ritmine aykırı bir temkin, ağırlık ve sükünlük hissi veriyordu." ifadesinde roman kişisinin ruh hâli mekânla ilişkilendirilmiştir. Mekân unsuru olarak burada "sofa, merdiven" gibi yerler verilmektedir. Bilinç akışı; romanda kahramanın zihinden geçenleri aralıksız olarak ve seri hâlde, belli bir sıraya koymadan olduğu gibi aktarmaya çalışan anlatım tekniğidir. Bu parçada bilinç akışına örnek olabilecek bir kullanım yoktur.

Cevap: E

19. Gezgin ozan, Frenk savaşçısını selamladı. Masaya bir divitle cöngünden kopardığı sarımtırak kâğıtları saygıyla bırakıdı. Yanık yüzüydü. Ağzının ucunda, yumuşak bir gülümseme vardı. Gözlerindeki garip dalgınlıkla, yaşadığı çağda çok dışarıdan, çok uzaktan bakıyor gibiydi. Esir, yıpranmış giyimlerinin ceplerinde aradığı kâğıtları bulmuş, "Yaklaş, ver!" emri bekleyerek boynunu biraz bükmüştü. Şövalye eliyle işaret etti. Mavro'nun alıp koşturduğu kâğıtlara hemen baktmadı:

- Nerelisin?
- Menteşe Beyliği'nden...
- Necisin?
- Bey gemisinde levent yüzbaşısı...
- Kimlere esir düştün?
- Rodosluya...
- Basıldınız mı?

— Yok! Biz, Lindos'u basacaktık! Altı gemiyle çıktıik Bodrum'dan... Nesirez Adası'ni vurduk önce... Adalı, sancaklarını baş aşağı getirip ak bezler sallayarak vire istedî. Sonra apansız saldırdı.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Kişi betimlemelerine yer verilmiştir.
- B) Öyküleyici anlatım kullanılmıştır.
- C) Diyalog anlatım tekniğinden yararlanılmıştır.
- D) Konusuna göre tarihî romandan alınmıştır.
- E) İç konuşma anlatım tekniğine başvurulmuştur.

Çözüm:

"Gözlerindeki garip dalgınlık, yanık yüzüydü, yıpranmış giyimler" gibi ifadelerle kişi betimlemelerine yer verilmiştir. "Gezgin ozanın selamlaması, kâğıtları bırakması, şövalyenin işaret etmesi, konuşmanın başlaması" olaya, kişilere bağlı öyküleyici anlatımdır. Konuşma bölümünde karşılıklı konuşmalarla diyalog anlatım tekniğinden yararlanılmıştır. "Şövalye, divit, Menteşe Beyliği" ifadelerinden parçanın tarihî romandan aldığı anlaşılmaktadır. Bu parçada iç konuşma anlatım tekniğine başvurulmamıştır.

Cevap: E

20. Aşağıdakilerin hangisinde tip ile karakter karşılaşırmasında yanlış bilgi verilmiştir?

- A) Tip belli bir zümreyi, niteliği ya da düşünceyi temsil ederken karakter kendine has özelliklerile sıyrırlar.
- B) Karakter çok boyutlu ve katmanlıdır; tip ise sınırlıdır, tek bir özelliğe önde plana çıkar, tek boyutludur.
- C) Tip olay örgüsünü yönlendirmede etkilidir, olaylardan etkilenerek değişir ve gelişir. Karakter temsil ettiği özellikle eserde varlığını sürdürür, değişmez, gelişmez.
- D) Karakterin benzerine başka bir eserde rastlanmaz. Ancak tip, aynı özelliklerle başka eserlerde de ortaya çıkar.
- E) Karakter herhangi bir misyon üstlenmezken tip çoğunlukla bir misyonun taşıyıcısıdır.

Çözüm:

Karakter olay örgüsünü yönlendirmede etkilidir, olaylardan etkilenerek değişir ve gelişir. Tip temsil ettiği özellikle eserde varlığını sürdürür, değişmez, gelişmez.

Cevap: C

- 21.** I. Dışarının ayazından sonra bir an önce evin sıcaklığına kavuşmak istiyordu.
 II. Sokak lambalarının aydınlatıldığı ölçüde etrafı izlemeye çalışıyorum.
 III. Caddeden ara sokağa döndü, çamur birikintilerinin üstünden atladi.
 IV. Kentin ürkütücü sessizliği, tüm acı hatırlalarının istilasına neden oluyordu.
 V. Kapı açılınca koridordaki lambanın ışığı vurdu birden yüzüme.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde hâkim bakış açısı kullanılmıştır?

- A) I ve III
- B) I ve IV
- C) II ve V
- D) I, III ve IV
- E) II, IV ve V

Çözüm:

Hakim bakış açısından üçüncü tekil kişi anlatımı kullanılır ve anlatılan kişinin duyu veya düşüncelerine yer verilir. II ve V. cümlede birinci tekil kişi kullanımı olduğundan hakim bakış açısından söz edilemez. Birinci tekil kişi anlatımı kahraman bakış açısındandır. III. cümlede üçüncü tekil kişi kullanımı vardır ancak anlatılan kişinin duyu veya düşüncelerine yer verilmemiş, gözlemlenebilecek olaylar anlatılmıştır. Bu yüzden III. cümlede gözlemci bakış açısından kullanılmıştır. I. cümlede üçüncü tekil kişi kullanımı vardır ve anlatılan kişinin isteğine yer verilerek duyguları belirtmektedir. Bu yüzden I. cümlede hâkim bakış açısından kullanılmıştır. IV. cümlede üçüncü tekil kişi kullanımı vardır ve anlatılan kişinin düşüncelerine yer verilmiştir. Bu yüzden IV. cümlede de hâkim bakış açısından kullanılmıştır.

Cevap: B

- 22. Bir olayın yer, zaman ve kişi kavramlarıyla birlikte verilmesine öyküleyici anlatım denir.**

Bu bilgiye göre aşağıdakilerin hangisinde öyküleyici anlatımdan söz edilemez?

- A) Bu sırada ilerleyen kafile, selin batırı çıkar, vura çırpa sürüklendiği bir yıkıntıdan başka bir şey değildi. Karanlığın içinde düşerek çamurlara saplananlar çoktu.
- B) O akşam at ikiye bir sürüyor, kapanıyor, soluyor, kendisini toparlıyor, gene silkiniyor, gene ilerlemeye çalışıyor. O; yaşı, romatizmalı bir beygirdir.
- C) Birdenbire, önumde bir adamla bir kadın gördüm. Kalsanzakaya yolunu sordular. Üstündesiniz, dedim. Sankı yol hareket etti. Yürümediler.
- D) Bir adam yer belliyordu. Belin demirine basıyor, kırmızıyla çalan bir toprak altını, üstüne aktarıyordu.
- E) Bugün, fotoğraf etkinliğinin geldiği teknolojik boyut, hayal edilenin çok ötesine ulaşmış durumdadır.

Çözüm:

A, B, C ve D seçeneklerinde olaya dayalı anlatım söz konusudur. E seçeneğinde bir olaydan söz edilmeyip fotoğrafla ilgili bilgi verildiğinden öyküleyici anlatımdan söz edilemez.

Cevap: E

Notlarım

1. Yaşanmış ya da yaşanması mümkün olay veya durumların kişi, yer ve zamana bağlı olarak okuyucuda heyecan ve zevk uyandıracak şekilde anlatıldığı uzun edebî türde ---- denir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) hikâye
- B) masal
- C) fabl
- D) roman
- E) anı

2. Aşağıdakilerden hangisi bir romanın konusu olamaz?

- A) İnsanların başından geçen maceler
- B) İnsanların değişik ruh hâlleri
- C) Önemli toplumsal olaylar
- D) Doğa olayları
- E) Edebiyat tarihinin incelenmesi

3. Dünya edebiyatında roman türünün ilk örneği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Sefiller*
- B) *Don Kişot*
- C) *Suç ve Ceza*
- D) *Decameron*
- E) *Vadideki Zambak*

4. Türk edebiyatında çevirisisi yapılan ilk eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Don Kişot*
- B) *Decameron*
- C) *Savaş ve Barış*
- D) *Telemak*
- E) *Beyaz Diş*

5. Türk edebiyatındaki ilk yerli roman aşağıdakilerin hangisidir?

- A) *İntibah*
- B) *Taaşşuk-i Tal'at ve Fitnat*
- C) *Küçük Şeyler*
- D) *Letaif-i Rivâyât*
- E) *Cezmi*

6. Gerçek dünyaya birlikte farklı bir evrenin de tasarılandığı romanlara ---- denir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) tarihî roman
- B) macera romanı
- C) fantastik roman
- D) tezli roman
- E) egzotik roman

7. Belirli bir düşünceyi savunmak ve kanıtlamak amacıyla yazılan romanlar aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Tezli roman
- B) Bilim kurgu romanı
- C) Psikolojik roman
- D) Macera romanı
- E) Egzotik roman

8. Roman ve hikâyenin karşılaştırılmasıyla ilgili aşağıdakilerin hangisi yanlıştır?

- A) Romanda olaylar hikâyeye göre daha geniş ve ayrıntılı biçimde işlenir.
- B) Romanda daha çok ve çeşitli mekânlara yer verilirken hikâyede sınırlı bir mekâna yer verilir.
- C) Romanda zaman hikâyeye göre daha uzundur.
- D) Romanda kahramanların özellikleri hikâyeye göre daha ayrıntılı verilir.
- E) Romanda kurmaca gerçeklik kullanılırken hikâyede kurmaca gerçeklik kullanılmaz.

9. Türk romanının teknik açıdan güçlendiği dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1. Tanzimat Dönemi
- B) 2. Tanzimat Dönemi
- C) Servetifünun Dönemi
- D) Fecriati topluluğu
- E) Millî Edebiyat Dönemi

10. Aşağıdakilerden hangisinde romanın özellikleriyle ilgili bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) Serim düğüm ve çözüm kısımlarından oluşur.
- B) Ruh çözümlemelerine yer verilmez.
- C) Öğretici metin türlerinden yararlanılabilir.
- D) Konu sınırlaması yoktur.
- E) Kişi sayısı genellikle fazladır.

11. Aşağıdakilerin hangisinde Türk edebiyatında romanın ilk örnekleri verilmiştir?

- A) Tanzimat Dönemi
- B) Servetifünun Dönemi
- C) Fecriati topluluğu
- D) Millî Edebiyat Dönemi
- E) Cumhuriyet Dönemi

12. Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun *Anahtar* adlı romanı, 1072 yılında Alpaslan'ın ölümü ile tahta geçen Melikşah'ı anlatırken beylikten devlete geçiş ve Anadolu'nun Türkleşmesini bütün boyutları ile ele alır.

Bu cümlede söz edilen roman, aşağıdakilerden hangisiyle yazılmıştır?

- A) Psikolojik roman
- B) Sosyal roman
- C) Fantastik roman
- D) Tarihî roman
- E) Polisiye roman

13. Romanlarda olay örgüsü; tekdüze, sıkıcı, monoton bir şekilde ilerlemez. Gerilim, gerilime bağlı olarak da merak unsuru; anlatımın keyifle okunmasını, izlenmesini ve sürükleyiciliğini sağlar. Gerilim; okuyucuya merak, korku ve heyecan içinde bırakmak amacıyla olayların nereye varacağı, nasıl sonuçlanacağı gibi konularda sağlanan sürükleyicilikdir. Bu şekilde oluşturulan gerilim ortamı, hikâye veya romanın merakla okunmasını sağlar. Gerilimi sağlayan unsura ---- denir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) kurgu
- B) gerçeklik
- C) çatışma
- D) tema
- E) konu

14. Aşağıdakilerden hangisi macera romanına örnek verilebilir?

- A) *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu* - Peyami Safa
- B) *Büyük Umutlar* - Charles Dickens
- C) *1984* - George Orwell
- D) *Eylül* - Mehmet Rauf
- E) *Robinson Crusoe* - Daniel Defoe

1. Aşağıdaki bilgilerin hangisi parantez () içindeki terimle ilgili **değildir**?
- A) Postmodern romanda birtakım olguları ya da eserleri alaycı bir anlatımla söz konusu etmektir. (İroni)
B) Postmodern romanda daha önce yazılmış bir metnin içerik yönünden örnek alınmasıdır. (Parodi)
C) Postmodern romanda çeşitli metin türlerinin biçim ve anlatım özelliklerinin taklit edilmesidir. (Pastiche)
D) Bu anlatım tekniğinde okuyucuya aktarılmak istenenler kahramanın ağızından kendi kendine konuşmuş gibi düzenli bir şekilde aktarılır. (İç çözümleme)
E) Eserde kronolojik akışın kırılarak geçmişe dönülmesi, geçmişe ait yaşantıların anlatılması tekniğidir. (Geriye dönüş)

2. Güneş çöktan yükseldi. Tül perdenin arasından sıزان bir ışık demeti odanın ortasında asılı duruyordu ve havada erken sonbaharın nemli serinliğine karışan hafif bir parfüm kokusu vardı. Sırtında, yüzünde, saçlarının dibinde soğuyan terle ürperdi. Solundaki aynada dağınık yatağın gülkurusu örtüsünün ve masa üstünde duran kozmetik şişelerinin arasından kendi yüzünün yansısını gördü. Bembeyazdı, avurtları çökmüş, gözleri belermişti.

Bu parçada

- I. Açıklayıcı
II. Betimleyici
III. Tartışmacı

anlatım biçimlerinden hangisi ağırlıklı olarak kullanılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

3. Aşağıdakilerin hangisi romanın serim bölümüyle ilgili özelliklerden biri olamaz?

- A) Karakterler ve bu karakterlerin içlerinde bulunduğu durum anlatır.
B) İlerideki olaylar için bir arka plan hazırlamak amacıyla bir sorun anlatılabilir.
C) Romanı harekete geçiren tetikleyici bir olay meydana gelir.
D) Yer, çevre ve kişilerin tanıtıldığı bölümdür.
E) Bazı romanlar olayın bittiği yerden başlar, geriye dönüşlerle geçmişte yaşananlar anlatılır.

4. I. Anlatıcı olayı yaşayan kişidir.
II. Üçüncü tekil kişili anlatımla olaylar tarafsız bir şekilde anlatılır.
III. Anlatıcı, eserde anlatılanların tamamını bilir.
IV. Anlattıkları kahramanın duydukları, gördükleri ve bildikleriyle sınırlıdır.
V. Anlatıcı olayların içinde yer almaz, kahramanların iç seslerini duyar.

Numaralanmış bakış açısı özellikleri ikişerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Ev pembe boyalıydı. Tam alnında, güneşe gelen kapının üstünde bir at kafası iskeleti asılıydı. İskelet mavisi boncuklarla, sarımsak, tavuk pisliği, çam kozalağı ile donanmıştı. Pencerelerinden süt beyaz, sakız gibi süt beyaz perdeler sarkardı.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Betimleyici anlatım
B) Öyküleyici anlatım
C) Açıklayıcı anlatım
D) Tartışmacı anlatım
E) Örnekleyici anlatım

6. Köylü seviniyordu. Köylü, bir arka bulmuştu artık. İnce Memed üstüne bir şeyler uyduruyordu. Köylü, bir arka bulmuştu artık. İnce Memed gibi bir arka... Köylü coşmuştu. Herkes İnce Memed üstüne bir şeyler uyduruyordu. Az zaman içinde İnce Memed destanlaşmışverdi. Öyle çok kahramanlıklar, öyle çok olaylar uydurdular ki İnce Memed için, on insan ömrü bunları yapmaya yetmezdi. Ama köylü bunları düşünemecek hâlde değildi.

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisine başvurulmuştur?

- A) İç konuşma
B) Diyalog
C) İroni
D) Pastiche
E) Olay anlatımı

7. Bütün yaz boyunca çalışıtlar. Çalıştıkları süre boyunca ailelerini göremediler. Eve dönme vakti gelince şehre ugrayıp çocuklarına birkaç parça giyecek, evlerine erzak almak için mağazaları dolaştılar. Evlerine döndüklerinde bütün kişi geçirebilecekleri bir miktar paraya sahiptiler.

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisine başvurulmuştur?

- A) Öztleme
- B) İç çözümleme
- C) İç konuşma
- D) Bilinç akışı
- E) Diyalog

8. I. Romandaki olayı anlatan kişidir.
 II. Yazarın kendisi değil kurmaca bir kişidir.
 III. Romanda olaylar birinci veya ikinci kişi ağızından anlatılır.

Romanda anlatıcının özellikleriyle ilgili numaralandırılmış bilgilerden hangisi yanlışdır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

9. Aşağıdakilerden hangisi sosyal bir roman örneğidir?

- A) Küçük Ağa - Tarık Buğra
- B) Cezmi - Namık Kemal
- C) Esrar-ı Cinayat - Ahmet Mithat Efendi
- D) Zehra - Nabızâde Nazım
- E) Bereketli Topraklar Üzerinde - Orhan Kemal

10. Ben daha ağızımı açamadan küçük bir sarsıntı kapsülü çevirip dikey pozisyon'a getirdi, dumanlı ufka dek dalgalanan okyanus lombozda civa ışıklarıyla parladı, paraşütün halatları ve kubbesi aniden açılıp hisıldamaya ve paraşüt rüzgârla sürüklenerek dalgalar üzerinde uçmaya başladı, kapsül yapay manyetik alanda o tuhaf ve ağır hareketiyle hafifçe salınıp aşağı indi. Görebildiğim son şey, kafesli fırlatma rampaları ve herhâlde birkaç kat yükseliğe ulaşan metal kafesi iki radyo teleskopunun aynalarındı. Çeliğin çeliğe hafifçe çarpmasıyla tiz bir ses çıktı ve kapsül sabitlendi. Altında bir kapağın kilidi açıldı ve içinde kırırdamadan durduğum metal kabuk hırıltılı, uzun bir iç çıkışla yüz seksen kilometrelük yolculuğunu tamamladı.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öyküleyici anlatıma başvurulmuştur.
- B) Betimleyici anlatıma yer verilmiştir.
- C) Olaylar, birinci tekil kişi ağızından aktarılmıştır.
- D) Hâkim bakış açısı kullanılmıştır.
- E) Olaylar kronolojik zaman sıralamasıyla anlatılmıştır.

11. Sakin bir ormanda yürüyüşe çıkmıştim. Yol boyunca etrafındaki ağaçların yeşil yaprakları görsel bir şölen sunuyordu bana. Kuşların kanat çırپışlarından doğan hafif bir rüzgâr, yüzümde serinlik hissi uyandırıyordu. Yolumun üzerindeki çiçeklerin mis gibi kokusunu, doğanın benzersiz parfümlerini her nefeste içime çekiyordum. Ormanda yankılanan kuş civiltileri en güzel melodisini sunuyordu bana.

Bu parçanın anlatımında aşağıdaki duyulardan hangisine yer verilmemiştir?

- A) Koklama
- B) Tatma
- C) Görme
- D) Dokunma
- E) Duyma

1. Aşağıdakilerin hangisinde konusuna göre roman türü ile eser eşleştirmesi yanlış yapılmıştır?
- A) Macera romanı - *Sherlock Holmes*
B) Sosyal roman - *Yaprak Dökümü*
C) Fantastik roman - *Yüzüklerin Efendisi*
D) Tezli roman - *Yaban*
E) Egzotik roman - *İzlanda Balıkçısı*
2. Aşağıdakilerden hangisi romanın tanımı olamaz?
- A) İnsanların karakterlerini inceleyen, serüvenlerini anlatan, duyu ve tutkularını çözümleyen olaya dayalı türdür.
B) İnsanların hayat tecrübelerini ve başlarından geçen olayları kurmaca ya da gerçeğe uygun olarak konu edinen düzeyde biçimindeki edebi metindir.
C) Tarihî gerçeklerden sapmadan okuyucuya bilgi vermek, yazıldığı dönemin gerçeklerini anlatmak üzere yazılan uzun edebî türdür.
D) Gerçek ya da hayalî bir karakterin, yaşadıklarını ve gözlemlediklerini konu alan olay yazılarıdır.
E) Yaşanmış ya da yaşanabilecek olayların, insanlar arasındaki ilişkilerin, insan psikolojisinin uzun bir şekilde yer ve zaman bağlamında anlatıldığı edebî türdür.
3. I. Olay, yer, zaman ve kişi en önemli unsurlarıdır.
II. Betimleme ve psikolojik tahlillere detaylı bir şekilde yer verilir.
III. Olay örgüleri ve olaylar arasında neden-sonuç bağlantı vardır.
IV. Olay örgüsü anlatılırken genellikle geniş zaman kullanılır.
- Numaralandırılmış roman ile ilgili bilgilerden hangisi yanlıştır?**
- A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve III
D) II ve III E) III ve IV
4. Aşağıdakilerin hangisinde roman türünün Türk edebiyatındaki ilkleri ile ilgili eşleştirmede yanlışlık yapılmıştır?
- A) Edebî roman - *İntibah*
B) Realist roman - *Araba Sevdası*
C) Tarihî roman - *Cezmi*
D) Çeviri roman - *Telemak*
E) Psikolojik roman - *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu*
5. Aşağıdaki eşleştirmelerin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?
- A) Macera romanı - Konusuna göre roman türü
B) Realist roman - Yansıttığı edebî akıma göre roman türü
C) Klasik roman - Konusuna göre roman türü
D) Tarihî roman - Konusuna göre roman türü
E) Modern roman - Yansıttığı edebî akıma göre roman türü
6. Aşağıdakilerin hangisi polisiye roman türünün öge-içi yer almaz?
- A) Aksiyon
B) Göç
C) Gizem
D) Heyecan
E) Gerilim
7. Sınıf çatışması, geçim sıkıntısı, göç gibi toplumsal ve ekonomik sorunları veya birtakım töreleri ele alan roman türündür.
- Bu cümlede aşağıdaki roman türlerinden hangisi hakkında bilgi verilmektedir?**
- A) Sosyal roman
B) Fantastik roman
C) Tarihî roman
D) Psikolojik roman
E) Egzotik roman

- 8. Aşağıdakilerin hangisi Türk edebiyatındaki ilk tarihî romandır?**
- Osmancık
 - Cezmi
 - Küçük Ağa
 - Esir Şehrin İnsanları
 - Deli Kurt
- 9. Romandaki gerçeklik aşağıdakilerin hangisidir?**
- Bilimsel gerçeklik
 - Psikolojik gerçeklik
 - Sosyolojik gerçeklik
 - Kurmaca gerçeklik
 - Tarihî gerçeklik
- 10. Birbirinin devamı şeklinde yazılan romanlara ---- denir.**
- Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?**
- modern roman
 - postmodern roman
 - nehir roman
 - beşerî roman
 - akıcı roman
- 11. Aşağıdakilerin hangisinde parantez () içinde verilen çalışma türü yanlıştır?**
- Bir adamın bulunduğu şehirde herkes tarafından dışlanması (Kişi - toplum)
 - Bir kadının mükemmel ararken her işte başarısız olması (Kişi - kendisi)
 - Bir ressamın, arkadaşı olan diğer ressamla sanat görüşüyle ilgili tartışması (Kişi - kişi)
 - Zorlu kiş şartlarında bir çocuğun evine ulaşmak için zorluklar yaşaması (Kişi - doğa)
 - Yaşlı kadının, yaşadığı köyün insanlarına uyum sağlayamaması (Kişi - kişi)
- 12. Aşağıdakilerden hangisi konusuna göre roman türlerinden biri değildir?**
- Sosyal roman
 - Psikolojik roman
 - Naturalist roman
 - Polisiye roman
 - Macera romani
- 13. Aşağıdakilerden hangisi roman okumanın yararlarından biri olamaz?**
- Empati yeteneğini geliştirmesi
 - Yaratıcılığı arttırması
 - Bireyin kendini daha iyi ifade etmesini sağlaması
 - Kişinin yeni diller öğrenmesini sağlaması
 - Bireyin kendini geliştirmesine fırsat tanımaması

1. Hikâye ve romana güzellik katmak için kullanılan, olay örgüsüyle ve kişilerle doğrudan ilişkisi olmayan betimlemeler; yerini hikâye ve roman kişilerinin psikolojik dünyalarıyla ilişkisi olan betimlemelere, olay örgüsüyle bütünlenen mekân tanıtımlarına bırakmaya başlar. Bu da yazılan hikâye ve romanların daha gerçekçi olmasına, insanı ve yaşanan hayatı daha başarılı yansıtmasına zemin hazırlar.

Bu parçada romanla ilgili aşağıdakilerden hangisi hakkında bilgi verilmektedir?

- A) Mekân
- B) Kişiler
- C) Anlatım
- D) Olay örgüsü
- E) Zaman

2. *Sergüzeşt* romanında zamanın akışı ile birlikte mekâna ve mekâna ait öğelere de gerekli önem verilmiştir. Mekân, sadece dekoratif unsur olmak durumunda değildir. Mekânlâ roman kişilerinin psikolojileri arasında paralellilikler kurulmuştur. Dilber'in içerisinde bulunduğu mekân, onun kaderini etkileyen yapıda karşımıza çıkar. Bunun yanında mekân, kahramanın yaşadığı an içindeki duygularını ve düşüncelerini üzerinde belirli bir etkiye sahiptir. Yazar, yaptığı tasvirlerde ve kahramanların bakış açısından anlatıldığı kısımlarda mekâna bir ressam titizliği ile yaklaşmaya çalışır. Romanın kahramanlarından Celâl Bey'in de Paris'te resim öğrenimi görmüş bir ressam oluşu bu bakışı kuvvetlendirir. Sâimpâşazâde Sezâî'de ressamlara has bir görme duygusu vardır.

Bu parçada sözü edilen romanda mekân ile ilgili aşağıdakilerin hangisine degenilmemiştir?

- A) Mekânın roman kişilerinin yaşantısına etkisine
- B) Mekân betimlemelerine dikkat edildiğine
- C) Roman kahramanlarının duygularına etkisine
- D) Roman kahramanlarının gözünden betimlemeler yapıldığına
- E) Betimlemelerde realist tutumdan uzaklaşıldığına

3. (I) Serim bölümü; romana konu olan olaylar ile yer, çevre ve kişilerin tanıtıldığı bölümdür ve bu bölümde olayın geçtiği zaman ile olay kişiliği ve çevre betimlemesi yapılır. (II) Bazı romanlar olayın bittiği yerden başlar, geriye dönüşlerle geçmişte yaşananlar anlatılır. (III) Düğüm bölümü; romanda olayların karmaşık bir hâl aldığı, okuyucunun merakının ve heyecanının yoğunlaştığı bölümdür ve romanda bir düğüm bölümü bulunur. (IV) Çözüm bölümü; düğüm bölümündeki olayların çözümlendiği, merak ve heyecanın giderildiği bölümdür. (V) Bazı romanlarda sonuç, okuyucunun hayal gücünde bırakılabilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4. Gregor'un bakışları bu kez pencereye yöneldi ve dışarıdaki kasvetli, kapalı hava –pencerenin çinko pervazına vuran yağmur damalarının sesi duyuluyordu– onu heften üzünlendirmiştir. “Biraz daha uysam ve tüm bu saçmalıkları unutsam nasıl olur acaba?” diye geçirdi içinden fakat bu kesinlikle olanaksızdı.

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Diyalog
- B) İç çözümleme
- C) İç konuşma
- D) Bilinc akışı
- E) Geriye dönüş

5. Yemeklerini yedikten sonra lambayı söndürerek dışarıda yıldızların ışığında oturdular. İstanbul'un üzerinde yıldızları söndüren geniş bir aydınlatma varsa da burası ancak yıldızların ışığıyla aydınlanıyordu. Halkın kendinden ne bir müzik ne bir türkçe ne de kahkaha ne de orada insanların yaşadığıni bildiren bir ses, bir gürültü geliyordu.

Bu parçadaki zaman unsuruyla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Zamanda geriye dönüşlere yer verilmiştir.
- B) Parçadaki sözlerden zamanın gece olduğu anlaşılımaktadır.
- C) Zamanla ilgili herhangi bir ifadeye yer verilmemiştir.
- D) Geleceğe yönelik hayallerle gelecek zaman vardır.
- E) Parçadan hangi mevsimde oldukları anlaşılmaktadır.

6. Olayların gittikçe yoğunlaşması, belli çatışmaların gerçekleştiği, kahramanların belli engellerle karşılaşacağı bölümde ---- denir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) giriş
- B) serim
- C) sonuç
- D) düğüm
- E) çözüm

7. I. Bir özelliği öne çıkarılarak abartılır.
 II. Belli bir toplumsal davranışın veya fikrin sözcüsüdür.
 III. Dış davranışlarından çok iç yaşantısıyla beliren kişidir.
 IV. Ferdî ya da benzersiz değil, geneldir.

Numaralanmış bilgilerden hangisi romanda “tip” ile ilgilidir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) III ve IV
- E) I, II ve IV

8. **Aşağıdakilerden hangisi ilahi bakış açısının özelliklerinden biri değildir?**

- A) Anlatıcı herkes ve her şey hakkında bilgi sahibidir.
- B) Anlatıcı kahramanların iç seslerini duyar.
- C) Anlatıcı kahramanlardan daha fazla bilgiye sahiptir.
- D) Anlatıcı kişilerin duygularını ve düşüncelerini hareketlere dayanarak anlatır.
- E) Anlatıcı üçüncü tekil kişidir.

9. I. Mektup parçası burada bitiyor, bana sadece teyzemin matemini anlatıyordu. Kâmrân, görürsun ki bizi her şey birbirimizden ayıriyor. Seninle artık iki düşman bile değiliz, birbirimizi hiç ama hiç görmeyecek iki yabancıyız.

- II. Kâmrân, bir dakika sustu. Sonra beyaz nazik şakallarında ince ter damllarıyla başını eğerek daha yavaş bir sesle devam etti.

“Çalikuşu” adlı romanın farklı bölümlerinden alınan numaralanmış parçalardan hareketle bu roman ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı bakış açıları kullanılmıştır.
- B) Betimlemelere yer verilmiştir.
- C) Öğretici yazı türlerinden yararlanılmıştır.
- D) Öyküleyici anlatıma başvurulmuştur.
- E) Geriye dönüş anlatım tekniği kullanılmıştır.

10. Anna Sergeevna oldukça tuhaf bir yaratıktı. Hiç ön yargısı hatta herhangi bir köklü inancı olmadığından hiçbir konuda engel tanımaz gene de hiçbir şey elde edemezdi. Birçok şeyi açıkça görür, birçok şeye karşı ilgi duyardı ama hiçbir şey ona tümyle doyum vermediği gibi o da tümden doyum aramazdı, büyük olasılıkla. Kafası aynı zamanda hem meraklı hem umursamazdı, kuşkuları hiçbir zaman silinip yok olmadığı gibi büyüp kaygıya da dönüşmezdi.

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisine başvurulmuştur?

- A) Öztleme
- B) Olay anlatımı
- C) Kişi tanıtımları
- D) İç konuşma
- E) İç çözümleme

11. Kerim, kızın mavi gözlerine sevinçle baktı. Bir haftadır onu görmemişti. Bir hafta önce Kerim'e "Buralardan gideceğim, beni özleyecek kimse de olmayacak." demişti. Kerim, o gün söylediğini ciddiye almadığına hayırlanıyordu. İçindeki neşe bir anda kayboldu bir hafta önce söylediğini düşününce. Onu terk edecek olması ihtiyimali bile firtınalı bir yürek çarpıntısına neden oluyordu onda.

Bu parçada aşağıdaki bakış açılarından ve anlatım tekniklerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Hâkim - İç çözümleme
- B) Kahraman - İç konuşma
- C) Müşahit - Diyalog
- D) Hâkim - İç konuşma
- E) Kahraman - İç çözümleme

1. Yazarın romanlarında kendi kişiliğini gizlemediği, zaman zaman yazar kimliğiyle ortaya çıktıgı, okuyucuya hitap ederek onunla diyalog kurduğu, olay örgüsüne veya kahramanlara müdahale ettiği görülür. Romanlarının kimi bölümlerinde zaman zaman kendisine de seslenir.

Aşağıdaki parçaların hangisi sözü edilen yazarın eserinden alınmış olabilir?

- A) Ah ey kâri! Hayalen değil, hakikaten dahi imkân mutasavver olabilse idi de sizi şu yazihanenin karşısındaki yıldızlı, nazik iskemlenin üzerine oturta idim; Hanım'ın yazı yazışını oradan temaşa etse idiniz.
- B) Sabahleyin evinden çıkışken Emin'le buluşacağı için çok mutluydu. Çok saftı Emin, çocuktu; insanların göründüklerinden başka olabileceklerini aklına bile getirmezdi. Onun yanında her vakit rahat ederdi Asya.
- C) Fatma herhâlde aşağıdaki müşamba döşeli sofaya yatağını sermiş ve o hafif uykusuna dalmıştı. Topukları çatlaşmış ayaklarından biri yorganın kenarından dışarı çıkmıştı.
- D) Odadan hiç çıkmadan geçen on üç günün sonunda, kitaplara ve bir bilgisayara ihtiyacım olduğunu düşündüm. Her ne kadar bedenim durmaya alışkin olsa da zihnim öyle değildi.
- E) İlk çarpışma, Hayriye Hanım'la ortanca kızları arasında oldu. Kızçağız Leyla ile Necla'nın gözyaşlarına, hıkkırıklarına epeyce zaman mukavemet etmişti. Ağırbaşlı Fikret, gürültünün bu son safhasında annesine gizli gizli yardım ediyordu.

2. Mustafa İnan otuz üç yaşında profesör olmuştu. İlk doktorayı yaptıktan sonra birçok asistan, doktoraları konusunda ona danışmaya başlamıştı; başka kursülerde doktora yapanlar da ona gelirlerdi müşküllerini hallemek için. Mustafa Hoca yedi doktora ve üç yeterlik çalışması daha yaptırdı. Hocası Kerim Erim gibi bilim alanında yeni yetişenleri elinden geldiği kadar dış ülkelerde tanıtmaya çalıştı.

Bir romandan alınan bu parça, konusuna göre aşağıdaki roman türlerinden hangisine ait olabilir?

- A) Tahsil romanı
- B) Tarihî roman
- C) Otobiografik roman
- D) Biyografik roman
- E) Sosyal roman

3. **Aşağıdaki parçaların hangisinde psikolojik roman özellikleri belirgindir?**

- A) Naim Efendi, yanındaki çekmecenin üzerinden bir uzun mahfaza aldı, içinden gözlüklerini çıkardı. İki eliyle uçlarından tuttu, kemali ihtimamla kulaklarına taktiktan sonra mektuplardan birini açtı, bir müddet sessiz sessiz kendisi okudu, tekrar yerine koydu.
- B) Ertesi günü akşamüzeri şirketten ayrılmadan evvel Raif Efendi'nin masasına gittim. Sağ tarafta üst üste üç göz vardı. Evvela alttakileri açtım, biri bomboştu, ötekinde birtakım kâğıtlar ve tercüme müsveddeleri vardı. Üst göze anahtar sokarken ürperdim.
- C) Nihayet ayrılık günü gelip çıktı. Güzel bir mayıs günüydü. Etraf günlük güneşlikti. Sokaklardan çocuk kahkahaları, türküler, kuzu çingiraklarının sesleri geliyordu. Deniz ara sıra ılık bir rüzgârla hareleniyordu, suların üzerinde yıldızlı güneş ışıkları uçuyordu.
- D) İstikbalime dair içimden fena işaretler almaya başladım. Üstüme devamlı bir melankoli çöktü, her an susturan ve sarartan o derin elemlerden biri ki beni kendi içimden de uzaklaştırıyor, ruhumu haritasını bilmediğim ıssız adalara götürüyor, beni kendi hıdutlarımın dışına sürüyordu.
- E) Bu makalenin Raci'nin eseri olduğunu zaten hepsi anlamıştı hatta şimdije kadar Raci'nin yazdığı şeyleler içinde nispeten bunun en muvaffak eseri olmak lazım geleceğine biraz evvel Sait Hüküm vermişti. O vakit Ahmet Cemil'in gözleri bulandı.

4.

Konusuna Göre Türü	Eser	Yazar
I	Eylül	Mehmet Rauf
Tarihî roman	II	Kemal Tahir
Otobiografik roman	Dokuzuncu Hariciye Koğuşu	III

Bu tabloda numaralandırılmış yerlere sırasıyla aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Gotik roman - *Esir Şehrin İnsanları* - Reşat Nuri Güntekin
- B) Psikolojik roman - *Devlet Ana* - Peyami Safa
- C) Nehir roman - *Rahmet Yolları Kesti* - Oğuz Atay
- D) Polisiye roman - *Yorgun Savaşçı* - Halide Edip Adıvar
- E) Macera romanı - *Köyün Kamburu* - Tarık Buğra

5. Akilla kavranan ve asla boşluk bırakmayan şeylerin düzeniyle aynı olmadığı için, olgusal dünyanın sınırları içinde kapalı kalmaya direnç gösteren ----, özellikle de Platon'dan beri düşünce tarihinde kök salmış bulunan sabit ve değişmez tek gerçeklik ve onun görünümüne başkaldırır. Bu başkaldırı, özneden farklı bir düzlemede var olmasına ve kendini yeniden yaratma arzusuna zaman hazırlar.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) kurmaca
- B) karakterler
- C) çatışma
- D) olay örgüsü
- E) tema

6. **Aşağıdaki eserlerin hangisi tarihî romanlardan biri değildir?**

- A) *Devlet Ana*
- B) *Cezmi*
- C) *Küçük Ağa*
- D) *Osmancık*
- E) *Yaprak Dökümü*

7. Türk edebiyatına roman Tanzimat Dönemi'nde girmiştir.

Türün ilk örnekleri çeviri eserlerdir. İlk çeviri roman, Ahmet Mithat Efendi'nın Fransız yazar Fénelon'dan 1859 yılında çevirdiği Télémaque'dır.

I	II
III	IV
V	

Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

8. Yaşar Kemal; romanları, öyküleri, şiirleri, tiyatroları ve röportajlarıyla modern Türk edebiyatının en önemli yazarlarından biridir. Yazar, romanlarında başta Çukurova olmak üzere Karadeniz ve İstanbul'un doğasında meydana gelen bozulmayı anlatarak doğa hakkında hassasiyetini ortaya koyar. İnsanoğlu, doğanın bozulmasındaki en önemli etmendir; onun doymak bilmeyen hırsları, zenginleşme tutkusunu doğaya zarar verir. Yaşar Kemal, eserlerinde bu duruma dikkat çekerek doğa-insan ilişkisinin bozulmasının ne gibi sonuçlar doğurduğunu ortaya koyar.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen yazarın tercih edeceği roman türüdür?

- A) Tarihî roman
- B) Egzotik roman
- C) Polisiye roman
- D) Fantastik roman
- E) Sosyal roman

9. Türk edebiyatında, bugünkü anlamına yakın bir şekilde ve Emile Zola'nın etkileri ile köyden söz eden ilk eserler Ahmet Mithat Efendi'nin *Bir Gerçek Hikâye* ve *Bahtiyarlık* adlı eserleri ile Nâbizâde Nâzım'ın, Emile Zola'dan esinlenen --- adlı romanıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) *Küçük Şeyler*
- B) *İntibah*
- C) *Karabibik*
- D) *Cezmi*
- E) *Taaşşuk-i Tal'at ve Fitnat*

10. I. Zaman her zaman kronolojik ilerler.

II. Olaylar gerçek ya da gerçeğe uygundur.

III. Roman kişileri yaşamış kişiler içinden seçilir.

IV. Mekân betimlemelerine yer verilir.

Numaralanmış bilgilerden hangisi roman türünün özelliklerine uygundur?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve IV
- D) III ve IV
- E) I, II ve III

1. Bir romanı ya da bir atı onları oluşturan parçalara indirmek; ister dört ayaktan ya da kırk dişten ister kırk bin sözcükten bahsedin, tarif etmeye çalıştığınız şeyin muazzam toplumsal, tarihsel, kültürel ve duygusal anlamını dışarıda bırakır.

Bu cümlede aşağıdakilerin hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Tarihî, kültürel ve beşerî dinamiklerini göz ardı ederek sadece teknik unsurlara yaslanan bir roman tanımı eksik kalmağa mahkûmdur.
- B) Yazarların beğeni düzeyi ve gerçeklik algısındaki değişimler, olay örgüsü kuruluşunu köklü bir biçimde dönüştürür.
- C) Tarih, kültür ve toplumla ilgili detaylı bilgilere ancak kurmaca metinler okunarak hâkim olunabilir.
- D) Duygularını romanına yansıtmayı amaçlayan bir yazar, geçmişin ve yaşadığı zamanın detaylarını bilmedilidir.
- E) Tarih, kültür ve toplumsal olaylar roman yazarının besleneceği en önemli kaynaklar olmalıdır.

2. *Tutunamayanlar*, yeniliği, değişikliğiyle çarpıcı bir roman. Türkiye'de geleneği olmayan bir roman tarzının oldukça başarılı bir ürünü. İlk bakışta belki çok dağınık, çok keyfi. Yazar aklına geleni yazmış gibi. Oysa bu dağınık görünüşlü malzeme, titiz bir seçmeyle toplanmış ve rastgele değil, yapısal bir bütün meydana getirecek şekilde örülmüş.

Bu parçada sözü edilen eserde aşağıdaki anlatım tekniklerinden özellikle hangisine başvurulmuş olabilir?

- A) Diyalog
- B) Bilinç akışı
- C) İç çözümleme
- D) Özetleme
- E) Pastiş

3. İ. İhsan'ın yüzü karardı ve Ayşe'ye baktı. O da mutlak kalabalıkla İhsan'ın, Ahmet Rifki'nin kuvvetleriyle beraber geçmek istiyordu. İhsan'ın Ahmet Rifki'ya ve sekiz arkadaşına bakışından anladım ki Ayşe orada olmasa itaat meselesinde hiç şakası olmayan bir reistir fakat sesini çıkarmadı.

- II. Aşk sohbeti sürerken abdal birkaç adım ilerleyip tavana bir kandil astı. Sonra da iki parmağını uzatıp tutuşturdu. O sırada yüreğimde yanan aşk odu, Sitare için sabırla çektığım ıstırapları düşünmeye beni zorladı. İçerisi aydınlanınca "Acaba kandili hep yanında mı taşıyor?" diye merak ettim.

Bu parçalarda

- I. Anlatıcı
- II. Bakış açısı
- III. Anlatım biçimii

unsurlarından hangisi ortaktır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

4. Büyükdedem Terzi Osman, 1913 Balkan Savaşı'ndan sonra Anadolu'ya göçen Bulgar Müslümanlarındanmış. Kuzguncuk hiçbir zaman Trakya Müslümanlarınınraigeb ettiği bir semt olmamış. Onunki biraz da tesadüf sonucu rotası değişen kaptan hikâyelerine benzer. Akrabaları daha çok Silivri çevresine yerleşikleri sıradabüyükdedem karısı ve oğluyla Üsküdar'daki bir yakınının yanında kalyormuş. Dedem o sıralar henüz altı yaşlarındaymış ve Bulgaristan'da kalan arkadaşlarını özler durmuştur.

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisine başvurulmuştur?

- A) Pastiş
- B) Parodi
- C) İroni
- D) Özetleme
- E) Bilinç akışı

5. Aşağıdaki parçaların hangisinde betimlemeye yer verilmemiştir?

- A) Boğaziçi’nde mehtap geceleri yalnız sahillerle üstlerindeki tepeler gölgelenir ve siyahımsı bir koyu kül rengine bürünür. Yoksa bunların hemen üstündeki gökyüzü, ayın ışığıyla açık veya koyu mavi; sularsa baştan başa bir menekşe rengindedir. Ayın parlaklığını emiyor sanılan bu suların üstünde gezerken onların için için duyulan, kendilerine mahsus, yosun ve açıklık hatırlatan canlı, engin, taze kokusu bizi sarar.
- B) Bazen mehtap bir yalının üstüne vurarak onu şaaşalı manalarla öyle pırıl pırıl parlatırkı ki yali uzun senelerden sonra bir defa açılan çiçek gibi güya bu zamana kadar hep parıldadığı bu an için yaşamış sanılırdı.
- C) Etrafta süküt büydü. Yalnız rihtımı sıvayan denizin yumuşak sesi, küçük dalgalar taşlara vurdukça türlü türlü ses veriyorlar: fiskelenen bir porselen gibi, süngele silinen bir mermer gibi, dişlerin arasından geçen bir teneffüs gibi, kâh çınlıyorlar kâh hisarıyor ve ıslık çalışıyorlar. Ay ışığı rihtının demir parmaklıklarını ıslatıyor.
- D) Meliha susuyor. Uykusuz başında sesli ağrılar; bir rüzgârla savrulan türlü hayaletlerin birbirlerine karışarak muhayileyi toza dumana katmaları. Bir körfez parıltısı içinde karanlık yüzler, beyaz zemin üstünde sarartılar, bir kürekten atılan toprak yağmuru, sonra elektrik ve rengârenk ipek parıltıları arasında beyaz dişler ve kahkahalar, sonra boğazda bir aspirin ekşiliği.
- E) Kısıklı'da bir yengemiz vardı. Ailemizde Hatice halダン en çok onu severdim. Ben doğmadan evvel bir vapur kazasına uğramıştı. Vapura binemediği için bize hiç gelmezdi. Muzaffer ağabeyimle ben, bayramdan bayrama Kısıklı'daki köşkünde elini öpmeye giderdik.

6. Aşağıdakilerin hangisi romandaki karakterin özeliliklerinden biri değildir?

- A) Romanın sonuna kadar herhangi bir değişim göstermez.
- B) Sadece bir özelliği ile değil farklı özelliklerle romanda yer alır.
- C) Psikolojik açıdan kendine özgü nitelikleri vardır.
- D) Kimseye benzemeyen özelliklere sahiptir.
- E) Romanda tüm yönleriyle ele alınır.

**7. Anlatım biçimleriyle ilgili aşağıdaki eşleştirme-
den hangisinde yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Diyalog - Gösterme anlatım tekniği
- B) Özette - Tahkiye etme anlatım tekniği
- C) Geriye dönüş - Tahkiye etme anlatım tekniği
- D) Bilinç akışı - Tahkiye etme anlatım tekniği
- E) İç konuşma - Gösterme anlatım tekniği

**8. Aşağıdaki parçaların hangisinde bakış açısı paran-
tez () içinde yanlış verilmiştir?**

- A) Şimdi kafası iyiden iyiye karışmış olan Sitnikov avalaval arabacısına baktıysa da adam kırbaçını yandaki atın kuyruğu üzerinde oynatıp durmaktadır. Sitnikov arabasına atladi.
(Hâkim bakış açısı)
- B) Tüyürimi ürperten, iç parçalayıcı sesi duymamaya çalışıyorum; çocuk perişanlığımı görmesin diye pencereden yana dönüyorum.
(Kahraman bakış açısı)
- C) Susmaya karar verdi, bu yaşta bir çocuk onun söylediklerini anlayamazdı. Ağır ağır yürüyordu ve İlyas vaktiyle onu kabul etmişti.
(Gözlemci bakış açısı)
- D) Ottan damın çıkışmasını oluşturan verandanın altına oturdular, kadın onlara biraz kuru meyve ve bir gögüm su getirdi. Bir süre konuşmadılar, sonra sesler duyulmaya başladı.
(Gözlemci bakış açısı)
- E) Yeniden oturdu, bu kez sisin tam ortasında. Biraz oyalanıp aşağıda bekleyen insanların, onun dağın doruğuna kadar çıktığını düşünmelerini sağlamaya karar verdi.
(Hâkim bakış açısı)

1. E... Akşama kadar söyleyin. Zaten bu evde sıkıntıdan patlıyorum. Sizin yaşıınız başka benimki başka. Benim yerimde olsanız ne yapardınız? Bu salaş evde çıldırırızınız.

Bu parçadaki çalışma aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Aramızda senelerin yiğini ve bir sürü yanlış fikirlerin, batılı akidelerin, manasız ananelerin perdeleri vardı; bu yiğinin arkasından benim ruhumu görebilmesi ve bana karşı ona göre hareket etmesi kabil değildi; ben onun için halledilmez bir muammaydım.
- B) Saatlerin nasıl geçtiğini bilmiyorum. Sabahları Luxembourg bahçesinde dolaşmaya gidiyorum. Tenha bir yere gidip elimde bir kitap kanepenin üzerine oturuyorum ve beyaz heykellerin omuzlarına düşen yaprakları seyrediyorum.
- C) Bu Büyük Hanım ne çok şey bilirdi böyle. Mahalleinin çocukların derslerine yardım eder, zaman zaman onlarla konuşur, onlara hayatı hiç kimseden duyamayacakları öğütler verir, hikâyeler anlatırıdı.
- D) Yavaşça oda kapısından baktı, bir süre yaşlı kadının uyuyuşunu seyretti. Uyku Leyla Hanım'ın bütün savunma duvarlarını yıkmış, onu yarı açık ağızıyla onu başa çıkamayacağı kadar büyük, doğal güçlere teslim olan âciz ve acı çeken bir kadına dönüştürmüştü.
- E) Bu güzellik herkesi süküna, birliğe, sevgiye çağrırdı ama insanlar için önemli, kutsal olan tek şey, kendi benzerlerine hükmetmek için yine kendilerinin bulup icat ettikleri şeylerdi.

2.

Konusuna göre türü	Eser	Yazar
Tarihî roman	Küçük Ağa	I
II	Ben Robot	Isaac Asimov
Tezli roman	III	Yakup Kadri

Bu tabloda numaralanmış yerlere sırasıyla aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Reşat Nuri Güntekin - Fantastik roman - *Kiralık Konak*
- B) Tarık Buğra - Bilim kurgu romanı - *Yaban*
- C) Kemal Tahir - Egzotik roman - *Yaban*
- D) Tarık Buğra - Polisiye roman - *Sodom ve Gomore*
- E) Kemal Tahir - Bilim kurgu romanı - *Kiralık Konak*

3. "Bütün işlerini bırak Sherlock. Çözmen gereken vaka, hayatı değer taşıyan milletlerarası bir mesele..."

"Sen niye çözmemi sun bunu Mycroft? Sen de en az benim kadar yeteneklisin."

"Mümkündür Sherlock. Ama asıl olay ayrıntıları toparlamada. Bana ayrıntıları ver, oturduğum yerden sana bir uzman olarak mükemmel bir açıklamada bulunayım. Ama oraya buraya koşturmak, demir yolu görevlilerini soruşturmak, gözüme büyütücü yapıştırap yere uzanmak... Hayır, benim işim değil bunlar."

Bu parça aşağıdakilerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Macera romanı
- B) Egzotik roman
- C) Tahsil romanı
- D) Polisiye roman
- E) Psikolojik roman

4. I. *Bulanti*

II. *Ulysses*

III. *Télémaque*

Numaralanmış romanların türleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Romantik - realist - natüralist
- B) Modern - klasik - egzistansiyalist
- C) Egzistansiyalist - modern - klasik
- D) Modern - natüralist - realist
- E) Romantik - modern - klasik

5. Mehmet Ali olmasa hiç kimse benimle konuşmayacak, herkes benim yanımıza yaklaşmaktan çekinecek, bana köyün sokaklarında dikili bir korkuluk gibi bakacak. İlk günler çocukların benden ürküp kaçışmıyorlar mıydı? Köpekler arkamdan havlamıyorlar mıydı? Oysa, ben ne acayıp ne korkunçtum. Bilakis... Ve buraya yabancılar dan kaçıp geldim, yabancıının çevrinden kaçıp geldim. Ta ki kendi kanımdan, kendi canımdan bu küçük insan cemiyetinin içine karışıyorum; onunla haşır neşir olıyorum; onda kimsesizliğimi unutayım diye...

Bu parçadaki çalışma ve tema aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Her memleketin köylüsüyle okumuş yazmış zümresi arasında aynı derin uçurum var mıdır? Bilmiyorum! Fakat okumuş bir İstanbul çocuğu ile Anadolu köylüsü arasındaki fark bir Londralı İngiliz ile bir Pencaplı Hintli arasındaki farklardan daha büyktür.
- B) Gerçi köye geldiğimden beri, daima, herkesten ayrı bir durumdaydım. Gözle görünmez bir çember bir nevi karantina kordonu beni aralarına karışmak istedigim bu küçük insan kümelerinden ayırip duruyordu.
- C) Durup bakmıştım. Bu kutu Amerika'dan gelmiş bir kutu idi ve üstünde İngilizce bir şeyin adı yazılı idi. Bu kutuyu buraya hangi yolcu bıraktı? Kim bilir ne zamandan beri kaldı, bilmiyorum. Fakat tuhaf bir ilgiyle eğildim, elime aldım, baktım âdetâ bir eski aşınmayı görür gibi oldum. Ben bu Anadolu topraklarında, işte bu teneke kutunun eşiyim...
- D) Dolabımın bir köşesinde, kırmızı kurdelesiyle ağır ağır solup sararmaktan başka bir şeye yaramayacak zannettığım diplomam gözümde bir ehemmiyet almıştı. Bütün ümidi, pek makbul olduğunu söylemekleri bu kâğıt parçasındaydı. Onun sayesinde Anadolu vilayetlerinden birinde bir hocalık alacak; bütün hayatı, çoluk çocuk arasında, şen ve mesut geçirecektim.
- E) Kadınlı erkekli, çoluklu çocuklu köylüler tarlalardan evlerine dönerken dibine oturduğum söğüt ağacının dallarından bütün hülyalar ürkerek kaçışır. Çetin çalışmaları esnasında balçıklaşan bu insanlar; küme küme ikişer üçer, teker teker, kerpiçten yuvalarına dönerken ben kendimi, kendi köşemde her zaman dan daha garip, daha anlayışsız, daha manasız daha faydasız buluyordum.

6. I. Sıradan realist romanlarda olduğu gibi sadece yaşanan olaylarla yetinmeyeip bu olayları ortaya çıkaran nedenleri ve bu olayların ruh yapısında yol açıklarını da açıklayan roman türüdür.

II. Sınıf çatışması, geçim sıkıntısı, göç gibi toplumsal ve ekonomik sorunları veya birtakım töreleri ele alan roman türüdür.

III. Günlük hayatı az rastlanan, ilgi çekici olayları okuyucuda heyecan ve merak uyandıracak biçimde anlatan roman türüdür.

IV. Gelecekte olabilecek olayları bilimsel bir yaklaşımla, hayal gücünü de kullanarak anlatan roman türüdür.

Aşağıdaki eserlerin hangisi numaralandırılmış roman türlerinden biriyle eşleştirilemez?

- A) Monte Cristo Kontu
- B) Ben Robot
- C) Küçük Ağa
- D) Eylül
- E) Yaprak Dökümü

7. Romanlarındaki çoğu kuramın üzerinde birleştiği konu, romanın ortaya çıkış tarihi değil; onun tarih ve kültür tarafından belirlenmiş sembolik bir payda ve insanı deneyimlerin bir birikimi olarak üstlendiği roldür.

Bu cümleden roman ile ilgili aşağıdakilerin hangisi ne ulaşılabilir?

- A) Roman türünde kişisel gelişimin izlerini bulmak mümkündür.
- B) Roman yazarları dönemin özelliklerini eserlerine yansıtırlar.
- C) Tarih, romancının etkilendiği en önemli bilim dalıdır.
- D) Kültürel gelişimi sağlamak yol romanları okumaktan geçer.
- E) Gelenekten beslenen roman türü bireysel yaklaşımla dile getirilir.

8. **Türk edebiyatında Tanzimat Dönemi'ne kadar romanın işlevini aşağıdakilerden hangisi karşılamamaktadır?**

- A) Tezkireler
- B) Destan
- C) Efsane
- D) Halk hikâyeleri
- E) Mesnevi

1. Roman sürecinin yolculuğa benzetilmesi hâlinde karakter, anlatı haritasında okurun rehberi ve yol göstercisidir. Bazen ondan geride, bazen ondan önde, çoğu zaman da onunla birlikte yani aynı hızda yürür. Bunun bir yolculuk olduğunu ayrimında olan okur; ----.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) zihni edebiyat disiplini tarafından şekillenmiş, estetik doyumu bu yolla yapılanmış olan okurdur
- B) romandan zihnine doğru akan hayatı, düzgün anlatılmış karakterler aracılığıyla kendi hayatına sokabilir
- C) yazara ulaşmak için karaktere ulaşması gerektiğini bilir, yazar hakkında merak ettiği her şeye roman sayesinde ulaşabilir
- D) yolculuğunun nereye varacağının farkındalığıyla karakteri analiz eder.
- E) kendini olayın içinde hissederek karakterin ne yapacağını ya da ne yapamayacağını yazar kadar iyi bilir

2. • Seniha'nın hastalanıp Büyükada'daki halası Necibe Hanım'ın konağına gitmesi.
• Seniha'nın rahatsızlanması. Faik Bey'in Fransa hakkında sürekli konuşması sonucu Seniha'nın bunalmama girmesi.
• Avrupa meraklı olan Seniha'nın evden çıkışip Avrupa'ya gitmesi ve ailesinin ardından yaşadığı sıkıntılar.

Bu yargılardan

- I. Olay örgüsü
II. Mekân
III. Zaman
IV. Kişiler

yapı unsurlarının hangisine ulaşılamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve IV E) III ve IV

3. **Aşağıdaki parçaların hangisinde fiziksel ve ruhsal portreye yer verilmemiştir?**

- A) Yeşillikler arasında bahçivanın kambur sırtı. Hâlâ aynı noktada. Bir nebat, bir toprak parçası üstünde ne ısrar! Bütün ruhi ticaretini mert ve asil tabiatla yapan adam: Kendini ona emniyetle veriyor ve nebatla, toprakla açtığı hesab-ı câride aldanmayaçağını biliyor, bunun için sakin ve kendinden emin, çalışıyor; bunun için yirmi santimetrekare bir toprak parçası üstünde, güneşin altında, saatlerce, yorulmadan, mazbut bir heyecanla didinip duruyor
- B) Onun başı önüne eğilmişti ve kaşları çatılmıştı. Yüzünde hiçbir nokta kımıldamıyor. Zayıf vücudunun ve öne doğru bükülmüş dar ve düşük omuzlarının üstünde ağır ve sağlam teşekkülüyle bu baş, içgerti gibi duruyor ve üstünde kendi kendine her an yeni bir biçimde giren şapkası, yüzünden daha canlı görünyordu. İçinde korku var.
- C) Bir gün Büyükkada'da Meral'le yarım tur yapıyorduk. Arabamız madene girdi. Rüzgârlı bir sonbahar akşamıydı. Sağ tarafımızda, koyu kurşuniden laci-verde doğru kirli nüanslarla çırınan denizin rengi, yaklaşan geceyi emerek çürüyordu. Soğuk havada ruhlarımıza kadar giren bir kasvetvardı. Konuşamıyorduk. Aramızda his intikalleri gittikçe zayıflıyordu. Meral'in soğuk avucumdaki incecik eli buz gibiydi.
- D) Kendisi şişmanca olmakla birlikte büyük ela gözleriyle sınırlı yaratılışının kararlılık ve metanetini gösteren geniş yüzünü boyadığı kırmızı renkle Romalıları andırıyordu. Mükemmel bir sıhhâtle hayatın daima güzel yanını gördüğünden neşeli, şen bir tabiatı sahip olarak gezdiği memlekelerde çiçekleri açtıran bahar gibi geçtiği gönüllerde muhabbet uyandıran gençliğinin en parlak, en coşkun bir dönemindediydi.
- E) Odisya bir bahçivan çocuğudur. En iyi o yûzer, balık tutar, şarkî söyler, kürek çekerdi. Garip bir çocuktu. Birdenbire kederlenirdi. En çok üzüldüğü şey, kendisine ehemmiyet verilmemişini sezmesi idi. En alelade şeylerden bile bütün dünyaya küskün bir hâl alırıldı. Sonra en küçük bir müşfik söyle karşı kahramanlıklar göstermek isterdi. En çekindiği şey kavga idi.

4. Marius ruhunu bu güzelliklere açmış, hiçbir şey düşünmüyor, nefes bile almaya çekiniyordu. Sıranın önünden geçenken genç kız gözlerini kaldırıldı, bakışları karşılaştı.

Bu parçadaki anlatım tekniği aşağıdakilerin hangisinde kullanılmamıştır?

- A) Orada, çitin öteki yanında Adelaida ile kızının öteberi ektikleri küçük bahçe vardı. Her sabah ikisi birbiriyeye özenle bakıyorlardı, bu yüzden o da sarıp uykularımıza huzur katıyordu.
- B) Hasta bakıcılar sedyeyi kaldırıldılar. Sokağa çıkışınca Saburov, yarı karanlıkta ona söylemek için sonsuz bir istek duyduğu şeyleden hiçbirini bir türlü söyleyemediğini anladı.
- C) Başını bir taşa dayanan çocuk, derin bir uykuya dalmıştı. Adam onun yanına geçti ve ona uzun uzun baktı. Giderek sakinleşti ve zekâsı eskisi gibi güçlendi.
- D) Lopatin, Guber'in de onunla birlikte arabada geleceğini, yolda bir şeyle söyleyerek onu yumuşatabileceğini sanıyordu. Ama Guber arabaya binmedi.
- E) Geraki ona karşı çıkmayarak sustu. Gudrun hiçbir şey olmamışcasına ötelere bakıyordu. Gene de bilincinin ucunda kendi kendini soran bir soru vardı.

5. Anlatım teknikleriyle ilgili aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) İç konuşma tekniğinde kahramanın duyu ve düşünceleri sesli düşünme şeklinde yansıtılır.
- B) Bilinc akışı tekniğinde cümleler arasında mantık ilişkisi zayıftır.
- C) Diyalog tekniği kahramanların karşılıklı konuşmasına dayanır.
- D) Geriye dönüş tekniğinde kronolojik akış kırlararak geçmişe dönülür.
- E) İç çözümleme tekniğinde dış dünyaya ait nesneler, motifler bilincaltı harekete geçiren serbest çağrı-şım öğeleri olarak işlev görür.

6. Kedinin yalayışını dinledi. Jambonlu yumurta, istemez. Bu sıcaklarda iyi yumurta hak getire. Şöyleden temiz güzel bir su içeyim. Perşembe: Buckley'den koyun böbreği de alınmaz bugün. Tereyağında pişirirdim, karabiberli falan. (...) Çayın suyu kaynayadursun. Kedinin yalayışları yavaştı, fincan tabağını tertemiz yapmış. Dilleri niçin sert olur öyle? Daha iyi yalayabilisin, tüm girintilerini kabın. Yiyebileceği bir şey? Çevresine bakındı. Yok.

Bu parçada kullanılan anlatım tekniğine aşağıdakilerin hangisinde yer verilmiştir?

- A) Hasan'la beraber ne hayaller kurduk... Çalıştığımız yerler elimizde birer cennete dönecekti; gözleriminin gördüğü, ayaklarımın bastığı topraklarda hasatlık, bilgisizlik çırkinlik, fakirlik kalmayacaktı. Bütün arkadaşımızı da bu ülküye bağlamak için çalışacaktık. Anadoluya, köye gitmekten ürken İstanbul gençleri yarı edercesine ana yurdu yükseltmeye koşacaklardı.
- B) Perdeleri kapatırken çesmeye doğru baktı. Çok kısa bir an için olsa zihinde bir görüntü belirdi. Ama gerisi gelmedi. Görüntü o kadar kısa sürmüştü ki ne olduğunu bile anlayamamıştı. Gökyüzünde bir yıldız kaymış da dilek tutmayı becerememiş gibi hissetti kendini.
- C) Yanlarına gidip tam kediye sevmek için elini uzatmıştı ki Franny ortadan kayboldu. Kedi sanki buna o sebep olmuş gibi dişlerini göstererek tıslarken gericileşen bir adım daha attı. O kadar korkmuştu ki bir süre hiç hareket edemedi. Yeniden adım atacak gücü kendinde hissettiğinde kulağına o çocuk şarkısı çalındı.
- D) Bizim Veligil bunlar! ...Şuna bak. Salkımsaçak. Bir de kalkmış, eşyalarımın yarısını sana yükleyecekerdi Balkız. Ben çocuklardan birini almayınca eşyaların yarısını, hele o televizyonu bize yükleyivermek için amma direttiymi bu Veli... Oğlum, sen ne diyorsun be? ... Kiyabilsem Balkızıma, ben kendim için, hissem akrabam, eşim dostum için, değil mi ya, yüklenirdim bir iyice. Bak, amcamız hastamış da, ona bile eli boş gidiyoruz. Hasta adam kravatı, gömleği ne yapsın? Bari başucuna bir radyo alsaydım, pilli... Yükleyecek olsam ben, değil mi ya a Veli, seni mi beklerdim? Ford'un da iyice canına okunmuş...
- E) Bahçenin içinde gizemli büyük çiçeğini vermiş devimsi mavi bitkinin kıvrımlarında böyle bir gizliliğin var olduğunu seziyor ve sıradoluya çiçeğin yapraklarına korkarak dokunuyordu. Yaprakların kıvrımlarında ruhunun devamsızlığını, akıp gidişini; kırmızı çiçekteyse aşkınnın biçimlenmiş duruşunu görüyordu.

1. "Türk edebiyatı roman türü ile Fransızcadan çevrilmiş olan *Telemak* adlı eserle tanışmıştır."

Bu eseri Türkçeye çeviren sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Mithat Efendi
- B) Şemsettin Sami
- C) Yusuf Kâmil Paşa
- D) Nabizade Nazım
- E) Ahmet Cevdet Paşa

Çözüm:

Türk edebiyatına roman türü Tanzimat Dönemi'nde Fransız edebiyatından geçmiştir. Tanzimat'ta bize çeviri yoluyla gelmiştir. *Telemak* adlı eseri Fenelon'dan çeviren Yusuf Kâmil Paşa'dır.

Cevap: C

2. I. Realizm ve doğalizm akımlarının etkisi altındadırlar.
II. Eserlerde kendi kişiliklerini gizlemeyi tercih ederler.
III. Eserlerdeki olayların geçtiği mekânlar İstanbul ve çevresindedir.
IV. Tasvirler sanat amaçlı yapılmamış kahramanların kişiliklerinin oluşumunu tamamlayabilmek için yapılmıştır.

Aşağıdaki eserlerden hangisi numaralanmış cümlelerde özellikleri verilen döneme ait değildir?

- A) *Kırk Hayatlar*
- B) *Ferdi ve Sürekası*
- C) *Eylül*
- D) *Genç Kız Kalbi*
- E) *Çalikuşu*

Çözüm:

Batı etkisinde gelişen Türk edebiyatı, kültürel değişimler, zihniyet değişimi vb. sebeplerle farklı dönemlere ayrılmıştır. Her dönemin kendine özgü özellikleri ortaya çıkmıştır. Servetifünun Dönemi'nde sanatçılar eserlerinde kişiliklerini gizlemişler, Fransız edebiyatındaki gerçekçilik (realizm) akımının etkisinde kalarak geniş tasvirlerden yararlandıkları romanlar yazmışlardır. Millî Edebiyat Dönemi'ne gelinceye kadar eserlerde İstanbul dışına pek çıkmamış daha çok mekân olarak İstanbul seçilmiştir. Buna göre A, B, C, D seçeneklerinde yer alan eserler Servetifünun Dönemi romanlarıdır. *Çalikuşu* romanı Millî Edebiyat Dönemi'nde yazılmıştır.

Cevap: E

3. I. *Araba Sevdası*
II. *Felatun Bey ile Râkim Efendi*
III. *Gulyabani*
IV. *Şık*
V. *Eylül*

Numaralanmış eserlerden hangilerinin konusu yanlış Batılılaşma değildir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) III ve IV
- E) III ve V

Çözüm:

Türk toplumunun Tanzimat Fermanı'nın ilanı ile birlikte Batı'ya yönelik ve Batı'yı yakından tanıma çabaları armitterdir. Toplumun özellikle belli kesiminde Batılı yaşam tarzı benimsenmiştir ancak bu yaşam tarzının yanlış yorumlanması hem gülünç durumlara neden olmuş hem de toplumda bir kültür erozyonuna sebep olmuştur. Tanzimat ve Servetifünun Dönemi sanatçıları da bu sorunu eserlerinde işlemiştir. Toplumun içindeki bu yanlış ve yapmacılığa varan eğilimi eleştirmiştir. *Araba Sevdası*, *Felatun Bey ile Râkim Efendi* ve *Şık* adlı eserler yanlış Batılılaşmayı ele alan eserlerdir. *Eylül* romanında yasak aşk konu olarak işlenir. *Gulyabani*'de ise batıl inançlar eleştirilmiştir.

Cevap: E

4. Tanzimat Dönemi'nin en güçlü kalemi olarak tanıdığı I
mız Halit Ziya Uşaklıgil, aydın çevreyi anlattığı Mai ve II
Siyah romanında Fransız realist ve natüralistlerinin et III
kisinde kalmıştır. Eserde yabancı sözcük ve tamlama IV
larla yüklü oldukça ağır bir dil tercih etmiştir. V

Bu parçada numaralanmış ifadelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

Türk romancılığı denince romanımızı Batı romanı seviyesine çıkaran ve Türk edebiyatının teknik bakımdan güçlü ilk romanını yazan sanatçı Halit Ziya Uşaklıgil gelir akla. Sanatçı, Servetifünun Dönemi'nde aydın çevreyi anlatmış olduğu Mai ve Siyah romanında döneminin sosyal ortamına ışık tutmuştur. Eserlerinde realizm ve natüralizm etkisinde kalmış olan yazar oldukça ağır bir dil kullanmıştır.

Cevap: A

5. • Ahmet Mithat Efendi
• Hüseyin Rahmi Gürpınar

Aşağıdaki bilgilerden hangisi verilen sanatçıların ortak yönü değildir?

- A) Romanlarında olay akışını keserek okuyucuya bilgi-lendirmeye yönelik açıklamalara yer vermişlerdir.
B) Eserlerinde çağdaşlarına göre oldukça sade ve anlaşılır bir dil kullandıkları için çok okunmuşlardır.
C) "Toplum için sanat" görüşünü benimsedikleri için sanatı halkı eğitmede bir araç olarak görmüşlerdir.
D) Batılılaşmayı yanlış anlayan alafranga zuppe tipleri eleştirmiştir ve bu romanlarında kahramanların düşüğü gülünç durumları anlatmışlardır.
E) Tiyatro, roman, gezi, tarih, anı gibi farklı türlerde eserlerini yazmışlardır.

Çözüm:

Türk romancılığında önemli bir yeri olan Ahmet Mithat Efendi ve Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın romancılık anlayışları birbirine çok benzer. Çünkü Hüseyin Rahmi Gürpınar, Ahmet Mithat Efendi'nin roman anlayışından etkilenmiştir. Romanda olay akışını kesmek, çağdaşlarına göre daha sade bir dille yazmak, sanatı toplum için kullanmak bu iki ismin ortak taraflarıdır. Hüseyin Rahmi, Şirk adlı romanında Ahmet Mithat Efendi ise Felatun Bey ile Rakım Efendi romanında yanlış Batılılaşmayı ele almıştır. Ahmet Mithat Efendi ve Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın tarih türünde eserleri yoktur.

Cevap: E

6. Aşağıdakilerden hangisi Servetifünun Dönemi romanlarının ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) Fransız realistlerden etkilenmişlerdir.
B) Eski sözcükler ile o güne kadar duyulmamış yeni imge ve tamlamalar oluşturmuşlardır.
C) Dilde "halka doğru" ilkesini benimsemişlerdir.
D) Eserleri oluştururken "sanat için sanat" görüşüne bağlı kalmışlardır.
E) Romanlarda aşk, kötümserlik, kaçış üç ana konu olarak işlenmiştir.

Çözüm:

Servetifünun Dönemi romanlarında realizm akımının etkileri görülür. Eski sözcükler ile yepyeni tamlamalar oluşturma ve uzun cümleler kurarak ağır bir dil kullanma dönemin romanlarının tipik özelliğidir. Sanat için sanat anlayışı ile yazılan eserlerde toplumdan uzak aşk, kötümserlik, kaçış vb. bireysel konular işlenmiştir. Dil oldukça ağır olduğu için halka doğru ilkesi benimsenmemiştir.

Cevap: C

7. I. ----, edebiyatımızda realizm akımı etkisinde yazılan eserlerden biridir.
 II. ----, kırsal kesim gerçekine ilk kez değinenen yapmıştır.
 III. ----, Türk edebiyatında bireyin iç dünyasını esas alan ilk eserdir.
 IV. ----, romandan çok uzun hikâyeeye benzer özellikler taşıyan bir eserdir.
 V. ----, kahramanlarının bulundukları çevreye göre konuşturuldukları bir eserdir.

Numaralanmış cümlelerdeki boşlukların hangisine Nabızade Nazım'ın *Karabibik* adlı romanı getirilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

Nabızade Nazım, Türk edebiyatının ilk köy konulu romanını kaleme almıştır. Bu eser realizmin etkisini taşır. Köy ve kırsal gerçekine ilk kez değinenen eserde kahramanlar bulundukları çevreye uygun konuşturulmuştur. Romandan çok uzun hikâye niteliği taşımaktadır. *Karabibik* doğrudan bireyin iç dünyasını dile getiren bir eser değildir.

Cevap: C

8. İnsanın oluşturduğu her eserin bir kompozisyonu vardır. Kompozisyon bir şeyin düzenlenmesi, kurgulanması, yapılacak işin sıraya konması olarak yorumlanabilir. Romancı için de bir kompozisyon vardır. O da eserini kurgularken olay ve durumlar arasında sağılıklı bir bağ kurmaya bir denge tutturmaya çaba gösterir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki eserlerden hangisi daha başarılı bir roman olarak nitelendirilir?

- A) *İntibah*
 B) *Sergüzeş*
 C) *Şipsevdi*
 D) *Mai ve Siyah*
 E) *Araba Sevdası*

Çözüm:

Türk edebiyatına roman türü Tanzimat'tan sonra Batı edebiyatından geçmiş olduğu için özellikle ilk eserler teknik bakımından kusurlu, roman tekniğine pek de uygun olmayan eserlerdir. A, B ve E seçeneklerinde Tanzimat Dönemi eserleri olduğu için teknik bakımından daha zayıf eserlerdir. C seçeneğindeki eser Hüseyin Rahmi Gürpinar'a ait bir eserdir. Hüseyin Rahmi, olay akışını keserek yazmayı tercih eden bir romancıdır ve üslubu dağınıktır. D seçeneğindeki eser Türk edebiyatının teknik bakımından güçlü ilk romanı olarak bilindiği için daha başarılı bir eserdir.

Cevap: D

9. İlk özel Türk gazetesi olan ---- basın yaşamımızda bir aşamanın başlangıcıdır. Agâh Efendi ile Şinasi tarafından 21 Ekim 1960'ta yayın hayatına başlamıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Tercümân-i Ahvâl*
 B) *Cerîde-i Havâdis*
 C) *Takvim-i Vekayî*
 D) *Tasvîr-i Efkâr*
 E) *Muhbir*

Çözüm:

Türk edebiyatı dini ve kültürel değişimler nedeniyle farklı dönemlere ayrılmıştır. Tanzimat Fermanı'nın ilanı ile başlayan kültürel değişim özellikle ilk özel gazete kabul edilen *Tercümân-i Ahvâl* gazetesinin çıkmaya başlaması ile Tanzimat Edebiyatı Dönemi başlamıştır.

Cevap: A

10. **Aşağıdakilerden hangisi Servetifünun Dönemi romanlarının özelliklerinden biri değildir?**

- A) Hüzne ve üzünlü manzaralara düşkün olma
 B) Gerçekten kaçma, hayale ve doğaya sığınma
 C) "Sanat sanat içindir." görüşüne bağlı olma
 D) Günlük yaşamın ufak tefek meselelerini konu edinme
 E) Romantizmden etkilenme

Çözüm:

Servetifünun Dönemi'nde sanatçılar dönemin sosyal havasının da etkisi ile içe kapanık kalıp üzünlü manzaraları anlatmışlardır ve gerçeklerden kaçmayı tercih etmişlerdir. Günlük yaşamı ele almayı ve toplumsal konulardan uzak durmayı tercih etmişler, sanat için sanat anlayışını benimsemişlerdir. Realizm akımından etkilenmişlerdir.

Cevap: E

11. Millî Edebiyat Dönemi hangi yıllar arasında etkili olmuştur?

- A) 1911-1922
- B) 1911-1923
- C) 1912-1922
- D) 1912-1923
- E) 1912-1924

Çözüm:

Millî Edebiyat Dönemi 1911'de başlamış, 1923'te Cumhuriyet'in ilanı ile son bulmuştur.

Cevap: B

12. Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi romanında kullanılan dil ve üslup özelliklerinden biri değildir?

- A) Dil taklitçilikten kurtarılmaya çalışılmıştır.
- B) Yalın bir anlatım benimsenmiştir.
- C) İstanbul Türkçesi esas alınmıştır.
- D) Uzun tamlamaların kullanımına devam edilmiştir.
- E) Yabancı dil bilgisi kuralları kullanılmamıştır.

Çözüm:

Millî Edebiyat Dönemi dilde sadeleşme ve millîleşme çabalarının hızlandığı ve başarıya ulaştığı bir dönemdir. Bu nedenle Arapça ve Farsça uzun tamlamalar kullanılmamıştır.

Cevap: D

13. ---- dergisinde yayımlanan ---- makalesi Millî Edebiyatı'nın başlangıcı kabul edilir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Servetifünun - Edebiyat ve Hukuk*
- B) *Genç Kalemler - Hayat ve Edebiyat*
- C) *Yeni Mecmua - Türkçülüğün Esasları*
- D) *Genç Kalemler - Yeni Lisan*
- E) *Servetifünun - Celal Mukaddimesi*

Çözüm:

Genç Kalemler dergisi Millî Edebiyat Dönemi'ne damga vuran dergidir. Ömer Seyfettin, Ziya Gökalp ve Ali Canip Yöntem'in öncülüğünü yaptığı bu dergide yayımlanan *Yeni Lisan* makalesi ile Türk dilinde sadeleşme çalışmaları başlamıştır.

Cevap: D

14. Fransız edebiyatının önemli eserlerindendir. Çırkin ve kambur bir kilise zangocu ile çingene bir kızın arasındaki aşkı anlatır. Kahramanlar arasındaki gelgitler romantizm akımına bağlı kalarak işlenmiştir. Akıcı ve etkili bir üslubu vardır. Yazar eserde duygularını gizlemez ve okuyucuya yönendirir.

Bu parçada anlatılan eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Savaş ve Barış*
- B) *Vadideki Zambak*
- C) *Suç ve Ceza*
- D) *Notre Dame'in Kamburu*
- E) *Ölü Canlar*

Çözüm:

Öncülde verilen kişi özellikleri doğru seçeneği ulaşmamızı kolaylaştırır. Kahramanları kilise zangocu ve çingene olan eser Victor Hugo tarafından yazılan *Notre Dame'in Kamburu*'dur. Aynı zamanda Fransız edebiyatına ait olması ve konusu da doğru seçeneğe ulaşmamızı kolaylaştırır.

Cevap: D

15. Aşağıdakilerden hangisi *Ateşten Gömlek* adlı eserdeki çatışmayı oluşturan kahramanlardandır?

- A) Neriman - Handan
- B) İhsan - Ayşe
- C) Rabia - Emine
- D) Aliye - Hoca Fettah
- E) Fahir - Macide

Çözüm:

Neriman ve Handan *Handan* romanının, Rabia ve Emine *Sinekli Bakkal* romanının, Aliye ve Hoca Fettah *Vurun Kahpeye* romanının, Fahir ve Macide *Seviye Talip* romanının kahramanlarıdır. İhsan ve Ayşe ise *Ateşten Gömlek* romanının kahramanlarıdır ve romanın daki çatışmalardan birini oluşturur.

Cevap: B

16. I. Yeni Lisan hareketinin oluşumunu sağlamıştır.
 II. Çeşitli yayın organları ile yaygın kazanmıştır.
 III. Tanzimat ve Islahat hareketlerinden etkilenerek oluşmuştur.

Numaralanmış cümlelerin hangileri Türkçülük akımı için söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
 D) I ve III E) II ve III

Çözüm:

Türkçülük akımı ile dilde sadeleşme başlamış ve bu Yeni Lisan Hareketi'nin oluşmasına da zemin hazırlamıştır. Türkçülük akımı dernek ve yayın organları ile yaygın kazanmıştır. Bu nedenle I ve II numaralı öncüller Türkçülük akımı için söyleyebiliriz. Tanzimat ve Islahat hareketlerinden etkilenerek oluşan akım Baticılıktır. Bu nedenle bu cümle Türkçülük için söylenemez.

Cevap: C

17. I. Kişiler zayıf ve güclü yönleri ile verilmiştir.
 II. Zıtlıklardan yararlanılmıştır.
 III. Yazar tarafsız değildir.

Numaralanmış cümlelerden hangileri *Notre Dame*'ın Kamburu adlı eserin romantizmin etkisiyle yazıldığı kanıtıdır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) II ve III E) I, II ve III

Çözüm:

Romantizm akımında kişiler her yönüyle verilir. Zıtlıklardan yararlanılır ve yazar araya girerek duygularını söyler, okuyucuya yönlendirir. Bu nedenle I, II ve III numaralı öncüllerin hepsi eserin romantizm etkisiyle yazıldığının kanıdır.

Cevap: E

18. Yazarın romanında çizdiği tablo oldukça karanlıktır. Ama bu karanlık içinde yine de bir ışık vardır. Bu, Raskolnikov'un insanlara gerçekten hizmet etmenin yolunu ve araçlarını bulacak ahlaki güç, cesarete ve kararlılığa sahip olduğuna duyduğumuz inançtır: Çünkü Raskolnikov her şeye karşın "insan" olarak kalmıştır

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Victor Hugo
 B) Alexandre Dumas
 C) Lev Nikolayeviç Tolstoy
 D) Fiodor Mihayloviç Dostoyevski
 E) Balzac

Çözüm:

Parçada verilen Raskolnikov isminden eserin *Suç ve Ceza* olduğunu anlayabiliriz. Bu eser Fyodor Mihayloviç Dostoyevski tarafından yazılmıştır.

Cevap: D

19. Halide Edip'in Millî Mücadele'yi anlatan iki romanı vardır: ---- adlı roman; Millî Mücadele'nin bir bakıma destanı gibidir, İzmir'in işgalinden sonraki umutsuzluk günlerini, Millî Mücadele'nin doğusunu ve milletin kurtuluşunu anlatır. Bu mücadelenin romandaki sembolü ---- İzmir'in işgalinden sonra İstanbul'a gelir. ---- romانında ise Batı Anadolu kasabalarından birine gönderilen ---- Öğretmen'in çektiği acılar anlatılır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Sinekli Bakkal* - Rabia - *Vurun Kahpeye* - Handan
 B) *Ateşten Gömlek* - Ayşe - *Vurun Kahpeye* - Aliye
 C) *Tatarcık* - Lale - *Ateşten Gömlek* - Ayşe
 D) *Yeni Turan* - Kaya - *Vurun Kahpeye* - Aliye
 E) *Tatarcık* - Lale - *Yeni Turan* - Kaya

Çözüm:

Halide Edip'in Millî Mücadele'yi anlatan romanları *Ateşten Gömlek* ve *Vurun Kahpeye*'dir. *Ateşten Gömlek* romanının kahramanı Ayşe, *Vurun Kahpeye* romanının kahramanı Öğretmen Aliye'dir.

Cevap: B

Notlarım

1. Tazminat edebiyatının en üretken sanatçısı olarak tanınmaktadır. "Hace-i Evvel" diye tanınmaktadır. Aynı zamanda gazetecilikle de uğraşır. Halk dilini sohbet havası içinde verir. *Henüz On Yedi Yaşında, Dürdane Hanım* önemli eserleridir.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Hikmet Müftüoğlu
- B) Nabızade Nazım
- C) Ahmet Mithat Efendi
- D) Namık Kemal
- E) Hüseyin Rahmi Gürpınar

4. Önceleri Servetifünocuların dilini benimsedi. Daha sonra Yeni Lisan anlayışı ile eserlerini yazdı. Daha çok öyküler ile tanınan yazarın *Gönül Hanım* adlı bir de romanı vardır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Mithat Efendi
- B) Recaizade Mahmut Ekrem
- C) Ahmet Hikmet Müftüoğlu
- D) Ömer Seyfettin
- E) Hüseyin Rahmi Gürpınar

2. İnsanlar karaktersız doğarlar, karakter sonradan öğrenilir. Bu yüzden ben insanın doğuştan getirdiği mizacı romanlarında irdeledim, karakteri değil. Aslında tıp alanındaki kadavra üzerinde yapılan araştırmayı ben canlı insanlarda yapıyorum.

Bu parçadaki düşüncelere sahip sanatçı aşağıdakı eserlerden hangisini yazabilir?

- A) *Sefiller*
- B) *Karakterler*
- C) *Romeo ve Juliet*
- D) *Suç ve Ceza*
- E) *Germinal*

3. I. Yaşanmış ya da yaşanabilecek olayları anlatan uzun soluklu yazılar roman denir.
II. Toplumun gelenek ve göreneği hakkında bilgi veren romanlar, egzotik romanlardır.
III. Toplumların geçmişi hakkında bilgi veren romanlara tezli roman denir.
IV. Türk edebiyatının Batılı anlamdaki ilk romanı *Telemaktır*.
V. Türk edebiyatının ilk tarihî romanı Namık Kemal'in *Cezmi* adlı romanıdır.

Numaralanmış cümlelerden hangilerinde bilgi yanlığı yapılmıştır?

- A) I - II
- B) II - V
- C) I - III - IV
- D) II - III - IV
- E) II - III - V

5. I. Bu dönemde romanlar genellikle İstanbul ve çevresinde geçer.
II. Romanlarda rastlantılara yer verilmiş ve olay akışı kesilerek kimi zaman bilgilendirme yapılmıştır.
III. Romanların kahramanları tek yönlü ele alınmış ya hep iyi ya hep kötü olarak gösterilmiştir.
IV. Birinci dönem romanlarında romantizm akımının izleri ağır basarken ikinci dönem romanlarında realizm etkisini göstermeye başlamıştır.
V. Bu dönemde roman teknik bakımından Batı'yı yakalamaş, eserlerdeki betimleme ve anlatımlar hemen hemen mükemmelle ulaşmıştır.

Numaralanmış cümlelerin hangisi Tanzimat Edebiyatı ile ilgili değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Tanzimat Dönemi Türk edebiyatında kölelik-cariyelik, Batılılaşmanın yanlış anlaşılması, tarih, görmeden evlenme en çok işlenen konulardır.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu cümlede söz edilen konulardan biriyle yazılmamıştır?

- A) *Cezmi*
- B) *Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat*
- C) *Felatun Bey ile Rakım Efendi*
- D) *Sergüzeş*
- E) *Zehra*

7. Romanda Kafkasya'dan kaçırılan ve saraylara hizmetçi olarak para karşılığında satılan Dilber'in acıklı ve hüzünlü hikâyesi anlatılmıştır. Dilber, romanın sonunda tüm yakınlarını kaybetmenin verdiği ızdıraplla kendini Nil Nehri'nin sularına bırakır.

Bu parçada söz edilen roman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Karabibik*
- B) *Sergüzeş*
- C) *Henüz On Yedi Yaşında*
- D) *Zehra*
- E) *İntibah*

8. Eserleri, realizm ve natüralizmin özelliklerini taşımaktadır. İlk köy romanını, ilk psikolojik roman denemesini, ilk tezli roman örneğini o yazmıştır.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Samipaşazade Sezai
- B) Halit Ziya Uşaklıgil
- C) Recaiçade Mahmut Ekrem
- D) Nabızade Nazım
- E) Şemsettin Sami

9. Ahmet Mithat Efendi, ---- adlı eserinde korsanlar tarafından esir düşen bir kişinin maceralarını anlatır. İspanya'da bir şehre kaçırılan bu kişi, Cuzella adında bir kadın önce resmine sonra kendisine âşık olur. Alexandre Dumas Pere'nin *Monte Cristo Kontu* adlı eserinden etkilenen Ahmet Mithat Efendi'nin bu eseri macera romanı özelliği taşımaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Hasan Mellah*
- B) *Henüz On Yedi Yaşında*
- C) *Müşahedat*
- D) *Paris'te Bir Türk*
- E) *Dünya'ya İkinci Geliş*

10. Sibirya'da tutuklu bir Türk subayı olan Mehmet Tolun Bey, bir gün saat almak için kasabaya gider. Orada Tatar tüccar Ali Bahadır Kaptanoğlu ve kız kardeşi ile karşılaşır. Onlarla tarih üzerine sohbetlerde bulunur. Bu sohbet sonrasında Orta Asya'daki Orhun Abideleri'ni ziyaret etmek isterler. Bu fikir Ali Bahadır'ın kız kardeşinden gelir. Gruptakiler Orhun Abideleri'ni görmek için yola çıkarlar. Yol boyunca da Türk tarihi hakkında konuşurlar. Oraya vardıklarında Kültigin ve Bilge Kağan'ın anıtlarını görmüş olurlar.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Cezmi*
- B) *Çağlayanlar*
- C) *Gönül Hanım*
- D) *Hayal İçinde*
- E) *Nemide*

1. Millî Edebiyat Dönemi romanı bir cephesiyle aydın ile halk yüzleşmesini açığa çıkarır. Dönemin önemli romancılarından Yakup Kadri'nin ---- romanında bu yüzleşme dikkat çeker. Romanın başkahramanı ----, savaşta bir kolunu kaybetmiş bir zabittir. Bu kaybından dolayı hayatı küser ve Anadolu'nun ücra bir köyüne sığınır. Kurtuluş Savaşı tüm şiddetiyile devam ederken, Kuvayimillîye birlikleri oluştururken köyü gözleme ve Millî Mücadele'yi köylünün gözünden izleme fırsatı bulur.

Bu parçada boş bırakılan yerlere hangisi gelmelidir?

- A) *Sodom ve Gomore* - Necdet
- B) *Kıralık Konak* - Hakkı Celis
- C) *Hüküm Gecesi* - Ahmet Kerim
- D) *Yaban* - Ahmet Celal
- E) *Ankara* - Binbaşı Hakkı Bey

2. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi Fransız romancılardan biri değildir?

- A) Johann Wolfgang Goethe
- B) Madame de La Fayette
- C) Alphonse de Lamartine
- D) Alexandre Dumas Pere
- E) Victor Hugo

3. Aşağıdakilerin hangisi XVIII. yüzyılda dünya edebiyatına yön veren sanatçılardan biri değildir?

- A) Lev Nikolayeviç Tolstoy
- B) Fiodor Mihayloviç Dostoyevski
- C) Jean Paul Sartre
- D) İvan Turgeniev
- E) Nikolay Gogol

4. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi farklı bir dönemde eser vermiştir?

- A) Ömer Seyfettin
- B) Halide Edip Adıvar
- C) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- D) Aka Gündüz
- E) Namık Kemal

5. Aşağıdaki eserlerin hangisinde Kurtuluş Savaşı iseLENMEMİŞTİR?

- A) *Ateşten Gömlek*
- B) *Vurun Kahpeye*
- C) *Gönül Hanım*
- D) *Yorgun Savaşçı*
- E) *Küçük Ağa*

6. Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi romanı için söylenemez?

- A) Mekân olarak İstanbul dışına çıkmıştır.
- B) Romanlarda okuyucuya nasihat verilmiştir.
- C) Halkın konuşma dili kullanılmıştır.
- D) Millî konulara ağırlık verilmiştir.
- E) Teknik yönden başarılı romanlar yazılmıştır.

7. Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi'nde romanlarda işlenen konulardan biri değildir?

- A) Geri kalmışlık
- B) Yanlış Batılılaşma
- C) Kurtuluş Savaşı
- D) İşçi sınıfının sorunları
- E) Yoksulluk

- 8. Millî Edebiyat Dönemi romanında aşağıdaki konulardan hangisi öne çıkmıştır?**
- Kurtuluş Savaşı
 - Sosyal konular
 - Kuşaklar arası çatışma
 - Eğitimsızlık
 - Bireysel konular
- 9. Millî Edebiyat Dönemi romanlarında aşağıdaki akımlardan hangisi etkili olmuştur?**
- Realizm
 - Romantizm
 - Klasizizm
 - Surrealizm
 - Natüralizm
- 10. Millî Edebiyat Dönemi’nde aşağıdaki fikir akımlarından hangisi etkili olmamıştır?**
- Osmancılık
 - Türkçülük
 - İslamcılık
 - Batıcılık
 - Modernizm
- 11.** I. Romanın kahramanı Feride'nin günlüklerinden Anadolu'nun durumu aktarılır.
 II. Romanda çöken bir imparatorluk üzerinden bir devrin kapandığına değinilir.
 III. Öğretmen olarak bir Batı Anadolu kasabasına gönderilen Aliye'nin çektiği acılar anlatılır.
 IV. Millî Mücadele Dönemi sıkıntıları roman kahramanı Ayşe, Peyami ve İhsan etrafında anlatılır.
- Numaralandırılmış cümlelerde konuları verilen romanlardan biri değildir?**
- Ateşten Gömlek
 - Kiralık Konak
 - Vurun Kahpeye
 - Çalıkuşu
 - Hüküm Geceşi
- 12. Aşağıdaki sanatçılar dönemlerine göre ikişerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?**
- Hüseyin Cahit Yalçın
 - Reşat Nuri Güntekin
 - Mehmet Rauf
 - Refik Halit Karay
 - Nabızade Nazım
- 13. Bu dönemde roman ilk kez İstanbul'dan Anadolu'ya taşınmış, Anadolu insanı romanda konu edilmiş, böylelikle bir memleket edebiyatı hareketi başlamıştır.**
- Bu parçada söz edilen edebî dönem aşağıdakilerden hangisidir?**
- Tanzimat Edebiyatı
 - Millî Edebiyat
 - Servetfünun Edebiyatı
 - Cumhuriyet Edebiyatı
 - Fecriyat Edebiyatı
- 14.** I. Edebiyatımızın tezli romanlarından biridir. Anı, günlük biçiminde kaleme alınmıştır. Olaylar, Kurtuluş Savaşı yıllarda geçmektedir. Türk edebiyatında aydın-halk arasındaki uçurumu açık bir şekilde ele alan bir eserdir.
 II. İkinci Meşrutiyet sonrası siyasi ortamı anlatan roman, Yakup Kadri'nın özgün eserlerinden biridir. 1927 yılında yayımlanan romanda yazar, bir tarafından okura siyasi içerikli bir hikâye sunarken diğer taraftan o dönemde yaşanan acı bir aşk hikâyесini de anlatır.
 III. Mütareke yıllarda İstanbul'daki bazı çevreler ahaklı, millî ve manevi değerlerini kaybetmiş; bu yönyle eleştirilmiştir. Araştırmacılar, bu romanda yer yer Nev-Yunanılık etkisinden bahsetmişlerdir.
 IV. Osmanlıların son döneminde işlevini yitiren tekkeleurin anlatıldığı romandır.
- Numaralandırılmış açıklamalar aşağıdaki eserler ile eşleştirildiğinde hangi eser dışta kalır?**
- Kiralık Konak
 - Yaban
 - Nur Baba
 - Sodome ve Gomore
 - Hüküm Geceşi

1. • *Goriot Baba* yazarın ünlü romanıdır. Sahneye de uyarlanarak Fransa'nın iki tiyatrosunda birden oynamıştır.
• *Madam Bovary* için, "Eserin konusu ve kişileri benim dışımıdadır." diyen yazar, eserini peşin hükümlere bağlı kalmadan gerçekçi bir hayat görüşüyle yazmıştır.
• İngiliz edebiyatının önemli realist yazarlarındanandır. *İki Şehrin Hikâyesi*, *Büyük Umutlar* önemli eserlerindendir.
• Fransız romantizminin kurucusudur. Yurt ve insan sevgisini konu edinen yazarın dili ve tekniği çok güçlüdür. Yapıtlarıyla romantizmin ilkelerini belirlemiş ve tüm dünya romantiklerini etkilemiştir.
- Aşağıdaki sanatçılardan hangisi hakkında bir bilgi verilmemiştir?**
- A) Victor Hugo
B) Charles Dickens
C) Honore de Balzac
D) Gustave Flaubert
E) Tolstoy
2. Roman, uzun bir yol üzerinde dolaştırılan bir aynadır. Bir bakarsın göklerin maviliğini, bir bakarsın yolun irili ufaklı çukurlarında birikmiş çamuru görüşsün. Sonra da heybesinde bu aynayı taşıyan adamı ahlaksızlıkla mı suçlayacaksın? Ayna çamur gösteriyor diye aynaya kabahat bulmak olur mu?
- Aşağıdaki eserlerden hangisi bu şekilde düşüncelerini ortaya koyan bir sanatçı tarafından yazılmamıştır?**
- A) *Madam Bovary*
B) *Savaş ve Barış*
C) *Vadideki Zambak*
D) *Genç Werther'in Acıları*
E) *Babalar ve Oğullar*
3. Aşağıdaki eserlerden hangisinin yazıldığı dönem diğerlerinden farklıdır?
- A) *Jön Türkler*
B) *Cezmi*
C) *Zehra*
D) *Sefile*
E) *Araba Sevdası*
4. Yazar ---- de kişiliğini gizlerken ---- de kişiliğini gizlemez. Bu nedenle Tanzimat Birinci Dönem'de sanatçilar kişiliklerini gizlememiş ancak ikinci dönemde kişiliklerini gizlemiştirler.
- Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdaki edebî akımlardan hangileri sırasıyla getirilmelidir?**
- A) klasizm - romantizm
B) romantizm - klasizm
C) realizm - romantizm
D) romantizm - realizm
E) sembolizm - romantizm
5. Bir neslin ve yaşanmış olayların romanıdır. Yazar genç iken yaşadığı dönemin edebiyat tartışmalarını, sanat anlayışını kahramanlarına söylemiştir. Dahil olduğu edebiyat grubunun ilkelerini roman kahramanı Ahmet Cemil'in ağızından vermiştir. Kahraman, dünyada sevdiği üç güzelini kaybeder: Şair olma hayalini, sevdiği kadın Lamia'yı ve kız kardeşi İkbal'i. Bu sebeple İstanbul ona dar gelmeye başlar ve kurtuluşu Yemen'de bir ilçeye kaymakam olmakta bulur.
- Bu parçada söz edilen eser ve yazarı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?**
- A) *Mai ve Siyah* - Halit Ziya Uşaklıgil
B) *Sergüzeş* - Samipaşazade Sezai
C) *Eylül* - Mehmet Rauf
D) *Araba Sevdası* - Recaiçade Mahmut Ekrem
E) *Karabibik* - Nabızade Nazım

6. Romanlarında çevreyi tanıtmak, kişilerin ruhsal analizlerini yapmak suretiyle gözleme önem vermesi gerçekçi olduğunu gösterir. Kendi kişiliğini eserlerine yansımış olması ve yer yer duygulu anlatıma başvurması bakımından da Fransız romantiklerini hatırlatır. Özellikle konuşma bölümlerde dili sade ve doğaldır. Yazdığı romanında esaret ve kölelik konularını o ele almıştır.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Mithat Efendi
- B) Namık Kemal
- C) Samipaşazade Sezai
- D) Recaiçade Mahmut Ekrem
- E) Nabızade Nazım

7.

Eser Adı	Kahramanlar
<i>Mai ve Siyah</i>	Adnan Bey, Bihter, Behlül, Nihal
<i>Eylül</i>	Suat, Süreyya, Necip
<i>Şık</i>	Şöhret Bey, Madam Potiş, Maşuk Bey
<i>Kırık Hayatlar</i>	Ömer Behiç, Bekir Servet, Nebile, Neyyir, Leyla
<i>Mürebbiye</i>	Anjel, Dehri Efendi, Sadri Bey, Melahat Hanım

Tablodaki verilen eser ile kahraman eşleştirmeinden hangisi yanlışdır?

- A) *Mai ve Siyah*
- B) *Eylül*
- C) *Şık*
- D) *Kırık Hayatlar*
- E) *Mürebbiye*

8. I. Edebiyatımızdaki ilk tarihî roman olan bu eserde başkahramanın İran'la yapılan savaştaki maceraları anlatılır. Adil Giray, Şehriyar, Perihan eserin diğer kahramanlarıdır.
- II. Türk edebiyatının ilk psikolojik roman denemesi saylan bu eserde insanın şahsi çıkarları ve kıskançlığı yüzünden kendine ve çevresine verdiği zararlar anlatılır.
- III. Edebiyatımızın ilk yerli romanı olarak bilinen eserde iki gencin imkânsız aşkları anlatılır, eserde irdelenen bir diğer tema ise aile yapısındaki çarplıklıklardır.
- IV. Batılılaşmayı hazmedemeyen ve Avrupa uygarlığının sadece dış görünüşünü taklit ederek modernleşme çabası içinde olan insanların düştükleri gülünç durumlar ele alınmıştır. Eserde mirasyedi bir kişilik olarak görülen Bihruz Bey'in Periveş'e olan hayali aşkı dile getirilmiştir.

Numaralanmış bilgiler aşağıdakiler eserler ile eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) *Araba Sevdası*
- B) *Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat*
- C) *Zehra*
- D) *Cezmi*
- E) *Sergüzeş*

9. Şemsettin Sami Türk edebiyatında ilk telif romanının I sahibidir. Sergüzeş adlı eserinde birbirini seven iki II gencin imkânsız aşklarını anlatırken aile yapısını III irdeler. Tanzimat I. Dönem'in temsilcisi olan sanatçı, Batı IV edebiyatının önemli eserlerinden Sefiller ve Robinson V Crusoe romanlarını dilimize çevirerek roman türünün tanınmasına katkıda bulunmuştur.

Numaralanmış ifadelerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

1. Millîlik anlayışının millî bir dille gerçekleşebileceğine inanan aydınlar, dilin ve edebiyatın yabancı unsurlardan arındırılması gerektiğini savunurlar. Bunun için atılan en somut adım ---- hareketidir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Yeni Lisan*
- B) Türkçülük
- C) Turancılık
- D) *Genç Kalemler*
- E) Baticılık

2. I. Mehmet Âkif Ersoy
II. Refik Halit Karay
III. Reşat Nuri Güntekin

Numaralanmış sanatçıların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Roman türünde eser vermeleri
- B) Türkçülük akımını benimsemeleri
- C) Yerli hayatı ele almaları
- D) Eserlerinde İstanbul'u anlatmaları
- E) Köy edebiyatının öncülerini olmaları

3. Millî Edebiyat hareketinin hikâye ve roman alanındaki en önemli özelliklerinden biri ---- çığırının başarılı ilk örneklerinin verilmiş olmasıdır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Osmanlıcılık
- B) Memleket edebiyatı
- C) Milliyetçilik
- D) *Yeni Lisan*
- E) Baticılık

4. **Aşağıdakilerden hangisi Servetfünün ve Millî Edebiyat romanı için söylenemez?**

- A) Servetfünün yazarları sanat sanat için anlayışına sahipken Millî Edebiyat yazarları toplumcu bir anlayışa sahiptir.
- B) Servetfünün romanında Millî Edebiyat romanına göre psikolojik tahliller daha ağır basar.
- C) Servetfünün romanında olaylar aydın çevresinde yaşanırken Millî Edebiyat romanında her kesimden insan anlatılmıştır.
- D) Servetfünün romanında Millî Edebiyat romanına göre daha ağır bir dil kullanılmıştır.
- E) Servetfünün romanında yazar kişiliğini gizlemezken Millî Edebiyat romanında kişiliğini gizler.

5. **Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi romanının bir özelliği değildir?**

- A) Kurtuluş Savaşı tüm gerçekliği ile anlatılmıştır.
- B) Anadolu ve Anadolu insanı romanın konusu olmuştur.
- C) Realizm ve doğalizm akımlarının etkisi görülmüşür.
- D) Batılı bir aydın olma düşüncesi ile eserler oluşturulmuştur.
- E) Yabancı etkilerden uzak, saf Türkçe ile eserler yazılmıştır.

6. I. *Dikmen Yıldızı*

- II. *Seviye Talip*

- III. *Vurun Kahpeye*

- IV. *Nur Baba*

- V. *Pembe İncili Kaftan*

Numaralanmış eserlerden hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Romanın başkahramanı Ahmet Celal, savaşta bir kolunu kaybetmiş bir zabittir. Bu kaybından dolayı hayatı kúser ve Anadolu'nun ücra bir köyüne sığınır. Kurtuluş Savaşı tüm şiddetyle devam ederken, Kuvayimilliye birlikleri oluştururken Ahmet Celal de köyü gözleme ve Millî Mücadele'yi köylünün gözünden izleme fırsatı bulur. Ahmet Celal'in günlüğüne yazdıklarından ibaret olan romanda bir ulusun var olma mücadele verdiği bir süreçte köylünün Kurtuluş Savaşı'na karşı takındığı ilgisiz tavır öne çıkar.

Bu parçada konusu hakkında bilgi verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ateşten Gömlek
- B) Yaban
- C) Küçük Ağa
- D) Kalpaklılar
- E) Yorgun Savaşçı

8. Millî Mücadele'ye ciddi katkılar sunan bir yazar olarak Millî Edebiyat Dönemi Türk edebiyatının en dikkat çeken isimleri arasındadır. Bu dönemde kadın haklarının en önemli savunucusu olmuştur. Eserlerinde kadın psikolojisine sıkça yer vermiştir. Başlangıçta sanat için sanat anlayışını benimsememiştir. Millî Mücadele Dönemi romanlarında ise bu anlayışı tamamen terk etmiş ve realist bir yaklaşımla eserlerini kaleme almıştır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Reşat Nuri Güntekin
- B) Halide Edip Adıvar
- C) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- D) Refik Halit Karay
- E) Aka Gündüz

9. I. Fransız edebiyatının önemli yazarlarındandır.
II. Romantizmin ilkelerini ortaya koymuştur.
III. Roman, şiir ve tiyatro türündeki eserleri ile üne kuşmuştur.

Numaralandırılmış cümlelerde özellikleri verilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Johann Wolfgang Goethe
- B) Alexandre Dumas
- C) Victor Hugo
- D) Ivan Turgeniev
- E) Lev Nikolayeviç Tolstoy

10. Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi'ne ait bir özellik değildir?

- A) Millî Edebiyat Dönemi'nin edebiyat tarihi alanındaki temsilcisi Fuat Köprülü'dür.
- B) Bu dönemde Türk kültürü ve tarihi, edebî eserler için bir hazine olarak kabul edilmiştir.
- C) Millî Edebiyatı'nın nesir alanındaki önemli isimleri arasında Ömer Seyfettin ve Yakup Kadri vardır.
- D) Batı taklitçiliğinden kaçınmayı, millî konulara yönelik amaç edinseler de birçok sanatçı bu çizgiden uzaklaşmıştır.
- E) Romanlarda savaşların insanlar üzerindeki etkisi ve çöküntüsünü işlemiştir.

11. Hiçbir romancıda görülmemiş kadar Anadolu'nun her bölgesine eserlerinde geniş yer veren yazarın romanları, konuları bakımından da zenginlik gösterir. Öğretmenlik ve müfettişlik yıllarında kazandığı tecrübe onun Türk toplumunu etkileyebilecek eserler yazmasını sağlamıştır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Reşat Nuri Güntekin
- B) Refik Halit Karay
- C) Halide Edip Adıvar
- D) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- E) Aka Gündüz

1. • Romanın görevi, toplumun aydınlatılması için bir meşale görevi üstlenmek olarak görülmüştür.
• Eserlerde uzun uzun tasvirlere yer verilmiştir.
• Romantizm akımının etkileri görülür.

Buna göre

- I. *İntibah*
II. *Felatun Bey ile Rakım Efendi*
III. *Nemide*
IV. *Eylül*

eserlerden hangileri özellikleri verilen dönemin yazarlarına ait değildir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. İyi, kötü, güzel, çirkin, büyük ve küçük; bir romanda aynı titizlikle anlatılma hakkına sahiptir. Yazar gerçeği saptıran ve olduğundan farklı göstermeye çalışan her çabaya karşı çıkmalıdır. Kahramanlık peşinde koşan insanlara şüpheyle yaklaşmayı ve insan ruhu ile çevresi arasındaki geriliyi edebiyatın asıl konusu yapmalıdır. Heyecanlandıran ifade tarzına ve coşkunluğa prim vermemeli, günlük konuşma dilinden uzaklaşmamayı tercih etmelidir. Her türlü öznel unsuru devre dışı bırakarak eserinde çevreye ve kahramanının manevi gelişimine odaklanmalıdır.

Aşağıdaki eserlerden hangisi böyle düşünün bir yazar tarafından yazılmış olamaz?

- A) *Felatun Bey ile Rakım Efendi*
B) *Mai ve Siyah*
C) *Sergüzeş*
D) *Eylül*
E) *Araba Sevdası*

2. • Batılılaşma sürecinin başlangıç yıllarda ortaya çıkan ve alafranga zuppe tipi dendигinde ilk akla gelen romandır. Roman kahramanlarından biri tüketime yönelik yanlış Batılılaşmayı temsil eder.
• Türk edebiyatında realizm akımını hazırlayan ilk eserlerden biridir. Tanzimat yazarları tarafından sıkça ele alınan kölelik konusunu eserinde işler.
• Aşk acılarıyla bir dönem yaşamış olmak Bihruz Bey'i çok değiştirmiştir. O, artık eğlence yerlerine gidip boy göstermekten veya arabasıyla etrafı tur atmaktan pek de zevk almamaktadır.
• Romanın kahramanı hem şair hem de bir savaşçıdır, yapılan savaşlarda ünlenen kahraman, Kırım ordusu komutanı Adil Giray'ın isteği ile İran'a gelip İslam birliği kurulması için mücadele eder.

Verilen açıklamalar ile eserler eşleştirildiğinde aşağıdaki eserlerden hangisi dışta kalır?

- A) *Sergüzeş*
B) *Cezmi*
C) *Araba Sevdası*
D) *Felatun Bey ile Rakım Efendi*
E) *İntibah*

4. Niçin gelmedi acaba, niçin? Ne sebeple.. Ah parol tutmazlar ki... Türk kadınları ne kadar biyen edüke olsalar gene nafile!.. Hiç olmazsa bir haber göndermeli değil miydi? Şu sebeple gelemedim. Pardon! Bugün çok beklemiş olmalısınız. Evet! Çok bekledim, on bir buçuğa kadar orada plante oldum. Affınızı dilerim, filanca gün filanca yerde buluşalım, bu sefer de ben sizi bekleyim de ödeşelim, diye bir haber göndermek pek doğal bir şey. Ah! bu hanımlarda polites yok polites! Benim ne kabahatim var?

Ben bir betiz yapmadım, mektubu verdığım zaman ampresmanla kabul etti, hatta memnuniyetinden gülüyordu...

Araba Sevdası adlı romanın alınan bu parçada hangi anlatım tekniği örneklenmiştir?

- A) Gösterme
B) İç konuşma
C) Diyalog
D) Özetteleme
E) Bilinç akışı

5. I. İlk edebî roman: *İntibah* - Namık Kemal
 II. İlk realist roman: *Karabibik* - Şemsettin Sami
 III. İlk çeviri roman: *Araba Sevdası* - Yusuf Kamil Paşa
 IV. İlk köy romanı: *Cezmi* - Namık Kemal
 V. İlk tarihi roman: *Telemak* - Nabızade Nazım

Numaralanmış eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. "Tarayı otlar bürümüş idi. Karabibik burasını babaşı Koca Osman'ın mirası olmak üzere ele geçirmiş idi. Tarla o zaman on iki dönüm iken dört dönümünü Kara Durmuş'a satarak vakityle bedel-i nakdi vermiş idi. Şimdiki hâlde sekiz dönümden ibaret kalan bu toprak parçasına bile tarla komşusu olan Yosturoğlu göz dikmekte ve bu sebeple aralarında ara sıra münazaat vukua gelmekte idi. Otuz iki dönüm tarlası olanların da el ayası kadar toprağa göz dikmesi münasebetsiz değil mi ya? Kendisi şu kadarcık tarla sayesinde ancak aksamları bir kaşık sıcak çorba içecek kadar mal kaldırıyor, elinden bu da çıkışın da açıktan mı ölsün? Zaten Yosturoğlu'nun babası da bu toprak hırsından ölmemiş mi idi? O vaktin bahrinde de babası, himdi kendisi gibi ötekinin berikinin damına, tarlasına göz koya göz koya herkesin canını yakmıştı."

Nabızade Nazım'ın *Karabibik* adlı eserinden alınan bu parçada hangi anlatım tekniği kullanılmıştır?

- A) İç çözümleme tekniği
 B) Bilinç akışı tekniği
 C) Gösterme tekniği
 D) Tahkiye etme tekniği
 E) İç monolog tekniği

7. • *Araba Sevdası*
 • *Mai ve Siyah*
 • *Eylül*

Bu eserler hakkında

- I. Türk romanının ilkleri arasında gösterilmeleri
 II. Realizm akımının etkisinde yazılmaları
 III. Aynı türde yazılmış olmaları
 IV. Aynı yazar tarafından yazılmaları
 V. Aynı döneme ait eserler olmaları

yargılarından hangileri ortaktır?

- A) Yalnız II B) II ve III C) II ve IV
 D) III ve IV E) I, II ve III

8. I. *Mai ve Siyah* romanının kahramanı Ahmet Cemil, Servetifünun Dönemi'nde yaşanan sanatçıların ete keşme bürünmüş hâli olarak çıkar eserde karşımıza.
 II. Ahmet Mithat Efendi, Recaizade Mahmut Ekrem, Hüseyin Rahmi Gürpınar yanlış Batılılaşmayı romanlarında işlemiştir.
 III. Servetifünun Dönemi'nin Halit Ziya Uşaklıgil'den sonraki en büyük romancısı sayılabilenek ismi Mehmet Rauf, Türk edebiyatının ilk psikolojik romanı *Eylül*'ü yazmıştır.
 IV. Tanzimat II. Dönem'de yazılan *Araba Sevdası*, I. Dönem' de yazılan eserlere göre daha ağır bir dille kaleme alınmıştır.
 V. Ahmet Mithat Efendi'nin dili Namık Kemal'e göre daha ağır olduğu için Ahmet Mithat'ın romanları pek okunmamış Namık Kemal'in eserleri ise halk arasında daha çok sevilmiştir.

Numaralanmış cümlelerden hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. (I) Millî Edebiyat Dönemi Türk edebiyatı; Millî Mücadele'nin başladığı yıllarda gelişen, o zamana kadar alışılmış olan klişeleri kırarak yepyen bir anlayışla ilerleyen bir süreçtir. (II) Millî Mücadele ile paralel ilerleyen bu süreç gerek tema gerek dil ve anlatım bakımından pek çok yeniliği içinde barındıran bir dönemdir. (III) O zamana kadar Anadolu'ya mesafeli duran yazarlar artık Anadolu'yu keşfetmeye başlamışlardır. (IV) Okuyucu roman ve hikâyede bir taşıra gerçeği ile karşılaşma fırsatı bulmuştur. (V) Dönemin yazarları Anadolu gerçeğini dışarıdan bakan bir gözlemci olarak anlatmışlardır.

Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde Millî Edebiyat Dönemi ile ilgili bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. "Edebiyatımız hayat karşısında daima memleketedir." değerlendirmesinde bulunan Ahmet Hamdi Tanpınar aşağıdakilerden hangisine vurgu yapmıştır?

- A) Baticılık
B) İslamcılık
C) Türkçülük
D) Osmanlıcılık
E) Turancılık

3. Millî Edebiyat Dönemi romanlarında Kurtuluş Savaşı yılları ele alınmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu konuyu anlatan eserlerden biri değildir?

- A) Ateşten Gömlek
B) Yaban
C) Vurun Kahpeye
D) Dikmen Yıldızı
E) Efruz Bey

4. Millî Edebiyat Dönemi romanı, o güne kadar bireysel konulara eğilen ve bu konuların dışına çıkmayan Servetfünün romanından farklı bir görünüşe sahiptir. Millî Edebiyat Dönemi romanı bir cephesiyle aydın ile halk yüzleşmesini açığa çıkarır.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçayı destekler niteliktedir?

- A) Çalikuşu
B) Yaban
C) Ateşten Gömlek
D) Handan
E) İstanbul'un İç Yüzü

5. ...

Geçen gün, kırlarda dolaşırken ayağım bir konserve kutusuna çarpmıştı. Durup bakmıştım. Bu kutu Amerika'dan gelmiş bir kutu idi ve üstünde İngilizce bir şeyin adı yazılı idi. Bu kutuyu buraya hangi yolcular bırakmış? Kim bilir ne zamandan beri kaldı, bilmiyorum. Fakat tuhaf bir ilgiyle eğildim, elime aldım, baktım âdetâ eski bir âşinayı görür gibi oldum. Ben, bu topraklarda, işte bu teneke kutunun eşiyim.

...

Yaban romanından alınan bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Geriye dönüş
B) Bilinç akışı
C) İç çözümleme
D) İroni
E) Gösterme

6. Aşağıdaki eserlerden hangisi konusu bakımından diğerlerinden ayrılır?

- A) Dikmen Yıldızı
B) Sinekli Bakkal
C) Yaban
D) Çalikuşu
E) Ateşten Gömlek

7. Millî Mücadele Dönemi'nde yazılan eser, İzmir'in bilinen ailelerinden birinin kızının başından geçenleri anlatır. Bu kişinin başından geçenler anlatılırken arka planında Millî Mücadele yılları okuyucuya verilir. Murat adlı yüzbaşıyla nişanlı olan roman kişi, nişanlısı cepheye gittikten sonra Millî Mücadele için çalışmalarda bulunur. ise arka fonda kendini hissettiren bir gerçekliktir.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Dikmen Yıldızı*
- B) *Yaban*
- C) *Ateşten Gömlek*
- D) *Sürgün*
- E) *Handan*

8. Aşağıdakilerden hangisi *Ateşten Gömlek* romanı için söylenemez?

- A) Cemal, İhsan, Peyami ve Ayşe romanda vatansever kahramanlardır.
- B) 1922 yılında *İkdam* gazetesinde yayımlanmaya başlamıştır.
- C) Eserde Kurtuluş Savaşı'ndan söz edilmiştir.
- D) Peyami'nin annesi Salime Hanım Batı hayranıdır.
- E) Eserde günlük türünden yararlanılmıştır.

9. Aşağıdaki eserlerden hangisi farklı bir dönemde yazılmıştır?

- A) *Halas*
- B) *Ateşten Gömlek*
- C) *Yaban*
- D) *Çalikuşu*
- E) *Kıralık Konak*

10. Dönemin yazarları Anadolu gerçekini dışarıdan bakan bir gözlemci olarak değil bizzat bu coğrafyada yaşayarak anlatma yoluna gitmişlerdir. Anadolu; bu dönem romanına daha çok yoksulluk, cehalet, taassup gibi kavamlarla girer. O zamana kadar daha çok bireysel temalar etrafında oluşan roman kendine farklı bir alan bulmuş olur. Bu dönem eserlerinde yalın ve duru bir anlatım tercih edilir. Roman içerik ve dil bakımından Türk edebiyatının yeni bir mecraya girdiği süreçtir.

Bu parçada özellikleri verilen dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tanzimat I. Dönem
- B) Servetifünun Dönemi
- C) Fecriati Dönemi
- D) Millî Edebiyat Dönemi
- E) Tanzimat II. Dönem

11. İlk gençlik yıllarda yazdığı ve imzasız yayınladığı birkaç şiir denemesinden sonra *Genç Kalemler*'deki ilk makalesiyle edebiyat dünyasına girer. Ona asıl şöhretini kazandıran *İstanbul Kızı* adlı tiyatro eseridir. Eserin çok beğenilmesi sonucunda yazar, bu tiyatro eserini romanlaşmıştır. İlk bakışta aşk konusu üzerine kurulmuş gibi görünen romanları, gerçekte verilmek istenen mesajların şahıs ve olaylarla örtülü edebî metinleridir. Genellikle klasik roman yapısı içinde kalan yazar, romanlarının hemen hepsini kahramanlardan birinin ağzından nakletmiştir. Merhamet duygusunu uyandırmak için sık sık melodramatik unsurlar kullanmış, olağanüstü tesadüflere de önemli ölçüde yer vermiştir. Roman kahramanları arasında öğretmenler, memurlar, doktorlar ve subayların ayrı bir yeri vardır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- B) Halide Edip Adıvar
- C) Reşat Nuri Güntekin
- D) Aka Gündüz
- E) Refik Halit Karay

1. • Eserdeki olaylar, Antalya'nın Kaş ilçesine bağlı olan Beymenlik köyünde geçer. Eser köy gerçeğinin ele alındığı ilk yapıt olması bakımından önemlidir.
- Şair ruhlu, duygulu ve toy bir genç olan Ali Bey'in maceraları anlatılır. İyi-kötü karşılaşlıklar, tesadüflere dayalı olaylar, gereksiz yere abartı derecesindeki betimlemeler eserde dikkat çeker.

Bu açıklamalar aşağıdaki Tanzimat Dönemi romanlarından hangilerine aittir?

- A) *Zehra - Sergüzeş*
- B) *Karabibik - İntibah*
- C) *Cezmi - Araba Sevdası*
- D) *Sergüzeş - İntibah*
- E) *Araba Sevdası - Sergüzeş*

2. Servetfünun Dönemi'nde yaşamış olan sanatçı bağımsız bir çizgide durmuştur. Roman yazma konusunda Ahmet Mithat'ın halk için roman yazma geleneğini devam ettiren sanatçı, Türk edebiyatında "sokağın anahtarı" olarak görülmüştür. Natüralizm akımının başarılı temsilcilerinden olan yazar, başarılı bir gözlemeccidir. Romanlarında gözlem ve çevre tasvirlerine büyük önem vermiştir.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Hikmet Müftüoğlu
- B) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- C) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- D) Mehmet Rauf
- E) Hüseyin Cahit Yalçın

3. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi realizm etkisiyle eser yazmamıştır?

- A) Namık Kemal
- B) Samipaşazade Sezai
- C) Mehmet Rauf
- D) Halit Ziya Uşaklıgil
- E) Recaizade Mahmut Ekrem

4. Bitkiler, kuşlar, böcekler, çocuklar da neşeliydiler. Ama insanlar -büyük, yetişkin insanlar- birbirlerini aldatma-ya, üzmeye devam ediyorlardı. İnsanlar neşeli bir sabahı, bütün varlıkların yararı için verilmiş dünyanın tanrısal güzellikleri değil, barışın, dirlik düzenliğinin ve sevginin yer aldığı güzellikleri, birbirlerine hükmek yolunda icat ettikleri şeyleri kutsal ve önemli sayıyorlardı... Böyle dumrularda iç huzursuzluk, kendinden hoşnutsuzluk ve kararsızlık hissedерdi Nehludov, yardım isteğinde bulunmalı mıydı? Bulunmamalı mıydı? Ama daima olumlu yönde karar verirdi. Mariette'nin ve kocasının yanında kendini rahatsız hissedecek, utanacaktı. Buna karşın belki de hapishanede acı çeken mutsuz bir kadın salıverilecek, o ve yakınları acı çekmekten kurtulacaktır...

- I. Tanrısal bakış açısı hakimdir.
- II. Anlatıcı olayları izleyen seyirci konumundadır.
- III. İç monolog tekniğinden faydalananmıştır.
- IV. I. kişili anlatım vardır.

Tolstoy'un *Diriliş* adlı eserinden alınmış olan bu parça için hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve IV
- E) I, II ve III

5. I. Bu dönemde özellikle Halit Ziya'yla birlikte Türk romanındaki teknik kusurlar oldukça azalmıştır. Halit Ziya, basit ve özensiz romancılığa son vermiş, sahneleri bir ıslıplla Batılı tarzda romanlar yazmıştır.
- II. Romanlarda mekân olarak ilk kez İstanbul dışındaki şehirler kullanılmıştır. Kahramanlar İstanbul aydınları ve Anadolu insanlarından oluşmuştur.
- III. Bu dönemde yazılan romanlarda karamsar bakış açısı hâkimdir, romanlar genellikle kötü bir sonla biter. Bu durumun nedenleri, sanatçılara Fransız edebiyatından etkilenmeleri ve dönemin siyasal ortamıdır.
- IV. Bu dönem sanatçları, romanlarda Türkçenin kurallarına ve söz dizimine uyumuşlar yeni anlatım olanakları aramamışlardır. Bu nedenle Türk edebiyatının en başarılı romanları bu dönemde kaleme alınmıştır.

Numaralanmış cümlelerden hangileri Servetfünün Dönemi romanları için söylenemez?

- A) I - II
- B) I - III
- C) II - III
- D) II- IV
- E) III - IV

6. *İntibah* romanı her şeyi bildiği varsayılan bir anlatıcı tarafından aktarılmaktadır. Onun değer yargıları, ‘iyi’ ve ‘kötü’ algısı herhangi bir şüpheyeye yer bırakmaksızın salt doğru olarak verilmektedir. Bunu yazarın kullandığı dilden, sözcük, kip ve zaman seçiminden anlayabilmekteyiz.

Bu parçadan hareketle *İntibah* adlı eserde aşağıdaki bakış açılarından hangisi kullanılmış olabilir?

- A) Tanrısal bakış açısı
- B) Kahraman bakış açısı
- C) Gözlemci bakış açısı
- D) Çoğunlu bakış açısı
- E) Toplumcu bakış açısı

7. İsmail Tayfur babasının ölümünün ardından ailesini geçindirmek için çalışmaya başlar. Bu nedenle hayallerinden uzak bir yaşam sürdürmek zorunda kalır. Çalıştığı şirketin sahibi para ve kızından başka hiçbir şeye önem vermeyen bir insandır. İsmail Tayfur da çalıştığı şirketin sahibinin kızının kendisine âşık olduğunu öğrenir ve onunla evlenir. Ancak bir türlü mutlu olamaz.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdaki sanatçılardan hangisine aittir?

- A) Mehmet Rauf
- B) Halit Ziya Uşaklıgil
- C) Safveti Ziya
- D) Ahmet Hikmet Müftüoğlu
- E) Hüseyin Cahit Yalçın

8. Onlar, romanlarında aydın kişileri kahraman olarak seçtiler. Batı'nın özlemeyle aristokrat bir yaşam sürüyorlardı. Aşk ve ihtişasları ne kadar taşkınlı olsun, ölçülüydü. Romanlarında olağanüstülkler görülmüyor, tesadüflere pek de yer verilmiyor. Onlar hayatı tasvir etmek istediler.

Bu parçada söz edilen yazarlar hangi dönemin temsilcisi olabilir?

- A) Fecriati
- B) Servetifünun
- C) Millî Edebiyat
- D) Tanzimat Edebiyatı
- E) Cumhuriyet Edebiyatı

9. **Aşağıdaki eserlerden hangisi türü yönüyle farklıdır?**

- A) *Hüseyin Fellah*
- B) *Yeniçeriler*
- C) *Dürdane Hanım*
- D) *Kara Bela*
- E) *Henüz On Yedi Yaşında*

10. *İntibah* zıt tiplerin karşılaşmalarını, mücadelelerini, aşklarını dile getirir. Ali Bey iradesiz, fevri bir tiptir. Dilâşüb âdetâ bir iyilik perisi kadar saf ve masumudur. Mahpeyker ise kötüluğun somut bir heykeli olmakla beraber eserin en canlı çizilen tipidir.

Bu sözlerle *İntibah* romanını değerlendiren bir eleştirmen, aşağıdaki eserlerden hangisi ile benzerlik kurabilir?

- A) *Cezmi*
- B) *Sefile*
- C) *Karanfil ve Yasemin*
- D) *Şıpsevdi*
- E) *Felatun Bey ile Rakım Efendi*

1. Yazar, edebî hayatının başlarında Fecriati topluluğu içinde bulunduğu için bireysel bir sanat anlayışına sahip olmuştur. Yahya Kemal'in neo-klasik bir edebiyat ortaya koyma düşüncesinin sonucunda Nev-Yunanılık'ı bir müddet benimsemiştir. Sonrasında Millî Mücadele Dönemiyle bireysel sanat anlayışını bir kenara bırakmış, toplumsal sanat anlayışına yönelik ve bu anlayış doğrultusunda romanlar kaleme almıştır. Fransız realist ve doğalistlerini benimseyen sanatçı, romanları bu akımlara yazmıştır. Eserlerinde daima bozulan toplum ve kişileri konu almış, kahramanlarını da hayallerinde canlandırdıkları ile toplum gerçeğinin çarpışmasından doğan hayal kırıklığına uğramış kişilerden seçmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen sanatçıya ait eserlerden biri değildir?

- A) *Hüküm Gecesi*
- B) *Sodom ve Gomore*
- C) *Nur Baba*
- D) *Yeşil Gece*
- E) *Bir Sürgün*

3. Romanlarında bireysel duygulardan millî duygulara yönelen Halide Edip Adıvar, İstanbul'un dışına çikarak Anadolu ve Anadolu insanına yönelir. ---, ---, --- gibi romanlarda Kurtuluş Savaşı yıllarında Anadolu insanının ihmali edilmişliğini, değerler yozlaşmasını, bireyin kendine ve toplumsal değerlere yabancılasmasını, eğitim sisteminin aksaklılarını eleştiren yazar; Türk milletinin bir an önce kendi değerlerine dönerek yeniden eski gücüne kavuşturmasını ister. Bu doğrultuda romanlarında millî bilinc, benlik bilinci ve bağımsızlık gibi olumlu izlekleri işleyerek Türk milletinin yeniden kendini gerçekleştirmesini vurgular. ---romanında Türk bilincini yeniden harekete geçirmeye çalışan yazar, II. Meşrutiyet'in ilanından sonra ortaya çıkan fikir akımlarının siyasetteki yansımalarını bu romanında irdeler.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisi getirilemez?

- A) *Ateşten Gömlek*
- B) *Vurun Kahpeye*
- C) *Sinekli Bakkal*
- D) *Zeyno'nun Oğlu*
- E) *Yeni Turan*

2. Ahmet, varlıklı bir ailenin oğludur ve Nişantaşı'nda yaşamaktadır. Bilgisinin olmadığı konularda bile düşünelerini ifade etmekten çekinmeyen, okumayı gereksiz bir uğraş olarak gören biridir. Tanzimat Dönemi'nden beri romanlarda var olan zuppe tipinin Millî Edebiyat Dönemi'ndeki karşılığıdır.

Bu parçada söz edilen kahramanın yer aldığı eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Efruz Bey*
- B) *Miskinler Tekkesi*
- C) *Nur Baba*
- D) *Tatarcık*
- E) *Zeyno'nun Oğlu*

4. I. *Yaban*

- II. *Ateşten Gömlek*
- III. *Vurun Kahpeye*

Numaralanmış romanların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aynı yazar tarafından kaleme alınmışlardır.
- B) Halkın bağımsızlık mücadelesini ele almışlardır.
- C) Cumhuriyet Dönemi'nde yazılmışlardır.
- D) Romanlarda Millî Mücadele'ye yön veren gerçek kişiler yer almıştır.
- E) İzmir'in Yunanlılar tarafından işgal edilmesiyle başlarlar.

5. Kurtuluş Savaşı'nı konu alan ---- adlı eserin ismi aslında Yakup Kadri Karaosmanoğlu'na aittir. Yakup Kadri, bu isimde bir roman yazacağini Halide Edip'e sohbet esnasında söylemiş ve ismi çok beğenmiş Halide Edip romanın başına eklediği açık mektupta Yakup Kadri'den ismi ondan önce kullandığı için affını talep etmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Handan*
- B) *Yaban*
- C) *Ateşten Gömlek*
- D) *Tatarcık*
- E) *Sinekli Bakkal*

6. Sanatçının "Sakarya ordusuna" ithaf ettiği romanı, 1922 yılının Haziran ayında İkdam gazetesinde yayımlanmaya başlamıştır. Eserin başında "Yakup Kadri Bey'e Açık Mektup" başlıklı bir sunuş yazısı mevcuttur. Roman Türk insanın büyük bir inanç, fedakârlık ve çalışmaya içinde bulundukları olumsuz koşullara alındırmadan büyük devletler karşısında kazanmış olduğu destansı zaferi anlatır. Ayrıca Türk milletinin kazanmış olduğu efsaneleşmiş zaferi gelecek kuşaklara ulaştırması ve onlarda millî kimlik bilinci oluşturulması bakımından edebiyatımız için bir mihenk taşıdır. Romandaki başkahraman ---- sanatçının idealize ettiği kahramanlardan biridir. Belki de kendisinden yola çıkarak kurguladığı kahraman ile gerçekte olması gereken Türk kadınını gözler önüne sermektedir. Romanın diğer bir kahramanı ---- ise ülkesine ve kültürüne sahip çıkışının yanında öz değerlerine yabancılasmadan Batı'yı kendi içerisinde sentezlemeye çalışan yine idealize edilmiş bir Türk tipidir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) Emine - Ahmet Celâl
- B) Ayşe - İhsan
- C) Aliye - Tosun Bey
- D) Samiye - Oğuz
- E) Feride - Kâmrân

7. **Aşağıdaki eser - yazar eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?**

- A) *Kamelyalı Kadın* - Dostoyevski
- B) *Budala* - Tolstoy
- C) *Vadideki Zambak* - Victor Hugo
- D) *Büyük Umutlar* - Charles Dickens
- E) *Kırmızı ve Siyah* - Gogol

8. **Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi romançılarının ortak özelliği değildir?**

- A) Toplumsal sorunları ele almışlardır.
- B) Romantik anlayışla vatan ve millet kavramlarını anlatmışlardır.
- C) Millîleşme hareketini desteklemiştir.
- D) Eserlerinde tarihî gerçekleri öğretmek amacıyla hareket etmişlerdir.
- E) Halka doğru ilkesiyle hareket etmişlerdir.

9. ----, Fransız yazar Honore de Balzac'ın romanıdır. 1835'te yayımlanan ve yazarın en bilinen kitaplarından biri olan roman, Balzac'ın *İnsanlık Komedyası*'nın "Taşra Yaşamından Sahneler" bölümünde yer almaktadır. Roman, sosyal hayatında çeşitli zorluklar yaşayan bir genç olan Felix'in hayatında meydana gelen değişimleri ve mutsuz bir hayat yaşayan Henriette'in aralarındaki benzerliklere odaklanırken 19. yüzyıl Fransa'sında devrim sonrası toplumsal hayat hakkında da ipuçları içermektedir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Köylüler*
- B) *Tılsımlı Deri*
- C) *Goriot Baba*
- D) *Sönmüş Hayaller*
- E) *Vadideki Zambak*

1. Aşağıdakilerden hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Millî Edebiyat sanatçlarının da eser vermeye devam ettiği Cumhuriyet Dönemi'nin ilk yıllarda daha çok, gözlemci gerçekçiliğe dayalı romanlar yazılmıştır.
- B) Bu dönemde Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun *Yaban*, Reşat Nuri Güntekin'in *Yaprak Dökümü*, Abdülhak Şinasi Hisar'ın *Fahim Bey ve Biz*, Çamlıca'daki *Eniştəmiz*, Peyami Safa'nın *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu*, Sabahattin Ali'nin *Kuyucaklı Yusuf*, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın *Huzur* adlı eserleri roman türünün tanınmış örneklerindendir.
- C) *Ayaşlı ve Kıracıları*, Türk edebiyatında Kurtuluş Savaşı'nı konu edinen romanlardan biridir. Yazar, bu eserini Millî Mücadele sırasında yaşayıp gördüklerinden yararlanarak yazmıştır. Romanda Anadolu coğrafyasının hazır manzarası eşliğinde köylünün içinde bulunduğu yozlaşma ve sefaleti anlatmıştır.
- D) Bu dönemde sanatçılar romanlarında Cumhuriyet devrimlerini, yeni kurum ve değerleri ele alan romanlar yazmıştır.
- E) 1923-1950 arasında roman türü farklı eğilimlerle (toplumcu gerçekçi, bireyin iç dünyasını esas alan, modernist, millî ve dinî duyarlılıklarını yansıtan) gelişimini sürdürmüştür.

Çözüm:

A, B, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. C seçeneğinde açıklanan eser *Ayaşlı ve Kıracıları* değil, *Yaban* romanıdır.

Cevap: C

- 2. (I) Bireyin iç dünyasını anlatan romanlarda olaylar-
dan çok, psikolojik tahlillere ve durumlara yer veril-
miştir. (II) Mithat Cemal Kuntay *Üç İstanbul* adlı tek
romanya adını duyurmuştur. (III) Sabahattin Ali'nin
Kuyucaklı Yusuf ile Reşat Nuri Güntekin'in *Yeşil Gece*
romanları Türk edebiyatında kasaba gerçeklerini yan-
sitan romanlardır. (IV) Samim Kocagöz *Kalpakılar* ve
Doludizgin romanlarında Kurtuluş Savaşı'ını ele almış-
tır. (V) Halide Edip Adıvar da *Sinekli Bakkal* eserinde
Kurtuluş Savaşı yıllarını anlatmıştır.**

**Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde
bilgi yanlışı vardır?**

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Çözüm:

I, II, III ve IV. cümlelerde herhangi bir bilgi yanlışı bulunmamaktadır. E seçeneğinde ifade edilen bilgi yanlıştır. Halide Edip Adıvar *Sinekli Bakkal* adlı eserinde Kurtuluş Savaşı yıllarını anlatmamış, toplumsal sorunlara yönelmiştir.

Cevap: E

- 3. Modern Türk öykücülüğünün öncüsü kabul edilen sa-
natçı klasik öykü teknigine karşı durum öykücülüğünü
öne çıkarmıştır. İstanbul öyküsü olarak tanınmıştır.
Eserlerinde İstanbul'u, denizi, küçük sıradan insanları,
yoksulları, avareleri, aylakları, serserileri, balıkçıları iş-
lemiştir. Eserlerinde insan sevgisini merkeze almıştır.**

**Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen ya-
zarın roman türündeki eseridir?**

- A) *Sarnıcı*
- B) *Lüzumsuz Adam*
- C) *Mahalle Kahvesi*
- D) *Medarı Maişet Motoru*
- E) *Semaver*

Çözüm:

A, B, C ve E seçeneğindeki eserler hikâye türünde ya-
zılmıştır. D seçeneği roman türündedir. Parçada tanı-
tilan sanatçımız Sait Faik Abasıyanık; *Medarı Maişet
Motoru*, *Kayıp Aranıyor* ve *Birtakım İnsanlar* adlı ro-
manları yazmıştır.

Cevap: D

4. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisiin-de bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar - *Bir Tereddüdün Romanı*
- B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - *Sodom ve Gomore*
- C) Halide Edip Adıvar - *Ateşten Gömlek*
- D) Yaşar Kemal - *İnce Memed*
- E) Sabahattin Ali - *Kürk Mantolu Madonna*

Çözüm:

Bir Tereddüdün Romanı adlı eser Peyami Safa'ya aittir.

Cevap: A

5. ---- adlı otobiyografik romanını kendi hayatının bir bö-lümünden, çocukluğunda geçirdiği kemik hastalığından esinlenerek yazmıştır. ---- adlı eserde Doğu-Batı çatışmasını, yanlış Batılışmanın aile üzerindeki olumsuz etkilerini ele almış, bunu Cumhuriyet'in ilk yıllarda İstanbul'un iki yakasındaki farklı yaşam biçimlerine ait iki aileyi merkez alarak anlatmıştır. ---- yazarın kendi hayatından izler taşıyan, otobiyografik romandır. Yazarın kendisine âşık olan Mualla ve Vildan adlı iki kadın arasındaki ikilemi anlatılmıştır. ---- adlı eserde manevi değerlerden uzaklaşmış materyalizmin esiri olduğu için yalnızlaşıp bunalıma giren, toplumun değerleriyle ters düşen Feriha, Meral ve Selmin'in sosyal ve biyolojik benlikleri arasındaki çatışmayı dile getirmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere Peyami Safa'ya ait aşağıdaki romanlardan hangileri getirilmelidir?

- A) *Şimşek, Canan, Mahşer, Bir Akşamda*
- B) *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu, Fatih-Harbiye, Bir Tereddüdün Romanı, Yalnız*
- C) *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu, Sözde Kızlar, Yalnız, Bir Tereddüdün Romanı*
- D) *Fatih Harbiye, Dokuzuncu Hariciye Koğuşu, Yalnız, Şimşek*
- E) *Fatih Harbiye, Bir Tereddüdün Romanı, Yalnız, Şimşek*

Çözüm:

Metinde verilen ilk boşluk *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu* romanına aittir, yazar bu romanda çocukluğunu anlatır. İkinci boşluk ise *Fatih-Harbiye* romanına aittir, yanlış Batılışmanın ele alındığı iki semt Fatih ve Harbiye e-serre konu olmuştur. Üçüncü boşluk ise yazarın otobiyografik romanlarından biri olan *Bir Tereddüdün Romanı* adlı eseridir. Mualla ve Vildan eserin kahramanlarıdır. Son boşluk ise *Yalnız* romanına aittir.

Cevap: B

6. Cumhuriyet'in ilk yıllarda görülen yanlış Batılışma anlayışını eserlerinde eleştirmiştir. Anadolu insanının yaşamını, kültürünü ve yaşadığı sorunları dile getirmeye çalışmıştır. *Damga, Dudaktan Kalbe, Acımak, Yeşil Gece, Yaprak Dökümü, Kızılçık Dalları, Gökyüzü, Eski Hastalık, Ateş Gecesi* roman türünde yazdığı eserlerinden bazalarıdır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Reşat Nuri Güntekin
- B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- C) Peyami Safa
- D) Ahmet Hamdi Tanpınar
- E) Sabahattin Ali

Çözüm:

Parçada yanlış Batılışma anlayışını işleyen, eserlerinde Anadolu insanının sorunlarına değinen sanatçı Reşat Nuri Güntekin'dir.

Cevap: A

7. Peyami Safa'nın psikolojik tahlillere sıkça yer verdiği bir romanıdır. Romanda genç yaşta dizindeki bir rahatsızlık dolayısıyla üzüntü yaşayan bir kahramanın başından geçen olaylar anlatılmaktadır. Kahramanın ruh hâli bu eserde başarılı bir şekilde yansıtılmıştır.

Bu parçada sözü edilen roman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Yaprak Dökümü*
- B) *Yaban*
- C) *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu*
- D) *Huzur*
- E) *Kuyucaklı Yusuf*

Çözüm:

C seçenekinde verilen *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu* bu sorunun doğru cevabıdır. Otobiyografik bir roman olan eserde yazar, dizindeki rahatsızlık sebebiyle bir çocuğun yaşadığı ruhsal durumları anlatmıştır.

Cevap: C

8. Aşağıdakilerden hangisi 1923-1950 yılları arasında Cumhuriyet Dönemi Türk romanının özelliklerinden biri değildir?

- A) Gözleme ve gerçege dayalı romanlar yazılmıştır.
- B) Anadolu'ya yönelme dönemin belirgin özelliklerindendir.
- C) Cumhuriyet Dönemi'nde yapılan devrimler romanlarda yer almıştır.
- D) Bireysel konularda yazılan romanlar romanlar ağırlıktadır.
- E) Toplumda yaşanan değişim eleştirel bir dille anlatılmaya çalışılmıştır.

Çözüm:

Gözleme ve gerçege dayalı romanlar yazılan bu dönemde, Anadolu'ya yönelme dönemin belirgin özelliklerindendir. Cumhuriyet Dönemi'nde yapılan devrimler romanlarda yer almış, toplumda yaşanan değişim eleştirel bir dille anlatılmaya çalışılmıştır. D seçeneğinde yer alan bireysel konularda yazılan romanlar ağırlıkta ifadesi bu dönem romanlarının özellikleri arasında değildir.

Cevap: D

9. Halide Edip Adıvar'ın *Sinekli Bakkal* adlı romanı, kültürel değişme temasını işleyen, Türk ve Batı kültür unsurlarından oluşan yeni bir sentezin, bir Rönesans hareketinin karakterini çizen büyük bir eserdir. Halide Edip, eserde tasvir, sahne ve ruh tahlilleri gibi anlatım tekniklerini geleneksel Batı romanına denk bir ustalıkla kullanmıştır. Eserin olaylar dizisi ve düşünce unsurlarını bir bütününe parçası yapan sentezleyici unsur, karakterdir. Yazar, kendi dünya görüşünü ve Türk Rönesansı'nın gerçekleşme sürecini, romanın başlığı olan Rabia'nın olgunlaşma süreci içinde vermektedir.

Bu parçada sözü edilen eserle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kültürel değişimle ilgili olduğu
- B) Doğu-Batı sentezinden bahsettiği
- C) Batı romanına ait teknikleri kullandığı
- D) Yazarın kendi düşüncelerini yansıttığı
- E) Batı Rönesansı'nın evrelerini anlattığı

Çözüm:

A ve B seçeneklerinde verilen yargılar paragrafin ilk cümlesiinden çıkarılabilir. Batı romanına ait teknikleri kullandığı paragrafin ikinci cümlesiinden çıkarılabilir. Yazarın kendi düşüncelerini yansıtmasını da paragrafin son cümlesiinden çıkarılabilir. E seçeneğinde yer alan cümlede, Batı Rönesansı'nın evrelerinin anlatıldığı yargısı çıkarılamaz.

Cevap: E

10. Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat romanıyla 1923-1950 arasındaki Cumhuriyet Dönemi romanının ortak özelliklerinden biridir?

- A) Anadolu her yönüyle edebî eserin konusu durumundadır.
- B) Atatürk'ün yaptığı devrimler üzerinde durulmuştur.
- C) Osmanlıcılık ve İslamlıcılık akımları romanlarda yer bulmuştur.
- D) İstanbul, romanlarda sıkılıkla mekân olarak tercih edilmiştir.
- E) Balkan Savaşları'nın oluşturduğu sıkıntılar anlatılmıştır.

Çözüm:

Millî Edebiyat romanıyla 1923-1950 arasındaki Cumhuriyet Dönemi romanının ortak özelliklerinden biri A seçeneğinde verilen, romanlarda Anadolu'nun her yönüyle konu olarak işlenmesidir.

Cevap: A

11. Cumhuriyet Dönemi roman ve piyeslerinde Attilâ'nın sıkılıkla işlendiği görülür. Bunda, Attilâ'nın okuyucu için cazip bir konu olması yanında devrin siyasi, sosyal, kültürel şartlarının etkisi de önemlidir. 1930'lu yıllarda ortaya konan "Türk Tarih Tezi"nde ileri sürülen görüşlere paralel olarak Timur, Cengiz Han, Attilâ gibi şahsiyetler; dünya çapında, önemli, cihangir liderler olarak ele alınır. Türk edebiyatında 1930'lu yıllarda Attilâ romanıyla ondan ilk defa bahsedeni ----, insancıl bir hükümdar olduğunu ortaya koymak ister. Yazar, romanında hoşgörülü, kalbi sevgi dolu ama aynı zamanda çok cesur ve bütün dünyanın titrediği, cihangir bir lider profili çizer. Yazar bu romanı, Attilâ'nın medenî bir insan olduğunu, aşk gibi ulvi bir duyguya yaşayabilen ince bir ruha sahip olduğunu göstermek için kaleme alır.

Bu parçada sözü edilen eserin yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- B) Memduh Şevket Esenbal
- C) Sabahattin Ali
- D) Aka Gündüz
- E) Peyami Safa

Çözüm:

A-B-C-D seçeneklerindeki yazarların bu konuda yazdıkları bir eser yoktur. Parçada sözü edilen *Attila* romanının yazarı, E seçeneğinde verilen Peyami Safa'dır.

Cevap: E

12. Aşağıdakilerden hangisi Kurtuluş Savaşı'nı işleyen romanlardan biri değildir?

- A) *Sahnenin Dışındakiler*
- B) *Ateş Gecesi*
- C) *Üç İstanbul*
- D) *Biz İnsanlar*
- E) *Ankara*

Çözüm:

A-C-D-E seçeneklerinde verilen eserler Kurtuluş Savaşı'nı doğrudan ve dolaylı olarak anlatırlarken B seçeneğinde Reşat Nuri Güntekin'in *Ateş Gecesi* romanında duygusal konular işlenmiştir.

Cevap: B

13. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın aşağıda verilen eserlerinden hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?

- A) *Abdullah Efendi'nin Rüyaları*
- B) *Saatleri Ayarlama Enstitüsü*
- C) *Sahnenin Dışındakiler*
- D) *Mahur Beste*
- E) *Huzur*

Çözüm:

B-C-D-E seçeneklerindeki eserlerin türü roman, A seçeneğindeki eserin türü ise hikâyedir.

Cevap: A

- 1.** 1923-1950 arası Cumhuriyet Dönemi romanı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?
- A) Sanatçılar toplumsal konuları detaylı bir şekilde işlemiştir.
 - B) İşlenen konular daha önce hiç deDEFINED mi olmuş olanlardan seçilmiştir.
 - C) Daha çok romantizm akımının etkisi görülmektedir.
 - D) Anadolu'ya yönelme anlayışı bu dönemde etkisini kaybetmiştir.
 - E) Kurtuluş Savaşı'nı ve yeni dönemi konu edinen eserler yazılmıştır.
- 2.** Reşat Nuri Güntekin ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?
- A) Anadolu insanının yaştısını yaşayan Türkçenin tüm yalınlığıyla dile getiren bir yazardır.
 - B) Toplumsal sorunları, pek derine inmeye bir yöntemle etkin bir biçimde anlatır.
 - C) İki döneme ayrılan sanat hayatının ilk dönem romanlarında toplumsal konuları, ikinci döneminde ise bozulan insan ilişkileri ve ahlak yapısını ele almıştır.
 - D) Romanlarında güçlü bir gözlemeçiliğe dayanan realizm ve canlı bir üslup vardır.
 - E) Kahramanları genellikle çok boyutludur. Ruh tahlillerine çokça başvurur.
- 3.** Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?
- A) Memduh Şevket Esenbal, *Ayaşlı ve Kiracıları* romanında gözlem gücünü sade, yalnız bir dille gözler önüne sermiştir.
 - B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu, ilk romanı *Harabe-lerin Çiçeği*'ni bir gazetede Cemil Nimet imzasıyla yayımlamıştır.
 - C) Abdülhak Şinasi Hisar'ın, *Fahim Bey ve Biz* romanının Fahim Bey'i hayalcılığıyle Cervantes'in *Don Kişot*'una benzer.
 - D) Ahmet Hamdi Tanpınar'ın *Sahnenin Dışındakiler* romanı Kurtuluş Savaşı yıllarında Anadolu'dan uzak dörmüş İstanbul'u ele alır.
 - E) Reşat Nuri Güntekin; *Yeşil Gece, Kan Davası* ve birkaç romanında eğitim sistemini işleyerek idealize ettiği öğretmen tipiyle toplumu geliştirmeye çalışmıştır.
- 4.** Babasının subay oluşu nedeniyle çocukluğunu Anadolu ve Rumeli'nin çeşitli kentlerinde geçiren sanatçı, Kurtuluş Savaşı yıllarda Anadolu'da *Hâkimiyet-i Millîye* ve *Yeni Gün* gazetelerinde yazı işleri müdürüy做过. Konularını toplumsal sorunlardan alan işçilerin yaşamalarını ve sıkıntılарını anlattı. Yazlarında edebiyatın çeşitli sorunlarını eleştirel gerçekçi bir sanat anlayışı doğrultusunda eserlerine yansittı. *Çırıklar Durunca, Bir Varmış Bir Yokmuş* sanatçının eserlerinden bazlıdır.
- Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Fakir Baykurt
 - B) Sadri Ertem
 - C) Reşat Nuri Güntekin
 - D) Orhan Kemal
 - E) Talip Apaydın
- 5.** ---- bir "töre romanı"dır. Eserde üç neslin çatışması yansımaktadır. ---- bu romanında Tanzimat, Meşrutiyet ve Cumhuriyet kuşakları arasındaki görüş, anlayış ve yaşayış farklılıklarını üzerinde durur.
- Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?**
- A) *Kiralık Konak* - Yakup Kadri
 - B) *Baba Evi* - Orhan Kemal
 - C) *Küçük Ağa* - Tarık Buğra
 - D) *Sinekli Bakkal* - Halide Edip Adıvar
 - E) *Yorgun Savaşçı* - Kemal Tahir
- 6.** Romanda, Türk inkılabının temellerinin devrimlere rağmen tehlikelerden uzak olmayı çesitli karakterler vasisıyla anlatılmıştır. Servet Bey, Mühendis Ragıp Bey, Halil Ramiz ve Hacı Emin Efendi romanın karakterlerindendir. ---- adlı sanatçının ---- adlı romanını, anlaştığı devri yansitan, modern Türkiye'nin âdetâ sosyal kritiğini yapan bir eser olarak görmek yerine, erken Cumhuriyet Dönemi'ndeki bir bürokrat aydınının karamsar bakış açısını ortaya koyan "otobiyografik bir roman" olarak görmek daha doğrudur.
- Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?**
- A) Kemal Tahir - *Yorgun Savaşçı*
 - B) Refik Halit Karay - *Bugünün Sarayı*
 - C) Tarık Buğra - *Küçük Ağa*
 - D) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - *Bir Sürgün*
 - E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - *Panorama*

7. Romanlarımın kurgusunu dönemin sosyal ve siyasi değişimleri oluşturur. Eserlerimin birkaçında yeni kurulmaya başlayan ulus devletin oluşum sürecine, getirdiği yeni değerlere yer vererek milliyetçi yurttaş profiline katkı sunmak istedim. Kitaplarımın sayfaları arasından, Anadolu ve Anadolu insanı bütün gerçekliğiyle başını uzatır. Kahramanları da yanı başından seçtim dersem sizi yanılmış olmam. Onlar; bazen şiddetli çatışmaların sürdüğü cephede vatan aşkıyla yanan bir asker, bazen gittiği köyde anlaşlamamanın verdiği üzüntüyü dillendiren bir aydın, bazen de doğu ve batı kültürü arasında bocalayan bir genç kız kimliğiyle karşınıza çıkarlar. Duru, yapmacıksız bir Türkçeye size seslenirler.

Bu parçada sözlerine yer verilen yazarın hangi dönemde eser verdiği söylenebilir?

- A) Bireyin iç dünyasını esas alan roman
- B) Toplumcu gerçekçi anlayışı ilke edinen roman
- C) Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdürden roman
- D) Modernizmi esas alan roman
- E) Millî ve dinî duyarlılıklarını yansitan roman

8. Edebiyat, belirli kültürel kalıplar üzerine yerleştirilmiş anlatı sistemleridir. Bu yönyle hem toplumun kültürel zemininden beslenir hem de topluma biçimsel rol verme hüviyeti kazanır. Cumhuriyet'in ilk yıllarda yazılan romanlar dönemin siyasal olaylarının sosyal etkilerini ele almasıyla geçmişin bilimiyle uğraşan tarihçiye de yol gösterir. Birinci Dünya Savaşı'nın buhranlı yılları, Kurtuluş Savaşı'nın oluşturduğu atmosfer gibi olaylara şahit olmuş dönemin yazarları, Cumhuriyet'in siyasi ortamında halkı anlatmaya çalışmışlardır. Cumhuriyet ideolojisine uygun, yeni insan tipine odaklanan yazarlar, millî duygular ile eserlerini kaleme almışlardır. Reşat Nuri Güntekin, Halide Edip Adıvar ve Yakup Kadri Karaosmanoğlu gibi isimlerin eserleri Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı'nın anılarından oluştugu için dönemin sosyal ve siyasal atmosferinden çokça bahsetmiştir. Bunların yanında Cumhuriyet Dönemi romanlarında ilerlemenin ve çağdaşlaşmanın modeli bilgili, örnek alınacak düzeyde yetişmiş, "öğretmen" olarak gösterilmiştir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Bu dönem romanları kimi yönleriyle anı özelliği gösterir.
- B) Sosyologlar yardımıyla gerçekçi bir toplumsal çözümle yapmışlardır.
- C) Edebiyat, toplumda yaşanan gelişmelere paralel şekilde ilerlemiştir.
- D) Bu dönemde sanatçılar, halkın eğiterek çağdaş bir toplum oluşturmayı amaçlamıştır.
- E) Cumhuriyet'in ilk yıllarda yazarların romanlarında öğretmen yol göstericidir.

9. I. Kurtuluş Savaşı'nın konu edinen bir romandır. Roman'da İstanbullu idealist bir öğretmen olan Aliye'nin Anadolu'ya geçerek vatan için yaptığı fedakârlığın ve mücadeleinin yanlış anlaşılması anlatılır. (*Vurun Kahpeye*)

II. Doğu-Batı çatışması üzerine kurulu roman, o dönemde İstanbul'unun kültürel ve sosyal olaylarını ele alır. Başlıca kahramanları, Emine, Tevfik, Peregrini, Rabia, Selim Paşa'dır. (*Sinekli Bakkal*)

III. Mektup tarzında yazılan romandır. Kitapta; bir aşk hikâyesi etrafında o günün sosyal yaşamı, kültürel yapısı ve Türk aydınlarının başlattığı yeni sosyal akımlardan söz edilir. (*Kalp Ağrısı*)

IV. Edebiyatımızda Kurtuluş Savaşı üzerine yazılan ilk romandır. Hatıra şeklinde yazılan eserde bir aşk hikâyesi çevresinde Anadolu'daki isyanlar ve Büyük Taarruz'a kadar geçen dönem anlatılır. (*Ateşten Gömlek*)

V. Eserde İmparatorluk'tan Cumhuriyet Devri'ne geçişle, eski-yeni çatışması üzerinde durur. Lale'nin şahsında yeninin zaferi anlatılır. (*Tatarcık*)

Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde sözü edilen eserle parantez içinde verilen eser ismi uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. **Aşağıdakilerden hangisi diğerlerinden farklı bir sanatçıya aittir?**

- A) Ala Geyik
- B) Vurun Kahpeye
- C) Dönen Ayna
- D) Ateşten Gömlek
- E) Yeni Turan

11. **Aşağıdaki eserlerden hangisi farklı bir dönemde yazılmıştır?**

- A) Dokuzuncu Hariciye Koğuşu
- B) Çamlıca'daki Eniştmez
- C) Ruh Adam
- D) Yaban
- E) Huzur

1. Halide Edip Adıvar'a ait roman, bir "ben" romanıdır. Aslında roman Peyami'nin hatıra defteri olarak kurulmuştur. Hem vatanın içinde bulunduğu felaketi hem de bu felaketi yaşayan aşkları, ihtişasları, kıskançlıklarını ve vazifeleri arasında kalan insanların ruh çatışmalarını ifade etmektedir.

Bu parçada hakkında bilgi verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Sinekli Bakkal*
- B) *Tatarcık*
- C) *Handan*
- D) *Ateşten Gömlek*
- E) *Seviye Talip*

2. Roman, Dünya Savaşı'nın bitimiyle birlikte Sakarya Savaşı'nın sonuna kadar olan sürede bir Anadolu köyünde köylüler, köyün durumunu ve Millî Mücadele'ye ilişkin tavırlarını konu edinmiştir. Romanda, Kurtuluş Savaşı sırasında cephede kolumn kaybetmiş bir subayla askerliği yeni bitirmiş emir erinin köyünde başından geçen olaylar anlatılmaktadır. Asıl konu halkla aydınlar arasındaki çatışmadır.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Son sığınak*
- B) *Yaban*
- C) *Yol Arkadaşları*
- D) *Vassaf Bey*
- E) *Kuyucaklı Yusuf*

3. Yerleri boş olan dizilerimin Ayşe'den son mektubu aldığı zaman nasıl kesildiğini, kalbimin, ellerimin nasıl tehalükle titrediğini, vücudumun bir hatırlası olarak bu sabah yâd ettim. İçimde bir çaresizlik, bir arzunun acısı var. Ayşe benim İzmir yolunda bacaklarımı bıraktığımı bilmedi. Hâlâ da eğer cephede top patlarsa ve kollarım, kafamla sağ kalırsam sürünen cepheye gideceğimi bilmiyor.

Bu parçaya göre 1923-1950 arası roman için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Halka birtakım gerçekler anlatılmak istenmiştir.
- B) Millî Edebiyat Dönemi'nin devamı niteliğindedir.
- C) Olaylar romantizm akımı etkisiyle aktarılmıştır.
- D) Savaşın bıraktığı taze yaralar ele alınmıştır.
- E) Devrine göre sade bir dille yazılmıştır.

4. **Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüreren romanların özelliklerinden değildir?**

- A) Konuşma ve yazı dili arasındaki fark eritilmiştir.
- B) Batılı teknigue uygun orijinal eserler yazılmıştır.
- C) Doğu - Batı çatışması, romanlarda ele alınan konularlardandır.
- D) Sanatçılar modernleşmenin getirdiği bir yalnızlık etkisindedir.
- E) Anadolu ve Anadolu insanının durumu ele alınmıştır.

5. **Aşağıda verilen yazar - eser eşleştirmelarından hangisi yanlıştır?**

- A) Halide Edip Adıvar - *Yeni Turan*
- B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - *Panorama*
- C) Refik Halit Karay - *Nilgün*
- D) Aka Gündüz - *İçimizdeki Şeytan*
- E) Peyami Safa - *Fatih Harbiye*

6. Padişah II. Mahmut Dönemi ileri gelenlerinden olup padişaha yakınlığıyla tanınan Kocabaş Kazasker Şemsettin Molla'nın torunun hayatı üzerine kurulmuş bir kitaptır. Tanınmış bir ailenin son torunu olduğu hâlde dilenciliğe düşen ve dilenciliğin her şeklini tecrübe ederek onu bir meslek hâline getiren bir zavallının hayatı romanın merkezindedir.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Miskinler Tekkesi*
- B) *Miras*
- C) *Kölelik Dönemeci*
- D) *Bir Şehrin İki Kapısı*
- E) *Rezil Dünya*

- 7. Aşağıda verilen yazar-eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**
- Abdülhak Şinasi Hisar - *Çamlıca'daki Eniştémiz*
 - Ahmet Hamdi Tanpınar - *Mahur Beste*
 - Samim Kocagöz - *Yılan Hikâyesi*
 - Samim Kocagöz - *Karıncayı Tanırsınız*
 - Cevdet Kudret Solok - *Havada Bulut Yok*
- 8. Roman yazma yönteminde değişiklik yapan ilk yazarımız Ahmet Hamdi Tanpınar, romanlarında insana ve zamana önem vermiştir.**
- Aşağıda verilen eserlerden hangisi Ahmet Hamdi Tanpınar'a ait değildir?**
- Üç İstanbul*
 - Mahur Beste*
 - Huzur*
 - Saatleri Ayarlama Enstitüsü*
 - Sahnenin Dışındakiler*
- 9. ---- ilk romanı olan ---- adlı eseri, kasaba romanı örneği olarak da ilklik taşır. Yazar, romanında bir kasabanın toplumsal yapısını, aşk öyküsüyle süsleyerek verir. Ailesinin katledilmesiyle sahipsiz kalan dokuz yaşındaki roman kahramanının olayı soruşturmak için Nazilli Kaymakamı Selahattin Bey tarafından evlatlık alınması ve çocuğun daha sonraki hayatı anlatılmaktadır.**
- Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?**
- Sadri Ertem - *Çırıklar Durunca*
 - Reşat Nuri Güntekin - *Kan Davası*
 - Refik Halit Karay - *Nilgün*
 - Sabahattin Ali - *Kuyucaklı Yusuf*
 - Samim Kocagöz - *Yılan Hikâyesi*
- 10. Aşağıda verilen yazar-eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**
- Sabahattin Ali - *Kuyucaklı Yusuf*
 - Memduh Şevket Esenbal - *Ayaşlı ve Kiracıları*
 - Mithat Cemal Kuntay - *Üç İstanbul*
 - Samim Kocagöz - *Kalpakkılar*
 - Abdülhak Şinasi Hisar - *Sahnenin Dışındakiler*
- 11. Halide Edip Adıvar'ın aşağıdaki eserlerinden hangisinin türü roman değildir?**
- Akile Hanım Sokağı*
 - Kenan Çobanları*
 - Son Eseri*
 - Tatarcık*
 - Heyûla*
- 12. Forster'a göre "Yaşam dağınık, tutarsız, ayrıntılarla dolu, başı sonu olmayan bir süreçtir. Roman ise seçme, düzenleme, yoğunlaştırma yoluyla bu dağınıklığa biçim ve anlam kazandırmak işlemidir." *Mahur Beste* romanı bir medeniyeti temsil eden insan topluluğunun hayatlarına ait kesitlerin, seçme ve yoğunlaştırma yoluyla anlatıldığı metin halkalarından oluşur.**
- Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen eserin yazarıdır?**
- Yakup Kadri Karaosmanoğlu
 - Ahmet Hamdi Tanpınar
 - Reşat Nuri Güntekin
 - Abdülhak Şinasi Hisar
 - Sabahattin Ali
- 13. Aşağıdaki eserlerden hangisi Tanzimat Dönemi'nde başlayan köye ve Anadolu'ya yönelmeyi Cumhuriyet'in ilk yıllarda bilinçli olarak gerçekleştiren sanatçılardan romanlarından biri değildir?**
- Kerim Usta'nın Oğlu*
 - Seviyye Talip*
 - Çalikuşu*
 - Ankara*
 - Şimşek*

- 1. Aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyet Dönemi (1923-1950) romanı ile ilgili doğru bir bilgi değildir?**
- A) Bu dönemde yazılan romanlar tarihimizin çalkantılı dönemlerinden birine ışık tutar.
 - B) Cumhuriyet'in ilke ve devrimleri, modernleşme çabaları eserlerde sıkça işlenir.
 - C) Kurtuluş mücadeleşine şahit olan yazarlar, sergilenen kahramanlıklarını eserlerinde dile getirirler.
 - D) Romanlarda realizm etkisinde Anadolu insanı ve Anadolu lirik duygularla anlatılmıştır.
 - E) Bu dönemde modern romandaki teknik özellikler kullanılmaya başlanmıştır.
- 2. "Nüzhet bana yalan söyledi. Dünyanın hiçbir Nüzhet'i yalan söylememelidir. Öyle bir yaşıta idim ve öyle bir mizaçta idim ve çocukluğumda o kadar az oyun oynamıştım ve aldatmasını o kadar az öğrenmiştim ki yalan bana suçların en ağırları gibi geliyordu ve biri yalan söylediğinin zaman insanların değil eşyanın bile buna nasıl tahammül ettiğine şaşıyordum. Yalana her şey isyan etmelidir. Eşya bile: Damlardan kiremitler uçmalıdır, ağaçlar köklerinden sökülüp havada bir saniye içinde toz duman olmalıdır, camlar kırılmalıdır, hatta yıldızlar düşüp gökyüzünde bin parçaaya ayrılmalıdır filan... Nüzhet bana yalan söyledi."**
- Bu parçada kullanılan ifadenin romanın değişik yerlerinde tekrarına dayanan anlatım tekniği aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Anjanbuman
 - B) Leitmotif
 - C) Bilinç akışı
 - D) İç çözümleme
 - E) Özetteleme
- 3. Romanda, verilen görevi başarabilmesi için yakınlarına şehit olduğu söylenen Yüzbaşı Murat'ın nişanlısının ruhsal bunalım geçirmesi, hem Murat'ı hem de Murat'tan olduğunu sandığı ikizlerinden birini kendi babasının öldürdüğü saplantısına kapılması, sağlığına kavuşması için gösterilen çabalar ve sonunda gerçeği öğrenip Mustafa Kemal Paşa tarafından nişanlısıyla evlendirilmesi anlatılır.**
- Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) *Yayla Kızı*
 - B) *Dikmen Yıldızı*
 - C) *Nilgün*
 - D) *Yezidin Kızı*
 - E) *Küller*
- 4. Halide Edip Adıvar'ın ----, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın ---- ve Peyami Safa'nın ---- adlı eserleri Cumhuriyet Dönemi'nin ilk yıllarda yazılan psikolojik roman örnekleri arasında yer almaktadır.**
- Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?**
- A) *Handan - Huzur - Dokuzuncu Hariciye Koğuşu*
 - B) *Seviye Talip - Mahur Beste - Fatih Harbiye*
 - C) *Kalp Ağrısı - Sahnenin Dışındakiler - Sözde Kızlar*
 - D) *Hayat Parçaları - Saatleri Ayarlama Enstitüsü - Matmazel Noraliya'nın Koltuğu*
 - E) *Çaresiz - Mahur Beste - Matmazel Noraliya'nın Koltuğu*
- 5. Türk romanının ortaya çıkışından 20. yılın ortalarına kadarki bir süreçte temel eksenlerden biri olan Doğu-Batı ikilemi, *Mahur Beste*'de de ağırlıklı olarak kendini hissettirir. Kişilerin psikolojileri, fikirleri ve zevk dünyalarıyla davranışlarında somutlaşan bu ikilem, romanda; eski medeniyetimizin hâlâ yaşayan bir unsuru olan müsikimizle irtibatlı olarak dikkatlere sunulur. Çift gerçeklik bir toplum ve insan realitesinin ihtiyaç duyduğu özgün bütünlüğe ulaşmadan musiki sadece nostaljik bir öğe olarak değil, işlevsel bir değerlendirmeyle gündemimizde olması gereken bir öğe olarak hissettirilir.**
- Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen romanın kahramanlarından biri değildir?**
- A) Arif Efendi
 - B) Halit Bey
 - C) Behçet Bey
 - D) Sabri Hoca
 - E) Ata Molla
- 6. Aşağıda verilen eserlerden hangisi diğerlerinden farklı bir türde kaleme alınmıştır?**
- A) *Karıncayı Tanırsınız*
 - B) *Kalpaklılar*
 - C) *Lüzumsuz Adam*
 - D) *Drina'da Son Gün*
 - E) *Saatleri Ayarlama Enstitüsü*

7. Aşağıdaki eserlerden hangisi diğerlerinden farklı bir sanatçıya aittir?

- A) *Harabalerin Çiçeği*
- B) *Çalıkuşu*
- C) *Acımak*
- D) *Hep O Şarkı*
- E) *Yaprak Dökümü*

8. Cumhuriyet Dönemi'nin ilk yıllarda kasaba ve şehirlerde yaşayan dar gelirli insanların yaşam mücadeleleri ise toplumcu gerçekçi bir anlayışla ---- ile ---- tarafından bu dönemde dile getirilmiştir

Bu parçada boş bırakılan yerbere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Sabahattin Ali - Sadri Ertem
- B) Abdülhak Şinasi Hisar - Peyami Safa
- C) Halide Edip Adıvar - Reşat Nuri Güntekin
- D) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - Reşat Nuri Güntekin
- E) Sabahattin Ali - Kemal Tahir

9. Aşağıdaki roman kahramanı ve ait olduğu roman eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Ahmet Celal - *Yaban*
- B) Münire - *Kıralık Konak*
- C) Ali Rıza Bey - *Yaprak Dökümü*
- D) Rabia - *Sinekli Bakkal*
- E) Feride - *Çalıkuşu*

10. Cumhuriyet Dönemi'nde Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun ---- adlı eseri tezli roman olarak dikkatleri üzerine çeker.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Yaban*
- B) *Ankara*
- C) *Panorama*
- D) *Bir Sürgün*
- E) *Hüküm Gecesi*

11. Osmanlı döneminin son yılları ile Cumhuriyet'in ilk yıllarını konu edinen romanda yazar, ağırlıklı olarak değişmenin "olumsuz" yönü üzerinde durmaktadır. Romanda orta tabakanın değerleri bir bunalım geçirmektedir. "Geleneksel tip"in bütün özelliklerini taşıyan Ali Rıza Bey, "sevgi, dürüstlük, doğruluk, namus" gibi manevi değerleri içselleştiren Osmanlı döneminin bürokratının, memurunun tipik karakteristiklerini ve muhafazakâr ahlâk anlayışını temsil etmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada içeriği hakkında bilgi verilen eserin yazarına ait roman değildir?

- A) *Yeşil Gece*
- B) *Gizli El*
- C) *Kızılçık Dalları*
- D) *Bir Sürgün*
- E) *Damga*

12. Celâl ile pek samimi arkadaş olmuştu. Onda neşeli, pervasız bir ihtilacı bir ruh vardı. Bir saray adamının çocuğu olduğumu düşünmeden, bana hürriyetten, meşrutiyetten bahsediyor, padışaşı, hafiyeleri anlatıyor, Namık Kemal'in şiirlerini okuyordu. O zamana kadar etrafında başka sözler işitmıştim. Bana büsbütün başka fikirler vermeye çalışmışlardı. Sonra, bu hâl, aileme ait birçok kalp rabitalarımı, sevgilerimi değiştirecekti. Böyle olduğu halde, Celâl'e pek kolay hak vermiştim. Sevda romanlarıyla beraber, hürriyete dair gizli kitaplar da bulup okuyordum...

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçada içeriği ve rilen romanın yazarına ait değildir?

- A) *Yaprak Dökümü*
- B) *Miskinler Tekkesi*
- C) *Hüküm Gecesi*
- D) *Dudaktan Kalbe*
- E) *Acımak*

13. Aşağıdaki sanatçı - eser eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?

- A) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - *Miras*
- B) Ahmet Hamdi Tanpınar - *Vassaf Bey*
- C) Mithat Cemal Kuntay - *Üç İstanbul*
- D) Memduh Şevket Esenbal - *Odun Kokusu*
- E) Aka Gündüz - *Ayaşlı ile Kiracılıarı*

1. Aşağıda verilen yazar - eser eşleştirilmelerinden hangisi yanlıştır?
- A) Sabahattin Ali - *Kürk Mantolu Madonna*
B) Samim Kocagöz - *Fahim Bey ve Biz*
C) Cevdet Kudret - *Havada Bulut Yok*
D) Ahmet Hamdi Tanpınar - *Sahnenin Dışındakiler*
E) Samim Kocagöz - *Kalpaklılar*
2. Yazar, romanında bir karakterin hayat hikâyesini anlatmak yerine karakterler üzerinden anlatmak istediği konuyu aktarmıştır. Romanda tema Doğu-Batı çatışmasıdır. Evlilik, sınıf farklılıklar gibi temalara degenilse de romanda asıl işlenen konu Doğu kültüründen uzaklaşmadan Batı kültürünün faydalı olan özelliklerinin alınabilmesidir. Eser, sanatçının daha önceki yapıtlarının bireysel konularını, dar sınırlarını aşarak topluma ve sorunlarına felsefi bir açıdan bakmaya çalıştığı bir romandır. Romanda, geleneklere bağlı kalınarak nasıl modernleşilmesi gerektiği mesajı ile Rabia üzerinden örnek bir tip oluşturulur. Halide Edip Adıvar, bu karakterle aslında toplumu yönlendirmeye çalışmış ve topluma yol göstericilik yapmıştır.
- Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?
- A) *Yeni Turan*
B) *Vurun Kahpeye*
C) *Dönen Ayna*
D) *Sinekli Bakkal*
E) *Tatarcık*
3. Aşağıdaki eserlerden hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?
- A) *Karıncayı Tanırsınız*
B) *Doludizgin*
C) *Huzur*
D) *Çamlıca'daki Eniştemiz*
E) *Beş Şehir*
4. Millî Edebiyat Dönemi'nin romancıları Cumhuriyet Dönemi'nin de ilk romancılarıdır. ----, ----, ---- bunların en önde gelenleridir. Bunlar Millî Edebiyat anlayışına uygun eserler vermekle birlikte Cumhuriyet'in ideallerini de eserlerine konu edinmişlerdir. 1930 ile 1940 yılları arasında özellikle ---- ve ---- toplumcu gerçekçiliği savunan bir çizgi izlemiştirlerdir.
- Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?
- A) Halide Edip, Yakup Kadri, Reşat Nuri, Sadri Ertem, Sabahattin Ali
B) Halide Edip, Yakup Kadri, Aka Gündüz, Mahmut Yesari, Ahmet Hamdi Tanpınar
C) Yakup Kadri, Reşat Nuri, Sabahattin Ali, Mahmut Yesari, Peyami Safa
D) Halide Edip, Reşat Nuri, Ahmet Hamdi Tanpınar, Sabahattin Ali, Sadri Ertem
E) Halide Edip, Reşat Nuri, Peyami Safa, Sadri Ertem, Ahmet Hamdi Tanpınar
5. Türk edebiyatının başyapıtlarından sayılan eser 1920'li yıllarda Berlin'e öğrenci olarak giden Raif Efendi ile Ressam Maria Puder arasındaki aşkı anlatıyor. Raif Efendi bir sanat galerisinde gördüğü bir ressamın otoporresine tutkunluk düzeyinde bağlanır ve ona platonik bir aşka tutulur. Resmedilen kişi olan Maria Puder ile tanışır ve âşık olur. İlişkileri çok iyi gitmekseyken Raif Efendi, babasının vefatı üzerine Türkiye'ye dönmek zorunda kalır. Sonrasında mektuplaşmaya devam ederler. Bir süre sonra Maria Puder mektup yazmayı keser, aldatıldığını düşünen Raif Efendi ise başka bir kadına evlenir.
- Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?
- A) *Ses*
B) *Yeni Dünya*
C) *Sırça Köşk*
D) *Kürk Mantolu Madonna*
E) *İçimizdeki Şeytan*

6. Reşat Nuri Güntekin ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Genelde topluma yönelik bir yazar olan Reşat Nuri, Türkçeyi özen göstererek kullanmıştır.
- B) Romanlarında Anadolu'nun sorunlarıyla birlikte toplumu ilgilendiren değişik konulara da değinmiştir.
- C) Anadolu'yla birlikte, kent insanların sorunlarına da eğilen bir yazar olarak görünür.
- D) Eserlerinde ele aldığı konuları günlük yaşamdan alarak gözlemevi-gerçekçi bir şekilde işlemiştir.
- E) Romanlarında toplumsal konuların yanında bireysel konulara da yer vermiştir.

7. 1923-1950 yılları arasında Cumhuriyet Dönemi'ndeki roman ile ilgili hangisi söylenemez?

- A) Bu dönemde ön plana çıkan sanatçılar Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Halide Edip Adıvar ve Reşat Nuri Güntekin olmuştur.
- B) Bu dönemde *Biz İnsanlar* romanında Peyami Safa, *Dikmen Yıldızı* romanında Aka Gündüz Kurtuluş Savaşı'ını anlatmıştır.
- C) Cumhuriyet'in ilk yıllarda Kurtuluş Savaşı'nın tema olarak sıkılıkla işlenmesinde büyük bir zafer kazanmanın verdiği heyecan etkili olmuştur.
- D) Halkın içinde bulunduğu durumu, kasaba ve köylerde yaşayan insanların hayatı mücadelelerini, toplumcu gerçekçi anlayışla Mithat Cemal Kuntay ve Faik Baysal dile getirmiştir.
- E) 1940'lı yıllarda II. Dünya Savaşı'nın açtığı yıkım, iki kutuplu dünyanın ve sanayileşmenin getirmiş oldukları sıkıntilar ile göç sorunu ele alınmıştır.

8. İlk romanlarında aşk konusunu işlemiştir, kadın psikolojisi üzerinde durmuştur. Bu romanlarının kahramanları genellikle Batılı bir anlayışla idealize edilmiş, güçlü ve kültürlü kadınlardır. Sonradan Türkçülük fikrini benimseyen yazar, Kurtuluş Savaşı yıllarda millî duyguları öne çıkaran romanlar yazmıştır.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Refik Halit Karay
- B) Sabahattin Ali
- C) Reşat Nuri Güntekin
- D) Halide Edip Adıvar
- E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

9. Türk edebiyatına hikâyeleri ve romanlarıyla yeni bir soluk getirmiştir, gözlem yeteneği ve derin birikimiyle Anadolu'yu ve Anadolu insanını başarılı bir şekilde anlatmıştır. Titizlikle yazdığı eserlerinde uygun sanat formalarını kullanıp kendini ifade etmeye çalışmış, sanatı bir hayat tarzı olarak benimsemiştir. İlk romanı *Kuyucaklı Yusuf'ta* Anadolu gerçeğini eleştirel bir tarzda yansıtmış, *İçimizdeki Şeytan*, *Kürk Mantolu Madonna*'da psikolojik sorumlara eğilmiştir.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Refik Halit Karay
- B) Sabahattin Ali
- C) Reşat Nuri Güntekin
- D) Halide Edip Adıvar
- E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

10. Eserlerinde güçlü bir gözleme dayanan realizm vardır. Romanlarındaki başlıca temaları, Türk toplumunun yaşam tarzı ve sorunlarıdır. Romanlarında Tanzimat Dönemi'nden Cumhuriyet Dönemi'ne kadar Türk toplumunda ortaya çıkan değişimleri konu edinmiştir. Onun romanlarında Türk toplumundaki değişimleri görmek mümkündür. Türk edebiyatına tezli roman düşüncesini getirmiştir

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Refik Halit Karay
- B) Sabahattin Ali
- C) Reşat Nuri Güntekin
- D) Halide Edip Adıvar
- E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

11. Samim Kocagöz'ün Kurtuluş Savaşı'ni konu alan eserleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) *Küçük Ağa - Yaban*
- B) *Kalpaklılar - Ateşten Gömlek*
- C) *Doludizgin - Kalpaklılar*
- D) *Üç İstanbul - Vatan Dediler*
- E) *Yorgun Savaşçı - Vurun Kahpeye*

1. (I) Cumhuriyet'in ilk yıllarda, Mütareke ve savaş yılları memleket edebiyatı anlayışıyla işlenir; Cumhuriyet'in getirdiği yeni değerler ele alınır. (II) 1930'lardan itibaren ilk örnekleri Tarık Buğra ve Abdülhak Şinasi Hisar tarafından verilen toplumcu gerçekçi roman anlayışıyla eserler yazılmaya başlanır. (III) 1950'lerde toplumcu gerçekçilik anlayışıyla ürün veren sanatçıların sayısı artar, köy romanı furyası başlar. (IV) 1930'larda Peyami Safa başta olmak üzere bazı sanatçılar bireyin iç dünyasını esas alan eserler verir. (V) 1950'lerde, Türk romanında, geleneksel roman tekniklerinden farklı kurgusu ve tekniğiyle öne çıkan modernist roman anlayışının ilk örnekleri yavaş yavaş görülür.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

B seçenekindeki yargı yanlıştır çünkü Türk edebiyatında toplumcu gerçekçi roman anlayışının ilk örnekleri 1930'larda Sadri Ertem ve Sabahattin Ali tarafından verilmiştir. Tarık Buğra, Abdülhak Şinasi Hisar; Peyami Safa gibi bireyin iç dünyasını esas alan romanlar yazmıştır.

Cevap: B

2. Aşağıdakilerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) Halide Edip, Yakup Kadri ve Reşat Nuri; Millî Edebiyat zevk ve anlayışı ile romanlarını yazmışlardır.
B) Peyami Safa, Ahmet Hamdi Tanpınar ve Tarık Buğra; bireyin iç dünyasını esas alan romanlar yazmışlardır.
C) Kemal Tahir, Orhan Kemal ve Yaşar Kemal; toplumcu gerçekçi roman anlayışının en önemli isimlerindendir.
D) Talip Apaydın, Fakir Baykurt ve Samim Kocagöz; modernizmi esas alan romanlar yazmışlardır.
E) Münevver Ayaşlı, Emine İşinsu ve Sevinç Çöküm; millî ve dinî duyarlılıkları yansıtan romanlar yazmışlardır.

Çözüm:

D seçenekindeki yargı yanlıştır çünkü Türk edebiyatında modernizmi esas alan romancılar Adalet Ağaoğlu, Ferit Edgü, Yusuf Atılgan, Vüsət O. Bener, Füruzan, Oğuz Atay, Nezihe Meriç gibi isimlerdir. Talip Apaydın, Fakir Baykurt ve Samim Kocagöz ise toplumcu gerçekçi roman anlayışıyla romanlarını yazmışlardır.

Cevap: D

- (I) Millî Edebiyat Dönemi'yle başlayan Anadolu'ya yönelik Cumhuriyet Dönemi'nde de devam etmiştir. (II) Halide Edip, Yakup Kadri, Reşat Nuri gibi Millî Edebiyat sanatçıları; Cumhuriyet Dönemi'nin de ilk romançı neslini oluşturmuştur. (III) Bu sanatçılar, romanlarında romantik bir bakış açısıyla Anadolu coğrafyasını ve insanını işlemiştir; Cumhuriyet'in yeni değerlerinin halka yayılması için çabalamıştır. (IV) Ahlaki köküntüler, Doğu-Batı çatışması, yanlış Batılılaşma ve hurafe-ler üzerinde durulan diğer önemli konulardır. (V) Romanlarda kullanılan dil; Millî Edebiyat Dönemi'nde olduğu gibi halkın anlayabileceği, sade ve anlaşılır bir dildir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

C seçenekindeki yargı yanlıştır çünkü sözü edilen sanatçılar romantik değil, realist bir bakış açısıyla Anadolu insanı ve coğrafyasını yansımışlardır.

Cevap: C

4. (I) Cumhuriyet Dönemi Türk romanında bazı sanatçılar bireyin iç dünyasını esas alan eserler vermiştir. (II) İnsan gerçekliğini farklı bir bakışla anlatmak için, psikoloji biliminden ve psikanalizden yararlanılmıştır. (III) Olay örgüsündeki merak ögesi ön plana çıkarılmış; bireyin ruh hali, iç çatışmaları psikolojik tahlillerle aktarılmıştır. (IV) Bunalım, bireyin kendine ve topluma yabancılaşması, varoluşsal sorunlar, yalnızlık gibi konular ağırlıklı olarak işlenmiştir. (V) Sanatçılar; iç konuşma, biliç akışı, geri dönüş gibi modern roman tekniklerini kullanmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

C seçenekindeki yargı yanlıştır çünkü bireyin iç dünyasını esas alan romancılar, heyecan ve merak uyandıran olaylardan çok insanın iç dünyasına yönelmişlerdir. Bu anlayışa bağlı sanatçılar, merak ögesini arka plan atmıştır.

Cevap: C

5. (I) Cumhuriyet Dönemi Türk romanındaki önemli gelişmelerden biri, Nazım Hikmet ile şiirde güçlü bir biçimde temsil edilen toplumcu gerçekçi anlayışın, 1930'lu yıllarda romanda da görülmüşidir. (II) Sabahattin Ali ve Sadri Ertem'in açtığı yoldan yürüyen toplumcu gerçekçi roman anlayışı, özellikle 1950'lerden 1980'e kadar Türk romanındaki ana eğilimlerinden biri olarak gelişimini sürdürür. (III) Kemal Tahir, Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Talip Apaydın, Fakir Baykurt gibi toplumcu gerçekçi yazarlar; toplumsal sorunlar ve çatışmalar ile köy gibi küçük yerleşim yerlerinin sorunları üzerinde yoğunlaşır. (IV) Romanlarını ağa-köylü, halk-yönetici, zengin-fakir, güçlü-güçsüz, aydın-halk gibi çatışmalar üzerine kurarlar. (V) Fakat içерikten çok biçimde ve söyleyişte önem veren bu yazarlar, toplumda istediği etkiyi oluşturmazlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözümü:

E seçenekindeki yargı yanlışır çünkü toplumcu gerçekçi romancılar, ideolojik amaçlarla hareket etmiş; sanatlarını Marksist bir dünya anlayışı üzerine inşa etmişlerdir. Bu sanatçıların en temel amacı, halkın aydınlatmak ve bilinclendirmek olmuştur. Bunun için de halkın anlayabileceği bir dilde, biçimde ve söyleyişte değil, içeriğe önem vermişlerdir.

Cevap: E

6. (I) Türk edebiyatında dış gerçeklikten iç gerçekliğe yönelik, farklı kurgusu ve tekniğiyle öne çıkan modernist roman anlayışı 1950'lerden itibaren yavaş yavaş ortaya çıkar. (II) Modernist romancılar, geleneksel roman anlayışından farklı olarak romandaki kronolojik zaman anlayışını altüst etmiş ve olaylar arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortadan kaldırır. (III) Dış dünyanın gerçekçi bir biçimde yansıtılmasına inanan bu romancılar bireyin iç dünyasına yöneler. (IV) İç gerçekliğin karmaşasını aktarabilmek için biliş akışı, iç konuşma ve iç diyalog gibi modern romanın tekniklerini kullanırlar. (V) Bilincin karmaşık dünyasını yansıtılmamak amacıyla yalın, sade ve anlaşılır bir dil kullanmaya önem verirlər.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

E seçenekindeki yargı yanlışır çünkü modernist romancılar; yer yer alegorik anlatımdan yararlanmış, söz-cükürin çağrışım gücünden faydalananak şırsel bir dil kullanmışlardır. Eserlerindeki dil, bilincin karmaşıklığını yansıtmak üzere kullanıldığı için semboller ve imgelere çokça yer verilir.

Cevap: E

7. (I) Türk romanında 1980'den sonra yaygınlaşan anlayışlardan biri de postmodernist roman anlayışıdır. (II) Bu roman anlayışında geleneksel romanın temelini oluşturan olay örgüsü, şahıs kadrosu, zaman ve mekân unsurları belirsizleştir ve romanın geleneksel yapısı bozulur. (III) Olay örgüsü öncesi yitirirken metinler arasılık ve üst kurmaca gibi birlikte yeni anlatım teknikleri ön plana çıkar. (IV) Dış dünyayı olduğu gibi anlatmaya çalışan postmodern romanlarda dil, bir araç olarak kullanılır. (V) Romanda olay ve kişilerin aktarımında bir bütünlük yoktur, parçalanmışlık öne çıkar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

D seçenekindeki yargı yanlışır çünkü postmodernist romancılar, dış dünyanın olduğu gibi yansıtılabilmesine inanmazlar ve gerçeklik unsurundan çok romanın nasıl yazıldığı sorunsunu yanı kurmacanın kendisini ön plana çıkarırlar. Postmodern yazarlar için dil bir araç değil, bir amaçtır.

Cevap: D

- 8. Aşağıdaki yazarlardan hangisi postmodern roman türünde eser veren sanatçılardan değildir?**

- A) İhsan Oktay Anar
- B) Yusuf Atılgan
- C) Orhan Pamuk
- D) Pınar Kür
- E) Nedim Gürsel

Çözüm:

Yusuf Atılgan, romanlarında modernizm akımının özellikleri görülen bir yazardır; postmodern roman tekniklerini romanlarında kullanmamıştır.

Cevap: B

- 10.** (I) Türk edebiyatında 1950 ve 1980 arasında farklı roman anlayışları görulse de toplumcu gerçekçi roman anlayışı diğerlerinden baskındır. (II) 12 Eylül'ün etkisiyle 1980'den sonra toplumcu gerçekçi roman anlayışı gerilemiş; psikolojik, gerçeküstü ve bireysel temalara yönelik artmıştır. (III) Yazarlar, dönemin siyasi olaylarından dolayı toplumsal sorunlardan uzaklaşmış; sanatsal kaygıları eser vermiştir. (IV) 1980'den sonra yazarlar; Türk romanın büyük ustalarından Halit Ziya, Yakup Kadri gibi isimleri örnek olarak modern bir roman anlayışı oluşturmaya çalışmıştır. (V) Bu gelişmelerin yanı sıra postmodern roman, Türk edebiyatındaki asıl gelişimini 1980 sonrasında gösterir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

D seçeneğindeki yargı yanlıştır çünkü 1980 sonrası romançılarının asıl etkilendiği kaynaklar Halit Ziya, Yakup Kadri gibi Türk yazarlar değil Batılı yazarlar ve roman anlayışlarıdır.

Cevap: D

- 9.** (I) Faik Baysal, Dursun Akçam, Abbas Sayar gibi romançılar; millî ve dinî duyarlıktan beslenerek toplumun kültürel değerlerini konu edinen eserler yazmıştır. (II) Toplumun kültürel değerlerini konu edinen bu tür romanlara “gelenekçi roman” da denir ve millî ve dinî duyarlılıkları yansıtan romançılar bu anlayışa bağlı olarak eserlerini yazar. (III) Bu anlayışla hareket eden sanatçilar, Türk toplumunun geleneklerini yansıtarak toplumun kültür değerlerine ilişkin bir farkındalık oluşturmaya çalışırlar. (IV) Tarihten, geleneksel yaşama biçiminden ve inançlardan gelen unsurları eserlerinde işlerler. (V) Bu anlayışla yazılmış romanlarda genellikle klasik olay kurgusu, kronolojik zaman ve ilahi bakış açısı görülür.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

A seçeneğindeki yargı yanlıştır çünkü Faik Baysal, Dursun Akçam, Abbas Sayar toplumcu gerçekçi romançılardandır. Cumhuriyet Dönemi Türk romanında millî ve dinî duyarlılıkları yansıtan romançılarından en önemlileri Münevver Ayaşlı, Emine İşinsu ve Sevinç Çöküm'dür.

Cevap: A

- 12.** Uzun bir koşu tutturmuştu sanki. Soluk soluğu: Yüzümüzü yíkar yıkamaz kültür fizik yapmalyız. Uzun uzun koşmalıyız. Engeller aşmalıyız. Meyillendiğimiz hafif Batı'dan dümén kırıp enginlere açılmalıyız. At işte, bu kravatları da aklığı saria dönümüş gömlekleri de bozuk pikabı, o yandan bu yana esen iç çekişli rüzgârlarla dolu bandları... Artık bozdurup bozdurup üstüne uydurabileceğin kat mat yok. Elektrogitarı alıkoymalı. Bir bakımdan geçirmeli... En iyisi satmalı. Piyanoyu ne yapmalı? Asıl, bana piyanolar armağan eden bu dayayı kapının önüne koymalıydım.

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Montaj
B) Kolaj
C) Bilinc akışı
D) Metinler arasılık
E) Üst kurmaca

Çözüm:

Parçada ilk iki cümleden sonra kahramanın bilincinden geçenler serbest çağrışim yöntemiyle ve mantıksal bir zincir olmadan aktarılmıştır. Bireyin gerçek hayatı olduğu gibi her an aklından geçenleri, zaman ve mekan kategorilerine bakılmaksızın çağrışim esasına göre birinden diğerine geçiş biçiminde yansıtılmasına bilinc akışı denir.

Cevap: C

Notlarım

1. Günlerden beri çalışıyordu. Önce ekin biçmişti tek başına. Leylein gözündeki ekinin içi bir de devedikeniyle dopdolu duyu duyu. Sonra harman yapmak için anasıyla birlikte şelek çekti. Günlerden beri de dögen sürüyor. Bu yüzden, bir deri bir kemik kalmış... Yüzü buruş buruş. Derisi sarkıyor gibi... Kapkara kesilmiş... Gözleri de iyice çukura kaçmış, avurtuları geçmiş...

(...)

İki gün sonra harman savruldu. Üçüncü gün kasar sürlüdü. Dördüncü gün de ceç edildi. Kırmızı buğday taneleri harmanın ortasında parlıyordu. O gün, buğdayı çuvallara doldurup eve taşıyamadılar. Ceç, harmanın ortasında olduğu gibi kaldı. Sebebi de Abdi Ağa'nın gelip hakkını almamasıdır.

Bu parça aşağıdaki roman anlayışlarından hangisi ile kaleme alınmış olabilir?

- A) Millî Edebiyat zevk ve anlayışı
- B) Toplumcu gerçekçi roman anlayışı
- C) Postmodern roman anlayışı
- D) Modern roman anlayışı
- E) Gelenekçi roman anlayışı

3. I. Pastiş, ironi, parodi gibi tekniklerden yararlanılır.
II. Metinler arasılık, üst kurmaca gibi anlatım teknikleri kullanılır.
III. Kurmaca ve gerçeklik arasındaki sınır belirsizleştirilir.
IV. Dil, edebiyat için bir araç değil bir amaçtır.
V. Dış dünyanın değil romanın yazılış sürecinin yansıtılması daha çok önemsenir.

Bu özellikler aşağıdaki roman anlayışlarından hangisine aittir?

- A) Natüralist roman
- B) Romantik roman
- C) Modernist roman
- D) Postmodern roman
- E) Realist roman

4. Köyümüzün üstünde dönen büyük bir felakettir. Böyle bir felaket ikinci seferdir ki başımıza geliyor. Kul olanın, köylü olanın başına gelmesin. Ve de insan olanın, vatandaş olanın başına hiç gelmesin. Bilen biliyor ve de bilirler, bundan tam yirmi beş yıl önce Çukurova'da pamuklar yandı. Hem de çok yandı. Çukurova toprağında ot bile bitmedi. İndik Çukurova'ya, vardık tarlalara ki ne görelim; kara, ölü, bir tek yeşillik olmayan bir toprak. Amanın nişliyelim derken döndük, köye eli boş geldik. Adil Efendi o sıralar çok genç. Köylü de ona bir borçlanmış ki... Tüm öteki köylüler de otuz kadar köy de bizim gibi. Aynen şimdiki gibi. Geldik köye, yattık. Derken efendim ve de Adil Efendi, yirmi candarmaylan köye geldi. Bir de hükümet adamı. Sordular bize, borcunuz var mı Efendi'ye? Var, dedik. Borç inkâr etmek, Allah'ı inkâr etmektir, dedik.

Bu parça, içeriği ve üslubu dikkate alındığında aşağıdaki yazarlardan hangisine ait olamaz?

- A) Yaşar Kemal
- B) Talip Apaydın
- C) Orhan Kemal
- D) Fakir Baykurt
- E) Haldun Taner

2. Her gidişimde, hastanelerin bahçeleri bana hüzen verirdi. Bunun mânâsını şimdî bulmaya çalışıyorum ve hastalıkla tabiat arasındaki büyük tezadı anlıyorum. Bu, bir bahçeden hastaneye girerken ve bir hastane bahçeye çıkarken en çok hissedilen şeydir. Ve bu, bana kendi meselemi unutturuyor; ruhumda daha büyük muammalara doğru genişlemek, yayılmak için bir tebahhûr başlıyor, zihnim boş, hiçbir şey düşünmeden, fakat içim dolu, ağır ağır etrafıma bakınarak, biraz da sendeleyerek yürüyorum. Hasta çocuğun türküsi uzaklaşıyor.

Bu parçadan aşağıdaki özelliklerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Kahraman anlatıcının bakış açısı kullanılmıştır.
- B) Bireyin iç dünyası gözler önüne serilmiştir.
- C) Dış dünya gözleme dayalı bir biçimde yansıtılmıştır.
- D) Çağrışım gücü yüksek, şiirsel bir anlatım vardır.
- E) İç konuşma tekniği kullanılmıştır.

5. Eski devrin şehirli kadını da köylüsü gibi memleketin aktif elemanlarındanındı. En hoşu, bir inandiği ve inancı yolunda can feda edecek azmi ve feragati vardı. Ebe kadın, çocuğunu kundağını genç lohusanın kucağına verirken ana daha bu konca dudaklar ilk sütü almadan: "Ya gazi ol, ya şehit!" diyecek bir vatan ve iman aşkından yoğrulmuş kahraman gururu ile salâbetli ve kararlı idi. Hâlbuki şimdi, vatan da iman da bu yeni kadın tipi için mühimsemmez; vakti geçmiş bir masal artığından başka bir şey değildi. Artık onun çocuğunu kendi değil dadılar, sütanneler ve bilhassa mürebbiyeler büyütüyordu. Analık onun için sadece bir fantezi, bir gurur vesilesinden ibaret kalmıştı.

Bu parça aşağıdaki roman anlayışlarından hangisi ile kaleme alınmış olabilir?

- A) Millî ve dinî duyarlığı yansıtan roman
- B) Toplumcu gerçekçi roman
- C) Postmodern roman
- D) Modern roman
- E) Bireyin iç dünyasını esas alan roman

6. I. Toplumun değerleriyle barışktır, bu değerlere sıkı sıkıya bağlıdır.
 II. Tarihten, yaşama tarzından, inançlardan gelen unsurlar taşırlar.
 III. Dün - bugün - yarın şeklindeki kronolojik zaman kullanılır.
 IV. Millî ve dinî duyarlıktan beslenir.
 V. Olay, mesajı öne çıkaracak biçimde kurgulanır.

Bu özellikler aşağıdaki roman anlayışlarından hangisine aittir?

- A) Postmodern roman
- B) Toplumcu gerçekçi roman
- C) Geleneğçi roman
- D) Modern roman
- E) Bireyin iç dünyasını esas alan roman

7. Romanda kolaj; sözlük, ansiklopedi, makale, tiyatro,

I
şîir, destan ve mektup gibi çok farklı türlerin ve söylem tarzlarının bir ana metin fonu üzerine serpiştirilerek yapıştırılması tarzında uygulanır. Montaj ise form

II
itibarıyla doğrudan alıntı hâlinde gerçekleştirilir, başka bir metne ait olup alıntı oldukları tırnak işaretile belirginleştirilen parçalar eserde bir bütünlük sağlar. Metinlerarasılık, bir yazarın eserini oluştururken ken-

III
disinden önce yazılmış bir eserin bütününe ya da bir parçasına; o eserin biçimine, içeriğine, teknigue ya da karakter ve karakterlerine yaptığı "anıştırma" işlemidir. Pastiş; bir edebî eserin biçimini konusundan koparıp, o

IV
konunun yerine başka ve aykırı bir konu yerleştirerek gülünç bir uyumsuzluğu ortaya çıkarmak ve böylece alaya alan bir taklit etkisi uyandırmaktır. Parodi ise bir

V
başka metnin konusunu, içeriğini, üslubunu, alay söz konusu olmadan taklit etme işidir.

Bu parçadaki bilgi yanlışlığının giderilebilmesi için aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

- A) I ve II yer değiştirmelidir.
- B) I ve IV yer değiştirmelidir.
- C) II ve V yer değiştirmelidir.
- D) III ve V yer değiştirmelidir.
- E) IV ve V yer değiştirmelidir.

8. Türk romanında ---- teknüğünü bütüncül bir genişlikte uygulayan yazarlara verebileceğimiz ilk örnek Latife Tekin'dir. Tekin, köyden göç ederek büyük kent varoşlarında tutunma mücadelesi veren insanları konu edindiği *Sevgili Arsız Ölüm ve Berci Kristin Çöp Masalları* adlı iki romanında sözlü edebiyat türlerinin üsluba yansıyan pek çok özelliğini kullanmıştır. Köy kökenli yazar, çocukluğunun otantik birikiminden de yararlanarak iki romanında da sözlü edebiyat türlerinin üslubundan yararlanmıştır. Latife Tekin; iki romanında da olaylar arasındaki nedensellik bağı, zamanın ve mekânın olanca ayrıntılılığı, figürlerin psikolojik birer varlık oluşu gibi yansımacı roman tarzının temel öğelerini devre dışı bırakmıştır. Bunların romandaki konumlarını silikleştirme niyeti her iki romanda da anlatım düzleminde destan, halk hikâyesi, masal gibi geleneksel Türk anlatı türlerine özgü öğelerin egemenliğini beraberinde getirmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Pastiş
- B) Parodi
- C) İroni
- D) Metinlerarasılık
- E) Üst kurmaca

1. Çıkıp nereye gidecektim? Dışarıdaki kentin henüz bir adı yok, romanın dışında mı kalacak yoksa bütün olaylar onun mürekkepsi karanlığında mı geçecek, biliyoruz... Dikkat çeken biri değilim, adsız bir varlığım, benim arkamda fon benden daha da adsız. Sen, okur, trenden inenlerin içinden, ister istemez, beni seçip, kahvehane ile telefon kulübesi arasında mekik dokurken izlemeyi sürdürdüsen bunun tek nedeni bana "ben" denmesi, benimle ilgili bildiğin tek şey de bu ama şu "ben" denen yabanciya kendinden bir şeyler yatırman için bu bile tek başına yeterli...

Bu parçadan hareketle postmodern romanla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Romanın bir kurmaca olduğu açıkça ortaya konur.
 - B) Metnin yazılma süreci romanın esas konusudur.
 - C) Anlatıcı, okurla kurmacıyı tamamen baş başa bırakır.
 - D) Kurmaca ile gerçeklik arasındaki sınır belirsizleştirilir.
 - E) Okur, yazma sürecinin tanığı konumuna getirilir.
2. Aşağıdakilerden hangisinde sanat hayatı Fecriati Dönemi'nde başlayıp Cumhuriyet Dönemi'nde de roman yazmaya devam eden sanatçılar verilmiştir?
- A) Ahmet Hamdi Tanpınar - Abdülhak Şinası Hisar
 - B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - Refik Halit Karay
 - C) Reşat Nuri Güntekin - Halide Edip Adıvar
 - D) Halit Ziya Uşaklıgil - Mehmet Rauf
 - E) Hüseyin Rahmi Gürpınar-Ahmet Rasim

3. Peyami Safa'nın aşk ekseniinde Türkiye'de Doğu - Batı çatışmasını ele aldığı ---- romanı, teknik bakımdan kendisinin de başarılı bulduğu yapıtlarından biridir. I. Dünya Savaşı'ndan sonra bütün insanlığı saran ahlak buhranı, örf ve âdetlerin hızla yok oluşu, inançsızlık gibi konuları ---- adlı yapıtında ele aldı. Maddecilik, spritüalizm, mistisizm gibi çok farklı sorunların ele alındığı ---- ise en dikkate değer romanlarından biridir. Roman kahramanı Samim'in Simeranya adını verdiği ütopik dünyaya ait tasarisının büyük ölçüde işlendiği ---- esas itibarıyle düşünsel yanı ağır basan bir romandır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Süngülerin Gölgelerinde - Sözde Kızlar - Fatih-Harbiye - Atilla*
- B) *Biz İnsanlar - Canan - Biz İnsanlar - Şimşek*
- C) *Şimşek - Bir Tereddüdün Romanı - Sözde Kızlar - Süngülerin Gölgelerinde*
- D) *Bir Akşamdı - Dokuzuncu Hariciye Koğuşu - Gençliğimiz - Bir Genç Kız Kalbinin Cürmü*
- E) *Fatih Harbiye - Bir Tereddüdün Romanı - Matmazel Noralya'nın Koltuğu - Yalnızız*

4. Romanları içinde *Bereketli Topraklar Üzerinde* köyden kente göç ekseninde gelişen ve gerek dili gereksiz yarattığı atmosferle bütün romanları arasında ayrıcalıklı bir yere sahiptir. Konularını Adana ve Çukurova yörenin yaşantı ve tiplerinden alan *Vukuat Var, Hanımın Çiftliği, Kanlı Topraklar, Kaçak* adlı romanlarında büyük toprak sahipleri ile tarım işçileri arasındaki sömürge ve baskı çerçevesinde yaşanan sorunlu ilişkileri ele aldı. *Murtaza* ve *Gurbet Kuşları* ise köyden kente göçmuş, iş ve aş peşindeki insanın kente uyum çabasının anlatıldığı romanlardır. *Suçlu, Sokakların Çocuğu ve Arkadaş İslıkları* adlı romanlarında hayaller, ele geçirilemez maddi imkânlar, yoksulluk ve eğitimsizliğin suça ittiği çocukların ve gençlerin tükenen yaşamalarını anlattı.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşar Kemal
- B) Talip Apaydın
- C) Kemal Tahir
- D) Fakir Baykurt
- E) Orhan Kemal

5. Tasavvufun önemli bir yer tuttuğu romanlarında yine bu temaya bağlı olarak çok defa platonik bir aşk ve kişilerin ruh dünyalarını aydınlatan bir mürşit veya dost bulunur. Kahramanlarının, özellikle kadınların zengin bir iç dünyaları vardır. *Ibrahim Efendi Konağı, İstanbul Geçeleri ve Dost* gibi anı türüne girecek yazı ve kitapları da romanlarıyla paralellik gösterir; bu tür eserlerinde bilgi ve gözleme dayanmakla birlikte daha çok duygusal bir yaklaşımla Osmanlı'nın son dönem toplumsal hayatının panoramasını çizer. Zengin sınıfın asaleti, zarafeti, dostluğu ve sohbete açık mizaçları, çevresindeki her sınıf insana karşı sevgi, merhamet ve iyilik etme duygularının anlatıldığı bu anılarda geçmiş dönemin kaybedilmiş değerleri ve İstanbul güzellikleri nostaljik bir ıslıpla anlatılmıştır.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar
- B) Samihâ Ayverdi
- C) Abdülhak Şinası Hisar
- D) Nahit Sırı Örik
- E) Salâh Birsel

6. Cumhuriyet Dönemi yazarı olmasına rağmen dil ve üslup açısından Meşrutiyet kuşağına bağlı kalan yazarın bütün yapıtları esas olarak hatıra türüne dayalıdır. *Boğaziçi Mehtapları*, *Boğaziçi Yalıları* ve *Geçmiş Zaman Köşkleri* adlı hatıraları şahsi yakınlıklara, gözlemlere, duyumlara dayanır. *Fahim Bey ve Biz*, *Çamlıcadaki Eniştémiz*, *Ali Nizamî Beyin Alafrangalığı ve Şeyhliği* romanları ise mekâni, olayları hatta yazarın hayatında gerçekten var olduğu bilinen kahramanlarıyla hatıra kitaplarına paralellik gösterir. Denilebilir ki biyografi ve hatıraları roman türüne, romanları ise hatıra türüne yaklaşan içe içe yeni bir türdür.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Peyami Safa
- B) Tarık Buğra
- C) Abdülhak Şinasi Hisar
- D) Münevver Ayaşlı
- E) Sevinç Çokum

7. *Kara Kitap*'ta Orhan Pamuk, kendini yaratma ve yeniden kurma çabası içerisindeki bireyin süreklilik bilincini dilsel, duyuşsal, ulusal ve geleneksel göndergeler ile sentezler. *Kara Kitap*'ın kaynak metinlerinden olan *Hüsün ü Aşk* da çok katmanlı yapısında şairin benliğini aramasını kurmacaya dâhil eder. Arayışın bulma ve kavuşmadan daha önemli olduğu, *Mantiku't-Tayr* ve *Hüsün ü Aşk* gibi *Kara Kitap*'ta da derinden hissedilir. Söz konusu izleğin, XII. yüzyıldan XX. yüzyıla degen eserler boyunca yeniden ve yeniden üretilmesi, insanın varoluşsal gerçekliğine dair bazı evrensel temaların insanlık var oldukça değişik formlarda yeniden hayat bulmaya devam edeceğini işaretidir.

Bu parçada postmodern romanın hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Metinler arası ilişkilere yer verme
- B) Okuru kurmacanın bir parçası kılma
- C) Gerçek ile kurmacanın sınırlarını yok etme
- D) Farklı bakış açılarını birlikte kullanma
- E) Metnin yazılış öyküsünü konu edinme

8. Psikoloji ve simgesel öğelerin yer yer ağır bastığı *Dağın Öte Yüzü* üçlemesinin ilk kitabı olan *Orta Direk*'te, bir köyün insanların pamuk tarlalarında ırgatlık yapmak için Çukurova'ya doğru yola koyuluşlarını anlatır. Dizinin ikinci kitabı *Yer Demir Gök Bakır* bir köy topluluğunun mit yaratması öyküsüdür. Güçlüklər içinde bunalan, yaşama şartlarını değiştirmek için bir umutları olmayan köylülerin, insanoğlu'nun çaresiz kaldıkça başvurduğu çözüme müracaat ederek bir mite siğınışlarını anlatır. Üçlemenin son kitabı *Ölmez Otu*'nda ise köyün ekonomik ve toplumsal gerçekliğini, köylülerin yaşama ve çalışma koşullarını nesnel koşulları geri plana alarak doğrudan doğruya insana eğilerek yansıtır.

Bu parçada söz edilen romanların yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Necati Cumalı
- B) Haldun Taner
- C) Oktay Akbal
- D) Yaşar Kemal
- E) Orhan Kemal

9. Öyle ya ben o şarkıyı aynı Vedia Rıza Hanım'ın sesinden... Aynı duyduğum gün gibi... Daha tee ne zamandan... Daha bir taksim olmasını aklım zor komaz... İlkin bu şarkıyı bayrak ettim kendime... Kezban'a da... İşte hiç dilimden düşürmedim... Kezban da bilivermiş... E, bilecek tabii. Bilmez olur mu? Ahdimvardı, ahdim! Bir taksim olunca bu şarkarı arabanın bayrağı... Arabanın millî marşı... Elin çenende az mı düşündün Bayram? Dere tepe "Fikrimin İnce Gülü" diye diye, ha? Ah seni gidi Bayram ah...

Aşağıdaki yapıtlardan hangisi bu parçanın yazarına ait değildir?

- A) *Hep O Şarkı*
- B) *Ölmeye Yatmak*
- C) *Üç Beş Kişi*
- D) *Sessizliğin İlk Sesi*
- E) *Bir Düğün Gecesi*

1. Öyküleme ve betimleme tekniklerini kullanarak gerçek kişileri roman kurgusu içinde anlatan metinlere edebî biyografi ya da biyografik roman denir. Biyografik romanlarda gerçek kişilerin ruhsal ve fiziksel özellikleri, duyguları, düşünceleri, davranışları, alışkanlıklarları, tavır alışları, tepkileri, hayatı bakışları, dünya görüşleri, giyinişleri başta olmak üzere pek çok değişik özelliklerini ayrıntılı olarak verilir. Söz konusu ünlü kişilerin bir bakıma portresi çizilir.

Aşağıdakilerden hangisinde verilen yazar - eser eşleştirme biyografik roman türüne örnek olarak gösterilemez?

- A) Oğuz Atay - *Bir Bilim Adamının Romanı*
- B) Ayşe Kulin - *Füreya*
- C) Beşir Ayvazoğlu - *Bozgunda Fetih Rüyası*
- D) Adalet Ağaoğlu - *Üç Beş Kişi*
- E) Necati Cumalı - *Viran Dağlar*

2. Mistik eğilimleriyle tanınan yazarın, yıkılan bir imparatorlukla birlikte yok olan bir kültür mirasına ağıt mahiyetindeki *Pertev Bey'in Üç Kızı* ve *Pertev Bey'in İki Kızı* ve *Pertev Bey'in Torunları*'nda temelde işlenen çatışma noktalarının çeşitlendiği farklı bakış açıları söz konusudur. Kadın - erkek ilişkileri, eski - yeni ve Doğu - Batı meseleleri ilgili yaklaşımları hep bu çatışma ve karşılaşma üzerine kurulmuştur. Eleştirel bir bakış açısı eşliğinde tartışma, yorum, değerlendirme ve satır aralarında tercih ve beğenilerini sunan yazar; edebiyatın yanında siyasi düşünce tarihine de malzeme oluşturacak bir yaklaşım sergilemiştir.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Münevver Ayaşlı
- B) Nezihe Meric
- C) Ayşe Kulin
- D) Buket Uzuner
- E) Sevinç Çöküm

3. Arif'in içi bir tuhaf oldu. Hiçbir şey düşünemiyor gibiymi. Kendi harmanlarına döndü. Düvene inip atları yürüttü gene. Şimdi hiç kimildamıyorlar gibi geliyordu ona. Can sıkıcı bir ihti bu. Atlarla öküzlerle düven sürürlür de iş mi uredi? İçi usançla dolmuştu sanki. Babasına baktı. Hiçbir şey olmamış gibi kafasını düvene eğmiş, imballı degneği öküzlere uzatıyordu. Arif sıkıntıdan çatlayacak gibiymi. Kendileri varlıklıdılar. Neden bir traktör almıyorlardı? Atlarla falan böyle çocuk oyuncası gibi harman mı sürüldürdü? Yakup'un Ali harmana ikinci sapi seriyordu işte. Kendilerinden önce onu da eritecekti kesin. Zarar bunun neresindeydi?

Bu parça içeriği ve üslubu dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi yazanın hangisi tarafından yazılmış olamaz?

- A) Fakir Baykurt
- B) Talip Apaydın
- C) Samim Kocagöz
- D) Necati Cumalı
- E) Bilge Karasu

4. Yazar, 1959'dan sonra kaleme aldığı öykü ve romanlarında Urla ve çevresine ait gözlemleriyle avukat olarak baktığı dosyalardan, karşılaştığı olaylardan öğrendiklerini birlikte kullanır. Doğa ortasında sürdürulen "canlı ve sert hayat'a ait çeşitli görüşler, geleneksel yaşayış biçimle yasalar arasındaki çatışmalar yalnız bir anlatımla öyküleştirilir. Toplum - doğa çatışması yanında yerli menkibelerden de yararlanan kasaba hayatına ait çeşitli görüşleri de yansıtmayı ihmali etmez. *Tütün Üçlemesi* olarak *Zeliş, Yağmurlar ve Topraklar, Aci Tütün* romanlarında Urla'daki tarım üreticilerinin güçlüklerle dolu yaşamını akıcı, şırsel bir dile aktarır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Necati Cumalı
- B) Yaşar Kemal
- C) Oktay Akbal
- D) Fakir Baykurt
- E) Orhan Kemal

5. *Irazca Üçlemesi*; çalışmalarım arasında en özen gösterdiğim, en sevdiğim romanlardır. Köyün ve köylünün durumuna sakinin işildağını tutmak; böylece bilimin, politikanın, yönetimin önemini aydınlatmak genel amacımızdı. Bu amaçların yanında yüzyıllardır çok aşağı bir düzeyde, suskun yaşamaya bırakılmış kırsal kesim kadınını konuşutmak da ereklerimden biriydi. Babasız Kara Bayram ailesinin ak saçlı anası Irazca, ilk kez o çoskunlukla, o açık sözlükle kamuoyunun önüne çıktı. Onun yapıyalın haykırışı oldu, yankılar uyandırdı. Her üç romanda da (*Yılanların Öcü, Irazca'nın Dirliği, Kara Ahmet Destanı*) Irazca var. Köyün katı gerçekleri ortasında onurlu, kararlı, biraz da ozansı bir insandır o.

Bu parçada kendisi ve eserlerinden söz eden sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Samim Kocagöz
- B) Talip Apaydin
- C) Fakir Baykurt
- D) Yaşar Kemal
- E) Kemal Tahir

6. Yazarın roman ve öykülerinin önemli temalarından biri "zaman"dir. Cumhuriyet gazetesinde tefrika edilen ---, olay olarak 24 saat içine sıkıştırılmış olduğu halde geriye dönüşlerle zamanın genişletildiği hacimli bir romandır. Böylece romanda zaman; kahramanların hatırladıklarını güncel zamana taşıyan, bu özelliğe de yapının hem içeriğini hem de tekniğini yöneten bir üslup mekanizması olur. ---- romanında ise yazar aynı temayı ironik bir dille ve toplumsal bir hiciv malzemesi olarak kullanır. *Sahnenin Dışındakiler*, yazarın "nehir roman" olarak tasarladığı üclemenin bir parçasıdır. II. Meşrutiyet döneminin parti çekismeleri ve Mütareke yıllarının bezginliğini vurgulayan roman, zengin imajlarla yüklü ironik üslubuya öne çıkar.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Fahim Bey ve Biz - Çamlıca'daki Eniştmez*
- B) *Kıskanmak - Yıldız Olmak Kolay mı?*
- C) *Hep O Şarkı - Hüküm Gecesi*
- D) *Siyah Kehribar - Firavun İmanı*
- E) *Huzur - Saatleri Ayarlama Enstitüsü*

7. Yazar *Devlet Ana'yı* tarih araştırmalarıyla elde edilmiş bir bilgi birikiminin özümlenmesi sonucu ulaşılmış bir tarih görüşü üzerine kurarken onun her şeyden önce bir edebî yapıt olduğunu, yani dil malzemesiyle canlılık kazanabileceğini gerektiğini de göz önünde bulundurmuştur. Dede Korkut ve Eviya Çelebi'nin üslubundan, deyimlerden yararlanarak kıvrak, renkli bir dil oluşturmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi söz edilen yazara ait değildir?

- A) *Esir Şehrin İnsanları*
- B) *Kurt Kanunu*
- C) *Bereketli Topraklar Üzerinde*
- D) *Yorgun Savaşçı*
- E) *Yol Ayrimı*

8. 1980 sonrasının önemli isimlerinden olan ----, ilk romanı *Sevgili Arsız Ölüm* ile dikkatleri çekti. Yazar romanda kırsal kesimden kente gelip yerleşen bir ailenin yaşamını masalsı bir hava içinde anlattı. 1960'lardan bu yana köylerden kalkıp büyük şehirlerdeki gecekondu bölgelerine yerleşen insanların anlatıldığı bu roman bilinen "köy romanı" imgesini sarstı. İkinci romanı *Berci Kristin Çöp Masalları* da ilgiyle karşılandı. İlk romanıyla gerek mizah tonu gerek aynı sade anlatım gerekse konu ve figürler açısından benzer çizgideydi. Trajik bir konuyu, çağdaş insan için inanılmaz göründüğünden bir masal havasında, öte yandan yine de gerçek olduğu için bir kara mizah tonunda ve son derece yalın bir anlatımla verdi.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Leylâ Erbil
- B) Sevgi Soysal
- C) Nazlı Eray
- D) Latife Tekin
- E) Pınar Kür

1. Yazar sanat görüşünü “icine doğduğum yetiştiğim köylülerin hâllerini, sanatin gerçeklerini de göz önünde tutarak ortaya sürmek” şeklinde özetler.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada dile getirilen düşünceye yönelik eserlere örnek olamaz?

- A) *Ince Memed*
- B) *Kaplumbağalar*
- C) *Sağıldere*
- D) *Doludizgin*
- E) *Yılanların Öcü*

3. İlk romanı *Cevdet Bey ve Oğulları*’nda İstanbullu bir ailenin üç kuşağıını kapsayan serüveni eşliğinde Türkiye’nin yüz yıllık modernleşme tarihini anlatır. Üç mutsuz kardeşin doksan yaşındaki babaannelerinin evinde geçirdiği bir haftayı konu alan *Sessiz Ev*’de ise çeşitli üslup denemelerine girişerek hem modern hem de klasik romanın olanaklarını başarılı bir denge içinde kullanır. *Beyaz Kale*’de ise düşle gerçeğin birbirine karıştığı bir üslup gözlenir. Romanda iki farklı kültürden insanın baskısı, yalnızlık ve çevrenin şiddeti arasındaki ilişkisi, daha derinde de kültür - mutluluk ilişkisi üstünde durulur.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Oğuz Atay
- B) Orhan Pamuk
- C) Nedim Gürsel
- D) İhsan Oktay Anar
- E) Yusuf Atılgan

2. Anlatım tekniği bakımından ----, Türk romanında bir aşamadır. Gelenekten kopuş, Batı uygarlığı karşısında eziklik hatta aşağılık duygusuyla önce topluma, sonra giderek kendine yabancılamaşan bireyin sorunlarının ele alındığı romanda, yabancılmaşa bazı kahramanlarda kişilik bölünmesine yol açar. “Olric”, roman kahramanlarından Turgut Özben'in sanki "iç ben"idir. Sıkıştığı her durumda onunla konuşur, ona siğınır. Bu yönyle yazarın psikanalizden de yararlandığı söylenebilir. Eleştirel bir roman olan eserde şiirden oyuna varıncaya kadar hemen hemen her yazı türü kullanılmıştır. Hiciv, taklit, parodi, pastış, yabancılamaşma tekniği olarak alay; romanda bakış açısı olarak ironiyi yaratır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Kılavuz*
- B) *Hakkari'de Bir Mevsim*
- C) *Tutunamayanlar*
- D) *Puslu Kitalar Atlası*
- E) *Kara Kitap*

4. Ferit Edgü; şiir, öykü, roman, deneme, aforizma ve tiyatro türlerindeki yapıtlarıyla yazma edimini yaşam savaşına dönüştüren bir sanatkârdır. Yaratıcı duyarlılığı ve çok yönlü kavrayışıyla topluma ışık tutmaya çalışırken sanatkârın kişiliğini, kaygılarını, isteklerini yaşamında değil yapıtlarında aramak gerektiğini ileri sürer. Birbirini izleyen iki romanı ---- ve ---- ile Türk edebiyatı açısından dikkate değer bir deneyi örnekler. Söz konusu romanları, toplumla iletişim kuramayan aydınların yalnızlık acılarını işlemenin yanı sıra gerçeğin bir düşe dönüştüğü bir anlatım tekniğine ve kurguları bakımından özgünlük taşırlar.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Kaçkınlar - Bozgun*
- B) *Bir Gemide - Çığlık*
- C) *Doğu Öyküleri - İşte Deniz, Maria*
- D) *Binbir Hece - Avara Kasnak*
- E) *Kimse - O*

5. Eserde İstanbullu Hoca haricinde üç karakter daha belirgin bir şekilde çeşitli özelliklerle karşımıza çıkar: Ali Emmi, Reis Bey ve Çolak Salih. Bu üç karakter, İstanbullu Hoca'nın değişim sürecinde önemli rol oynayacak karakterler olmalarının yanı sıra bireysel kimlikle-riyle ve temsil ettileri değerlerle önemlidirler. Ali Emmi; bütün dürüstlüğü, sağıduyu ve yol göstericiliğiyle mil-letimizin binlerce yıllık birikiminin temsilcisidir. Reis Bey ise kararlılığı, mantıksallığı, kültürel birikimi, tâhsili ve terbiyesiyle aklın yanı bilincin temsilcisidir. Eserin ba-şında savaştı kolunu kaybetmesiyle psikolojik yıkıntı yaşıyan Çolak Salih İstanbullu Hoca ile birlikte yüce bir vatanseverlige doğru bir dönüşüm gerçekleşir.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Küçük Ağa
- B) Yaban
- C) Mahur Beste
- D) Yorgun Savaşçı
- E) Kalpaklılar

6. İhsan Oktay Anar'ın ---- romanında 17. yılında İstanbul'da yaşayan, düş gücü zengin bir ihtiyar; kendini kuşatan dünyayı düşler. Kendi iç dünyasına doğru yolculuklara çıkan bu haritacı, düşlerinde gerçekliği arar ve düşlerinden devşirdiklerini bir kitaba döker. Kitabını, savaşa gitmek üzere olan oğluna emanet eder. İhtiyarın oğlu, tuhaf bir siyah sikke bulduktan sonra inanılmaz bir serüvene sürüklenecek ve sonunda babasının yazdığı kitabı okumaya başladığında, başından geçenlerin tümünün bu kitapta anlatılmış olduğunu görecektir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden han-gisi getirilmelidir?

- A) Suskunlar
- B) Amad
- C) Puslu Kitalar Atlası
- D) Kitab-ül Hiyal
- E) Efrâsiyâb'ın Hikâyeleri

7. Şimdi yazmakta olduğum ve ilk iki romanı *Su* ve *Toprak*'yı yayinallyip, hâlen *Hava'yı* çalıştığım *Tabiat Dörtlemesi* için yola çıkarken Sibiry / Orta Asya'dan Anadoluya göçen Türklerin kam geleneğini inceleye-ceğimi hiç planlamamıştım. Tabiatla insan arasında bozulan, insanın zalim bir efendiye dönüştüğü modern zamanlarda yaptığı tabiat kıymının kendisine hastalık, âfet ve ölüm olarak dönüşüne dair roman yazmaya ka-rar verdiğimde bu ilişkinin çok eskilerde nasıl olduğunu araştırmaya başladım. Sonunda tabiatla ve hayvanlara son derece saygılı, israftan, tüketimden hoşlanmayan sade, güzel ata ve ninelerimize kadar ulaştım. Şimdi unuttuğumuz ama aidiyetimizin özünde bulunan, bu-gün üzeri kabuk bağılmış o insancıl, hümanist ve çevre dostu özü hatırlatmak dileği ve umuduyla eski gelenek-lerimizi 21. yy. Türkiye'sinde ve dünyasında anlatan ro-manlar yazıyorum. *Tabiat Dörtlemesi* budur.

Bu parçada romanlarından ve yazma yönteminden söz eden yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Emine Işınsu
- B) Sevinç Çokum
- C) Münevver Ayaşlı
- D) Samiha Ayverdi
- E) Buket Uzuner

8. "Fantastik gerçekçilik" akımının Türkiye'deki en verimli kalemlerinden biri olarak değerlendirilen yazar, kendisini "büyükler gerçekçiliğe" yakın bulduğunu belirtir. *Arzu Sapağında İnecek Varadlı* romanı, 1980'lardan itibaren görülmeye başlayan fantastik anlatıların en uç örneği olarak kabul edilir. Yazarın farklı tarihsel dönemlerden apayıri kişileri belli bir kurgu içinde bir araya getirmesi ve roman kahramanları yapmasındaki amaç okuru şaşırtmak, güldürmek, sarsmak; okuyucuda bir tür şok etkisi yaratmaktadır. Yazar özellikle bu romanında bir tür fotomontaj teknigiyle olmayacak kişileri olmayacak yerlerde bir araya getirerek, buluşturarak okuru eğlendirmektedir. Bu nedenle bu romanında ne doğa yasaları ne de kronoloji söz konusudur.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Leylâ Erbil
- B) Sevgi Soysal
- C) Latife Tekin
- D) Pınar Kür
- E) Nazlı Eray

1. Molière, bu eserinde o dönemin Paris'indeki zengin tabakanın para tutkusunu öne çıkarır. Parayı bütün insanı değerlerin üstüne koyan, kendisine yabancılara ve para için özgürlüğünü yitiren insanları ve para temelinde biçimlenen sosyal ilişkileri eleştirir.

Bu parçada sözü edilen eser ve ait olduğu tür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Tartuffe* - Dram
- B) *Cimri* - Komedî
- C) *Hastalık Hastası* - Trajedi
- D) *Andromak* - Dram
- E) *Hamlet* - Trajedi

Çözüm:

Molière, komedi türünde eserler veren Fransız yazarıdır. Komedî türü, toplumların ve olayların gülünç yanlarını konu eder. Sözü edilen eser, *Cimri* adlı komedi tiyatrosu örneğidir.

Cevap: B

2. I. Keyfim yok. Eskiden balolarımızda generaller, bâronlar, amiraller dans ederdi. Şimdi ise posta memuruyla istasyon şefini davet ettiğimiz yetmiyormuş gibi bir de gönülsüz geliyorlar. Bir şey oldu bana, güçten düştüm.

II. Kimi der Kronos gitsin, Zeus otursun tahtına,
Kimi Zeus'un hiç başa geçmesini istemez.
Bu durumda yapabileceğim en akıllıca şey
Anamı dinleyip Zeus'tan yana olmaktı.
Ben Zeus'u tutunca, o da beni tuttu.

III. Şu köy hayatı bir türlü sinmedi içime oğlum. Alışamayacağım buralara, belli bir şey bu. Dün saat onda kafayı vurup yattığında ya da bu sabah dokuzda kalktığında hep aynı duyguya vardım içimde: Sanki çok uzun süren bir uykuya yüzünden beynim kafatasına yapmışmış da falan filan... Bir ay izin alıp buraya geldiğim olurdu, hani dinlenirim falan diye.

Numaralanmış parçalardaki metinlerin türleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Trajedi - dram - komedi
- B) Dram - trajedi - trajedi
- C) Dram - trajedi - dram
- D) Dram - komedi - trajedi
- E) Trajedi - komedi - dram

Çözüm:

I. parçada farklı toplumsal kesimlerin davet edildiği toplantılar ve bunlardan yakınma vardır. Konusuna ve kişi özelliklerine göre bu parça dramdır. II. parçada Zeus ve Kronos gibi mitoloji kahramanları olduğu için II. parça trajedidir. III. parçada köy hayatıyla ilgili bir yakınma vardır. Komedî unsuru ya da tarihî / mitolojik bir öğe olmadığı için bu parça dramdır.

Cevap: C

3. **Komedî türü ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Ana karakterlerin soylulardan, olağanüstü kişilerden olması en önemli özelliği.
- B) Güldürmek düşündürmeye amaçlayan bir tiyatro türüdür.
- C) Konular günlük hayattan alınır.
- D) Zaman, yer ve olay birliği kuralına uyulur.
- E) Birbirini takip eden diyalog ve koro bölümlerinden oluşur.

Çözüm:

Komedide ana karakterler halktan seçilir. Bu kişiler genellikle yoksul, sıradan ve kusurlu insanlardır. Soylulara ve olağanüstü kişilere komedide yer verilmez.

Cevap: A

4. **Aşağıdakilerden hangisi tiyatronun yapı unsurlarından biri değildir?**

- A) Çatışma
- B) Kişiler
- C) Olay örgüsü
- D) Kulis
- E) Zaman

Çözüm:

Çatışma, olay örgüsü, zaman, kişiler ve yer (mekân) tiyatronun yapı unsurlarıdır. Kulis ise tiyatrodan sahnenin arkasında bulunan kısımdır.

Cevap: D

5. I. Tuluat tiyatrolarında oyundan önce genellikle kadın sanatçıları şarkı söyleyip dans ederek yaptığı gösteri.
 II. Tiyatrodan rol gereği giyilen kıyafetler.
 III. Konuya bağlı fakat metne bağlı kalmadan içinden geldiği gibi konuşmak ve davranışın konuşmak.
 IV. İki oyuncu arasındaki karşılıklı konuşma.

Numaralanmış açıklamalardan hangisi aşağıdaki terimlerden biriyle eşleştirilemez?

- A) Doğaçlama
- B) Kanto
- C) Kostüm
- D) Diyalog
- E) Monolog

Çözüm:

Kanto I, kostüm II, doğaçlama III, diyalog ise IV. madde tanımlanmıştır. Monolog ile ilgili bir tanım yapılmamıştır. Monolog, bir oyunda, kişilerden birinin kendi kendine yaptığı konuşmadır.

Cevap: E

6. Shylock başta olmak üzere her karakterde onca zıtlığı bir arada barındıraman insan doğası çok büyük bir maharetle sergilenmektedir. Seyirci pek sevdığı bir karakterden, hemen bir sahne sonra nefret ettiğini ve bir tıradiyla tekrar sempati duymaya başladığını hissedebilir. Bu yüzden *Venedik Taciri*, Shakespeare büyüsünün doruk noktalarından biri olmaya devam etmektedir.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdaki türlerden hangisiyle yazılmış olabilir?

- A) Entrika komedisi
- B) Karakter komedisi
- C) Töre komedisi
- D) Trajedi
- E) Dram

Çözüm:

Bu parçada karakter zıtlığına dayanan, seyircinin karaktere odaklandığı bir tiyatro eserinden söz edilmektedir. Karakter komedisi kişilerin gülünç ve eksik yönlerinin ön plana çıkarıldığı komedi türüdür. *Venedik Taciri* adlı eser karakter komedisi örneklerindendir.

Cevap: B

7. **Aşağıdakilerden hangisi trajedinin özelliklerinden biri değildir?**

- A) Kaba ve çirkin sözlere yer verilmemesi
- B) Koro ve diyalog bölümlerinden oluşması
- C) Çirkin ve korkunç olayların sahnede gösterilmesi
- D) Beş perdeden oluşması
- E) Üç birlik kuralına uyulması

Çözüm:

Trajedide çirkin ve korkunç olaylar sahnede değil perde arkasında gerçekleşir.

Cevap: C

8. (I) İlk yerli tiyatro oyunumuz Şinâsi'nin yazdığı *Vatan ya-hut Silistre* adlı eserdir. (II) Batılı anlamda tiyatro Türk edebiyatına Tanzimat Dönemi'nde girmiştir. (III) Tiyatronun kökeni Eski Yunan'da bağ bozumu tanrısı Dionysos adına yapılan dinî törenlere dayanır. (IV) Tiyatro; eser, oyuncu, seyirci unsurlarından oluşur. (V) Gedikpaşa Tiyatrosu, ilk yerli oyunun sergilendiği tiyatro binasıdır.

Bu paragrafta numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

İlk yerli tiyatro oyunumuz Şinâsi'nin yazdığı *Şair Evlenmesi* adlı eserdir. I. cümlede geçen *Vatan ya-hut Silistre* adlı eser Nâmid Kemal'e aittir ve Türk edebiyatında sahnelenen ilk tiyatro eseridir.

Cevap: A

9. I. Genellikle tiyatro ve sinemada, konuşması olmayan veya konuşması çok az olan rollere çıkan kimse.
 II. Sessiz hareketler, yüz ifadeleri ve kostümler yoluya duyguları, düşünceleri anlatmaya yarayan tiyatro türü.
 III. Komedinin sanat yönü az, kaba bir türü.
 IV. Tiyatro sahnesinde kullanılan eşya.

Numaralanmış cümlelerde aşağıdaki tiyatro terimlerinin hangisinin açıklaması yoktur?

- A) Pandomim
 B) Figüran
 C) Fars
 D) Diksiyon
 E) Aksesuar

Çözüm:

Verilen tanımlardan I. figüran, II. pandomim, III. fars, IV. aksesuara aittir. Diksiyon ise tiyatrodada duru, belirgin, saydam vurgulama ve çıkışklara tam uyarak konuşma, güzel konuşma sanatıdır. Diksiyonun açıklaması yoktur.

Cevap: D

10. (I) Tiyatro, Antik Yunan'da bağ bozumu tanrıları Dionysos adına yapılan törenlere dayanmaktadır. (II) Tiyatro sözcüğünün kökeni Yunanca "theatron" kelimesidir. (III) Tiyatro oyunu perdeler ve sahnelerden oluşur. (IV) Klasik tiyatro diyalog ve koro bölümlerinden oluşur. (V) Modern tiyatrodada bu bölümlere yer verilmek zorundadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

Modern tiyatrodada diyalog ve koro bölümlerine yer verilmeyebilir.

Cevap: E

11. **HAMLET** – Var olmak mı, yok olmak mı, bütün sorun bu!

Düşüncemizin katlanması mı güzel,

Zalim kaderin yumruklarına, oklarına,

Yoksa diretip bela denizlerine kaşı

Dur, yeter, demesi mi?

Ölmek, uyumak sadece! Düşünün ki uyumakla yalnız

Bitebilir bütün acıları yüreğin,

Çektiği bütün kahırlar insanoğlunun.

Uyumak ama düş görebilirsin uykuda, o kötü!

Çünkü o ölüm uykularında,

Sıyrıldığımız zaman yaşamak kaygısından,

Ne düşler görebilir insan, düşünmeli bunu.

Bu düşüncedir uzun yaşamayı cehennem eden.

Bu parçada bir bölümü verilen William Shakespeare'ye ait Hamlet adlı tiyatro eserinin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dram
 B) Vodvil
 C) Melodram
 D) Komedî
 E) Trajedi

Çözüm:

Hamlet, William Shakespeare'in yazmış olduğu trajedi türünde bir tiyatrodur. Kahramanları soylular olan bu eserde erdemli davranışlar yüceltilir. Bu parçadaki bölüm de Hamlet'in ünlü tiradıdır.

Cevap: E

Notlarım

1. **Görümce** — Ne bileyim? (Geline taş atarak) Ben başkaları gibi görmediğim rüyaları gördüm diye uydurmadam da! Olur da inanmazsınız sandım!

Kaynana — İnanırız, o bakımdan en küçük bir tasan olmasın! Sen şimdi söyle bakalım, akşam ne tarafından yattın?

Görümce — Sağdan galiba!

Kaynana — Çok iyi, çok iyi! Sağdandır elbet!

Görümce — (Şüpheyeye düşer.) Soldan galiba?

Kaynana — Soldan olamaz. Sağdandır. Lafını değiştirme!

Görümce — Ama tarak tam ortasından kırıldı!

Kaynana — Elbette! Elbette, ortasından kırılacak! Ortasından kırıldığı iyidir! Sabah ne yandan kalktin?

Görümce — Sağdan galiba!

Kaynana — Gördün mü? Bu güzel işte! Yüreğini hiç bozma! Bugün yüzüne gülenlere dikkat et! Sana mutlaka bir haberleri var. Bugün kismetin etrafında dolaşıyor! Rüya dediğin neye yorarsan ona çıkar! Sakın yüreğini bozma! Mutlaka yola çıkacaksın!

Bu parçada bir bölümü verilen Necati Cumalı'ya ait Kaynana Ciğeri adlı tiyatro eserinin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dram
- B) Trajedi
- C) Melodram
- D) Komedi
- E) Vodvil

2. Hayatı hem acıklı hem gülünç yönleriyle bir bütün olarak yansıtmayı amaçlayan tiyatro türündür. Konularını millî tarihten, günlük yaşamdan almıştır. Kahramanlar toplumun her kesiminden seçilebilir. Kişiler tek yönlüdür, bütünüyle iyi ya da kötüdür. ---- üç birlik kuralına uyulmaz. Kaba ve argo sözlere de yer verilebilir.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Trajedide
- B) Komedide
- C) Balede
- D) Kabarede
- E) Dramda

3. **Aşağıdakilerden hangisi geleneksel Türk tiyatrosu türlerinden biri değildir?**

- A) Meddah
- B) Karagöz
- C) Fars
- D) Kukla oyunu
- E) Köy seyirlik oyunları

4. Bizde modern anlamda ilk yerli tiyatro *Şinası*'nın ---- adlı tiyatrosudur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Gülnihal*
- B) *Şair Evlenmesi*
- C) *Vatan yahut Silistre*
- D) *Taaşşuk-i Tal'at ve Fitnat*
- E) *Kara Kız*

5. I. Sahne gerisinde oyuncuların oyuna hazırlandıkları ve sahneye çıkış sırasını bekledikleri yer. (Dekor)

- II. Olayların başlangıcı ile bitisi arasında geçen süre. (Zaman)

- III. Aralarında çatışma bulunan ve böylelikle olayları var eden insanlar. (Kişiler)

- IV. Rol gereği yapılan el, kol ve beden hareketleri. (Jest)

- V. Oyundaki iki ya da daha çok kişinin konuşması. (Diyalog)

Numaralanmış açıklamalar ile ilgili yay ayrıç içindeki terimlerden hangisi yanlıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Yunan trajedilerinin üç birlik kuralına uyduğu da doğru değildir. Zaman birliği, yer birliği, hareket birliği. Aristoteles incelediği oyunlarda, Aisklyos'un, Sophokles'in, Euripides'in oyunlarında bunlardan yalnız birinin bulunduğu söyler. O da her iyi oyunda bulunan hareket birliği. Kimi Yunan trajedilerinde olay birkaç yerde geçer. Yer birliği olmamınca zaman birliği de olmaz elbette.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Yunan trajedi yazarlarına
 - B) Yunan trajedilerinin kurallarına
 - C) Trajedi kurallarına aykırı durumlara
 - D) Üç birlik kuralının önemine
 - E) Üç birlik kuralının özelliklerine
7. I. ---- hayatın açıklı yönlerini, soyluların hayatlarını sahnede yansıtmak; ahlak, erdem örneği göstermek amacıyla yazılmış manzum tiyatro eserleridir.
 II. ---- izleyiciyi güldüren, eğlendiren ve eğlendirirken düşündüren tiyatro türüdür.
 III. ---- yaşamın açıklı ve gülünç yönlerini bir arada yanıtlanan tiyatro türüdür.

Numaralanmış cümlelerde boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Komedî - Trajedi - Dram
- B) Trajedi - Dram - Komedî
- C) Dram - Komedî - Trajedi
- D) Komedî - Dram - Trajedi
- E) Trajedi - Komedî - Dram

8. **SELVİ:** (Ayağa kalkarak) İsterseniz oyunu biraz kese lim de size çay getireyim. Rahime izinli.

VEZAN: Sünbul de öyle. Pazar günü evde tutabilersen tut.

SABRİ: Nasıl isterseniz...

VEZAN: (Ayağa kalkar.) Ben de yardıma geleyim. (Selvi ile Vezan çıkarlar.)

SABRİ: Bizden gizli konuşacakları vardır da...

Bu parçadaki altı çizili ifade tiyatronun yapı unsurlarından hangisidir?

- A) Kişiler
- B) Çatışma
- C) Zaman
- D) Yer
- E) Olay örgüsü

9. Trajedi; konusunu tarihin ve efsanenin ünlü kişilerinden seçen, belirli kural ve ölçülere göre yazılan dramatik manzum tiyatro eseridir. Genellikle aynı kişideki ihtirasların birbirleriyle ya da bunların alın yazısı sayılan insanüstü güçlerle çarpışmalarını ele alır, seyircinin ruhunda dehşet ve acıma duyguları uyandırmak amacıyla yazılmış, sadece bir iki duyguya tam ve derinlemesine işler. En beğenilen trajedi üç perde olan trajedidir, perdelerin zaman bakımından eşit olması da önemli bir kuralıdır.

Bu parçaya göre trajediyle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Konusunu tarihten ve mitolojiden aldığı
- B) Çatışmaya dayalı konuların işlendiği
- C) Belirli kurallarla nazım şeklinde yazıldığı
- D) Perdelerin sürelerinin birbirine eşit olduğu
- E) Sahnede dehşet verici olayların gösterildiği

10. I. Aristophanes

- II. Molière

- III. Sophokles

- IV. Racine

- V. Victor Hugo

Numaralanmış sanatçılardan hangileri komedi türüne Eski Yunan ve Fransız edebiyatındaki temsilcilerindendir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) II ve V
- E) III ve V

11. I. Konular tarihten ve mitolojiden alınır.

- II. Üslupta kaba söz ve şakalar dikkat çeker.

- III. Manzum biçimde yazılır.

- IV. Perde arası yapılmaz.

- V. Üç birlik kuralına uyulur.

Klasik komedi ile ilgili numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

1. Aşağıdakilerden hangisi dram ile komedinin ortak özelligidir?
- A) Konular günlük hayattan alınır.
 - B) Kahramanlar, soylular ve olağanüstü varlıklardır.
 - C) Perde sayısı serbesttir.
 - D) Üslupta soyluluk esastır.
 - E) Öldürme, yaralama gibi olaylar sahnede gösterilmez.
2. Monolog; yabancı dille yazılmış bir eseri çevrildiği dilin, konuşulduğu toplumun yaşayışına, inançlarına uyarlama.
Dekor; tiyatroda sahneye konulan eserin yazıldığı yerin II veya çağının özelliklerini belirleyen perde, aksesuar vb.
ögelerin bütünü. Jest; rol gereği yapılan el, kol ve beden hareketleri. Mimik; yüz, el, kol hareketleriyle düşünceyi III anlatma sanatı. Adaptasyon, bir oyunda kişilerden birinin IV kendi kendine yaptığı iç konuşma.
- Bu parçada numaralanmış terimlerden hangilerinin yerleri değiştirilirse bilgi yanlışı giderilmiş olur?**
- A) I ve IV
 - B) I ve V
 - C) II ve III
 - D) II ve IV
 - E) III ve V
3. Aşağıdakilerden hangisi dramın özelliklerinden de-ğildir?
- A) Konusunu günlük hayattan ve sosyal olaylardan seçer.
 - B) Kahramanları halkın her kesiminden olabilir.
 - C) Hem açıklı hem gülünç olaylar işlenir.
 - D) Üç birlik kuralına uymak zorunludur.
 - E) Hem şiir hem düzeyde şeikhinde yazılır.
4. Aşağıdaki tiyatro türlerinden hangisi Türk edebiyatına Tanzimat ile birlikte girmiştir?
- A) Meddah
 - B) Kukla oyunu
 - C) Orta oyunu
 - D) Karagöz
 - E) Komedi
5. I. Bir tiyatro metninde baş oyuncusunun ya da önemli kişilerin yönelişlerini başlatıp bitiren kısım. (Sahne)
II. Tiyatroda erkek oyuncu. (Aktris)
III. Bir tiyatro eserinin ana bölümlerinden her biri. (Perde)
IV. Sahne gerisinde oyuncuların oyuna hazırlandıkları ve sahneye çıkış sırasını bekledikleri yer. (Kulis)
V. Metin dışı, o an akla geldiği gibi hareket etme, söz söyleme, doğaçlama. (Tuluat)
- Numaralanmış açıklamalardan hangisi ayraç içinde verilen kavramla uyuşmamaktadır?**
- A) I
 - B) II
 - C) III
 - D) IV
 - E) V
6. I. Oyuncunun rolüne uygun olarak yüze şekil verme, yüzü boyama işlemi.
II. Genellikle tiyatro ve sinemada, konuşması olmayan veya konuşması çok az olan rollere çıkan kimse.
III. Olayların şaşırtıcı bir şekilde geliştiği ve merak ögesinin ön planda olduğu komedi türü.
IV. Yaşamın hem açıklı hem de gülünç yönlerini bir bütün olarak seyirciye aktarmayı amaçlayan tiyatro türü.
- Numaralanmış açıklamalardan hangisi aşağıdaki terimlerden biriyle eşleştirilemez?**
- A) Trajedi
 - B) Makyaj
 - C) Figüran
 - D) Vodvil
 - E) Dram

7. Burası Bakırköy'de bir hastane,
Ben 399 No.lu hasta
Teşhis: Plak kompleksi
Marka: Sahibinin sesi.
Bir iğne görmez miyim,
Fırıldırın dönerim.
Yolunuz buraya düşerse
Bana plak fırçası getirin,
Kristal iğne getirin
Ben insanları çok severdim.
Çok severim

Haldun Taner'in yazdığı *Gözlerimi Kaparım Vazifemi Yaparım* adlı esere ait bu parça aşağıdaki tiyatro türlerinin hangisine ait olabilir?

- A) Karagöz
- B) Köy seyirlik oyunu
- C) Komedî
- D) Orta oyunu
- E) Meddah

8. Olayları uzun uzadıya geliştirmeden en can alıcı çizgiler içinde veren, çoğu kez günlük olaylara ve aile sorunlarına değinen, bir nükte ile biten, esprili, kısa süreli güldürü türündür. Bu tür, gevşek dokulu çeşitli gösterilerle kurgulanır. Ayrıca, radyo ve televizyon izlencelerinde ve özellikle bunların eğlence programlarında bulunur.

Bu parçada sözü edilen tiyatro terimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fars
- B) Komedî
- C) Melodram
- D) Skeç
- E) Vodvil

9. Mekân: Gelin odası. Arka planda yatak, oda genişcedir. Sahneye iki taraftan da giriş yapılabilir. Kapının biri selamlığa açılır. Odada Müştak Bey ve Hikmet Efendi ayaküstü konuşmaktadır.

Birinci Meclis

MÜŞTAK BEY, EBÜL-LAKLAKA

MÜŞTAK BEY: Alamam efendim! Bunda bir yanlışlık var. Zira bana nikâh ettiğiniz kız bu değildir. Bunun küçüğüdür. Ben onu isterim.

EBÜL-LAKLAKA: Hayır, sana nikâh ettiğim büyük kızdır.

MÜŞTAK BEY: Değildir.

EBÜL-LAKLAKA: Vay! Sen beni de yalancı çıkarıyorsun ha? Bu ne yüzşzlük!

BATAK ESE: Efendi, biliyo musunuz ki ben bunun daha bilmem nelerini bilürün. Durun size deyivereyin. Bekçi olduğum için geceleri mahallede dolanurkene bazen buna rast geliyom. Bi kere gendüsüne "Nirden geliyon?" diyin soracak oldum. Bana ne garşuluk verse beğenürsünüz. "Tiyatoradan geliyom." dimesin mi? Bu beni maskaralığı almak dimek değildir de nedür?"

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişiilerin ağız özelliği oyuna yansıtılmıştır.
- B) Dekor ile ilgili kısa bir açıklama verilmiştir.
- C) Komedî türünde bir tiyatrodan alınmıştır.
- D) Evlilik gibi sosyal bir konu işlenmektedir.
- E) Oyuncunun hareketleri yayayaç içinde verilmiştir.

10. Üç birlik kuralı aşağıdaki tiyatro türlerinden hangisi için zorunludur?

- A) Meddah
- B) Trajedi
- C) Dram
- D) Orta oyunu
- E) Gölgelik oyunu

1. I. Tiyatro eserindeki olay örgüsü.
II. Olayların gelişmesinde basamakları ortaya çıkaran, kişiler arasındaki iç ve dış mücadeleler, anlaşmazlıklar.
III. Sahnedede, bir seyirci topluluğu önünde, oyuncular tarafından canlandırılmak üzere yazılan edebî tür.
IV. Kökeni Eski Yunan edebiyatına dayanan, seyircide heyecan, korku ve acıma hissi uyandırarak ruhu kötülüklerden arındırma amacıyla güden tiyatro türü.

Numaralanmış açıklamalardan hangisi aşağıdakilerden biriyle eşleştirilemez?

- A) Tiyatro
- B) Trajedi
- C) Çatışma
- D) Dramatik örgü
- E) Sahne

3. Buna dram sanatında “dört temel uzam” da diyebiliriz. Nasıl müzikte tiz, orta ve pes uzamlar varsa tiyatroda da vardır. Tiz uzamda ---- vardır; çok titreşimli, heyecanlanıcı, acıma ve korku duygularına yönelik, gerilimi çok, sürükleyici, düşündürücü ve denetimlidir. Orta uzamda, ince tonda ---- yer alır; orta titreşimli, meraklısı, güldürerek düşündüren, gerilimi yumuşak, sürükleyici, öğretici ve denetimlidir. Orta uzamda, kalın çizgili fars; gevşek titreşimli, eğlendirici, gülünç durumlarla güldüren, gerilimi hafif, sürükleyici, çekici ve denetimsizdir. Pes uzamda ise yer alan ---- ise titresimi az, patetik, içli, ciddi ve gülünç öğeleri yalın, gerilimi kesik kesik, duygusal ve denetimsizdir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) melodram - tragedya - komedy
- B) tragedya - komedy - melodram
- C) komedy - tragedya - melodram
- D) komedy - melodram - tragedya
- E) tragedya - melodram - komedy

2. Bir gökdelenin en üst katındaki tek kişilik boş masalarla dolu bir lokanta. Pencerelerden bulutlar ve gökdelenler görünmektedir. Birden içeriye 40-45 yaşlarında bir adam girer. Üzerinde son derece sık bir takım elbise, elinde ise bir dizüstü bilgisayarı vardır. Masalardan birine oturur. Alışılmış bir hareketle dizüstü bilgisayarını açar, bilgisayarını cep telefonuna bağlar. Tam o sırada içeriye siyah takım elbiseli, atletik yapılı bir garson girer.

ADAM: Çok sıkıldım. Şöyle bir dışarı çıkmayı, dedim.

GARSON: İyi yapmışsınız efendim.

ADAM: Yalnızlık, insanı bazen çok yoruyor; iki çift laf edebileceğim bir insan arıyorum.

GARSON: Tabii efendim.

ADAM: Oysa günümüzde buna hiç ihtiyaç olmamasına rağmen yine de duyuyor işte.

GARSON: Duymaz mı efendim?

Bu parçaya ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişilerin fiziksel özellikleri belirtilmiştir.
- B) Manzum olarak kaleme alınmıştır.
- C) Sade bir dil, açık bir anlatım kullanılmıştır.
- D) Mekânlara ilgili bilgi verilmiştir.
- E) Hayati olduğu gibi yansıtmayı amaçlamamıştır.

4. **Öğretmen** — Çocuklar, bugün dersimizde kısa bir tiyatro oyunu yazacağız.

Öğrenci — (Heyecanla) Nasıl bir oyun olacak öğretmemi?

Öğretmen — Hayat gibi olacak tabii ki. İçinde güldüğüümüz, ağladığımız hayat gibi.

Bu parçada öğretmenin sözünü ettiği tiyatro türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Töre komedisi
- B) Trajedi
- C) Entrika komedisi
- D) Dram
- E) Karakter komedisi

5. Aşağıdakilerden hangisi modern tiyatronun yapı unsurlarından biri **degildir**?

- A) Monolog
- B) Mekân
- C) Çatışma
- D) Şahıslar
- E) Dramatik örgü

6. Aşağıdaki trajedi ile komedinin karşılaşılması ile ilgili yargılardan hangisinde bilgi yanlışlığını yapılmıştır?

- A) Trajedi, hayatın korkunç ve üzücü yanlarını; komedi ise gülünç yanlarını anlatır.
- B) Komedide konular herhangi bir zaman diliminden veya günlük hayattan, trajedide ise tarihî olaylardan ve mitolojiden alınır.
- C) Komedide kişiler halkın her kesiminden olabilir, trajedide kişiler yönetici ve soylulardan seçilir.
- D) Hem trajedi hem komedi beş bölüm hâlinde yazılır.
- E) Trajedide üç birlik kuralına uyma zorunluluğu yoktur, komedide ise üç birlik kuralına uyulur.

7. Türk edebiyatında sergilenen Batılı anlamdaki ilk tiyatro olan *Vatan* yaht *Silistre* eserinin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Töre komedisi
- B) Dram
- C) Karakter komedisi
- D) Trajikomik
- E) Vodvil

8. Britanya Kralı Lear, yaşlandığı için ülkesini üç kızına böülüştürmek ister, "Hanginiz beni en çok seviyorsunuz?" diye sorar. Büyük kızları Goneril ile Regan abartmalı bir dille pohpohlarlar babalarını. En küçük kızı Cordelia ise:

CORDELİA:

Saygıdeğer efendim; bana hayat verdiniz, büyütünüz, sevdiniz beni. Ben de karşılık olarak bütün ödev ve görevlerimi gerektiği gibi yerine getiriyorum; size itaat ediyorum, sevgi gösteriyorum, herkesten fazla saygıyorum sizi. Kardeşlerim bütün sevgilerini size bağlamışlarsa niçin evlendiler? Ben de bir gün evlenirim belki! Sevgimin de ödevimin de sadakatimin de yarısı yeminle bağlanacağım kocamın olacaktır. Ben hiçbir zaman kardeşlerim gibi bütün sevgimi babama bırakarak evlenecek değilim.

LEAR:

Bunu yürekten mi söylüyorsun?

CORDELİA:

Evet, efendimiz.

LEAR:

Hem bu kadar genç hem bu kadar hissiz ha!

CORDELİA:

Hem bu kadar genç efendimiz hem de dürüst.

Bu parçada verilen William Shakespeare'e ait *Kral Lear* adlı tiyatro eserinin türü aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Dram
- B) Komedyâ
- C) Trajedi
- D) Vodvil
- E) Fars

1. Aşağıdaki yapı unsurlarından hangisi farklı kişilik özelliklerinin bir arada bulunması sonucu ortaya çıkar?
- A) Senaryo
B) Çatışma
C) Mekân
D) Tip
E) Zaman
2. Hayatı hem açıklı hem gülünç yönleriyle bir bütün olarak yansıtmayı amaçlayan tiyatro türüdür. 18. yüzyılda klasisizme tepki olarak doğan romantizm akımıyla ortaya çıkmıştır. İlk örneklerini İngiliz sanatçısı William Shakespeare'in verdiği bu türün ilkelerini 19. yüzyıl Fransız sanatçısı Victor Hugo belirlemiştir.
- Bu parçada söz edilen yazın türü aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Komedya
B) Roman
C) Hikâye
D) Tragedya
E) Dram
3. **SEFİZ**
- Yunanlıkların aldığı oğlunuz böyle diler.
Sanır misiniz bundan ruhlar üzgündürler,
Muzaffer bir kralı, Madam hor görmek neden?
Sizi cedlerinizin sırasına yükselten,
Galiplerinizi hep çiğneyen uğrunuzda,
Yadetmeden babası Aşıl olduğunu da,
Kendi zaferlerini boş sayan, inkâr eden...
- Bu parça aşağıdaki tiyatro türlerinden hangisinin özelliklerini taşımaktadır?**
- A) Tragedya
B) Dram
C) Parodi
D) Skeç
E) Vodvil
4. I. Nâmık Kemal - Sergilenen ilk yerli tiyatro oyunu
II. Vodvil - Güldürü
III. Pandomim - Sözlü müzikli oyun
IV. Komedî - Molière
V. Tragedya - Sophokles
- Numaralanmış eşleştirmelerin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V
5. Monolog; oyunda tek kişinin kendi kendine konuşması, dışa verilen iç ses olarak tanımlanır.
- Bu açıklamaya göre aşağıdaki parçalardan hangisi monolog teknikine örnek olarak gösterilebilir?**
- A) **ADRIANA**
Söyle bakalım, geciken efendin yakınlarında mı?
EFESLİ DROMIO
Bana elinin izini bırakacak kadar yakınımdaydı.
Buna kulaklarım da tanıklır.
- B) **MAKSUT:** (Manalı) Murat bilir. Bizi o idare ediyor.
HALİME: Ben hiçbir şey bilmiyorum.
- MAKSUT:** (Eğilerek ve kadının gözlerinin içine şüphe ile bakarak) Bilmiyorsunuz ha?
- HALİME:** Vallahi bilmiyorum.
- C) **TURGUT:** Ne demek niye erken yatmadın? Biz gün gece neredeydik?
- ADEM:** Neredeydik?
- D) **JULIET:** "Ah, Romeo, Romeo! Neden Romeo'sun sen?"
İnkâr et babanı, adını yadsıl!
Yapamazsan yemin et sevdiğine
Vazgeçeyim olmaktan ben.
Benim düşmanım olan adındır yalnızca.
- E) **BRINDSLEY** — Sen Harold'u bilmezsin. Antika eşyasını değil ödünç vermek, elletmez bile.
CAROL — Bak, Mr. Bamberger gider gitmez hepsini yerli yerine koyarız. Haydi, vesvese etme.

6. Tiyatrodada gerçek, yazarın ya da sanatçının benliğinde egemen olan görüş ve duyuş açısındandır. Örneğin, Antik yazarlarda bu olay dizisinde ortaya çıkar; Shakespeare'de ise karakterlerde... Tiyatrodaki gerçek; sanatçının, yaşamın gerçeklerini kendi görüş ve duyuş açısından oturtmasıyla var olur.

Bu parçadatiyatro türü ile ilgili vurgulanan özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Evrensellik
 - B) Duruluk
 - C) Sürükleyicilik
 - D) Özgünlük
 - E) Yalnızlık
7. Oyuncu - seyirci bileşkeni ile tiyatronun en üstün özelliğini, başka deyişle yayayan organizmalar ilişkisini buluruz.
- Aşağıdakilerden hangisinde altı çizili kelime grubunu destekleyen bir yargı vardır?**
- A) Tiyatro; sahne, dekor, giysi, ışıklama, müzik, metin olmadan da var olabilir.
 - B) Doğaçlama, tiyatro oyuncusunun seyirciye yaklaşmasında en etkili yoldur.
 - C) Oyuncu ile seyirci arasındaki akım, etki - tepki bağı tiyatroyu var eden temel ilkedir.
 - D) Tiyatro oyununu izleyen seyirci kadar dramatik örgü de önemli bir husustur.
 - E) Seyirciye ulaşabilmek için toplum sorunlarına dayalı metinler yazılmalıdır.

8. **AGAFYA:** Aman yarabbim... Karar vermek ne güç şeymiş... Bir kişi, iki kişi olsa ne ise... Ama dört kişi... Gel de birini seç. Nikonor İvanoviç biraz zayıf ama hiç de fena değil. İvan Kuzmiç de fena değil. Açık konuşmak gerekirse İvan Pavloviç de biraz şışman ama pekâlâ gösterişli bir erkek. Söyleyin bana ne yapamı? Baltazar Baltazaroviç de değerli bir adam. Ah, ne zor şey bu karar vermek!.. Anlatamam, anlatamam. Nikonor İvanoviç'in dudaklarını, İvan Kuzmiç'in burnunu alsak... Baltazar Baltazaroviç'in de hâlini tavırını... Bunun üzerinde de İvan Pavloviç'in gösterişini katsak o zaman seçmek kolay olurdu. Oysa şimdî düşün, düşün...

Bu parça, aşağıdaki tiyatro terimlerinden hangisine örnek olabilir?

- A) Tirat
- B) Jest
- C) Diyalog
- D) Skeç
- E) Epizot

9. **Aşağıdakilerden hangisi tragedyanın bir özelliği?**

- A) Konular günlük hayattan seçilir.
- B) Perde sayısı serbesttir.
- C) Ağırbaşlı bir dil ve soylu bir üslup vardır.
- D) Üç birlik kuralına uyulmaz.
- E) Kahramanları halktan seçilir.

10. Sahnede bir divan. Divanda Socrates, Kriton oturuyor. Platon, bir öğrenci, karısı, elinde bir sazla öğrenci ayakta. Sahnenin kenarında önünde bir şövale, bir ressam bir şeyler çizmektedir.

SOCRATES: Ben birazdan ölecek olabilirim ama beni mahkûm edenler sonsuza dek onursuzluğa ve adaletsizliğe mahkûm olarak anılacaktır. Benim ölümümse şerefle anılacak.

KRITON: Peki, Socrates, buradakiler ve benden ne dileğin varsa söyle; canla başla yaparız.

SOCRATES: Ne mi istiyorum sizden? Her zaman ne istedimse onu: Kendi kendinize iyi bakın. Böylece hem benim için hem de kendiniz için gereğinde yapılacak olanı seve seve yaparsınız. Simdiden söz vermeseniz bile ama kendinize bakmazsanız eskiden ve bugün konuşuklarımızdan çıkan sonuçlara göre yaşamazsanız ne kadar söz verseniz, ne kadar yemin etseniz de boştur.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Diyaloga yer verilmiştir.
- B) Sade bir dil, açık bir anlatım kullanılmıştır.
- C) Çatışmaya anlatımdan ulaşılabilmeğtedir.
- D) Jest ve mimikler belirtilmiştir.
- E) Mekân ve kişiler belirtilmiştir.

1. • *Âkif Bey*
 - *Şair Evlenmesi*
 - *Finten*

Bu tiyatro eserlerinin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Klasizmin etkisinde yazılmışlardır.
- B) Aynı sanatçı tarafından yazılmışlardır.
- C) Üç birlik kuralına uyulmadan kaleme alınmış komedi türünde eserlerdir.
- D) Okunmak için kaleme alınmış eserler olduğu için sahne tekniğinden uzaktılar.
- E) Tanzimat Dönemi'nin sanatçıları tarafından yazılmışlardır.

Çözüm:

Verilen üç tiyatro eseri Tanzimat Dönemi'nde üç ayrı yazar tarafından kaleme alınmış olan tiyatro eserleridir. *Şair Evlenmesi* adlı eseri Şinasi yazmıştır ve klasizm akımının etkisindedir. *Âkif Bey*, Namık Kemal tarafından yazılmıştır ve romantizm akımının etkisindedir. *Finten* adlı eseri de Abdülhak Hamit Tarhan yazmıştır ve bu eserde romantizm akımı etkilidir. *Şair Evlenmesi* komedi, diğer iki eser ise dram türündedir. Abdülhak Hamit Tarhan tarafından yazılan oyunlar okunmak için yazılmış olsa da diğer sanatçılar tiyatrolarını oynamak için yazmışlardır. Buna göre üç eserin ortak yönü Tanzimat Dönemi'ne ait olmalarıdır.

Cevap: E

2. I. Tarih, dil, tiyatro alanlarında önemli çalışmaları vardır.
II. Avrupa'da gelişen dil, tarih, folklor alanındaki yenilikleri uygulayan ilk kişidir.
III. Molière'den yaptığı çeviri ve uyarlamaları sayesinde Türk tiyatosunun gelişmesine öncülük etmiştir.

Numaralanmış cümlelerde söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Vefik Paşa
- B) Direktör Ali Bey
- C) İbrahim Şinasi
- D) Abdülhak Hamit Tarhan
- E) Namık Kemal

Çözüm:

Tanzimat Birinci Dönem'de yaşamış olan Ahmet Vefik Paşa Türk edebiyatı için önemli çalışmalar yapmıştır. Gerek yaptığı sözlük ve dil çalışmaları ile gerekse Bursa'da kurduğu tiyatro sayesinde tiyatroya sağladığı katkılar ile tanınmaktadır. Molière'den yapmış olduğu çeviri ve uyarlamaları Türk tiyatosunun gelişmesinde çok önemli yere sahiptir.

Cevap: A

3. ---- adlı tiyatro eseri meddah ve orta oyununun etkisiyle kaleme alınmış izlenimi verse de teknik bakımdan Batı tiyatosuna daha yakındır. Eser tek perdelik komedi türündedir.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Şair Evlenmesi*
- B) *Vatan Yahut Silistre*
- C) *Âkif Bey*
- D) *Gülnihal*
- E) *Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat*

Çözüm:

Türk edebiyatının Batılı anlamda yazılan ilk tiyatosu olan *Şair Evlenmesi* yer yer meddah ve orta oyununun özelliklerini gösterse de Batı tekniğinde kaleme alınmış bir eserdir.

Cevap: A

4. Molière'in ünlü bir komedisi olan Scapinin Dolapları adlı eserini başarılı bir adaptasyon ile Ayyar Hamza adıyla Türkçe'ye kazandırmıştır. Sanatçının ayrıca hazırladığı mizah sözlük ile adından söz ettiren Tanzimat Dönemi önemli tiyatro yazarlarından biridir.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Abdülhak Hamit Tarhan
- B) Ahmet Vefik Paşa
- C) Şemsettin Sami
- D) Direktör Ali Bey
- E) Recaiçade Mahmut Ekrem

Çözüm:

Tanzimat Dönemi'nin onde gelen tiyatro yazarlarından biri de Direktör Ali Bey'dir. Sanatçı Dünyunu Umumiye direktörlüğü görevinde bulunmuş ve Molière'den çeviri ve uyarlamalar yapmıştır. Ayrıca ilk mizah sözlüğünü yazmış ve ilk mizah dergisini çıkarmıştır.

Cevap: D

- 5. Namık Kemal'in tiyatro ile ilgili görüşlerini belirttiği eser aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Âkif Bey
- B) Zavallı Çocuk
- C) Celaleddin Harzemşah
- D) Vatan yahut Silistre
- E) Gülnihal

Çözüm:

Tanzimat Dönemi'nde modern tiyatro ile tanışan Türk edebiyatında ilk tiyatroyu Şinası yazmış olsa da tiyatronun özellikleri ve işlevi hakkında görüşleri ile adından söz ettiren sanatçı Namık Kemal olmuştur. Görüşlerini dile getirdiği eseri ise *Celaleddin Harzemşah*'dır.

Cevap: C

- 6. (I) Geleneksel halk tiyatrosu içinde yer alan Karagöz bir gölge oyunudur. (II) Deriden kesilmiş boyalı tasvirlerin, mum ışığıyla arkadan ışıklandırılmış beyaz perde üzerine yansıtılması yoluyla ortaya konur. (III) Önceden hazırlanmış bir metni yoktur, doğaçlamaya dayanır. (IV) Gösteriyi yapan kişiye hayalbaz, hayalî ya da Karagözcü denir. (V) Hayalbazın yanında ses taklitleri yaparak kahramanları canlandıran çırığına ise yardak denir.**

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Çözüm:

Geleneksel halk tiyatrosundaki en yaygın tiyatro türü gölge oyunudur. Gölge oyununda çeşitli taklitler yaparak kahramanları canlandıran kişiye "hayalbaz" denir. Yardak ise oyunda tef çalıp müzik söyleyen hayalbaz yardımıcısıdır, ses taklısı yaparak kahramanları canlandırmaz.

Cevap: E

- 7. Karagöz: — Aman öldüm, bayıldım! Hasır gibi yerlere yayıldım. Of aman halim yaman! Bittim. Bu herifin elinden ortası kalın başı idare fitili kıyafetli herif.**

Hacivat: — Vay maşallah efendim.

Karagöz: — Ağacın üstüne bin de kuş avla.

Hacivat: — Bendeniz güzel güzel şarkılar okuyarak geldim. Sen birden bire gelir gelmez aklım başımdan gitti. (Karagöz Hacivat'ın başına bakar) Ne baktın başıma?

Karagöz: — Böyle sipsivri yerde akıl durur mu?

Hacivat: — Senin aklın nerede Karagöz?

Karagöz: — Benim aklım tütün kesesinde duruyor. Hacivat: — Hiç tütün kesesinde akıl durur mu?

Karagöz: — Geçen gün kesenin ağızı açık kalmış aklımı kedi kapmaz mı?

Hacivat: — Aman birader sonra akılsız ne yaptın?

Karagöz: — Gittim bitpazarına bir akıl aldım.

Hacivat: — Hiç boşta akıl olur mu?

Karagöz: — Divanelerin aklı nereye gitdiyor? Hepsi bitpazarında.

Bu parça gölge oyununun hangi bölümünden alınmıştır?

- A) Mukaddime
- B) Muahavere
- C) Bitiş
- D) Fasıl
- E) Ön Deyiş

Çözüm:

Soruda verilen bölüm incelendiğinde sadece Karagöz ile Hacivat arasında geçen bölümdür. Hacivat'ın "Vay Karagöz'üm, benim iki gözüm merhaba." sözüne benzeyen bir seslenme ile başlayan bu bölümün amacı Karagöz ve Hacivat'ı tanıtmak, söyleştirmektir. Karagöz ve Hacivat'ın birbirini yanlış anladıkları, güldürü unsuru yer aldığı bölümdür. Bu bölüm oyunun muhavare bölümündür.

Cevap: B

8. Ömer Efendi, kahvede arkadaşına askerlikte nasıl ki dem aldığıni anlatmaktadır:
- Tilafone etmişler, Organın garargâhına vardım. Gumandan begin çadırına girdim. Temennayı çaktım.
 - Neğören Ömer Efendi, dedi.
 - Sen neğören beğem, dedim.
 - Seni imtihan edecez, gidemine goyczaz, dedi.
 - Goyun beğem, dedim. Çadırın direğinde dürülü harta-yı indirdi, masanın üstüne yaydı.
 - Bu ne ki, dedi.
 - Hartadır beğem.
 - Ya şu gördüğün uzun, kızgil çizgiler ne ki, dedi.
 - Huduttur beğem, dedim.
 - Ee, eşk olsun Ömer Efendi sağa, dedi.
 - Ya şu mavi boyalı gisim nedir, dedi.
 - Denğızdir beğem, dedim.
 - Ya şu nokta nokta siyah çizgiler ne ki, dedi.
 - Gara pampurdur beğem, dedim.
 - Eşk olsun Ömer Efendi sağa, dedi.
 - Bura nire, dedi; parnağınıla göstürttü.
 - İstanbul'dur beğem, dedim.
 - Ya şurası nire, dedi.
 - Paris'tir beğem, dedim.
 - İstanbul'dan Paris'e ne kadar vakitte geden, dedi.
 - Eşeğinen dört saatte varırık, emma yolda bir ahbab çigar gayfe mayfe ismarlar, beş saatte giderim, dedim.
 - Eşk olsun Ömer Efendi sağa, dedi; galktı, ağnımızdan şapadanak öptü. Beni gidemime goydular.

Bu parça aşağıdaki tiyatro türlerinden hangisinin örneğidir?

- A) Gölge oyunu B) Meddah C) Orta oyunu
D) Köy seyirlik oyunu E) Kukla

Çözüm:

Verilen parçağa bakıldığından taklitlere dayalı bir anlatım vardır. Taklitler yaparak hikâyeler anlatıp halkı eğlendiren sanatçıya meddah denir. Meddahlık tek kişilik gösteridir. Meddahın anlattığı hikâyeler konularını, geleneksel Türk kaynaklarından, İslam geleneğinden ve İran efsanelerinden almıştır. Anlatma temelli olmasına rağmen taklitlerden yararlanması nedeniyle gösteri sanatları içinde yer alır.

Cevap: B

9. *Celâl Mukaddimesi*'nde, Türk edebiyatı tarihinde ilk defa tiyatro türü üzerinde geniş bir şekilde duran ---- tiyatro eserleriyle fikirlerini geniş kitlelere daha kolayca duyurmak ister. Tiyatroyu "eğlencelerin en faydalı" olarak görür ve bu yönüyle diğer edebî türlerden daha üstün kabul eder. Ona göre duygusal ve düşüncəsahne daha etkili bir şekilde tasvir edildiğinden, bir düşünceyi duyma konusunda tiyatro diğer edebî türlerden daha önemlidir. "Tiyatro cihanın aynasıdır." derken tiyatroyu insan hayatı iyi ve kötü bütün yönleriyle yansitan bir ayna gibi görmüştür.

Bu parça boş bırakılan yere aşağıdaki sanatçılardan hangisi getirilmelidir?

- A) Ahmet Vefik Paşa
B) Abdülhak Hamit Tarhan
C) Namık Kemal
D) Direktör Ali Bey
E) Ahmet Mithat Efendi

Çözüm:

Tiyatroyu eğlence araçlarının en faydalı olarak tanımlayan ve dünyanın aynası olarak görünen Tanzimat Dönemi sanatçısı, sahneleren ilk tiyatro eserinin de yazarı olan Namık Kemal'dır.

Cevap: C

10. 1911'de başlayan Millî Edebiyat Dönemi'nde tiyatro türü de zenginleşmeye başlamıştır. Yabancılara ait özel tiyatroların yanında resmi tiyatrolar da kurulmaya başlanmıştır. İlk resmi Türk tiyatrosu olan ---- 1914 yılında kurulmuştur. 1926'da Şehir Tiyatrosu adını almasıyla da birçok tiyatro eserinin yazılmasına katkı sağlamıştır. Hüseyin Suat'in uyarlaması olan *Çürük Temel* adlı eserin oynanmasıyla daha da güçlü hâle gelmiştir.

Bu parça boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ortaköy Tiyatrosu
B) Darülmüallimin
C) Darülbedayii Osmanî
D) Gedikpaşa Tiyatrosu
E) Diyojen Tiyatrosu

Çözüm:

Tanzimat Dönemi'nden sonra edebiyatımıza giren modern tiyatro bundan sonraki dönemlerde aşama aşama gelişmeye devam etmiştir. Servetifünun Dönemi'nde dönemin sanatçıları tarafından ikinci plana atılmış gibi dursa da özellikle Millî Edebiyat Dönemi'nde gelişmesini hızlandırmıştır. Bu dönemde ilk resmi tiyatro olan Darülbedayi Osmanî'nın kurulması Türk tiyatrosuna katkı sağlamıştır.

Cevap: C

Notlarım

- 1. Aşağıdakilerden hangisi geleneksel Türk tiyatrosu-nun özelliklerinden biri değildir?**
- A) Sözlü halk geleneği ürünleridir.
 - B) Doğaçlama olarak oynanır.
 - C) Mizah üzerine kurulu oyunlardır.
 - D) Dekor unsurları azdır.
 - E) Müzik ve ritim en önemli unsurdur.
- 2. Aşağıdakilerden hangisi geleneksel Türk tiyatrosu-nun türleri arasında gösterilemez?**
- A) Meddah
 - B) Orta oyunu
 - C) Komedi
 - D) Köy seyirlik oyunları
 - E) Gölge oyunu
- 3. Aşağıdakilerden hangisi Karagöz oynatıcılarının ustası sayılır?**
- A) Şeyh Küşteri
 - B) Mehmet Çelebi
 - C) Nazif Bey
 - D) Hayalî Memduh
 - E) Hayalî Küçük Ali
- 4. Aşağıdakilerden hangisi Karagöz oyununun kişile-rinden biri değildir?**
- A) Çelebi
 - B) Pişekâr
 - C) Zenne
 - D) Tiryağı
 - E) Beberuhî
- 5. Aşağıdakilerden hangisi orta oyunu için söylenemez?**
- A) Deyimler kullanılarak anlatım zenginleştirilmiştir.
 - B) Yanlış anlaşılmaya üzerine kurulu bir oyundur.
 - C) Küşteri meydani adı verilen sahnede oynanır.
 - D) Kişiler bakımından oldukça zengin bir oyundur.
 - E) Kişiler tip özelliğini gösteren yarı aydın ya da okumamış kimselerdir.
- 6. Orta oyununda, söylenenleri yanlış anlayan ve oku-mamış kesimi temsil eden kişi aşağıdakilerden han-gisidir?**
- A) Kavuklu
 - B) Zenne
 - C) Yahudi
 - D) Acem
 - E) Çelebi
- 7. Aşağıdakilerden hangisi orta oyununda asıl olayın işlendiği bölümdür?**
- A) Dilek
 - B) Muhabere
 - C) Fasil
 - D) Mukaddime
 - E) Bitiş
- 8. Aşağıdakilerden hangisi Türk edebiyatında Batılı anlamda yazılmış ilk tiyatro örneğidir?**
- A) *Macera-yı Aşk*
 - B) *Şair Evlenmesi*
 - C) *Finten*
 - D) *İçli Kız*
 - E) *Sabr ü Sebat*

- 9. Modern tiyatro aşağıdaki dönemlerden hangisinde Türk edebiyatına girmiştir?**
- A) Halk Edebiyatı Dönemi
 - B) Servetifünun Dönemi
 - C) Fecriati Dönemi
 - D) Cumhuriyet Dönemi
 - E) Tanzimat Dönemi
- 10. Türk edebiyatında sahnelenen ilk tiyatro eseri ve yazarı aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?**
- A) Ahmet Vefik Paşa - *Zoraki Tabip*
 - B) Direktör Ali Bey - *Kokana Yatıyor*
 - C) Şinasi - *Şair Evlenmesi*
 - D) Şemsettin Sami - *Gave*
 - E) Namık Kemal - *Vatan yahut Silistre*
- 11. Aşağıdakilerin hangisi Karagöz oyununun özelliklerinden biri değildir?**
- A) Usta çırak geleneği içinde sürdürülür.
 - B) Farklı kesimlerden kahramanlar vardır.
 - C) Yanlış anlaşılmalardan doğan komedi üzerine kuruludur.
 - D) Dekor ve tasvirler zamanla değişikliğe uğramıştır.
 - E) Tasvirleri oynatan kişiye havalı denir.
- 12. Türklerde Orta Asya'dan bu yana var olan hikâye anlatma geleneğinin İslam kültüründeki benzer gelenekle birleşmesiyle gelişir, son biçimini 16. yüzyılda kahvehanelerin açılmasıyla alır. Anlatma sanatı olmasına diğer türlerden ayrılrken ona dramatik nitelik kazandıran anlatı özellikleridir. Bu tek kişilik tiyatroda anlatılan konunun kaynağı sınırsızdır. Tek bir konu ya da belli bir organik bağ içinde anlatmak zorunda değildir.**
- Bu parçada söz edilen tiyatro türü aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Köy seyirlik oyunları
 - B) Orta oyunu
 - C) Meddah
 - D) Gölge oyunu
 - E) Kukla
- 13. I. İlk dönem eserleri teknik bakımdan zayıftır.
II. Eserler telif ve tercüme yoluyla ortaya konmuştur.
III. Sadece manzum eserler verilmiştir.**
- Numaralanmış cümlelerden hangisi Tanzimat Dönemi tiyatrosu için söylenemez?**
- A) Yalnız I
 - B) Yalnız II
 - C) Yalnız III
 - D) I ve II
 - E) I ve III
- 14. Karagöz oyununun asıl bölümündür. Bu kısımda Hacivat ile Karagöz'den başka tipler de perdeye girer. Oyunun akışına göre kendi kılık ve şivelere ile Zenne, Çelebi, Tuzsuz Deli Bekir, Beberuhi, Tiryaki, Frenk, Yahudi, Acem, Matiz gibi değişik tipler perdeye girip çıkarlar.**
- Bu parçada söz edilen bölüm aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Mukaddime
 - B) Fasıl
 - C) Muhavere
 - D) Dua
 - E) Bitiş
- 15. I. Üç birlik kuralına uyulur.
II. Soylu bir dil kullanılmıştır.
III. Diyalog ve koro bölümlerinden oluşur.**
- Numaralanmış özelliklerin hangileri trajedi ve komedi için söylenebilir?**
- A) Yalnız II
 - B) Yalnız III
 - C) I ve II
 - D) I ve III
 - E) II ve III
- 16. I. *Şair Evlenmesi*
II. *Kâbus*
III. *Zavallı Çocuk*
IV. *Lale Devri***
- Numaralanmış eserler aşağıdakilerin yazarlarının hangisi ile eşleştirilemez?**
- A) Namık Kemal
 - B) İbnürrafik Ahmet Nuri Sekizinci
 - C) Şinasi
 - D) Halit Ziya Uşaklıgil
 - E) Musahipzade Celal

1. Aşağıdakilerden hangisi geleneksel Türk tiyatrosunu modern tiyatrodan ayıran özelliklerden biri değildir?

- A) Yanlış anlamalara ve şive taklitlerine dayanan oyunlardır.
- B) Dekor, sahne, kostüm gibi unsurlar oldukça az kullanılır.
- C) Edebî anlayışlara göre değişik adlar alırlar.
- D) Sözlü edebiyat kültüründen etkilenererek oluşturulmuştur.
- E) Geleneksel Türk tiyatrosunda yer alan kişiler tip özelliği gösterir.

2. I. Zengin, mirasyedi

- II. Uykucu
- III. Cüce, yaygaracı
- IV. Kadın rolündeki erkek

Numaralanmış özellikler aşağıdaki Karagöz oyundaki hangi kişiyle eşleştirilemez?

- A) Zenne
- B) Külhanbeyi
- C) Tiryaki
- D) Beberuhi
- E) Çelebi

**3. Karagöz oyunu dört bölümden oluşur: Mukaddime,
Hacivat'ın semai okuyarak perdeye geldiği bölüm**

Karagöz ve Hacivat arasında geçen salt söyle dayanan olaylar dizisinden sıyrılmış, somutlaştırılmış ikili konuşmaların yer aldığı bölüm ise fasıl denir. Asıl hikâyeyi anlatıldığı, diğer tiplerin perdeye geldiği bölüm ise muhavere bölümündür. Oyunun sonunun haber verildiği, Karagöz ile Hacivat'ın oyundaki yanlış anlamalarından dolayı seyirciden özür dileyen, bir sonraki oyuncunun duyurusunun yapıldığı bölüm bitiş adını alır.

Bu parçadaki bilgi yanlışlığının giderilebilmesi için aşağıdakilerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4. Karagöz sanatçıları usta çırak ilişkisi içinde yetişmektedir. Karagöz sanatçısının yanına çırak olarak giren ve ---- adı verilen yardımçısının eğitimi, tasvirlerin deşneklerle takılması ile başlar ve oyun oynatabilecek niteliğe erişmesine kadar devam eder.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) tasvir
- B) hayalî
- C) yardak
- D) Küşteri
- E) kukla

5. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) Karagöz oyunu kukla oyunu iken orta oyununda kişiler gerçekten.
- B) Karagöz oyunu bir kişi tarafından yönetilirken orta oyunu birçok kişi tarafından oynanır.
- C) Karagöz oyununda oynatıcı seyirciden uzaktır, orta oyununda ise oyuncular seyirci ile iletişim hâlindedir.
- D) Karagöz oyunu eskilere dayanır, orta oyunu ise modern tiyatroya daha yakındır.
- E) Karagöz oyunu millî öğeler taşıırken orta oyunu millî öğelerden uzaktır.

6. Aşağıdakilerden hangisi Karagöz ve orta oyunduda yer alan ortak tiplerden değildir?

- A) Mirasyedi, zuppe
- B) Okumuş, eğitimli üst tabaka
- C) Kavgacı kabadayılar
- D) Görgüsüz, kaba insanlar
- E) Tutumlu ve kanaatkâr kişiler

7. I. Zurnacı Pişkâr havası çalar.
 II. Pişkâr Kavuklu'ya iş bulur.
 III. Pişkâr izleyiciden özür diler.
 IV. Kavuklu ve Pişkâr karşılıklı konuşur.

Numaralandırılmış cümlelerde orta oyununun hangi bölgümüne dair bilgi verilmemiştir?

- A) Mukaddime
- B) Muhevare
- C) Bitiş
- D) Fasıl
- E) Döşeme

8. Tanzimat Dönemi'nde telif ve tercüme birçok tiyatro eseri kaleme alınmıştır. ---- gibi devrin onde gelen devlet adamları ve yazarları bu dönemde tiyatro eserleri yazmışlardır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Ahmet Vefik Paşa
- B) Abdülhak Hamit Tarhan
- C) Şemsettin Sami
- D) Nabızade Nazım
- E) Direktör Ali Bey

9. Osmanlı'nın son dönemlerinde güzel sanatlar evi anlamına gelen Dârülbedâyi (Osmani) isminde bir konservatuvar kurulmuştur. Burada hem oyuncu yetiştirmiştir hem de yeni eserler sahneye konmuştur. Günümüzde bu kurum Şehir Tiyatroları olarak varlığını sürdürmektedir.

Bu parçada söz edilen edebî dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Servetfünun Dönemi
- B) Fecriati Dönemi
- C) Tanzimat Dönemi
- D) Cumhuriyet Dönemi
- E) Millî Edebiyat Dönemi

10. Türk tiyatosunda geleneksel olanla modern olanı buluşturmayı başarmış yazarlardandır. Özellikle komedi oyunlarında biçim olarak Batı'nın "çerçeve sahne" tekniği ile yazmış fakat geleneksel tiyatrodaki tiplerden yararlanmıştır. Yazar hem geleneksel Türk tiyatosundakilere yaklaşan tipler yaratmış hem de teknik bazı özellikler ile geleneksel Türk tiyatosunu meydan sahneneden klasik Batı tiyatosunun çerçevesine taşıdırmıştır. *Köprülüler, İstanbul Efendisi, Lâle Devri, Macun Hokkası, Kaşıkçılar, Yedekçi* eserlerinden bazlarıdır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci
- B) Musahipzade Celal
- C) Aka Gündüz
- D) Namık Kemal
- E) Mehmet Rauf

11. **Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat Dönemi tiyatronun bir özelliği değildir?**

- A) Eserler telif, tercüme ve adaptasyon yöntemi ile ortaya konmuştur.
- B) Türkçe oyunlar ilk kez bu dönemde sergilenmiştir.
- C) Klasisizm ve romantizmden etkilenmişlerdir.
- D) Toplumsal yaşamındaki aksaklılıklar ve tarihî konular işlenmiştir.
- E) Bu dönemde tiyatroların dili oldukça doğal ve sadedir.

12. **Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışı yapılmıştır?**

- A) Hacivat: Kişisel çıkarlarını ön planda tutar.
- B) Çelebi: Kibar ve mirasyedi bir tiptir.
- C) Zenne: Karagöz oyununda kadınlara verilen genel isimdir.
- D) Tuzsuz Deli Bekir: Yaşı büyük aklı küçük bir tiptir.
- E) Karagöz: Bilgisiz, eğitim almamış bir tiptir.

1. Oyunu başlatır, yürütür ve bitirir. Bir tür yönetmen işlevi üstlenir. Elindeki iki dilimli tahtadan şakşağı adam dövmek, kapı açmak gibi durumlar için kullanır. Oyunun sahneye koyucusu, yöneticisi ve başoyuncusu olduğu için şakşağı oyunu yürütmek, hareketleri yönlendirmek, oyunculara işlerini bildirmek gibi işlevleri de bulunmaktadır. Sırtında çevresi kürklü bir cüppé, altında çakşır, ayaklarında mest, başında dört dilimli bir serpuş bulunur.

Bu parçada söz edilen orta oyunu kişisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kavuklu
- B) Zenne
- C) Pişekâr
- D) Çelebi
- E) Muhacir

2. PİŞEKÂR — Bilmem ki, sana göre bir iş nasıl bulunur... Okuman?

KAVUKLU — Yok.

PİŞEKÂR — Yazman?

KAVUKLU — Yok.

PİŞEKÂR — Peki bir zanaatın?

KAVUKLU — O da yok.

(...)

PİŞEKÂR — Benim bildiğim sen belli başlı bir sanat sahibi değilsin birader, ben sana ne iş bulabilirim?

KAVUKLU — Allah Allah...İsmail sen istersen bana pekâlâ bir iş bulabilirsın. Ben bugünlerde uşaklığa

bile razıyorum.

PİŞEKÂR — Aman birader o nasıl söz. Biz seninle kardeşten daha ileriyez senin uşak olmamı ister miyim? Dur, dur aklıma bir şey geldi. Resimden anlar misin?

Bu parça orta oyununun hangi bölümünden alınmış olabilir?

- A) Fasil
- B) Mukaddime
- C) Muahtere
- D) Bitiş
- E) Söyleşme

3. (I) Geleneksel Türk tiyatrosunda Karagöz, kukla gibi bir araçla oynatılan, meddah gibi tek anlatıcı sözlü seyirlik oyunlarının yanında canlı oyuncularla oynanan orta oyunu da bulunmaktadır. (II) Oyunun başkişileri Kavuklu ve Pişekâr'dır. (III) Orta oyunu seyircinin çevrelediği bir meydanda belli bir konu etrafında herhangi bir yazılı metne bağlı kalmadan canlı oyuncularla oynanan doğmaca bir oyun türüdür. (IV) Yüzylinder boyunca dramatik özellikte, kişileştirmeye dayanan sözlü oyunların karışımından doğma bir gelişimle orta oyunu en son biçimini almıştır. (V) Kavuklu oyunun başında ve sonunda oyunculara doğrudan seslenir, oyunu tanır, kusurları için özür diler, gelecek oyun hakkında bilgi verir, duyurusunu yapar.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4. Elindeki şakşakla oyun alanına giren Pişekâr seyircileri selamlar, onları ve zurnacıyla konuşur, daha sonra oyunun adını söyleyerek oyunu başlatır. Bundan sonra zurna Kavuklu havası çalarken meydana Kavuklu ile Kavuklu arkası gelirlerdi. Kimi zaman da bunlardan önce zenne takımı veya Çelebi gibi kişiler gelip Pişekâr ile iş konuşturıldı. Kavuklu ile Kavuklu arkası oyna girdikleri zaman aralarında söyleşirlerdi. Çok kez bu söyleşmenin sonunda aniden Pişekâr'la karşılaşış korkarlar, bu korku ve şaşkınlıkla birbirlerinin üzerine düşerlerdi. Bundan sonra, oyunun Pişekâr ve Kavuklu arasında geçen ---- bölümü gelirdi.

Bu parçadaki boşluğu aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) muhavere
- B) fasıl
- C) mukaddime
- D) bitiş
- E) musahabe

- 5.** Yeni oyunları yaratma ve halkın ihtiyaçlarını belirlemede önderlik etmiş yazar, yönetmen, müzisyen, oyuncu ve tasvir yapımcısı kimliklerini birleştiren çok yönlü bir sanat adamıdır. Bu sanatçılar oyunlardaki bütün tipleri ve müzikleri tek başına seslendiren, oyunları izleyici kitlesine göre doğaçlama olarak değiştirebilen, tasvirlerini kendi yapan ve bu yönleriyle örneğine az rastlanan yetenek ve zekâya sahip kişilerdir.

Bu parçada söz edilen kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayalî B) Küşteri C) Yardak
 D) Tiryakî E) Çelebi

- 6.** Birçok edebiyat ve tiyatro araştırmacısı tarafından derli toplu bir biçimde incelenmiş Tanzimat sonrası tiyatro metnidir. Cevdet Kudret, bu töre komedisinin modern Türk tiyatrosunun inşasına doğru önemli ve başarılı bir adım olduğunun altını çizer. Ona göre bu oyunda orta oyunu ve Karagöz gibi yerli oyun geleneklerini Fransız tiyatrosunun etkileriyle başarılı bir biçimde birleştirmiştir, canlı ve inandırıcı bir sahne dili kullanmış ve özgün bir tiyatro terminolojisi geliştirmiştir.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Şair Evlenmesi*
 B) *Vatan yahut Silistre*
 C) *Gülnihal*
 D) *Zavallı Çocuk*
 E) *Akif Bey*

- 7.** Batılılaşma çabalarının etkisinin görüldüğü bu yıllarda GÜLLÜ AGOP tarafından Osmanlı Tiyatrosu isminde bir topluluk kurulmuştur. Dönemin ünlü edebiyatçılarının yazdığı oyunlar ve yabancı dillerden Türkçeye kazandırılmış çeviriler bu topluluk tarafından Gedikpaşa Tiyatrosu'nda sahnelenmiştir.

Aşağıda verilen eserlerden hangisi parçada söz edilen dönemde yazılmamıştır?

- A) *Zoraki Tabip*
 B) *Afife Anjelik*
 C) *Eşber*
 D) *Celalettin Harzemşah*
 E) *Pençe*

- 8.** Tanzimat Dönemi'nde tiyatro çeviriler ve adaptörler yoluyla edebiyatımızda yer almıştır. Özellikle ---- Molière'nin on altı eserini edebiyatımıza kazandırmıştır. Uyarlama konusundaki başarısı hem kendisini hem de tiyatronun halk tarafından sevilmesini sağlamıştır. Bursa'da tiyatro kurmuş, tiyatronun sadece İzmir ve İstanbul ile sınırlı kalmasına engel olmuştur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Namık Kemal
 B) Ahmet Vefik Paşa
 C) Direktör Ali Bey
 D) Musahipzade Celal
 E) Ahmet Cevdet Paşa

- 9.** I. *Vatan yahut Silistre*
 II. *Zor Nikâh*
 III. *Şair Evlenmesi*
 IV. *Baykuş*

Numaralanmış eserler aşağıdakilerden hangisi ile eşleştirilemez?

- A) İlk sahnelenen oyun
 B) İlk çeviri eser
 C) İlk manzum eser
 D) İlk tarihî oyun
 E) İlk töre komedisi

- 10. Aşağıdakilerden hangisi Abdülhak Hâmit Tarhan'ın yabancı ülkeleri anlattiği tiyatro eserlerinden biri değildir?**

- A) *Macera-yı Aşk*
 B) *Nesteren*
 C) *Zeynep*
 D) *Duhter-i Hindu*
 E) *İçli Kız*

1. Özellikle gerçekçi halk hikâyelerini anlatmışlardır. Bu hikâyelerde olağanüstü öğeler atılmış; dev, peri gibi tabiatüstü varlıklara, insanüstü gücü olan kahramanlara, menkibelerdeki kerametlere yer verilmemiştir. Hikâyesini düzyazıyla, konuşma diliyle anlatmıştır. Şiir dilini kullanmamış, yerine göre taklitlerle gerçeklik duygusunu güçlendirmeye çalışmıştır. Sözlü ve yazılı kaynakların yanında günlük olayları da anlatır. Hikâyelerinde abartıya kaçmamaya çalışır, ideal kahramanlar yerine her gün rastlanılan insanları konu edinir. İzleyicilerini çeşitli fıkra ve şakalarla eğlendirmeye, oynamaya çalışır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi üzerinde durmaktadır?

- A) Hayalî
- B) Meddah
- C) Küşterî
- D) Yardak
- E) Hayalbâz

2. Köylü tiyatrosu geleneği, işlevleri bakımından kut törenlerinden kaynaklandığından halk tiyatrosu geleneğinden ayrılır. Halk tiyatrosu profesyonel oyuncularca oynanırken köylü tiyatrosunun böyle bir özelliği yoktur, ritüele dayanır, yapı olarak göstermeccidir, topluca oynanır ve oyuncular amatördür. Cumhuriyet Dönemi'nden sonra halk bilimcileri tarafından araştırılan köy seyirlik oyunlarının özgün metinleri, bugün de araştırma ve inceleme konusu olmaktadır.

Bu parçadan köy seyirlik oyunları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Kaynağını çok eski inanç ve törelerden almaktadır.
- B) Günümüz folklorunun hâlâ ilgi alanı içerisindeindir.
- C) Halk tiyatrosundan uygulama biçimleri yönünden farklılık gösterir.
- D) Günümüzde özgün metinlerine tam olarak ulaşılmıştır.
- E) Ritüellerin kaynaklık ettiği ve gösterme yoluyla iş gören oyunlardır.

3. Orta oyunu, oyunlar farklı olsa da aynı kalan ve tekrarlanan basit bir olaylar dizisine ve bu olaylar dizisinin yarattığı eyleme dayanır. Bütün orta oyunu örneklerinde görülen bu olaylar dizisi Pişekâr'ın işsiz olan Kavuklu'ya bir iş, zennelere de ev bulmasıdır. Kavuklu, Pişekâr'ın bulduğu bu iş sayesinde oyun alanındaki ---- yerleşir ve böylece sürekli sahnede kalmış olur. Zenneler de Pişekâr'ın bulduğu eve, oyun alanındaki ---- yerleşirler. Taklitler teker teker ya Kavuklu'ya bir iş yaptırmaya ya da zenneleri ziyarete gelirler ve böylece Kavuklu ile karşılaşmaları mümkün olur.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) dükkâna - yeni dünyaya
- B) palangaya - dükkâna
- C) hayalbâza - yarada
- D) arzbara - hayalbaza
- E) yeni dünyaya - arzbara

4. KARAGÖZ: Ben de tencereyi okuttum geldim.

HACİVAT: A birader, tencere okur mu?

KARAGÖZ: Kazan okur da tencere okumaz mı?

HACİVAT: A birader, bunun mektebi nerde?

KARAGÖZ: Beyazıt'ta, Kazancılarıçı'nde.

HACİVAT: Efendim, ustaları, kalfaları?

KARAGÖZ: Hepsi orda dururlar, tiki tak tiki tak...

HACİVAT: Karagözüm, öyle değil. Yani bendeniz şura-ya gelirken, güzel güzel semai okuyarakta geldim.

KARAGÖZ: İşte ben de öyle yaptım.

HACİVAT: Sen ne yaptın?

KARAGÖZ: Ben de çaydanlığı okuttum geldim.

HACİVAT: A birader, çaydanlık okur mu?

KARAGÖZ: Semaver okur da çaydanlık okumaz mı?

Bu parçadan yola çıkarak aşağıdakilerden hangisinin Karagöz'deki muhavere bölümünün özelliklerinden biri olduğu söylenemez?

- A) Oyunun iki temel kişisi arasında geçmektedir.
- B) Yanlış anlaşılmaya dayalı mizah yaratılmıştır.
- C) Oyunun ana kahramanı Hacivat semai okumuştur.
- D) Karşılıklı konuşmaya dayalı bir bölümdür.
- E) Gerçek bir olay örgüsüne rastlanmaz.

5. Namık Kemal'in edebî türler içinde en çok tiyatroya ilgi duyduğu ve bu bağlamda eserler kaleme aldığı birçok edebiyat tarihçisinin dikkatini çekmiştir. O ---- adlı eserinin ön sözünde tiyatronun ne olduğuna dair bilgiler vermiş, tiyatronun amaçlarını açıklamıştır. Namık Kemal, bu yazıyı hazırlarken Victor Hugo'nun *Cromwell* ön sözünden esinlenmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki eserlerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Vatan yahut Silistre*
- B) *Zavallı Çocuk*
- C) *Âkif Bey*
- D) *Celalettin Harzemşah*
- E) *Kara Bela*

6. Aşağıdaki tiyatro eserlerinden hangisi dil ve anlatım bakımından farklıdır?

- A) *Pençe*
- B) *Füruzan*
- C) *Körebe*
- D) *Cidal*
- E) *Balıkesir Muhasebecisi*

7. I. Şehabettin Süleyman

II. Müfit Ratip

III. Tahsin Nahit

Numaralanmış sanatçılardan hangileri Fecriati Dönemi'nde tiyatro türünde eser vermiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

8. **Millî Edebiyat Dönemi tiyatrosu ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci bu dönemde uyarlamalar yapmıştır.
- B) Yusuf Ziya Ortaç, manzum tiyatro olan *Binnaz*'ı bu dönemde yazmıştır.
- C) Ömer Seyfettin *Mahcupluk İmtihanı* adlı tiyatro oyunu yazmıştır.
- D) Halit Fahri Ozansoy, *Köşebaşı* adlı eserini bu dönemde kaleme almıştır.
- E) Musahipzade Celal bu dönemin önemli tiyatro yazarlarındanandır.

9. Modern tiyatronun ortaya çıkışından itibaren konuya ilgili tartışmalar genellikle geleneksel Türk tiyatrosu kapsamına giren canlandırmaya dayalı gösterilerin "tiyatro" hatta "sanat" sayılıp söylemeyeceğini ve bu gösterilerin modern tiyatronun hazırlayıcısı olup olmadığı noktalarda yoğunlaşmıştır. Bizde bu konudaki ilk değerlendirmeler Namık Kemal'e aittir. Bu türden tartışmalar Cumhuriyet'ten sonra da devam etmiştir. Ahmet Hamdi Tanrıpinar'ın, Niyazi Akı'nın, Kenan Akyüz'ün konuya ilgili kayda değer yorumlar ortaya koyduğunu belirtmek gereklidir.

Bu parçada asıl vurgulanmak istenen aşağıdaki kilerden hangisidir?

- A) Cumhuriyet'ten sonra modern tiyatronun ortaya çıkışıyla ilgili araştırmalar yapılmıştır.
- B) Modern tiyatronun ortaya çıkışıyla ilgili ilk çalışma Tanzimat Dönemi'nde yapılmıştır.
- C) Modern tiyatronun ortaya çıkışıyla ilgili araştırmalar tez niteliğinden ötedir.
- D) Bazı araştırmacılar geleneksel Türk tiyatrosunu tiyatro olarak değerlendirmemektedir.
- E) Geleneksel Türk tiyatrosunun doğusu, gelişimi ve etki alanı üzerinde tartışmalar sürmektedir.

10. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde eser ve yazılığı dönem yanlış eşleştirilmiştir?

- A) *Baykuş* - Millî Edebiyat Dönemi
- B) *Diken* - Servetifünun Dönemi
- C) *Hurrem Sultan* - Fecriati Dönemi
- D) *Ahde Vefa* - Tanzimat Dönemi
- E) *Hazan Bülbülü* - Servetifünun Dönemi

1. Aşağıdakilerden hangisi Faruk Nafiz Çamlıbel'in tiyatro türündeki eserlerinden biri değildir?

- A) *Canavar*
- B) *Akın*
- C) *Kahraman*
- D) *Ateş*
- E) *Sabır Taşı*

Çözüm:

Canavar, *Akın*, *Kahraman*, *Ateş* adlı tiyatrolar Faruk Nafiz Çamlıbel'e aittir. *Sabır Taşı* adlı eser ise Necip Fazıl Kısakürek tarafından yazılmıştır.

Cevap: E

2. Tiyatro türünde yazdığı eserlerinde halk kültürüne ait unsurları sıkılıkla kullanmıştır. Eserlerini oluştururken geleneksel tiyatrodan, *Dede Korkut Hikâyeleri*'nden yararlanmıştır. Sade bir dil kullandığı tiyatroları vasisıyla millî bir ruh oluşturmaya çalışmıştır. *Bir Pazar Günü*, *Satılık Ev*, *Köşebaşı* tiyatro türündeki eserlerinden bazlarıdır.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sabahattin Kudret Aksal
- B) Cevdet Kudret Solok
- C) Ahmet Kutsi Tecer
- D) İsmail Hakkı Baltacıoğlu
- E) Necip Fazıl Kısakürek

Çözüm:

Tiyatrolarında halk kültürüne önem veren, geleneksel tiyatrodan faydalanan ve sade bir dil kullanan sanatçı Ahmet Kutsi Tecer'dir.

Cevap: C

3. Necip Fazıl Kısakürek'in tiyatro türündeki bu eseri Fransız işgali altındaki Maraş'ta geçmektedir. Eserin kahramanı olan Ferhat, kardeşi Osman'ın çeteçiler tarafından öldürülüğünü öğrenir. Bunun üzerine Ferhat çeteçilerle amansız bir mücadeleye girer.

Bu parçada sözü edilen tiyatro eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Tohum*
- B) *Şakacı*
- C) *İnanmak*
- D) *Kurtlar*
- E) *Sağanak*

Çözüm:

Şakacı adlı eser Sabahattin Kudret Aksal'a, *İnanmak* adlı eser İsmail Hakkı Baltacıoğlu'na, *Kurtlar* adlı eser Cevdet Kudret Solok'a, *Sağanak* adlı eser Yakup Kadri Karaosmanoğlu'na aittir. Necip Fazıl Kısakürek'e ait olan ve işgal altındaki Maraş'ı anlatan eser ise *Tohum*'dur.

Cevap: A

4. Aşağıdakilerden hangisi 1923-1950 yılları arasında Cumhuriyet Dönemi Türk tiyatrosunun özelliklerinden biri değildir?

- A) Muhsin Ertuğrul, modern Türk tiyatrosunun kuruluşuna katkı sunmuştur.
- B) Tiyatro eserleri, Cumhuriyet değerlerinin halka ulaşmasına aracılık etmiştir.
- C) Tiyatro eserlerinde Anadolu'ya bir yönelik söz konusudur.
- D) Kurtuluş Savaşı ve genel Türk tarihi işlenen konular arasındadır.
- E) İngeli, sanatlı ve konuşma dilinden uzak bir dil kullanımı tercih edilmiştir.

Çözüm:

A, B, C, D seçeneklerinde verilen bilgiler 1923-1950 yılları arasındaki Cumhuriyet Dönemi Türk tiyatrosunun özeliliklerindendir. E seçenekinde verilen bilgi ise yanlıştır. Bu dönemde imgeli ve sanatlı bir dil yerine sade bir dil kullanılmıştır.

Cevap: E

- 5. Aşağıdakilerden hangisi 1923-1950 Cumhuriyet Dönemi tiyatrosunda işlenen öncelikli konulardan biri değildir?**

- A) Türk tarihi ve millî bilinç
- B) Aile kurumunu ve geleneksel yapıyı bozan ağır hayatı şartları
- C) Değer çatışmaları, köy gerçekliği, gelenekler
- D) Modern şehir hayatının getirdiği bunalımlar
- E) Gecekondulardaki uyum ve kimlik sorunları

Çözüm:

Modern şehir hayatının getirdiği problemler, 1950 sonrasında ağırlıklı işlenen konular arasındadır. Diğer konular Cumhuriyet Dönemi'ne aittir.

Cevap: D

- 6. Aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyet Dönemi tiyatro yazarlarından Ahmet Kutsi Tecer için söylenemez?**

- A) Ele aldığı konuları, üretkenliği, yetkinliği ve dili ile Türk tiyatrosuna katkılar vermiştir.
- B) Oyunlarında halk kültüründen ve halk motiflerinden faydalananarak halkın konuştuğu Türkçe'yi şırrı bir dile yaziya geçirmiştir.
- C) Eserlerinde toplumsal değişimyi ve kendi kültürüne yabancılasmayı, zıtlıklarla vererek diyalektik açıdan ele almıştır.
- D) *Köşebaşı* adlı eserinde, Rüstempaşa'da üç yol arasında meydana gelen olayları Macit Bey meselesi etrafında ele alır.
- E) *Koçiyigit Köroğlu*'nda Türk halkın kader karşısına mutlak teslimiyetini temel unsur olarak ele alıp bu mutlak teslimiyetin doğurduğu trajedyi anlatır.

Çözüm:

A, B, C ve D seçenekleri doğru, E seçeneği yanlıştır. E seçeneğindeki tanıtılan eser Ahmet Kutsi Tecer'in *Yazılan Bozulmaz* adlı eseridir.

Cevap: E

- 7. Cumhuriyet Dönemi tiyatrosu hakkında aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlı vardır?**

- A) Darülbedayinin başına Muhsin Ertuğrul geçince tiyatro çağdaş bir sanat hâline dönüşmüştür.
- B) Geleneksel Türk tiyatrosu da varlığını sürdürmüştür.
- C) Bu dönemde Batı tiyatrosu örnek alınarak trajedi, komedi ve dram türlerinde eserler yazılmış, epik tiyatro örnekleri verilmiştir.
- D) Bu dönemde Musahipzade Celal'in yazdığı *Fermanlı Deli Hazretleri*, üç perdelik bir dramdır.
- E) Muhsin Ertuğrul, Halit Fahri Ozansoy'un *Baykuş* piyesini sahneyeyerek başrolde oynamıştır.

Çözüm:

Fermanlı Deli Hazretleri adlı eser dram değil üç perdelik bir komedidir.

Cevap: D

- 8. 1923-1950 yılları arasında tiyatro, daha çok Cumhuriyet değerlerinin halka aktarılmasında bir araç olarak kullanılmıştır. Bu dönemde çağdaş Batı uygarlığına erişme yolunda gösterilmesi gereken çabalar tiyatro aracılığıyla anlatılmıştır. Anadolu'ya yönelik yoğunlaşlığı bu dönemde tiyatrosunda Kurtuluş Savaşı, Türk tarihi, Batılılaşma, eski ve yeni yaşam biçimlerinin çatışması vb. sıkça işlenen temalardır. ---- *Fermanlı Deli Hazretleri*'ni , ---- *Hisse-i Şayia*'yı, ---- *Sönmeye Ateş'i*, ---- *Akın'*ı bu dönemde kalame almıştır.**

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdaki sanatçılardan hangisi getirilemez?

- A) Musahipzade Celal
- B) Muhsin Ertuğrul
- C) İbnürrafik Ahmet Nuri Sekizinci
- D) Nahid Süre Örik
- E) Faruk Nafiz Çamlıbel

Çözüm:

Bu dönemde Musahipzade Celal'in *Fermanlı Deli Hazretleri*, İbnürrafik Ahmet Nuri Sekizinci'nin *Hisse-i Şayia*, Nahid Süre Örik'in *Sönmeye Ateş*, Faruk Nafiz Çamlıbel'in *Akın*, adlı eserleri türün tanınmış örneklerindendir. Muhsin Ertuğrul'a ait herhangi bir eser verilmemiştir.

Cevap: B

9. Aşağıdaki Cumhuriyet Dönemi tiyatrosuna ait yazar-eser eşleştirmelarından hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) Ahmet Kutsi Tercer - *Koçyiğit Köroğlu*
- B) Münir Hayri Egeli - *Bayönüder*
- C) Reşat Nuri Güntekin - *Sönmeyen Ateş*
- D) Orhan Asena - *Hurrem Sultan*
- E) Vedat Nedim Tör - *Üç Kişi Arasında*

Çözüm:

A, B, D ve E seçeneklerinde verilen yazar - eser eşleştirme bir bilgi yanlışlı yoktur. C seçeneğinde verilen *Sönmeyen Ateş* Nahid Sırı Örik'e ait bir eserdir.

Cevap: C

11. Gazetecilik yönü de bulunan yazar 1942-1970 yılları arasında yirmi bir tiyatro eserini Türk tiyatrosuna kazandırmıştır. Eserlerinde toplum sorunlarını ele almış, insanlar arasındaki tartışmaları işlemiştir. *Paydos* adlı oyunu yurt dışında sahnelenen ilk Türk oyunu olması bakımından önemlidir. Yazarın *Harput'ta Bir Amerikalı* adlı tiyatro eseri yabancı hayranlığını eleştiren bir komedidir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orhan Asena
- B) Ahmet Kutsi Tercer
- C) Cevat Fehmi Başkut
- D) Haldun Taner
- E) Selahattin Batu

Çözüm:

Parçada tanıtılan yazar Cevat Fehmi Başkut' tur.

Cevap: C

10. Aşağıdaki Cumhuriyet Dönemi sanatçılarından hangisi tiyatro türünde eser vermemiştir?

- A) Yaşa Nabi Nayır
- B) Nurullah Ataç
- C) Faruk Nafiz Çamlıbel
- D) Musahipzade Celal
- E) İsmail Hakkı Baltacıoğlu

Çözüm:

Cevap B seçeneğidir. A, C, D, E seçeneklerinde verilen sanatçılar Cumhuriyet Dönemi Türk Tiyatrosu'nun tiyatro türünde eser veren sanatçılarıdır. B seçeneğinde verilen Nurullah Ataç tiyatro türünde eser vermemiştir, deneme ve eleştiri türünde verdiği eserlerle tanınmıştır.

Cevap: B

Notlarım

1. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?
- A) Ahmet Kutsi Tecer - *Köşebaşı*
 - B) Necip Fazıl Kısakürek - *Tohum*
 - C) Halit Fahri Ozansoy - *Sönen Kandiller*
 - D) İbnürrefik Ahmet Nuri - *Paydos*
 - E) Nazım Hikmet Ran - *Unutulan Adam*
2. Aşağıdaki eserlerden hangisi türü bakımından diğerlerinden farklıdır?
- A) *Bir Adam Yaratmak*
 - B) *Hülleci*
 - C) *Sönen Kandiller*
 - D) *Sultan Hamid Düşerken*
 - E) *Paydos*
3. Madde ve ruh, Doğu ile Batı karşılığı çerçevesinde değişen ve bozulan değer yargılarını irdeleyen oyunlar kaleme alan sanatçı 1935'te *Tohum* piyesini yazar. O, "Her şeyin ve her hadisenin anahtarını ruhta ve göze görünmeyende bulan prensip" düsturu ile hareket etmiştir. Sırasıyla *Künye* (1938), *Para* (1942) *Nam-i Diğer Parmaksız Salih* (1949) piyeslerini kaleme alır. Tiyatro tarihimize açısından asıl önemli eseri 1937 tarihli *Bir Adam Yaratmak*'tır.
- Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Nazım Hikmet Ran
 - B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
 - C) Reşat Nuri Güntekin
 - D) Yaşar Nabi Nayır
 - E) Necip Fazıl Kısakürek
4. Aşağıdakilerin hangisinde 1923-1950 yılları arasında yazılan tiyatro eserleri bir arada verilmiştir?
- A) *Bir Kavuk Devrildi - Taş Parçası - Midas'in Kulakları*
 - B) *Fermanlı Deli Hazretleri - Canlı Maymun Lokantası - Sönümeyen Ateş*
 - C) *Paydos - Hımmet'in Oğlu - Unutulan Adam*
 - D) *Toros Canavarı - Kösem Sultan - Tersine Akan Nehir*
 - E) *Künye - Hürriyet Apartmanı - Fazilet Eczanesi*
5. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi 1923-1950 yılları arasında tiyatro türünde eser vermemiştir?
- A) Refik Erduran
 - B) Necip Fazıl Kısakürek
 - C) Faruk Nafiz Çamlıbel
 - D) Halit Fahri Ozansoy
 - E) Behçet Kemal Çağlar
6. Oyun yazarlığını başlı başına uğraş olarak benimseyen, bu verimliliğini Cumhuriyet'te de sürdürün bir yazardır. ---- tiyatroyla doğrudan doğruya uğraşmış, oyunçuluk, yöneticilik yapmış, öyle ki Osmanlı Donanma Cemiyetinin oynadığı *Alemdar* adlı oyununda başrole çıkmıştır. Daha çok uyarlama oyunlarıyla ve bunları sanki yerli eser gibi yeniden yaratılmışçasına bize uygulamakta gösterdiği başarıyla ilgiyi çekmiştir. *Şer'iye Mahkemesinde*, *Belkis*, *Hımmet'in Oğlu* ve *Son Ateş* hem konuları hem de işleyişleri bakımından yazarın olgunluk dönemi eserleridir.
- Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**
- A) Abdülhak Hamit Tarhan
 - B) Hüseyin Suat
 - C) İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci
 - D) İsmail Hakkı Baltacıoğlu
 - E) Münir Hayri Egeli

- 7. Aşağıdakilerden hangisi Faruk Nafiz Çamlıbel'e ait tiyatro eserlerinden biri değildir?**
- A) *Canavar*
 - B) *Yayla Kartalı*
 - C) *Akın*
 - D) *Özyurt*
 - E) *İnkılâp Çocukları*
- 8. KÖROĞLU:** Kusura kalma. Ben bir haydudum. Herkes beni kınar. Ama sen bir dost gibi konuşuyorsun.
- SES:** Baban seni Bolu Beyi'nden öcünü almak için gönderdi. O zaman toy bir delikanlıydın. Yellerle boğuşuyor, sellerle kapışıyor dün. Bindiğin Kır Atı'ı, yedeğimde, buraya getirdim. Çamlıbel'de bir kule yapmak için sana öğüt verdim. Hatırlıyor musun? (Sütun halinde bir ışık belirir, ilerler, Körögölu'na yaklaşır. ışık sütunu içinde bir tayf görülür.)
- KÖROĞLU:** Kaman Ata!
- KAMAN:** Hiçbir gün, içini dökmek için çekildiğin bu kuytu yerde, seni bu akşamki kadar bunalmış görmedimdi. İşte sana göründüm.
- KÖROĞLU:** Yirmi yıl döğüştüm, savaştım. Daha baba-min öcünü...
- KÖROĞLU:** Bunu nasıl yapabilirim?
- KAMAN:** Gök Tanrı seni bu iş için seçti.
- Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) Kaman Ata'nın Körögölu'na yaptığı tavsiyeler yer almaktadır.
 - B) Bolu Beyi'nin, halkına yaptığı iyilikler üzerinde durmaktadır.
 - C) Mitolojik ve olağanüstü unsurlardan yararlanılmıştır.
 - D) Olayın akışı karşılıklı konuşmalar aracılığıyla sağlanmıştır.
 - E) Babasının öcünü almak isteyen bir kahramandan bahsetmektedir.
- 9. Aşağıdakilerden hangisi 1923-1950 yılları arasındaki Cumhuriyet Dönemi Türk tiyatrosunda işlenen konulardan değildir?**
- A) Kurtuluş Savaşı'nda yaşanan olaylar
 - B) Batılılaşmanın sebep olduğu değişimler
 - C) Tarihî ve mitolojik unsurlar
 - D) İlahî aşkın yaşadığı duygular
 - E) Toplumun yaşadığı sorunlar
- 10. Reşat Nuri Güntekin'in tiyatro eserleriyle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**
- A) Aile ve evlilik temalarını sıkılıkla işlemiştir.
 - B) Toplumsal gerçeklere ve sorunlara degenmiştir.
 - C) Soyut aşka ilgili konuları anlatmıştır.
 - D) Toplumsal sorunlara eleştirel bir dille yaklaşmıştır.
 - E) Günlük konuşma dilini kullanmıştır.
- 11. ---- Türk edebiyatında tiyatro denince akla gelen ilk isimlerdendir. Kendisi kabare tiyatrosunun öncüsüdür. Toplumun aksayan yanlarını mizah ve ironiden yararlanarak anlatmıştır. Zengin bir dili ve toplumun her kesiminden kahramanları vardır. Bunlar onun iyi bir gözlemci olduğunu ve bu gözlemleri eserlerine yansıtlığını da göstermektedir. Türk edebiyatının ilk epik tiyatrosu olan ---- ile Türk sanatına büyük katkıda bulunmuştur. Onun eserlerinde toplumcu gerçekçilik ve bireyin iç dünyası birbiriley kaynaklaştırılmış olarak verilir.**
- Bu paragrafta boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?**
- A) Turgut Özakman - *Şu Çılgın Türkler*
 - B) Haldun Taner - *Keşanlı Ali Destanı*
 - C) Güngör Dilmen - *Canlı Maymun Lokantası*
 - D) Cevat Fehmi Başkut - *Buzlar Çözülmeden*
 - E) Turan Oflazoğlu - *Güzellik ile Aşk*

1. Yakup Kadri Karaosmanoğlu, ---- adlı eserinde aşklara engel olan kadere karşı gücsüzlüğü, ---- adlı eserinde ise eski ile yeni arasındaki çatışmaları anlatmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Mağara - Sağanak
- B) Veda - Mağara
- C) Mağara - Nirvana
- D) Sağanak - Veda
- E) Nirvana - Sağanak

2. Aşağıdakilerden hangisinde 1923 - 1950 yılları arasındaki Cumhuriyet Dönemi Türk tiyatrosuyla ilgili bilgi yanlış vardır?

- A) Sosyal, siyasi ve ekonomik gelişmeler tiyatronun konusu olmuştur.
- B) Karşılıksız aşıkın kişilerin ruh dünyasında oluşturduğu duygular işlenmiştir.
- C) Muhsin Ertuğrul, modern Türk tiyatrosunun oluşumunda etkili olmuştur.
- D) Türk efsane ve masalları aracılığıyla millî duygular aşılanmaya çalışılmıştır.
- E) Batı tiyatrosundan alınan tekniklerin uygulanması için çaba gösterilmiştir.

3. Aşağıdakilerden hangisi Faruk Nafiz Çamlıbel'in tiyatrolarından biridir?

- A) Dev Aynası
- B) Tersine Dönen Şemsiye
- C) Yalancı Tanık
- D) Evler Yıkılınca
- E) Küçük Şehir

4. Nahid Sırı Örik, ---- adlı tiyatrosunu 1933 yılında yazmıştır. Eserde Kurtuluş Savaşı'nda yaşanan sıkıntılar dile getirilmeye çalışılmıştır. Eserdeki kişiler sadakat, fedakârlık, hırs, çıkışıcılık gibi farklı özelliklerle yansımıştır. Yazar, bu eserini Millî Mücadele'yi destekleyen bir bakış açısıyla yazmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Eski Resimler
- B) Sönümeyen Ateş
- C) Yazılan Bozulmaz
- D) Satılık Ev
- E) Ümidin Güneşi

5. Reşat Nuri Güntekin'in aşağıdaki eserlerinden hangisinin türü farklıdır?

- A) Bir Kır Eğlencesi
- B) Bir Köy Öğretmeni
- C) Miskinler Tekkesi
- D) Balıkkesir Muhaberebecisi
- E) Eski Rüya

6. Cumhuriyet Dönemi'nde Darülfununda rektörlük yapmış, böylece dönemin ilk rektörü olmuştur. "Eğitim Reformu Akımı'nın Türkiye'deki ilk temsilcisi"dir. Okullarda tiyatronun kullanımına yönelik çalışmalar yapmış, oyunlar yazıp sahnelemiştir. 1910'lu yıllarda Türkiye'de tiyatronun bir eğitim yöntemi olarak kullanımına öncülük etmiş bir pedagogdur.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen yazar ait tiyatrolardan biri değildir?

- A) Sait Çelebi
- B) Ahşap Konak
- C) Hayvanlar
- D) Akıl Taciri
- E) Karagöz Ankara'da

7. HÜSREV – Sana bir haberim var. Mansur birkaç gün evvel benden Selma'yı istedи.

ULVİYE – Yâ! Ne cevap verdin?

HÜSREV – Cevabı ben vermeyeceğim. Selma verecek. Mansur çok iyi bir çocuktur... Yegâne dostumdur diyebilirim. Sor bakalım Selma'ya! Mansur sabırsızlanıyor.

ULVİYE – Sen sorsan daha iyi değil mi? Selma seni çok sever. Elinde büyüdü gibi bir şey. Babası yeridesin.

HÜSREV – Benim bir genç kızı böyle teklifler yapmak hoşuma gitmez. Onun yengesisin. Senin söylemen daha yakışık alır.

ULVİYE – Eğer Selma'nın Mansur'u kabul etmesini istiyorsan sen söyle! Onun üzerinde, sen hepimizden daha tesirlisin.

HÜSREV – Bu meselede Selma'ya tesir etmek istemem. Fakat söyleyeceğim. (Merdivenden ayak sesleri gelir. Selma ile Mansur inerler.)

Aşağıda verilenlerden hangisi bu parçada öne çıkan duygulardan biridir?

- A) Hasret
- B) Hırs
- C) Kışkırganlık
- D) Merak
- E) Nefret

8. Bir öykünün karakterlerin davranışları yoluyla bir düşünceyi aktarmak üzere konuşma ve hareket yardımıyla sahne üzerinde eyleme dönüştürüldüğü edebî türdür. Bütün sanatları kullanıp bunları uyumlu bir biçimde dönüştüren tek sanattır. Bu türün eserleri kendine özgü kuralları ve nitelikleri olan bir yaratıdır. Özünde hareket vardır. Sözü görünüşe, düşünceyi eyleme sokar.

Bu parçada özellikleri verilen yazı türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Efsane
- B) Hikâye
- C) Masal
- D) Roman
- E) Tiyatro

9. YOLCU – Sizi rahatsız etmezsem biraz daha oturmak istiyorum. (Hancı elinde mum Ferhad Bey'e bakar. Yolcuya cevap vermediğini görünce Birinci Ağa'nın arkasından sol taraftaki kapıya yürü, çıkarlar.)

FERHAD BEY – Maraş sizi yolunuzdan alıkojudu. Kim bilir İstanbul'daki evinize ne kadar hasret çekiyorsunuz.

YOLCU – Şimdilik Maraş'tan başka hiçbir yeri düşünmüyorum. Kendimi buraya o kadar kaptırdım ki bir an için bu çerçeveden dışında alaka bulmaz oldum.

FERHAD BEY – Maraş size bir an için bütün alakalarınızı unutturabildiye ne mutlu! Fakat artık o an da geçti. Boğuşma kızgınlığını kaybetti. Artık bizi anladıklarını sanıyoruz. Bugün yarın çekilmelerini bekliyoruz. Yolunuza devam edebilirsiniz.

YOLCU – Evet, bugünlerde yola çıkmayıp. Fakat bilmem, içimde tuhaf bir his var. Henüz buraların cazibesi bende devam ediyor.

FERHAD BEY – Mademki boğuşma bitmiş gibidir.

YOLCU – Seyredilecek şey kalmamış demektir değil mi? Doğru! Buna rağmen herhangi bir hâdiseyi yapanların iç yüzü beni sarmış olacak ki hadise bitmekle alakam kesilmiyor.

Bu parçayla ilgili,

- I. Kahramanların ruh hâli üzerinde durulmuştur.
- II. Diyalog teknigiden yararlanılmıştır.
- III. Olağanüstü bir olay işlenmiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

10. 1923-1950 yılları arasındaki Türk tiyatrosu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Arapça ve Farsça kelimelerin olduğu ağır bir dil kullanılmıştır.
- B) Edebi sanatlarla yüklü kapalı bir anlatım tercih edilmiştir.
- C) Yan ve mecaz anlamlı kelimeler sıkılıkla kullanılmıştır.
- D) Sembolik ifadelerin yer aldığı alegorik bir anlatım tercih edilmiştir.
- E) Cumhuriyet değerlerini anlatan konular işlenmiştir.

1. FUAT – Sen yanlış anlamışsun. Ne ise, bu ehemmiyeti haiz bir nokta değil. (Kerim'e) Paşa hazretleri, tekrar ediyorum, imza salâhiyetini haizim. Bu mühimmatı en müsait şartla, vermeğe hazırlandığınız fiyattan aşağı bir fiyatla, hiç komisyon almadan ve en kısa bir müddet içinde teslim edeceğim. Muameleyi yarın yapabiliriz. (Galip masadan uzaklaşır ve hırsından titrediği belli ola ola, pencereden karanlıklar seyre dalmış görünmeye çalışır.)

KERİM (Ayağa kalkmıştır.) – Can ve yürekten teşekkür ederim Beyefendi!

FUAT (Sesi titreyerek) – Vazifemi yapıyorum, (Pek kısa bir sükü) Bunu yapmakta gecikmiş bulunuyorum.

(Artık sükü bularak) Şimdi bir ricam var Paşa hazretleri.

KERİM – Söyleyin oğlum.

FUAT – Anadolu'yu bu halde bırakıp Avrupa'ya yahut İstanbul'a dönmem benim için elim olacak. Vatanın bütün evlatları ölüm ve hayat mücadelesinde iken benim zevk ve refaha dönmem anlıyorum ki artık kabil değil. Mütekait doktor yüzbaşıyıym. Gerçi mesleğimi bırakaklı hayli oldu. Vücadumdan büyük bir istifade edileceğini ümit edemem. Lakin hiç değilse mütevazı bir asistan gibi hastanelerde çalışabilirim. Zatılinizden her nerede olursa olsun bir hastane hizmeti rica edeceğim.

Bu parçada aşağıdaki tiyatro terimlerinden hangisinin örneği yoktur?

- A) Dekor
- B) Karakter
- C) Tirat
- D) Replik
- E) Diyalog

2. Eser üç perdelik tarihî bir piyes olup 1932'de Ankara Halkevi'nde temsil edilir. Sanatçı bu eserde klasik tragedi unsurlarına yer vermiştir. Hükümdar baba ve oğul çekişmesi, oğlun babayı öldürmek istemesi de Türk ve Yunan mitolojisinde görülen ortak bir motifdir. Konu destansı bir konudur. Eserde tabiat, toprak ve vatan sevgisi, göç, taht kavgası, savaş, aşk konuları işlenmiştir. Türkçenin şiir dili eserde en güzel şekliyle kullanılmıştır.

Bu parçada sözü edilen tiyatro eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Canavar*
- B) *Yayla Kartalı*
- C) *Akıñ*
- D) *Ateş*
- E) *Kahraman*

3. Yazı hayatına Meşrutiyet Dönemi'nde başlamış ancak en güzel eserlerini Cumhuriyet Dönemi'nde vermiştir. Türk tiyatrosunun önemli yazarlarından olan ----, oyularının konusunu daha çok Osmanlı tarihinden almıştır. Eserlerinde çeşitli dönemlerdeki sosyal hayatı, töreleri, batılı inançları mizahi bir eleştirel tavırla ele almıştır. 18. yüzyıl Osmanlı sosyal hayatından kesitler sunan *İstanbul Efendisi*, adalet ve yönetim kurumlarındaki yozlaşmayı anlatıldığı *Aynaroz Kadısı*, değer yargıları ile ilgili çıkarımlar yapan *Bir Kavuk Devrildi* adlı oyunu eserlerinden bazlıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ahmet Kutsi Tercer
- B) Faruk Nafiz Çamlıbel
- C) Musahipzade Celal
- D) Reşat Nuri Güntekin
- E) İbnürrefik Ahmet Nuri

4. Millî bir değer olarak vatan sevgisi konusunu işlediği ve dram türünde yazdığı *Sönmeyen Ateş* adlı eserinde fedakârlık konusunu da evrensel bir değer olarak öne çıkarmıştır. Eserdeki zaman Millî Mücadele yılları olup mekân ise Ankara'dır. Ayrıca Ankara dışında İtalya ve İstanbul gibi farklı yerler de vardır. *Muharrir*, *Oyuncular*, *Para Uğrunda*, *Alın Yazısı* gibi eserlerle Türk tiyatrosuna katkı vermiştir.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- B) Cevat Fehmi Başkut
- C) Necip Fazıl Kısakürek
- D) Nahid Sırı Örik
- E) Ahmet Kutsi Tercer

5. İlk tiyatro oyunu olan *Canavar*, manzum bir şekilde yazılmış üç perdelik bir oyundur ve tür olarak Memleket Edebiyatı'nın temsillerinden biridir. Kişilerin ve olay örgütünün dramatik gelişimi ve kurgusu, oyuncunun bir sinema filmi olarak uyarlanması sağlamıştır. Osmanlı devrinin son günlerinde köylünün durumu dile getirilir. *Akın* ise Orta Asya Türkleri arasında geçen bir olayın, destansı bir üslupta anlatılmıştır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cevdet Kudret Solok
- B) Faruk Nafiz Çamlıbel
- C) Necip Fazıl Kısakürek
- D) Nazım Hikmet Ran
- E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

6. Aşağıda verilen yazar-eser eşleştirmelarından hangisi doğrudur?

- A) Necip Fazıl Kısakürek - *İstiklal*
- B) Reşat Nuri Güntekin - *Tohum*
- C) Ahmet Kutsi Tecer - *Köşebaşı*
- D) Cevat Fehmi Başkut - *Özyurt*
- E) Halit Fahri Ozansoy - *Paydos*

7. Aşağıdakilerden hangisi Ahmet Kutsi Tecer'in *Koçyiğit Körüğü* adlı eserine ait özelliklerden biri değildir?

- A) Bir halk kahramanının etrafında gelişen olaylar anlatılmıştır.
- B) Modern insanın yaşadığı bunalımlardan bahsedilmiştir.
- C) Olaylar destansı bir dil ve üslupla ifade edilmiştir.
- D) Türk tarihinden ve efsanelerden yararlanılmıştır.
- E) Mitolojik unsurlara yer verilmiştir.

8. Yaşadığı dönemin "popüler" yazarı olarak nitelendirilen ---- seyirciye ulaşan yirmi üç oyunuyla düşünce, duygusal beğeni seviyesini tutarlı bir biçimde yakalamayı başarmıştır. Ayrintlarına inilmeyen insan tipleri etrafında gelişen sosyal problemleri, oyunlarında güldürü hâlinde işlemiştir; irdedeceği sosyal kesimleri ve bunları temsil eden tipleri küçük düşürmeden konularını komik unsurlar çerçevesinde oluşturmuştur. Tiyatroda bir dönemin anatomisini sergileyen yazar, 1940-1950 dönemindeki oyunlarından *Büyük Şehir*'de Anadol'u ve İstanbul'a gelen insanların büyük şehirde nasıl aldatılıp sömürülüklerini, *Ayarsızlar*'da ayrı dünyaların insanları olarak belirlenen iki kardeşten Aksaray'da yaşayan kardeşin sade hayatı yanında diğerinin Şişli çevresindeki zengin, gösterişli ve yapmacık hayatının gülünç karşılaşlıklarını işlemiştir; büyük şehir - taşra karşılaşması ve doğrudan çatışmaları sergilemiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ahmet Kutsi Tecer
- B) Behçet Kemal Çağlar
- C) Cevat Fehmi Başkut
- D) Halit Fahri Ozansoy
- E) Necip Fazıl Kısakürek

9. Musahipzade Celal tarafından komedi türünde yazılmış tiyatro eserlerinden biridir. Eserin başkahramanı Musa, Sultan İbrahim Dönemi'nde işlediği bir suç yüzünden idam cezası almıştır. Ancak idam edilecekkene şans yüzüne güler ve idamdan kurtulur. Bunun üzerine insanlar onda keramet arar. Derdi olan ona koşar. Bu eserde yazar, dönemin toplumsal yaşamını, gelenek ve göreneklerini, batılı inançlarını gülünç yanlarıyla yansıtmıştır.

Bu parçada hakkında bilgi verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Aynaroz Kadısı*
- B) *Fermanlı Deli Hazretleri*
- C) *İstanbul Efendisi*
- D) *Lale Devri*
- E) *Yedekçi*

1. TURGUT – Üstadım, efendim, yalvarırm beni kovmayın! Bir saniye dinleyin! Tesadüf bana, hakkınızda müthiş bir şey öğretti. Alçak bir düşman pususu. Nefretimden, kederimden ölüyorum. Size onu haber vermeğe geldim.

HÜSREV – Nasıl şeymiş o?

TURGUT – Üç gün evvel, gazetede, patron Şeref Bey'le asabiyevi Nevzat Bey buluştular. Patron beni bir iş için çağırmıştı. Yanında konuşmaka mahzur görmeden devam ettiler.

HÜSREV – Size emniyetleri varmış demek?

TURGUT – Olmaz olsun böyle emniyet! Sizi, affedin söyleyemiyorum, bir yere kapatmak için tertibat alıyorlardı.

HÜSREV – Ne çekiniyorsunuz? Tımarhaneye desenize!

TURGUT – Evet üstadım! Nevzat icap eden raporu vereceğini söyledi. Hükümet doktorluğuna müracaat işi için birbirlerine randevu verdiler. Fakat ailenizden bir şikâyet lâzımmış. Nevzat bu şikâyeti validenizden alacağını söyledi. Alamasam bile onun da normal bir insan olmadığını bildiririm, umumun selâmet ve emniyeti noktasından resmî makamların dikkatini çekerim, dedi.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sembolik bir dil tercih edilmiştir.
- B) Modern Türk tiyatrosuna bir örnektir.
- C) Ağır ve süslü bir anlatımı vardır.
- D) Mekân tasvirleri bulunmaktadır.
- E) Tartışmacı anlatım biçimini kullanılmıştır.

2. 1923-1950 arası Türk tiyatrosu ile ilgili olarak

- I. Cumhuriyet Dönemi'nin ilk yıllarındaki oyun yazarları, daha çok Türk tarihine ve efsanelerine yöneliklerdir.
- II. Bu dönemde tiyatro yazarları özellikle işçi ve köylü kesiminin sorunlarına değinmişlerdir.
- III. Tiyatro, Cumhuriyet değerlerinin halka aktarılmasında bir araç olarak kullanılmıştır.
- IV. Halid Taner, Turgut Özakman, Aziz Nesin gibi sanatçılar bu dönemde eserler vermişlerdir.
- V. 1927'de, Darülbeyanının başına getirilen Muhsin Ertuğrul Türk tiyatrosunun gelişimine katkıda bulunmuştur.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) I ve III
- B) I ve V
- C) II ve IV
- D) III ve IV
- E) IV ve V

3. **Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelarından hangisi yanlışdır?**

- A) Ahmet Kutsi Tecer - *Köşebaşı*
- B) Necip Fazıl Kısakürek - *Tohum*
- C) Halit Fahri Ozansoy - *Sönen Kandiller*
- D) İbnürrafik Ahmet Nuri - *Paydos*
- E) Nazım Hikmet Ran - *Unutulan Adam*

4. Cumhuriyet'in ilanıyla tiyatro, uygarlığın vazgeçilmez gereği olarak görülmüş; siyasi, ekonomik ve fikri hareketlere bağlı bir gelişim göstermiştir. 27 Ekim 1914'te ilk resmî Türk tiyatrosu Darülbeyan kurulmuş, oyuncular yetiştirmiştir, oyunlar yazılmış, toplumda bir tiyatro bilinci oluşturulmuştur. Darülbeyan, 1931'de İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları adını almıştır. Darülbeyanının başına getirilen Muhsin Ertuğrul, Batı'dan çevrilen çağdaş tiyatro eserlerini Türk toplumuna sunmuş; oyunculuk, sahneleme, dekor kullanımı ve yetişmelerine katkıda bulunduğu oyuncularla günümüz Türk tiyatrosunun temellerini atmıştır. Tiyatro binalarının ve topluluklarının kurulması, oyuncuların yetişmesi, yerli oyunların yazılması, gazete ve dergilerde yazı ve eleştirilere yer verilip tartışmalar yapılması, tiyatronun gelişimine katkı sağlamıştır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Tiyatronun gelişiminin toplumsal gelişmelere bağlı gerçekleştiği
- B) Geleneksel tiyatro anlayışının tamamen terk edildiği
- C) Batılılaşma sürecinin tiyatronun gelişimini hızlandırdığı
- D) Tiyatronun ilk kez kurumsal bir ad aldığı
- E) Batı'dan çevrilen eserlerin Türk tiyatrosunun gelişimine katkı sağladığı

5. **Aşağıdakilerden hangisi 1923-1950 yılları arasında Türk tiyatrosunda işlenen konulardan biri değildir?**

- A) Eski-yeni kurumların karşılaşılması
- B) Türk milletinin yüce karakter özellikleri
- C) Cumhuriyet rejiminin faziletleri
- D) İşçi-köylü sorunları
- E) Atatürk'ün fikir ve düşünceleri

- 6. Aşağıdakilerden hangisi Necip Fazıl Kısakürek'in *Tohum* adlı eserine ait özelliklerden biridir?**
- İki perdeden oluşan bir eserdir.
 - Absürd tiyatronun önemli örneklerinden biridir.
 - Olayların çoğu Anadolu'da geçmektedir.
 - Hüsrev adlı kahramanın başından geçenleri anlatır.
 - Ölüm korkusu eserin konularından biridir.
- 7. Eser, Necip Fazıl Kısakürek'in 1937 yılında yazdığı üç perdelik bir oyundur. Necip Fazıl eserinde, bir tiyatro yazarının geçirdiği büyük ruh çilesini ve hezeyanlarını anlatır. Ölüm korkusu, sanatın çilesi, kader konularına sürekli, farklı açılardan deñinir. Konusu "meçhul bir tarihte, İstanbul'da" geçen oyunun karanlık, boğucu ve iç karartıcı bir atmosferi vardır. Yazar, aralıklarla iki yıl süren bir çalışma sonucunda oyunu tamamlamıştır. Oyun Necip Fazıl Kısakürek'in tiyatro yazarlığı konusunda ilk ustalık eseri olup Türk tiyatrosunun trajedi şaheserlerindendir.**
- Bu parçada Necip Fazıl Kısakürek'in hangi tiyatro eseri hakkında bilgi verilmiştir?**
- Tohum*
 - Bir Adam Yaratmak*
 - Para*
 - Künye*
 - Reis Bey*
- 8. Cumhuriyetin onuncu yılını kutlamak amacıyla 1933 yılında, özellikle dönemin yazarlarına İstiklal Savaşı'nı ve inkılapları anlatacak eser yazmaları konusunda devlet desteği verilir. Bu dönemde Cumhuriyet coşkusunu, Kurtuluş Savaşı'nda halkın göstermiş olduğu kahramanlıklarını, eski Türk kavimlerinin tarihini anlatan oyunlar kaleme alınır.**
- Aşağıdakilerden hangisi bu anlayışla yazılmış eserlerden biri değildir?**
- Mavi Yıldırım*
 - Gün Doğuyor*
 - İnkılâp Çocukları*
 - Keşanlı Ali Destanı*
 - Özyurt*
- 9. Aşağıda verilen yazar - eser eşleştirmelarından hangisi yanlışdır?**
- Necip Fazıl Kısakürek - *Mukaddes Emanet*
 - Faruk Nafiz Çamlıbel - *Dev Aynası*
 - Nazım Hikmet - *Bir Adam Yaratmak*
 - Cevdet Kudret Solok - *Tersine Dönen Şemsîye*
 - Ahmet Kutsi Tecer - *Yazılan Bozulmaz*
- 10. İstemî Han – Kalmadı anayurtta bir tek yeşil yerimiz Toprak suyu, susuzluk bizleri kemirmede Anayurdun sesi de bu sularla alçaldı.(...) O kadar bağılıyız ki yurda gönül bağıyle, Öyle yoğrulmuşuz ki biz ona toprağıyle, Varsın bütün ülkemiz susuzluktan ağarsın, Yurdunda bir dikili ağaç kalmadığı gün Yerinde durduğunu görürler gene Türkün... Ayırmaya çalışmak ikisini boş emek: Türk demek yurt demektir, yurt demek de Türk demek!**
- Akın adlı oyundan alınan bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- Oyunda tarihî karakter vardır.
 - Millî duygular ön plandadır.
 - Manzum şekilde yazılmıştır.
 - Olayın geçtiği zaman belirtilmiştir.
 - Vatana bağlılık duygusu anlatılmıştır.

1. Garip şairinin önemli bir ismi olan sanatçı, tiyatro oyunlarında genelde toplumsal konuları işlemiştir. Hayatın hem gülünç hem de trajik yönlerini bir araya getirdiği dram türünde eserler vermiştir. *İçerdekliler*, *Ölümsüzler*, *Mikado'nun Çöpleri* adlı eserleri vardır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orhan Veli Kanık
- B) Turgut Uyar
- C) Melih Cevdet Anday
- D) Oktay Rifat Horozcu
- E) Ülkü Tamer

Çözüm:

Metinde sözü edilen ve eserleri verilen sanatçı Melih Cevdet Anday'dır.

Cevap: C

3. I. Absürt tiyatro
II. Türk tiyatrosunun Shakespeare'i
III. Tarihî şahsiyetler
IV. Radyo tiyatrosu

Numaralanmış kavramlar aşağıdakilerden hangisiyle eşleşmez?

- A) Refik Erduran
- B) Güngör Dilmen
- C) Turan Oflazoğlu
- D) Orhan Asena
- E) Necati Cumalı

Çözüm:

Absürt tiyatronun en önemli temsilcisi Güngör Dilmen'dir. Türk tiyatrosunun Shakespeare'i Orhan Asena'dır. Yazdığı eserlerde tarihî şahsiyetlere yer veren sanatçımız Turan Oflazoğlu'dur. Radyo tiyatrosu oyunlarıyla tanınan sanatçımız Necati Cumalı'dır. B, C, D, E seçeneklerini yukarıdaki kavramlarla eşleştiriyoruz.

Cevap: A

2. I. Toplumsal ve ekonomik sorunlar
II. Tarihî konular
III. Atatürk ilke ve inkılaplari

Numaralanmış ifadelerden hangisi 1950 sonrası Türk tiyatrosunun konularındandır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Çözüm:

1950 sonrası Türk tiyatrosunda konu olarak toplumsal ve ekonomik sorunlar, tarihî konular işlenmiştir. Fakat Atatürk ilke ve inkılaplari 1923 - 1950 yılları arasında Türk tiyatrosunda konu olarak işlenmemiştir.

Cevap: C

4. Konularını daha çok tarih ve mitolojiden alan yazar, oyunlarındaki teknikle dikkatleri çekmeyi başarır. *Midas'in Kulakları*, *Midas'in Altınları*, *Midas'in Kördüğümü* oyunlarıyla bir *Midas Üçlemesi* oluşturan yazar, absürt tiyatro alanında da Türk tiyatrosunun en önde gelen sanatçısıdır.

Bu parçada tanıtılan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Turgut Özakman
- B) Turan Oflazoğlu
- C) Güngör Dilmen
- D) Necati Cumalı
- E) Orhan Asena

Çözüm:

Metinde sözü edilen sanatçı Güngör Dilmen'dir.

Cevap: C

5. Tarihî konular ve kişiler edebiyatımızda aynı roman ve öyküde olduğu gibi tiyatro oyunlarında da çokça işlenmiş konular arasındadır. Türk edebiyatında Turgut Özakman'ın ----, Orhan Asena'nın ---- ve Turan Oflazoğlu'nun ---- adlı oyunları bunun örnekleri arasında sıralanabilir.

Parçadaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) *Resimli Osmanlı Tarihi - Ya Devlet Başa ya Kuzgun Leşe - Genç Osman*
- B) *Ocak - Hurrem Sultan - Keziban*
- C) *Resimli Osmanlı Tarihi - Genç Osman - Ya Devlet Başa ya Kuzgun Leşe*
- D) *Ya Devlet Başa ya Kuzgun Leşe - Ocak - Hurrem Sultan*
- E) *Ocak - Hurrem Sultan - Genç Osman*

Çözüm:

Resimli Osmanlı Tarihi Turgut Özakman'a, *Ya Devlet Başa ya Kuzgun Leşe* Orhan Asena'ya, *Genç Osman* Turan Oflazoğlu'na ait eserlerdir.

Cevap: A

6. (I) Cumhuriyet Dönemi Türk tiyatrosu 1980'li yıllarda sonra durgun zamanlar geçirmiştir, toplumsal konulardan uzaklaşarak bireysel temalara yönelik gerçekleşmiştir. (II) Bu dönemde eski oyunları yeniden canlandırma çabaları öne çıkmıştır. (III) Daha çok bireysel temalara, tarihî olay ve şahsiyetlerin yaşam öykülerine yönelik söz konusu olmuştur. (IV) Osmanlı tarihinden ilgi çeken olaylar ve şahsiyetler oyunlaştırılmış, Orhan Asena ve Güngör Dilmen Osmanlı tarihi ile ilgili başarılı örnekler vermişlerdir. (V) Ayrıca bu dönemde absürt tiyatro özellikleri taşıyan örnekler de sahnelenmiştir.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisinde bilgi yanlışlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Çözüm:

Güngör Dilmen, Osmanlı tarihini konu olarak işlememiştir.

Cevap: D

7. **BAYEZİT:** Kime karşı ne suç işlemişsek ona hesap vermek isteriz Paşa! Sizin aracılığınızla değil doğrudan doğruya kendisine. Siz çekilin aradan.

SOKULLU: Hünkârimız, Efendimiz buyurdular ki...

BAYEZİT: (Sinirli) Sizin Hünkâr Efendiniz, benim Hünkâr babam. Ve bize yüklenmek istenen suç bir efendiden çok, bir babaya karşı işlendiği zaman daha iğrenç oluyor. Daha korkunç oluyor.

SOKULLU: (Saygılı) Kimse size bir suç yüklemek istemiyor Şehzade'm.

Bu parça aşağıdakilerden hangisinin oyunundan alınmış olabilir?

- A) Güngör Dilmen
- B) Oğuz Atay
- C) Refik Erduran
- D) Orhan Asena
- E) Behçet Necatigil

Çözüm:

Orhan Asena, tiyatrolarında ağırlıklı olarak tarihî konuları ele almaktadır. Verilen metin *Ya Devlet Başa ya Kuzgun Leşe* adlı tiyatro eserinden alınmıştır. Bu eserde de Bayezit, Sokullu gibi tarihî şahsiyetlere yer verildiği görülmektedir.

Cevap: D

8. I. *Deli Dumrul*
II. *Ben Anadolu*
III. *Kral Üşümesi*
IV. *Göç*
V. *Gazoz Ağacı*

Numaralanmış eserlerden hangisi farklı türde yazılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Çözüm:

I, II, III, IV numaralı öncüllerde verilen eserler tiyatro türünde yazılmıştır. V numaralı öncülde adı geçen eser hikâye türünde kaleme alınmıştır.

Cevap: E

9. I. Oyunda orta yaşılı, temiz kalpli, kendi hâlinde bir küçük memur olan koca ile gösteriş meraklısı, görgüsüz karısı arasındaki çatışma işlenir.
II. Oyunda, 31 Mart Vakası'ndan 1970'lere kadar gelişen toplumsal olaylar oyun kahramanları Vicdani ve Efruz'un hayatlarına paralel olarak anlatılır. Oyun iki karakter arasındaki tezat üzerine kurulmuştur.
III. Oyunda paranın hayatımızdaki yeri ele alınmıştır. Hayatını sadece para ve iktidar üzerine kuran kahramanın hikâyesi anlatılmaktadır.
IV. Oyun erkek egemen törelere başkaldıran Zehra'nın dramını konu alır.

İçerikleri verilen eserler aşağıdakileri eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) *Kurban*
B) *Gözlerimi Kaparım Vazifemi Yaparım*
C) *Ayna*
D) *Hep ve Hiç*
E) *Deli Dumrul*

Çözüm:

I numaralı öncülde Cevat Fehmi Başkut'un *Ayna*, II numaralı öncülde Haldun Taner'in *Gözlerimi Kaparım Vazifemi Yaparım*, III numaralı öncülde Vedat Nedim Tör'ün *Hep ve Hiç*, IV numaralı öncülde Güngör Dilmen'in *Kurban* adlı eserlerinin içeriklerine yer verilmiştir. Güngör Dilmen'in *Deli Dumrul* adlı eseriyle ilgili bilgi verilmemiştir.

Cevap: E

10. Aşağıdaki eserlerden hangisi diğerlerinden farklı bir yazara aittir?

- A) *Yar Bana Bir Eğlence*
B) *Zilli Zarife*
C) *Yemenimin Uçları*
D) *Eşeğin Gölgesi*
E) *Huzur Çıkmazı*

Çözüm:

A, B, D, E seçenekleri Haldun Taner'e ait eserlerdir. *Yemenimin Uçları* adlı eser Refik Erduran'a aittir.

Cevap: C

11. Aşağıdakilerden hangisi 1970 sonrası Türk tiyatrosunun özelliklerinden değildir?
- A) Bu dönem Türk tiyatrosu, 1960'larda başlayan geleneğin bir devamı niteliğindedir.
B) Bu dönemde eski kuşak yazarlar yazmaya devam etmiş, yeni bir kuşak yazar yetişmemiştir.
C) Bu dönemde Türk tiyatrosu öz, teknik, biçim ve oyun yazarlığı açısından büyük gelişme göstermiştir.
D) Bu dönemde oynlarda tema çeşitliliği artmıştır, oynlarda genellikle toplumsal sorunlar ele alınmıştır.
E) Epik ve uyumsuz tiyatro oyunları kaleme alınmıştır.

Çözüm:

A, C, D, E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Bu dönemde oyun yazarlığında eski kuşakla beraber yeni bir yazar kuşağı da yetişmiştir: Güngör Dilmen, Melih Cevdet Anday, Orhan Asena, Adalet Ağaoğlu, Başar Sabuncu vb.

Cevap: B

12. *Nalınlar*, İzmir'in Urla ilçesi civarında yaşanan bir aşk hikâyesini anlatan iki perdelik bir töre komedisidir. Köyün delikanlıklarından Osman Yavaş, Esma'nın kızı Seher'e âşiktir. Ancak köy muhtarı kendi lehine şahitlik yapmadığı için kırgın olduğu Osman'ın Seher'le bir araya gelmesine engel olmak istemektedir. Diğer taraftan Seher'in ağabeyi de ailesinden kalan mirası paylaşmak için kardeşini zengin biriyle evlendirmek istemektedir.

Parçada söz edilen eserin yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Turan Oflazoğlu
B) Necati Cumalı
C) Orhan Asena
D) Haldun Taner
E) Güngör Dilmen

Çözüm:

Metinde söz edilen eserin yazarı Necati Cumalı'dır.

Cevap: B

Notlarım

- 1. Aşağıdakilerden hangisi 1950 sonrası Türk tiyatrosunun özelliklerinden değildir?**
- A) Tiyatroda teknik ve konu çeşitliliği bakımından ilerleme sağlanmıştır.
 - B) Dünyadaki tiyatro gelişmeleri takip edilerek başarılı eserler verilmiştir.
 - C) Hem devletin tiyatroya destek vermesi hem de özel tiyatroların açılmasıyla tiyatrodaki gelişim üst noktaya ulaşmıştır.
 - D) En çok Türk tarihiyle ilgili konularda eserler kaleme alınmıştır.
 - E) Başka türlerde eser veren birçok yazar aynı zamanda tiyatroya da ilgi göstermiştir.
- 2. Aşağıdakilerden hangisi 1950 sonrası Türk tiyatrosunda işlenen konulardan değildir?**
- A) Göç
 - B) Kentleşme
 - C) Hayal - hakikat çatışması
 - D) Kültürel çatışma
 - E) Topluma adaptasyon
- 3. Aşağıdakilerden hangisi Türk tiyatrosunda yaşanan sorunları çözmek için 1960 - 1980 arasında atılan adımlardan değildir?**
- A) Tiyatro binalarının sadece devlet tarafından yapılması
 - B) Akademik düzeyde tiyatro eğitimlerinin verilmesi
 - C) Tiyatro konusunda bilimsel araştırmaların artırılması
 - D) Tiyatro eleştirisinin gelişmesi için çaba gösterilmesi
 - E) Tiyatronun sorunlarına dair kongrelerin düzenlenmesi
- 4. Aşağıdakilerden hangisi 1950 sonrası Türk tiyatrosunda eser veren sanatçılardan değildir?**
- A) Haldun Taner
 - B) Hüseyin Suat Yalçın
 - C) Aziz Nesin
 - D) Turgut Özakman
 - E) Melih Cevdet Anday
- 5. Bu tiyatro türünde yazar hayatı ve sahneye eleştirel bir gözle yaklaşılabilmektedir. Sahnedekinin bir oyun olduğunu seyirciye hatırlatmak, izleyiciyi gözlemci yaparak onu etkin konuma sokarak bir yargıya varmak istenir. Bertolt Brecht "Burası bir tiyatro sahnesi ve sizler de izleyicileriniz." diyerken seyirciyi oyuncunun dışında tutmuştur. Bu tiyatro anlayışını Türk edebiyatında ilk olarak benimseyen *Keşanlı Ali Destanı* ile Haldun Taner'dır.**
- Bu parçada söz edilen tiyatro türü aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Göstermeci tiyatro
 - B) Epik tiyatro
 - C) Absürt tiyatro
 - D) Kabare tiyatrosu
 - E) Tuluat tiyatrosu
- 6. Edebiyatımızın en önemli absürt tiyatro örneği sayılan ---- adlı eserde Batı'nın gelişmişlik ve gelişmemişlik kavramları ile Doğu'nun madde ve duygusal kavramları karşı karşıya getirilip değerlendirilir.**
- Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki eserlerden hangisi getirilmelidir?**
- A) *Midas'in Kulakları*
 - B) *Bir Kilo Namus*
 - C) *Hurrem Sultan*
 - D) *Canlı Maymun Lokantası*
 - E) *Fehim Bey Konağı*

7. I. *Buzlar Çözülmenden* ve *Paydos* adlı eserleriyle ünlüdür.
II. Türkiye dışında oyunu sahnelenen ilk Türk oyun yazarıdır.

Verilen bilgiler aşağıdaki yazarlardan hangisiyle ilgilidir?

- A) Oğuz Atay
- B) Recep Bilginer
- C) Refik Erduran
- D) Muhsin Ertuğrul
- E) Cevat Fehmi Başkut

8. Aşağıdakilerden hangisi tiyatro türündeki yapıtlarıyla tanınan bir yazar değildir?

- A) Sabahattin Eyüboğlu
- B) Güngör Dilmen
- C) Haldun Taner
- D) Refik Erduran
- E) Recep Bilginer

9. Aşağıdaki tiyatro eserlerinden hangisi Haldun Taner'e ait değildir?

- A) *Huzur Çıkmazı*
- B) *Fazilet Eczanesi*
- C) *Paydos*
- D) *Sersem Kocanın Kurnaz Karısı*
- E) *Gözlerimi Kaparım Vazifemi Yaparım*

10. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelarından hangisi yanlışdır?

- A) Haldun Taner - *Zilli Zarife*
- B) Güngör Dilmen - *Genç Osman*
- C) Turgut Özakman - *Ah Şu Gençler*
- D) Turan Oflazoğlu - *Kösem Sultan*
- E) Orhan Asena - *Hurrem Sultan*

11. Sanatçıya 1979 yılında ödül kazandıran *Fehim Paşa Konağı*, 1908 yılında 2. Meşrutiyet'in arifesinde Abdülhamit'in son günlerinde geçer. Eski Kabadayı Rasim Baba'nın oğlu Yusuf, gölge oyunuyla ilgilenmektedir. Bu durum Rasim Baba'ya rahatsız etmektedir. Oğlunun da kendisi gibi Fehim Paşa'ya bağlı ünlü bir kabadayı olmasını isteyen Rasim Baba, oğlunu Fehim Paşa'nın konağına götürür. Yusuf'un karagöz oynatıcısı olduğu öğrenilince bizzat Fehim Paşa tarafından gölge oyuncusu olarak görevlendirilir. Bir de Fehim Paşa'nın kızına âşık olunca eğlenceli olaylar dizisi gelişir.

Bu parçada söz edilen eserin yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Turgut Özakman
- B) Haldun Taner
- C) Vasif Öngören
- D) Güngör Dilmen
- E) Necip Fazıl Kısakürek

12. Edebiyat dünyasına şairleri ile giren sanatçı; şairlerinden başka hikâye, tiyatro, roman türünde de eserler vermiştir. Eserlerinde insan - çevre - kâinat münasebetlerini araştırmaya yönelik bir tutum görülen sanatçı, özellikle tiyatro türünde psikolojik öğeleri ve biçim arayışlarını öne çıkarmıştır. *Tersine Dönen Şemsiye*, *Kahvede Şenlik Var*, önemli tiyatro eserlerinden bazılıdır.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Haldun Taner
- B) Melih Cevdet Anday
- C) Sabahattin Kudret Aksal
- D) Tarık Buğra
- E) Cevat Fehmi Başkut

13. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) *Fazilet Eczanesi* - Haldun Taner
- B) *Harput'ta Bir Amerikalı* - Cevat Fehmi Başkut
- C) *Sular Aydınlanıyordu* - Nezihe Meric
- D) *Kral Üşümesi* - Adalet Ağaoğlu
- E) *Kurban* - Güngör Dilmen

1. ---- sahnede gösterilenlere aldanmamak gerektiğini, bunun bir oyundan ibaret olduğunu vurgular. Sahne ile seyirci arasında yakın bir diyalog vardır. Oyuncular zaman zaman seyircilere seslenirler ve sahnede gösterilenlerin bir oyundan ibaret olduğunu hatırlatırlar.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Epik tiyatro
- B) Melodram
- C) Kabare tiyatrosu
- D) Operet
- E) Dram

2. (I) 1960'larda gelişen siyasi ve sosyal olaylarla edebiyatımızda yeni bir dönem başlar. (II) Bu dönemde eskiye göre daha özgür bir ortam oluşur. (III) Türk tiyatrosu da bu ortamda daha zengin ve derin bir içerik kazanır. (IV) Yazarlar dili ağır, söz sanatlarıyla bezeli sanatkârane eserler kaleme alırlar. (V) Bu sebeplerle 1960'ların her açıdan Türk tiyatrosu için parlak bir dönem olduğu söylenebilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlısı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

3. 1950 sonrası Türk tiyatrosunun dikkat çeken en önemli özelliği tema zenginliğidir. Oyunlarda iç ve dış göç, gecokondulasma, kültür farklılığı, kültürler arası çatışma, uyumsuzluk, yabancılama, işçi - köylü çatışması, orta sınıf ailelerin yaşadığı toplumsal ve ekonomik sorunlar vb. temalar ele alınır.

Aşağıdakilerden hangisi bu anlayışla eser veren sanatçılardan değildir?

- A) Muhsin Ertuğrul
- B) Melih Cevdet Anday
- C) Refik Erduran
- D) Turgut Özakman
- E) Nezihe Meriç

4. **Türk tiyatrosuna 1960'lı yıllarda giren absürt tiyatro ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlışdır?**

- A) Bu tiyatro türünde karşılıklı konuşmalarda sorulan sorulara verilen yanıtlar, uyumsuz ve saçma yanıldır.
- B) Klasisizm akımına dayanan bir tiyatro türüdür.
- C) Absürt tiyatro türünde serim, düğüm ve çözüm bölümleri dikkate alınmaz.
- D) Geleneksel tiyatronun kurallarına ve düzenine bağlı kalınmamış, dekor reddedilmiştir.
- E) Türk edebiyatında absürt tiyatronun ilk temsilcisi Günther Dilmen olup bu türdeki eseri ise *Canlı Maymun Lokantası*'dır.

5.
 - I. Oyun türünde adını duyurmuş olan sanatçımızdır.
 - II. Tiyatro tenkitleri ve mizahi hikâyeler de kaleme almıştır.
 - III. Köy romanları da yazmıştır.

Özellikleri verilen *Bir Kilo Namus*, *Canavar Cafer* gibi eserlerin de sahibi olan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cevat Fehmi Başkut
- B) Nezihe Meriç
- C) Necati Cumalı
- D) Turgut Özakman
- E) Refik Erduran

6. **Aşağıdakilerden hangisi 1980 sonrası Türk tiyatrosunun özelliklerinden değildir?**

- A) Toplumsal konulardan uzaklaşarak bireysel temalara yönelik gelişmiş.
- B) 1980'li yıllarda ortaya çıkan gelişmeler diğer sanat dallarını olduğu gibi Türk tiyatrosunu da olumsuz etkilemiştir.
- C) 1980 sonrasında tiyatro durgunluk dönemine girmiş; gücünü, çeşitliliğini ve coşkusunu büyük ölçüde yitirmiştir.
- D) Sanatçılar ağır bir dille "Sanat, sanat içindir." anlayışyla okunmak için eserler yazmışlardır.
- E) 1980 sonrasında müzikaller sahnenlemiş ya da eski oyunları yeniden canlandırma çabaları öne çıkmıştır.

7. Gazetecilik yönü ağır basan yazar, tiyatrolarında çoğulukla toplumsal aksaklıları işler. Tiyatrolarının az sözcükle çok düşünce dile getirdiğini söyleyen sanatçı bu yönüyle tiyatroyu özellikle roman türünden ayırmıştır. *Parkta Bir Sonbahar Günüydü*, *Gazeteciden Dost*, *İsyancılar*, *Ben Devletim*, *Sarı Naciye* eserlerinden bazilarıdır.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orhan Asena
- B) Muhsin Ertuğrul
- C) Aziz Nesin
- D) Recep Bilginer
- E) Melih Cevdet Anday

8. Edebiyat yaşamına şiir ve öykü yazarak başlayan yazar, 1950 yılından sonraki Türk edebiyatının en önemli tiyatro yazarlarından olmuştur. Aldığı ödüller, tiyatroya katkıları ve yazdığı eserler nedeniyle "Türk tiyatrosunun Shakespeare'i" olarak anılan sanatçının ilk oyunu *Tanrılar ve İnsanlar'dır.*

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orhan Asena
- B) Cevat Fehmi Başkut
- C) Ahmet Kutsi Tecer
- D) Haldun Taner
- E) Muhsin Ertuğrul

9. Modern sonrası Türk edebiyatında postmodern romanın öncü isimlerinden Oğuz Atay'ın ölümünden sonra sahnelenen tek oyunu olan ---- insanın kendisi, çevresi ve içinde bulunduğu koşullarla etkileşiminin ironik bir dille anlatılması üzerine kuruludur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Tutunamayanlar*
- B) *Tehlikeli Oyunlar*
- C) *Korkuyu Beklerken*
- D) *Eylembilim*
- E) *Oyunlarla Yaşayanlar*

10. **BÜYÜKANNE:** Uşaklar! (Dikkatle mutfağa bakar, ağızı kıpırdar Tarık bağırdığı için ona öfkeli.) Uşaklar!

SAFİYE: (Solgun yüzlü, yorgun, büyukanmeye karşı yumuşak) Yine ne var anne?

BÜYÜKANNE: Niçin bağıryior bu adam? Bilmiyor mu ben hastayım?.. Uşaklar, hizmetçiler nerede?

SAFİYE: Yoklar.

BÜYÜKANNE: Nasıl yoklarmış?

SAFİYE: Bilmiyorum.

BÜYÜKANNE: Kim izin verdi onlara? Biri baksın bura-yaya...

Bu parçaya ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlışdır?

- A) Karşılıklı konuşmalardan oluşmuştur.
- B) Devrik cümlelerle şîirsel anlatım sağlanmıştır.
- C) Göstermeye bağlı metin özelliği taşımaktadır.
- D) Günlük hayatı karşılaşılabilen bir kesit verilmiştir.
- E) Anlaşılır bir dille kaleme alınmıştır.

11. Aşağıdaki tiyatro eserlerinden hangisi *Güngör Dilmen'e ait* değildir?

- A) *Akad'ın Yayı*
- B) *Bağdat Hatun*
- C) *Ben Anadolu*
- D) *Troya İçinde Vurdular Beni*
- E) *Çatıldaki Çatılar*

1. **HİDAYET:** Kokuyu aldılar hemen.

ZİLHA: Ne kokusu?

HİDAYET: Abim bugün tahliye oluyor ya.

ZİLHA: Tahliye mi oluyor?

NURİ: Eh, her gecenin bir sabahı var. (Onlara bakar.) Çanlarına ot tıkanacak abim çıkışınca. İsterler mi?

Bu parça aşağıdakilerden hangisinden alınmıştır?

- A) *Canlı Maymun Lokantası*
- B) *Gözlerimi Kaparım Vazifemi Yaparım*
- C) *Keşanlı Ali Destanı*
- D) *Elif Ana*
- E) *Ben Anadolu*

2. (I) 2. Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıkan ve hayatın akla aykırılığını, bilinen tüm sanatsal uyumları bozarak sahneye getiren tiyatro akımına göstermeci tiyatro adı verilmiştir. (II) Bu anlayış Türk edebiyatında 1960'lı yılların sonuna doğru etkili olmuştur. (III) Umutsuzluk, korku, anlamsızlık, topluma ve kendine yabancılama insanlar ön plana çıkarılmıştır. (IV) İnsanın yaşamındaki saçmalıklar ve uyumsuzluklar ele alınmıştır. (V) Bu tiyatro anlayışı ile birlikte geleneksel tiyatrolarda hem kurgusal hem de anlamsal birtakım değişiklikler görülmüştür.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisinde bilgi yanılışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

3. Şiriller yazan; Batı, divan ve halk şirini çok iyi bilip onların özelliklerinden yararlanan sanatçı asıl olarak kendini tiyatroya adamıştır. Tiyatrolarında çoğulukla tarihî konular işlemiştir. *Kösem Sultan*, *Cem Sultan*, *Deli İbrahim* eserlerinden bazlarıdır.

Yukarıda söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Turgut Özakman
- B) Turan Oflazoğlu
- C) Cevat Fehmi Başkut
- D) Refik Erduran
- E) Orhan Asena

4. ---- *Cengiz Han'in Bisikleti*'nde eski yaşam biçiminden kurtulmaya çalışan bir erkeğin tutumuyla Batılılaşmanın yanlış anlaşılması ele alır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Refik Erduran
- B) Orhan Asena
- C) Turan Oflazoğlu
- D) Haldun Taner
- E) Güngör Dilmen

5. **Aşağıdakilerden hangisi Turan Oflazoğlu ve Orhan Asena'nın ortak özelliklerindendir?**

- A) Millî Edebiyat Dönemi yazarı olmaları
- B) Siyasal eleştiri türünde tiyatro yazmaları
- C) Osmanlı tarihinden esinlenerek eserler yazmaları
- D) Roman ve öykü türünde eserler kaleme almaları
- E) Kabare tiyatrosunun Türk edebiyatındaki en önemli temsilcileri olmaları

6. Edebiyatın her türünde eserleri olan çok yönlü sanatçı; eserlerinde günlük izlenimleri, Ege köylüsüyle Anadolu insanın çaresizliklerini, Ege'deki tütün üreticileriyle işçilerin sorunlarını işler. Oyunlarını "yaşadıklarının altın çizmek" için kaleme aldığı söylenen sanatçı; *Boş Beşik*, *Vur Emri*, *Ezik Otlar* gibi oyunları kaleme almıştır.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Kutsi Tecer
- B) Necati Cumalı
- C) Behçet Necatigil
- D) Cevat Fehmi Başkut
- E) Güngör Dilmen

7. Oyunlarıyla tiyatro edebiyatımıza önemli katkıda bulunan yazarlarımızdanır. Kendi türünde bir başyapıt olan *Ocağıta öyküyü sağlam bir yapıya oturttuğu, karşılıklı konuşmaları gerçek bir alışveriş ve sürükleyici bir etki tepki biçiminde örgütlediği, oyunun duygusal öyküsüne sevecen ve tatlı bir tavırla yaklaştığı görülür.*

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Oktay Rifat Horozcu
- B) Nazım Kurşunlu
- C) Recep Bilginer
- D) Orhan Asena
- E) Turgut Özakman

8. Aşağıdaki eserlerden hangisi farklı bir türde yazılmıştır?

- A) *Keziban*
- B) *Yemenimin Uçları*
- C) *Toroslardan Öteye*
- D) *Ayarsızlar*
- E) *Günlerin Götürdüğü*

9. I. *Tanrılar ve İnsanlar*

- II. *Ya Devlet Başa Ya Kuzgun Leşe*
- III. *Fadik Kız*

Numaralanmış oyunlardan hangisi Orhan Asena'nın konusunu tarihten alan eserlerindendir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) Yalnız II
- E) I, II, III

10. Aşağıdakilerden hangisinde aynı yazara ait oyular bir arada verilmemiştir?

- A) *İsyancılar - Sarı Naciye - Gazeteciden Dost*
- B) *Eşeğin Gölgesi - Astronot Niyazi - Ha Bu Diyar*
- C) *IV. Murat - Sokrates Savunuyor - Kösem Sultan*
- D) *Simavnalı Şeyh Bedrettin - Atçalı Kel Mehmet - Keşanlı Ali Destanı*
- E) *Cengiz Han'ın Bisikleti - Büyük Jüstinyen - Uçurtmanın Zinciri*

11. Radyo programcılığı ile radyofonik oyun temeli ve pratiğinden beslenen mesleki arka planla tiyatro eserleri kaleme almış olan sanatçı; psikolojik boyutlu ve sosyal eleştiri içerikli oyunları, kadın ve aile sorunları, eğitim meseleleri, birey ve toplum konularını eserlerinde işlemiştir. *Çatıldaki Çatık, Tombala, Evcilik Oyunu* önemli eserlerinden bazalarıdır.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Haldun Taner
- B) Güngör Dilmen
- C) Turgut Özakman
- D) Adalet Ağaoğlu
- E) Orhan Asena

12. Aşağıdaki eser - yazar eşleştirmeinin hangisinde yanılılık yapılmıştır?

- A) *Birtakım İnsanlar - Oktay Rifat Horozcu*
- B) *Günün Adamı - Haldun Taner*
- C) *Canavar Cafer - Refik Erduran*
- D) *Deli Dumrul - Orhan Asena*
- E) *Kanaviçe - Turgut Özakman*

1. (I) 1950 sonrası Türk tiyatrosu konu bakımından ve kullanılan teknikler bakımından eskiye göre ileri seviyelere ulaşmıştır. (II) Hem devletin tiyatroya destek vermesi hem de özel tiyatroların açılmasıyla tiyatrodaki gelişim üst noktaya varmıştır. (III) Bu dönemde "yansıtmacı" ve "göstermeci" tiyatro tekniklerinden yararlanılmıştır. (IV) Göstermeci tiyatrodada seyirciye, sürekli gösterilen gerçeğin bir oyun olduğu çeşitli yöntemlerle anımsatılır. (V) Yansıtmacı tiyatrodada ise toplumun karmaşık yapısını, toplumsal ilişkilerin dialekтик orgüsü ortaya sermek, seyircinin bu konularda düşünce üretmesini ve bilişlenmesini sağlamak amaçlanmaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. • 1950 sonrasında önemli oyun yazarlarından biridir.
• Eserlerinin ortak özelliği trajikomik olaylar içermesidir.
• Oyunlarındaki karakterler günlük yaşamda karşılaşabileceğimiz kişilerdir.
• *Fatih*, *Branda Bezi*, *Çığ* gibi eserleri vardır.

Özellikleri sıralanan yazar aşağıdakilerden hangisidır?

- A) Nazım Kurşunlu
B) Turan Oflazoğlu
C) Orhan Asena
D) Turgut Özakman
E) Nezihe Meriç

3. I. *Keşanlı Ali Destanı*
II. *Mikado'nun Çöpleri*
III. *Sevdican*
IV. *Keziban*

Numaralanmış eserlerle aşağıdaki yazarlar eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Nezihe Meriç
B) Turan Oflazoğlu
C) Oktay Rifat Horozcu
D) Haldun Taner
E) Melih Cevdet Anday

4. I. Bir köy ağasının köylünün mallarını ve topraklarını alarak köylüyü sömürmesi ve köy gençlerinden birinin ağaya oynadığı oyun anlatılmıştır.
II. Sultan İbrahim'in yaptığı iç savaşın anlatıldığı tiyatro eseridir.

Parçada söz edilen eserler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) *Allah'ın Dediği Olur - Deli İbrahim*
B) *Keziban - Kösem Sultan*
C) *Sokrates Savunuyor - Deli İbrahim*
D) *Allah'ın Dediği Olur - Kösem Sultan*
E) *Keziban - Allah'ın Dediği Olur*

5. **Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelarından hangisi yanlıştır?**

- A) Haldun Taner - *Fazilet Eczanesi*
B) Orhan Asena - *Genç Osman*
C) Güngör Dilmen - *Midas'ın Kördüğümü*
D) Refik Erduran - *Cengiz Han'ın Bisikleti*
E) Recep Bilginer - *Sarı Naciye*

6. Daha çok modernist anlayışla yazdığı roman ve öykülerle bilinen yazar; *Sular Aydınlanıyordu*, *Çin Sabahı* gibi oyunlar da kaleme almıştır. *Sular Aydınlanıyordu*, dokuz farklı karaktere sahip kadının bir olay içerisinde yer alışını anlatmakta; *Çin Sabahı* da toplumun çok farklı kesimlerinden gelen, mutluluğu yakalayamamış, duyarlı, sevecen iki kadının hüzün dolu öyküsü aktarılmaktadır.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pınar Kür
B) Adalet Ağaoğlu
C) Latife Tekin
D) Buket Uzuner
E) Nezihe Meriç

- 7. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlışdır?**
- A) Oktay Rifat Horozcu - *Çil Horoz*
 - B) Necati Cumalı - *Boş Beşik*
 - C) Vedat Nedim Tör - *Gazeteciden Dost*
 - D) Turan Oflazoğlu - *Sokrates Savunuyor*
 - E) Turgut Özakman - *Ocak*
- 8. Türk tiyatro tarihinde adı klasikler arasında geçen 1965 yılında Cevat Fehmi Başkut tarafından kaleme alınan eser, bugüne kadar birçok tiyatro topluluğunda sergilendi. Ayrıca kitap hâlinde yayımlanan eser, *Deli Deli Küpeli* adıyla sinema filmi olarak da uyarlandı.**
- Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) *Karayar Köprüsü*
 - B) *Atçalı Kel Mehmet*
 - C) *Zengin Mutfağı*
 - D) *Buzlar Çözülmenden*
 - E) *Kral Üşümesi*
- 9. Aşağıdakilerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?**
- A) *Biraz Gelir misiniz, Toros Canavarı, Hadi Öldürsenе Canikom* gibi tiyatro oyunları kaleme alan Aziz Nesin, hayatın gülünç yanlarını eserlerinde işleyen, üretken bir yazardır.
 - B) Hikâye türünden tiyatroya geçen Necati Cumalı, tiyatrolarında da yaşama sevinciyle yüklü günlük izlenimlerin güzelliklerini, Anadolu insanının çaresizliklerini, aşk ve sevgi konularını işlemiştir. *Boş Beşik, Ezik Ötlar, Vur Emri* tiyatro oyunlarından bazilarıdır.
 - C) *Rahati Kaçan Ağaç, Telgrafhane, Yan Yana, Tandırık Dünya* gibi tiyatro oyunlarıyla tanınan Orhan Veli Kanık, pek çok türde eser vermesine rağmen şiirleriyle tanınır.
 - D) Eserlerinde insan - çevre - kainat münasebetlerini araştırmaya yönelik bir tutum görülen Sabahattin Kudret Aksal'ın özellikle yazdığı tiyatrolarla ölmeliğe ulaştığı söylenebilir. *Odada Üç Ayna, Tersine Dönen Şemsije, Kahvede Şenlik Var* onun önemli oyunlarından bazilarıdır.
 - E) Türk edebiyatında daha çok oyun yazarı olarak tanınan Vedat Nedim Tör'ün paranın hayatımızdaki yerini anlatan *Hep ve Hiç*, iki çocuk babası bir adamın bir iş kazasında gözlerini kaybetmesiyle hem kendi hem de eşinin yaşadığı sıkıntıları anlatan *Kör* gibi tiyatro oyunları vardır.
- 10. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**
- A) Haldun Taner - *Yâr Bana Bir Eğlence*
 - B) Refik Erduran - *Gültepe Oyunları*
 - C) Yahya Akengin - *Aile Bağları*
 - D) Orhan Asena - *Tanrılar ve İnsanlar*
 - E) Recep Bilginer - *Parkta Bir Sonbahar Günüydü*
- 11. Aşağıdaki eser - yazar eşleştirmelerinin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?**
- A) *Dikkat Köpek Var* - Melih Cevdet Anday
 - B) *Cem Sultan* - Orhan Asena
 - C) *Şerefiye* - Başar Sabuncu
 - D) *Kördövüşü* - Tuncer Cücenoglu
 - E) *Utanç Dünyası* - Recep Bilginer
- 12. Cumhuriyet Dönemi şair ve tiyatro yazarlarından Edebiyata şiir yazarak başlayan sanatçının tiyatro eserlerinde Yunan trajedilerinin etkisi görülür. Konularını Türk ve Yunan efsanelerinden alan bu oyunlarda humanist görüşe ağırlık verilmiştir. *Helena* adlı oyunu manzum olarak Almancaya çevrilmiş ve Avusturya'da yapılan Milletlerarası Tiyatro Eserleri Yarışması'nda ikincilik kazanmıştır. En önemli tiyatrolarından birisi de *Oğuzata*'dır.**
- Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Behçet Necatigil
 - B) Adalet Ağaoğlu
 - C) Refik Erduran
 - D) Selahattin Batu
 - E) Haldun Taner

1.

	Biyografi	Otobiyografi
I	Üçüncü kişili anlatım kullanılır.	Birinci kişili anlatım kullanılır.
II	Nesnel bir anlatım使用ur.	Anlatımda öznellik ağır basar.
III	Hafızaya dayanır.	Bilgi, belge ve tanıklara dayanır.
IV	Kişinin hayatını başkası anlatır.	Kişi hayatını kendisi anlatır.
V	Dolaylı bir anlatım vardır.	Doğrudan bir anlatım vardır.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

III numaralı seçenekte biyografi bilgi belge ve tanıklara dayanırken otobiyografisinin yazımı hafızaya dayanır.

Cevap: C

2. **Aşağıdakilerden hangisi kişisel hayatı konu alan öğretmeni metin türlerindendir?**

- A) Makale - deneme
B) Roman - hikâye
C) Sohbet - fıkra
D) Masal - fabl
E) Biyografi - otobiyografi

Çözüm:

Kişisel hayatı konu alan metinler anı, mektup, günlük, biyografi, otobiyografi gibi metin türlerinden oluşur. E seçenekinde biyografi ve otobiyografi kişisel hayatı konu alan metin türlerindendir.

Cevap: E

3. Önemli kişilerin hayatını kurgusal bir biçimde işleyen eserlere biyografik roman denir.

Aşağıda verilen eserlerden hangisi biyografik roman türünde yazılmıştır?

- A) *Bir Bilim Adamının Romanı*
B) *Küçük Ağa Ankara'da*
C) *Mai ve Siyah*
D) *Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat*
E) *Yaprak Dökümü*

Çözüm:

A seçeneğinde yer verilen *Bir Bilim Adamının Romanı* adlı eser Oğuz Atay'ın üniversiteden hocası Mustafa İnan'ın hayatını anlattığı biyografik bir romandır.

Cevap: A

4. Mehmet, iş başvurusunda bulunmak üzere öz geçmiş yazacaktır. Öz geçmişinde aşağıdaki hususlara yer vermiştir.

- I. Son bir yıl içinde çektiği fotoğrafını kullanmıştır.
II. Öğrenim bilgilerini ters kronolojik sıra ile yazmıştır.
III. Katıldığı kurs ve sertifika programlarını belirtmiştir.
IV. Eşi ve çocukları ile ilgili bilgi vermiştir.
V. Bildiği bilgisayar programlarını belirtmiştir.

Mehmet, öz geçmiş hazırlarken numaralanmış ifadelerden hangisini yanlış yapmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

Öz geçmişte bir işe veya makama uygunluk için gereken şartların taşınıp taşınmadığı ifade edilir. Öz geçmişte aileden ve aile üyelerinden bahsedilmez.

Cevap: D

5. Tezkire ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Antoloji niteliğinde eserlerdir.
- B) Yazıldığı dönemin sosyal ve edebî hayatı hakkında bilgilere ulaşılabilir.
- C) Tarihçiler için belge ve kaynak niteliği taşıır.
- D) Mensur ve manzum şekilde yazılabılır.
- E) Günümüzdeki öz geçmişin yerini tutmaktadır.

Çözüm:

E seçenekindeki ifade hâl tercümlerinin karşılığıdır. Tezkire başkaları tarafından kişilerin hayatının anlatıldığı eserdir.

Cevap: E

6. Manzum ve mensur eserleri ile sadece Çağatay edebiyatının değil tüm Türk edebiyatının en önemli şairlerinden biridir. Orta Asya Türk dili ve edebiyatının gelişmesine büyük katkısı olmuştur. Osmanlı şairleri onu örnek almıştır. *Mecâlisü'n Nefâis* adlı eseri Türk dilinde yazılmış ilk şairler tezkiresidir.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Âşık Çelebi
- B) Kınalızâde Hasan Çelebi
- C) Ali Şîr Nevâî
- D) Latîfî
- E) Sehî Bey

Çözüm:

Bilgi verilen *Mecâlisü'n Nefâis* adlı eserin yazarı Ali Şîr Nevâî'dir.

Cevap: C

7.

Yazar	Eser	Türü
I	Kısa Hayat Öyküm	Otobiyografi
Muallim Nâci	II	Biyografi
Sehî Bey	Heşt Behîşt	III

Bu tabloda numaralanmış yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

I	II	III
A) Abidin Dino	Osmanlı Şairleri	Tezkire
B) Nâmid Kemal	Kudemâdan Birkaç Şair	Biyografi
C) Ali Şîr Nevâî	Mecâlisü'n Nefâis	Tezkire
D) İlhan Geçer	Nâmîk Kemal	Monografi
E) İhsan Işık	Evrâk-ı Perişân	Tezkire

Çözüm:

I numaralı seçenek *Kısa Hayat Öyküm* adlı otobiyografisinin yazarı Abidin Dino'dur. II numaralı seçenek Muallim Nâci'nin biyografi türünde kaleme aldığı *Osmanlı Şairleri* adlı eseridir. III numaralı seçenekte Sehî Bey'in kaleme aldığı *Heşt Behîşt* adlı eserin türü tezkiredir.

Cevap: A

8. Aşağıdakilerden hangisi biyografi türünde eser vermemiştir?

- A) Beşir Ayvazoğlu
- B) Cahit Sıtkı Tarancı
- C) Beşir Fuat
- D) Nâmid Kemal
- E) Süleyman Nazif

Çözüm:

Beşir Ayvazoğlu *Yahya Kemal*, Beşir Fuat *Victor Hugo*, Nâmid Kemal *Evrâk-ı Perişân*, Süleyman Nazif *Mehmet Âkif* isimli biyografi türünde eserleri yazmıştır. Cahit Sıtkı Tarancı'nın biyografi türünde eseri yoktur.

Cevap: B

- 9.** I. Cumhuriyet Dönemi’nde türün gelişimi siyasi, toplumsal ve ideolojik gelişmelerden etkilenerek devam eder. Bir taraftan röportaj, portre gibi bağımsızlığını yeni ilan eden biyografik türler ortaya çıkmaya başlarken diğer yandan tarih yazıcılığının gelişmesiyle geçmişteki şahsiyetlerin bilimsel biyografları yazılır.
- II. Eski Türk edebiyatındaki biyografik metinlere yer veren kaynaklarda en çok tezkireler üzerinde durulur. Tezkire, maddi ve manevi kültürün teşekkürüne hizmet eden farklı mesleklerden kişilerin hayat ve sanatlarından bahseden türün adıdır.
- III. Bilge Kağan ve Kültigin Kitabesi birer biyografi örneğidir. Vezir Tonyukuk kendi kitabesini kendi yazdığı için bu kitabı otobiyografi kapsamında değerlendirilmelidir. Kültigin ve Bilge Kağan kitabelerini ise Yoluğ Tigin yazmıştır. Eski Türk edebiyatındaki biyografik metinlere yer veren kaynaklarda en çok tezkireler üzerinde durulur. Tezkire, maddi ve manevi kültürün teşekkürüne hizmet eden farklı mesleklerden kişilerin hayat ve sanatlarından bahseden türün adıdır. Tanzimat biyograflarında anlatılan tam anlamıyla Batılı anlamda modern birey olmasa da Tanzimat'ın sentezci bakış açısının bir gereği olarak Batı'dan gelen düşünce biçimini ve anlatım tekniklerinin Müslüman Türk bireylere uygulanmasıyla yeni yaşam öyküleri ortaya çıkar.
- Biyografi türünün Türk edebiyatındaki kronolojik gelişimi dikkate alındığında numaralandırılmış parçaların doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) II - III - IV - I
 B) III - IV - I - II
 C) IV - II - III - I
 D) III - II - IV - I
 E) I - II - III - IV

Çözüm:

Biyografi ile ilgili bilgi veren metin Türk edebiyatındaki kronolojik sırada göre şu şekilde düzenlenmelidir:

Bilge Kağan ve Kültigin Kitabesi birer biyografi örneğidir. Vezir Tonyukuk kendi kitabesini kendi yazdığı için bu kitabı otobiyografi kapsamında değerlendirilmelidir. Kültigin ve Bilge Kağan kitabelerini ise Yoluğ Tigin yazmıştır. Eski Türk edebiyatındaki biyografik metinlere yer veren kaynaklarda en çok tezkireler üzerinde durulur. Tezkire, maddi ve manevi kültürün teşekkürüne hizmet eden farklı mesleklerden kişilerin hayat ve sanatlarından bahseden türün adıdır. Tanzimat biyograflarında anlatılan tam anlamıyla Batılı anlamda modern birey olmasa da Tanzimat'ın sentezci bakış açısının bir gereği olarak Batı'dan gelen düşünce biçimini ve anlatım tekniklerinin Müslüman Türk bireylere uygulanmasıyla yeni yaşam öyküleri ortaya çıkar. Cumhuriyet Dönemi’nde türün gelişimi siyasi, toplumsal ve ideolojik gelişmelerden etkilenerek devam eder. Bir taraftan röportaj, portre gibi bağımsızlığını yeni ilan eden biyografik türler ortaya çıkmaya başlarken diğer yandan tarih yazıcılığının gelişmesiyle geçmişteki şahsiyetlerin bilimsel biyografları yazılır. Bu durumda doğru sıralama III - II - IV - I şeklinde olmalıdır.

Cevap: D

10. Biyografisi yazılacak kişiyle ilgili

- I. Kapsamlı bir araştırma yapılmalı.
 II. Olumlu tarafları ön plana çıkarılmalı.
 III. Yakın çevresi ile görüşülmeli.

yargılarından hangisi yanlıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve II E) II ve III

Çözüm:

Biyografisi yazılacak kişiye tarafsız bir tavırla yaklaşılmalı, hayatı olduğu gibi verilmelidir. Sadece olumlu tarafları değil, rencide etmeyecek şekilde olumsuz taraflarına da deşinilmelidir.

Cevap: B

11. Aşağıdakilerden hangileri kişi hayatı etrafında gelişen öğretici metin türlerindendir?

- A) günlük - hikâye
- B) şiir - biyografi
- C) makale - biyografi
- D) mektup - biyografi
- E) roman - mektup

Çözüm:

A seçeneğinde hikâye olay etrafında gelişen edebî metin, B seçeneğinde şiir coşku ve heyecana bağlı edebî metindir. C seçeneğinde makale gazete etrafında gelişen öğretici metin, E seçeneğinde roman olay etrafında gelişen edebî metin, D seçeneğinde mektup ve biyografi kişi hayatı etrafında gelişen öğretici metin türüdür.

Cevap: D

12. Mektupla ilgili aşağıdakilerden hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) Yazılış planı bütün mektup türlerinde aynıdır.
- B) Mektuplar resmî ve özel iletişim araçlarıdır.
- C) Duygular, izlenimler başkalarına aktarılır.
- D) Şekil özellikleri bakımından kalıplaşmıştır.
- E) Yazıldığı yer ve tarih bilgisine yer verilir.

Çözüm:

B, C, D, E seçenekleri mektupların genel özellikleridir. Mektup türlerinin kendine özgü planları vardır.

Cevap: A

- 13. I. Dijital kanallar vasıtasıyla iletilir.
II. Açık, yalın bir dil kullanılır.
III. Belli kurallara göre yazılır.
IV. Resim, müzik, video gibi her türlü dosya eklenebilir.**

Numaralanmış yargılara ilgili aşağıdakilerin hangisi e-posta ile mektubun ortak özelliği olabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

Çözüm:

I ve IV e-postanın ayırt edici özelliğidir. II ve III hem e-posta hem de özel mektubun özelliğidir.

Cevap: D

14. Üniversite sınavını kazandığını öğrendim. Tebrik eder, başarılar dilerim.

Bu parça aşağıdaki yazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Dilekçe
- B) E-posta
- C) İş mektubu
- D) Özel mektup
- E) Telgraf

Çözüm:

Bir haberi verme ve kutlama amacıyla kısa ve öz yazılar için telgraf kullanılır.

Cevap: E

15-16. soruları parçaya göre cevaplandırınız.

15. Benzerlerimizle konuşmak, dertleşmek ihtiyacının uzaklığa rağmen karşılaşılması yolunu mektup yazarak bulmuşuz. Sahte duyu ve sözler taşıyan mektuplar azdır. Çoğunlukla samimidir mektuplar çünkü sahibinin en çok değer verdiği duygulara tercüman olmak üzere kaleme alınır. Birçok mektubun güzelliği, manevi değeri bundan ileri geliyor. Dikkat etmişsinizdir: en beceriksiz kalem bile mektubuna bir çeşni, bir lezzet vermeye çalışır. Normal bir insanın mektubunda dahi duyguların en hararetli bir dille anlatılma gayreti sezilir. Güzel mektup yazmak yazarlara özgü bir nitelik değildir, edebiyatla alışveriş olmayan birçok kimsenin gayet ince bir kişilik belirten mektupları vardır. Hatta sade mektupları ile şöhret bulmuş ve edebiyat tarihine girmiş kimseler vardır.

Altı çizili ifadeye anlamca benzer bir kullanım aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Kardeşim Attila, bütün başlangıçlar gibi oldukça tatsız olan bu mektubu kesiyorum.
- B) Nazlı'dan ve özellikle Bülent'ten de yanıt bekliyordum, nerede!...
- C) Denemeci ve eleştirmen arkadaşlarla özellikle yaşıtmak bizim için herhâlde yararlı olacak.
- D) Dün derginizi okuyunca ve güclükle zaman bulunca yazmaya koyuldum.
- E) Bir şey diyeyim mi, şimdi şimdî bu işin tadına varıyorum ben.

Çözüm:

Çeşni kelimesi bir yiyeceğin tadı, özellik veya farklılık anlamına gelir. E seçenekinde çesni anlamına gelen “tat” kelimesi anlamca “çeşni” kelimesine en yakındır.

Cevap: E

16. Bu parçadan aşağıdaki ifadelerin hangisine ulaşılamaz?

- A) İnsanlar duyu ve düşüncelerini uzaktaki sevdiklerine anlatılır.
- B) Duygu ve düşünceler, çoğunlukla samimi bir şekilde dile getirilebilir.
- C) Herkes sevdiklerine duygularını anlatan mektup yazabilir.
- D) Yazarların yazdığı mektuplar dergide yayımlanarak kalıcı hâle getirilir.
- E) Sıradan insanlar duygularını içten bir anlatımla etkileyici bir şekilde yazabilir.

Çözüm:

A, B, C, E seçeneklerine parçadan ulaşılabilir. D seçeneğinde yazarların yazdığı mektuplar olarak sınırlanılsa da parçaada yazar olarak bir sınırlama yapılmamıştır.

Cevap: D

17. Kişilerin duyu ve düşüncelerini, duyurmak istedikleri bilgileri yazı, grafik, ses, resim, video vb. destekleyerek yazdıkları web tabanlı yayıldır. Okuyucular bu türde, yazara yorumlarını anında iletebilirler.**Bu parçaada aşağıdaki türlerden hangisi ile ilgili bilgi verilmektedir?**

- A) Anı
- B) Blog
- C) E-posta
- D) Günlük
- E) Mektup

Çözüm:

Bloglar; web tabanlı, güncel olanlardan eski olana doğru sıralanan bir türdür.

Cevap: B

18. Aşağıdakilerden hangisi bir mektuptan alınmış olabilir?

- A) Salzburg'a güneşle yağmur karışımı bir havada girdim. Bütün bir ağustos sonu ve eylül başlangıcı konukluğunun çoğu günleri daha çok yağmurlu, arada bir de güneşli geçti. Mozart'ın doğduğu kent diye milyonlarca renk renk broşürün bütün dünya gezginlerine, sanatseverlerine duyurduğu bu şirin Alp kentinin en büyük özelliği broşürlere geçmeyen sicim gibi yağımurdur.
- B) Sevgili kardeşim,
Mektubunu, hikâyelerini, denemelerini aldım. Teşekkürler.
Eleştiri sahasında çok ciddi çalışmalar yapabileceğini düşünüyoruz. Bunu meslek edinmek, sürekli ve dikkatli okumak ve zevk için okumaya veda etmek. Yani okuyucu olmaktan vazgeçip eleştiri için sistemli, fişli, notlu okumak. Göze alınacak şey değil biliyorum.
- C) Çocukluğumu hiç unutmam. Yanıp tutuşurum doğduğum yerin özlemiyle. Bafra'da geçen günlerim bir bir gelir gözlerimin önüne. Nedense ağlamak, haykırmak taşar içimden. Coşkun duygular arasında çırpnır dururum. En güzeli okul tatil yılları.
- D) Bugün Sevin'den mektup geldi. Mektup bekleme telaşından kurtulmadım. 20 gündür yazmamıştı. Beklediğimi bilmek, onu da telaşlıyorum. Bundan vazgeçmesi için onu inandırmalıym ki ne isterse yapabilir. Yoksa, bilemiyorum, sadece ben bekliyorum diye mi yazıyor? Bunu istemiyorum.
- E) Mehmet Akif, 14 -15 yaşlarında iken babasını kaybetti. Bir fakir ailenin çocuğu olarak büyük güçlük, yokluk ve sıkıntılardan içinde okumuştur. Sağlam bir iradeye ve tükenmez bir çalışma azmine sahipti. Yağlı güreş başat olmak üzere birçok sporu yaparken aynı zamanda derslerinde de başarılıydı.

Çözüm:

A seçeneğinde bir yerle ilgili duyu ve düşüncelere, C seçeneğinde geçmişle ilgili anınlara, D seçeneğinde yaşadığı günle ilgili olay ve duygulara, E seçeneğinde Mehmet Akif ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. B seçeneğinde bir hitapla başlanmış ve cevap niteliğinde ifadelere yer verilmiştir.

Cevap: B

19. Aşağıdakilerden hangisi günlük türünde yazılmış bir eserdir?

- A) *Şıkâyetname*
- B) *Çalikuşu*
- C) *Gündökümü*
- D) *Ben ve Ötesi*
- E) *Kendi Gök Kubbemiz*

Çözüm:

Şıkâyetname Fuzûli'nin mektup türünde eseridir. *Çalikuşu* Reşat Nuri Güntekin tarafından yazılan günlükten oluşan roman türünde bir eserdir. *Ben ve Ötesi* Necip Fazıl Kısakürek'in şiirlerinden oluşan bir eserdir. *Kendi Gök Kubbemiz* Yahya Kemal Beyatlı'nın şiirlerinden oluşan bir eserdir. *Gündökümü* Tomris Uyar tarafından günlük türünde yazılan eserdir.

Cevap: C

20. Aşağıdakilerden hangisi günlüğün özelliklerinden biri değildir?

- A) Gözlem ve kişisel izlenimleri yazarken önemli bir yeri vardır.
- B) Yaşanılan olayların üzerinden bir süre geçtikten sonra yazılır.
- C) Kullanılan dil günlük konuşma diline yakın ben dilidir.
- D) Yazarın yaşamından izler taşıdığı için öznel ve içten yazılardır.
- E) Tarih biliminin faydalandığı edebî yazı türleri arasındadır.

Çözüm:

Günlükler yaşanılan gün içerisinde yazılır. Anılar ise olayların üzerinden belli bir süre geçtikten sonra yazılımaktadır.

Cevap: B

21. "Hatıra", Arapçadaki hatırlar sözcüğünden türemiş olup ---- anlamına gelmekte; günümüzde ise "ani" anlamında kullanılmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Tenkit
- B) Gönül
- C) Güncel
- D) Sohbet
- E) Öz yaşam öyküsü

Çözüm:

Hatıra Arapçada kullanılan "hatır" kelimesinden gelmektedir. Hatır, "gönül" sözcüğünün karşılığıdır. Türkçede "hatır gönül bilmek" veya "hatır gönül saymak" gibi gönül ve hatırlar sözcüğünün birlikte kullanıldığı deyişmelerin de bulunması bu sözcüklerin birbirinin yerine kullanılan sözcükler olduğunu göstermektedir.

Cevap: B

22. Aşağıdakilerden hangisi Falih Rıfkı Atay'ın anı türündeki eserlerinden biri değildir?

- A) Ateş ve Güneş
- B) Zeytindağı
- C) Çankaya
- D) Mustafa Kemal'in Mütareke Defteri
- E) Eski Saat

Çözüm:

Cumhuriyet Dönemi'nde özellikle Atatürk'le yaşamış olduğu anıları yazmasıyla tanıdığımız Falih Rıfkı Atay *Ateş ve Güneş*, *Zeytindağı* adlı eserlerinde Birinci Dünya Savaşı yıllarını, *Çankaya* ve *Mustafa Kemal'in Mütareke Defteri*'nde Atatürk'le ilgili anılarını anlatmıştır. *Eski Saat* adlı eseri ise sanatçının fıkra türündeki yazılarından oluşmaktadır.

Cevap: E

23. İlk internet alt yapısı aşağıdaki üniversitelerden hangisinde kurulmuştur?

- A) Boğaziçi Üniversitesi
- B) Hacettepe Üniversitesi
- C) Orta Doğu Teknik Üniversitesi
- D) Ege Üniversitesi
- E) Selçuk Üniversitesi

Çözüm:

Dünya üzerinde internet kullanımı önce askerî amaçla başlamış, daha sonra diğer alanlarda kullanımı yaygınlaşmıştır. Türkiye'de ilk internet kullanımı Orta Doğu Teknik Üniversitesi tarafından gerçekleştirilmiştir.

Cevap: C

24. • Yalandırma
• Çarpıcı
• Uydurma
• Basıı sayıısı

Bu kavramlar aşağıdakilerden hangisiyle eşleştirilemez?

- A) Tiraj
- B) Asparagas
- C) Dekroşe
- D) Tekzip
- E) Sansasyonel

Çözüm:

Verilen sözcükler ile gazetecilik ve haber yazısında kullanılan terimlerin eşleştirilmesi şu şekildedir:

Tiraj: Basıı sayıısı

Asparagas: Uydurma

Tekzip: Yalandırma

Sansasyonel: Çarpıcı

Buna göre karşılığı olmayan dekroşe sözcüğüdür. Dekroşe, yan sütuna taşmış yazı anlamına gelir.

Cevap: C

- 25.** İnternet gazeteciliğinde, haberin hangi amaçla ve çoğu kez kim tarafından düzenlendiği genellikle bilinmemektedir. Bu nedenle de haber seçiciliği konusunda daha dikkatli olmak gereklidir. Özellikle son dönemde internet gazeteciliğinde asparagas haber patlaması yaşanması, haberin güvenilirliği konusunda bazı stratejiler geliştirmeyi zorunlu kılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılan durum için doğru bir çözüm önerisi değildir?

- A) Bir haber sitesine ilk kez giriyorsanız öncelikle künyesine bakınız. Sitenin sahibi ve çalışanlarını tanıtan, misyonunu tarif eden künnyeyi bulamıyorsanız güvenmeniz için hiçbir neden yoktur.
- B) Takip ettiğiniz sitedeki bilgilerin taze bilgi mi yoksa üç ay öncesinin bilgileri mi olduğuna dikkat ediniz.
- C) Siteyi yönetenlerin daha önce yayincılık ve habercilik yapıp yapmadıklarını öğreniniz.
- D) Haberini okumakta olduğunuz sitede imla kurallarına uyulup uyulmadığına bakınız.
- E) Sitedeki haberler kadar sitede yer alan reklamlara da bakınız. Reklam ve haber dengesi reklam lehine ağır basıyorsa sitedeki haberlerin güvenilir olduğundan emin olabilirsiniz.

Çözüm:

İnternet gazeteciliğinde reklam ve haber dengesinin iyi gözetilmesi haber sitesinin güvenilirlik düzeyini artırır.

Cevap: E

- 26.** I. Görüsel medya son dakika haberlerini yayımımlama açısından gazeteciliğe göre daha avantajlıdır.
 II. 5N1K formülü internet haberciliğinde de çok önemlidir.
 III. İnternet gazeteleri okunma kolaylıklarını nedeniyle daha çok yaşılı kitlelere hitap etmektedir.
 IV. İnternet haberi öz olmalı, paragraflar 2-5 cümle arasında olmalıdır.
 V. İnternet gazeteleri yazılı başında gazete tirajlarının artmasını sağlamıştır.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde internet gazeteciliği ile ilgili bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Çözüm:

İnternet haberciliği ile ilgili olarak yaşlarında tanışmış olan insanların hem teknolojiyi kullanma bilgi ve becerilerinin yetersiz olması hem de internet okuryazarlığına sahip olmamaları onlar için bir dezavantajdır. Onlar için en uygun haber alma kaynağı gazete veya görsel-işitsel basın olarak radyo ve televizyondur.

Cevap: C

- 27.** Hangi açıdan ele alacaksınız Hiroshima konusunu, diye sordu hemen. Sonra çektì bir kâğıdı önüne. Maddi zararlar, atom bombasının yıkıntıları... Ölmeyen yüz bine yakın insanın durumu... Psikolojik etkiler... Daha neler neler!.. Hiroshima Barış Müzesi Müdürü Bay Kaoru Ogura'nın odasındayız. Ben bir yazارım, bir gazeteciym, dedim. Ben konuyu, insanı ilgilendiren yönleriyle ele almak, anlatmak istiyorum, hepsi o kadar... Yığınla resim getirdiler. Hep o günü yansıtın... Sonra kitaplar, broşürler, raporlar... O resimlerden birkaçını seçtim. Yayımlayabilir misiniz bunları? Okurlara çok şiddetli gelmez mi, diye sordu Zenimoto, hafifçe güllererek. Bilmem, dedim. Kimse acayı elle tutarcasına görmek istemez.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söyledemez?

- A) İnsan zihninde iz bırakmış bir olay anlatılmıştır.
- B) Geçmişteki bir olay birinci kişi ağızından öznel yargılara ve düşüncelerle verilmiştir.
- C) Parçanın yazarı içten ve samimi bir anlatımla okuyucuya olayın içine çekme çabasındadır.
- D) Öyküleyici, betimleyici bir anlatım kullanılmıştır.
- E) Dil alıcıyı harekete geçirme işleviyle kullanılarak okuyucunun duygularına hitap edilmiştir.

Çözüm:

Verilen metin Oktay Akbal'ın *Hiroşimalar Olmasın* adlı anı kitabından alınmıştır. Buna göre anılar insan zihninde iz bırakmış olayları anlatır. Anılar birinci kişili anlatım kullanılır. Parçada içten bir dille öyküleyici ve betimleyici bir anlatım kullanılmıştır. Dil parçada göndergesel işlevde olup amaç okuyucuya bilgi aktarmadır. Her ne kadar anlatımda sanatsal bir tutum olsa da yazar Hiroshima'ya yaptığı ziyaret sırasında orada yaşadığı ilginç olayları okuyucuya bilgilendirmek için aktarmaktadır.

Cevap: E

- 28.** Aşağıdaki eserlerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi'nde yazılmış anı türündeki eserlerden biridir?

- A) *Mor Salkımlı Ev*
- B) *Ömer'in Çocukluğu*
- C) *Yılanlı Kuyudan*
- D) *Bir Dinozorun Anıları*
- E) *Defter-i Amal*

Çözüm:

Anılar her ne kadar yaşanmış oldukları dönemin siyasi, sosyal, ekonomik yönleri hakkında bilgiler verse de anlatıcının kişisel duygusu ve düşüncelerini içermiş olduğu için nesnellikten uzak öznel anlatımlı yazılardır. Bu nedenle belge niteliği taşımaz.

Cevap: B

Çözüm:

Mor Salkımlı Ev - Halide Edip Adıvar

Ömer'in Çocukluğu - Muallim Naci

Yılanlı Kuyudan - Necip Fazıl Kısakürek

Bir Dinozorun Anıları - Mina Urgan

Defter-i Amal - Ziya Paşa

Yukarıdaki eserler ve yazarlarına bakıldığındá Muallim Naci ve Ziya Paşa'nın Tanzimat Dönemi sanatçısı oldukları, Necip Fazıl Kısakürek ile Mina Urgan'ın ise Cumhuriyet Dönemi sanatçıları oldukları görülür. Halide Edip Adıvar ise Millî Edebiyat Dönemi sanatçısıdır ve eserini Millî Edebiyat Dönemi'nde yazmıştır.

Cevap: A

- 29.** Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) *Göktürk Kitabeleri*'nin bazı bölümleri, devlet adamlarının başından geçen olayları kişisel izlenimler ve görüşlerle anlatması bakımından anı türüyle benzerlik göstermektedir.
- B) Anılar yaşadıkları dönemden izler taşırlar, kişisel yargı ve yorum içermeyenlerinden nesnel belge niteliği taşıyan edebî ürünlerdir.
- C) Kendine özgü bir tarzla kaleme aldığı eserleriyle Servetifünun dışında kalan Ahmet Rasim; *Falaka*, *Muharrir*, *Şair*, *Edip*, *Gecelerim* adlı anı kitaplarını yazmıştır.
- D) Oktay Akbal'ın *Anı Değil Yaşam*, *Hiroşimalar Olmasın* adlı eserleri Cumhuriyet Dönemi'nde yazılan anı türündeki başarılı eserlerdendir.
- E) 17. yüzyılın ikinci yarısında Ebülgazi Bahadır Han tarafından yazılan *Şecere-i Türk* bir tarih kitabı olmasına rağmen, Bahadır Han'ın başından geçen olayları anlatması bakımından yer yer anı özelliği taşımaktadır.

- 30.**
- I. Dil, genellikle göndergesel işlevde kullanılır.
 - II. Yaşanmış olayların üzerinden belli bir zaman geçiktikten sonra yazılır.
 - III. Türk edebiyatında ilk örnekleri Servetifünun Dönemi'nde görülmüştür.
 - IV. Bazı yazarlar, romanlarını anılarından faydalananarak oluşturmuşlardır.
 - V. Birinci kişili anlatımla yazılır.

Numaralanmış cümlelerden hangisinde anı türü ile ilgili bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

Türk edebiyatında anı türünün tarihi oldukça eskidir. 8. yüzyılda yazılmış olan *Göktürk Kitabeleri*'nde anı niteliği taşıyan bölümler yer almıştır. Ayrıca Babür Şah tarafından yazılmış olan *Babürname* anı türünün edebiyatımızdaki en eski örneklerindendir. Buna göre anı türü bizde Servetifünun Dönemi'nden önce de var olan köklü bir edebî türdür.

Cevap: C

31. Anadolu notları arasına bugün dumanı üstünde bir Rumeli notu sıkıştırıyorum. Trenle Çatalca'ya söyle bir gidiş, geliş... İstanbul sonbaharı için bundan daha hoş bir gezinti olur mu? Arkamda ipincecik bir elbise, ayağında bir yazlık iskarpin... Yalnız geceye doğru belki hava serinler diye kolumna hafif bir pardösü alıyorum. Ben, daha köşeşabını dönerken hafif bir yağmur çiselemeye başlıyor. Ziyani yok. Yaz yağmuru ne kadar sürer... Kompartimanda yalnızım. Tren Kumkapı'ya yaklaşırken pencereden hafif bir serinlik geliyor. İhtiyaten pencereyi kapatıyorum. Fakat serinlik kesilmiyor. Etrafıma bakınarak bir delik deşik arıyorum. Bulamayınca pardösüyü sırtına alıyorum.

Bu parçanın türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anı
- B) Röportaj
- C) Gezi yazısı
- D) Günlük
- E) Deneme

Çözüm:

Bir yazarın çeşitli sebeplerle yurt içinde ve yurt dışında gittiği yerlerdeki gözlem, tespit, deneyim ve yorumlarını canlı ve etkileyici bir dille aktardığı yazı türüne gezi yazısı denir. Bu metin Reşat Nuri Güntekin'in *Anadolu Notları I, II* adlı gezi yazısı türündeki eserinden alınmıştır. Yazarın gözlem, tespit, deneyim ve yorumlarını metin içerisindeki cümlelerden tespit edebiliriz.

Cevap: C

32. Evliya Çelebi'nin *Frankfurt Seyahatnamesi*, Cenap
I
Şahabettin'in Hicaz yolculوغunu anlattığı *Hac Yolunda*,
II
Suriye ve Irak'tan bahsettiği *Âfâk-i Irak* ve bir Avrupa
IV
gezisindeki izlenimlerini anlattığı *Avrupa Mektupları* bu
V
dönemin önemli gezi yazısı eserlerindendir.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Çözüm:

Frankfurt Seyahatnamesi Evliya Çelebi'ye değil Ahmet Haşim'e ait gezi yazısı türünde yazılmış bir eserdir.

Cevap: A

33. I. *Avrupa'da Bir Cevelan*
II. *Seyahat Jurnalı*
III. *Mavi Anadolu*
IV. *Denizaşırı*
V. *Beş Şehir*

Numaralanmış eserlerden hangisi farklı bir türde yazılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Çözüm:

Ahmet Hamdi Tanpınar'a ait olan *Beş Şehir* adlı eser deneme türünde yazılmıştır. Verilen diğer eserler ise gezi yazısı türündedir.

Cevap: E

34. **Aşağıdaki gezi yazısı ile ilgili ifadelerden hangisi yanlıştır?**

- A) Gözlem, tespit ve değerlendirmeler edebî bir dille aktarılır.
- B) Gerçek bir yaşam ve yaştından kaynaklanan ya-zinsal türlerden biridir.
- C) Dil, din, inanç, âdet, gelenek, görenekler gibi özeliliklere yer verilebilir.
- D) Nesnel bir dil kullanılarak yazılan bilimsel yazılardır.
- E) Bu türe aynı zamanda seyahatname adı verilir.

Çözüm:

Gezi yazıları öznel bir dil kullanılarak da yazılabılır. Gezi yazıları bilimsel yazı değildir.

Cevap: D

35. **Aşağıdakilerin hangisi farklı türde bir eserdir?**

- A) *Gezerek Gördüklerim*
- B) *Abbas Yolcu*
- C) *Düşsem Yollara Yollara*
- D) *Avrupa Mektupları*
- E) *Ah Beyoğlu Vah Beyoğlu*

Çözüm:

Ah Beyoğlu Vah Beyoğlu Salâh Bîrsel'in anı türünde yazdığı bir eserdir. Diğer seçeneklerdeki eserler ise gezi yazısı türünde yazılmıştır.

Cevap: E

36. Bursa'yi arkada bırakıp ovalara daldık. Ağaçlar yarı çiçek, yarı yaprak, en güzel çağında... Ekin tarlları göz alabildiğine yeşil... Sekiz, on kilometrede bir çeşme... Her yer sulak. Toprağı azıcık eşseniz su fışkıracak. Türkiye'mizin en verimli, en bayındır batisı, mesela Fransa'nın Normandiya'sını çok andiran toprağında yol almaktayız. Hoşa girmeyen tek şey yok. Uzaktaki dağlar, yakınılaştığımız göller ve kasabalar, ne varsa, kuzuları, koynunları, davarları, hepsi temiz.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Açıklama
- B) Betimleme
- C) Tartışma
- D) Karşılaşturma
- E) Kişileştirme

Çözüm:

Metinde gezip görülen yerler betimleyici anlatımla ele alınmıştır. Gözleme yer verildiği için betimleyici anlatım tercih edilmiştir.

Cevap: B

37. Aşağıdakilerden hangisinde kişisel hayatı konu alan öğretmen metinler bir arada verilmiştir?

- A) Roman - fabl - hikâye
- B) Dram - trajedi - komedi
- C) Mektup - anı - gezi yazısı
- D) Makale - eleştiri - deneme
- E) Panel - forum - konferans

Çözüm:

Roman - fabl - hikâye anlatmaya bağlı metinlerdir. Dram - trajedi - komedi göstermeye bağlı metinlerdir. Makale - eleştiri - deneme gazete çevresinde gelişen metinlerdir. Panel - forum - konferans sözlü anlatım ürünleridir.

Cevap: C

38. Bir yazarın çeşitli sebeplerle yurt içinde ve yurt dışında gittiği yerlerdeki gözlem, tespit, deneyim ve yorumlarını canlı ve etkileyici bir dille aktardığı yazı türüne ---- denir. Bu tür eserlerde en önemli husus gözlemlerdir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Günlük
- B) Sohbet
- C) Anı
- D) Eleştiri
- E) Gezi yazısı

Çözüm:

Bir yazarın çeşitli sebeplerle yurt içinde ve yurt dışında gittiği yerlerdeki gözlem, tespit, deneyim ve yorumlarını canlı ve etkileyici bir dille aktardığı yazı türüne gezi yazısı denir.

Cevap: E

39. Türk edebiyatında ilk seyahatname, Seydi Ali Reis'in seyahatlerini anlatan ---- adlı eserdir. En tanınmış seyahatname örnekleri arasında Evliya Çelebi'nin ----, Kâtip Çelebi'nin ---- adlı eseri gelir. Daha sonra Batı ile ilişkiler gelişince elçilik göreviyle ülke dışına giden sefirler gittikleri yerlerin ilgi çekici yönlerini, sefaretname adıyla yazdıkları yapıtlarda tanıtmışlardır. Yirmisekiz Çelebi Mehmet Efendi'nin ---- buna örnek verilebilir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) *Mir'âtü'l-Memâlik - Seyahatname'si - Cihânnüma - Fransa Sefaretnamesi*
- B) *Cihânnüma - Fransa Sefaretnamesi - Mir'âtü'l-Memâlik - Seyahatname'si*
- C) *Fransa Sefaretnamesi - Seyahatname'si - Cihânnüma - Mir'âtü'l-Memâlik*
- D) *Mir'âtü'l-Memâlik - Cihânnüma - Seyahatname'si - Fransa Sefaretnamesi*
- E) *Mir'âtü'l-Memâlik - Fransa Sefaretnamesi - Cihânnüma - Seyahatname'si*

Çözüm:

Türk edebiyatında ilk seyahatname, Seydi Ali Reis'in seyahatlerini anlatan *Mir'âtü'l-Memâlik* adlı eserdir. En tanınmış seyahatname örnekleri arasında Evliya Çelebi'nin *Seyahatname'si*, Kâtip Çelebi'nin *Cihânnüma'sı* gelir. Daha sonra Batı ile ilişkiler gelişince elçilik göreviyle ülke dışına giden sefirler gittikleri yerlerin ilgi çekici yönlerini, sefaretname adıyla yazdıkları yapıtlarda tanıtmışlardır. Yirmisekiz Çelebi Mehmet Efendi'nin *Fransa Sefaretnamesi* buna örnek verilebilir.

Cevap: A

40. Aşağıdakilerden hangisi gazete çevresinde gelişen metinlerden biri değildir?

- A) Röportaj
- B) Deneme
- C) Fıkra
- D) Gezi yazısı
- E) Makale

Çözüm:

Gezi yazısı kişisel hayatı konu alan metinler arasında yer alır.

Cevap: D

41. Kötü haber; şahsin geleceğini olumsuz yönde etkileyebilecek olan, ciddi bir bilgiyi içeren mesaj olarak tanımlanabilir. Literatürde kötü haber; bireyin yerleşik hayat biçimini altüst etme riski olan, ümit etme duygusunun olmadığı, içerisinde yaşamındaki seçimleri azaltma yönünde anlam taşıyan mesaj olarak tarif edilmiştir. Hekimlerin ana gayreti kişilerin sağlığını korunması veya iyilik hâlinin tekrar sağlanmasıdır. Bunun dışında kalan durumlar zorlayıcı olsa da mesleğin bir gerekliliği olarak, tanı ve tedavi sürecinde birçok farklı durumda kötü haber vermek zorunluluğu her hekim için yadsınamaz bir gerçektir. Yapılan bir araştırmaya göre doktorların %42'sinin kötü haber verme konusunda herhangi bir eğitim almadıkları, %47'sinin bu konuda kendilerini yetersiz gördükleri belirlenmiştir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Kötü haber vermek doktorluk mesleğinin bir gereğidir.
- B) Kötü haber, kişinin geleceğe bakışında ciddi olumsuzluklara neden olmaktadır.
- C) Hekimlerin yarıya yakını kötü haber vermede kendisini yetersiz görmektedir.
- D) Kötü haber alan şahsin kişilik gelişimi olumsuz etkilenir.
- E) Bir insanda ümit etme duygusu yoksa o kimse kötü haber almış olabilir.

Çözüm:

A seçeneği, kötü haber vermenin hekimler için yadsınamaz bir gerçeklik olduğu cümlesinden çıkarılabilir. B seçeneğindeki tez, ilk cümlede "geleceğini olumsuz yönde etkileyebilecek olan" ifadesinden anlaşılmaktadır. C seçeneği parçanın son cümlesi hekimlerin %47'sinin kendisini kötü haber vermede yetersiz gördükleri cümlesinden çıkarılabilir. E seçeneğine baktığımızda ise kötü haber alan bir bireyin ümit etme duygusunun olmadığı tezi şu cümleden çıkarılabilir: "Bir insanda ümit etme duygusu yoksa o kimse için kötü haber alma ihtimalinin bulunduğu görülmektedir." Parçada kötü haber alan bir kişinin kişilik gelişimine etkisine dair bir veri göremiyoruz. Kötü haber kişilik gelişimini değil kişinin geleceğini olumsuz yönde etkiler.

Cevap: D

42. Aşağıdakilerden hangisi makalenin bölümlerinden biri değildir?

- A) Özet
- B) Giriş
- C) Çözüm
- D) Yöntem
- E) Başlık

Çözüm:

Bilimsel makaleler; başlık, özet, giriş, yöntem, bulgular, sonuç ve tartışma, kaynakça bölümlerinden oluşur. Metnin özelliğine göre bu bölümlerden bazıları bulunmayabilir veya başlıklı belirtilmeyebilir. Makalede çözüm kısmı yoktur. Serim - düğüm - çözüm bölümleri anlatmaya dayalı metinlerde olur.

Cevap: C

43. Aşağıdakilerden hangisi makalenin dil ve anlatım özelliklerinden değildir?

- A) Her konuda makale yazılabilir.
- B) Makaleler bilgilendirici yazılardır.
- C) Makalelerde söz sanatları kullanılmaz.
- D) Anlatım hem nesnel hem öznel özellikler taşır.
- E) İspatlanan sav gazete ve dergilerde yayımlanır.

Çözüm:

Her konuda makale yazılabilir. Makalelerde okuyucuya bilgilendirmek amaçlanır. Söz sanatlarına da imgeleme de yer verilmez. İspatlanan sav gazete ve dergilerde yayımlanır. Anlatım sadece nesnel özellikler taşır. Öznel ifadeler yer alamaz. Çünkü bilimsel yazılardır.

Cevap: D

- 44.** Sanatçının yazı evreninde kedi; metinlerin başat meselerinden biri olan hayvan sorusundan bağımsız düşünemeyeceğimiz, son derece canlı ve devingen bir imgedir. Kedinin imgesi metinlerin kuruluşu açısından da işlevsel bir görünümüdedir. Sanatçı, insan-hayvan arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkideki sorunları irdelemiş; sorunların ardından insan merkezli düşünceyi sorgulayan metinler kaleme almıştır. İnsan ve hayvan arasındaki “başkalıklar” üzerinde duran sanatçının yazısında tüm canlılar kendilerine has izleriyle, ritüelleriyle ve kimlikleriyle var olurlar. Kedi ise bu kendine has varoluşlar arasında belki de en çok öne çıkan türdür.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) GörSEL ve işiTSEL öğelerden faydalانılmıştır.
- B) AÇIKLAYICI bir anlatım yolu izlenmiştir.
- C) Doğa devinim içinde yansıtılmıştır.
- D) ÖRNEKTEN hareketle temel düşünceye ulaşılmaya çalışılmıştır.
- E) Bazı İMAJLARIN nedenleri belirtilmiştir.

Çözüm:

Parçanın anlatımında görsel ve işitsel öğelerle alakalı bir anlatım yoktur. Temel düşünceye bir örnek verilecek ulaşılmamıştır. Doğa devinim içinde yansıtılmamış, imajların nedenleri belirtilmemiştir. B seçenekinde verilen açıklayıcı anlatım yolu izlenmiştir.

Cevap: B

- 45.** Tanzimat, bir anlamda halka iniş hareketidir. Ziyâ Paşa'nın *Şiir ve İnşâ*'daki halk şiirinden faydalanan gerekligi görüşü, hareketin temel düşüncesine uygun düşüğü gibi “halkın anlayabileceği dilin kullanılması” ilkesine de işaret eder. Tanpinar'ın, Namık Kemâl'den sonra Türkçe üzerinde ikinci büyük düşünüş kabul ettiği *Şiir ve İnşâ* makalesi, Ziyâ Paşa'yı onun deyimiyle “Saf Türkçe cereyanının en büyük yol açıcılarından biri” yapar. Bununla birlikte, Ziyâ Paşa'nın *Şiir ve İnşâ*'dan yedi yıl sonra, Avrupa'dan döndüğü zaman kaleme aldığı *Harâbât* mukaddimesinde, önceki düşüncelerine temas etmeyerek divan edebiyatını ön plana çıkarışı, bütünüyle yaşadığı Tanzimat'ın “ikilik” ruhundan kaynaklanır. Farklı zamanlarda ifade ettiği dil ve edebiyatla ilgili görüşlerindeki bu zıtlıklar ne Ziyâ Paşa'nın ne de *Şiir ve İnşâ* makalesinin öneminden bir şey kaybetmez.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

- A) Karşılaştırma
- B) Örneklenirme
- C) Tanık Gösterme
- D) Tanımlama
- E) Benzetme

Çözüm:

Parçanın ilk cümlesiinde tanımlama yapılmıştır. Parçada *Şiir ve İnşâ* makalesi verilip örneklem, Ahmet Hamdi Tanpinar'ın “Saf Türkçe cereyanının en büyük yol açıcılarından biri” sözüyle tanık gösterme yapılmıştır. *Şiir ve İnşâ* makalesi ile *Harâbât* adlı antolojisindeki görüşler de karşılaştırma yoluyla verilmiştir. Parçada benzetme yoktur.

Cevap: E

- 46. Aşağıdakİ eserlerden hangisi türü yönüyle diğerlerinden farklıdır?**

- A) Hasan Ali Yücel - *İyi Vatandaş İyi İnsan*
- B) Halit Ziya Uşaklıgil - *Saray ve Ötesi*
- C) Yahya Kemal Beyatlı - *Aziz İstanbul*
- D) Ahmet Hamdi Tanpinar - *Edebiyat Üzerine Makaleler*
- E) Süleyman Nazif - *Çal Çoban Çal*

Çözüm:

A, C, D, E seçeneklerinde verilen eserlerin türü makaledir. *Saray ve Ötesi* eserinin türü ise hatıradır.

Cevap: B

- 47.** ----. Edebiyat hiçbir maddi malzemeye, alete, mekâna bağlı olmayan, tamamıyla zihni bir sanattır. Duygu, düşünce ve hayalleri diğer sanatların ancak yorumu bağlı sembollerle ifade etmesine karşılık edebiyat; maddi dünya izlenimlerinden bilinç, bilinçaltı, mistik ve metafizik boyutlara kadar insani olan her şeyi apaçık veya sembolik şekilde ifadeye muktedirdir. Sezai Karakoç, edebiyat ve sanat eserinin tabiatı yeni bir mayayı soyutlama ile katacağını savunur: Soyutlama; sanatın biçim ve içerikçe kalıcılığı aramaya yönelen ilkesidir.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Edebiyatın, plastik, fonetik ve söz sanatları arasında her seviyeden okuyucusuna doğrudan doğruya ulaşabilen tek sanat olması, malzemesinin söz olmasıندandır
- B) Edebiyat ve sanat eserlerinin temel öğeleri olan biçim, içerik ve öz, eserin uyumunu sağlar. Uyum, temelde bir biçim ve bir öz sorununu içine alır
- C) Edebiyat eserinin öncelikli amacını işlevi belirler
- D) Bütün edebiyat ve sanat felsefeleri için iki temel öğe bir yanıyla biçimdir, öbür yanıyla da içerik ve özdür
- E) Edebiyatın hem çok katmanlı hem de çok amaçlı olması doğası gereğidir

Çözüm:

Parçanın başına A seçeneğinde verilen cümle getirilmelidir. Çünkü bu cümle edebiyatın malzemesinin açıklandığı ikinci cümlenin kaynağıdır. Parçanın geri kalanında edebiyatın diğer sanatlardan üstün olduğu noktalara değinilmiştir. Bu üstünlüğü sağlayanın dil olduğu parça belirtilmiştir.

Cevap: A

- 48.** Daha çok öyküler ve romanları ile tanınan Bilge Karasu (1930-1995), denemeleri ve çevirileriyle de öne çıkan bir yazın insanıdır. Bilhassa kurgusal metinlerinde bireyin iç dünyasına inmede ve bireyi anlatmada başarılıdır. Bunu yaparken anlamda kapalılığa başvurur. Kullandığı kelimeler ve anlatma biçimleriyle okurun zor kavrayabileceği bir yazar olduğu görülür. Metaforik bir anlatımı tercih ettiği kurgusal anlatılarında, okuru metnin içine metinle birlikte düşünerek sokan Karasu; anlaşılması bekleyen, kendisini okura geç açan metinlerin sahibi olarak tanımlanabilir. Yazar, benzer şekilde denemelerinde de üslubuya okuru yazdıklarının içine çeker. Böylece, yazar ve okuru bir metnin içine birlikte dâhil eder. Yazar yazdığını sorumlu olduğu kadar okur da o metni anlamak konusunda sorumludur.

Bilge Karasu ile ilgili verilen bu parça vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Edebiyatın birçok türünde eserler kaleme aldığı
- B) Asıl başarısını öykü ve romanlarla yakaladığı
- C) Roman ve öykülerinde bolca metafor kullandığı
- D) Kapalı bir anlatım kullanarak okuru esere dâhil ettiği
- E) Okurun metni anlaması için edebî bilgilere yabancı olmaması gerektiği

Çözüm:

Yazar eserlerinde kapalılığa başvurur. Metaforik bir anlatımı tercih eder. Bu da onu kolay anlaşılabılır biri olmaktan çıkarır. Okur eseri anlamak için çaba göstermelidir. "Yazar ve okuru bir metnin içine birlikte dâhil eder. Yazar yazdığını sorumlu olduğu kadar, okur da o metni anlamak konusunda sorumludur." cümlesi bu parçanın ana fikrini yani vurgulanmak istenen düşünceyi aktarmaktadır.

Cevap: D

49. Bir kişinin eserinde başka kişilerin ifade, buluş veya düşüncelerini kaynak göstermeksiz kendisine aitmiş gibi kullanmasına ---- denir. Bilençli olarak veya kaza eseri oluşabilir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Alıntı
- B) Bibliyografya
- C) İntihal
- D) Gönderme
- E) Grafik okuma

Çözüm:

Alıntı: Makalede yer alan başka kaynaktaki bilgilerin de-ğiştirilmeden verilmesidir.

Bibliyografya: Makale yazarken yararlanılan tüm kaynakların gösterildiği bölümdür.

Gönderme: Makalenin konusu ile ilgili okuyucuyunun başka kaynağına yönlendirilmesidir.

Grafik okuma: Makaledeki grafik verilerinin anlaşılıp yorumunun yapılmamasıdır.

Bütün bilgiler ışığında doğru cevap intihal olacaktır.

Cevap: C

50. Tiyatral bir oyunun toplumun geleneksel değerlerini, sosyal, kültürel, ekonomik ya da politik bakış özelliklerini yansıtması önemlidir. Tiyatro oyununun, karakter tarafından sahiplenilmesi, oyunda belirtilen görüşün savunulmasını da sağlar. Çünkü tiyatro sanatı doğası gereği yaşam dinamiklerinin sağlamlaştırılması konusunda da eleştirel yaklaşımda bulunur ve bu değerlerin sağlam temellere oturmasını önerir. Düzensiz, bireyci ve toplumsal yapı tarafından duyarsızlaşmanın olağan görülmesine de eleştirel yaklaşır. Davranışsal değerde ilerlemeye öncülük ederek seyircinin dikkatini çeker, bildençli bir bakış açısı yakalamasını sağlar.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

- A) Açıklama
- B) Sessel yinelemeler
- C) Kalıplılmış sözler
- D) Kişileştirme
- E) İlişki kurma

Çözüm:

Parçanın bütününde açıklayıcı anlatım kullanılmış, "dikkat çekmek, bakış açısı yakalamak, sağlam temellere oturmak" gibi kalıplılmış sözlerden yararlanılmıştır. Tiyatro oyununun sanat ve gelenekle bağlantısı konusunda ilişki kurulmuştur. Oyunun, toplumun; sahiplenilmesi, savunulması, sağlamlaştırılması gibi kelimelerde sessel yinelemeler vardır. Parçada kişileştirilmeye başvurulmamıştır.

Cevap: D

51. Yıllardır gazete ve dergilere yazılar yazıyorum. Hiçbir fikri okuyucuma diretmemişim yok. Yazılarımda insanlarla samimi olmayı severim, tipki gündelik yaşamda olduğum gibiyim. Bir kesimi ilgilendiren konuları değil de halkın genelini ilgilendiren konularda yazıyorum. Dedemin her konuya ilgili veciz söz söyleme kabiliyeti sanırım bana da geçmiş. Okuyucumu bundan mahrum eder miyim? Etmem tabii ki. Okuyucularına sorular da sorarım, bazen bana gelen cevaplar bile olur. Eminim ki okuyucularıma bu paylaştıklarım her zaman okunacaktır çünkü yazdıklarım bugünkü konusu değil her devrin konusudur.

Bu parçadan hareketle yazarın hangi türde eser verdiği söylenebilir?

- A) Fıkra
- B) Sohbet
- C) Günlük
- D) Röportaj
- E) Makale

Çözüm:

Yazar, gazete ve dergilerde samimi bir dile zaman zaman veciz sözlere yer vererek toplumun her kesmine hitap eden yazılar kaleme aldığı belirtmektedir. Düşüncelerini okuyucuya zorla kabul ettirmek gibi bir gayesi olmadığını da vurgulamaktadır. Yazdıklarrı her devri ilgilendirdiği için de tüm bu özellikler bizi sohbeteye götürür.

Cevap: B

52. I. Açıklayıcı anlatım
II. Betimleyici anlatım
III. Tartışmacı anlatım
IV. Öyküleyici anlatım

Numaralanmış ifadelerden hangisi sohbet türünde en çok kullanılan anlatım biçimlerindendir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) III ve III
- D) II ve III
- E) III ve IV

Çözüm:

Okuyucuya bilgi vermek, okuyucuya bir konuda aydınlatmak, bir konuyu açıklamak, bir şey öğretmek amacıyla kullanılan anlatım biçimi açıklayıcı anlatımdır. Bu anlatım genellikle makale, deneme, sohbet, fıkra, eleştiri gibi eser türlerinde kullanılır. Çoğunlukla nesnel anlatım tercih edilir. Dili yalın ve anlaşılırıdır.

Cevap: A

53. I. Düşünce yazısı olması
II. Yalın bir dil kullanılması
III. Etki zamanlarının uzun olması
IV. Anlattıklarını benimsetme kaygısının olması

Bu cümlelerden hangileri sohbet ve fıkranın ortak özelliklerindendir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III
- E) I, II ve IV

Çözüm:

Sohbet, fıkra, makale, deneme, eleştiri gibi yazılar düşünce yazılarıdır. Yazarlar burada bu yazı türlerinde fikirlerini fıkır ortaya koyarlar. Sohbet ve fıkradan yalın, anlaşılır bir dil kullanılır. Yazarlar, anlatımı güçlestirecek bir üslup kullanmazlar. Sohbet yazılarının etki aralığı uzundur. Bunlar kalıcı nitelikteki yazılardır çünkü genellikle evrensel değerler işlenir. Fıkradan ise kalıcılık yoktur. Güncel konular işlendiği için yazarın kalıcı olmak gibi bir kaygısı da yoktur. Sohbette yazar anlattıklarını benimsetme çabasına girmez. O sadece ele aldığı konuya dikkat çekmek, o konuda farkındalık oluşturmak ister. Fıkradan ise yazar anlattıklarını çeşitli yöntemlerle okuyucuya benimsetmeye, onu kendi fıkrine çekmeye çalışır.

Cevap: B

54. İlimize uzun bir aradan sonra fuar kuruldu. Fuar heyecanını yaşamayı özlemişim, doğrusu. Fuarlar kentlerin sosyalleşme alanıdır. Doğduğum şehirde her yıl fuar kurulurdu, babamın tayini çıkışına kadar hiç aksatmadan fuara giderdik. Öyle tek tip şeyler de olmazdı, her şey olurdu fuarda. Mobilyadan, kitaplara, bahçe malzemelerinden hobi aletlerine kadar her şey... Mesela ben çizgi romanından başlar, oyuncakları ziyaret eder, oradan da lunaparka uğardım. Tabii bu uçuş babam için sancılı olurdu çünkü çocukluğun verdiği heyecanla her şeyi almak istedim. Neyse, uğardım diyorum çünkü mutluluktan ayaklarım yere değmezdi. Mutluluk benim için o zamanlar fuardan ibaretti. Kişinin hasret kaldığı bir şeyle, artık her neyse o, buluşması gibi bir şeydi. Şimdi çocuklarınla birlikte fuar heyecanı yaşamak için sabırsızlanıyorum. Bakalım bu teknoloji çağında benim yaşadığım heyecanı onlarda görebilecek miyim?

Bu parçaya ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Somutlama ve örneklemeye başvurulmuştur.
- B) Somut örneklerle fikirler kanıtlanması çalışılmıştır.
- C) Bir konu hakkında kişisel görüş belirtilmiştir.
- D) Yaşanmış bir olaydan hareketle yazılmıştır.
- E) Açık, anlaşılır, yalın bir dille yazılmıştır.

Çözüm:

Sohbet türünden alınan bu parçada anlamı bilinmeyen kelimenin bulunması onu açık ve anlaşılır kılmaktadır. Yazar anıları üzerinden yaşadığı fuar heyecanını anlatmıştır, dolayısıyla yaşamış bir olaydan hareketle kaleme alınmıştır. Fuarlar hakkında kişisel görüşlerini ve duygularını dile getirmiştir. Yazar yaşadığı heyecanı anlatırken somutlama yoluna gitmiştir. Fuardaki ürünleri sayarken de örneklemeye başvurmuştur.

Cevap: B

55. Aşağıdakilerden hangisi fikranın (köşe yazısının) yazılış amaçlarından biri değildir?

- A) Güncel olayları öznel bir şekilde değerlendirmek
- B) Ele aldığı konuya ilgili kamuoyu oluşturmak
- C) Okurun konu üzerinde düşünmesini ve fikirlerini kendine çekmesini sağlamak
- D) Samimi diyaloglar ile okura duygusal ve düşüncelerini açıklamak
- E) Konuyu derinlige inmeden, kanıtlamaya kalkmadan ele almak

Çözüm:

Fıkra yazarı ele aldığı konuyu öznel bir şekilde ifade eder. Anlattıklarıyla kamuoyu oluşturmak ister. Konuya ispatlama kaygısı gütmez. Okurun o konuda düşünmesini sağlayarak kendi fikirlerine yaklaşmasını bekler. D seçeneği sohbet türünün özelliğidir çünkü fıkra türünde diyaloglar yer almaz.

Cevap: D

56. Masal bize olmayacak şeyler anlatmaz mı? Bizi bu yeryüzünün zorluklarından, yasalarından, törelerinden uzaklaştırıp bizlere benzemeyen kişilerin, devlerin, cinlerin, perilerin acununa götürmez mi? Orada her istediğimiz, bizim gönlümüzden geçer geçmez oluverir; dileklerimizi durduracak bir şey yoktur orada. İşte masalın anlattığı kişilere benzemekle kendi benliğimizden çıkmış olmayız, bizi sıkın dar çevreyi yıkmış, tam gönlümüzce bir yere varmış oluruz. Masal dinlemekten hoşlanan çocuk, masal dinlemekten hoşlanan kişi kendini dileğince bir acunda görmez mi? Elbette görür. Hatta kendi kendinden sıyrılmış olmayıp tam tersine, büsbütün kendi içine doğar ve büyür.

Anlatım özellikleri dikkate alındığında bu parçanın türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fıkra
- B) Deneme
- C) Eleştiri
- D) Makale
- E) Sohbet

Çözüm:

Sohbet türü samimi, içten bir üslup ile karşılıklı konuşma havası içeren gazete ve dergi yazalarıdır. Konu sınırlaması olmayan sohbet türünde yazar düşüncelerini öznel bir ifade ile aktarır. Bu metinde de söylemeye bağlı samimi bir anlatım kullanan yazar, karşısında biri varmış gibi okuyucuya sohbet etmiş; kendi sorularına kendi yanıt vermiştir. Diğer yazı türlerinde bu tarz anlatım biçimini kullanılmaz. Fıkarda güncel bir konu ele alınırken denemedede yazar okuyucuya söyleşi yapmakta ziyade sadece kendi görüşlerini dile getirir. Eleştiri türünde ise bir konu her yönüyle ele alınır. Makalede açıklanan konu belli veriler çevresinde ispatlanmaya çalışılır.

Cevap: E

57. I. Sohbet türü genelde her konu üzerine yazılabilir. Politik olabildiği gibi kültürel bir konuda da yazabilir. Ancak fıkarda seçilen konu güncel olmak durumundadır.
- II. Sohbet, yani söyleşi türünde yazar karşısında biri varmış gibi davranıştır. Daha çok konuşma üslubu hâkimdir. Fıkarda ise böyle bir durum yoktur. Yazar, sadece düşüncelerini dile getirir.
- III. Sohbet türü kitap olarak yayımlanırken fıkra türü güncel konularda yazıldığı için sadece gazete ve dergilerde okuyucuya sunulur.
- IV. Sohbetler fıkralara göre daha kalıcı yazılar olarak bilinir. Fıkralar günübirlik yazılardır.
- V. Fıkra türünde yazar, düşüncelerini anlatarak kamuoyu çalışmaya çalışır. Ancak sohbet türünde böyle bir durum yoktur. Yazar, sadece okuyucuya konuşur gibi fikirlerini bildirir.

Sohbet ve fıkra türünün karşılaşıldığı numaralandırılmış ifadelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

A-B-D-E seçeneklerinde verilen bilgilerde yanlışlık yoktur. C seçeneğinde sohbet türünün kitap olarak yayımlanabileceği, fıkra türünün ise yayımlanamayacağı, sadece gazete ve dergilerde sunulacağı anlamı vardır. Sohbet türü de fıkra türü de kitap olarak da okuyucuya sunulabilir.

Cevap: C

58. Sohbet türünde eser yazmak isteyen bir kişi aşağıdakilerden hangisini en çok kullanır?

- A) Söyleşmeye bağlı anlatım
- B) Betimleyici anlatım
- C) Öyküleyici anlatım
- D) Açıklayıcı anlatım
- E) Tartışmacı anlatım

Çözüm:

Sohbet türünün diğer adı söyleşidir. Samimi ve sıcak bir dille yazılan bu türde söylemeye bağlı anlatım kullanılır. Betimleme, öyküleme anlatmaya bağlı edebî metinlerde; açıklayıcı ve tartışmacı anlatım ise öğretici metinlerde açıklama ve ispat için tercih edilir.

Cevap: A

59. Bir toplumda ahlakin ilerlemesini, düzeltmesini istiyor musunuz? O toplumda edebiyat, sanat meraklısı uyandırmaya, geliştirmeye çalışın. Çocuklara, gençlere şiriller, hikâyeler, romanlar okutturun; onları tiyatrolara, sinemalara gönderin. O hikâyelerin, romanların, oyuların insanlarıyla tanışınlar; onların hayatlarını hayallerinde yaşasınlar; öğrensinler; onların içlerini, böylece gerçekteki insanları da daha iyi analarlar. Çocuğunuz büyüğünce ne olacaksı olsun, küçükken siz ona edebiyatı sevdirmeye bakın. İlim, bilgi sonradan gelecektir. Önce insanlığını kurmak, hayalini işletmek gerekir."

Bir fıkradan alınmış bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Samimi ve içten bir üslup kullanılmıştır.
- B) Güncel bir konu ele alınmıştır.
- C) Yazar kendi düşüncelerini dile getirmiştir.
- D) Hitap ettiği okuyucuya yönlendirme amacındadır.
- E) İfade edilen düşünceler kanıtlanmıştır.

Çözüm:

Söyleşmeye bağlı, samimi ve sıcak bir anlatımda yazılan bu parçada yazar sadece kendi düşüncelerini dile getirmiştir; güncel bir konuya açıklamaya çalışmıştır. Hitap ettiği okuyucuya yönlendirme amacındadır fakat ifade ettiği düşüncelerini ispat etmek gibi bir çabası yoktur.

Cevap: E

60. 1866 yılında *Tasvir-i Efkar* gazetesinde yayımladığı *Lisân-ı Osmanînin Edebiyatı Hakkında Bazi Mülâhazatı Şâmildir* başlıklı makalesinde divan edebiyatına dönük ilk eleştiriyi dile getirmiştir.

Bu cümlede sözü edilen eserin yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İbrahim Şinası
- B) Muallim Naci
- C) Namık Kemal
- D) Recaiçade Mahmut Ekrem
- E) Ziya Paşa

Çözüm:

İbrahim Şinası, Muallim Naci, Namık Kemal, Şemsettin Sami ve Ziya Paşa; Türk edebiyatının yenileşmesi noktasında hemfikirdir ancak bunun nasıl olması gereğine dair farklı düşüncelere sahiptirler. Bazi Tanzimat yazarları Türk edebiyatının yenileşebilmesi için divan edebiyatının zayıflatılması gereğine inanır. Bu makasla divan edebiyatını doğrudan hedef alan ve bunu ilk defa dile getiren Namık Kemal'dir. Toplumcu bir sanat anlayışını benimseyen Namık Kemal, sanatlı bir dil kullandığı ve pek çok yabancı öğe barındırdığı için bu makalede divan edebiyatını yermiştir; halkın da anlayabileceğii yeni bir edebiyatın gerekliliğini dile getirmiştir. Buna göre Tanzimat Dönemi'nde Batı tarzı yeni bir edebiyatın oluşabilmesi için divan edebiyatını açıkça eleştiren ilk yazar Namık Kemal'dir.

Cevap: C

61. Servetifünun Dönemi'nin "dekanalık" diye anılan en önemli ve uzun süreli tartışmasını aşağıdakilerden hangisi başlatmıştır?

- A) Ahmet Mithat Efendi
- B) Ahmet Rasim
- C) Hüseyin Cahit Yalçın
- D) Muallim Naci
- E) Şemsettin Sami

Çözüm:

Muallim Naci bu tartışma başladığında hayatı değildir. Ahmet Mithat Efendi, Servetifünuncuları kullandıkları dil dolayısıyla *Dekadanlar* adlı makalesinde eleştirek bu tartışmayı başlatmıştır. Ahmet Rasim takipçisi olduğu Ahmet Mithat Efendi'ye destek verirken Şemsettin Sami polemiğin bir an önce sona ermesi ve sorunun çözümü için ortamı yumoşatmaya çalışan yazılar kaleme almış, Hüseyin Cahit Yalçın ise üslubunu sertleştirerek Ahmet Mithat Efendi'ye karşılık vermiştir. Buna göre *Dekadanlar* adlı makalesiyle bu tartışmayı başlatan Ahmet Mithat Efendi'dir.

Cevap: A

62. *Şiir ve İnşa* makalesinde ortaya koymuş olduğu görüşlerini, *Harabat Mukaddimesi*'nde tamamen değiştirmiştir. Bu yüzden döneminin düşünür ve yazarlarının genel bir sorunu olan bocalama, arada kalma durumu yansıtmış tipik bir örnektir.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Beşir Fuat
- B) İbrahim Şinası
- C) Muallim Naci
- D) Namık Kemal
- E) Ziya Paşa

Çözüm:

Ziya Paşa, 1868'de yayımladığı *Şiir ve İnşa* makalesinde divan edebiyatını yeren ve halk edebiyatını yücelten görüşleriyle yenilikçi yönünü ortaya koyar ancak 1874'te yayımladığı *Harabat* antolojisinin ön sözünde halk şairine tavır alıp divan şairine yönelir, bu yüzden kendisiyle çelişir. Yenilikçi düşüncelere sahip olsa da uygulamada eski edebiyat anlayışını sürdürdüğü için dönemin en fazla bocalayan şairi olarak dikkat çeker. Buna göre *Şiir ve İnşa* makalesi ve *Harabat* antolojisi Ziya Paşa'nın eseridir ve Ziya Paşa bu dönemde kendisiyle en çok çelişen aydın olarak değerlendirilmiştir.

Cevap: E

63. ---- Tanzimat Dönemi'nde Namık Kemal'den sonra gelen önemli eleştirmenlerden biridir. Batı edebiyatına yönelen ve kuramlar ortaya koyan yazar, hem savunduğu yeni edebî anlayışın güçlenmesi için çalışmış hem de Servetifünun Edebiyatı'nın oluşumuna zemin hazırlamıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) İbrahim Şinasi
- B) Muallim Naci
- C) Recaizade Mahmut Ekrem
- D) Abdülhak Hamit Tarhan
- E) Ziya Paşa

Çözüm:

Türk edebiyatında Batılılaşmaya birlikte arayışlar başlar. Yazarlar, oluşturulacak yeni edebiyatın içerik, biçim, dil ve estetik özelliklerinin nasıl olması gerektiğine dair görüşlerini dile getiren makale ve eleştiriler yazar; eserler yayımlar. Bu yazarlardan biri olan, Türk edebiyatının ilk kuramcısı kabul edilen, edebiyatla ilgili ilk ders kitabı hazırlayan Recaizade Mahmut Ekrem; öğretmen kimliğiyle pek çok genç yazarın yetişmesini sağlar ve bu gençler vasıtasyyla Servetifünun Edebiyatı'nın ortayamasına yardım eder. Türk edebiyatının ilk kuramcısı kabul edilen Recaizade Mahmut Ekrem, Servetifünun Edebiyatı'ni başlatan gençleri hem yetiştirmiştir hem de onları yeni bir edebî oluşum için teşvik etmiştir.

Cevap: C

64. Cumhuriyet Dönemi'nde bazı yazarlar eleştiri türünde kaleme aldıkları yazıları ve eserleriyle ön plana çıkmışlardır. ---- bunlar arasında ilk akla gelenlerden biridir. Önce tiyatro alanındaki eleştirileriyle tanınan yazar sonraları şire yönelik eleştiriler kaleme almıştır. Bazen çeşitleriyle karşımıza çıksa da zengin kültürü ve samimi tutumu sayesinde genç şairlere yol göstermiş ve I. Yeni topluluğunun doğmasına etkili olmuştur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Selim İleri
- B) Gürsel Aytaç
- C) Mehmet Kaplan
- D) Nurullah Ataç
- E) Doğan Hızlan

Çözüm:

Eleştiri, Cumhuriyet Dönemi'nde pek çok eleştirmenin yetişmesi ve çok sayıda eserin yayımlanmasıyla hızla bir gelişim gösterir. Selim İleri, Gürsel Aytaç, Mehmet Kaplan ve Doğan Hızlan; 1950 sonrasında yazdıkları eleştiriler ve yayımladıkları eserlerle eleştiri türünün gelişimine katkı sunan yazarlardır. I. Yeni topluluğu 1940'lı yıllarda ortaya çıkar. Dönemin önemli eleştirmenlerinden Nurullah Ataç, eleştirileriyle bu toplulukta yer alan ve şiirin biçimsel özelliklerini reddeden genç şairleri teşvik eder. Böylece bu gençlerin öncülük ettiği serbest şiir anlayışı kısa sürede yayılır ve Türk şiirinde yeni bir dönem başlar.

Cevap: D

65. Aşağıdaki yazarlardan hangisi Cumhuriyet Dönemi'nde eser veren eleştirmenlerden biri değildir?

- A) Orhan Şaik Gökyay
- B) Hüseyin Suat Yalçın
- C) Asım Bezirci
- D) Mehmet Kaplan
- E) Fethi Naci

Çözüm:

Hüseyin Suat Yalçın, Servetifünun Dönemi eleştiri yazarlarındandır.

Cevap: B

66. Aşağıdakilerden hangisi eleştiri türünün özelliklerinden biri değildir?

- A) Ayrıntılı bir araştırmadan sonra yazma aşamasına geçilmelidir.
- B) Bir eser incelenirken onun edebiyat ve sanat tarihi bakımından önemine değinmek gereklidir.
- C) Güncel konularla ilgili kişisel düşüncelerin sohbet havasında ele alınması eleştirinin temel özelliklerindendir.
- D) Tarafsızlık ve bilimsel verilere göre hareket etmek, eleştirinin inandırıcılığını ve kalitesini arttırmır.
- E) Tanık gösterme ve örneklem gibи düşünceyi geliştirme yollarına ve açıklayıcı anlatım türüne başvurabilir.

Çözüm:

C seçeneğindeki özellik eleştiri türünün özelliği değildir. Çünkü güncel konularla ilgili kişisel düşüncelerin sohbet havasında ele alınması eleştiri türünün değil sohbet türünün bir özelliğidir.

Cevap: C

67. ---- Dönemi'nde edebiyatımıza giren eleştiri türü divan edebiyatında ---- halk edebiyatında ---- adıyla anılmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Servetifün - taşlama - hiciv
- B) Fecriati - müstezat - hiciv
- C) Tanzimat- taşlama - mersiye
- D) Tanzimat - hiciv - taşlama
- E) Servetifün - hiciv - taşlama

Çözüm:

Eleştiri, Tanzimat Dönemi'nde edebiyatımıza girmiştir. Divan edebiyatında hiciv, halk edebiyatında ise taşlama adını alır.

Cevap: D

68. Edebiyat çevrelerinde eleştirmen kimliğiyle öne çıkan bu yazarımız, Türk edebiyatında eleştirisinin gelişmesine önemli katkılarda bulunmuştur. Eleştirilerini bir metot çerçevesinde yazmaya çalışmıştır. *Yüz Yılın 100 Türk Romanı, Eleştiri Günlüğü* gibi eserleriyle tanınmıştır.

Bu parçada söz edilen eleştiri yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şükran Kurdakul
- B) Berna Moran
- C) Asım Bezirci
- D) Mehmet Kaplan
- E) Fethi Naci

Çözüm:

Yüz Yılın 100 Türk Romanı, Eleştiri Günlüğü adlı eserler Fethi Naci'ye aittir.

Cevap: E

69. I. Düşünce, sanat ve edebiyat alanında topluma yarar sağlar.
 II. Sanata, sanatçıya ve topluma yol gösterir.
 III. Eseri ve yazarını tarafsızca değerlendirir.
 IV. Sanatçıya yapılan haksızlıklarını önler.
 V. Öyküleme ve betimlemeden sıkça faydalananır.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde eleştiriyle ilgili bilgi yanlışı vardır?

- A) I ve II
- B) I ve V
- C) II ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

Çözüm:

Eleştirilerde açıklayıcı ve tartışmacı anlatım biçimlerinden faydalananır. Eleştiriler sanatçının gelişimine katkı sunar ancak sanatçıya yapılan haksızlıklarını önlemek, IV ve V. cümlelerde bilgi yanlışı vardır.

Cevap: E

70. Aşağıdakilerden hangisi bilimsel eleştirinin özelliklerinden biridir?

- A) Edebî eserlerin okuyucu üzerinde bıraktığı etkilerden, izlenimlerden yola çıkılarak yapılan eleştirilerdir.
- B) Eseri, ister beğensin ister beğenmesin, kendi duygularını işin içine katmadan eserin sanat değerini ortaya koymaya çalışır.
- C) Bu tür eleştirilerde subjektif, kişisel yargılara ağırlıktadır.
- D) Günümüzde bu eleştiri edebiyat dünyasında pek rağbet görmez.
- E) İlkelerini ünlü Fransız edebiyatçı Anatole France'in belirlediği ve eleştirmenin bir eseri kendi zevk, algılaması, değer ölçülerine göre incelediği eleştiri türüdür.

Çözüm:

A, C, D, E seçeneklerinde verilen cümleler izlenimsel eleştirinin özellikleridir. Edebî eserlerin içerik, yapı ve üslupları üzerinde tarafsız olarak yapılan eleştirilere "bilimsel eleştiri" denir. Bu eleştiri türünde, her eserin değerlendirilmesinde kullanılabilecek ölçütler vardır. Eleştirmen, kişisel yargılara varmaktan kaçınmaya çalışır. Bilimsel araştırmalardan yararlanarak eseri tarafsız bir gözle değerlendirir. Eser hakkında fikri ne olursa olsun kendi duygularını işin içine katmadan eserin sanat değerini ortaya koymaya çalışır. Buna göre B seçeneğinde verilen cümle bilimsel eleştirisinin özelliğini ve sorunun doğru cevabıdır.

Cevap: B

<p>71.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;"><u>Yazarlar</u></th><th style="text-align: center;"><u>Eserler</u></th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="vertical-align: top;"> <ul style="list-style-type: none"> • Mustafa Baydar • Yaşar Nabi Nayır • Ruşen Eşref Ünaydin • Hikmet Feridun Es </td><td style="vertical-align: top;"> <ul style="list-style-type: none"> a) <i>Diyorlar ki</i> b) <i>Bugün de Diyorlar ki</i> c) <i>Edebiyatçılarımız Ne Diyorlar</i> d) <i>Edebiyatçılarımız Konuşuyor</i> e) <i>Sanatçılara Konuşmalar</i> </td></tr> </tbody> </table> <p>Aşağıdaki eserlerden hangisi numaralandırılmış sanatçılardan biriyle eşleştirilemez?</p> <p>A) <i>Bugün de Diyorlar ki</i> B) <i>Diyorlar ki</i> C) <i>Edebiyatçılarımız Konuşuyor</i> D) <i>Edebiyatçılarımız Ne Diyorlar</i> E) <i>Sanatçılara Konuşmalar</i></p>	<u>Yazarlar</u>	<u>Eserler</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Mustafa Baydar • Yaşar Nabi Nayır • Ruşen Eşref Ünaydin • Hikmet Feridun Es 	<ul style="list-style-type: none"> a) <i>Diyorlar ki</i> b) <i>Bugün de Diyorlar ki</i> c) <i>Edebiyatçılarımız Ne Diyorlar</i> d) <i>Edebiyatçılarımız Konuşuyor</i> e) <i>Sanatçılara Konuşmalar</i> 	<p>73. Herhangi bir sosyal konu ya da sorun üzerinde, uzman kişi ya da kişilerle yapılmış konuşmaları yansitan, sanat, bilim, siyaset, spor vb. alanlarda ünlü kişileri tanıtmak veya onların bir konuda düşüncelerini öğrenmek amacıyla yapılan, karşılıklı konuşmaların yazıya geçirilmesiyle oluşan, sorulu cevaplı bir öğretici metin türüdür. Bu metin türünde öykülemeye ve betimlemeye yer verilmez.</p> <p>Bu parçada hakkında bilgi verilen öğretici metin türü aşağıdakilerden hangisidir?</p> <p>A) Eleştiri B) Makale C) Deneme D) Mülakat E) Röportaj</p>
<u>Yazarlar</u>	<u>Eserler</u>				
<ul style="list-style-type: none"> • Mustafa Baydar • Yaşar Nabi Nayır • Ruşen Eşref Ünaydin • Hikmet Feridun Es 	<ul style="list-style-type: none"> a) <i>Diyorlar ki</i> b) <i>Bugün de Diyorlar ki</i> c) <i>Edebiyatçılarımız Ne Diyorlar</i> d) <i>Edebiyatçılarımız Konuşuyor</i> e) <i>Sanatçılara Konuşmalar</i> 				
<p>Çözüm:</p> <p>Hikmet Feridun Es <i>Bugün de Diyorlar ki</i>, Ruşen Eşref Ünaydin <i>Diyorlar ki</i>, Yaşar Nabi Nayır <i>Edebiyatçılarımız Konuşuyor</i>, Mustafa Baydar <i>Edebiyatçılarımız Ne Diyorlar</i>, Kemal Özer <i>Sanatçılara Konuşmalar</i> adlı eserin yazarıdır. Buna göre eserlerle yazarlar eşleştirilirse <i>Sanatçılara Konuşmalar</i> adlı eser dışta kalır.</p>	<p>Çözüm:</p> <p>Parçada tanıtılan öğretici metin türü mülakattır. Bu tür en yakın tür röportajdır, metinde öykülemeye ve betimlemeye yer vermediğini belirtmesi metnin röportaj olmadığıının en önemli göstergesidir.</p> <p>Cevap: D</p>				
<p>72. Aşağıdakilerden hangisi mülakat türünde eser veren sanatçılardan biri <u>değildir</u>?</p> <p>A) Yaşar Nabi Nayır B) Suut Kemal Yetkin C) Mustafa Baydar D) Ruşen Eşref Ünaydin E) Nurullah Berk</p>	<p>74. Röportaj türü için aşağıdakilerden hangisi <u>söylensemez</u>?</p> <p>A) Röportaj; bir gerçeği, sorunu, olayı ya da durumu ortaya koymak; açığa çıkarmak amacıyla oluşturulan öğretici gazete ve dergi yazısına denir. B) Röportaj; araştırmaya, incelemeye, soruşturmayaya, gezip görmeye ve somut olgulara dayanır. C) Röportajda yazar, olayı yerinde görerek farklı kişilerle konuşup soruşturarak yazar. Gerektiğinde yetkililerle görüşerek bilgi ve belge toplar, yazısını fotoğraflarla destekleyebilir. D) Yazar olaylara tanıklık ederek gerçeklere ışık tutar. Okuyucuya gerçekle yüzleştirerek aydınlatmaya çalışır. E) Yazar olayları aktarırken ayrıntılara girmeden, olaylar hakkında kendi düşünce ve yorumlarını ortaya koymadan metni okuyucuya sunar.</p>				

72. Aşağıdakilerden hangisi mülakat türünde eser veren sanatçılardan biri değildir?

- A) Yaşar Nabi Nayır
 B) Suut Kemal Yetkin
 C) Mustafa Baydar
 D) Ruşen Eşref Ünaydin
 E) Nurullah Berk

Çözüm:

A, C, D ve E seçeneklerindeki sanatçılardan mülakat türünde eser vermiştir. Suut Kemal Yetkin ise eleştiri ve deneme türlerinde eser vermiş, mülakat türünde eser vermemiştir.

Cevap: B

74. Röportaj türü için aşağıdakilerden hangisi söylensemez?

- A) Röportaj; bir gerçeği, sorunu, olayı ya da durumu ortaya koymak; açığa çıkarmak amacıyla oluşturulan öğretici gazete ve dergi yazısına denir.
 B) Röportaj; araştırmaya, incelemeye, soruşturmayaya, gezip görmeye ve somut olgulara dayanır.
 C) Röportajda yazar, olayı yerinde görerek farklı kişilerle konuşup soruşturarak yazar. Gerektiğinde yetkililerle görüşerek bilgi ve belge toplar, yazısını fotoğraflarla destekleyebilir.
 D) Yazar olaylara tanıklık ederek gerçeklere ışık tutar. Okuyucuya gerçekle yüzleştirerek aydınlatmaya çalışır.
 E) Yazar olayları aktarırken ayrıntılara girmeden, olaylar hakkında kendi düşünce ve yorumlarını ortaya koymadan metni okuyucuya sunar.

Çözüm:

A, B, C ve D seçeneklerindeki bilgiler röportaj için doğrudur. E seçenekinde yazar ayrıntılara girmez tezi röportaj için yanlış bir bilgidir. Yazar röportajda ayrıntılara girerek, kendi düşüncelerini de katarak olayları ve durumları değerlendirdir.

Cevap: E

75. Aşağıdakilerin hangisi mülakat (görüşme) yaparken dikkat edilecek özelliklerden biri değildir?

- A) Görüstmeyi düzenleyen kişi, soracağı soruları önceden planlamalıdır. Konunun ya da olayın bütün boyutlarını yansıtacak şekilde sorularını özenle seçmelidir.
- B) Görüstmeye katılacak kişi ya da kişilerle ön görüşmede, görüşmenin amacı ve özellikleri belirtilmelidir. Özellikle, görüşmeye katılacak kişiye ne zaman, nerede görüşme yapılacağı hakkında bilgi verilmelidir.
- C) Görüşmenin konusu herhangi bir başlıktan seçilebilir. Bu konuda tam bir serbestlik vardır.
- D) Hangi alanda ya da konuda görüşme yapılacaksa, o alanın ya da konunun uzmanları görüşme için seçilmelidir.
- E) Görüşme için mümkün olduğunda birinci kaynak kişi ya da kişiler tercih edilmelidir.

Çözüm:

A, B, D ve E seçenekleri mülakat yaparken dikkat edilecek hususlardır ancak C seçeneğinde mülakatın konusu herhangi bir başlıktan seçilebilir cümlesiinde bilgi yanlısı vardır. Mülakat konularının güncel ve ilgi çekici olması gerekmektedir.

Cevap: C

76. Aşağıda verilen yazar - eser eşleştirmelarından hangisi röportaj türüne örnek gösterilemez?

- A) Ruşen Eşref Ünaydin - *Diyorlar ki*
- B) Yaşar Kemal - *Çukurova Yana Yana*
- C) Fikret Otyam - *Ha Bu Diyar*
- D) Tahir Kutsi Makal - *İç Göç*
- E) Halil Aytekin - *Doğuda Kitlik Vardı*

Çözüm:

A seçeneğinde verilen Ruşen Eşref Ünaydin'a ait *Diyorlar ki* adlı eser bir mülakat örneğidir. Diğer seçeneklerdeki yazar - eser eşleştirme doğruştur.

Cevap: A

77. Aşağıdakilerden hangisi mülakatın hazırlanma aşamalarından biri değildir?

- A) Mülakat yapılacak konu ve kişi belirlenir.
- B) Mülakat yapılacak konu ve kişiyle ilgili araştırma yapılır.
- C) Mülakatta sorulacak sorular hazırlanır ve sorular mülakattan önce mülakat yapılacak kişiye gönderilir.
- D) Mülakat yapılacak kişiden randevu alınır.
- E) Mülakat gerçekleştirilir ve kayıt altına alınır.

Çözüm:

Mülakattan önce sorular hazırlanır ancak mülakat yapılacak kişiye asla önceden gönderilmez.

Cevap: C

78. Mülakat türü ile ilgili aşağıda verilenlerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) Mülakatı yapan kişi, düşüncelerini metne aktarabilir.
- B) Alanında uzman kişilerle yapılır.
- C) Mülakat yüz yüze olmak zorunda değildir.
- D) Görüşülecek kişiden randevu alınmalıdır.
- E) Ciddi ve düzeyli bir habercilik faaliyetidir.

Çözüm:

Mülakatı yapan kişi, kendi fikirlerini mülakat metnine yazamaz. Sorulan sorulara verilen cevaplar neyse onu olduğu gibi aktarmak zorundadır.

Cevap: A

79. - Bugün hikâye ve romancılığımızı nasıl buluyorsunuz?

- Bugünkü nesil, hikâyecilikte eski nesli epeyce geride bırakmıştır. Fakat henüz roman adı verilebilecek bir büyük eser meydana gelmemiştir. Belki yanlışıorum, bugünkü telakkime göre roman, bir insan ve hayat görüşünün felsefesidir. Böyle bir görüşle böyle bir felsefe ancak uzun soluklu bir çalışma ile vücuda gelebilir. Böyle bir eserin yanında küçük hikâye ancak bir etkiyi ifade edebilir. Hepimiz edebiyata hikâye yazmakla başlamışızdır. Hayat tecrübelerimiz çoğaldıkça hikâyeyenin hududunu romanla genişletmek mecburiyetinde kalmışızdır.

– Sanat alanında yaptıklarınızla yapmak istedikleriniz arasında bir fark oldu mu?

– Samimiyetle itiraf ederim ki bu alanda yaptıklarım, yapmak istediklerimin bir gölgesinden ibarettir.

Bu parça da aşağıdaki anlatım türlerinden hangisi ağırlıklı olarak kullanılmıştır?

- A) Öyküleyici Anlatım
- B) Betimleyici Anlatım
- C) Açıklayıcı Anlatım
- D) Tartışmacı Anlatım
- E) Söyleşmeye Bağlı Anlatım

Çözüm:

Tartışmacı anlatımda yazar tek başındadır ama karşısındakiler biri varmış gibi davranışır. Verilen paragrafta iki kişi konuşmaktadır. Açıklayıcı anlatımda ise yazar bir konu üzerinde aydınlatıcı nitelikte bilgiler verir. Bu bilgi akışı tek yönlüdür. Öyküleyici anlatımda temelde bir olay vardır. Betimleyici anlatımda yazar bir cismi, kişiyi veya olgunu okuyucunun gözünde canlandıracak şekilde anlatır. Mülakatlarda ağırlıklı olarak söyleşmeye bağlı anlatım (diyalog) kullanılır. Söyleşmeye bağlı anlatım karşılıklı konuşma esasına dayanan bir türdür. Buradan da anlıyoruz ki burada söyleşmeye bağlı anlatım kullanılmıştır.

Cevap: E

80. Mülakat metninde aşağıdakilerden hangisinin bulunması zorunlu değildir?

- A) Mülakat yapılan kişinin meslesi
- B) Buluşma mekânı
- C) Görüşülen kişinin adı
- D) Sorular ve cevaplar
- E) Mülakatı yapan kişinin görüşü

Çözüm:

Bir mülakat metninde;

- Görüşülen kişinin adı
- Meslesi veya ne işe uğraştığı
- Hangi amaçla konuşulduğu
- Buluşma mekânı
- Sorular ve cevaplar
- Mülakat yapılan kimsenin o konu üzerindeki temel görüşü yer almmalıdır.

Mülakatı yapan kişinin görüşü asla mülakat metnine yazılmalıdır.

Cevap: E

81. I. Ağlayan bir kişi gördüğünüzde ona samimi birkaç söz, birkaç dokunuş ya da uzatılan bir mendil ona yapılacak en büyük destektir. Bunlar bin türlü sözcük ve davranıştan belki de daha önemli, daha kıymetlidir. Bence ağlamak insanın insan olmasının gerektirdiklerinden biridir.
- II. Hayatın en önemli gerçeği samimiliktir. Bu itibarla hayat ile bağı olan edebiyat, mutlaka samimi bir edebiyattır denilebilir. Hayatı en gizli, en karışık yönleriyle anlatmayan, duygularımızı tipki hayatı olduğu gibi saf ve derin bir şekilde duyurmayan, elemlerimizi, felaketlerimizi, açık açık yansıtmayan bir edebiyat; hayat ile ilgisiz ve sahte bir edebiyattır.

Aşağıdakilerden hangisi bu iki parçanın ortak özelliklerinden değildir?

- A) Deneme metninden alınmıştır.
- B) Yalın ve anlaşılır bir üslup kullanılmıştır.
- C) Nesnel bir anlatım benimsenmiştir.
- D) Bir konuya ilgili fikirler ileri sürülmüştür.
- E) Evrensel konulara yer verimiştir.

Çözüm:

İki metinde de düşünceler, kanıtlanma çabası olmadan yazarın kendi kendisiyle konuşmuş havasında ortaya konmuştur. Bu bakımdan A ve D seçeneği doğrudur. İki metinde de yalın ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır, bu bakımdan B seçeneği de doğrudur. İki metinde ele alınan konular evrenseldir, bu bakımdan E seçeneği de doğrudur. Fakat iki metinde de öznel bir anlatım hâkimdir.

Cevap: C

82. Hayat dediğin nedir ki? Kısacık bir zaman dilimi. Bazen acılarla, bazen mutluluklarla, bazen gözyaşı, bazen üzüntüle dolu insan ömrü. Aslında hayatın tarifini tam olarak yapamıyorum. Soruyorum kendime nasıl bir şey... Daha dün bu soruya çok güzel ona doyamıyorum derken bugün verdığım cevaba şaşıyorum. İkilemde kahiyorum. Mutlu olunca iyi ki bu hayattayım, iyi ki evren var, diyorum. Peki, yüreğim acılarla kavrulurken, gözlerim yaşla doluyken işte o zaman keşke hayatımı, bu yaşadıklarımı değiştirebilsem diyorum.

Bu parça aşağıdakilerden edebî türlerden hangisinden alınmış olabilir?

- A) Söyleşi
- B) Fıkra
- C) Mülakat
- D) Anı
- E) Deneme

Çözüm:

Metni incelediğimizde içten olmakla beraber edebî bir dil kullanıldığını görüyoruz. Aynı zamanda yazarın samimi, sıcak bir anlatımla beraber kendi kendisiyle konuşuyormuşçasına metni kaleme aldığı görülmektedir. Bütün bu özellikler deneme türüne aittir.

Cevap: E

83. 1956'dan sonra Birinci Yeni şiirinden tamamen uzaklışı ve kendine ait, bağımsız bir şiir anlayışı geliştirdi. Şiirde zekânın önemine inanır. Nesirlerinde de mizah dikkat çekmektedir. *1001 Gece Denemeleri* adı altında birden fazla deneme yayımlamıştır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Salâh Birsel
- B) Suut Kemal Yetkin
- C) Atillâ İlhan
- D) Nurullah Ataç
- E) Sabahattin Eyüboğlu

Çözüm:

Parçada özellikleri ve eserleri verilen sanatçı Salâh Birsel'dir.

Cevap: A

84. Aşağıdaki eserlerden hangisi diğerlerinden farklı türde kaleme alınmıştır?

- A) *Altı Ay Bir Güz*
- B) *Narla İncire Gazel*
- C) *Ne kitapsız Ne Kedisiz*
- D) *Gece*
- E) *Bu Ülke*

Çözüm:

A, B, C, E seçeneklerinde verilen eserlerin türü dene medir. *Gece* adlı eser Bilge Karasu'nun roman türünde yazdığı eserdir.

Cevap: D

85. Deneme türünün dünya edebiyatındaki kurucusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Montaigne
- B) Alain
- C) Bacon
- D) Charles Lamb
- E) Emile Zola

Çözüm:

B, C, D seçeneklerinde verilen sanatçılar deneme türünden eser vermiş ünlü yazarlardır. E seçenekindeki sanatçı ise romanlarıyla tanınır. Dünya edebiyatında deneme türünün kurucusu Montaigne kabul edilir.

Cevap: A

86. Dünyada hiçbir dost, insana kitaptan daha yakın değildir. Sıkıntıımızı unutmak, donuk hayatımıza biraz renk katmak, biraz ışık vermek, daracık dünyamızda bulamadığımız şeyleri yaşamak için tek çaremiz kitaplara sarılmaktır. Bırakınız issız bir adaya gitmeyi, herhangi bir yolculuğa çıkarken bile hangi okuryazar yanına bir iki roman, bir iki şiir kitabı almayı düşünmez? Yolculukta çoğu zaman olduğu gibi çevremize bakıp dalmaktan yanımıza aldığımız kitapları okuyamayacağımızı bilsek bile onları gene de el altında bulundurmak isteriz. Çünkü onların can yoldaşı olduğunu biliyoruz. Düşünüyorum da şu dünyadan kitap yok olverirse yaşamak ne kadar güçleşir, çekilmez bir ağırlık olurdu!

Bu parça aşağıdaki edebî türlerden hangisinden alınmış olabilir?

- A) Eleştiri
- B) Günlük
- C) Deneme
- D) Köşe yazısı
- E) Makale

Çözüm:

Yazarın bir konu üzerinde kanıtlama amacı gütmenden kendi kendisiyle konuşmuş gibi içten bir üslupla kaleme aldığı yazılarla deneme denir. Parçaya bakıldığından zaman yazarın kendi kendisiyle konuşmuş gibi içten bir anlatımla eseri kaleme aldığı görülmektedir.

Cevap: C

87. I. Ahmet Haşim - *Bize Göre*

II. Suut Kemal Yetkin - *Günlerin Getirdiği*

III. Nurullah Ataç - *Karalama Defteri*

IV. Cemil Meriç - *Bu Ülke*

V. Ahmet Hamdi Tanpınar - *Yaşadığım Gibi*

Numaralanmış yazar - eser eşleştirmelarından hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Çözüm:

A, C, D, E seçeneklerinde verilen yazar - eser eşleştirme doğrudur. *Günlerin Getirdiği* adlı eser Nurullah Ataç'a aittir.

Cevap: B

88. Sanatçı, Cumhuriyet sonrası edebiyatımızda bir yol gösterici görevi üstlenmiştir. Onun dil, sanat, edebiyat ve bazı kişisel davranışlar üzerindeki uyarıcı yazılarının yanında ikinci önemli yönü de Türkçenin özleşmesi konusundaki üstün çabası, anlatımda devrik cümlelerin, konuşma dilinin gerekliliğini savunması ve bunları yapıtlarında uygulamasıdır. Kendini dil devrimine, Türkçenin arastırmasına adamıştır. *Karalama Defteri, Günlerin Getirdiği* adlı eserleri kaleme almıştır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Suut Kemal Yetkin
- B) Azra Erhat
- C) Nurullah Ataç
- D) Yahya Kemal Beyatlı
- E) Salâh Birsel

Çözüm:

Parçada söz edilen ve eserleri verilen sanatçı Nurullah Ataç'tır.

Cevap: C

89. İkinci Yeni hareketinin onde gelen ve en başarılı şair ve yazarıdır. Mensur yazılarında Osman Mazlum imzasını da kullanmıştır. 1960'da *Papirüs* dergisini çıkarmıştır. *Şapkam Dolu Çiçekle, Günü Birlik* düzyazı türündeki eserlerinden bazalarıdır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bedri Rahmi Eyüboğlu
- B) Cemal Süreya
- C) İlhan Berk
- D) Edip Cansever
- E) Sezai Karakoç

Çözüm:

Parçada söz edilen ve eserleri verilen sanatçı Cemal Süreya'dır.

Cevap: B

90. Aşağıdaki eserlerden hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?

- A) *Cehennem Kraliçesi*
- B) *Her Gece Bodrum*
- C) *Boşlukta Mavi*
- D) *Buzul Çağının Virüsü*
- E) *Pazar Konuşmaları*

Çözüm:

A, B, C, D seçeneklerinde verilen eserler roman türünde yazılmıştır. Falih Rıfkı Atay'ın *Pazar Konuşmaları* adlı eser ise deneme türünde yazılmıştır.

Cevap: E

91. Herhangi bir dinleyici topluluğuna bir düşünceyi aşılamak, topluluğu coşturmak ve bir amaç doğrultusunda yönlendirmek için coşkulu ve edebî bir dille yapılan konuşmalara ---- denir. Bir fikri, bir davayı karşısındaki insanlara dil ustalığı ile açıklamaya hitabet sanatı, toplum önünde bu konuşmayı yapan kişiye de ---- denir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) açık oturum - katılımcı
- B) tirat - aktör
- C) vaaz - âlim
- D) söylev - hatip
- E) konferans - konuşmacı

Çözüm:

Birinci cümlede tanımı yapılan konuşma türü söylevdır. Toplum önünde bu konuşmayı yapan kişiye de hatip denir.

Cevap: D

92. (I) Söylevler çeşitli konularda yapılabilen sözlü anlatımlardır. (II) Söylevlerin; ortak özelliği, bir topluluk karşısında söylemek için hazırlanmış olmasıdır. (III) Söylevlerde öncelikle konu ve amaç belirlenir; hitap edilecek toplumun kültür, bilgi ve görüş seviyesi göz önüne alınır. (IV) Söylevlerde cümleler genellikle kısadır, sözcükler ve cümleler açık ve anlaşılırıdır. (V) Söylevlerde hatip; dili, daha çok şırsel işlevde kullanarak topluluğu coşturmak ve bir amaç doğrultusunda yönlendirmek ister.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

Parçada aktarılan I, II, III ve IV numaralı yargılar doğrudur. V numaralı yargı ise yanlıştır çünkü söylevlerde dil şırsel değil daha çok alıcıyı harekete geçirme işleviyle kullanılır.

Cevap: E

93. **Aşağıdakilerden hangisi iyi bir hatipte bulunması gereken özelliklerden biri değildir?**

- A) Ortaya koyduğu konuda zengin bir bilgi ve düşünce birliğimine sahiptir.
- B) Ses tonu, vurgu ve tonlamadan çok konuşmasının içeriğine odaklıdır.
- C) Ses tonunu, jest ve hareketlerini, vurgu ve tonlamayı ustaca kullanır.
- D) Konuşmasını, dinleyici kitlesinin anlayabileceği yالın ve açık bir dille yapar.
- E) Söyleneceklerini amacına uygun bir yönde ve bir bütünlük içinde dile getirir.

Çözüm:

B seçeneğindeki yargı yanlışır çünkü söylevlerde konuşmanın içeriği kadar konuşmanın sunumu da önemlidir. Söylevin etkili olabilmesi için hatibin ses tonuna, vurgu ve tonlamasına çok dikkat etmesi gerekir.

Cevap: B

94. (I) "Hitap etmek, vaaz etmek, güzel söz söyleme sanatı, hutbe irad etme" anlamlarında kullanılan ve Arapça bir kelime olan hitabetin yerine günümüzde daha çok söylev sözcüğü kullanılmaktadır. (II) Söylevlerde bütün insanlığa ve bütün zamanlara seslenebilen evrensel konular, ahlaki bir amaçla dile getirilir. (III) Düşüncelerin belli bir plana uygun olarak bir araya getirilmesi büyük bir önem taşır. (IV) Konuşmacı, duygularını karşı tarafa aktarabilmek için seslendiği topluluğu bütünüyle kucaklayabilmeli; bunun için de sakin ve soğukkanlı olmalıdır. (V) Çünkü bir hatibin kendi duygularını topluluğa benimsetmek, söylevin temel amacıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

Parçada aktarılan I, III, IV ve V numaralı yargılar doğrudur. II numaralı yargı ise yanlıştır çünkü söylevlerde ahlaki sorumlara yer vermek gibi bir sorumluluk yoktur. Hatip, o günün şartlarına uygun bir konuşma yapar. Bir söylev genellikle karşısındaki topluluğun niteliklerine göre hazırlanıldığı için evrensel bir özelliğe sahip olması da her zaman mümkün değildir. Konuşmanın içeriği çoğu zaman günün ve o toplumun ihtiyaçları ile sınırlıdır.

Cevap: B

95. (I) Söylevler ulusal ve toplumsal hemen her konuda düzenlenebilir, konuları çoğunlukla millî ve toplumsaldır.
 (II) Söylevler, konusuna göre hukuki, siyasi, törensel, askerî, dinî ve akademik olmak üzere çeşitlilere ayrılr.
 (III) Siyasi kimlik taşıyan kişilerin ulusal mecliste, kapalı mekânlarda ya da açık alanlarda yaptıkları konuşmalar hukuki söylevler içindedir. (IV) Komutanların askere cesaret ve moral vermek için yaptıkları konuşmalarla askerî söylev denir. (IV) Din adamlarının bireysel ve toplumsal sorunları dinî açıdan yorumladıkları konuşmalara ise dinî söylev adı verilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

Parçada aktarılan I, II, IV ve V numaralı yargılar doğrudur. III numaralı yargı ise yanlıştır çünkü siyasi kimlik taşıyan kişilerin ulusal mecliste, kapalı mekânlarda ya da açık alanlarda yaptıkları konuşmalar siyasi söylevler olarak adlandırılır.

Cevap: C

96. Ey insanlar! Rabbiniz birdir. Babanız da birdir, hepiniz Adem'in çocuklarınızın, Adem ise topraktandır. Arap'ın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap üzerine üstünlüğü olmadığı gibi; kırmızı teninin siyah üzerine, siyahın da kırmızı tenli üzerinde bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takvada, Allah'tan korkmaktadır. Allah yanında en kıymetli olanınız ondan en çok korkanınızdır. Azası kesik siyahi bir köle başınıza amir olarak tayin edilse, sizi Allah'ın kitabı ile idare ederse onu dinleyiniz ve itaat ediniz. Kimse kendi suçundan başkası ile suçlanamaz. Baba, oğlunun suçu üzerine, oğlu da babasının suçu üzerine suçlanamaz.

Bu parça aşağıdakilerden hangisine örnek gösterilebilir?

- A) Askerî söylev
 B) Siyasi söylev
 C) Dinî söylev
 D) Akademik söylev
 E) Hukuki söylev

Çözüm:

Verilen metin, Hz. Muhammet'in Veda Hutbesi'nden alınmıştır. Metinde insanlara doğru davranışları sergilemeleri öğretlenmiştir. Bunun için de insanların Allah'ın hükümlerini her şeyin üstünde tutmaları gerektiği vurgulanmaktadır. Peygamberlerin ve din âlimlerinin bireysel ve toplumsal sorunları dinî açıdan yorumladıkları konuşmalara dinî söylev adı verilir.

Cevap: C

97. Atinalılar! Önce bana yöneltmiş olan daha eski suçlamalar ve beni çok daha eskiden beri suçlayanlara cevap vermek isterim, bundan sonra daha yenilerine cevap vereceğim. Çünkü Atinalılar, yillardan beri haksız yere beni size karşı suçlayıp duran birçok kimseler olmuştur; Anytos ile arkadaşları benim için daha az tehligli olmamakla beraber, ben bunlardan daha çok korkarım. Evet, yargıçlarım, bunlar daha tehlikelidirler çünkü bunlar birçoğunuza ta çocukluğunuzdan beri yalanlarla kandırarak güya göklerde olup bitenlerle uğraşan, yerin altında neler geçtiğini araştıran, yanlışlı doğru gibi göstermeyi beceren, Sokrates adlı bir bilgin olduğuna sizi inandırmışlardır. Beni suçlayanlar içinde en çok korkutkularım, işte bu masalı yayanlardır.

Bu parça aşağıdakilerden hangisine örnek gösterilebilir?

- A) Askerî söylev
 B) Siyasi söylev
 C) Dinî söylev
 D) Akademik söylev
 E) Hukuki söylev

Çözüm:

Verilen metinde Sokrates, üzerine atılı suçlara cevap vermek üzere yargıçların ve Atinalıların önünde kendisini savunan bir konuşma yapmaktadır. Mahkemelerde hak ve hukuk konularında yapılan konuşmalar, savcılarcın iddianameleri, avukatların ve sanıkların savunmaları hukuki söylev içine girmektedir.

Cevap: D

98. Şimdi samimi, içi Türkük sevgisi ile dolu olan siz aydınlarla sesleniyorum: Şimdiye kadar söylediklerimizden anlaşılıyor ki biz öz Türkçenin değil, uydurma Türkçenin aleyhindeyiz. Yunus'un, Dadaloğlu'nun, Karacaoğlan'ın, Âşık Veysel'in dilindeki Türkülerin başımızın üzerinde yeri vardır. Biz demek istiyoruz ki dil bahisinde muhafazakâr olalım, uydurmacılığı bırakalım. Türkçede karşılığı bulunan Frenkçe kelimeleri almayalım, dilimizin üzerine titreyelim. Daha iyisini Gökalp söylemiş, şimdilik onu takip edelim. Dilimiz kendi akışı içinde yatağını bulacak, büyük Türk edebî dili ve Kültürü doğacaktır. Gelin şimdi olanı biteni yakından görelim: Batıya gümruk duvarlarını açmışız, her gün izinsiz, ruhsatsız yüzlerce kelime getiyor ve siz onları rahatça kullanıyorsunuz. Türkçe adına uydurma kelime yaratmaya da son veriniz. Bırakınız bu işi yarının dil akademisinin Ali Şir Nevaileri, Kaşgarlı Mahmurları dev ilimleriyle halletsinler; bu iş küçük insanların işi değildir.

Bu parça aşağıdakilerden hangisine örnek gösterilebilir?

- A) Akademik söylev
- B) Askerî söylev
- C) Dinî söylev
- D) Siyasi söylev
- E) Hukuki söylev

Çözüm:

Verilen metinde aydınlarla seslenilerek Türk dilini, özellikle yabancı etkilerden korumak gerekliliği üzerinde durulmuştur. Bilim insanların bilimsel toplantılarında yaptıkları konuşmalara akademik söylev adı verilir.

Cevap: A

99. Aziz arkadaşlar, uzun ayrılış asırlarından sonra kavuşma günlerine geldik. Yanı başında duran Azerbaycanlısı ve karşısında duran Kazanlıyı görüyor musunuz? Siyasi sınırlar milletleri ayırmış mı? Ormanın içine bir duvar çekiniz, ağaçların kökleri duvarın altından ve dallar duvarın üstünden birbiriley kavuştuktan sonra hudutlar ne işe yarar? Bütün Türk dünyası, birlik şuurunu idrak etmeye başlamış ve eller, uzaktaki kardeşlerin elini tutmak için mesafeler içinde uzanmıştır.

Bu parça aşağıdakilerden hangisine örnek gösterilebilir?

- A) Hukuki söylev
- B) Askerî söylev
- C) Siyasi söylev
- D) Dinî söylev
- E) Akademik söylev

Çözüm:

Verilen metinde dünyadaki bütün Türklerin bir birlik duygusu içinde olduğu, mesafelerin bu birlik ve kardeşlik sayesinde önemini yitirdiği vurgulanmaktadır. Bu bakımından içeriği bakımdan siyasi görüşler içermektedir. Siyasetle ilgilenen kişilerin mecliste, kapalı mekânlarda ya da açık alanlarda yaptıkları konuşmalara siyasi söylev denir.

Cevap: C

1. Sanat, siyaset, edebiyat, bilim, spor vb. alanlarda tanınmış kişilerin hayatlarının, hizmetlerinin, başarılarının, eserlerinin tarafsız bir anlayışla sade bir dille anlatıldığı metin türüne ---- denir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Anı
- B) Biyografi
- C) Günlük
- D) Otobiyografi
- E) Roman

2. **Biyografi türü ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlışdır?**

- A) Gerçekçi ve tarafsızdır.
- B) Anı türünden yararlanır.
- C) Bilgi ve belgelere dayanır.
- D) Kişisel düşüncelere yer verilir.
- E) Kronolojik bir sıra takip edilir.

3. **Otobiyografi ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlışdır?**

- A) Kişi kendi hayatını kendisi anlatır.
- B) Mektup, anı ve günlüklerden yararlanılır.
- C) Nesnel bir bakış açısı ile kaleme alınır.
- D) Olaylar kronolojik bir sıra ile anlatılır.
- E) Yazar içten, samimi ve doğal olmalıdır.

4. Divan edebiyatında biyografiye karşılık gelen, şairlerin hayatlarının anlatıldığı ve eserlerinden örneklerin verildiği türde ---- denir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Anekdot
- B) Mesnevi
- C) Münseat
- D) Tezkire
- E) Vakayiname

5. Bir sanat eseri, yazarının gerçek hayatından ziyade onun rüyasını ---- ya da arkasında gerçek şahsiyetinin saklandığı maske ya da karşı kişilik ve nihayet yazarın ---- hayatın aynası olabilir.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) anlatabilir - kaçmak istediği
- B) yorumlayabilir - unutamadığı
- C) saklayabilir - açıkladığı
- D) belirtebilir - okutamadığı
- E) gösterebilir - gerçekleştirdiği

6. Kurgusal önermelerden, özellikle de oyunlardaki önermelerden bir yazarın biyografisi için geçerli olabilecek sonuçlar çıkarılamaz. Kahramanların duygularını ve düşüncelerini, görüşlerini, meziyet ve kusurları yazara atfedilemez. Ve bu durum, sadece roman kişi için değil; lirik şiirdeki "ben" için de geçerlidir. Özel hayat ile eser arasındaki ilişki basit bir sebep - sonuç ilişkisi değildir.

Aşağıdakilerin hangisi bu parçada anlatılmak istenenle anlamca aynı doğrultudadır?

- A) Sanat eseri biyografik unsurları içerse bile bu unsurlar eserde yeni bir dönüşümde uğrayıp şahsi anımlarını kaybeder.
- B) Şüphesiz, birçok sanatçı anlatmaya bağlı metinlerde biyografik unsurlara yer vermesine karşın şiirde kendini gizler.
- C) Roman kahramanları, yazarının özel hayatında karşılaştığı tanıdık insanların izlerini taşırlar.
- D) Bir edebî eser hakkında derinlemesine tahlil yapmadan önce eserin yazarının hayatı hakkında bilgi toplamak gereklidir.
- E) Roman; hayatı, yazarının ve okuyucunun kendi hayatını anlatır.

7. Aşağıdakilerden hangisi Türk edebiyatında günlük türü ile benzerlik gösteren türlerden biri değildir?

- A) Tezkire
- B) Seyahatname
- C) Ruzname
- D) Sefaretnamə
- E) Vakayinamə

8. Aşağıdakilerden hangisi mektup türüyle ilişkilendirilemez?

- A) Kişiler arası haberleşme
- B) Sanatsal ve düşünSEL tartışma
- C) Heyecan ve zevk uyandırma
- D) Duygu ve düşünceleri aktarma
- E) İstek ve şikâyet bildirme

9. (...) Bir sorunu çözdüklerini sandıkları için mi, ilerde yazacaklarına malzeme olmasi için mi, yalnızlıkta kendileriyle söyleşme isteği, geride hiç değilse bir şeyler bırakmak düşüncesiyle mi? Bilinmez. Bunlardan biri ya da birkaç etkendir belki. Günce yazmanın başkoşulu içtenlidir. Bu yüzden çoğu günceler deneme gibi gelir okuyana. Öyledir de. Duyulan, düşünülen, olduğu gibi korkmadan, çekinmeden, sıkılmadan yazılmacak. Yazan, neyse öyle görülecek yazdıklarından. Bunu gerçek sayısından yapacak. Kisacısı, kolay iş değildir güne yazmak. Yürek ister, dürüstlük ister.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı olabilir?

- A) Yazarlar neden yazı yazarlar?
- B) Günce nasıl yazılmalıdır?
- C) Günlük yazmanın önemi nedir?
- D) Yazarlar niçin güne yazalar?
- E) Günlük yazarken nelere dikkat edilir?

10. Günce yazmaya alışkin öğrenciden, gelecekte büyük bir şair, bir yazar olabilir. Günceler, yarının usta kalemlerini yetiştiren en yararlı kompozisyon türlerindendir. Günceler, biçimsel olarak genellikle tek paragraf üzerine yazılır. Bir giriş, birkaç gelişme ve bir sonuç cümlesi karakteristik özelliğidir. Konuşmaların; söyleşi diliyle, açık, içten, kişisel bir özgünlük taşımaması gereklidir.

Bu parçada günlük yazmakla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bölümllerine
- B) Dil ve üslubuna
- C) Olumlu etkilerine
- D) Anlatım biçimlerine
- E) Biçimsel özelliklerine

11. Aşağıdakilerden hangisinin kitap konulu bir blogda yer alması beklenemez?

- A) Yeni yayımlanan kitaplar
- B) Yazar röportajları
- C) Favori okuma listeleri
- D) Daha iyi okumak için ipuçları
- E) Yılın veya ayın en kötü kitapları

12. I. Bir başkan ve en az üç konuşmacı bulunur.

II. Konuşmalar sınırsız bir süreyle yapılır.

III. Başkan tartışmayı yönlendirir.

IV. Kamuoyunu ilgilendiren bir konu hakkında tartışılır.

V. Alanında uzman kişiler görüşlerini açıklar.

Numaralanmış yargılardan hangisi açık oturum için söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve IV

1. Belli ki feryadım duyulmuştu. Okulun karşısındaki konağın alt katında bir pencere açıldı. İri bıyıklı bir ağanın başı göründü. Bir ya da iki kere "Hoş!" dedi. Ama köpek, benimle uğraşmayı sürdürdüyordu. Nasılsa bir fırsatını bulup kaçmayı denedim. Arkamdan yine yetişti. Omuzlarına doğru sıçradığını hissettim. Bağırmayı artırdım. Bu durumu pencereden seyretmekte olan ağa, lütfen ve isteksizce bir kere daha "Hoş!" dedi. Hayvanın penceleri, sırtından sıyrılarak indi. Korkumdan, dönüp arkama bakamıyordum. Sesim de kesilmişti. Hem ağlıyor hem koşuyordum.

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Geçmişte yaşanan bir olay birinci kişi ağızından öznel anlatım ile verilmiştir.
- B) İnsan zihinde iz bırakan bir olay anlatılmıştır.
- C) Yaşanmış değil yaşanmakta olan bir olay anlatılmıştır.
- D) İçten ve samimi bir üslup kullanılmıştır.
- E) Öyküleyici ve betimleyici bir anlatım biçimini ile yazılmıştır.

3. Servetifünun Dönemi'nde roman ve öykücüluğun yanında anı türünde başarılı eserler kaleme alan Halit Ziya Uşaklıgil'in ---- ve ---- adlı eserleri bu türün başarılı örnekleridir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) *Edebî Hatıralar - Zoraki Diplomat*
- B) *Türk'ün Ateşle İmtihanı - Mor Salkımlı Ev*
- C) *Kırk Yıl - Saray ve Ötesi*
- D) *Çankaya - Zeytin Dağı*
- E) *Anı Değil Yaşam - Hiroşimalar Olmasın*

4. Ahmet Rasim'in bir çocuğun bakış açısından kaleme aldığı ---- adlı kitabı nadir eserler içerisinde yer almayı başarmıştır. Çocuk edebiyatında çok önemli yere sahip bu eserde dönemin eğitim anlayışında yanlış bir uygulama olan dayak olgusu ele alınmış ve korkularla eğitilen bir çocuğun ruh hâli gözler önüne serilmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Gecelerim*
- B) *Muharrir, Şair, Edip*
- C) *Falaka*
- D) *Menfa*
- E) *Tabsira*

5. Cumhuriyet Dönemi'nin en etkin gazetecilerinden biri olan yazar Falih Rıfkı Atay, Atatürk'ün en yakınındaki kalemlerden biri olup onu en iyi tanıyan ve tanıtanların başında gelir. Birinci Dünya Savaşı sırasında bulunduğu Kudüs'teki anılarını anlatıldığı ---- ve Atatürk'ü çeşitli yönleriyle tanıttığı ---- adlı eserleri klasik kabul edilen eserlerindendir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Ateş ve Güneş - Atatürk Ne İdi?*
- B) *Zeytindağı - Çankaya*
- C) *Ateş ve Güneş - Çankaya*
- D) *Zeytindağı - Atatürk Ne İdi?*
- E) *Bayrak - Ateş ve Güneş*

2.

Oktay Akbal	<i>Mor Salkımlı Ev</i>
Yakup Kadri Karaosmanoğlu	<i>Çankaya</i>
Falih Rıfkı Atay	<i>Boğaziçi Yalıları</i>
Abdülhak Şinasi Hisar	<i>Hiroşimalar Olmasın</i>
Halide Edip Adıvar	

Bu tablodaki eser ve sanatçılar eşleştirildiğinde hangi sanatçı dışta kalır?

- A) Oktay Akbal
- B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- C) Falih Rıfkı Atay
- D) Abdülhak Şinasi Hisar
- E) Halide Edip Adıvar

6. I. Bir kimseňin başından geçen ya da yaşadığı dönemde tanık olduğu olayları ve durumları konu edindiği yazı türündür.
- II. Bir kimseňin yaşadıklarını, duygularını, izlenimlerini, tarih belirterek gününe anlatmasıyla oluşan edebî türdür.
- III. Alanında tanınmış bir kişinin hayatını bilgi, belge ve tanıklara dayanarak tarafsız ve gerçekçi bir şekilde anlatan yazı türündür.
- IV. Bir yazarın çeşitli sebeplerle yurt içinde ve yurt dışında gittiği yerlerdeki gözlem, tespit, deneyim ve yorumlarını canlı ve etkileyici bir dille aktardığı yazı türündür.

Aşağıdaki türlerden hangisi bu bilgilerden herhangi biri ile eşleştirilemez?

- A) Biyografi
 B) Gezi yazısı
 C) Söyleşi
 D) Anı
 E) Günlük

7. Bir yazarın çeşitli sebeplerle yurt içinde ve yurt dışında gittiği yerlerdeki gözlem, tespit, deneyim ve yorumlarını canlı ve etkileyici bir dille aktardığı yazı türüne gezi yazısı denir. Gezilebilecek her yer, gezi türüne konu olabilir. Bu tür eserlerde en önemli husus gözlemlendir. Diyaloglardan, rivayetlerden, hikâyelerden, efsanelerden, anılardan, atasözlerinden ve deyimlerden faydalananlığı bu türün önemli özelliklerindendir. Gezi yazlarının okunurluğu anlatılanların ilgi çekiciliğine bağlıdır. Söylenenlerin gözlem ürünü olması, anlatım düş gücünün karışmaması gereklidir. Bu tür eserlerde betimleyici, öyküleyici, açıklayıcı anlatım gibi anlatım biçimlerinden; örnekleme, karşılaştırma, sayısal verilerden yararlanma gibi düşünceyi geliştirme yollarından yararlanılır.

Bu parçada aşağıdaki soruların hangisinin cevabı yoktur?

- A) Gezi yazısı nedir?
 B) Gezi yazlarında gidilen yerlerin hangi özelliklerine yer verilir?
 C) Gezi yazlarında nasıl bir dil kullanılır?
 D) Gezi yazlarında en önemli unsur nedir?
 E) Gezi yazlarında hangi anlatım biçimlerinden yararlanılır?

8. I. Yakup Kadri Karaosmanoğlu - *Zoraki Diplomat*
 II. Ahmet Hamdi Tanpınar - *Beş Şehir*
 III. Halit Ziya Uşaklıgil - *Saray ve Ötesi*
 IV. Yusuf Ziya Ortaç - *Bizim Yokuş*
 V. Falih Rıfkı Atay - *Çankaya*

Numaralandırılmış yazar - eser eşleştirmelarından hangisi anı türünde yazılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Bir gezi yazısının başarısı okuyucuda o yerle ilgili merak uyandırmasına bağlıdır. Bu amaca uygun olarak gezi yazısının akıcı ve anlaşılır bir dili olmalıdır. Yazı, okur için sıradan olanları değil; ilginç olanları anlatmalıdır. Bunun için de gezi yazarının gezip gördüğü yerle ilgili gözlem ve ayrıntıları seçerek ortaya koyması önemlidir. Yazar, gözlemlerine izlenim ve yorumlarını da katabilir.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki kilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Gezi yazlarında gözlem önemli bir unsurdur.
 B) Gezi yazlarında nesnel bir anlatım biçimi kullanılmalıdır.
 C) Gezi yazlarında sıradan olanlar değil ilginç olanlar tercih edilmelidir.
 D) Gezi yazlarında akıcı, anlaşılabilir bir dil tercih edilmelidir.
 E) Gezi yazlarında okuyucunun ilgisini çekebilecek mekânlara yer verilmelidir.

1. 20. yüzyılın ortaları ve 21. yüzyılın başından itibaren tercüme yepyeni bir alanda, yani medya alanında adaptasyonlar aracılığıyla kendine yer bularak son sürat hızına devam etmektedir. Dünya edebiyatı, adaptasyon süreciyle birlikte artık dijital ortama aktarılmış, yazılı metinler yerini sözlü ve görsel medyaya bırakarak tercümenin yeni bir biçimini meydana getirmiştir: "Tercümedya." İnternet aracılığıyla tüm dünyaya yayılabilen filmler, diziler, kişisel videolar ve dahi arkasında her türlü yazılı senaryo olan tüm metinler, önce profesyonel ya da amatör çevirmenler tarafından hedef dile, sonra da izleyicileri tarafından kendi dillerinde algılanıp zihinlerde imgelenmektedir. İşte bu imgeler dünyasından da üst gerçekçilik yardımıyla yeni bir hayal dünyası kurarak kelimeleri önce görselde, sonra da okur veya izleyicinin yine kendi zihninde yorumlamasıyla yeni bir "tercümedya dünyası" oluşmaktadır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Tanımlama
- B) Örnekleme
- C) Açıklama
- D) Tanık gösterme
- E) Karşıtlıklardan yararlanma

4. Cilt, tezhip ve ebru gibi İslam sanatları; hat sanatının merkezî rolüyle gelişmiştir. Hat sanatının teşhiri başlangıçta Kur'an-ı Kerim'in çoğaltılmaması ve yapılar üzerindeki kitabelerle olmuştur. İslam medeniyeti, farklı milletlerle farklı coğrafyalarda temsil edilmiş ancak hep sinin ortak sanatı her zaman hat sanatı olmuştur. Orta Çağ'da net bir şekilde kaideleri ve kuralları olan tek sanatın hat sanatı olduğu bilinmektedir. Hat sanatı tarihin hiçbir döneminde belirli bir zümreye has kalmamış, her zaman toplumun tüm kesimlerinin ilgisini çeken bir sanat olmuştur. Yüzyıllar boyunca değişen şehirler, gelişen teknolojilere rağmen hat sanatına olan ilgi hiçbir zaman eksilmemiş; bilakis her dönem artarak devam etmiştir. Yazıyla çok hürmet gösteren Türkler, özellikle XV. asırdan sonra hat sanatında öncülüğü temsil etmiş; dünyaca ünlü sanatkârlar yetiştirmiştir ve yeni yazı türleri icat etmiştir. Hat sanatının sergilediği zeminler mimari eserler, kitaplar ve levhalardan oluşmaktadır.

Bu parçadan aşağıdaki soruların hangisine cevap alınamaz?

- A) İslam sanatları nasıl gelişmiştir?
- B) Hat sanatının gösterimi ne aracılığı ile yapılmıştır?
- C) Orta Çağ'da usullere sahip yegâne sanat hangisidir?
- D) Teknolojideki ilerlemeler hat sanatını neden sektörde uğratmıştır?
- E) 15. yüzyılda hangi millet hat sanatçıları yetiştirmiştir?

2. Aşağıdakilerden hangisi kaynakçada bulunması gereken bölümlerden değildir?

- A) Yazar adı ve soyadı
- B) Makalenin yayılmasına amacı
- C) Makale, dergi adı, sayısı
- D) Makalenin yayılmasına tarihi
- E) Cilt numarası, sayısı, sayfa numaraları

5. Edebiyatın sınırlarının hayal gücümüzün çizdiği dünyalara kadar gittiğini düşünürsek edebiyatın tek bir dil ya da medeniyete ait olmadığını söyleyebiliriz. Dolayısıyla, edebiyat insanlığın ortak dilidir aslında. Bu nedenle, karşılaşılmalı edebiyat denilince akla dünya edebiyatı gelir. Dünya edebiyatı da tercüme olmaksızın kavram-sallaştırılamaz. Bu açıdan dünya geneline baktığımızda sadece küçük bir kesimin bir veya ikiden fazla dile hükümlünü görürüz. O yüzden, konuşduğumuz ve yazdığımız diller farklı olsa dahi tecrübelerimiz ve hayal gücümüz bizi yaşamışlıklarla çevreleyerek ortak noktada buluşturur. Dil nasıl ki düşüncelerimizin sözlere veya kâğıda belirli kurallar silsilesi ile aktarılması ise tercüme de belirli bir dildeki bu ifadeleri hedef dile aynı tınıyı verecek şekilde çevrilmesidir.

Bu parçada kullanılan anlatım türü ve düşünceyi geliştirmeye yolu sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Tartışmacı anlatım - Karşılaştırma
- B) Betimleyici anlatım - Tanımlama
- C) Öyküleyici anlatım - Tanık gösterme
- D) Açıklayıcı anlatım - Benzetme
- E) Açıklayıcı anlatım - Örnekleme

6. Aşağıdaki parçalardan hangisi bir fıkra yazısından alınmış olabilir?

- A) Senelerden beri leylek görmüyordum. Hatta bu kanatlı yaz seyyahlarının son senelerde İstanbul'a azraigbetleri herkesin dikkatini çekmişti. Geçen gün sokakta, gölgeleri mor ve keskin yapan bir Afrika güneş aydınlığında yürüken birden damlar tarafından gelen bir leylek gagası takırtısıyla durdu. Senelerden beri hasret kaldığı dost sese kavuşan kulağım, âdetâ mesut ağızların geniş tebessümyle gerilmişti.
- B) Gençlikte pek çokmuş gibi görünen vakit, yaş ilerledikçe azalacaktır. Yetmiş beş yaşına varan bir âlim, "Ah, mümkün olsa da köşe başlarında şapkamı gelene geçene uzatsam da boş geçirdikleri vakitleri içine atmaları için yalvarsam!" derken kendisi için ayrılmış zamanın bitmekte olduğunu ne güzel anlatmıştır.
- C) Evdeki bir eksik için gittiği alışveriş merkezinden bin şey alarak geri dönüyor evine. Sizce de bu bir hastalık değil mi? Şahsen ben, hastalık olarak kabul ediyorum. Millet doldurmuş cüzdanlarına kredi kartlarını üçer beşer, sanki kredi kartından ödeyince alınanlar bedavaya geliyormuş gibi...
- D) Dergiler, edebiyat dergileri günden güne çoğalıyor. Kimi İstanbul'da çıkıyor kimi Ankara'da. Başka şehirlerimden gelenler de oluyor: *Varlık, Yeditepe, Türk Dili, Seçilmiş Hikâyeler, Hisar, Kaynak, Ufuklar, Kervan, Yeryüzü, Yeni...* Hangi birini sayıyorum? Ya büsbütün ya birkaç ay içinde kapananlar oluyor.
- E) Serbest şiir, serbest şiir deyip duruyorsunuz. Allah aşkına söyle misiniz, nedir bu serbest şiir? Şahsen ben çocukluğumdan beri şiirin tanımını söyle biliyim: Şiir, herhangi bir duyguya veya düşüncenin, belirli kalıplar dâhilinde, coşkulu bir dille anlatıldığı yazı türüdür. E, o zaman nerede kaldı o belli kalıplar?

7. Söyleşi: Arkadaşça, dostça karşılıklı konuşma, hasbihâl, sohbet anlamına gelirken bu kavramın edebiyattaki anlamı: Bir bilim veya sanat konusunu, konuşmayı andıran biçimde inceleyerek anlatan edebiyat türündür.

Musahabe: İnce anlamlı, düşündürücü ve şakalı söz, esprî.

Hoşsöhbet: Güzel ve tatlı konuşan kimse.

Nükte: Konuşma, görüşme, söyleşi.

Sohbet türü ile ilgili verilen bu kavramlardan hangileri yer değiştirirse bilgi yanlışlı giderilmiş olur?

- A) Söyleşi - Nükte
- B) Nükte - Hoşsöhbet
- C) Musahabe - Söyleşi
- D) Nükte - Musahabe
- E) Musahabe - Hoşsöhbet

- 8. Yazar, Galatasaray Lisesini bitirdikten sonra 1925'te Fransa'ya giderek Sorbonne ve Rennes Üniversitelerinde felsefe, estetik ve sanat tarihi eğitimi aldı. Yurda döndükten sonra çeşitli yerlerde felsefe ve pedagoji öğretmenliği yaptı. 1933 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde estetik ve sanat tarihi doçentliğine tayin edildi. 1941'de Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde estetik ve sanat tarihi profesörlüğüne getirildi. *Günlerin Gördüğü, Edebiyat Söylesileri* yazarın eserlerindendir.**

Bu parçada hakkında bilgi verilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şevket Rado
- B) Nurullah Ataç
- C) Ahmet Rasim
- D) Ahmet Kabaklı
- E) Suut Kemal Yetkin

9. Aşağıdakilerden hangisi bir sohbetten alınmış olabilir?

- A) Veysel'in dili saf, sade, akıcı ve anlaşılır bir Anadolu Türkçesidir. Şirillerinde bazen ağız özelliklerinden kaynaklanan bir söyleyişle; 'bulamazsınız' kelimesini "bulaman", "kiymet'i "kiymat", "kaybettim" i "kayıbettim", "diye" yi "deyi", "bel ile, el ile, gül ile" yi "belinen, elinen, gülinen", "yürüyorum, arıyorum, görüyorum" u "yürüyom, ariyom, görüyom" şeklinde telaffuz eder.
- B) Okuduğum gazetede *Sır* diye bir başlık gözüme ilişti. Beş altı satırın üstünde parıldayan bu "sır" kelimesi, insanı düşündürebilir. Çünkü bilirsınız, insanlar, birçok şey arasında "sır"ların ne olduğunu öğrenmeye de pek meraklıdırlar.
- C) Siz "Şiir nedir?" diye soruyorsunuz. Edebiyat yapmayı, büyük söz etmemi sevenler için şiir ne değildir ki! Şiir bir çılgınlık, bir aşk ilanıdır, sallanan bir yumruk, bir umuttur, bir kurtuluştur vb... Kuşkusuz, bunların hepsi şiirde olabilir fakat bunlar nesilde de olan şeylerdir.
- D) Maeterlinck'in meşhur sözüne göre, her insanın beyninde bir "Doğu kösesi", bir de "Batı kösesi" bulunmaktadır. Hiçbir memlekettir veya insan için yüzde yüz Batılı olmak imkânı yoktur. Yalnız beynimizin bir kösesiyle Doğu'ya, bir kösesiyle de Batı'ya bağlı değil, coğrafyamızın bir tarafıyla Doğu'ya, öte tarafıyla da Batı'ya mensubuz.
- E) Âbîhayât, "kaynağı karanlıklar demek olan zulmat, zulmat, zulmet denilen ve kaynağı meçhûl diyarında bulunan sudur ki içen ölmeye, dünya durdukça yaşarmış." Ayrıca "îçenin ebedî hayatı kavuşması, ölümden kurtulması, öldürülse bile tekrar dirilmesi, ihtiyarsa gençleşmesi, hastaya iyileşmesi gibi genel telakkilerin dışında âbîhayât, vahdet sırına ermek demektir." Yine tasavvufta, ulvi saadeti, aşık ve feyzî, bilgi ve irfanı karşılar.

1. Tanzimat Dönemi'nde edebiyat eleştirisi bağlamında iki tavır ön plana çıkar: Türk edebiyatının yenileşme ve değişme süreci içinde divan edebiyatının bütünüyle reddedilmesi ve eleştirilmesi; bu dönemde edebiyatçılarının tanrıya bildikleri, Batılı edebî örneklerle benzer yeni bir edebiyat kurulması gayreti içinde olmaları.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi eleştiride farklı bir tavır takınmıştır?

- A) İbrahim Şinasi
- B) Muallim Naci
- C) Namık Kemal
- D) Recaiçade Mahmut Ekrem
- E) Sadullah Paşa

2. Şair tezkireleri sadece biyografik eserler değil, eleştiri tarihizim ve eleştiri anlayışı için de birer kaynak niteliğindedir. Bu tezkirelerde, esas olarak eserin yazıldığı dönemde yaşayan veya ölmüş olan şairlerin hayatı ve eserleri hakkında bilgi verilir. Tezkire mukaddime lerinde şiirin menşei, muhteva özellikleri, hayal dünyası, vezin, kafife ve nazım şekli gibi konulara değinilir. Tezkirelerde ele alınan şairin "adı, memleketi, akrabalık ilişkileri, tahsil hayatı ve tahsil durumu, mesleği ve mesleğini icra ettiği yöreler, şahsiyet özellikleri ve becerileri, sosyal muhiti, hayatı ile ilgili anekdotlar, ölüm tarihi, mezarı, eser ya da eserleri ve bunlar üzerinde değerlendirmeler, örnek takdimi ve eserlerinden seçilmiş örnekler" sunulurdu.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Şair tezkireleri Türk edebiyatında eleştiri türü için önemli bir kaynaktır.
- B) Bu tezkirelerin odak noktası şairlerin hayatı, edebî kişiliği ve eserleridir.
- C) Şair tezkirelerinde biyografi türünün özellikleri de görülür.
- D) Eserin yazıldığı döneme kadar bilinen tüm şairlere tezkirelerde yer verilir.
- E) Şairlerin eserlerinden örnekler verilip değerlendirilmeler yapılır.

3. Tanzimat Dönemi'nde Batılılaşma etkisiyle divan edebiyatı yerine Batı tarzı yeni bir edebiyat oluşturma çabaları hız kazanmış, bu durum bazı edebî tartışmaları beraberinde getirmiştir. Yazalar, yeni edebiyatla ilgili görüşlerini içeren ve birbirini eleştiren pek çok yazı kaleme almış ve eser yayımlamıştır. *Talim-i Edebiyat*, *III. Zemzeme Mukaddimesi*, *Takdir-i Elhan*, *Takrizât* ve *Istilahat-ı Edebiyye* bu dönemin başlıca eleştirileri arasında yer almıştır.

Bu parçada sözü edilen eserlerden hangisinin yazarı farklıdır?

- A) *Talim-i Edebiyat*
- B) *III. Zemzeme Mukaddimesi*
- C) *Takdir-i Elhan*
- D) *Takrizât*
- E) *Istilahat-ı Edebiyye*

4. I. Efendim, biz gereksiz ve fazla şeyleri atacağız, lazım şeyleri saklayacağınız... Deniz yerine hiç lüzum yok iken "bahır" ve "derya" demeyeceğiz. Mektebe "mekâtep" diyeceğiz, mektuba "mektup" diyeceğiz. Fakat mektepler diyecek yerde "mekatip" demeyeceğiz, kitaplar diyecek yerde "kütüp" demeyeceğiz, mektuplar diyecek yerde "mektubât" demeyeceğiz.

- II. Bazı arkadaşlarım birdenbire dili değiştirmeye çalışırlar. Hâlbuki bu ilmen imkânsız bir şeydir. Dillerin değişmesinin nelere tabi olduğunu biliyorum. Biz bugün Türklerin pek çoğu tarafından kullanılan konuşma dili ile yazı dili arasındaki büyük ayrılığı azaltarak ikişini birbirine yaklaştırımıza, böyleslikle edebiyatımızın, her türlü yazılarımızın yalnız birkaç bin kişinin çözübeceğii bir bilmecे olmasından kurtulmasına uğraşacağız.

Numarananmış parçalardan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Yazı ve konuşma dili arasındaki fark giderilmelidir.
- B) Geniş kitlelere ulaşabilmek için dil sadeleştirilmelidir.
- C) Türkçeye katkısı olmayan yabancı sözcükler kullanılmamalıdır.
- D) Dilde sadeleşme halkın tarafından desteklenmelidir.
- E) Toplumda edebî eserleri okuyup anlayabilenler çok azdır.

5. Orada yapacağım en tatlı şey gönlümce düş kurmak olurdu. Orada olduğumu düşleyerek de aynı şeyi yapmıyorum muyum? Daha iyisini yapıyorum, soyut ve tekdüze düşlerin alımına onlara hayat veren çekici imgeler katıyorum. Düşlerle kendimden geçtiğim anlarda bu imgelerin kaynağını duyularımla kavrayamıyorum ama şimdi düşlerim derinleştirikleri ölçüde bu imgeleri daha canlı çiziyorlar.

Bu parça aşağıdaki edebî türlerden hangisinden alınmış olabilir?

- A) Eleştiri
- B) Anı
- C) Köşe yazısı
- D) Deneme
- E) Gezi Yazısı

6. Öğrenimden kazancımız daha iyi ve daha akıllı olmak mıdır? Epipharmus der ki “İnsan düşünunce ile görür ve duyar. Her şeyden yararlanan, her şeyi düzene sokan, başa geçip yöneten düşüncedir; geri kalan her şey kör, sağır ve cansızdır.” Şu kesin ki çocuğa kendiliğinden bir şey yapmak özgürlüğünü vermemekle onu korkak bir köle durumuna sokuyoruz. Retorika ve gramer üstüne, Cicero'nun şu veya bu cümlesi üstüne öğrencisinin ne düşündüğünü kim sormuştur? Bunları Tanrı sözü gibi belleğimize basmakalıp yapıştırırlar; harfler ve sözcükler, anlatılan şeyin kendisi hâline gelir. Ezber bilmek, bilmek değildir; belleğimize emanet edilen her şeyi saklamaktır. İnsan, kendiliğinden bildiği her şeyi ustasına bakmadan, kitaptaki yerini aramadan istediği gibi kullanır. Tümüyle kitaptan bir bilgi ne sıkıcı bilgidir!

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tanık göstermeden yararlanılmıştır.
- B) Yazar, anlatılanları kanıtlama amacı gütmüştür.
- C) Zıt ifadeler bir arada kullanılmıştır.
- D) Soru cümleleriyle anlatım canlı tutulmuştur.
- E) Kişiileştirmeden yararlanılmıştır.

7. Aşağıdaki eserlerden hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?

- A) *Keşanlı Ali Destanı*
- B) *Yar Bana Bir Eğlence*
- C) *Sokrates Savunuyor*
- D) *Yemenimin Uçları*
- E) *Edebiyat Üzerine*

8. Alçak gönüllüğünün başka bir çeşidi vardır ki kendini yüksek görmekten gelir. Birçok şeylerde bilgisizliğimiizi kabul ederiz. Akıl erdiremediğimiz taraflar olduğunu edebimizle açığa vururuz. İsteriz ki bizi dürüst, namusu adam bilsinler ve başka şeyler bildiğimizi ileri sürdüğümüz zaman inansınlar bize. Anlaşılmaz şeyler, mucizeleri uzakta aramaya ne lüzum var? Her gün gördüğümüz şeyler arasında öyle anlaşılmazlar gariplikler var ki mucizeler oyuncak kalır onların yanında.

Bu parça aşağıdaki edebî türlerden hangisinden alınmış olabilir?

- A) Eleştiri
- B) Anı
- C) Köşe yazısı
- D) Deneme
- E) Gezi Yazısı

9. I. Atilla İlhan - *Bati'nın Deli Gömleği*
 II. Suut Kemal Yetkin - *Düşün Payı*
 III. Sabahattin Kudret Aksal - *Geçmişle Gelecek*
 IV. Rasim Özdenören - *Şehir Fotoğrafları*
 V. Selim İleri - *İstanbul'un Sandık Odası*

Yukarıdaki yazar - eser eşleştirmelarından hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

1. Bir bilim adamı deneyi sırasında deneyine nasıl müda-hale edip sonucu değiştiremiyorsa bu anlayışa bağlı sanatçılar da toplumu gözlemlemek ve gördüklerini nesnel bir biçimde anlatmak konusunda nesnelliği ilke olarak görmüştür. Toplumda yıllarca göz ardı edilmiş kimseler, insanların birbirleriyle olan sınıfısal mücadelesi, para gibi insanın ilkel benliğine dair vazgeçilmez unsurlar bu yazarların ilgi alanını oluşturmuştur.

Bu parçada sözü edilen yazarların bağlı olduğu edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Klasizizm
- B) Sembolizm
- C) Realizm
- D) Natüralizm
- E) Romantizm

Çözüm:

Parçada söz edilen edebî akım natüralizmdir. Çünkü natüralizmde deney ve gözlem ön plandadır. Olaylar neden-sonuç ilişkisi içerisinde verilir.

Cevap: D

2. XIX. yüzyılda Fransa'da ortaya çıkan bu akım şiirde gerçekçilik olarak adlandırılabilir. Bu akımda ölçü, uyak, ses uyumu gibi öğeler önemsenir ve biçim mükemmelliği ön planda tutulur. Şiirlerde dış dünya tasviri yapılır.

Bu parçada sözü edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sembolizm
- B) Empresyonizm
- C) Realizm
- D) Parnasizm
- E) Romantizm

Çözüm:

Şiirde gerçekçilik olarak bilinen parnasizmde biçim mükemmelliği ön planda tutulur. Dış dünyada algılananlar gerçekçi tasvirlerle şiirlerde işlenir. Ayrıca parnasizmde biçim mükemmelliği önemli olduğu için ahenk unsurları önemli yer tutar.

Cevap: D

3. **Aşağıdaki sanatçıların hangisi benimsedikleri akım bakımından eşleştirildiğinde dışta kalır?**
- A) Oğuz Atay
 - B) Orhan Veli Kanık
 - C) Cahit Sıtkı Tarancı
 - D) Yusuf Atılgan
 - E) İlhan Berk

Çözüm:

Oğuz Atay ve Yusuf Atılgan varoluşculuk akımını benimseyen sanatçılardandır. Orhan Veli Kanık ve İlhan Berk sürealizm etkisiyle eserler vermişlerdir. C seçeneğinde yer alan Cahit Sıtkı Tarancı ise sembolizmden etkilenmiştir. Bu sebeple sanatçılar benimsedikleri akımlara göre ikişerli eşleştirildiklerinde Cahit Sıtkı Tarancı dışta kalmış olur.

Cevap: C

4. **Aşağıda verilen sanatçılardan hangi ikisi aynı sanat akımına bağlı değildir?**

- A) Ahmet Muhip Dıranas - Mallarme
- B) Halide Edip Adıvar - Dostoyevski
- C) Abdülhak Hâmit Tarhan - Victor Hugo
- D) Nâbızâde Nâzım - John Steinbeck
- E) Reşat Nuri Güntekin - Schiller

Çözüm:

A, B, C, D seçeneklerinde verilen sanatçılar aynı akımın temsilcileridir. E seçeneğinde verilen sanatçılar ise aynı akımın etkisinde değildir. Reşat Nuri Güntekin realizm ve natüralizmin, Schiller ise romantizm akımının temsilcilerindendir.

Cevap: E

5. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi, realizmin Türk edebiyatındaki temsilcilerinden biridir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar
- B) İbrahim Şinâsi
- C) Mehmet Rauf
- D) Tevfik Fikret
- E) Hüseyin Rahmi Gürpınar

Çözüm:

A seçeneğinde verilen Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserlerinde egzistansiyalizm, surrealizm akımlarının etkileri görülmektedir. Bazı eserlerine yer yer sembolizm akımının esintileri yansımıstır. B seçeneğinde görülen İbrahim Şinasi ise klasizizm akımının, D seçeneğinde gördüğümüz Tevfik Fikret parnasizm, E seçeneğindeki Hüseyin Rahmi Gürpınar natüralizm akımının etkisindendir. Realizm akımının etkisindeki sanatçımız C seçeneğinde verilen Mehmet Rauf'tur.

Cevap: C

- 6.**
- Yunan ve Latin edebiyatı yerine modern edebiyatlar örnek alınmış, konular genelde günlük hayattan ve millî tarihten seçilmiştir.
 - Edebiyatın alışlagelmiş kuralları yok sayılmış, edebiyata tam bir hürriyet gelmiştir.
 - Kişiler toplumun her kesiminden alınmış, doğal çerçevelerinden soyutlanmamıştır.
 - Sanatın fayda getirmesi amaçlandılarından betimlemelere çokça yer vermişlerdir.

Bazı özellikleri verilen edebiyat akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Klasizizm
- B) Realizm
- C) Parnasizm
- D) Romantizm
- E) Natüralizm

Çözüm:

Bazı özellikleri verilen sanat akımı romantizmdir.

Cevap: D

7. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) Türk edebiyatında natüralizm akımından en çok etkilenen yazarlar Hüseyin Rahmi Gürpınar ve Nâbızâde Nazım'dır.
- B) Realizm, XVI. yüzyılın başlarında romantizme tepki olarak doğmuş bir edebî akımdır.
- C) Yunan ve Latin edebiyatlarını esas alan klasizizmde sanattaki kurallara bağlılık şarttır.
- D) Romantizme tepki olarak doğan parnasizm akımında sanatçilar; ölçü, uyak, ses benzerliği gibi ahenk unsurlarını ciddiye almışlardır.
- E) Sembolizm akımında doğa betimlemeleri özneldir, anlam kapalıdır, dış dünyadan insan üzerindeki etkisi müzikaliteye önem verilerek semboller vasıtıyla anlatılır.

Çözüm:

A, C, D, E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. B seçeneğinde verilen bilgi yanlışı vardır. "Realizm XIX. yüzyılın ikinci yarısında romantizme tepki olarak doğmuş bir edebî akımdır."

Cevap: B

8. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi romantizmin Türk edebiyatındaki temsilcilerinden biridir?

- A) İbrahim Şinâsi
- B) Abdülhak Hâmit Tarhan
- C) Sâmipaşazâde Sezâi
- D) Beşir Fuat
- E) Ahmet Hamdi Tanpınar

Çözüm:

A seçeneğinde verilen sanatçı klasizmin, B seçeneğinde verilen sanatçı Abdülhak Hâmit Tarhan, romantizmin etkisindedir. D seçeneğinde verilen sanatçı natüralizmin, E seçeneğinde verilen sanatçı sembolizmin etkisindedir. C seçeneğinde verilen Sâmipaşazâde Sezâi ise realizmin temsilcisidir.

Cevap: B

9. Maupassant'ın roman türünün kurala bağlanamayacağı görüşü, bence bütün türler için söylenebilir. Kimilerinin türün normu olarak saptadığı bir biçimde bir yazı pekâlâ geçerli sayılabilir. Şu koşulla ki bütün diğer biçimlerde yazılmış yazıları da geçerli saymak gerek. Eleştirmene yol gösteriyor yazar: "Bir yazda şimdije kadar yazılmış romanlara en az benzeyen yanları aramak." Bu öğüt aslında Flaubert'in bir ağaçtan oluşan elma çekirdeğinin nereye ekilirse ekilsin yine o ağaça benzediği tespitinin eleştiri alanına daha da ileri giderek uygulanmışıdır. Yazar, özgünlük ve yetenek için ise şöyle diyor: "Yetenek özgünlükten doğar, özgünlük de özel bir biçimde düşünmek, görmek, anlamak ve yorumlamaktır."

Bu parçada düşüncelerine yer verilen kişinin hangi edebî akımın öncülüğünü yaptığı söylenebilir?

- A) Klasizizm
- B) Natüralizm
- C) Realizm
- D) Parnasizm
- E) Romantizm

Çözüm:

A, D, E seçeneklerinde verilen akımlar parçadaki açıklamanın dışındadır. C seçeneğinde verilen realizm akımını destekleyen Flaubert'ten daha ileri giden görüşlere sahip olan sanatçı Maupassant'tır. Sanatçı B seçeneğinde verilen natüralizm akımının kuramcılarındandır.

Cevap: B

10. • Bireyin bütün duyu, düşünce hareketi kalıtsal özeliliklerinin ve içinde yetiştiği toplumsal çevrenin etkisiyle açıklanabilir.
- Bu akıma bağlı olan sanatçılar eserlerini şahsiyetlerinden bağımsız oluştururlar, eserlerinde fazlaıyla nesneldirler.
- Genellikle toplumda onaylanmayan, göze kulağa hoş gelmeyen durumlar üzerinde durmuşlar; toplumdan soyutlanan kişileri anlatmışlardır.
- Her yerde, her zaman kullanılmayan veya kullanılmaması gereken yoğunlukla eğitsimsiz kişilerin söylediği söz veya deyişleri kullanmışlar, "sokak dili" ni edebiyata dâhil etmişlerdir.

Bazı özellikleri verilen edebî akım ve bu akımın temsilcisi aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Natüralizm - Emile Zola
- B) Realizm - Tolstoy
- C) Parnasizm - Theophile Gautier
- D) Romantizm - Victor Hugo
- E) Sembolizm - Charles Baudelaire

Çözüm:

Özellikleri verilen akım natüralizm, bu akımın temsilcilerinden biri de Emile Zola'dır.

Cevap: A

Notlarım

1. (I) Klasisizme tepki olarak ortaya çıkan romantizmde duygular, din ve doğa önemsenir. (II) Konular genellikle günlük hayattan ve millî tarihten alınır. (III) Sanatta toplumsal faydanın gözetilmediği bu anlayış doğrultusunda yazılan eserlerde kişiler toplumun her kesiminden seçilebilir. (IV) Doğa betimlemelerine önem verilirken sosyal çevre geri planda kalır. (V) Duygulu ve şairane bir üslubun kullanıldığı eserlerde akıma bağlı sanatçılardan düşüncelerini gizlemezler.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. I. Bilinçaltını edebî esere taşımışlardır. (Surrealizm)
II. Bu akıma göre toplum büyük bir laboratuvar, insan da deney konusudur. (Naturalizm)
III. Sanatçılar eserde kendilerini gizlemezler. (Romantizm)
IV. Şiirde anlam açıklığından kaçınırlar. (Sembolizm)
V. Kelimeleri rastgele kullanırlar. (Egzistansiyalizm)

Numaralanmış özelliklerden hangisi parantez içinde verilen akımla ilgili değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. • Bireyin iç dünyası önemlidir.
• Dış dünya anlamsızdır.
• James Joyce, Franz Kafka temsilcilerindendir.

Bazı özellikleri verilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Empresyonizm
B) Dadaizm
C) Surrealizm
D) Ekspresyonizm
E) Egzistansiyalizm

5. **Edebi akımların özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Realizm: Gözlem ve eleştirden yararlanır.
B) Klasisizm: Ahlaka, akliselime önem verir.
C) Naturalizm: Nahiflik ve zariflik temelini oluşturur.
D) Parnasizm: Şiirde ölçü, uyak ve ses uyumu önemlidir.
E) Romantizm: Millîlik, sanatsal betimleme esastır.

3. Aşağıda verilen sanatçılar benimsedikleri edebî akımlara göre ikişerli grupperlendirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Ahmet Mithat Efendi
B) Hüseyin Rahmi Gürpınar
C) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
D) Halide Edip Adıvar
E) Namık Kemal

6. • Akıl, sağduyu, ahlak kuralları önemlidir.
• Üç birlik kuralına uyulur.
• Dilde sadelik ve mükemmelliyetçilik esastır.
• Sanatçı eserinde şahsiyetini göstermez.

Özellikleri verilen edebî akım ve temsilcisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Naturalizm - Nâbizâde Nazım
B) Romantizm - Nâmık Kemal
C) Realizm - Recâizâde Mahmut Ekrem
D) Klasisizm - Ahmet Vefik Paşa
E) Sembolizm - Ahmet Haşim

7. (I) Sembolizm, şiirde duygusal hayali ön plana almasıyla ve öznel özellikler göstermesiyle romantizm akımına benzer. (II) Şairler dış dünyaya dair izlenimlerini kendi hisleri doğrultusunda anlatırlar. (III) Eski Yunan ve Latin mitolojisine tutkuları olan sembolistler, sanat için sanat anlayışına göre eserler yazmışlardır. (IV) Şiiri misralarla yapılmış bir beste olarak gören sembolistler, müzikaliteye önem vermişler; biçim güzelliğini geri plana atmışlardır. (V) Sembolizmin kuramını Stephen Mallarmé belirlemiş, Charles Baudelaire akımın öncülüğünü yapmıştır.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. XIX. yılının son yarısında Fransa'da ortaya çıkan bir akımdır. Şiirde gerçekçilik olarak tanımlanan bu akımda sanat için sanat anlayışı hakimdir. Dış dünyayı betimlemişler, şiirde nesnellik oluşmasına gayret etmişler, felsefi şiir anlayışını benimsetmeye çalışmışlardır. Ahenk unsurlarını ön plana çıkarmışlar, biçimde mükemmelliği amaçlamışlardır.

Bu parçada sözü edilen sanat akımı ve onun temsilcisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Surrealizm - Ahmet Hamdi Tanpınar
 B) Romantizm - Ahmet Muhip Dranas
 C) Sembolizm - Ahmet Haşim
 D) Naturalizm - Cahit Sıtkı Tarancı
 E) Parnasizm - Tevfik Fikret

9. Klasizizm, romantizm ve realizm birbirinden üstün akımlar değildir. Bu akımların her birinin dünya çapında başarı kazanmış eserlere sahip olduğu açıklıdır. Bir edebî akımın zirvede olduğu zamanlarda prensipler tartışılır, teoriler iyice yerleşir, yazarlar tarafından eserler iyice hazırlanır ve sonrasında yazılan eserlerin en çok beğenilenler olduğu görülür. Tüm akımlar aslında ne belli bir noktada başlamışlar ne de belli bir noktada sona ermişlerdir. Her akım tarihin belli diliminde diğer akımlara nazaran daha fazla rağbet görmüştür. Bu rağbet o akımın doğuşundan çok sonra bile belli kıstalarla kendini göstermeye devam etmiştir. Bu nedenle bugün hâlâ birçok eski akımın temel prensiplerini taşıyan eserlere rastlamaktayız. Literatüre baktığımızda yeni bir akımı benimsemiş bir yazarın sonraki eserlerinde daha önce savunduğu akımın varlığını da devam ettirdiğini görüyoruz. Nitekim edebiyatımızın ilk ---- eserlerinden biri olan *Sergüzeş*'in içerisinde zaman zaman ---- üslup-kullanılmış, yazar kendi duygularını eserin içine serpiştirmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) romantik - realist
 B) klasik - romantik
 C) realist - romantik
 D) romantik - klasik
 E) realist - klasik

1. Yaşamdaki sürekli değişimin sanata da yansımışlığı vurgulayan bu akımın temsilcileri; yaşamın sürekli değişimine, dinamizmle uygun yeni anlatım yolları ve biçimleri kullanmışlardır. Onlara göre makine ve hız, sanatın her alanına sokularak geleceğe yöneliklerdir. Onlar geleneksel sanat anlayışına karşı çıkararak bir bakıma makineye olan hayranlığın türküsünü söylemişlerdir. Ölçülü, kafiyeli şiiri reddedip serbest nazım biçimleriyle ve yepyeni sözcüklerle eserler vermeyi amaçlamışlardır.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dadaizm
- B) Egzistansiyalizm
- C) Sürrealizm
- D) Empresyonizm
- E) Fütürizm

2. 20. yüzyılın en etkili akımlarından biri olan ----, felsefe de doğmuş fakat edebiyat eserleriyle yaygınlaşmıştır. İnsan doğasını reddederek insanı "sürekli bir oluş" hâlinde tanımlar. Öznellikten hareket eder ve insanı temelde bırakılmışlık, sorumluluk, bunaltı kavramlarıyla ilişkisi bakımından ele alır. 1930'larda güçlenerek İkinci Dünya Savaşı yıllarında asıl gücüne ulaşmıştır. Akımın sistematik anlamda kurucusu kabul edilen Jean Paul Sartre felsefesini roman, oyun, senaryo ve denemeyle aktarmıştır. Bu akımın düşünür ve edebiyatçıları arasında Soren Kierkegaard, Martin Heidegger, Jean Paul Sartre, Albert Camus, Simone de Beauvoir, Franz Kafka, Milan Kundera gibi isimler sayılabilir. Türk edebiyatında akımın temsilcileri arasında Oğuz Atay ve Yusuf Atılgan'ı saymak mümkündür.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) empresyonizm
- B) ekspresyonizm
- C) süurrealizm
- D) parnasizm
- E) egzistansiyalizm

3. ---- yazar çirkinliklerden nefret eder ve kendini bu çirkinliklerden kurtarmak ister. ---- yazar ise bu çirkinliklere yoğunlaşarak, heyecan ve şevkle çirkinlikleri açıklar; öyle ki bu çirkinliklerin doğal olduğunu bile savunur.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) Natüralist - Realist
- B) Realist - Romantik
- C) Realist - Natüralist
- D) Romantik - Natüralist
- E) Sembolist - Realist

4. Konular insan tabiatına uygundur. Ancak sanatçılar, hayatı nadir görülen, acayıp, gülünç ve kaba sayılan vakaları konu edinmediler. Yabancı, köylü gibi tipleri hem seçkin idealine hem de tabiatın genel tiplerine aykırı buldukları için eserlerinde yansımışlardır. Ideal insanı aradılar, onlara göre ideal insan; her yerde, her çağda aranılan ve yaşayabilen insandır. Böylelikle adeta hümanizmi devam ettirdiler. ---- bu yönyle de kendinden sonra gelecek edebî akımlardan ayrılır. Ayrıca bu akımda diğer akımlara nazaran roman türü ihmali edilmiştir. Bu akım kendini daha çok şiir ve tiyatro türünde gösterir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Klasisizm
- B) Romantizm
- C) Parnasizm
- D) Sembolizm
- E) Natüralizm

- 5. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi romantizmin Türk edebiyatındaki temsilcilerinden biridir?**
- A) Ömer Seyfettin
 - B) Yahya Kemal Beyatlı
 - C) Mehmet Rauf
 - D) Mehmet Âkif Ersoy
 - E) Sâmipaşazâde Sezâi
- 6. Aşağıdakilerden hangisi klasisizmin temsilcilerinden biri değildir?**
- A) Bouileau
 - B) Corneille
 - C) Moliére
 - D) Fenelon
 - E) Puşkin
- 7. Edebiyatta devrin ortak kaygılarını dile getiren, alelade insanların yaşamlarından kesitler veren bir akım olarak tanımlanır. Pozitivizmin edebiyata yansması şeklinde tanımlanan akım, nativistmin (doğuştancılık) yerini empirizme bıraktığı bir devirde gelişir. Tecrübeyi ve gözleme esas alan felsefi düşüncenin hâkim olduğu devirde tek otorite gözler ve ellerdi. Makine uygarlığı,toplumsal ve ekonomik ihtiyaçlar; maddi değerleri ön plana çıkarmış, materyalizmi körkülemiştir. Bu ortamda romancılar gerçeği tüm çiplaklığı ile öznel bir katkıda bulunmadan aksettirme yöntemini benimserler. Bir doktrin, bir estetik görüş olarak 1850'li yıllarda kendisinden önceki akıma tepki olarak doğar.**
- Bu parçada dile getirilen düşünceler aşağıdaki edebiyat akımlarından hangisiyle ilişkilendirilebilir?**
- A) Klasisizm
 - B) Romantizm
 - C) Realizm
 - D) Natüralizm
 - E) Parnasizm
- 8. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi realizmin Türk edebiyatındaki temsilcilerinden biridir?**
- A) İbrahim Şinâsi
 - B) Abdülhak Hâmit Tarhan
 - C) Sâmipaşazâde Sezâi
 - D) Beşir Fuat
 - E) Ahmet Hamdi Tanpınar
- 9. XIX. yüzyılda ortaya çıkan bu akımda müzikalite ve anlam kapalılığı ön planda tutulmuştur. Şairler, dış dünyanın insan üzerindeki etkisini farklı yollarla anlatmıştır. Fransız edebiyatından Baudelaire, Mallarmé, Valery bu akımın en önemli temsilcilerindendir.**
- Aşağıdaki sanatçılardan hangisi bu parçada söz edilen edebî akımı benimseyenlerden biri değildir?**
- A) Cahit Sıtkı Tarancı
 - B) Melih Cevdet Anday
 - C) Ahmet Muhip Dıranas
 - D) Necip Fazıl Kısakürek
 - E) Ziya Osman Saba

1. XIX. yılının sonlarında Fransa'da ortaya çıkan bir sanat akımıdır. Hayatı bilimsel bir nesnellikle ele alan, gerçeki anlatmayı aşırıya vardırın bir sanat akımıdır. Doğayı anlatırken deney yöntemine başvurması nedenile kendisinden önceki akımdan ayrılır. Bu akımı savunanlar, kişi ve olaylara bir bilim adamı gözüyle yaklaşırlar. Biçim güzelliği, üslup kaygısı taşımazlar. Halkın kolayca anlayabileceğini yalnız ve anlaşılır bir dil kullanırlar. Tiyatroda, kostüm ve dekora önem verirler. Bu akımı benimseyenlerin eserlerine genel olarak kötümserlik havası hâkimdir.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fütürizm
- B) Natüralizm
- C) Parnasizm
- D) Sürealizm
- E) Kübizm

3. ---- kesin kuralları olan bir akımdan ziyade serbest bir şekilde kurulmuş bir topluluğun estetiğine işaret ettiğinden tanımlanması zordur. Genel bir tanım yapılacak olursa başlangıcı Baudelaire'in *Kötülük Çiçekleri*'ne uzanan, 1880'lı yıllarda, önce edebiyatta sonra resimde ortaya çıkan, gerçekçiliğe karşı çıkan, görününün ötesindeki gerçekliği anlatmayı esas alan; telkini, serbest çağrıımı, özgürlüğü öne çikaran ve geleneksel kalıpları yıkmayı amaçlayan getirdikleriyle 20. yüzyıl modernizmini şekillendirmiş bir edebiyat ve sanat akımıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Romantizm
- B) Dadaizm
- C) Sürealizm
- D) Sembolizm
- E) Parnasizm

2. Kendi kendisine, içinden, annesine benzememek için yemin ederken aklına başka bir şey geliyordu. Ta küçüklüklerinden beri Peyker'e babasına benzer, Bihter için annesine çekmiş derlerdi. Madem ki bunu söylemeye herkes müttetfiki (birleşikti), demek hakikatte o annesine benzıyordu. Bu müşabehetten (benzerlikten) korkardı. Kalbinde bir şey vardı ki cisimci müşabehetin hayatlarını da benzeteceğini zannettirir ve onu titretirdi.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Egzistansiyalizm
- B) Natüralizm
- C) Romantizm
- D) Sürealizm
- E) Klasisizm

4. Yeşil dikenler içinden, yosunu bir yandan
Sukût eder gibi indik deniz kenarına.
Yağardı sâhili süsleyen ağaçlardan
Sadefli kumlara titrek, narin bir gölge.

Bu dizeler hangi edebî akımın etkisiyle yazılmış olabilir?

- A) Klasisizm
- B) Parnasizm
- C) Realizm
- D) Sembolizm
- E) Romantizm

5. Aşağıdaki özelliklerden hangisi hem parnasizm hem de simbolizm için geçerlidir?

- A) Sanatçılar, Yunan mitolojisindeki ilham perilerinin yaşadığına inanarak şiir yazar.
- B) Sanatçılar konularını tarihten alarak uzak ülkeleri eserlerinde işlemiştir.
- C) Sadece şiir türünde etkili olmuştur.
- D) Romantizme tepki olarak ortaya çıkmıştır.
- E) Sanatçılar duygusal ve hayalî dış dünyadaki gerçeklikle anlatılamayacağı görüşündedir.

6. Bir bilim insanı nasıl ki laboratuvarında tabiat olaylarını bilimsel bir metotla inceliyor ve birtakım sonuçlara ulaşılıyorsa insanın duygusal, düşünce dünyasını ve bunların farklı şekillerdeki yansımalarını açıklamak için de aynı bilimsel metodlar kullanılabilir. Çünkü insan; çevre, soyaçekim ve biyolojik kalitimidan gelen birtakım etkilerin bütünüdür.

Bu parçada söz edilenlerle aşağıdaki edebî akımların hangisiyle ilişki kurulabilir?

- A) Parnasizm
- B) Natüralizm
- C) Realizm
- D) Klasizizm
- E) Romantizm

7. Türk şiirinde Servetî'nin Dönemi'nden itibaren yeni ve orijinal imgeler daha sık görülmeye başlar. Bunda ---- ve ---- etkisi büyütür. Dönemin Cenap Şahabettin ile birlikte iki büyük şairinden biri olan Tevfik Fikret'in şiirlerinde de orijinal imgelere fazlaıyla rastlanır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdaki sözcüklerden hangileri getirilmelidir?

- A) simbolizm - parnasizm
- B) romantizm - fütürizm
- C) egzistansyalizm - klasizizm
- D) romantizm - parnasizm
- E) simbolizm - realizm

8. Bizim edebiyatımızda bu akımın ilk örneklerini Tanzimat Dönemi'yle başlayan süreçte Sâmiipaşazâde Sezai'nin *Sergüzeş*, Recâizâde Mahmut Ekrem'in *Araba Sevda'sı* adlı romanlarında görebiliriz. Sezai'nin hikâyelerinde 'doğa güzellikleri, insan ve üslup' dengeli bir uyum içinde verilir. Onun eserleri ---- geçişin ömeklerindendir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdaki kilerden hangisi getirilmelidir?

- A) realizmden romantizme
- B) romantizmden natüralizme
- C) natüralizmden parnasizme
- D) romantizmden realizme
- E) klasizmden realizme

9. Türk şiirinde vezinle müzik oluşturulması fikrini hayatı geçiren sanatçı aşağıdaki edebiyat akımlarından hangisinin savunucusu olabilir?

- A) Natüralizm
- B) Parnasizm
- C) Sembolizm
- D) Klasizizm
- E) Realizm

10. (I) Fransız yazar Victor Hugo *Cromwell* adlı oyununun ön sözünde romantizmin kuramını belirler ve üç yıl sonra sahnelediği *Hernani* adlı oyunyla bu kuramı uygulamaya geçirir. (II) Böylece romantizm ekol hâlini alır. (III) Romantizme ihtiyaç duyduğu kuramı sunan Hugo, romantik ekolün kurucusu ve önderi olur. (IV) Romantizm Türk edebiyatında Namık Kemal'le belirlenmiş. (V) İlk Türk romantik yazar kabul edilen Kemal, 1884 yılında yazdığı *Vatan yahut Silistre* oyununun ön sözünde Türk romantizminin kuramını belirler.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

1. XVIII. yüzyılın sonlarında Orta Çağ monarşisinin sanat anlayışına tepki olarak ortaya çıkmış bir edebî akımıdır. Sanatçılar eserlerinde kişiliklerini gizlemezler, görüşlerini açıkça belirtirler. Aşk, ölüm, doğa başlıca konularıdır. Edebiyattaki kalıplılmış sözcükler yerine, günlük konuşma dilini kullanmayı tercih ederler. Her kesimden insan eserlerinde görülür. Duygu, coşku, hayal gücü, öznellik ön plandadır.

Bu parçada tanıtılan edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Realizm
- B) Romantizm
- C) Klasisizm
- D) Parnasizm
- E) Sembolizm

2. Güzel gözler tül ardında görünüsün

Gün ışığı titremeli şiirinde
Ak yıldızlar maviliğe bürünsün
İlgit ilgit sonbahar göklerinde.
Hep musiki, biraz daha musiki;
Havalanan bir şey olmalı misra
Deli bir gönülden kalkıp gitmeli
Başka göklere, başka sevdalara.

Bu dizelerin içerisinde şireye özgü dile getirilen özellikler ile aşağıdakilerden hangi akım arasında ilişki kurulabilir?

- A) Parnasizm
- B) Sembolizm
- C) Kübizm
- D) Sürealizm
- E) Fütürizm

3. Edebî sanat akımlarından ---- kuramcısı Boileau, ---- adlı eserinde, "Akıl ve mantığı seviniz, eserleriniz görkem ve değerini ondan alınsın." diyerek bu akımın en önemli özelliklerinden olan akıl ve sağduyu hâkimiyetini açıklamıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) realizmin - *Madam Bovary*
- B) sembolizmin - *Kötülük Çiçekleri*
- C) romantizmin - *Cromwell*
- D) klasisizmin - *Şiir Sanatı*
- E) natüralizmin - *Bilgi Ağır*

4. Atımı istedim evin göğü gerindi

Çin gülleri bir yerden ordan geliyordum
Öyle sular dağların üstüdü isminiz
Yeşil, o solukları gibi rüzgarların
Bir bin yıl rüzgar dejirmeninizde kaldım

Teb kralları gibiydim öyle yalnızdım

Bir çığda seni bu beyazlığında tuttum
Ak, sabah kalyonlarım hep gökyüzündeydi
Ben rüzgar dejirmeninizde kaldım

İşte ellerin o dünya kadar Akdeniz

Hansı, gecenin pancurunda Berk kuşlarım
Ey benim sığliğim eskim karanlığım siz
Yitik gülüşünün açtığı sular şimdi
Ben o gecelerde saçydıdım çocukların
Bir bin yıl rüzgar dejirmeninizde kaldım

Bu şiir aşağıdakilerin hangisinin etkisinde yapılmış olabilir?

- A) Parnasizm
- B) Empresyonizm
- C) Sürealizm
- D) Dadaizm
- E) Egzistansiyalizm

- 5. Aşağıdaki sanatçıların hangisi naturalizmin temsilcilerinden değildir?**
- A) Alphonse Daudet
 - B) Emile Zola
 - C) Guy de Maupassant
 - D) Concourt Kardeşler
 - E) James Joyce
- 6. Aşağıdakilerden hangileri gerçekliği ele alışları bakımından realizmle aynı doğrultudadır?**
- A) Natüralizm - Parnasizm
 - B) Romantizm - Natüralizm
 - C) Parnasizm - Romantizm
 - D) Klasizizm - Sembolizm
 - E) Sembolizm - Romantizm
- 7. Aşağıda verilen hangi Türk edebiyatı sanatçısı ile Batı edebiyatı sanatçısı aynı edebî akıma bağlı değildir?**
- A) Ahmet Muhip Dıranas - Mallarme
 - B) Halide Edip Adıvar - Dostoyevski
 - C) Abdülhak Hâmit Tarhan - Victor Hugo
 - D) Nâbızâde Nâzım - John Steinbeck
 - E) Resat Nuri Güntekin - Schiller
- 8. Aşağıdaki sanatçılardan hangileri aynı edebî akıma bağlıdır?**
- A) Yahya Kemal Beyatlı - Edgar Allan Poe
 - B) Cenap Şahabettin - Alphonse Daudet
 - C) Hüseyin Rahmi Gürpınar - Emile Zola
 - D) Memduh Şevket Esenadal - Victor Hugo
 - E) Refik Halit Karay - Racine
- 9. Aşağıdakilerin hangisinde belirtilen özellik parantez içindeki akımla ilgili değildir?**
- A) Sanat tabiatın fotoğrafı olmalıdır, düşüncesini bilmeme (Natüralizm)
 - B) Konunun işleniş biçimine önem verme (Klasizizm)
 - C) Güzelliğin anlam kapalılığında olduğunu düşünme (Sembolizm)
 - D) Dehanın yürekte, hayalde, duyguda olduğunu düşünme (Parnasizm)
 - E) Gerçeklere, gözlem ve belgelere önem verme (Realizm)
- 10.** (I) Klasizizm akıl ve sağduyu ile yetinmeyip bir anlamda aklı bilimin emrine verir, gerçeği bilimle sınırlamak ister. (II) Klasik eserlerde biçim ve anlatımda kusursuzluk, ilke olarak benimsenmiştir. (III) Klasizizmi bilmemiş sanatçılar Eski Yunan ve Latin kaynaklarına yöneldiklerinden konularını tarihten ve mitolojiden almışlardır. (IV) Sanatçılar kahramanlarını soylulardan seçmişlerdir. (V) Kötü sözlere, çirkin ifadelere eserlerinde yer vermemiştir.
- Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

CEVAP ANAHTARI

GİRİŞ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12						
1. TEST	A	C	B	E	C	E	E	B	E	B	C	C						
2. TEST	B	B	A	E	D	E	E	E	D	D	E	C						
3. TEST	D	B	C	C	D	B	E	C	A	C								
4. TEST	E	D	E	A	A	D	C	E										

ŞİİR BİLGİSİ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14				
1. TEST - A	E	D	D	A	C	A	B	C	E	B	B	A	C	A				
1. TEST - B	D	A	B	E	A	B	E	C	D	C	C	A						
1. TEST - C	C	D	B	A	B	B	A	C	E	E	E							
2. TEST - A	E	B	E	D	E	A	C	B	C	A	A	B						
2. TEST - B	E	C	D	A	B	A	C	A										
2. TEST - C	B	C	A	A	E	E	D	B	D	A	A	D						
3. TEST - A	C	D	D	C	B	D	A	C	C	B	E							
3. TEST - B	A	C	E	D	A	C	B	E	E									
3. TEST - C	E	A	E	B	A	C	D	E	C	A								
4. TEST - A	B	D	A	A	C	E	B	C	E	D								
4. TEST - B	E	C	D	A	D	E	C	B	C									
4. TEST - C	D	E	C	B	D	E	C	D	B									

İSLAMIYET ÖNCESİ TÜRK ŞİİRİ, GEÇİŞ DÖNEMİ ESERLERİ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13					
1. TEST	E	B	D	E	C	C	C	E	A	D	A	E	C					
2. TEST	B	D	E	B	D	A	B	C	B									
3. TEST	E	C	C	E	E	D												
4. TEST	E	B	D	A	B	D	B	D	A	C	C							

CEVAP ANAHTARI

HALK ŞİİRİ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
1. TEST - A	B	E	D	E	B	B	E	C	C	B	D	A	C	A	B			
1. TEST - B	D	A	D	C	D	C	D	D	B	C	E	B	B	D	C			
2. TEST - A	C	E	D	E	C	B	D	B	A	A	E	D						
2. TEST - B	E	C	C	D	D	C	A	B	B	D	B							
3. TEST - A	C	B	B	D	C	C	A	D	E	A								
3. TEST - B	C	E	D	A	C	E	D	B	D	D								
4. TEST - A	D	C	A	B	A	E	B	C	B	B	E	C						
4. TEST - B	D	E	D	B	C	C	A	B	E	C	E	E						

DİVAN ŞİİRİ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
1. TEST	B	D	E	D	C	D	D	A	C	D	C	E	C	D			
2. TEST	D	C	C	D	E	A	D	B	E	B	E	E	E				
3. TEST	D	E	D	D	A	D	C	A	C								
4. TEST	E	C	D	B	A	C	B	A	B	C	E						

TANZİMAT DÖNEMİ ŞİİRİ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13				
1. TEST	C	B	B	D	A	D	C	A	A	E	B	D	C				
2. TEST	C	A	D	A	E	C	D	D	A	B							
3. TEST	D	C	A	A	D	A	C	D	B	C	C						
4. TEST	A	A	E	D	D	B	C	D	E	E							

SERVETİFÜNUN DÖNEMİ ŞİİRİ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11						
1. TEST	E	A	C	A	A	D	D	E	E	A	D						
2. TEST	C	D	B	A	A	C	C	D	C	A							
3. TEST	D	C	C	D	C	D	E	B	A	B							
4. TEST	E	D	D	A	D	D	B	D	C	E	E						

CEVAP ANAHTARI

FECRİATI DÖNEMİ ŞİİRİ VE MİLLÎ EDEBİYAT ŞİİRİ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11								
1. TEST	D	A	B	D	D	C	E	D	B	C	E								
2. TEST	A	B	B	A	C	A	A	D	A	E									
3. TEST	D	D	E	C	C	A	E	A	B	A									
4. TEST	E	D	E	D	E	C	D	E	D	E									

CUMHURİYET'İN İLK YILLARINDA ŞİİR, TÜRKİYE DİŞINDA ÇAĞDAŞ TÜRK ŞİİRİ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12							
1. TEST	E	D	B	C	E	D	B	B	E	D	D	A							
2. TEST	B	D	D	C	B	D	A	D	D	E									
3. TEST	E	A	D	C	E	D	C	B	D	E	E	A							
4. TEST	E	D	D	A	D	A	A	B	C	D									

CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE SAF ŞİİR, CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE TOPLUMCU ŞİİR

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10									
1. TEST	A	C	A	C	A	A	C	A	C	E									
2. TEST	C	C	D	E	C	D	D	E	B										
3. TEST	B	C	A	D	A	D	A	B	A	A									
4. TEST	D	B	C	D	E	B	E	D											

MİLLÎ EDEBİYAT ANLAYIŞINI YANSITAN ŞİİR, GARİP HAREKETİ, İKİNCİ YENİ ŞİİRİ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11								
1. TEST	D	B	E	D	D	C	C	A	E	E	C								
2. TEST	E	D	A	C	E	D	A	E	C	C									
3. TEST	C	B	D	E	B	A	E	E	D	A									
4. TEST	D	B	E	B	A	E	D	C	D	C									

CEVAP ANAHTARI

DİNİ DEĞERLERİ, GELENEĞE DUYARLIĞI VE METAFİZİK ANLAYIŞI ÖNE ÇIKARAN ŞİİR, 1960 SONRASI TOPLUMCU EĞİLİMLERİ YANSITAN ŞİİR

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11								
1. TEST	D	D	E	A	C	D	C	A	E	B									
2. TEST	C	E	A	E	A	D	B	C	B	D	D								
3. TEST	B	C	C	B	A	B	E	E	A										
4. TEST	B	C	A	E	D	B	C	D	B										

1980 SONRASI TÜRK ŞİİRİ, CUMHURİYET SONRASI HALK ŞİİRİ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10										
1. TEST	E	B	C	D	D	E	D	A	E	A										
2. TEST	B	D	B	D	A	E	A	D	D	A										
3. TEST	A	D	D	B	C	B	C	D												
4. TEST	C	B	E	D	D	A	B	C												

MASAL, FABL

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13						
1. TEST	D	B	C	B	E	A	B	D	A	C	A	E	D						
2. TEST	B	A	C	D	A	C	A	D	B	C	B	D							
3. TEST	D	E	B	B	C	A	E	C	D	A	A								
4. TEST	E	C	B	D	C	B	D	A	C										

DESTAN, EFSANE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15				
1. TEST	C	E	B	B	A	B	C	E	E	D	E	A	E	B	D				
2. TEST	B	C	D	D	C	C	C	B	A	D	A								
3. TEST	C	B	E	E	B	D	D	E	D	E	D								
4. TEST	C	C	D	B	B	A	D	E	D										

CEVAP ANAHTARI

HİKÂYE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12						
1. TEST - A	B	E	E	A	D	E	C	A	D	B	E	E						
1. TEST - B	E	B	D	C	A	C	A	E	B	E	B	D						
2. TEST - A	E	C	A	C	B	B	A	D	C	E	D							
2. TEST - B	C	B	D	E	C	A	B	A	B	C	E	B						
3. TEST - A	A	C	D	D	E	C	E	B	A	C								
3. TEST - B	D	B	E	E	A	C	A											
4. TEST - A	C	D	B	E	A	D	C	B	E									
4. TEST - B	E	D	C	C	B	B												
4. TEST - C	A	E	A	C	A	E	C	A										

DEDE KORKUT HİKÂYELERİ, HALK HİKÂYESİ, CENKNAME, MESNEVİ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13					
1. TEST	A	E	A	D	C	D	A	A	C	D	C	E	D					
2. TEST	B	D	D	B	D	B	C	A	A	E	E	B	C					
3. TEST	A	A	E	D	C	B	C	D	B	A	D							
4. TEST	C	D	A	E	C	C	E	C	E	E								

TANZİMAT, SERVETİFÜNUN, FECRİATİ DÖNEMİ HİKÂYE-MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ HİKÂYE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12						
1. TEST	C	D	D	E	A	E	E	D	D	B	B	D						
2. TEST	D	D	C	B	C	E	A	D	D	C	E							
3. TEST	D	D	B	D	E	C	E	B	E	C								
4. TEST	B	A	B	B	D	A	E	C	A	D	B							

CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE HİKÂYE (1923-1940 VE 1940-1960)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12						
1. TEST	D	C	D	E	A	B	B	D	D	A	A	C						
2. TEST	A	E	B	A	D	E	B	A	C	A	E							
3. TEST	C	B	A	D	B	B	D	C	D	E								
4. TEST	D	A	C	E	C	D	E	A	A	E	C							

CEVAP ANAHTARI

1960 SONRASI HİKÂYE VE KÜÇÜREK HİKÂYE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10								
1. TEST	D	E	E	E	C	A	C	E	D	D								
2. TEST	E	B	C	D	C	E	C	D	A	E								
3. TEST	D	D	C	B	A	A	C	B	C									
4. TEST	A	B	C	B	C	D	C	B	A									

ROMAN

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14				
1. TEST - A	D	E	B	D	B	C	A	E	C	B	A	D	C	E				
1. TEST - B	D	B	C	B	A	E	A	C	E	D	B							
2. TEST - A	A	C	B	E	C	B	A	B	D	C	E	C	D					
2. TEST - B	C	E	C	B	B	D	E	D	E	C	A							
3. TEST - A	A	D	D	B	A	E	B	E	C	C								
3. TEST - B	A	B	E	D	E	A	D	C										
4. TEST - A	A	B	D	C	D	C	E	A										
4. TEST - B	B	B	E	A	E	D												

TANZİMAT, SERVETİFÜNUN, MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ'NDE ROMAN, DÜNYA EDEBİYATINDA ROMAN

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14				
1. TEST - A	C	E	D	C	E	E	B	D	A	C								
1. TEST - B	D	A	C	E	C	B	D	A	A	E	E	E	B	A				
2. TEST - A	E	D	D	C	A	C	A	E	C									
2. TEST - B	A	C	B	E	D	E	B	B	C	D	A							
3. TEST - A	E	E	A	B	A	D	E	E										
3. TEST - B	E	C	E	B	A	B	A	E	A	D	C							
4. TEST - A	B	B	A	A	D	A	B	B	D	A								
4. TEST - B	D	A	C	B	C	B	D	D	E									

CEVAP ANAHTARI

CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE ROMAN (1923-1950)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13					
1. TEST	E	E	B	B	A	E	C	B	C	A	C							
2. TEST	D	B	C	D	D	A	D	A	D	E	B	B	E					
3. TEST	E	B	B	A	A	C	D	A	B	A	D	C	C					
4. TEST	B	D	E	A	D	C	D	D	B	E	C							

1950 SONRASI TOPLUMCU GERÇEKÇİ, MİLLÎ-DİNÎ DUYARLILIKLARI YANSITAN, BİREYİN İÇ DÜNYASINI ESAS ALAN, MODERNİST VE POSTMODERNİST ROMAN

	1	2	3	4	5	6	7	8	9									
1. TEST	B	C	D	E	A	C	E	A										
2. TEST	C	B	E	E	B	C	A	D	A									
3. TEST	D	A	E	A	C	E	C	D										
4. TEST	D	C	B	E	A	C	E	E										

TİYATRO

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11							
1. TEST	D	E	C	B	A	D	E	C	E	A	A							
2. TEST	A	B	D	E	B	A	C	D	E	B								
3. TEST	E	B	B	D	A	E	B	C										
4. TEST	B	E	A	C	D	D	C	A	C	D								

GELENEKSEL TÜRK TİYATROSU, TANZİMAT, SERVETİFÜNUN, FECRİATİ, MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ TİYATRO

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
1. TEST	E	C	A	B	C	A	C	B	E	E	D	C	C	B	D	B		
2. TEST	C	B	C	C	E	E	E	D	E	B	E	D						
3. TEST	C	A	E	A	A	A	E	B	D	E								
4. TEST	B	D	A	C	D	E	E	D	E	C								

CEVAP ANAHTARI

CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE TİYATRO (1923-1950)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11									
1. TEST	D	D	E	C	A	C	E	B	D	C	B									
2. TEST	A	B	A	B	C	B	D	E	D	E										
3. TEST	A	C	C	D	B	C	B	C	B											
4. TEST	B	C	D	B	D	C	B	D	C	D										

1950 SONRASI TÜRK TİYATROSU

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13						
1. TEST	D	C	A	B	B	D	E	A	C	B	A	C	D						
2. TEST	B	D	A	B	E	D	D	A	E	B	E								
3. TEST	C	A	B	A	C	B	E	E	B	D	D	D							
4. TEST	E	A	C	A	B	E	C	D	C	B	B	D							

ÖĞRETİCİ METİNLER

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12							
1. TEST	B	D	C	D	A	A	A	C	D	D	E	B							
2. TEST	C	B	C	C	B	C	B	B	B										
3. TEST	C	B	B	D	A	A	D	E	C										
4. TEST	B	D	E	D	B	E	E	D	D										

EDEBÎ AKIMLAR

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10									
1. TEST	C	D	B	E	C	D	C	E	C										
2. TEST	E	E	C	A	A	E	C	C	B										
3. TEST	B	B	D	B	C	B	A	D	C	E									
4. TEST	B	B	D	C	E	A	E	C	D	A									

GÖRSEL KAYNAKÇA

<https://ogmmateryal.eba.gov.tr/gorsel-kaynakca>

